Елън Уайт

Патриарси и пророци

Patriarchs and prophets
E. G. White
Pacific Press Publishing Association
Mountan View, California

Съдържание

Част първа - В началото
Глава 1 - Защо грехът бе допуснат 7
Глава 2 – Сътворението 16
Глава 3 - Изкушението и падението 23
Глава 4 - Планът на изкуплението 32
Част втора – Отстъпничество
Глава 5 - Изпитът на Каин и Авел 39
Глава 6 - Сит и Енох 45
Глава 7 – Потопът 53
Глава 8 - След потопа 64
Глава 9 - Буквалната седмица 69
Глава 10 - Вавилонската кула 74
Част трета - Наследници на вярата
Глава 11 - Призоваването на Авраам 79
Глава 12 - Авраам в Ханаан 85
Глава 13 - Изпит на вярата 96
Глава 14 - Унищожението на Содом 104
Глава 15 - Женитбата на Исаак 115
Глава 16 - Яков и Исав 120
Глава 17 - Бягството и изгнаничеството на Яков 125
Глава 18 - Нощ на борба 133
Глава 19 - Завръщането в Ханаан 139
Глава 20 - Йосиф в Египет 146
Глава 21 - Йосиф и неговите братя 154
Част четвърта - Избраният народ
Глава 22 – Мойсей 168
Глава 23 - Язвите върху Египет 179
Глава 24 – Пасхата 191
Глава 25 – Изходът 196
Глава 26 - От Червено море до Синай 203
Глава 27 - Даване закона на Израил 212
Глава 28 - Идолопоклонство в подножието на Синай 222
Глава 29 - Враждата на Сатана против закона 233
Част пета - Обучение в пустинята
Глава 30 - Скинията и нейните служби 244
Глава 31 - Грехът на Надав и Авиуд 261
Глава 32 - Законът и заветите 265
Глава 33 - От Синай до Кадис 274
Глава 34 - Дванадесетте разузнавачи 284
Глава 35 - Бунтът на Корей 291
Глава 36 - В пустинята 300
Глава 37 - Ударената скала 304
Глава 38 - Пътуването около Едом 311

Глава 39 - Завладяването на Васан 320
Глава 40 – Валаам 324
Глава 41 - Отстъпление при Йордан 335
Глава 42 - Законът повторен 342
Глава 43 - Смъртта на Мойсей 348
Част шеста - Установяване в Ханаан
Глава 44 - Преминаването на Йордан 356
Глава 45 - Падането на Ерихон 361
Глава 46 - Благословения и проклятия 370
Глава 47 - Съюз с гаваонците 373
Глава 48 - Разделянето на Ханаан 377
Глава 49 - Последните думи на Исус Навиев 386
Глава 50 - Десятъци и приношения 390
Глава 51 - Божията грижа за бедните 394
Глава 52 - Годишните празници 400
Част седма - Времето на съдиите
Глава 53 - Древните съдии 406
Глава 54 – Самсон 418
Глава 55 - Малкият Самуил 425
Глава 56 - Илий и неговите синове 430
Глава 57 - Ковчегът отнет от филистимците 435
Глава 58 - Пророческите училища 444
Част осма - Ранните царе
Глава 59 - Първият цар на Израил 451
Глава 60 - Самонадеяността на Саул 462
Глава 61 - Саул отхвърлен 469
Глава 62 - Помазването на Давид 477
Глава 63 - Давид и Голиат 480
Глава 64 - Беглецът Давид 485
Глава 65 - Великодушието на Давид 494
Глава 66 - Смъртта на Саул 504
Глава 67 - Древното и съвременното магьосничество 509
Глава 68 - Давид в Сиклаг 515
Глава 69 - Давид призован на трона 521
Глава 70 - Царуването на Давид 526
Глава 71 - Грехът и покаянието на Давид 536
Глава 72 - Бунтът на Авесалом 545
Глава 73 - Последните години на Давид 559
Забележки 568

Предговор

Тази книга отговаря на основните въпроси, които човечеството се е опитвало да разбере още от зората на историята си. Откъде идва нашата планета, каква е крайната цел за нея и ролята й в общия план на Създателя?

Великата борба между истината и заблудата, между светлината и тъмнината, между силата на Бога и силата на злото е тема, която ще привлече нашето внимание. Читателят ще намери ново значение и разбиране за историята на човешкия род, както е записана в книгата "Битие", която разкрива как Бог се е отнесъл към бунта и показва удивителната Божия благодат в провидението Му за спасяване на грешния човек. Читателят бива върнат назад във времето, когато плановете и намеренията на Бога се откриваха ясно на избрания Божи народ.

Стилът на книгата е достъпен, езикът е ясен и изразителен. Книгата дълбоко вълнува сърцето и събужда най-живите емоции на душата. Препоръчваме я на онези, за които изучаването на Божествения план за изкуплението на човека е удоволствие. А у всички други би събудила интерес и желание да разбират Писанията.

От издателите

Глава 1

Защо грехът бе допуснат

"Бог е любов." Неговото естество и законът Му са любов. Винаги са били такива и винаги ще бъдат. "Възвишеният и Превъзнесеният, Който обитава вечността", "Чиито пътища са вечни", не се променя. В Него "няма изменение, нито сянка от промяна".

Всяко изявление на творческа сила е израз на безпределна любов. Върховната власт на Бога включва в себе си пълнота от благословения за всички сътворени същества. Псалмопевецът пее:

"Ти имаш крепка мишца;
силна е ръката Ти и издигната десницата Ти.
Правда и правосъдие са основа на престола Ти;
Милост и истина ходят пред Твоето лице.
Блажени людете, които познават възклицанието на тръбите;
Те ходят, Господи, в светлината на Твоето лице.
В Твоето име се радват всеки ден
и с правдата Ти се въздигат;
защото Ти Си славата на Силата им…
Понеже на Господа принадлежи да бъде наша защита
и на Светия Израилев да бъде наш Цар"
(Пс. 89:13-18).

Изява на Божията непроменима любов е също историята на великата борба между доброто и злото още от времето, когато тя за първи път започна на небето, до пълната победа над бунта и окончателното изкореняване на греха.

Владетелят на вселената не бе сам в Своето дело на благоволение. Той имаше помощник - съработник, който можеше да оценява Неговите намерения и да споделя радостта Му, когато даваше щастие на сътворените същества. "В начало бе Словото; и Словото беше у Бога; и Словото бе Бог. То в начало беше у Бога" (Йоан 1:1, 2). Христос - Словото, единородният на Бога, беше едно с вечния Баща, едно по естество, по характер, по намерение, единственото Същество, което можеше да участва във всичките съвети и намерения на Бога. "И името Му ще бъде Чудесен, Съветник, Бог могъщ, Отец на вечността, Княз на мира" (Исая 9:6). "Чийто произход е отначало, от вечността" (Михей 5:2). А Божият Син заявява за Себе Си:

“Господ ме имаше в началото на пътя Си, преди делата Си отдавна. От века бидох помазана... Когато нареждаше основанията на земята, тогаз бях при Него и устроявах всичко. И Аз Му бях наслаждение всеки ден и веселях се всякога пред Него” (Пр. 8:22-30 - ЦП).

При сътворяването на всички небесни същества Отец действаше чрез Сина Си. “...чрез Него бе създадено всичко... престоли било или господства, или началства, или власти, всичкото чрез Него и заради Него се създаде” (Кол. 1:16 - ЦП). Ангелите са Божии служители. Те излъчват светлината, която всякога произлиза от присъствието на Бога, и с бързи крила летят да изпълняват Неговата воля. Но Синът, помазаният на Бога, “отпечатък на Неговото същество”, “сияние на Неговата слава”, “държейки всичко чрез Своето могъщо Слово”, има върховна власт над всички тях. “Славен престол, отначало високопоставен”, бе мястото на светилището Му, “скиптър на правота” бе скиптърът на царството Му (Евр. 1:3, 8; Еремия 17:12). “Пред Него са блясък и величие, сила и красота в светилището Му.” “Правда и правосъдие са основа на престола Ти; милост и истина ходят пред Твоето лице” (Пс. 96:6, 89:14).

Тъй като законът на любовта е основа на Божието управление, щастието на всички разумни същества зависи от съвършеното им съобразяване с неговите велики принципи на правда. Бог очаква от всички свои създания служба от любов - служба, подбудена от оценяването на Неговия характер. Той не се радва на едно принудено послушание; на всички дава свобода на волята, за да Му служат доброволно.

Докато сътворените същества служеха от любов, в Божията вселена съществуваше съвършена хармония. Радост бе за небесните множества да изпълняват намеренията на своя Създател. Удоволствие им правеше да отразяват Неговата слава и да изявяват подобаващата Нему хвала. И докато над всичко бе любовта им към Бога, любовта им един към друг бе несебелюбива и изпълнена с доверие. Никаква нотка на несъгласие не нарушаваше небесната хармония. Но в това щастливо състояние настъпи промяна. Едно от созданията злоупотреби със свободата, която Бог бе дал на Своите творения. Грехът се зароди в най-почитания от Бога след Христос и най-висшия по сила и слава сред обитателите на небето. Луцифер, “синът на зората”, бе пръв от осеняващите херувими, свят и неосквернен. Той стоеше в присъствието на Великия Творец и непрестанно излъчващата се слава, обкръжаваща вечния Бог, почиваше върху него. “Така казва Господ Йехова: “Ти си печат на съвършенство; пълен си с мъдрост и съвършен по хубост. Ти бе в Божията градина в Едем; ти бе обсипан с всякакви скъпоценни камъни... Ти беше херувим,

помазан да засеняваш; и Аз те поставих... Ти бе съвършен в постъпките си от деня, когато бе създаден, догдето се намери беззаконие в тебе" (Езекиил 28:12-15, 28).

Малко по малко Луцифер започна да подхранва желанието за себевъздигане. Писанието казва: "Сърцето ти се надигна поради хубостта ти; ти развърти мъдростта си поради блясъка си" (Езекиил 28:17). "А ти думаше в сърцето си: "...ще възвиша престола си над Божиите звезди... Ще бъда подобен на Всевишния" (Исая 14:13, 14). Въпреки че всичката му слава бе от Бога, този мощен ангел започна да я приписва на себе си. Недоволен от положението си, макар почитан сред небесните множества, той дръзна да пожелае честта, дължима единствено на Твореца. Вместо да се стреми да възвиси Бога в чувствата и във верността на всички сътворени същества, намерението му бе да спечели за себе си тяхната служба и вярност. И като пожела славата, с която безкрайният Бог бе облякъл Своя Син, този княз на ангелите се устреми към властта, която бе изключително право само на Христос.

Сега съвършената хармония в небето бе нарушена. Склонността на Луцифер да служи на себе си вместо на своя Създател породи съмнение у тези, които смятаха, че Божията слава трябва да бъде над всичко. В небесен съвет ангелите умоляваха Луцифер. Божият Син му представи величието, добротата и справедливостта на Твореца и святата и непроменима същност на закона Му. Сам Бог бе установил реда в небето; отклонявайки се от него, Луцифер щеше да презре своя Творец и да тръгне към гибел. Но даденото с безкрайна любов и милост предупреждение само възбуди у него дух на съпротива. Остави се да бъде завладян от ревност спрямо Христос и стана още по-решителен.

Това бе целта на този княз на ангелите: да оспори върховенството на Божия Син и по този начин да обвини Твореца и да всее недоверие в Неговата мъдрост и любов. Към тази цел той възнамеряваше да насочи силата на своя превъзходен ум, който след Христовия бе пръв между Божието множество. Но Този, Който искаше волята на всички Негови творения да бъде напълно свободна, не остави никого непредупреден за обърквашата софистика, чрез която би могло да се направи опит бунтът да бъде оправдан. Преди да започне великата борба всички трябваше да имат ясна представа за Божията воля, Чиято мъдрост и доброта бяха изворът на всичката радост.

Царят на всемира събра при Себе Си небесните множества и им изложи истинското положение на Своя Син; показа им връзката, която Той поддържа с всички сътворени същества. Божият Син споделяше трона на Отца и славата на вечния Самосъществуващ обкръжаваше и двамата. Около трона се събраха святите ангели - огромно, безкрайно множество - "десетки хиляди по десетки хиляди и хиляди по хиляди" (Откр. 5:11), най-възвишените ангели, служители и подчинени,

радващи се в светлината, падаща върху тях от присъствието на Божеството. Пред събраните небесни обитатели Царят заяви, че никой освен Христос - Единородният на Бога - не може да прониква напълно в Божиите намерения и на Христос е поверено да изпълни могъщите съвети на Неговата воля. Божият Син бе изпълнил волята на Отца в създаването на всички небесни множества и на Него, както и на Бога, те дължаха почит и вярност. Христос щеше да упражни Божествена сила при сътворяването на земята и на нейните обитатели. Но във всичко това Той нямаше да потърси власт или себевъзвишаване, противно на Божия план, но щеше да възвеличи славата на Отца и да изпълни Неговите намерения на благодат и любов.

Ангелите с радост признаха върховенството на Христос и покланяйки Му се, изразиха своята любов и обожание. Луцифер се поклони заедно с тях, но в сърцето му бушуваше странна, жестока битка. Истина, справедливост и вярност се бореха срещу завист и ревност. Влиянието на святите ангели сякаш го увлече за известно време. Когато от хиляди радостни гласове се издигнаха в мелодични трели хвалебни песни, духът на злото сякаш бе победен. Неизразима любов развълнува съществото му, душата му се изпълни с любов към Отца и Сина и стана съзвучна с безгрешните поклонници. Но гордостта от собствената му слава го облада. Желанието му за върховенство се възвърна и той пак се поддаде на завистта към Христос. Оказваните му високи почести той не оцени като особен Божи дар и затова те не предизвикваха в него никаква благодарност към Създателя.

Славеше се със своя блясък и възвишеност и пожела да стане равен на Бога. Бе обичан и почитан от небесното множество, ангели с радост изпълняваха заповедите му и бе облечен с мъдрост и слава по-голяма от тяхната. Но Божият Син стоеше по-горе от него като Същество, едно с Отца по сила, власт и авторитет. Христос участваше в съветите на Отец, докато Луцифер нямаше достъп до Божиите намерения. “Защо? - питаше се този могъщ ангел. - Защо Христос да има върховенство? Защо Той е почитан повече от мене?”

Напускайки мястото на непосредственото Божие присъствие, Луцифер започна да разпространява сред ангелите дух на недоверие. Работеше потайно и за известно време успя да прикрие истинското си намерение под маската на почитание към Бога. Започна да внушава съмнения по отношение на законите, които управляваха небесните същества, намеквайки, че макар за обитателите на световете да са необходими закони, ангелите, като много по-издигнати същества, не се нуждаят от такива ограничения, защото собствената им мъдрост е достатъчен водач. Те не били същества, които биха могли да обезславят Бога; всичките им мисли били святи. За тях не бе възможно да съгрешат, както не бе възможно и за Бог. Издигането на Божия Син като равен с Отца било несправедливост спрямо него,

който, твърдейки сам, също бил достоен за поклонение и почит. Ако като княз на ангелите би могъл само да стигне до своето истинско възвишено положение, това щяло да бъде голямо благо за цялото небесно множество; защото целта му била да осигури свобода за всички. Но сега дори свободата, която имали до този момент, била към края си, защото им бил назначен един абсолютен Управител, на Чийто авторитет всички трябвало да отдават почит. Такива бяха тънките измами, които чрез коварството на Луцифер бързо се разпространиха в небесните дворове.

Нито положението, нито авторитетът на Христос се промениха. Завистта на Луцифер, фалшификациите му и исканията му за равенство с Христос предизвикаха необходимост да се изяви истинското място на Божия Син - а то бе същото, каквото и в началото. Много от ангелите обаче бяха заслепени от измамите на Луцифер.

Като се възползва от любовта и доверието на подчинените му святи същества, той така изкусно пося в умовете им собственото си недоверие и недоволство, че те не прозряха неговото вмешателство. Луцифер представи Божиите намерения във фалшива светлина - предаде ги лъжливо и изопачено, за да подбуди несъгласие и недоволство. Хитро привлече слушателите си да изразят своите чувства и после, когато думите им можеха да послужат за постигане на целта му, ги повтаряше като доказателство - че ангелите не били напълно в хармония с Божественото управление. Твърдеше, че самият той е съвършено верен на Бога, настоявайки заради стабилността на Божественото управление да се направят необходими промени в реда и законите на небето. И докато възбуждаше съпротива към Божия закон, внушавайки собственото си недоволство в умовете на подчинените си ангели, той уж се стараеше да отстрани роптанието им и да примири негодуващите с реда в небето. Докато тайно подбуждаше ангелите към протест и бунт, Луцифер най-умело се стараеше да изглежда, че единственото му намерение е да съдейства за верността им и да запази хармонията и мира.

Така разпален, духът на недоволството вършеше коварното си дело. Макар че нямаше открит разрив, сред ангелите постепенно назряваше разделение. Някои гледаха с добро око на нашепванията на Луцифер против Божието управление. Макар до този момент да бяха в съвършено съгласие с реда, който Бог бе установил, сега те започнаха да роптаят и да се чувстват нещастни, че не можеха да проникнат в Неговите неизследими съвети; негодуваха срещу намерението Му да възвиши Христос. Бяха готови да подкрепят искането на Луцифер за равен авторитет с Божия Син. Но верните и истинните ангели поддържаха мъдростта и справедливостта на Божествения закон и се опитваха да примирят недоволните същества с Божията воля. Христос бе Божи Син. Той бе едно с Бога още преди съществуването на ангелите. Винаги бе стоял отдясно на Отца; Неговото

върховенство, така пълно с благословение за всички, намиращи се под благодатната Му власт, досега не бе оспорвано. Хармонията на небето никога не бе нарушавана; защо сега трябваше да има несъгласие? Верните ангели виждаха само ужасните последствия от несъгласието и със сериозни умолявания съветваха недоволните да се откажат от намеренията си и да отдадат вярност на Бога и на Неговото управление.

С голяма милост, в съгласие с Божествения Си характер, Бог дълго търпя Луцифер. Никога до този момент духът на недоволство и несъгласие не бе познат в небето. Това бе нов елемент - странен, тайнствен, непредсказуем. Самият Луцифер най-напред не познаваше истинското естество на своите чувства. Известно време се боеше да разкрие мислите и въображенията на сърцето си, но не ги изостави. Не виждаше накъде отива. Но за да се убеди Луцифер в заблудата си, Бог положи такива усилия, каквито само Безкрайната Любов и Мъдрост можеха да положат. Беше доказано, че недоволството му няма причина и му бяха представени последиците от неговото упорство в бунта. Луцифер се убеди, че не е прав. Той разбра, че "праведен е Господ във всичките Си пътища и благодатен във всичките Свои дела" (Пс. 145:17), че Божествените закони са праведни и че това трябва да признае цялото небе. Ако бе сторил така, може би щеше да спаси себе си и много ангели. По това време той още не беше отхвърлил напълно верноподанството си към Бога. Макар че напусна поста си като осеняващ херувим, все пак, ако желаеше да се върне към Бога, ако признаеше мъдростта на Създателя и се задоволеше да заеме мястото, отредено му във великия Божи план, той би бил възстановен на своята служба. Дошло бе време за окончателно решение: напълно да се отдаде на Божественото ръководство или да застане в открит бунт. Почти стигна до решение да се върне, но гордостта му попречи. Твърде голяма жертва бе за един, така високо почитан, да признае, че е съгрешил, че собствените му въображения са били фалшиви - да се подчини на авторитета, срещу който действаше с цел да докаже, че е несправедлив.

Състрадателният Творец, копнеещ за милост към Луцифер и неговите последователи, се стараеше да ги измъкне от бездната на гибелта, в която бяха готови да се хвърлят. Но милостта Му бе изтълкувана превратно. Луцифер посочваше Божието дълготърпение като доказателство за собствената си правота, като знак, че Царят на всемира би приел неговите условия. Ако ангелите застанат твърдо с него - заяви той, - те все още биха могли да спечелят всичко, което желаеха. Той упорито защитаваше поведението си и напълно се отдаде на великата борба против своя Създател. Стана така, че Луцифер - "носителят на светлина", който споделяше Божията слава и присъстваше до Неговия трон, чрез

престъплението стана сатана, което означава “противник” на Бога и на святите същества и погубител на ония, които небето му бе поверило да води и пази.

Отхвърляйки с пренебрежение аргументите и умоляванията на верните ангели, той ги нарече заблудени роби. Предпочитанието към Христос обяви като акт на несправедливост както към него, така и към всички небесни множества, и съобщи, че няма повече да се подчинява на това потъпкване на общите им права. Заяви, че никога отново няма да признае върховенството на Христос. Решил бе да придобие честта, която трябвало да му бъде отдадена и да застане начело на всички, които биха станали негови последователи. И обеща на ония, които влязат в неговите редове, ново и по-добро управление, при което всички ще се наслаждават на свобода. Големи ангелски множества отбелязаха намерението си да го приемат за свой водач. Поласкан от благосклонността, с която бяха приети обещанията му, той се надяваше да спечели на своя страна всичките ангели, да стане равен със самия Бог и цялото небесно множество да му се подчинява.

Верните ангели все още продължаваха да увещават него и симпатизантите му да се покорят на Бога. Представяха им неизбежния резултат, ако откажат: Този, Който ги бе сътворил, бе способен да ги надвие и справедливо да накаже бунтовната им дързост. Никой ангел не можеше успешно да се противопостави на Божия закон, така свещен както самия Бог. Те предупреждаваха всички да запушат ушите си срещу измамните разсъждения на Луцифер и увещаваха него и последователите му да потърсят без отлагане Божието присъствие и да признаят заблудата си в оспорването на Неговата мъдрост и авторитет.

Мнозина бяха разположени да приемат този съвет, да се покаят за негодуването си и да поискат отново да бъдат приети с благост от Отца и Сина. Но Луцифер беше приготвил друга измама. Могъщият бунтовник заяви сега, че присъединилите се към него ангели са отишли твърде далече, за да се върнат обратно; че той познавал Божествения закон и знаел, че Бог не би им простил. Той заявяваше, че покорят ли се на небесния авторитет, всички щели да загубят своята чест и да бъдат свалени от поста си. Що се отнася до самия него, той бил решил никога да не признае отново авторитета на Христос. Единственият път за него и за последователите му бил да отстояват свободата си и да придобият чрез сила правата, които не са им дадени доброволно.

Колкото за самия Сатана, наистина той бе отишъл вече твърде далече, за да се върне. Но не беше така със заслепените от неговите измами. За тях съветът и умоляванията на верните ангели отваряха врата на надежда. И ако бяха послушали предупрежденията, може би щяха да се измъкнат от примките му. Но те позволиха на гордостта, на привързаността към техния водач и на желанието за неограничена

свобода да вземат надмощие и най-накрая отхвърлиха умоляванията на Божествената любов и милост.

Бог позволи на Сатана да продължи делото си, докато духът на недоволство узря в активен бунт. Необходимо бе сатанинските планове да бъдат развити напълно, та истинското им естество и цел да се видят от всички. Като помазан херувим Луцифер бе високо почитан, много обичан от небесните същества и влиянието му върху тях бе силно. Божието управление не включваше само небесните обитатели, но и обитателите на всички сътворени от Него светове. И Луцифер бе направил извода, че ако увлече със себе си в бунта небесните ангели, би могъл да увлече и всички други светове. Той майсторски бе представил нещата в своя полза, прибягвайки до софистика и измама, за да постигне целите си. Измамната му сила бе мощна. Прикрит зад маската на фалша, той печелеше предимство. Всичките му деяния бяха така забулени в тайнственост, че на ангелите им беше трудно да открият истинското естество на неговото дело. Докато то не се развиеше напълно, злото му естество не можеше да бъде изложено на показ; недоволството му нямаше да бъде разкрито като бунт. Дори верните ангели не можеха напълно да схванат характера му и да разберат до какво водеше делото му.

Отначало Луцифер така направляваше своите изкушения, че сам той да изглежда невинен. Ангелите, които не можа напълно да подведе на своя страна, той заклейми с безразличие към интересите на небесните същества. За собственото си дело обвини верните ангели. Неговата политика бе с подли аргументи да представи превратно Божиите намерения. Всичко просто той обгърна с мистерия и с изкусно преиначаване хвърляше съмнения даже и върху най-ясните изявления на Йехова. А високият му пост - така тясно свързан с Божественото управление - даваше още по-голяма сила на изказванията му.

Бог можеше да употребява само средства, съответстващи на правдата и истината. Сатана употребяваше това, което Бог не можеше - ласкателство и измама. Опита се да фалшифицира Божието слово и представи криво плана на Неговото управление. Твърдеше, че Бог не е справедлив да налага на ангелите закони, че изисква подчинение и послушание от Своите създания в стремежа си просто да възвеличи Себе Си. Затова пред обитателите на небето и пред всички светове бе необходимо да се покаже, че Божието управление е справедливо, че законът Му е съвършен. Сатана бе направил да изглежда, че самият той се стреми да осигури доброто на вселената. Истинският характер на узурпатора и неговата истинска цел трябваше да бъдат разбрани от всички. Необходимо бе време, за да изяви той себе си и злите си дела.

Сатана приписа на Божието управление дисхармонията, която собственото му поведение причини в небето. Всички злини - заяви той - са резултат от Божественото управление. Твърдеше, че личната му цел била да усъвършенства заповедите на Йехова. Затова Бог му позволи да прояви естеството на своите претенции, да покаже до какво биха довели предложените от него изменения. Собственото му дело трябваше да го осъди. Отначало бе твърдял, че не е бунтовник. Целият всемир трябваше да види измамника без маска.

Дори когато Сатана бе изхвърлен от небето, Безкрайната Мъдрост не го унищожи. Тъй като Бог приема само служба от любов, верността на собствените Му творения трябва да почива върху убеждение в Неговата праведност и благост. Неподготвените да схванат естеството и последствията на греха, обитателите на небето, непадналите светове не биха могли да видят Божията справедливост в унищожаването на Сатана. Ако Бог го бе премахнал незабавно, някои щяха да Му служат от страх, а не от любов. Влиянието на измамника нямаше да бъде премахнато напълно, нито духът на бунта щеше да бъде изкоренен. За доброто на целия всемир през безкрайни векове той трябваше по-пълно да развие своите принципи и обвиненията му против Божественото управление трябваше да бъдат видени в истинската им светлина от всички сътворени същества. Така справедливостта и милостта на Бога и неизменността на Неговия закон можеше завинаги да бъдат поставени извън всяко съмнение.

Бунтът на Сатана трябваше да бъде урок за всемира през всички идващи векове - постоянно свидетелство за естеството на греха и за ужасните му резултати. Сатанинското управление, неговото влияние върху хора и ангели щеше да покаже какъв е плодът, когато се отхвърли Божият авторитет. То щеше да свидетелства, че благоденствието на всички сътворени от Бога същества е свързано със съществуването на Божието управление. Така историята на този ужасен опит за бунт трябваше да бъде една постоянна застраховка за всички святи същества, предпазно средство срещу измама относно естеството на престъплението - тя трябваше да ги пази от извършване на грях и от изтърпяване на наказание за него.

Този, Който управлява в небесата, вижда края от началото - това е Този, пред Когото са разкрити тайните на миналото и на бъдещето и Който зад страданията, тъмнината и унищожението, причинени от греха, вижда изпълнението на Собствените Си намерения на любов и благословение. Макар че “облак и мрак са около Него, правда и съд са основа на престола Му” (Пс. 97:2). И един ден обитателите на всемира - както верни, така и неверни - ще разберат това. “Делата Му са съвършени, защото всичките Му пътища са прави. Бог на верността е и няма неправда в Него; справедлив и прав е Той” (Втор. 32:4).

Глава 2

Сътворението

“Чрез словото на Господа станаха небесата и чрез дишането на устата Му цялото им множество... защото Той каза и стана, Той заповяда и затвърди се.” “Който си положил земята на основата й, за да се не поклати за вечни времена” (Пс. 33:6, 9, 104:5).

Земята излезе от ръцете на своя Създател извънредно красива. Повърхността й бе изпъстрена с планини, хълмове, равнини, прекосявана от благородни реки и прекрасни езера. Но хълмовете и планините не бяха остри и груби, изпълнени с ужасни стръмнини и страшни бездни, както днес; острите, назъбени краища на пластовете от скали бяха покрити с плодородна почва, която навсякъде даваше изобилна зеленина. Нямаше нито отвратителни блата, нито голи пустини. Грациозни храсти и нежни цветя радваха окото отвсякъде. Височините бяха увенчани с дървета, по-величествени от всички съществуващи днес. Въздухът, незасегнат от вредности, бе чист и здравословен. Целият пейзаж надминаваше по красота и най-гордия палат. Ангелските множества наблюдаваха гледката с наслада и се радваха на чудните Божии дела.

След като земята с нейния животински и растителен свят бе извикана в съществуване, на сцената бе поставен човекът -венецът на делото на Твореца, за когото бе определена красивата земя. На него бе дадено да владее над всичко, което окото можеше да види; защото Бог рече: “Да създадем човека по нашия образ, по наше подобие; и нека владее... над цялата земя...” (Бит. 1:26, 27). Тук произходът на човешкия род е изложен ясно, изявлението на Божествения доклад е така разбираемо, че няма повод за погрешни заключения. Бог създаде човека по Свой образ. Няма никаква тайна. Няма никакво основание за каквото и да е предположение, че човекът еволюирал през бавни степени на развитие от по-нисши към по-висши форми на животински или растителен свят. Такова учение снижава великото дело на Създателя до равнището на тясночовешкото земно схващане. На хората толкова много им се иска да изключат Бога като Господар на всемира, че унижават човека и го лишават от достойнството на неговия произход. Този, Който установи звездните светове във висините и обагри с превъзходно умение полските цветя, Който изпълни земята и небето с чудесата на Своята сила, създаде и венеца на Своето творение и го постави за

управител на съвършената земя - сътвори същество, достойно за ръката, дала му живот. Родословието на нашия род, както е дадено по боговдъхновение, проследява произхода ни назад не до развитие от бактерии, мекотели и четириноги, а до великия Създател. Макар и направен от пръст, Адам бе "Божи Син" (Лука 3:38).

Той бе поставен като Божи представител над по-нисшите същества. Те не можеха да разбират или да признават Божието върховенство, но бяха направени способни да обичат човека и да му служат. Псалмистът казва: "Поставил си го господар над делата на ръцете Си. Всичко Си подчинил под нозете му. Всичките овце и говеда, още и животните на полето, въздушните птици, морските риби и всичко, що минава през морските пътища" (Пс. 8:6-8).

Човек трябваше да носи Божия образ както външно, така и в характера си. Христос единствен е "отпечатък" (Евр. 1:3) на Отца; но човекът бе създаден по подобие на Бога. Неговото естество беше в хармония с Божията воля. Умът му бе способен да схваща Божествените неща. Чувствата му бяха чисти; апетитът и страстите му се контролираха от разума. Той бе свят и щастлив да носи Божия образ и да бъде съвършено послушен на Неговата воля.

Човекът излезе от ръката на Създателя с висок ръст и съвършено симетричен. Лицето му имаше розовия цвят на здравето и блестеше със светлината на живота и радостта. Ръстът му беше много по-висок от този на хората, които сега обитават земята. Ева беше малко по-ниска, но фигурата й беше благородна, пълна с красота. Безгрешната двойка не носеше изкуствено облекло. И двамата бяха облечени с покривало от светлина и слава, каквото носят ангелите. Докато живееха в послушание към Бога, тази одежда от светлина продължаваше да ги обкръжава.

След сътворяването на Адам всяко живо същество бе доведено при него да получи името си. Адам видя, че на всяко бе даден другар, но между тях "помощник, подходящ за човека, не се намери" (Бит. 2:20). Сред всички творения, които Бог бе създал на земята, нямаше нито едно равностойно на човека. И "Бог каза: "Не е добре за човека да бъде сам. Ще му създам подходящ помощник" (Бит. 2:18). Човекът не бе създаден да живее в самота, а да бъде обществено същество. Без другарство красивите сцени и приятните занимания в Едем не биха му създали съвършено щастие. Дори общуването с ангелите не можеше да задоволи желанието му за съчувствие и приятелство. Нямаше никой със същото естество като него, който да го обича и да бъде обичан.

Самият Бог даде на Адам другарка. Той промисли "подходящ помощник" - помощник, който да му съответства, пригоден да му бъде приятел и едно с него в любов и състрадание. Ева бе създадена от едно ребро, взето от гърдите на Адам. Това означава, че тя не трябваше да го владее, както главата, нито пък да бъде

тъпкана под нозете му като по-нисша, но да му бъде равна, да бъде обичана и закриляна от него. Тъй като бе част от човека, кост от костта му и плът от плътта му, тя беше неговото второ "аз", показващо тясното единство и емоционалната привързаност, които трябваше да съществуват помежду им. "Защото никой никога не е намразил своето тяло, но го храни и се грижи за него..." (Еф. 5:29). "Затова ще остави човек баща си и майка си и ще се привърже към жена си, и те ще бъдат една плът" (Бит. 2:24).

Бог отпразнува първия брак. Така тази институция има произхода си от Твореца на вселената. "Женитбата нека да бъде на почит у всички" (Евр. 13:4) - тя бе един от първите дарове на Бога за човека и една от двете институции, които след падението си Адам отнесе със себе си отвъд портите на Рая. Когато Божествените принципи бъдат признавани и следвани, тази връзка - бракът, е благословение. Той пази чистотата и щастието на човека, задоволява социалните му нужди, издига неговото физическо, интелектуално и морално естество.

"И Господ Бог насади градината на изток в Едем и постави там човека, когото беше създал" (Бит. 2:8). Всичко, направено от Бога, бе съвършено и красиво и сякаш не липсваше нищо, което допринася за щастието на святата двойка. Но въпреки това Създателят даде на Адам и Ева още един знак за Своята любов - специално им приготви за дом градина. В нея имаше дървета от всякакъв вид, много от тях приведени от уханни и вкусни плодове. Имаше прекрасни лози, растящи нагоре, които представляваха благородна гледка със своите клонки, натежали от сочни плодове, с най-богати и разнообразни цветове. Работата на Адам и Ева бе да оформят клоните на лозата в арки, така че жилищата им да представляват живи дървета, покрити с листа и плодове. Имаше уханни цветя - цяло разточителство от багри и цветове. Сред градината се намираше Дървото на живота, превъзхождащо по слава всички дървета. Неговите плодове изглеждаха като ябълки от злато и сребро и имаха сила да продължават живота.

Сега сътворението бе завършено. "Така се свършиха небето и земята и цялото тяхно войнство" (Бит. 2:1). "И Бог видя всичко, което създаде и ето, беше твърде добро" (Бит. 1:31). Едем цъфтеше на земята. Адам и Ева имаха свободен достъп до дървото на живота. Нито петънце от грях, ни сянка на смърт не замъгляваха прекрасното творение. "И всичките Божии синове възклицаваха от радост" (Йов 38:7).

Великият Йехова бе положил основите на земята. Той бе облякъл целия свят в одежда от красота и го бе изпълнил с полезни за човека неща. Създал бе всички чудеса по земята и в морето. За шест дни великото дело на сътворението бе завършено напълно. И Бог "на седмия ден си почина от всичките дела, които беше

създал. И благослови Бог седмия ден, и го освети, защото в него си почина от всичките Си дела, от всичко, което Бог беше създал и сътворил" (Бит. 2:2, 3). Той погледна със задоволство делото на ръцете Си. Всичко бе съвършено, достойно за божествения си Автор. Почина си, но не от умора, а като предоволен от плодовете на Своята мъдрост и доброта и от изявлението на Своята слава.

След като на седмия ден си почина, Бог освети този ден и го отдели като ден за почивка на човека. Следвайки примера на Създателя, то и човекът трябваше да си почива в този свят ден, за да може, наблюдавайки небесата и земята, да разсъждава за великото Божие дело на сътворението; и виждайки доказателствата за Божията мъдрост и доброта, сърцето му да се изпълва с любов и преклонение пред неговия Създател.

В Едем Бог постави паметник на Своето творческо дело, като благослови седмия ден. Съботата бе дадена на Адам - бащата и представителя на цялото човешко семейство. Нейното спазване трябваше да бъде акт на признателност от всички, които щяха да живеят на земята, за това, че Бог е техен Създател и истински Господар; че те са дело на ръцете Му и поданици на Неговия авторитет. Така тази наредба бе дадена на цялото човечество като възпоменание. В нея нямаше нищо символично или нещо, което да я свежда само до един народ, без ограничение тя се отнасяше за всички хора.

Бог видя, че съботата бе нужна за човека дори в Рая. Той имаше потребност в един от седемте дни да остави настрана своите занимания и интереси, за да може по-пълно да разсъждава върху Божиите дела и да размишлява върху Неговата сила и доброта. Нуждаеше се от една Събота, която да му напомня по-живо за Бога и да събужда у него благодарност, защото всичко, на което се наслаждаваше и което притежаваше, идваше от благодатната ръка на Създателя.

Бог възнамерява съботата да насочва умовете на хората към разсъждение върху Неговите творчески дела. Природата говори на чувствата им, заявявайки, че има един жив Бог, един Творец, върховен Управител на всичко. "Небесата разказват славата Божия и просторът известява делото на ръцете Му. Ден на ден казва слово и нощ на нощ изявява знание" (Пс. 19:1, 2). Красотата, която облича земята, е знак за Божията любов. Ние можем да я видим във вечните хълмове, във високите дървета, в отворените пъпки на нежните цветя. Всичко ни говори за Бога. Винаги посочвала Този, Който е направил всичко, съботата подканя хората да отворят великата книга на природата и да проследят в нея мъдростта, силата и любовта на Твореца.

Нашите първи родители, макар сътворени невинни и святи, не бяха предпазени от възможността да съгрешат. Бог ги направи свободни морални същества, способни да оценяват мъдростта и благодатта на Неговия характер и

справедливостта на Неговите изисквания и напълно свободно да се покоряват или да не се покоряват. Те трябваше да се радват на общуване с Бога и със святите ангели. Но преди завинаги да им се осигури това право, верността им трябваше да бъде изпитана. В самото начало на съществуването си човекът бе поставен на проверка, изпитано бе желанието му да угажда на себе си -фаталната страст, поставила основата за падението на Луцифер. Изпитът за послушанието трябваше да бъде дървото на познанието, намиращо се сред градината близо до Дървото на живота. На първите хора бе позволено да ядат свободно от всяко друго дърво, но от това им бе забранено да вкусват под смъртна заплаха. Те щяха също да бъдат изложени на изкушенията на Сатана; но издържеха ли изпита, нямаше да бъдат повлиявани от неговата власт, за да се наслаждават вечно на Божието благоволение.

Бог постави човека под закон като необходимо условие за самото му съществуване. Човекът бе поданик на Божественото управление, а няма управление без закон. Създателят можеше да сътвори Адам без способност да престъпва закона Му; можеше да задържи ръката му да не докосне забранения плод. Но в такъв случай той щеше да бъде не свободно морално същество, а просто автомат. Без свобода на избора неговото послушание нямаше да бъде доброволно, а принудително. Нямаше да има никакво развитие на характера. Насиленото послушание щеше да бъде против Божия план за отношението Му към обитателите на другите светове. То щеше да бъде недостойно за човека като интелигентно същество и би подкрепило обвинението на Сатана, че Бог управлява егоистично.

Бог създаде човека праведен. Даде му благородни черти на характера без никаква склонност към злото. Надари го с високи интелектуални сили и му представи възможно най-силните мотиви, за да Му остане верен. Послушанието - съвършено и постоянно - бе условието за вечно щастие. То бе условието за достъп до Дървото на живота.

Домът на нашите първи родители трябваше да бъде образец за домовете, които техните деца щяха да образуват, докато населяват земята. Този дом, украсен с ръката на самия Бог, не беше пищен дворец. Хората в гордостта си намират удоволствие в издигането на величествени и скъпи постройки и слава в делата на собствените си ръце. Но Бог постави Адам в градина. Това бе неговото жилище. Синьото небе му бе покрив, а земята с нейните прекрасни цветя и с килим от жива трева бе подът му; злачните клони на божествените дървета бяха неговия балдахин. Стените му бяха украсени с най-великолепни орнаменти, сътворени от ръцете на най-великия Художник. Обкръжението на святата двойка бе урок за всички времена, че истинското щастие се намира не в наслаждението от гордост и лукс, а в общуването с Бога чрез Неговите творения. Ако хората обръщаха по-малко

внимание на неестествените неща и се учеха на по-голяма простота, щяха да бъдат много по-близо до образеца, отговарящ на целта, за която са създадени от Бога. Гордостта и амбицията никога не могат да бъдат задоволени; но действително мъдрите намират истинско и вечно удоволствие в изворите на радост, направени от Бога достъпни за всички.

На едемските обитатели бе поверена грижата за градината - "да я работят и пазят". Тяхната работа не бе уморителна, а приятна и укрепваща. Бог определи труда като благословение за човека, да занимава неговия ум, да укрепва тялото му, да развива способностите му. В умствената и физическата дейност Адам намираше едно от най-големите удоволствия на своето свято съществуване. И когато в резултат на непослушанието си бе изгонен от красивия си дом и принуден да се бори с упоритата почва, за да припечелва всекидневния си хляб, същият този труд, макар и много по-различен от приятното занимание в градината, беше една застраховка против изкушението и извор на щастие. Но които гледат на работата, дори на уморителната и носеща мъка работа, като на проклятие, подхранват заблуда. Богатите често се отнасят с презрение към класите на трудещите се; но това отношение е в противоречие с Божията цел при сътворението на човека. Какво са притежанията и на най-богатите в сравнение с наследството, дадено на царствения Адам? Но въпреки това Адам не трябваше да бездейства. Нашият Създател, Който знае в какво се състои щастието на човека, определи работата на Адам. Истинската радост в живота намират само работещите мъже и жени. Ангелите са прилежни работници; те са Божиите служители, грижещи се за човешките чада. Творецът не е приготвил място за бездействие.

Докато бъдеха верни на Бога, Адам и неговата другарка трябваше да владеят земята. Дадена им бе неограничена власт над всички живи същества. Лъвът и агнето мило играеха около тях или пък лежаха заедно в нозете им. Щастливите птици подскачаха наоколо без страх. И когато радостните им песни се издигаха в хвала към техния Създател, Адам и Ева също присъединяваха гласовете си в благодарност към Отца и Сина.

Като свята двойка Адам и Ева бяха не само деца под бащината грижа на Бога, но и ученици, поучавани от всемъдрия Създател. Те бяха посещавани от ангели и им бе дарявано безпрепятствено общуване с техния Създател, без никаква закриваща Го завеса. Адам и Ева бяха изпълнени с животворна енергия, получена от Дървото на живота, и интелектуалната им сила бе само малко по-долу от тази на ангелите. Тайните на видимата вселена - "чудесните дела на Съвършения в знание" (Йов 37:16) - бяха за тях неизчерпаем източник на благословение и радост. Законите и действията на природата, които човеците изучават шест хиляди години, бяха

открити на умовете им от безкрайния Създател и Вседържител на всичко. Те изследваха листата, цветята и дървесата, като от всяко едно от тях извличаха тайните на живота му. Адам познаваше всяко живо същество - от могъщия левиатан, играещ във водите, до най-малкото насекомо, носещо се в слънчевия лъч. На всяко той даде име и опозна естеството и навиците му. Божията слава в небесата, неизброимите светове с техните правилни орбити, увисналите облаци (Йов 37:16), тайните на светлината и звука, на деня и нощта - всичко това беше открито за изучаване от нашите първи родители. Върху всеки лист от гората и върху всеки камък от планината, на всяка светеща звезда, във въздуха и в небето бе изписано Божието име. Редът и хармонията на сътворението им говореха за безкрайна мъдрост и сила. Непрестанно откриваха нови, привлекателни неща, които изпълваха сърцата им с още по-дълбока любов и изтръгваха нов израз на благодарност.

Докато оставаха верни на Божествения закон, способността им да узнават, да се радват и да обичат, щеше да се развива постоянно. Те щяха непрекъснато да печелят нови съкровища от знание, да откриват нови извори на щастие и да придобиват все по-ясни и по-съвършени представи за неизмеримата, неугасваща Божия любов.

Глава 3

Изкушението и падението

След като Сатана бе ограничен в свободата си да вдига бунт в небето, враждата му към Бога намери ново поле на изява - той планира гибелта на човешкия род. В щастието и мира на святата двойка в Едем, видя блаженството, което завинаги бе загубил. Подтикван от завист, реши да предизвика Адам и Ева към непослушание и да им стовари вината и наказанието за греха. Щеше да превърне любовта им в недоверие и хвалебствените им песни в укори към Създателя. Така не само щеше да тласне невинните създания в нещастието, което сам си бе навлякъл, но щеше и да хвърли упрек към Бога и да създаде скръб в небето.

Нашите първи родители не бяха оставени непредупредени за заплашващата ги опасност. Небесните вестители им разкриха историята за падението на Сатана и неговите намерения да ги унищожи, представиха им още по-пълно естеството на Божественото управление, което Князът на злото се бе опитал да събори. Сатана и неговите множества бяха паднали, защото бяха непослушни на изричните Божии заповеди. Колко важно бе тогава Адам и Ева да почитат закона, чрез който единствено бе възможно да се поддържа ред и справедливост.

Божият закон е свят като самия Бог. Той е откровение на Неговата воля, отражение на Неговия характер, израз на Божествената любов и мъдрост. Хармонията в творението зависи от съвършеното спазване закона на Създателя от всички същества, от всичко живо и неживо. Бог бе наредил закони за управлението не само на живите същества, но и на природата. Всичко е подчинено на точни закони, които не може да бъдат пренебрегвани. Но докато действията на природата са управлявани от естествени закони, от всички земни обитатели единствено човекът е отговорен пред моралния закон. На него - короната на творението - Бог е дал сила да вниква в правдата и благостта на закона Му и да разбира свещените Божии изисквания. Затова е необходимо човекът да се отзовава с послушание.

Подобно на ангелите обитателите на Едем бяха подложени на изпит. Тяхното щастливо състояние можеше да се запази единствено при условие на вярност към закона на Твореца. Те можеха да бъдат послушни и да живеят или да не бъдат послушни и да загинат. Бог ги дари с богати благословения; но ако пренебрегнеха волята Му, Този, Който не пощади дори съгрешилите ангели, не би пощадил и тях.

Престъплението щеше да им отнеме Неговите дарове и да предизвика нещастието и гибелта им.

Ангелите ги предупредиха да бдят против измамите на Сатана, защото неговите усилия да ги впримчи щяха да бъдат неуморни. Докато бъдеха послушни на Бога, злият не можеше да им навреди, защото при нужда всеки един небесен ангел щеше да им бъде изпратен на помощ. Ако твърдо отхвърлеха неговите първи внушения, щяха да ги подпомогнат небесни вестители. Но ако веднъж се поддадеха на изкушението, естеството им щеше така да се поквари, че нямаше да имат нито сила, нито желание сами да се съпротивляват на Сатана.

Дървото на познанието беше поставено, за да изпита послушанието и любовта им към Бога. Господ бе намерил за нужно да им забрани само едно нещо от всичко, намиращо се в градината; но пренебрегнеха ли волята Му в този специален случай, вината на престъплението щеше да се стовари върху тях. Сатана не трябваше да ги преследва с непрекъснати изкушения. Той можеше да има достъп до тях само при забраненото дърво. Ако се опитаха да изследват естеството на това дърво, щяха да се изложат на примките му. Бяха увещавани да внимават много на предупрежденията, които Бог им бе изпратил, и да не се отклоняват от наставленията, които Той бе намерил за добре да им даде.

За да извърши делото си незабелязано, Сатана предпочете да употреби за свой медиум змията - една удобна маска за измамното му намерение. Тогава змията беше едно от най-мъдрите и най-красивите творения на земята. Тя имаше крила и като летеше във въздуха, блестеше ослепително с цвят на старо злато. Почиваше си върху отрупаните с плод клони на забраненото дърво, наслаждаваше се на вкусния му плод, привличайки с прелестта си окото на наблюдателя. Така в мирната градина се промъкна погубителят, бдящ за своята плячка.

Ангелите бяха предупредили Ева да не се отделя от съпруга си, докато е заета с всекидневния си труд в градината. С него тя щеше да е по-малко застрашена от изкушения, отколкото сама. Но погълната от приятното си задължение, тя се отдалечи несъзнателно. Разбрала, че е сама, почувства известна опасност, но отхвърли страховете си при мисълта, че има достатъчно мъдрост и сила, за да различи злото и да му се противопостави. Небрежна към предупрежденията на ангелите, Ева скоро откри, че съзерцава забраненото дърво със смесено чувство на любопитство и възхищение. Плодовете му бяха много красиви и тя се запита защо ли Бог ги е забранил. Ето, този бе моментът на изкусителя. Сякаш проникнал в мислите й, той се обърна към нея: “Истина ли каза Бог да не ядете от всяко дърво в градината?” (Бит. 3:1). Ева бе изненадана и сепната, защото тези думи й се сториха като ехо на собствените й мисли. Но змията продължи с мелодичен глас, с тънка

хитрост да възхвалява превъзходната й красота и нейните думи не бяха неприятни на Ева. Вместо да избяга от мястото, жената с почуда продължи да слуша змията. Ако я бе заговорило същество с вид на ангел, страхът й щеше да се събуди, но Ева никак и не допускаше, че е възможно очарователната змия да стане медиум на падналия враг.

На поставения за клопка въпрос на изкусителя тя отвърна: "От плода на градинските дървета можем да ядем, но от плода на дървото, което е всред градината, Бог каза: "Да не ядете от него, нито да се допрете до него, за да не умрете." А змията рече на жената: "Никак няма да умрете, но знае Бог, че в деня, когато ядете от него, ще ви се отворят очите и ще бъдете като Бога да познавате доброто и злото."

Като ядат от това дърво, заяви змията, двамата ще придобият една по-възвишена сфера на съществуване и ще навлязат в едно по-просторно поле на познание. Самата тя била яла от забранения плод и в резултат придобила силата да говори. И змията внуши на Ева, че Господ ревниво желае да нямат достъп до дървото, да не би да се издигнат и да станат равни Нему. Чудните качества на този плод давали мъдрост и сила, затова Бог им забранил да го вкусват или да го докосват. Изкусителят подшушна, че Божественото предупреждение нямало да се изпълни в действителност. То имало за цел само да ги сплаши. Как може да умрат? Та нали са яли от Дървото на живота? Бог се стремял да им попречи да стигнат до едно по-благородно развитие и да придобият по-голямо щастие.

Такова е делото на Сатана от дните на Адам до днес и той го върши с голям успех. Изкушава хората да не се доверяват на Божията любов и да се съмняват в Неговата мъдрост. Постоянно се стреми да възбуди дух на непочтително любопитство, неспокоен интерес да проникнат в тайните на Божествената мъдрост и сила. В усилията си да вникнат в онова, което е било угодно на Твореца да не им изяви, милиони пренебрегват откритите от Бога истини, жизнено важни за спасението. Сатана изкушава хората към непослушание, като ги подвежда да вярват, че навлизат в чудното поле на познанието. Но всичко това е измама. Стимулирани от своите идеи за прогрес, те потъпкват Божиите изисквания и тръгват по пътя, водещ към деградация и смърт.

Сатана представи на святата двойка, че ще спечелят, ако нарушат Божия закон. Не чуваме ли и днес подобни разсъждения? Мнозина наричат тесногръдо поведението на онези, които се подчиняват на Божиите заповеди, докато те имали по-широки идеи и се наслаждавали на по-голяма свобода. Какво е това, ако не ехо от гласа, който се чу в Едем? "В деня, когато ядете от него", когато престъпите Божественото изискване, "ще бъдете като Бога". Сатана твърдеше, че е придобил

голямо добро, след като е ял от забранения плод, но скри истината, че поради престъплението си бе изхвърлен от небето. Макар да бе разбрал, че резултатът от греха е вечна загуба, той скри собственото си нещастие, за да привлече и други в него. Така и днес престъпникът на закона се старае да замаскира истинския си характер. Може да твърди, че е свят, но възвишената му изповед го прави само по-опасен измамник. Той е на страната на Сатана, потъпква Божия закон и води други да вършат същото за тяхна вечна гибел.

Ева наистина повярва в думите на Сатана, но искреността й не я спаси от наказанието за греха. Тя не се довери на Божиите думи и това я доведе до падение. В Съда хората няма да бъдат осъдени поради това, че съзнателно са вярвали в една лъжа, а защото не са повярвали в истината, защото са пренебрегнали възможността да научат какво е истина. Въпреки софистиката на Сатана, който твърди обратното, винаги е гибелно да се живее в непослушание спрямо Бога. Ние трябва да направляваме сърцата си към познание на истината. Всички уроци, които Бог е вложил в Своето писано Слово, са за наше предупреждение и наставление. Те са дадени, за да ни опазят от измама. Резултатът от пренебрегването им ще бъде гибелен за нас. Можем да бъдем сигурни, че всичко, което противоречи на Божието слово, произлиза от Сатана.

Змията откъсна плода от забраненото дърво и го сложи в ръцете на колебаещата се Ева. След това й напомни собствените й думи, че Бог бе забранил да го докосват, за да не умрат. Изяждането на плода нямаше да й навреди повече от докосването му - заяви змията. Без да схване злите последици от постъпката си, Ева стана по-смела. Когато “видя..., че дървото беше добро за храна и че беше приятно за очите, дърво желателно, за да дава знание, взе от плода му, та яде...” Той бе приятен на вкус и като яде, стори й се, че почувства съживителна сила, въобрази си, че навлиза в по-висше състояние на съществуване. Без страх откъсна и яде. И сега, след като бе съгрешила, сама стана проводник на Сатана за погубването на своя съпруг. Обзета от странна, неестествена възбуда, с ръце, напълнени със забранения плод, тя отиде при него и му разказа всичко случило се.

Лицето на Адам помръкна от мъка. Той изглеждаше учуден и разтревожен. В отговор на Евините думи каза, че това трябва да е врагът, за когото бяха предупредени и че според Божествената присъда тя трябва да умре. Но Ева го увеща да яде, като повтори думите на змията, че наистина няма да умрат. Разсъждаваше, че това трябва да е истина, защото не чувстваше никакво доказателство за Божието неодобрение, а напротив - изпадна в приятно приповдигнато настроение, почувства се изпълнена с нови сили и със способности за нов живот, въобрази си, че се усеща вдъхновена от небесните вестители.

Адам разбра, че неговата другарка бе престъпила Божията заповед, пренебрегвайки единствената забрана, която бе поставена за изпит на тяхната вярност и любов. Страшна борба се водеше в душата му. С мъка съжали, че бе допуснал Ева да се отдалечи от него. Но сега, когато делото бе извършено, той щеше да бъде отделен от нея, чиято близост го изпълваше с радост. Как можа да допусне това? Адам се бе радвал на общуването с Бога и със святите ангели, съзерцавал бе славата на Създателя. Разбрал бе високото призвание на човешкия род - да остане верен на Бога. Но той пренебрегна всички тези благословения пред страха да изгуби този единствен дар, който в очите му изглеждаше по-ценен от всичко друго. Любов, благодарност, вярност към Създателя - всичко това отхвърли от любов към Ева. Тя беше част от него и той не можеше да понесе мисълта за раздяла. Не осъзнаваше, че същата Безкрайна Сила, сътворила от земна пръст красивото му живо тяло, и дала му с любов другарка, можеше да я замени. Реши да сподели съдбата й: ако тя умре, и той ще умре с нея. В края на краищата, размишляваше той, не би ли могло пък думите на змията да се окажат верни? Ева стоеше пред него - красива и на вид така невинна, както и преди делото на непослушанието. Тя изразяваше по-голяма любов към него сега, отколкото преди. Никакъв знак на смърт не се виждаше по нея и той реши да рискува за последствията. Грабна плода и бързо го изяде.

След своето престъпление Адам си въобрази най-напред, че навлиза в някакво по-възвишено съществуване. Но скоро мисълта за греха му го изпълни с ужас. Въздухът, досега мек и с постоянна температура, се стори мразовит на съгрешилата двойка. Любовта и мирът, които имаха, бяха изчезнали и вместо тях изпитаха чувство за грях, ужас от бъдещето и пустота в душата. Обкръжаващата ги дреха от светлина сега бе изчезнала и за да я заменят, се опитаха да си направят покривало, защото не можеха да се явят голи пред очите на Бога и на святите ангели.

Сега започнаха да виждат истинския характер на греха си. Адам укори своята другарка за глупостта й да се отдели от него и да допусне да бъде измамена от змията. Но и двамата хранеха надежда, че Този, Който им бе дал толкова много доказателства за любовта Си, ще извини престъплението им или няма да ги подложи на толкова страшно наказание, както се бояха.

Сатана тържествуваше с успеха си. Той бе изкусил жената да прояви недоверие в любовта на Бога, да се усъмни в мъдростта Му и да престъпи закона Му, а чрез нея бе причинил падението и на Адам.

Но великият Законодател щеше да извести на Адам и Ева последствията от престъплението им. Божественото присъствие се яви в градината. Докато бяха

невинни и святи, те с радост приемаха близостта на своя Създател. Но сега избягаха ужасени и се опитаха да се скрият в най-потайните кътчета на градината. “Но Господ Бог повика човека и му рече: “Где си?” А той рече: “Чух гласа Ти в градината и уплаших се, защото съм гол и се скрих.” А Бог му рече: “Кой ти каза, че си гол? Да не би да си ял от дървото, от което ти заповядах да не ядеш?”

Адам не можа нито да отрече, нито да извини греха си. Но вместо да се покае, той се опита да хвърли обвинението върху жена си, а по този начин и върху самия Бог: “Жената, която Ти си ми дал за другарка, тя ми даде от дървото, та ядох.” Този, който от любов към Ева доброволно избра да изгуби Божието одобрение, дома си в Рая и вечния си живот на радост, сега след падението си се опита да направи своята другарка и дори самия Създател отговорни за престъплението си. Толкова ужасна е силата на греха.

Когато бе запитана: “Що е това, което си сторила?”, жената отговори: “Змията ме подмами, та ядох.” “Защо си сътворил змията? Защо си й позволил да влезе в Едем?” - това бяха въпросите, с които тя се опита да извини греха си. Така и тя подобно на Адам обвини Бога като отговорен за падението им. Духът на себеоправдание, породил се у бащата на лъжата, се прояви и у нашите първи родители веднага щом се отдадоха под влиянието на Сатана. Оттогава този дух изявяват всички синове и дъщери на Адам. Вместо смирено да признаят греха си, те се опитват да се защитят, хвърляйки вината върху обстоятелствата или върху Бога и така правеха дори благословенията Му повод за роптание против Него.

Тогава Бог издаде присъда над змията. “Понеже си сторила това, проклета да си измежду всеки вид добитък и измежду всички полски зверове; по корема си ще се влачиш и пръст ще ядеш през всичките дни на живота си.” Тъй като бе използвана от Сатана като медиум, змията трябваше да понесе Божествената присъда. Най-красивата и възхитителна сред полските твари трябваше да стане най-ниска и най-омразна от всички тях, от нея щяха да се страхуват и да я мразят и хора, и животни. Думите, които след това бяха казани на змията, се отнасяха директно за Сатана, посочвайки бъдещето му към окончателно поражение и унищожение. “Ще поставя и вражда между тебе и жената и между твоето потомство и нейното потомство. То ще ти нарани главата, а ти ще му нараниш петата.”

На Ева бе казано, че делът й отсега нататък ще бъде скръб и мъка. И Господ рече: “И на мъжа ти ще бъде подчинено всяко твое желание и той ще те владее.” При сътворението Бог я бе направил равна с Адам. Ако бяха Му останали послушни - в хармония с Неговия велик закон на любовта - те винаги биха били в хармония един с друг; но грехът внесе несъгласие и сега тяхното единство можеше да се поддържа и хармонията да се възстанови само чрез подчинеността на единия към

другия. Ева бе първата, която съгреши; тя падна в изкушение, отделяйки се от своя другар противно на Божественото наставление. Адам съгреши чрез нейното умоляване и сега тя бе поставена в подчинение на съпруга си. Ако падналият род пазеше вложените в Божия закон принципи, тази присъда, макар и произтичаща от резултатите на греха, щеше да се окаже благословение за тях. Но злоупотребата на човека с даденото му господство, твърде често правеше дела на жената много горчив и превръщаше живота й в бреме.

Ева бе съвършено щастлива до мъжа си в своя Едемски дом, но както неспокойните съвременни Еви, тя се ласкаеше от надеждата да навлезе в една по-висша сфера от определената за нея. Опитвайки се да се издигне над първоначалното си положение, тя падна много по-ниско от него. Такъв ще бъде резултатът и при всички, които не се стремят с желание да спазват в своя живот задълженията си в съгласие с Божия план. В усилията си да постигнат неподходящо за тях положение мнозина оставят малко място за благословение. В желанието си да преминат към по-висша сфера те жертват истинското си женско достойнство и благородство на характера и остават неизвършено точно възложеното им от небето дело.

Господ заяви на Адам: “Понеже си послушал гласа на жена си и си ял от дървото, за което ти заповядах, като казах да не ядеш от него, то проклета да бъде земята поради тебе; със скръб ще се прехранваш от нея през всичките дни на живота си. Тръни и бодили ще ти ражда и ти ще ядеш полската трева. С пот на лицето си ще ядеш хляб, докато се върнеш в земята, защото от нея си взет, понеже си пръст и в пръстта ще се върнеш.”

Не бе по Божията воля безгрешната двойка да познае злото. Бог щедро бе дал блага на Адам и Ева и бе отдалечил злото. Но в противоречие с Неговата заповед те бяха яли от забраненото дърво и сега щяха да продължат да ядат от него - щяха да познават злото през всички дни на живота си. Отсега нататък човешкият род щеше да бъде изложен на сатанинските изкушения. Вместо определения за тях щастлив труд, делът им щеше да бъде безпокойство и непосилен труд. Щяха да бъдат подложени на разочарование, скръб, болка и накрая на смърт.

Под проклятието на греха цялата природа щеше да свидетелства на човека за характера и резултатите на бунта против Бога. Когато сътвори човека, Бог го направи господар на земята и на всички живи творения. Докато Адам беше верен на Небето, цялата природа му бе подчинена. Но когато той се разбунтува против Божествения закон, по-нисшите същества се разбунтуваха против неговото управление. Така във великата Си милост Господ искаше да покаже на хората

светостта на Своя закон и чрез собствения им опит ги доведе да видят каква е опасността, ако Го отхвърлят дори в най-незначителна степен.

А животът на тежък труд и грижа, който щеше да бъде жребият на човека занапред, бе определен от любов. Поради неговия грях това бе дисциплина, наложена за да го възпира да се отдава на апетита и страстите и за да развива у него навици на себеконтрол. Тя бе част от великия Божи план за възстановяване на човека от падението и деградацията на греха.

Даденото на нашите първи родители предупреждение: "в деня, когато ядеш от него, непременно ще умреш" (Бит. 2:17), не означаваше, че те щяха да умрат точно в деня, когато вкусят от забранения плод. Но в този ден бе произнесена невъзвратимата присъда. Безсмъртието им бе обещано при условие на послушание; евентуалното престъпление щеше да ги лиши от вечния им живот. В същия този ден те бяха осъдени на смърт.

За да има безкраен живот, човекът трябваше да продължи да яде от дървото на живота. Лишен от него, жизнеността му щеше да намалява постепенно и животът му да гасне. Планът на Сатана бе чрез непослушанието си Адам и Ева да предизвикат Божието неодобрение; и ако след това не получат прощение, той се надяваше да ядат от Дървото на живота и така да продължат съществуването си в грях и нещастие. Но след падението на човека святите ангели веднага бяха натоварени със задачата да пазят дървото на живота. Заслепяващите лъчи от светлина около тях имаха вида на бляскав меч. Никой от семейството на Адам не бе допуснат да премине тази бариера, за да вкуси от Дървото на живота. Затова няма безсмъртен грешник.

Мнозина оценяват потока от зло, произлязъл от престъплението на нашите първи родители, като твърде ужасно последствие за такъв малък грях. Но това означава, че те подлагат на съмнение мъдростта и справедливостта на Бога в отношението Му към човека. Ако обаче вникнат по-дълбоко в този въпрос, ще схванат заблудата си. Бог сътвори човека по Свое подобие без грях. Земята трябваше да бъде населена от същества само малко по-долни от ангелите. Но тяхното послушание трябваше да бъде изпитано; защото Бог не би допуснал светът да се изпълни със същества, които биха пренебрегнали Неговия закон. И все пак в голямата Си милост Той не определи на Адам някакъв суров изпит. Но точно лекотата на забраната подчертаваше големината на греха. Ако Адам не можеше да понесе най-малкия изпит, той нямаше да издържи и по-голямото изпитание, в случай че му бъдат поверени по-големи отговорности.

Ако на Адам беше наложен по-голям изпит, тогава онези, чиито сърца клонят към злото, щяха да се извинят с думите: "Това е маловажен въпрос. Бог не е

толкова дребнав и придирчив по тези въпроси"; и щеше да има постоянно престъпване на неща, които изглеждат малки и които хората щяха да отминават без укор. Но Господ ясно показа, че в каквато и да е степен, грехът е оскърбителен за Него.

За Ева изглеждаше дребно нещо да не послуша Бога, като вкуси плода на забраненото дърво и изкуси своя съпруг също да съгреши. Но нейният грях откри път за потопа от злини, сполетели света. Кой може да знае в момент на изкушение ужасните последствия от една грешна стъпка?

Мнозина, които учат, че Божият закон не е задължителен за човека, твърдят, че е невъзможно човек да спазва неговите предписания. Но, ако това е истина, защо Адам понесе наказанието за престъплението си? Грехът на нашите първи родители донесе вина и скръб на света и ако не бе благостта и милостта на Бога, той би тласнал човешкия род в безнадеждно отчаяние. Нека никой не се лъже. "Заплатата на греха е смърт." И днес, както и тогава, когато бе произнесена присъдата над бащата на човечеството, Божият закон не може да бъде престъпван безнаказано.

След греха си Адам и Ева не можеха повече да обитават Рая. Те настойчиво умоляваха да останат в дома на своята невинност и радост. Признаваха, че са изгубили всички права над този щастлив дом, и обещаваха в бъдеще да се придържат в стриктно послушание на Бога. Но им бе отговорено, че естеството им е вече покварено от греха; че са намалили силата си да устояват на злото и са отворили пътя на Сатана да печели лесен достъп до тях. На изкушението се бяха отдали в своята невинност, а сега, в състоянието на осъзната вина, щяха да имат още по-малко сила да поддържат целомъдрие.

Покорно и с неизразима мъка те се сбогуваха с красивия си дом и отидоха да живеят в земята, проклета от греха. Атмосферата, така мека по-рано и с постоянна температура, сега бе подложена на забележителни промени. И Господ милостиво им осигури дрехи от кожа като защита срещу големите горещини и студове.

Като видяха в увяхването на цветята и в падането на листата първите признаци на упадък, Адам и неговата другарка скърбяха много по-дълбоко, отколкото скърбят хората днес за своите починали близки. Смъртта на крехките, нежни цветя бе наистина причина за тъга; но когато гиздавите дървета хвърлиха листата си, сцената живо им напомни суровия факт, че смъртта е участ на всяко живо същество.

Едемската градина остана на земята дълго след изгонването на човека от нейните прелестни пътеки (виж Бит. 4:16). На падналия човешки род бе позволено дълго да съзерцава дома на своята невинност, чийто вход беше пазен единствено от бдящите ангели. При охраняваните от херувими врати на Рая се разкриваше

Божествената слава*. Адам и неговите синове идваха тук да се покланят на Бога и да подновяват своя завет на послушание към закона, чието престъпване ги бе прокудило от Едем. Когато вълната на нечестието заля света и греха на хората реши тяхното унищожение чрез потоп от вода, ръката, която бе посадила Едем, го оттегли от Земята. Но при последното възстановяване, когато ще има “ново небе и нова земя” (Откр. 2:7, 21:1, 22:14), той ще бъде възстановен и украсен много по-славно, отколкото в началото.

Тогава ония, които са пазили Божиите заповеди ще се радват на безсмъртна сила край Дървото на живота (Откр. 22:14). А през безкрайните векове обитателите на безгрешните светове ще виждат в тази прекрасна градина образец на съвършеното Божие творение, недокоснат от проклятието на греха - образец на онова, което щеше да е цялата Земя, ако човекът бе изпълнил славния план на Твореца.

Глава 4

Планът на изкуплението

Грехопадението на човека изпълни небето със скръб. Създаденият от Бога свят бе опетнен от проклятието на греха и обитаван от същества, обречени на нещастия и смърт. Като че ли нямаше изход за престъпилите закона. Ангелските песни на възхвала секнаха. Из небесните дворове настана жалеене поради падението, причинено от греха.

Божият Син, славният небесен Предводител, бе обладан от състрадание към падналата раса. Сърцето Му се развълнува от безкрайна милост, когато пред очите Му изплуваха нещастията, които предстоеше да връхлетят изгубения свят. Но Божествената Любов бе сътворила план, чрез който човекът да бъде изкупен. Нарушеният Божи закон изискваше живота на грешника. В цялата Вселена имаше само един, който можеше да задоволи Неговите изисквания. Тъй като Божественият закон е свят като самия Бог, единствено същество, равно Нему, можеше да направи умилостивение за престъплението. Никой, освен Христос, не можеше да изкупи падналия човек от проклятието на закона и да го доведе до хармония с небето. Той пожела да поеме вината и срама на греха - грях така оскърбителен за святия Бог, че трябваше да отдели Отца от Неговият Син. Христос трябваше да стигне до дълбините на нещастието, за да спаси обречения на гибел човешки род.

Докато Христос се застъпваше пред Отца в полза на грешника, небесните множества очакваха резултата с нарастващ, неописуем интерес. Дълго продължи това тайнствено общение - "съветът на мир" (Захария 6:13) за падналите човешки синове. Спасителният план бе съставен преди сътворението на Земята, защото Христос е "Агнецът, заклан от основанието на света" (Откр. 13:8); и въпреки това каква борба бе за Царя на всемира да отдаде Сина Си да умре за падналия човешки род! Но "Бог толкова възлюби света, че даде Своя единороден Син, за да не погине ни един, който вярва в Него, но да има вечен живот" (Йоан 3:16). О, тайна на изкуплението! Чудна любов на Бога към един свят, който не Го обикна! Кой може да познае дълбочините на любовта, която "надминава всяко знание"? През безкрайни векове безсмъртни умове ще изследват, за да вникнат в тайната на тази необятна любов и ще се прекланят с удивление пред нея.

Христос трябваше да изяви Бога, като "примиряваше света със Себе Си" (2 Кор. 5:19). Човекът дотолкова бе деградирал от греха, че бе невъзможно сам да дойде в хармония с Този, Чието естество е чистота и благост. Но Христос, след като

бе изкупил човека от осъждането на закона, можеше да му даде Божествена сила, която да се обедини с човешката. Така чрез покаяние пред Бога и вяра в Христос падналите деца на Адам можеха отново да станат "Божии синове" (1 Йоан 3:2).

Единственият план, чрез който можеше да се постигне спасение за човека, включваше цялото небе в тази безкрайно скъпа жертва. Ангелите не можаха да се зарадват, когато Христос им разкри изкупителния план, защото видяха, че спасението на човека щеше да струва неизказана мъка на любимия им Предводител. Със скръб и почуда слушаха думите, които Христос им говореше: как трябва да остави небесната чистота и мир, радост, слава и безсмъртен живот и да влезе в контакт с деградацията на Земята, да понесе там скръб, срам и смърт. Той трябваше да застане между грешника и наказанието за греха, но малцина щяха да Го приемат като Божи Син. Щеше да остави Своя висок пост като величие на небето, за да дойде на Земята, да смири Себе Си като човек и от собствен опит да опознае скърбите и изкушенията, които трябва да понася човекът. Всичко това щеше да е необходимо, за да помогне на изкушаваните (Йоан 3:16). Когато завършваше мисията Си като Учител, Христос трябваше да бъде заловен от ръцете на зли хора, които, вдъхновени от Сатана, щяха да Го подхвърлят на всякакво оскърбление и мъчение. Той трябваше да умре от най-жестоката смърт, издигнат между небето и земята като виновен грешник. Трябваше да прекара дълги часове в толкова мъчителна агония, която ангелите нямаше да могат да понесат, без да скрият лица от ужасната гледка. Трябваше да понесе душевна мъка. Отец щеше да скрие лицето Си от Христос, докато вината за престъплението - тежестта от греховете на целия свят - лежеше върху Него.

Ангелите паднаха в нозете на своя Предводител и предложиха те да се пожертват за човека. Но животът на един ангел не можеше да плати греха. Само Създателят на човека имаше силата да го изкупи. И ангелите трябваше да участват в плана на изкуплението. Христос трябваше да стане "малко по-долен от ангелите поради претърпяната смърт" (Евр. 2:9). Тъй като бе необходимо да приеме човешко естество, Неговата сила нямаше да бъде равна с тяхната и те трябваше да Му служат, да Го подкрепят и утешават в страданията. Те също щяха да бъдат служебни духове, изпращани да служат на онези, които "ще наследят спасение" (Евр. 1:14). Те щяха да пазят поданиците на благодатта от силата на злите ангели и от тъмнината, постоянно натрупвана около тях от Сатана.

* Славата на Бога се разкриваше "между херувимите". Наречена след това Шекина, тя пребъдваше в Светая Светих, центъра на израилевото богослужение. Виж Изх. 25:22; Пс. 80:1; Исая 37:16.

Когато щяха да станат свидетели на агонията и смирението на своя Господ, ангелите щяха да се изпълнят с мъка и негодувание и щяха да пожелаят да Го освободят от убийците Му. Но не трябваше да се намесват в случващото се пред погледа им. Част от изкупителния план бе Христос да понесе хули и малтретиране от зли хора. Той се съгласи с всичко това, когато реши да стане Изкупител на човека.

Христос увери ангелите, че чрез Своята смърт ще изкупи мнозина и ще унищожи властелина на смъртта. Той щеше да възстанови царството, което човекът изгуби чрез престъплението, а изкупените щяха да го наследят заедно с Него и завинаги да живеят там. Грехът и грешниците щяха да бъдат заличени и никога вече нямаше да тревожат мира на Небето или на Земята. Христос подкани ангелските множества да се съгласят с приетия от Отца план и да се радват, че чрез Неговата смърт падналият човек можеше да се примири с Бога.

Тогава неизразима радост изпълни небето. Славата и благословението на един изкупен свят превъзхождаха дори мъката и жертвата на Княза на живота. В небесните дворове проехтяха първите строфи на песента, която щеше да звънти над Витлеемските хълмове - “Слава на Бога във висините. И на земята мир между човеците, в които е Неговото благоволение” (Лука 2:14). С по-голяма радост сега, отколкото при сътворението, “звездите на зората пееха заедно и всичките Божии синове възклицаваха от радост” (Йов 38:7).

Първото дадено на човека съобщение за неговото изкупление се съдържаше в присъдата, произнесена над Сатана в градината. Господ заяви: “Ще поставя и вражда между тебе и жената и между твоето потомство и нейното потомство; то ще ти смаже главата, а ти ще му нараниш петата” (Бит. 3:15 - ЦП). Тази присъда бе едно обещание за нашите първи родители. Тя предсказваше война между човека и Сатана, но заявяваше, че накрая силата на големия враг ще бъде съкрушена. Адам и Ева стояха като престъпници пред праведния Съдия, очаквайки наказанието, което си бяха навлекли с нарушението си. Но преди да чуят съобщението за тежкия си дял на труд и скърби и заповедта, че трябва да се върнат в пръстта, чуха думи на надежда. Макар че щяха да страдат от силата на своя могъщ враг, накрая можеха да очакват победа.

Когато чу за враждата, която щеше да съществува между него и жената и между нейното и неговото потомство, Сатана разбра, че делото му да поквари човешкото естество щеше да бъде спъвано и по някакъв начин човекът щеше да стане способен да устоява на силата му. Но все пак, когато спасителният план бе разкрит по-пълно, Сатана, заедно със своите ангели се зарадва, че след като причини падението на човека, той би могъл да свали и Божия Син от Неговото

възвишено положение. Заяви, че досегашните му планове са успели на Земята и когато Христос приеме човешко естество, ще може да надвие и Него, та да осуети изкуплението на падналия род.

Небесните ангели по-пълно разкриха пред нашите първи родители плана за спасението им. Адам и неговата другарка бяха уверени, че въпреки големия си грях нямаше да бъдат изоставени във властта на Сатана. Божият Син бе предложил да изкупи престъплението им чрез собствения Си живот. Щеше да им се даде период на изпитание, та чрез покаяние и вяра в Христос да могат отново да станат Божии чада.

Изискваната жертва за престъплението им откри на Адам и Ева святия характер на Божия закон и те осъзнаха както никога дотогава вината на греха и ужасните му резултати. С угризение на съвестта и с мъка те помолиха наказанието да не пада върху Този, Чиято любов бе извор на всяка тяхна радост, а по-добре да падне върху тях и върху потомството им.

Казано им бе, че тъй като законът на Йехова е основата на Неговото управление както на Небето, така и на Земята, като жертва за престъпването му не може да бъде приет дори животът на един ангел. Нито едно от предписанията на закона не можеше да бъде анулирано или променено с цел да се приспособи към падналото състояние на човека. Но Божият Син, Който сътвори човека, можеше да направи изкупление за него. Както престъплението на Адам донесе проклятие и смърт, така и жертвата на Христос щеше да донесе живот и безсмъртие.

Поради греха не само човекът, но и Земята попадна под силата на лукавия и трябваше да бъде възстановена чрез плана на изкуплението. При сътворението Адам бе поставен да владее Земята, но поддал се на изкушението, той попадна под силата на Сатана. “...от каквото е победен някой, на това и роб става” (2 Петрово 2:19). Когато човекът стана пленник на Сатана, владичеството му премина в ръцете на неговия победител. Така Сатана стана “богът на тоя свят” (2 Кор. 4:4). Той узурпира първоначално даденото на Адам господство върху Земята. Но Христос, заплащайки вината за греха чрез Своята жертва, щеше не само да изкупи човека, но и да възстанови изгубената му власт. Всичко, провалено от първия Адам, щеше да бъде възстановено от втория. Пророкът казва: “И ти, крепост на стадото, укрепление на сионовата дъщеря, в тебе ще се върне предишната власт. Да! Ще дойде царството на ерусалимската дъщеря” (Михей 4:8). И апостол Павел сочи напред към “изкупеното притежание” (Еф. 1:14). Бог сътвори Земята за жилище на святи и щастливи същества. Господ “създаде Земята, направи я и я утвърди; Който не я сътвори пустиня, но я създаде, за да се населява” (Исая 45:18). Тази цел ще бъде изпълнена, когато, обновена чрез Божията сила и освободена от грях и скръб, тя ще стане вечна

родина на изкупените. “Праведните ще наследят Земята и ще живеят на нея довека.” “Нищо проклето не ще има вече и престолът на Бога и на Агнето ще бъде в него и Неговите слуги ще Му служат” (Пс. 37:29; Откр. 22:3).

Адам в своята невинност се бе радвал на непосредствена близост със своя Създател. Но грехът внесе разделение между Бога и човека и само изкуплението на Христос можеше да хвърли мост над тази пропаст и да направи възможно близкото общуване на Земята с небесното благословение и спасение. Човекът все още бе изолиран от пряк достъп до своя Създател, но Бог щеше да общува с него чрез Христос и ангелите.

Така на Адам бяха разкрити важни събития за човешката история от времето, когато бе произнесена Божествената присъда в Едем, до потопа и по-късно до първото идване на Божия Син. Показано му бе, че жертвата на Христос щеше да бъде с достатъчна стойност, за да спаси целия свят, но мнозина щяха да изберат живот на грях пред покаяние и послушание. От поколение на поколение престъплението щеше да се увеличава и проклятието на греха щеше да натежава все повече върху човешкия род, върху животните и върху Земята. Дните на човека щяха да бъдат съкратени поради собственото му грешно поведение. Той щеше да деградира физически в ръст и издръжливост, а също и в морална и интелектуална сила, докато светът се изпълни с всякакъв вид нещастие. Чрез отдаване на апетита и страстите си хората щяха да станат неспособни да оценят великите истини на изкупителния план. Но Христос, верен на намерението, с което напусна небето, щеше да продължи да се интересува от човека и пак да го кани да скрие в Него своята слабост и несъвършенство. Той щеше да задоволи нуждите на всички идващи с вяра при Него. И сред преодоляващото нечестие винаги щеше да има малцина, които да пазят познанието за Бога и да останат неосквернени.

Бог установи жертвоприношенията да напомнят постоянно на човека за неговия грях, като знак на разкаяние и изповядване на вярата му в обещания Спасител. Те бяха предназначени да отпечатат в ума на падналите хора тържествената истина, че грехът причинява смърт. За Адам принасянето на първата жертва беше изключително мъчителна церемония. Ръката му трябваше да се вдигне, за да отнеме живот, който само Бог можеше да даде. Той за първи път видя смърт и разбра, че ако бе останал послушен на Бога, нямаше да има смърт нито за човек, нито за животно. Когато закла невинната жертва, Адам потрепери при мисълта, че неговият грях ще пролее кръвта на невинния Божи Агнец. Тази сцена му даде по-дълбока и по-жива представа за величината на престъплението му, което не можеше да се изкупи с нищо друго, освен със смъртта на Божия Син. Удивляваше се на Безкрайната Доброта, която щеше да даде такъв откуп, за да спаси виновния. Звезда

на надежда блесна в мрака, освети мрачното и страшно бъдеще и утеши Адам в горчивото му нещастие.

Но планът на изкуплението имаше и една по-обширна и по-дълбока цел от спасението на човека. Не само заради това дойде Христос на Земята. Не само обитателите на този малък свят да почитат Божия закон, както трябваше да се почита, но и за да защити пред Всемира Божия характер. За този резултат от Своята велика жертва - заради нейното влияние върху разумните същества в другите светове, както и върху човека - точно преди разпятието Си Спасителят погледна напред в бъдещето и каза: “Сега е съдба на този свят. Сега князът на този свят ще бъде изхвърлен вън. И когато бъда Аз издигнат от Земята, ще привлека всички при Себе Си” (Йоан 12:31, 32). Смъртта на Христос за спасението на човека не само щеше да направи небето достъпно за хората, но и пред цялата Вселена щеше да оправдае отношението на Бога и на Неговия Син към бунта на Сатана. Тя щеше да покаже вечността на Божия закон и да разкрие естеството на греха и резултатите от него.

Още отначало великата борба се съсредоточи върху Божия закон. Сатана се стремеше да докаже, че Бог е несправедлив, че законът Му е погрешен и трябва да бъде променен. Чрез атакуване на закона целеше да отнеме авторитета на неговия Автор. В тази борба трябваше да се покаже дали Божествените изявления са несъвършени и подлежат на промяна, или са съвършени и непроменими.

Когато бе изхвърлен от небето, Сатана реши да направи Земята свое царство. Изкусил и надвил Адам и Ева, той помисли, че е спечелил притежанието на този свят. “Защото - каза той - те ме избраха за свой управител.” Твърдеше, че е невъзможно да се даде прощение на грешника и затова хората от падналия човешки род били по право негови поданици, а светът - негова собственост. Но Бог даде Своя скъп Син - Който Му бе равен - да понесе вината за престъплението и така да осигури отново достъп на хората до Неговото благоволение и до завръщане в Едемския дом. Христос предприе да изкупи човека и да спаси света от властта на Сатана. Започналата в небето велика борба трябваше да бъде решена в същия този свят, на същото това поле, което Сатана претендираше, че е негово.

За цялата Вселена бе чудно, че Христос щеше да се унижи, за да спаси падналия човек. Че Този, Който бе минавал от звезда на звезда, от свят на свят, наблюдавайки всичко, че точно Този, Който чрез Своето провидение задоволяваше нуждата на всяко същество от всякакъв ранг в обширното Си творение, трябваше да се съгласи да напусне Своята слава и да приеме човешко естество - това бе тайна, в която безгрешните разумни същества от другите светове желаеха да вникнат. Когато Христос дойде в нашия свят в човешки образ, всички Го следваха с голям

интерес стъпка по стъпка по опръсканата с кръв пътека от яслите във Витлеем до Голгота. Небето видя оскърбленията и подигравките, които Той получи, и знаеше, че те са подбудени от Сатана. Небесата отбелязаха делото на двете противодействащи сили - Сатана, който постоянно трупаше върху човешкия род тъмнина, скръб и страдания, и Христос, който му противостоеше. Наблюдаваха как битката между светлината и тъмнината ставаше все по-ожесточена. И когато в Своята смъртна агония на кръста Христос извика: "Свърши се!", триумфален вик отекна по всички светове и в самото небе. Голямата битка, която се водеше от толкова отдавна в този свят, сега бе решена и победителят бе Христос. Смъртта Му отговори на въпроса дали Отец и Синът имат достатъчно любов към човека, за да проявят себеотрицание и саможертва. Сатана разкри истинския си характер на лъжец и убиец. Стана ясно, че ако му се позволи да има власт над разумните същества в небето, той би господствал над тях със същия дух, както над човеците, които бяха под негова власт. В един глас вярната Вселена се обедини във възхвала на Божественото управление.

Ако можеше законът да се промени, човек би бил спасен и без жертвата на Христос. Но фактът, че Христос даде живота Си за падналия род, доказва, че Божият закон не освобождава грешника от изискванията си. Показано бе, че заплатата на греха е смърт. Когато Христос умря, унищожението на Сатана бе осигурено. Но ако законът бе премахнат на кръста, както мнозина твърдят, тогава агонията и смъртта на Божия скъп Син са били понесени само за да удовлетворят Сатана. Тогава князът на злото триумфира и неговите обвинения против Божественото управление са оправдани. Самият факт, че Христос понесе вината за престъпленията на човека, е могъщ аргумент за всички разумни същества, че законът е непроменим; че Бог е праведен, милостив и себеотрицателен; че Неговото управление обединява безкрайна справедливост и милост.

Глава 5

Изпитът на Каин и Авел

Каин и Авел - синовете на Адам - бяха твърде различни по характер. Авел притежаваше дух на вярност към Бога. Той виждаше справедливост и милост в отношението на Създателя към падналия род и с благодарност прие надеждата за изкупление. Но Каин таеше чувства на бунт и недоволство против Бога поради проклятието, произнесено над земята и над човешкия род поради Адамовия грях. Той позволи мисълта му да се движи по същия път, довел Сатана до падението - поддържаше желание за себевъзвишаване и поставяше под съмнение Божествената справедливост и авторитет.

Братята бяха изпитани, както преди тях бе изпитан и Адам, да докажат дали ще вярват и ще се подчиняват на Божието слово. Те бяха запознати с взетите мерки за спасението на човека и бяха разбрали наредената от Бога система на жертвоприношения. Знаеха, че с тези приношения трябваше да изразят вярата си в Спасителя, символизиран с приносите, и в същото време да признаят своята пълна зависимост от Неговото прощение. Знаеха също, че съобразявайки се по този начин с Божествения план за изкуплението си, доказват своето послушание към Божията воля. Без проливане на кръв не можеше да има никакво прощение на грях и те трябваше да покажат вярата си в кръвта на Христос като обещан Изкупител чрез принасяне в жертва на първородните от стадото. Освен това и първите плодове на земята трябваше да бъдат представени пред Господа като благодарствено приношение.

Двамата братя издигнаха еднакви олтари и всеки донесе принос. Авел представи една жертва от стадото в съответствие с наставленията на Господа. “И Господ погледна благосклонно на Авела и на приноса му” (Бит. 4:4). Блесна огън от небето и пояде жертвата. Но Каин, пренебрегвайки Божията ясна и пряка заповед, представи само принос от плодове. С никакъв знак Небето не показа, че приема приноса му. Авел помоли брат си да пристъпи към Бога по предписания от Него начин, но увещанията му само още повече закоравиха Каин в следване на собствената воля. Като по-голям той не желаеше да бъде поучаван от брат си и презря съвета му.

Каин дойде при Бога с недоволство и неверие в сърцето си относно обещаната Жертва и нуждата от жертвоприношения. Неговият дар не изразяваше покаяние за греха. Той смяташе, както и мнозина днес смятат, че би било признание за слабост да се следва точният, посоченият от Бога план - човек да довери

спасението си изцяло на обещания Изкупител. Каин избра пътя на упованието в себе си. Довери се на собствените си заслуги. Не пожела да донесе агне и да смеси кръвта му със своята жертва, но представи *своите* плодове, продуктите на *своя* труд. Той представи приношението си като благоволение, оказано на Бога, чрез което очакваше да получи Божествено одобрение. Прояви послушание, като построи олтар и принесе жертва, но това бе само частично послушание. Липсваше същественото - признаване на нуждата от Изкупител.

По произход и религиозно обучение и двамата братя бяха равни. И двамата бяха грешници, и двамата признаваха Божието право да получи почит и поклонение. Външно религията им бе еднаква, но само до известна степен. Отвъд нея разликата между двамата бе огромна.

“С вяра Авел принесе Богу жертва, по-добра от Каиновата...” (Евр. 11:4). Авел схвана великите принципи на изкуплението. Той се видя като грешник, видя греха и наказанието за него - смъртта, да стоят между неговата душа и Бога, отделяйки го от близостта с Него. Донесе закланата жертва - пожертвания живот, като по този начин призна изискването на престъпения закон. Посредством пролятата кръв видя бъдещата Жертва - Христос, умиращ на Голготския кръст. И вярвайки в изкуплението, което трябваше да бъде направено там, получи свидетелство, че е оправдан, а приношението му - прието.

И Каин както Авел имаше същата възможност да научи и приеме тези истини. Той не бе жертва на случаен замисъл. Бог не бе избрал да приеме единия брат, а другия да отхвърли. Авел предпочете вяра и послушание; Каин - неверие и бунт. В това е цялата същност на въпроса.

Каин и Авел представят две групи хора, които ще съществуват в света до края на времето. Едни разчитат на определената жертва за грях; другите дръзват да се уповават на собствените си заслуги. Жертвата им няма стойност, няма благодатта на божественото посредничество и така не е в състояние да направи човека угоден пред Бога. Само чрез заслугите на Исус може да се опростят нашите престъпления. Който не чувства нужда от кръвта на Христос и смята, че без Божествена благодат, със своите собствени дела може да придобие Божието одобрение, прави същата грешка като Каин. Ако не приеме очистващата кръв, остава под осъждане. Няма друго средство, чрез което да бъде освободен от робството на греха.

В категорията богопоклонници, следващи примера на Каин, се включва по-голямата част от света; защото почти всяка фалшива религия се основава на същия принцип - че спасението на човека зависи от собствените му усилия. Някои твърдят, че човешкият род не се нуждае от изкупление, а от развитие - че сам може да се пречисти, издигне и възроди. Както Каин се надяваше да придобие Божествената

благосклонност, като предложи принос без кръвна жертва, така и те очакват да издигнат човечеството до Божествения образец, без да е нужно изкуплението. Историята на Каин показва какъв ще е резултатът. Тя показва какъв ще стане човек, ако е далеч от Христос. Човечеството няма сила да се обнови само. Неговото развитие не е насочено нагоре към Божественото, а надолу към сатанинското. Христос е единствената ни надежда. "Защото няма под небето друго име, дадено между човеците, чрез което трябва да се спасим", "чрез никой друг няма спасение" (Деян. 4:12).

Истинската вяра, която разчита изцяло на Христос, ще се проявява чрез послушание към всички Божии изисквания. От времето на Адам до днес великата борба се е съсредоточавала върху това, дали е необходимо послушание към Божия закон. През всички векове е имало хора, които са твърдели, че имат право на Божията благосклонност дори ако пренебрегват някои от Неговите заповеди. Но писанията заявяват, че чрез дела "се усъвършенства вярата" и че без делата на послушанието "вярата... е мъртва" (Яков 2:22, 17). Този, който изповядва, че познава Бога, "а заповедите Му не пази, лъжец е и истината не е в него" (1 Йоаново 2:4).

Когато видя, че жертвата му е отхвърлена, Каин се разгневи и на Господа, и на Авел. Ядоса се, че Бог не прие човешки заместители на наредената от Него жертва; че брат му бе избрал да послуша Бога, вместо да се присъедини към недоволството му против Него. Въпреки че Каин пренебрегна Божията заповед, Бог не го остави, но прояви снизхождението да разисква с показалия се толкова неразумен човек. "И Господ рече на Каина: "Защо си се разсърдил и защо е помрачено лицето ти?" Чрез ангел вестител бе предадено Божественото предупреждение: "Ако правиш добро, не ще ли бъде прието? Но ако не правиш добро, грехът лежи на вратата..." (Бит. 4:6, 7). Каин трябваше да избере сам. Ако се довереше в заслугите на обещания Спасител и послушаше Божиите изисквания, щеше да се радва на Божията благосклонност. Но ако продължаваше да упорства в неверие и в престъпление, нямаше да има причина да се оплаква, че е отхвърлен от Господа.

Обаче вместо да признае греха си Каин продължи да се оплаква от Божията несправедливост и да таи ревност и омраза към Авел. Гневно го укори и се опита да го въвлече в борба срещу Божието отношение към тях. Кротко, но твърдо и без страх, Авел защити справедливостта и добротата на Бога. Той посочи на Каин заблудата му и се опита да го убеди, че грешката е в самия него. Посочи му състраданието на Бога, Който опази живота на техните родители, а можеше да ги накаже с незабавна смърт. Твърдеше, че Бог ги обича, иначе не би се съгласил да

даде Своя Син - невинен и свят - да понесе наказанието, което те си бяха предизвикали. Всичко това още повече разпали гнева на Каин. Разум и съвест му казваха, че Авел е прав. Но той се раздразни, че брат му, който обикновено се вслушваше в неговия съвет, сега дръзна да не се съгласи с мнението му и че никак не съчувства на недоволството му. В яростта на своята страст закла брат си.

Каин намрази и уби Авел не заради някакво сторено от него зло, но "защото неговите дела бяха нечестиви, а братовите му - правдиви" (1 Йоаново 3:12). Така през всички векове злите са мразили по-добрите от тях. Авеловият живот на послушание и непреклонна вяра беше непрестанен упрек за Каин. "Понеже всеки, който върши зло, мрази светлината и не отива към светлината, да не би да се открият делата му" (Йоан 3:20). Колкото характерът на верните Божии служители отразява по-ясно небесната светлина, толкова по-ясно се разкриват греховете на безбожните и по-решителни ще бъдат усилията им да унищожат всички, които тревожат техния мир.

Убийството на Авел бе първият пример за враждата, която Бог бе заявил, че ще съществува между змията и семето на жената - между Сатана с неговите последователи и Христос с Неговите последователи. Чрез греха на човека Сатана бе спечелил власт над човешкия род, но Христос щеше да направи хората способни да отхвърлят игото й. Винаги когато чрез вяра в Божия Агнец една душа се откаже да служи на греха, гневът на Сатана се разпалва. Святият живот на Авел оборва твърдението на Сатана, че е невъзможно човек да опази Божия закон. Когато Каин, движен от духа на лукавия, видя, че не може да владее над Авел, толкова много се разяри, че погуби живота му. И винаги когато някой защитава праведността на Божия закон, същият дух ще се изявява и против него. Този е духът, който през всички векове е издигал стълбове и е разпалвал клади за Христовите ученици. Но жестокостите, извършвани спрямо Исусовия последовател, са подклаждани от Сатана и неговите множества, понеже те не могат да го насилят да им се подчини. Това е яростта на един победен враг. Всеки Исусов мъченик е умирал като победител. Пророкът казва: "А те го победиха чрез кръвта на Агнето и чрез словото на своето свидетелстване, защото не обичаха живота си дотолкоз, щото да бягат от смърт" (Откр. 12:11).

Убиецът Каин скоро бе призован да отговаря за своето престъпление. "И Господ рече на Каина: "Где е брат ти Авел?" А той рече: "Не зная. Пазач ли съм аз на брата си?" (Бит. 4:9-12). Той бе отишъл толкова далеч в греха, че бе загубил чувството си за постоянното Божие присъствие, величие и всезнание. Поради това прибягна до лъжа, за да скрие вината си.

Господ отново каза на Каин: “Какво си сторил? Гласът на братовата ти кръв вика към Мене от земята.” Бог му даде възможност да признае греха си. Каин имаше време да размисли. Знаеше какво страшно деяние бе извършил и каква лъжа бе изговорил с цел да го скрие; но той още упорстваше в бунта си и присъдата не бе отложена за дълго. Чу се Божественият глас, който с увещание и умоляване произнесе ужасните думи: “И сега проклет си от земята, която отвори устата си да приеме кръвта на брата ти от твоята ръка. Когато работиш земята, тя няма вече да ти дава силата си. Бежанец и скитник ще бъдеш на земята.”

Въпреки че чрез престъпленията си Каин бе заслужил смъртна присъда, милостивият Спасител все още щадеше живота му и му даде възможност за покаяние. Но Каин живя само за да закорави сърцето си, да насърчава бунта против Божествения авторитет и да стане родоначалник на едно дръзко поколение отчаяни грешници. Така един воден от Сатана отстъпник стана изкусител на други и неговият пример и влияние упражниха своята деморализираща сила, докато Земята дотолкова се поквари и изпълни с насилие, че предизвика своето унищожение.

Като пощади живота на първия убиец, Бог представи пред целия Всемир един урок за великата борба. Тъмната история на Каин и неговите потомци беше илюстрация за това, какъв щеше да бъде резултатът, ако на грешника бе позволено да живее вечно, като продължава своя бунт срещу Бога. Божието дълготърпение само направи нечестивите още по-дръзки и непокорни в тяхното нечестие. Петнадесет века след произнесената над Каин присъда Вселената засвидетелства плода на неговото влияние и пример, изразени в престъплението и нечестието, които потопиха Земята. Изявено бе, че смъртната присъда, произнесена върху падналия човешки род поради престъпването на Божия закон, бе и справедлива, и милостива. Колкото по-дълго хората живееха в греха, толкова по порочни ставаха. Божествената присъда, прекъсваща хода на необуздано нечестие и освобождаваща света от влиянието на закоравелите в бунта, бе по-скоро благословение, отколкото проклятие.

Сатана постоянно работи с усилена енергия и под хиляди маски, за да представя криво характера на Божието управление. С обширни, добре организирани планове и със силата на чудесата той цели да държи обитателите на света под властта на измамите си. Бог - Безкрайният и Всемъдрият, вижда края от началото и в отношението Му към злия плановете Му достигат далеч и са всеобхватни. Неговата цел не бе просто да потуши бунта, а да покаже на целия Всемир естеството му. Изпълняваше се Божият план, показващ както правдата, така и милостта Му и напълно оправдаващ Неговата мъдрост и праведност в отношението Му към злото.

Святите обитатели на другите светове наблюдаваха с най-дълбок интерес събитията на Земята. В състоянието на света преди потопа те виждаха илюстрирани резултатите от управлението, което Луцифер се бе опитал да установи в небето, като отхвърли авторитета на Христос и Божия закон. Тези високомерни грешници на предпотопния свят бяха поданиците, които Сатана увлече. Мислите на човешките сърца бяха постоянно само зло (Бит. 4:25, 26). Всяко тяхно чувство, всеки импулс или въображение воюваха против Божествените принципи на чистота, мир и любов. Непадналите светове видяха ужасното морално падение в резултат от политиката на Сатана да премахне ограниченията на Божия свят закон.

Чрез фактите, разкрити в течение на великата борба, Бог ще покаже принципите на Своите правила на управление, фалшифицирани от Сатана и от всички измамени от него. Божията справедливост ще бъде призната накрая от целия свят, макар и твърде късно, за да може да спаси бунтовниците. На Божия страна са съчувствието и одобрението на целия Всемир, когато стъпка по стъпка великият Му план напредва към пълния си завършек. Той ще има съчувствието и одобрението на всички непаднали същества, когато окончателно изкорени бунта. Ще се види, че всички, които са отхвърлили Божествените предписания, са застанали на страната на Сатана в битката против Христос. Когато князът на този свят бъде осъден и всички негови поданици споделят съдбата му, целият Всемир като свидетел на присъдата ще заяви: “Праведни и истинни са Твоите пътища, Царю на вековете” (Откр. 15:3).

Глава 6

Сит и Енох

На Адам бе даден друг син, който да стане наследник на Божественото обещание, на духовното първородство. Името Сит на този син означаваше "определен" или "замяна", "защото - каза майката - Бог ми определи друга рожба вместо Авела, тъй като Каин го уби" (Бит. 4:25, 26). Сит изглеждаше по-благороден от Каин и Авел и приличаше на Адам много повече, отколкото другите му синове. Имаше благ характер и следваше по стъпките на Авел. Но не бе наследил повече естествена доброта, отколкото Каин. За сътворението на Адам е казано: "Той го направи по Божие подобие", но човекът след падението си "роди син по *свое* подобие, по *своя* образ" (Бит. 5:1, 3). Докато Адам бе сътворен безгрешен по Божие подобие, Сит наследи падналото естество на своите родители както Каин. Но и той получи познание за Изкупителя и бе поучен в правдата. Чрез Божествена благодат служеше на Бога и Го почиташе; и живя както би живял Авел - да обръща умовете на грешните хора към почит и покорство на техния Създател.

"Също и на Сита се роди син, когото наименува Енох. Тогава почнаха човеците да призовават Господнето име" (Бит. 4:26). Верните се бяха покланяли на Бога и преди, но с умножаването на хората разликата между двете групи ставаше все по-забележима. От една страна бяха онези, които изповядваха открито верността си към Бога, а от друга - показващите презрение и непокорство към Него.

Преди грехопадението нашите първи родители бяха пазили постановената в Едем събота; продължиха да я спазват и след изгонването си от Рая. Те бяха вкусили от горчивите плодове на непослушанието и бяха разбрали, че всеки, който потъпква Божиите заповеди, рано или късно ще научи, че Божествените предписания са святи и неизменни и че наказанието ще постигне със сигурност престъплението. Съботата се почиташе от всички Адамови чада, останали верни на Бога. Но Каин и неговите наследници не уважаваха деня, в който Бог си бе починал. Те избраха свое собствено време за работа и почивка, пренебрегвайки изричната заповед на Йехова.

След като получи Божието проклятие, Каин се отдели от дома на баща си. Най-напред той избра занятието на земеделец, а после основа град и го нарече на името на своя най-голям син. Пред стремежа за лични притежания и удоволствия на Земята под проклятието на греха той даде гръб на Божието присъствие и отхвърли обещанието за възстановяване на Едемския рай. По този начин стана родоначалник на оная голяма група хора, които се покланят на бога на този свят. Неговите

потомци имаха успех във всичко, което се отнася просто до земния и материален прогрес и много се прочуха. Но те не зачитаха Бога и се противопоставяха на Божието намерение за човека. Към престъплението убийство, чието начало бе сложено от Каин, петият след него - Ламех - прибави полигамията и безсрамно непокорен, призна Бога само за да извлече от престъплението на Каин уверение за собствената си безопасност. Авел бе водил живот на пастир, обитавайки шатри и колиби. Потомците на Сит последваха този начин на живот, като се смятаха "чужденци и пришелци на земята", търсещи "едно по-добро отечество, сиреч, небесното" (Евр. 11:13, 16).

За известно време двете категории хора останаха разделени. Родът на Каин се разпръсна от мястото на първото си установяване и се разсели по равнини и долини, където живееха децата на Сит. А децата на Сит се оттеглиха и основаха своя дом в планините, за да избегнат неговото оскверняващо влияние. Докато продължи това разделение, децата на Сит поддържаха поклонението на Бога в Неговата чистота. Но не след дълго се осмелиха малко по малко да се смесят с обитателите на долините. Тази връзка породи най-лоши резултати. "Божиите синове... гледаха, че човешките дъщери бяха красиви..." (Бит. 6:2). Привлечени от красивите дъщери на Каиновите потомци, те оскърбиха Бога, като започнаха да ги вземат за жени. Много от Божиите поклонници бяха въвлечени в грях от изкушенията, които сега бяха постоянно пред тях, и загубиха своя особен, свят характер. Смесвайки се с безбожните, те станаха като тях по дух и по дела. Пренебрегваха ограниченията на седмата заповед, "вземаха си за жени от всички, които избираха". Децата на Сит тръгнаха "по Каиновия път" (Юда 11). Те съсредоточиха умовете си към светското благоденствие и наслади и пренебрегнаха Господните заповеди. Хората отказаха да познаят Бога, "извратиха се чрез своите мъдрувания и несмисленото им сърце се помрачи". Затова "Бог ги предаде на развратен ум" (Римл. 1:21, 28). Грехът се разпространи нашироко по Земята като смъртна проказа.

Адам живя сред хората почти хиляда години и бе свидетел на резултатите от греха. С верността си към Бога той се стараеше да възпре вълната на злото. Беше му заповядано да поучава своето потомство в пътя на Господа и той внимателно съхраняваше в сърцето си разкритото от Бога и го предаваше на следващите поколения. На децата и на внуците си до девето поколение описа святото и щастливо състояние на човека в Рая. Много пъти им разказваше за своето грехопадение, за страданията, чрез които Бог му разкри нуждата от точно придържане към Неговия закон. Обясняваше им Божиите милостиви мерки за

тяхното спасение. Но малцина обръщаха внимание на думите му. Често го слушаха с горчив упрек за неговия грях, донесъл такова нещастие на потомството му.

Животът на Адам бе изпълнен със скръб, смирение и разкаяние. Когато напусна Едем, мисълта, че трябва да умре, го изпълни с ужас. С реалността на смъртта в човешкото семейство се запозна за първи път, когато Каин - първородният му син - стана убиец на брат си. Изпълнен с най-мъчителни угризения на съвестта за собствения си грях и двойно по-съкрушен заради смъртта на Авел и отхвърлянето на Каин, Адам бе сломен от мъка. Той стана свидетел на широкоразпространеното падение, което накрая причини унищожението на света чрез потоп. И макар отначало произнесената от Създателя смъртна присъда да му изглеждаше ужасна, след като хиляда години наблюдава резултатите от греха, почувства, че от Божия страна бе милост да сложи край на един живот на страдания и мъка.

Въпреки нечестието на предпотопния свят тази епоха не беше, както често се предполага, време на невежество и варварство. На хората бе дадена възможност да достигат най-високи морални и интелектуални цели. Те притежаваха голяма физическа и умствена сила и не бяха ограничени в напредъка си за придобиване на религиозно и научно знание. Грешка е да се предполага, че поради продължителността на живота умовете им съзрявали късно. Интелектуалните им сили се развиваха рано и тези, които имаха в сърцето си страх от Бога и живееха в хармония с Неговата воля, продължаваха да увеличават знанието и мъдростта си през целия свой живот. В сравнение с хората от предпотопната епоха най-бележитите учени от нашето време биха изглеждали с много по-малка умствена и физическа сила. След като годините на човека се съкратиха и физическата му сила намаля, умствените му способности също се снижиха. Сега има хора, които се отдават на учене в продължение на двадесет до петдесет години и светът се изпълва с възхищение от техните постижения. Но колко ограничени са те в сравнение с постиженията на древните, чиито умствени и физически сили са се развивали цели векове!

Истина е, че хората в нашето съвремие се ползват от напредъка на своите предшественици. Превъзходни умове са планирали, изследвали и писали и са оставили своите трудове на идващите след тях. Но дори и в това отношение колко по-големи предимства са имали древните за усвояване дори само на човешкото знание! Стотици години са съжителствали с този, който бе създаден по Божия образ, когото сам Творецът нарече “добър” - човекът, когото Бог бе наставлявал във всичката мъдрост, отнасяща се за материалния свят. Адам бе научил от Създателя историята на сътворението, сам бе свидетел на събитията, станали в продължение

на девет века и предаде това знание на потомците си. Предпотопните жители нямаха книги, нито писмени свидетелства; но бяха с големи физически и умствени заложби. Притежаваха мощна памет, способна да задържи чутото и на свой ред да го предаде непроменено на потомството. В продължение на стотици години на Земята са живели едновременно седем поколения, имащи възможност да се съветват, да си предават опит и всеки да се ползва от знанието и преживяното от всички.

Оттогава досега човеците никога не са имали такива предимства за придобиване знание за Бога чрез Неговите дела, каквито имаха хората от тази епоха. И това не е било ера на религиозна тъмнина, а епоха на голяма светлина. Целият свят е имал възможност да получи наставления от Адам, а боещите се от Господа са имали за свои учители и Христос, и ангелите. Като безмълвно свидетелство за истината са имали и Божията градина, останала сред хората векове наред. При райската врата, пазена от херувим, се откривала Божията слава - тук идвали и първите поклонници. Издигали своите олтари и принасяли жертвите си. Тук Каин и Авел донесли своите приношения и Бог благоволил да общува с тях.

Скептицизмът не можел да отрече съществуването на Едем, който бил там пред очите на всички, макар че неговият вход бил преграден от бдящите ангели. Редът на сътворението, предназначението на градината, историята на двете дървета, така отблизо свързани със съдбата на човека, били неоспорими факти. А съществуването на Бога и върховният Му авторитет, както и задължителността на Неговия закон - това били истини, в които хората трудно можели да се усъмнят, докато Адам живеел сред тях.

Въпреки преодоляващото нечестие, имало едно поколение святи човеци, издигнати и облагородени чрез близостта си с Бога, които живеели в общение с Небето. Те били хора с висок интелект и с чудни достижения. Имали велика и свята мисия - да развият праведен характер и да предадат урок по набожност не само на своите съвременници, но и на бъдещите поколения. Само малцина от най-известните са споменати в Писанията; но през всички векове Бог е имал верни свидетели, искрени поклонници.

За Енох е писано, че живял 65 години и родил син. След това вървял с Бога 300 години. През тези ранни години Енох обичал Бога, боял се от Него и пазел заповедите Му. Той бил от святия род на пазителите на истинската вяра, един от предтечите на обещаното семе. От устата на Адам той научил мрачната история на грехопадението и окуражаващата истина за Божията благодат, изявена в обещанието Му. И се уповал на идещия Изкупител. Но след раждането на първия си син стигнал до по-висше духовно преживяване. Енох бил привлечен към Бога,

установил една по-близка връзка с Него и започнал да осъзнава много пълно своите задължения и отговорността си като Божи син. Наблюдавайки любовта на детето си към него и пълното му доверие в неговата защита, той чувствал дълбоката, всеотдайна благост на собственото си сърце към първородния си син, и така научил скъпоценния урок за чудната любов на Бога към човека, за дара на Неговия Син и за доверието, което Божиите деца могат да имат в своя небесен Отец. Безкрайната, неизмерима Божия любов чрез Христос станала предмет на неговите денонощни размишления и той с цялата пламенност на душата си се опитал да разкрие тази любов на хората, сред които живеел.

Ходенето на Енох с Бога не е било в транс или във видение, а във всички задължения на всекидневния живот. Той не станал отшелник, затворен изцяло в себе си, защото имал да върши работа за Бога в света. В семейството и в общуването си с хората като съпруг и баща, приятел и гражданин бил твърд, непоклатим слуга на Господа.

Сърцето му било в хармония с Божията воля, защото “ще ходят ли двама заедно, ако не се съгласят?” (Амос 3:3). И неговото свято ходене продължило 300 години. Малко християни биха били така сериозни и предани, знаейки, че им остава малко време да живеят или че идването на Христос е съвсем близо. Но с преминаването на вековете вярата на Енох ставала по-силна, а любовта му по-пламенна.

Той бил човек със силен и високообразован ум и с обширни познания; бил почетен с особено откровение от Бога. Но въпреки постоянната си близост с Небето, той живял винаги с чувство за Божественото величие и съвършенство и бил един от най-скромните хора. Колкото по-близка била връзката му с Бога, толкова по-дълбоко осъзнавал собствената си слабост и несъвършенство.

Обезпокоен от нарастващото нечестие на безбожните и страхувайки се, че тяхната неверност може да понижи почтителността му към Бога, Енох избягвал постоянното общуване с тях и често прекарвал много време в самота, отдавайки се на размишление и молитва. Така той стоял пред Господа и търсел по-ясно познание за Неговата воля, за да може да я изпълнява. За душата му молитвата била необходима като дишането. Така живеел в истинска небесна атмосфера.

Чрез святи ангели Бог открил на Енох намерението Си да унищожи света с потоп, открил му по-пълно и плана на изкуплението. Чрез пророческия дух Той му показал поколенията, които щели да живеят след потопа и великите събития, свързани с второто идване на Христос и края на света.

Енох се тревожел за мъртвите. Изглеждало му, че праведните и нечестивите отиват в пръстта заедно и че това е техният край. Той не виждал живота на

праведните отвъд гроба. Чрез пророческо видение му била показана смъртта на Христос и идването Му в слава, придружен от всички святи ангели, за да изкупи хората от гроба. Видял и покварeното състояние на света преди второто идване на Христос - че щяло да има самохвално, надуто, самонадеяно поколение, отричащо единствения Бог и Господ Исус Христос, тъпчещо закона и презиращо изкуплението. Видял как праведните биват коронoвани със слава и почит, а порочните - изгонени от присъствието на Господа и унищожени чрез огън.

Енох станал проповедник на правдата, като изявявал на хората откритото му от Бога. Боещите се от Господа търсели този свят човек, за да слушат неговите наставления и молитви. Той работел и публично, разнасяйки Божиите вести на всички, които искали да чуят думите на предупреждение. Трудът му не се ограничавал само до потомците на Сит. Този Божи пророк известил представените му във видение чудни сцени и в областите, където Каин потърси убежище от Божественото присъствие. “Ето - заяви той, - Господ иде с десетки хиляди Свои светии да извърши съдба над всички и да обяви за виновни всичките нечестивци за всичките нечестиви дела, които в нечестие са сторили...” (Юда 14, 15).

Енох бе безстрашен изобличител на греха. Проповядвайки на съвременниците си любовта на Бога чрез Христос, той ги молеше да оставят злите си пътища. Укоряваше преобладаващото нечестие и предупреждаваше, че присъдата със сигурност ще връхлети престъпника. Христовият Дух говореше чрез Енох. Този Дух се изявяваше не само в думи на любов, съчувствие и умоляване. Святите човеци говорят не само приятни неща. Бог влага в сърцата и в устните на вестителите Си остри и режещи като двуостър меч истини.

Силата на Бога, действаща чрез Неговия слуга, бе почувствана от слушателите му. Някои обърнаха внимание на предупреждението и се отказаха от греховете си, но повечето се подиграха със съдбоносната вест и продължиха още по-дръзко по злите си пътища. В последните дни Божиите слуги трябва да носят подобна вест на света и също ще бъдат посрещнати с неверие и подигравка. Предпотопният свят отхвърли предупредителните думи на този, който ходеше с Бога. Така леко ще гледа на предупрежденията на Господните вестители и последното поколение.

В живот на активен труд Енох непрекъснато поддържаше близостта си с Бога. Колкото по-голяма и по-напрегната беше неговата работа, толкова по-постоянни и по-сериозни бяха молитвите му. Той продължи да се уединява за кратки периоди далеч от хората. За известно време работеше сред народа за неговото добро чрез наставления и пример, а после се оттегляше да прекара в самота, защото гладуваше и жадуваше за онова познание, което само Бог може да

даде. Общувайки така с Бога, Енох започна все повече и повече да отразява Неговия образ. Лицето му излъчваше свята светлина - светлината, която грееше от лицето на Исус. Когато се връщаше от тези общувания с Бога, дори безбожните съзираха с благоговение небесния отпечатък на лицето му.

Злината на човеците бе достигнала до такава низост, че срещу тях бе произнесена присъда за унищожение. С течение на времето, година след година, вълната на човешката вина ставаше все по-дълбока и по-дълбока. Все по-тъмни и по-тъмни ставаха облаците на Божествения съд. Но Енох - свидетелят на вярата, продължаваше да предупреждава, да се застъпва, да умолява, да се опитва да върне вълната на греха и да спре мълниите на отмъщението. Макар предупрежденията му да бяха пренебрегнати от грешния, обичащ насладите народ, той имаше свидетелство, че Бог го одобрява. И продължи да се бори вярно против преодоляващото зло, докато Бог го взе от този свят на грях в чистата радост на небето.

Хората от това поколение се бяха подиграли с "глупостта" на човека, който не се стараеше да събира злато и сребро или да изгражда тук свои притежания. Но сърцето на Енох бе насочено към вечните съкровища. Той съзерцаваше небесния град, видя Царя в Неговата слава сред Сион. Умът, сърцето, думите му бяха насочени към небето. Колкото по-голямо ставаше съществуващото нечестие, толкова по-силен бе копнежът му към Божия дом. Още на земята той живееше чрез вяра в царството на светлината.

"Блажени чистите по сърце, защото те ще видят Бога" (Матей 5:8). В продължение на 300 години Енох се стремеше към чистота на душата, за да бъде в хармония с небето. В продължение на три столетия вървя с Бога. Ден след ден копнееше за по-голяма близост с Него. Все по-тясно и по-тясно ставаше това общуване, докато накрая Бог го взе при Себе Си. Енох стоеше на прага на вечния свят, само на стъпка от земята на благословението и ето портите се отвориха и ходенето с Бога, траяло така дълго на земята, продължи и той премина през вратите на святия град - първи от хората.

Липсата му се почувства на земята. Гласът, който звучеше ден след ден да предупреждава и наставлява, вече не се чуваше. Някои от праведните и от безбожните, станали свидетели на неговото отпътуване, се надяваха, че може да е отнесен на някое от местата му за уединение и молитва. Тези, които го обичаха, го търсиха упорито, както по-късно пророческите синове търсиха Илия, но не го намериха. Те докладваха, че го няма. А Бог го беше взел.

Чрез преселването на Енох Господ възнамеряваше да предаде важен урок. Имаше опасност хората да се обезкуражат поради ужасните резултати от Адамовия

грях. Мнозина бяха готови да възкликнат: “Каква полза, че сме се бояли от Господа и сме пазили Неговите наредби, след като тежко проклятие почива върху човечеството и смъртта е дял на всички ни?” Но наставленията, които Бог даде на Адам, които бяха повторени от Сит и предадени от Енох, разпръснаха мрака и тъмнината и дадоха надежда на човека, че както чрез Адам дойде смъртта, така чрез обещания Изкупител щеше да дойде живот и безсмъртие. Сатана се стараеше да убеди хората да повярват, че няма награда за праведния или наказание за неправедния и че е невъзможно човек да се подчинява на Божествените наставления. Но в случая с Енох Бог заяви: “че Той възнаграждава тия, които Го търсят” (Евр. 1:6). Той показа какво ще направи с всички, които пазят заповедите Му. Човеците бяха поучени, че е възможно да се пази Божият закон, че дори живеейки сред грешно и покварено поколение, те са способни чрез благодатта на Бога да устоят на изкушението и да станат чисти и святи. В примера на Енох те видяха благословението от такъв живот и пренасянето му бе доказателство за истинността на неговото пророчество за бъдещето - награда от радост, слава и безсмъртен живот за послушните и осъждане, окаяност и смърт за престъпника.

“С вяра Енох бе преселен, за да не види смърт..., понеже преди неговото преселване беше засвидетелствано за него, че е бил угоден на Бога” (Евр. 11:5). В един свят, прокълнат с унищожение поради своето нечестие, Енох живя толкова близко свързан с Бога, че не бе допуснато да попадне във властта на смъртта. Набожният характер на този пророк представя състоянието на святост, което трябва да достигнат изкупените от земята във времето на второто Христово идване. Тогава, както в света преди потопа, ще цари нечестие. Следвайки подтиците на покварените си сърца и ученията на една измамна философия, хората ще се разбунтуват против авторитета на Небето. Но подобно на Енох Божият народ ще се стреми към чистота на сърцето и ще се съобразява с Неговата воля, докато започне да отразява Христовото подобие. Подобно на Енох този народ ще предупреждава света за второто идване на Господа и за съдбите, които ще постигнат престъпника - чрез своя свят говор и пример ще осъди греховете на безбожните. Както Енох беше пренесен на небето преди светът да бъде унищожен от потопа, така и живите праведни ще бъдат пренесени от земята, преди тя да бъде унищожена с огън. Апостолът казва: “Не всички ще починем, но всички ще се изменим в една минута, в миг на око, при последната тръба”, “понеже сам Господ ще слезе от небето... при глас на архангел и при Божия тръба”. “Защото тя ще затръби и мъртвите ще възкръснат нетленни, а ние ще се изменим”. “И мъртвите в Христа ще възкръснат по-напред. После ние, които сме останали живи, ще бъдем грабнати заедно с тях в

облаците да посрещнем Господа във въздуха; и така ще бъдем всякога с Господа. И тъй, насърчавайте се един друг с тези думи" (1 Кор. 15:51, 52; 1 Сол. 4:16-18).

Глава 7

Потопът

В дните на Ной земята лежеше под двойно проклятие - последица от престъплението на Адам и убийството на Каин. Но въпреки това изгледът на природата не се бе променил значително. Имаше очевидни признаци на упадък, но земята беше все още богата, отрупана от красивите дарове на Божието провидение. Хълмовете бяха увенчани с величествени дървета, по които пълзяха отрупаните от плод гранки на лозата. Обширните, подобни на градина равнини бяха покрити със зеленина и ухаеха от хиляди цветя. Разнообразието на земните плодове бе голямо и изобилието им почти неограничено. Дърветата бяха далеч по-големи, красиви и със съвършени пропорции, каквито днес не се намират. Дървесината им бе фина и здрава, по твърдост почти като камък и едва ли по-малко устойчива от него. Злато, сребро и скъпоценни камъни съществуваха в изобилие.

Човешкият род все още бе запазил много от първоначалната си сила. Бяха минали само няколко поколения, откакто Адам загуби достъп до дървото, удължаващо човешкия живот, който все още се измерваше с векове. Ако тези дълголетни хора с техните редки способности да планират и изпълняват се бяха посветили на Божия служба, щяха да прославят името на Създателя си на земята и щяха да отговорят на намерението Му, с което им бе дал живот. Но те пропуснаха да сторят това. Имаше много исполини, хора с едър ръст и с голяма сила, прочути със своята мъдрост, умели в замислянето на най-изкусни и чудни дела. Но колкото големи бяха умението и умствените им способности, толкова голяма бе и тяхната вина в отдаването на нечестие.

Бог беше надарил тези предпотопни хора с много богати и разнообразни таланти, но те ги използваха да прославят себе си с изобилните Му дарове и ги превърнаха в проклятие, защото съсредоточиха чувствата си върху тях, а не върху Дарителя. Използваха златото, среброто, скъпоценните камъни и избраните дървета, за да си построят жилища и се надпреварваха помежду си в умелото им украсяване. Опитваха се само да задоволяват желанията на гордите си сърца и се забавляваха от сцени на удоволствие и нечестие. Като не желаеха да запазят познанието си за Бога, те скоро стигнаха дотам, че отрекоха съществуването Му. Обожествиха природата вместо Бога на природата. Прославиха човешкия гений, поклониха се на делата на собствените си ръце и научиха децата си да се покланят на дялани идоли.

В зелените поля и под сянката на великолепни дървета издигаха олтари на своите идоли. Обширни горички от вечнозелени дървета бяха посветени места за поклонение на фалшиви богове. Тези горички преминаваха в красиви градини. По дългите им виещи се алеи се надвесваха плодни дървета от всякакъв вид, издигнати бяха статуи. Там имаше всичко, което можеше да задоволи чувствата или да събуди развратните желания на народа и така да го примамва към поклонение на идоли.

Хората не искаха да знаят за Бога и се покланяха пред творенията на собственото си въображение - и като резултат слизаха все по-ниско и по-ниско. Псалмистът описва влиянието, което обожествяването на идолите оказва върху поклонниците. Той казва: "Подобни на тях ще станат ония, които ги правят, както и всеки, който се уповава на тях" (Пс. 115:8). Закон на човешкия ум е да се преобразява под влияние на заобикалящата го среда. Човек не може да се издигне по-високо от представите си за истина, чистота и святост. Ако умът му никога не се издига над нивото на човешкото, ако чрез вяра не се извисява да съзерцава Безкрайната Мъдрост и Любов, той затъва все повече и повече. Поклонниците на фалшиви богове придаваха на божествата си човешки качества и страсти и снижиха образеца за характера Си до подобие на грешни човеци. Това ги оскверняваше все повече. "И като видя Господ, че се умножава нечестието на човека по земята и че всичко, което мислите на сърцето му въобразяваха, беше постоянно само зло... и земята се развърти пред Бога, земята се изпълни с насилие" (Бит. 6:5, 11, 7). Бог бе дал на хората Своите заповеди като правило за живот, но Неговият закон беше престъпен и резултатът бе всякакъв възможен грях. Нечестието на човеците беше открито и дръзко, правдата бе потъпкана в прахта, а виковете на потиснатите стигнаха до небето.

Полигамията отдавна бе станала обичай противно на Божественото нареждане в началото. Господ даде на Адам една жена, като показа какъв според Него е редът в това отношение. Но след грехопадението хората избраха да следват собствените си грешни желания, в резултат на което престъпленията и нещастията се разпространиха бързо. Не се уважаваше нито брачната връзка, нито правото на собственост. Пожелаеше ли някой жените или притежанията на своя ближен, вземаше ги с насилие. Хората ликуваха в делата на насилието си. Намираха удоволствие в убиване на животни, а използването на месото за храна ги правеше още по-жестоки и кръвожадни. На човешкия живот гледаха с удивително безразличие.

Светът беше в своето детство. Но нечестието така се бе задълбочило и разпространило нашироко, че Бог не можеше повече да го понася. Той каза: "Ще изтребя от лицето на земята човека, когото създадох" (Бит. 6:7). И заяви, че Духът

му няма повече да се бори с виновната раса. Ако човеците не престанат да оскверняват с греховете си света и неговите богати съкровища, той ще ги заличи от Своето творение и ще унищожи всичко, което с удоволствие им бе дарил. Ще помете животните на полето и растенията, даващи такова богато изобилие от храна, ще превърне красивата земя в обширна сцена на опустошение и руини.

Сред преобладаващата поквара Матусал, Ной и много други правеха усилия да запазят живо знанието за истинския Бог и да възпрат вълната на моралното зло. Сто и двадесет години преди потопа чрез един свят ангел Господ откри на Ной намерението Си и го упъти как да изгради един ковчег. Докато строеше ковчега, Ной трябваше да проповядва, че Бог ще нанесе върху земята потоп от вода, за да унищожи неправедните. Повярвалите във вестта Му трябваше да се приготвят за това събитие чрез покаяние и реформиране. Те щяха да намерят прощение и да бъдат спасени. Енох бе повтарял на чадата си какво му откри Бог за потопа, а Матусал и синовете му доживяха да чуят проповедта на Ной и дори му помагаха в изграждането на ковчега.

Бог даде на Ной точни мерки на ковчега и изрични наставления за неговото построяване. Човешка мъдрост не можеше да измисли такава здрава и трайна конструкция. Бог беше проектантът, а Ной - главният майстор-строител. Ковчегът бе построен като корпус на кораб, за да може да плува, но в някои отношения много приличаше на къща. Беше на три етажа, но имаше само една врата отстрани. Светлината го огряваше отгоре и различните отделения бяха разположени така, че да бъдат добре осветени. Използваният материал за построяването на ковчега бе кипарис или гоферово дърво, което оставаше невредимо в продължение на стотици години. Изграждането на този огромен съд ставаше бавно и с много труд. Поради огромните размери на дърветата и естеството на материала, за да се приготвят гредите, тогава се изискваше много повече работа в сравнение със сега, въпреки по-голямата сила на хората в ония дни. Макар че всичко в човешките възможности бе направено по най-съвършен начин, ковчегът пак не би могъл да издържи бурята, която щеше да настане на земята. Само Бог можеше да опази слугите си сред бурните води.

“С вяра Ное, предупреден от Бога за неща, които още не се виждаха, подбуден от страхопочитание, направи ковчега за спасение на дома си; чрез която вяра той осъди света и стана наследник на правдата, която е чрез вяра” (Евр. 11:7). Докато предаваше предупредителната вест на света, работата на Ной свидетелстваше за неговата искреност. Тя направи очевидна съвършената му вяра. Той даде на света пример за вяра точно в това, което Бог казва. Той вложи в ковчега цялото си притежание. Когато започна да строи огромната лодка на суха

земя, множества се стичаха отвсякъде да видят странната гледка и да чуят сериозните, пламенни думи от странния проповедник. Всеки удар на чук по ковчега беше едно свидетелство за народа.

Отначало мнозина сякаш приеха предупреждението, но не се обърнаха към Бога с истинско покаяние. Не пожелаха да се откажат от греховете си. През времето до потопа вярата им бе изпитана и не издържа изпита. Накрая, победени от царящото неверие, те се присъединиха към бившите си приятели и продължиха да отхвърлят тържествената вест. Някои бяха дълбоко убедени и щяха да се вслушат в предупредителните думи, но имаше толкова много осмивания и подигравки, че и те се приобщиха към тях. Възпротивявайки се на милостивите покани, тези хора скоро станаха едни от най-дръзките и най-предизвикателни подигравачи. Защото никои не са така безразсъдни и не стигат дотам в греха, както човеци, които веднъж са имали светлината, но са се противопоставили пред убеждението на Божия Дух.

Не всички хора от това поколение бяха идолопоклонници в пълния смисъл на думата. Мнозина изповядваха, че се покланят на Бога; твърдяха, че идолите им представяли Божеството и чрез тях хората можели да придобият по-ясна представа за Всевишния. Тази категория хора първа отхвърли Ноевата проповед. Като се опитаха да представят Бога чрез материални предмети, умът им се заслепи за Неговото величие и сила. Престанаха да осъзнават светостта на Неговия характер и свещеното, непроменимо естество на изискванията Му. Тъй като стана повсеместен, грехът започна да им изглежда все по-малко и по-малко грешен. Накрая те заявиха, че Божественият закон вече не е в сила; че е противно на Божия характер да наказва престъплението и отрекоха, че Неговите присъди щели да връхлетят земята. Ако се бяха подчинили на Божествения закон, хората от това поколение щяха да разпознаят Божия глас в предупреждението на Неговия слуга; но отхвърляйки светлината, умовете им бяха така заслепени, че те наистина сметнаха Ноевата вест за заблуда.

Тълпите и множествата не бяха на страната на правдата. Светът застана против Божията справедливост и Неговия закон. Ной бе смятан за фанатик. Сатана бе изкусил Ева да не се подчини на Бога с думите “Никак няма да умрете” (Бит. 3:4). Знаменити светски хора, почитани и мъдри мъже, повтаряха същото. “Божиите заплашвания - казваха те - имат за цел да смиряват, но никога няма да се осъществят. Няма причина да се тревожите. Унищожаването на света от Бога, Който го е създал, и наказването на същества, които Той е създал, никога няма да станат. Бъдете спокойни, не бойте се! Ной е див фанатик.” Светът се забавляваше с “глупостта” на заблудения старец. Вместо да смирят сърцата си пред Бога, людете

така продължиха своето непослушание и нечестие, сякаш Бог не им бе говорил чрез слугата Си.

А Ной стоеше като скала сред буря. Не го засягаше народното презрение и осмиване. Стоеше твърд със свято благочестие и непоклатима вярност. Сила имаше в думите му, защото предаваше Божиите вести. Връзката с Бога му даваше достъп до безкрайната Сила, докато в продължение на 120 години неговият тържествен глас стигаше до ушите на това поколение с предупреждение за събитията, които човешката мъдрост смяташе за невъзможни.

Светът преди потопа разсъждаваше, че векове наред законите на природата бяха останали неизменни. Природният кръговрат бе продължавал по своя обичаен ред. Досега дъжд не бе падал. Роса напояваше земята. Реките никога не бяха напускали своите очертания, но спокойно носеха водите си към морето. Твърда заповед ги държеше да не излизат от бреговете. Но тези мислители не разпознаха ръката на Този, Който бе ограничил водите, казвайки: “Дотук ще дохождаш, но не по-нататък” (Йов 38:11).

Тъй като времето минаваше, а не се забелязваше никаква промяна в природата, хората, чиито сърца някога бяха треперили от страх, сега започнаха да се разубеждават. Те си казваха, както и мнозина днес, че природата стои над Бога на природата и нейните закони са така твърдо установени, та дори самият Бог не би могъл да ги промени. Разсъждавайки, че ако Ноевата вест беше правилна, природата би променила своя курс, те я представяха пред умовете на света като заблуда - като една голяма измама. Изявиха презрението си към Божието предупреждение, като постъпваха точно така, както и преди да им се даде предупреждението. Продължиха своите празненства и пирове, ядяха и пиеха, садяха и градяха, съставяха планове за бъдещите си печалби; и стигнаха така далеч в нечестието си и в предизвикателното пренебрегване на Божиите изисквания, че демонстрираха дързостта си срещу Всемогъщия. Твърдяха, че ако има някаква истина в приказките на Ной, то известните хора - мъдрите, уважаваните, великите - щяха да я схванат.

Ако предпотопните жители бяха повярвали в предупреждението и ако се бяха покаяли за злите си дела, Господ щеше да оттегли гнева Си, както постъпи по-късно с Ниневия. Но като отхвърли упорито укорите на съвестта си и предупрежденията на Божия пророк, това поколение изпълни мярката на своето нечестие и узря за унищожение.

Времето на неговия изпит скоро щеше да приключи. Ной вярно бе следвал получените от Бога наставления. Завърши ковчега до последната подробност, както му бе наредено, и постави в него запас от храна за хора и животни. И сега Божият

слуга направи последния тържествен призив към народа. С такова силно желание, което не може да се опише с думи, той умоляваше хората да потърсят прибежище, докато още можеше да се намери. Отново отхвърлиха думите му и издигнаха глас в осмиване и подигравки. Но внезапно подиграващата се тълпа млъкна. Животни от всякакъв вид - от най-стръвните до най-кротките - се стекоха от планините и горите и кротко се запътиха към ковчега. Чу се шум като от силен вятър и ето - ята птици от всички посоки затъмниха небето и влязоха в ковчега в съвършен ред. Докато хората останаха непокорни, животните се подчиниха на Божията заповед. Водени от святи ангели, те "влязоха в ковчега две по две" (Бит. 7:9), а чистите животни - по седем. Светът гледаше с удивление, а някои със страх. Поканиха философите да обяснят удивителното събитие, но напразно. То бе тайна, която не можеха да обхванат. Но човеците толкова бяха закоравели от непрекъснатото отхвърляне на светлината, че дори тази сцена им направи само моментно впечатление. Когато обреченият род видя слънцето отново да изгрява в славата си и земята да лежи в почти едемска красота, прогони надигналите се страхове с буйно веселие и с дела на насилие, сякаш приканваше върху си вече събудения Божи гняв.

Бог заповяда на Ной: "Влез ти и целият ти дом в ковчега, защото в това поколение тебе видях праведен пред Мене" (Бит. 7:1). Ноевото предупреждение бе отхвърлено от света, но резултатът от влиянието и примера му бе благословение за неговото семейство. Като награда за тази вярност и благочестие Бог спаси с него всички членове на семейството му. Какво насърчение за родителска вярност!

Милостта спря да умолява виновния човешки род. Животните от полето и въздушните птици бяха влезли в убежището си. Ной и домът му бяха вътре в ковчега. "И Господ го затвори вътре." Тогава се видя светкавица и един славен облак, много по-ясно видим от нея, слезе от небето и застана пред входа на ковчега. Масивната врата, която бе невъзможно да затворят тези, които бяха вътре, беше бавно поставена на мястото й и затворена от невидими ръце. Ной бе вътре, а тези, които отхвърлиха Божията милост, останаха отвън. Печатът на Небето бе положен на вратата - Бог я бе затворил и Той единствен можеше да я отвори. Така вратата на милостта ще се затвори и когато Христос прекрати Своето посредничество за виновните хора преди идването Си в небесните облаци. Тогава Божествената благодат няма повече да задържа неправедните и Сатана ще има пълна власт над отхвърлилите милостта. Те ще се опитат да унищожат Божия народ, но както Ной беше затворен в ковчега, така праведните ще бъдат защитени от Божествена сила.

Седем дни, след като Ной и неговото семейство влязоха в ковчега, не се появиха никакви признаци на идещата буря. През този период бе изпитана тяхната вяра. Това бе време за триумф на хората отвън. Явното забавяне затвърди вярата

им, че Ноевата вест е заблуда и че потопът никога няма да настъпи. Независимо от тържествените сцени, които бяха видели - влизането на животните и птиците в ковчега и затварянето на вратата от Божия ангел - те продължаваха своите забавления и гуляи и дори се подиграха със забележителните прояви на Божията сила. Събираха се на тълпи около ковчега, осмивайки неговите обитатели с дръзко буйство, каквото никога преди това не се бяха осмелявали да проявят.

Но на осмия ден тъмни облаци покриха небето. Последваха гръмове и светкавици. Бързо започнаха да падат едри капки дъжд. Светът никога не бе виждал такова нещо и сърцата на хората изтръпнаха от страх. Всички тайно се питаха: "Възможно ли е Ной да е бил прав, че светът е обречен на унищожение?". Небето все повече потъмняваше и скоро започна проливен дъжд. Животните ревяха наоколо в див ужас и с обърканите си гласове сякаш оплакваха собствената си съдба и тази на човека. Тогава "всичките извори на голямата бездна се разпукнаха и небесните отвори се разкриха". Водите се сипеха от облаците като мощни водопади. Реки излизаха от очертанията си и наводняваха равнините. Води бликаха от земята с неописуема сила, изхвърляйки на стотици метри във въздуха големи скали, които, падайки, се зариваха дълбоко в почвата.

Най-напред хората видяха унищожението на делата на ръцете си. Превъзходните им сгради, красивите градини и гори, където бяха издигнали идолите си, бяха унищожени със светкавици от небето и останките им бяха пръснати навсякъде. Олтарите, на които се принасяха човешки жертви, бяха разбити и идолопоклонниците трепереха пред силата на живия Бог, защото знаеха, че тяхното нечестие и безбожно поклонение бяха предизвикали унищожението им.

С нарастваща сила бурята мяташе навсякъде в различни посоки дървета, постройки, скали и пръст. Ужасът на човека и на животните бе неописуем, а плачът на хората, презрели Божия авторитет, заглушаваше гърма на бурята. Самият Сатана, принуден да остане сред воюващите елементи, се уплаши за собственото си съществуване. Той намираше удоволствие в това да контролира една такава могъща раса и искаше тези хора да живеят, за да вършат своите отвратителни дела и да продължат бунта си срещу Управителя на небето. Сега Сатана проклинаше Бога, като Го обвиняваше в несправедливост и жестокост. Много от хората подобно на Сатана хулеха Бога и ако можеха, щяха да Го свалят от трона на силата. Други, полудели от страх, протягаха ръце към ковчега и умоляваха да ги приемат вътре. Но умоляванията им бяха напразни. Съвестта им най-накрая се бе събудила, за да разберат, че има Бог, Който управлява небето. Те го призоваваха сериозно, но ухото Му не беше отворено за техния вик. В този ужасен час видяха, че собственото им престъпване на Божия закон е предизвикало тяхното унищожение. Но признаха

греха си поради страх от наказанието, без да изпитват нито истинско смирение, нито отвращение от злото. Ако наказанието се отложеше, щяха да се върнат към своето непокорство спрямо Небето. Така и когато Божиите присъди се стоварят върху земята, преди тя да бъде потопена в огън, непокаяните ще знаят точно къде и какъв е техният грях - презрение към святия закон на Господа. Но подобно на грешниците в древността няма да преживеят истинско покаяние.

В отчаянието си някои се опитаха да проникнат в ковчега, но здравата му конструкция издържа на усилията им. Някои пък успяваха да се вкопчат в него, докато ги отнесоха бликналите води или откъснали се скали и дървета. Масивният ковчег цял се тресеше с всяка своя частица, подхвърлян от вълна на вълна под ударите на безмилостните ветрове. Ревът на животните вътре в него изразяваше страх и мъка. Но сред воюващите елементи той продължаваше да плува безопасно. Превъзходни в сила ангели бяха натоварени да го пазят.

Изложените на бурята навън животни се втурнаха към хората, сякаш очакваха помощ от тях. Някои хора привързаха децата си и себе си към силни животни, знаейки, че те ще се стремят към живот и ще се изкачат по най-високите места, за да избегнат надигащите се води. Други се привързаха към високи дървета по билата на хълмове и планини. Но дърветата бяха изкоренени и с товара им от живи същества се понесоха във водовъртежа на вълните. Едно след друго обещаващите убежище места биваха изоставяни. Когато водите се издигаха повече и повече, хората бягаха за спасение към най-високите планини. Често хора и животни водеха битка да спечелят едно местенце за стъпване, докато биваха отнасяни заедно.

От най-високите върхове хората поглеждаха безбрежния океан. Тържествените предупреждения на Божия служител вече не им се струваха предмет за подигравка и осмиване. Как копнееха тези обречени грешници за възможностите, които бяха презрели! Как се молеха сега за още един час благодат, за още една привилегия на милост, за още един призив от устата на Ной! Но никога вече нямаше да чуят благия глас на милостта. Любовта не по-малко от справедливостта изискваше Божиите съдби да ограничат греха. Отмъстителните води заляха и последното убежище и презиращите Бога загинаха в непрогледна бездна.

“...чрез Божието слово... тогавашният свят, потопен от водата, загина. Така със същото слово и днешните небе и земя са натрупани за огън, пазени до деня на Страшния съд и погибелта на нечестивите човеци” (2 Петрово 3:5-7). Друга буря наближава. Земята отново ще бъде пометена от опустошаващия Божи гняв и грехът и грешниците ще бъдат унищожени.

Греховете, предизвикали отмъщението върху предпотопния свят, съществуват и днес. Страхът от Бога е прогонен от човешките сърца и на закона Му се гледа с безразличие и подигравка. Усиленият стремеж на онова поколение към светските неща е еднакъв с този на сега живеещото. Христос казва: "Защото както и в ония дни преди потопа ядяха и пиеха, женеха се и се омъжваха до деня, когато Ное влезе в ковчега и не усетиха, докато дойде потопът и завлече всички; така ще бъде и пришествието на Човешкия Син" (Матей 24:38, 39). Бог не осъди предпотопните жители, че ядяха и пиеха. Той им бе дал голямо изобилие от земни плодове за задоволяване на физическите им нужди. Грехът им се състоеше в това, че приемаха тези дарове без благодарност към Дарителя и се развращаваха, отдадени на необуздан апетит. Законно беше да се женят. Бракът бе една от първите, установени от Бога наредби. За тази наредба Той даде на хората специални наставления, като облече брака в святост и красота; но тези наставления бяха забравени, а бракът - извратен и използван в служба на страстите.

Подобно състояние на нещата съществува и сега. Законното само по себе си е доведено до крайност. Апетитът бива задоволяван без ограничение. Изповядващите се за последователи на Христос ядат и пият с пияниците, докато имената им са записани в почетните църковни доклади. Невъздържанието снижава моралните и духовните им сили и подготвя път за отдаване на по-низките страсти. Множествата не чувстват никакво задължение да ограничават своите чувствени желания и стават роби на похотите си. Те живеят, за да задоволяват сетивата си - само за този свят и за този живот. Екстравагантността завладява всички кръгове на обществото. Честността се жертва за лукс и показ. Тези, които бързат да се обогатят, извращават справедливостта и потискат бедния; а "роби и човешки души" още се купуват и продават. Измама, подкупничество и кражба се ширят неосъдени на най-високи и най-ниски места. Пресата гъмжи от съобщения за убийства - престъпления, извършени така хладнокръвно и безпричинно, сякаш е заличено всяко чувство за човечност. И тези зверства са станали толкова обикновено явление, че почти не събуждат коментар или изненада. Дух на анархия завладява всички народи и избухванията, предизвикващи от време на време ужаса на света, са само знаци за тлеещия огън на страстите и беззаконието, които излязат ли веднъж извън контрол, ще изпълнят земята с окаяност и опустошение. Дадената от вдъхновението картина на предпотопния свят представя изключително точно състоянието, към което бързо се приближава съвременното ни общество. Дори сега, в нашия век, в така наречените християнски страни, всеки ден се извършват престъпления, черни и ужасни като тези, заради които бяха унищожени предпотопните грешници.

Преди потопа Бог изпрати Ной да предупреди света, за да могат хората да се покаят и така да избегнат заплашващото ги унищожение. Когато наближи времето за второто идване на Христос, Господ изпраща Своите слуги с предупреждение към света да се приготви за това велико събитие. Множества живеят в престъпване на Божия закон и сега Бог с милост ги зове да послушат святите му изисквания. Предложено е прощение на всички, които оставят своите грехове чрез покаяние пред Бога и вяра в Христос. Но мнозина смятат, че е твърде голяма жертва да се изостави грехът. Тъй като животът им не е в хармония с чистите принципи на Божието управление, те отхвърлят предупрежденията на Господа и отричат авторитета на Неговия закон.

Само осем души от онова многобройно население на земята преди потопа повярваха и послушаха Божието слово, изговорено чрез Ной. Сто и двадесет години проповедникът на правдата предупреждаваше света за идващата гибел, но вестта му бе отхвърляна и презирана. Така ще бъде и сега. Преди Законодателят да дойде и да накаже непокорните, престъпниците ще бъдат предупредени да се покаят и да се върнат към верноподаничество спрямо Него. Но за повечето хора тези предупреждения ще бъдат напразни. Апостол Петър казва: "...в последните дни ще дойдат подигравателi, които с подигравките си ще ходят по своите страсти и ще казват: "Где е обещаното Му пришествие? Защото откак са се поминали бащите ни всичко си стои така, както от началото на създанието" (2 Петрово 3:3, 4). Не чуваме ли същите думи повторени не само от открито невярващите, но и от мнозина, които говорят от амвоните в нашата страна? "Няма причина за тревога - викат те. - Преди да дойде Христос, целият свят ще бъде обърнат и правдата ще царува хиляда години. Мир, мир! Всичко продължава, както е от началото. Нека никой не се тревожи от вълнуващата вест на паникьорите." Но учението за хилядогодишнината не хармонира с ученията на Христос и апостолите Му. Исус попита ясно: "Обаче, когато Човешкият Син дойде, ще намери ли вяра на земята?" (Лука 18:8). И както вече разбрахме, Той заявява, че състоянието на света ще бъде както в дните на Ной. Павел ни предупреждава, че с приближаването на края ще видим как нечестието се умножава: "А духът изрично казва, че в последните времена някои ще отстъпят от вярата и ще слушат измамителни духове и бесовски учения" (1 Тимотей 4:1). Апостолът казва, че "в последните дни ще настанат усилни времена" (2 Тимотей 3:1). И дава удивителен списък на греховете, които ще вършат имащите само вид на благочестие.

Предпотопните жители се отдадоха на вълнуващи забавления и празнувания точно когато пробното им време приключваше. Влиятелните и силните се стараеха да държат умовете на народа погълнати от веселие и удоволствия, да не би по

някакъв начин да бъдат повлияни от последното тържествено предупреждение. Не виждаме ли същото да се повтаря и в наши дни? Докато Божиите слуги предават вестта за идващия край на всичко, светът е погълнат от забавления и търсене на удоволствия. Безкраен кръг от забавления поражда безразличие към Бога и пречи на хората да бъдат повлияни от спасителните истини, които единствено могат да ги спасят от приближаващата гибел.

В дните на Ной философите заявиха, че е невъзможно светът да бъде унищожен с вода. Така и сега има хора на науката, които се опитват да докажат, че светът не може да бъде унищожен чрез огън, че това е несъвместимо с природните закони. Но Богът на природата, Създател и Владетел на нейните закони, може да използва делата на ръцете Си за изпълнение на Своите намерения.

Когато велики и мъдри мъже доказваха за свое удовлетворение, че е невъзможно светът да бъде унищожен с вода, когато страховете на народа бяха успокоени и всички гледаха на Ноевото пророчество като на заблуда, а на Ной като на фанатик, тогава дойде времето на Бога. "...всичките извори на голямата бездна се разпукнаха и небесните отвори се разкриха" (Бит. 7:11) и подигравачите бяха пометени от водите на потопа. С всичката си горделива философия хората твърде късно узнаха, че мъдростта им е глупост и че Законодателят е по-велик от законите на природата и че на Всемогъщия не Му липсват средства да изпълни намеренията Си. "И както стана в Ноевите дни, така ще бъде и в дните на Човешкия Син" (Лука 17:26). "А Господният ден ще дойде като крадец, когато небето ще премине с бучение, а стихиите нажежени ще се стопят и земята, и каквото се е вършило по нея ще изчезнат" (2 Петрово 3:10). Когато разсъжденията на философията прогонват страха от Божиите съдби; когато религиозните учители сочат напред към една ера от дълги векове на мир и благополучие и светът, погълнат в непрекъснатото хоро на своя бизнес и удоволствия, сади и гради, празнува и се весели, отхвърляйки Божиите предупреждения и подигравайки се с Неговите вестители, "тогава ще ги постигне внезапно погубление... и никак няма да избегнат" (1 Сол. 5:3).

Глава 8

След потопа

Водите се издигаха петнайсет лакти над най-високите планини. На семейството вътре в ковчега често му се струваше, че ще погине, защото в продължение на пет дълги месеца корабът бе блъскан насам-натам, явно оставен на милостта на вятъра и вълните. Това бе тежко изпитание. Но вярата на Ной не се поклати, защото той имаше уверението, че Божествената ръка ги поддържа.

Когато водите започнаха да спадат, Господ насочи ковчега към едно място, защитено от група планини, опазени от Неговата сила. Те бяха на малко разстояние една от друга и тласканият по безкрайния океан ковчег се успокои в това тихо пристанище за голямо облекчение на уморените, блъскани от бурята пътници.

Ной и семейството му копнееха да излязат отново на земята и очакваха с нетърпение спадането на водите. Четиридесет дни след като видяха върховете на планините, те изпратиха един гарван - птица, която добре се ориентира - да открие дали земята е изсъхнала. Тя, като не намери нищо освен вода, продължи да отлита и долита към ковчега. Седем дни по-късно изпратиха гълъб. Той не намери място за кацане и се върна в ковчега. Ной почака още седем дни и отново изпрати гълъба. Когато птицата се върна привечер с един маслинен лист в човката, настана голяма радост. По-късно "Ной, като дигна покрива на ковчега, погледна и ето, повърхността на земята бе изсъхнала" (Бит. 8:13). Той търпеливо продължи да чака в ковчега. Тъй като беше влязъл по Божия заповед, очакваше и специални наставления за излизане.

Най-после ангел слезе от небето, отвори масивната врата и каза на патриарха и на домочадието му да излязат на земята с всички живи същества. В радостта от освобождението Ной не забрави чрез чия благодатна грижа бяха опазени. Като напусна ковчега, първата му работа бе да издигне олтар и да принесе жертва от всеки вид чисти животни и птици - израз на благодарност към Бога за избавлението и на вярата си във великата Жертва - Христос. Това приношение бе угодно на Бога; и в резултат бе благословен не само патриархът и неговото семейство, но и всички, които щяха да живеят на земята. "И Господ помириса сладко благоухание; и рече Господ в сърцето Си: "Не ще проклинам вече земята поради човека... Доде съществува земята, сеитба и жетва, студ и горещина, лято и зима, ден и нощ няма да престанат" (Бит. 8:21, 22). Това бе урок за всички следващи поколения. Ной слезе на една опустошена земя, но преди да си издигне къща, той издигна олтар за Бога.

Добитъкът му бе малоброен и опазен на скъпа цена; но той с готовност даде една част на Господа, признавайки, че всичко е Негово. По подобен начин и нашата първа грижа трябва да бъде да отдадем доброволните си приношения на Бога. За всяко изявление на милостта и любовта Му към нас трябва да благодарим с дела на посвещение и дарби.

За да не изпитват хората постоянен ужас от нов потоп, когато се събират облаци и падат дъждове, Господ окуражи семейството на Ной с обещанието: "Поставям завета Си с вас, че няма да се изтреби вече никоя твар от водите на потопа, нито ще настане вече потоп да опустоши земята... Поставям дъгата Си в облака и тя ще бъде белег на завета между Мене и земята. Когато докарам облак на земята, дъгата ще се яви в облака... и ще я гледам, за да си напомням всегдашния завет между Бога и всичко живо от всяка твар, което е на земята" (Бит. 9:11-16).

Какво велико Божие снизхождение и съчувствие към грешащите същества - да постави красивата дъга в облаците като знак на Своя завет с човеците! Господ заявява, че когато погледне дъгата, ще си спомня завета Си. Това не означава, че Той забравя някога; но ни говори на наш език, за да можем да Го разберем най-добре. Божието намерение бе чадата на по-късните поколения да питат родителите си за смисъла на славната дъга, препасваща небесата, а родителите да им повтарят историята на потопа и да им казват, че Всевишният я е оставил в облаците като уверение, че водите никога няма отново да потопят земята. Така от поколение на поколение тя щеше да свидетелства за Божията любов към човека и да укрепва доверието му в Бога.

В небето подобна дъга обкръжава трона и увенчава главата на Христос. Пророкът казва: "Какъвто е изгледът на дъгата в облака в дъждовен ден, такъв бе изгледът на обикалящото сияние. Това бе изгледът на подобието на Господнята слава" (Езекиил 1:28). Авторът на Откровение заявява: "...престол беше поставен на небето и на престола седеше Един. И седналият приличаше на камък яспис и сардис. Имаше около престола и дъга, наглед като смарагд" (Откр. 4:2, 3). Когато с нечестието си човекът предизвиква Божествените присъди, тогава Спасителят, неговият Застъпник пред Отца, посочва дъгата в облаците, посочва дъгата около трона и над собствената Си глава, като знак на Божията милост към каещия се грешник.

С даденото на Ной уверение относно потопа Бог сам свърза едно от най-скъпоценните обещания на Своята благодат: "Понеже както се заклех, че Ноевите води не ще наводнят вече земята, така се заклех, че вече няма да се разгневя на тебе, нито да те смъмря. Защото, ако и да изчезнат планините и да се поместят

хълмовете, пак Моята благост няма да се оттегли от тебе и заветът Ми на мир няма да се помести, казва Господ, Който ти показва милост" (Исая 54:9, 10).

Като наблюдаваше силните зверове, излизащи заедно с него от ковчега, Ной се уплаши, че те може да унищожат семейството му, наброяващо само осем души. Но Господ изпрати ангел при слугата Си с уверението: "Ще се страхуват и ще треперят от вас всички земни животни и всички въздушни птици. Те с всичко, що пълзи по земята, и с всички морски риби са предадени в ръцете ви. Всичко живо, що се движи, ще ви бъде за храна, давам ви всичко, също както дадох зелената трева" (Бит. 9:2, 3). Преди това Бог не беше позволил на човека да яде животинска храна. Той възнамеряваше хората да се прехранват само с плодовете на земята. Но сега, когато всяко зелено растение бе унищожено, Той им позволи да ядат и месо от чистите животни, опазени в ковчега.

Цялата земна повърхност бе променена от потопа. Вследствие на греха върху нея почиваше трето ужасно проклятие. Когато водата започна да се оттегля, хълмовете и долините се оказаха обкръжени от обширно, неспокойно море. Навсякъде бяха разхвърляни мъртвите тела на хора и животни. Господ не искаше да допусне те да останат, за да увреждат и замърсяват въздуха, затова направи от земята обширна гробница. Мощният вятър, който трябваше да духа, за да пресуши водите, ги поде със силата си, като в някои случаи дори отнесе върхове на планини и натрупа дървета, скали и пръст върху телата на мъртвите. По същия начин могъщото действие на водите натрупа пръст и скали, а някъде дори образува планини върху среброто, златото, избраното дърво и скъпоценните камъни, обогатявали и украсявали света преди потопа и въздигнати в идол от предпотопните обитатели на земята. Тези съкровища бяха скрити от очите и от досега на човека. Бог видя, че колкото повече обогатяваше и облагодетелстваше грешниците, толкова повече те оскверняваха пътищата си пред Него. Скъпоценните неща, които трябваше да ги подтикнат към прослава на щедрия Дарител, станаха за тях предмет на поклонение, докато Бог бе безчестен и презиран.

Земята представляваше неописуема гледка на бъркотия и опустошение. Някогашните планини, така красиви в съвършената си симетрия, бяха сринати и с разрушена хармония. Камъни, седловини и изкъртени скали бяха разхвърляни по земната повърхност. На много места хълмове и планини бяха изчезнали, не оставяйки и следа на предишното си място, а равнини бяха отстъпили местата си на планински вериги. Тези промени бяха по-забележителни на едни места, отколкото на други. Там, където се намираха най-богатите съкровища на злато, сребро и скъпоценни камъни, сега се виждаха най-тежките белези на проклятието. А в

необитаемите места и в местата, където бе имало по-малко престъпления, проклятието бе по-леко.

По това време бяха заровени необятни гори. Оттогава те са се вкаменявали и овъглявали, образувайки огромните въглищни залежи, съществуващи и сега, както и източници на огромни количества нефт. Въглищата и нефтът често се подпалват и горят под повърхността на земята. Вследствие на това скалите се нагряват, варовикът изгаря и железните руди се топят. При действието на водите върху варта буйно се отделя топлина, причиняваща земетресения, вулкани и огнени изригвания. Когато огънят и водата влизат в контакт с пластове камък и руда, стават тежки подземни експлозии, които звучат като приглушени гръмотевици. Въздухът е горещ и задушаващ. Следват вулканични изригвания; и тъй като те често не могат да дадат достатъчен отдушник на нагрятите елементи, самата земя се гърчи, издува се и се надига като морски вълни. Появяват се големи пукнатини и понякога градове, села и горящи планини биват поглъщани. Тези чудни явления ще стават все по-чести и по-ужасни точно преди второто идване на Христос и като знаци за края на света и за скорошното му унищожение.

Земните дълбини са Господнята оръжейница. Тук бяха скрити оръжията, използвани за гибелта на стария свят. Водите, бликащи от земята, се съединиха с водите от небето, за да изпълнят унищожителното дело.След потопа огънят, както и водата, са били Божии средства за унищожаване на много порочни градове. Бог изпрати тези присъди, за да накара хората, които гледат леко на Неговия закон и потъпкват авторитета Му, да потреперят пред силата Му и да признаят справедливото Му управление. Когато хората видят планините да горят, изригвайки пламъци, а потоци стопена руда да пресушават реки, да заливат оживени градове и да причиняват разорение и опустошение навсякъде, и най-дръзките сърца се изпълват с ужас и неверните и богохулните биват принудени да признаят безкрайната Божия сила.

За тези сцени пророците на древността казаха: “О, да би раздрал Ти небето, да би слязъл, да биха се стопили планините от присъствието Ти, както кога огън гори храстите и огън прави водата да клокочи, за да стане името Ти познато на противниците Ти и да потреперят народите от присъствието Ти. Когато вършиш ужасни дела, каквито не очаквахме! О, да би слязъл, да биха се стопили планините от присъствието Ти!” (Исая 64:1-3). “Пътят на Господа е във вихрушка и буря и облаците са праха на нозете Му. Смъмрюва морето и го изсушава, и пресушава всичките реки” (Наум 1:3, 4).

По-голямо унищожение от това, каквото светът не е виждал, ще бъде засвидетелствано при второто идване на Христос. “Планините треперят от Него и

хълмовете се разтопяват, а земята се раздвижва от присъствието Му. Да! Светът и всичките му жители. Кой може да устои пред негодуванието Му и кой може да застане, когато пламне гневът Му?" (Наум 1:5, 6). "Господи, приклони небесата Си и слез, допри се до планините и те ще задимят. Застрели със светкавица, за да ги разпръснеш, хвърли стрелите Си, за да ги поразиш" (Пс. 144:5, 6).

"И ще покажа чудеса на небето горе и знамения на земята долу - кръв и огън, и пара от дим" (Деян. 2:19). "И произлязоха светкавици и гласове, и гръмове, и стана силен трус, небивал откак съществуват човеци на земята, такъв трус, толкоз силен... И всеки остров побягна и планините не се намериха. И едър град, тежък около един талант, падаше от небето върху човеците" (Откр. 16:18, 20, 21).

Когато светкавиците от небето се съединяват с огъня в земята, планините ще горят като пещ и ще изхвърлят ужасни потоци от лава, засипвайки градини и поля, села и градове. Водите на реките ще врат от изхвърлените в тях кипящи разтопени маси, мятайки с неописуема ярост масивни скали и разпръсвайки части от тях по земята. Реките ще бъдат пресушени. Земята ще се гърчи в агония, навсякъде ще има ужасни земетресения и изригвания.

Така Бог ще унищожи безбожните по земята. Но сред бедствията праведните ще бъдат опазени, както Ной бе опазен в ковчега. Бог ще им бъде прибежище и те ще се скрият под крилете Му. Псалмистът казва: "Понеже ти си казал: "Господ е прибежище мое", и си направил Всевишния обиталището си, затова няма да те сполети никакво зло, нито ще се приближи язва до шатъра ти... Понеже той е положил в Мене любовта си, казва Господ, затова ще го избавя; ще го поставя в безопасност..." "Защото в зъл ден ще ме скрие под покрова Си, ще ме покрие в скривалището на шатъра Си, ще ме издигне на канара" (Пс. 91:9, 10, 14, 27:5). Божието обещание е: "Понеже той е положил в Мене любовта си..., затова ще го избавя; ще го поставя в безопасност, защото е познал името Ми."

Глава 9

Буквалната седмица

Подобно на съботата и седмицата има своето начало при сътворението и библейската история я запази да стигне до нас. Самият Бог измери първата седмица като образец за следващите до края на времената. Както всяка друга, тя се състоеше от седем буквални дни. Шест дни бяха употребени за делото на сътворението; на седмия ден Бог си почина, благослови този ден и го отдели за свята почивка на човека.

В закона, даден на Синай, Бог потвърди седмицата и фактите, върху които тя се основава. След като даде заповедта "помни съботния ден, за да го освещаваш" и определи какво трябва да се върши през шестте дни и какво не бива да се върши в седмия ден, Той посочи причината за такова спазване на седмицата - собствения Си пример: "Защото в шест дни Господ направи небето и земята, морето и всичко, що има в тях, а на седмия ден си почина; затова Господ благослови съботния ден и го освети" (Изх. 20:8-11). Тази причина е изпълнена с красота и значение, когато разбираме буквално дните на сътворението. Първите шест дни на всяка седмица са дадени на човека за работа, защото Бог използва същия период от първата седмица за сътворението. На седмия ден човекът трябваше да се въздържа от работа, възпоменавайки почивката на Създателя си.

Но предположението, че събитията от първата седмица изисквали хиляди и хиляди години, удря право в основата на четвъртата заповед. То представя Твореца като Създател, Който дава заповед на хората да спазват седмица от буквални дни като спомен за огромни, неопределени периоди. Този метод, необичаен за Божието отношение към Неговите създания, прави неясно и неопределено съвсем точно

казаното. Той изразява неверие в най-коварна и затова най-опасна форма. Истинският му характер е така маскиран, че към него се придържат и го проповядват мнозина, заявяващи вяра в Библията.

“Чрез словото на Господа станаха небесата и чрез дишането на устата Му цялото им множество... Защото Той каза и стана; Той заповяда и затвърди се.” (Пс. 33:6, 9) Библията не признава дълги векове на бавна еволюция от хаоса. Свещеният й доклад заявява, че всеки последователен ден от сътворението се е състоял от вечер и сутрин, като всички следващи дни. В края на всеки ден е даден резултатът от работата на Създателя. Направеното в края на първата седмица изявление е: “Това е произходът на небето и на земята при сътворението им във времето, когато Бог създаде земя и небе” (Бит. 2:4). Но то не предава мисълта, че дните на сътворението са били нещо различно от буквалните дни. Всеки ден е свързан с думата “произход”, защото в него Бог сътворяваше нещо ново, т.е. някое ново творение на Неговото дело започваше своето съществуване.

Според твърденията на геолозите в самата земя имало доказателства, че тя е много по-стара от онова, което сочи Мойсеевият доклад. Откривани са кости на хора и животни, оръжия, вкаменени дървета и други, много по-големи от сегашните и от съществувалите през хилядолетията. И от това се заключава, че земята била обитавана дълго преди посоченото в доклада на сътворението време от хора, много по-превъзходни в ръст от съвременните. Това твърдение е довело мнозина изповядващи вяра в Библията да приемат позицията, че дните на сътворението били огромни, безкрайни периоди.

Но геологията не може да докаже нищо извън библейската история. Приелите на доверие нейни открития нямат ясна представа за ръста на хората, животните и дърветата преди потопа, нито за големите промени, станали тогава. Намерените в земята останки наистина доказват условия, в много отношения различни от сегашните; но времето на тяхното съществуване може да бъде посочено само от проникновения библейски доклад. Вдъхновението е обяснило историята на потопа така, както геологията сама никога не може да схване. В дните на Ной хора, животни и дървета, многократно по-едри от съвременните, били погребани и така са запазени като доказателство за по-късните поколения, че предпотопните жители са погинали от потоп. Бог е промислил откриването им да събуди вяра във вдъхновената история. Но в своите празни твърдения хората правят същата грешка като предпотопните жители, които превърнаха нещата, които Бог има даде за благословение в проклятие, злоупотребявайки с тях.

Една от сатанинските измами е да подведе човеците към басните на неверието, за да затъмни Божия закон, който сам по себе си е много разбираем и да

им внуши да застанат дръзко срещу Божественото управление. Усилията му са насочени особено против четвъртата заповед, защото тя най-ясно разкрива живия Бог, Създателя на небесата и земята.

Не престават усилията делото на сътворението да се обясни като естествен природен процес. И тези човешки твърдения се приемат дори и от така наречените християни, макар че противоречат на точните библейски факти. Мнозина се изправят срещу изследването на пророчествата, особено на Даниил и Откровение, като ги обявяват за така неразбираеми. А същите тези хора жадно приемат предположенията на геолозите, противоречащи на Мойсеевия доклад. Но ако е толкова трудно за разбиране това, което Бог е открил, колко несъстоятелно е да се приемат просто предположения за онова, което не е разкрил!

“Скритото принадлежи на Господа, нашия Бог, а откритото принадлежи на нас и на чадата ни до века, за да изпълняваме всичките думи на тоя закон” (Второз. 29:29). Точно как е извършил делото на сътворението, това Бог никога не е разкрил на човеци; човешката наука не може да изследва тайните на Всевишния. Неговата творческа сила е необхватна и неразбираема, както и съществуването Му.

Бог е позволил един поток от светлина да се излее както върху света, така и в науката и изкуството. Но когато тъй наречени учени третират тези въпроси от чисто човешка гледна точка, те със сигурност ще стигнат до погрешно заключение. Може да е невинно да размишляваме отвъд онези неща, които Божието слово е открило, ако нашите теории не противоречат на фактите, намиращи се в Писанията. Но които пренебрегват Божието слово и се стараят да обяснят творческите дела на Бога с научни принципи, биват тласкани насам-натам без карта или компас в един непознат океан. Ако най-великите умове не бъдат водени в изследванията си от Божието слово, те се объркват в опита си да проследят връзката между наука и откровение. Тъй като Създателят и Неговите дела надхвърлят разбирането им толкова далеч, че не са в състояние да ги обяснят с естествените закони, те обявяват библейската история за несъстоятелна. Съмняващите се относно реалността на докладите в Стария и Новия завет ще бъдат подведени с още една стъпка по-нататък да се усъмнят в съществуването на Бога; и тогава, изгубвайки котвата си, ще бъдат оставени да се блъскат в скалите на неверието.

Тези хора са загубили простотата на вярата. Трябва да се вярва твърдо в Божествения авторитет на святото Божие слово. Библията не бива да бъде изпитвана чрез човешки научни идеи. Човешкото познание не е надежден водач. Скептиците, които четат Библията, за да я изкривяват, могат чрез несъвършеното си разбиране било на науката, било на Откровението, да твърдят, че намират противоречия между тях; но разбрани правилно, те са в съвършена хармония.

Мойсей писа под ръководството на Божия Дух и една правилна геоложка теория никога няма да твърди, че откритията не се съгласуват с нейните изявления. Всички истини на природата и на откровението се съгласуват във всичките си проявления.

Повдигат се много въпроси от Божието слово, на които не могат да отговорят и най-задълбочените учени. Вниманието се привлича към тези теми, за да се покаже колко много, даже обикновени неща на всекидневния живот ограничените умове с цялата си горда мъдрост никога не могат да схванат напълно.

И въпреки това хората на науката смятат, че могат да проникнат в Божията мъдрост - какво е извършил или може да извърши Бог. Широко господства идеята, че Той е ограничен от собствените Си закони. Хората или отричат, или пренебрегват съществуването Му, или пък смятат, че могат да обяснят всичко, дори действието на Неговия Дух върху човешкото сърце; и вече не отдават почит на името Му, нито се боят от силата Му. Те не вярват в свръхестественото, не разбират Божиите закони или безкрайната Му сила чрез тях да осъществява волята Си. Обикновено изразът "природни закони" обхваща онази част от законите, управляващи физическия свят, която хората са можали да открият. Но колко е ограничено тяхното знание и колко обширно е полето, в което Създателят може да работи в хармония със собствените Си закони - тази област все пак остава напълно отвъд разбирането на ограничените същества!

Мнозина учат, че материята притежавала жизнена сила - че в нея били вложени някои свойства и оставена да действа с присъщата си енергия, тя функционира в хармония със строго определени закони, в които и самият Бог не може да се намесва. Такава фалшива наука не се подкрепя от Божието слово. Природата е слуга на своя Създател. Бог не анулира законите Си и не работи в противоречие с тях, а непрекъснато ги използва като Свои инструменти. Природата свидетелства за една интелигентност, за едно присъствие, за активна енергия, които действат в нейните закони и чрез тях. В природата се вижда постоянното действие на Отца и Сина. Христос каза: "Отец Ми работи досега, и Аз работя" (Йоан 5:17).

Левитите в своя химн, записан от Неемия, пееха: "Ти си Господ, само Ти. Ти си направил небето, небето на небесата и цялото им множество, земята и всичко, що е на нея, моретата и всичко, що е в тях. И ти оживотворяваш всичко това" (Неемия 9:6). По отношение на този свят Божието творческо дело е завършено. Защото "са били свършени делата Му още при основаването на света" (Евр. 4:3). Но Неговата енергия още продължава да поддържа обектите на сътворението Му. Сърцето бие и дъх следва дъха не защото пуснатият веднъж в движение механизъм продължава да действа чрез присъща на самия него енергия. Не! Всяко вдишване, всеки удар на сърцето доказват всеобхватната грижа на Този, в Когото "живеем,

движим се и съществуваме" (Деян. 17:28). Не поради присъща на самата нея сила земята година след година произвежда изобилен плод и продължава своето въртене около слънцето. Божията ръка води планетите и ги поддържа в движението им по правилни орбити. Той "изважда множеството им с брой. Той ги вика всичките по име. Чрез величието на силата Му и понеже е мощен във власт, ни едно от тях не липсва" (Исая 40:26). Чрез Неговата сила растителността избуява, появяват се листата и разцъфват цветята. Той "прави да расте трева по планините" и чрез Него долините дават своя плод. Всички горски зверове търсят храна от Бога (Пс. 147:8, 104:20, 21) и всяко живо същество от най-малкото насекомо до човека всекидневно зависи от грижата на Неговия промисъл. Красиви са думите на псалмиста: "Всички тия от Тебе очакват... Каквото им даваш, те го събират; отваряш ръката Си, и те се насищат с блага" (Пс. 104:27, 28). Неговото Слово владее елементите. Той покрива небесата с облаци и приготвя дъжд за земята. "Дава сняг като вълна. Разпръсква сланата като пепел." "Когато издава гласа Си, водите на небето шумят. И Той издига пари от краищата на земята, прави светкавици за дъжда и изважда вятъра от съкровищата Си" (Пс. 147:16; Еремия 10:13).

Бог е в основата на всичко. Всяка истинска наука е в хармония с Неговите дела. Всяко истинско образование води до послушание към Неговото управление. Науката открива нови чудеса пред очите ни. Тя се въздига високо и изследва нови дълбини, но чрез изследването си не донася нищо, което противоречи на Божественото откровение. Невежеството може да се опита да подкрепя фалшиви възгледи за Бога, като се позовава на науката, но книгата на природата и писаното Слово се осветляват взаимно. Те ни водят до преклонение пред Създателя и до интелигентно доверие в Неговото Слово.

Никой ограничен ум не може да обхване напълно съществуването, силата, мъдростта или делата на Безкрайния. Святият писател казва: "Можеш ли да изброиш Божиите дълбочини? Можеш ли да издириш Всемогъщия напълно? Тия тайни са високи до небето; що можеш да сториш? По-дълбоки са от преизподнята; що можеш да узнаеш? Мярката им е по-дълга от земята и по-широка от морето" (Йов 11:7-9). И най-могъщите земни умове не могат да обхванат Бога. Хората може винаги да изследват, винаги да научават, но никога не могат да постигнат безкрайността.

Делата на творението свидетелстват за Божията сила и величие. "Небесата разказват славата Божия и просторът известява делото на ръцете Му" (Пс. 19:1). Който приема писаното Слово за свой съветник, ще намери в науката помощ за разбиране на Бога. "...вечната Му сила и божественост се виждат ясно, разбираемо чрез творенията" (Римл. 1:20).

Глава 10

Вавилонската кула

За да насели отново опустошената земя, която потопът бе очистил от моралната й поквара, Бог запази само едно семейство - Ноевото домочадие, за което заяви: “Защото в това поколение тебе видях праведен пред Мене” (Бит. 7:1). Но и в трите синове на Ной бързо се разви онова голямо различие, което се забелязваше в света преди потопа. Сим, Хам и Яфет, които трябваше да бъдат основателите на човешкия род, предварително изявиха характера на своето потомство.

Чрез Божествено откровение Ной предсказа историята на трите големи раси, които щяха да произлязат от тези бащи на човечеството. Проследявайки Хамовите наследници по-скоро по сина, отколкото по бащата, той заяви: “Проклет да е Ханаан - слуга на слуги ще бъде на братята си” (Бит. 9:25). С неестественото си престъпление Хам изяви, че отдавна бе отхвърлил в душата си синовното почитание. То разкри липсата на благочестие в долния му характер. Злите характерни черти на Ханаан се проявиха и в неговото потомство, чийто непресекващ грях призова върху него Божиите присъди.

От друга страна, почитта, проявена от Сим и Яфет към баща им и към Божествените изявления, обеща по-светло бъдеще за техните наследници. За тези синове бе заявено: “Благословен Господ, Симовият Бог; и Ханаан да Му бъде слуга. Бог да разшири Яфета и да се засели в шатрите на Сима. И Ханаан ще им бъде слуга” (Бит. 9:25, 27). От родословната линия на Сим трябваше да се роди избраният народ на Божия завет, на обещания Изкупител. Йехова беше Богът на Сим. От Сим щеше да произлезе Авраам и Израилевият народ, чрез който щеше да дойде Христос. “Блажен оня народ, чийто Бог е Господ” (Второз. 7:4). А Яфет щеше “да се засели в шатрите на Сима”. Наследниците на Яфет трябваше да вземат особено участие в благословението на евангелието.

Наследниците на Ханаан паднаха до най-ниските форми на езичеството. Макар пророческото проклятие да ги обрече на робство, участта им бе задържана в продължение на векове. Бог търпя тяхното нечестие и поквара, докато преминаха границите на дълготърпението Му. Тогава бяха лишени от наследство и станаха роби на Симовите и Яфетовите потомци.

Ноевото пророчество не беше някакво произволно, гневно отхвърляне или изявление на благоразположение. То не предопредели характера или съдбата на синовете. Но показа какъв щеше да е резултатът от начина на живот, който всеки от

тях избра, и от характера, който бяха развили. Пророчеството изрази Божието намерение за тях и за потомството им предвид собствения им характер и поведение. Като правило децата наследяват разположенията и наклонностите на родителите си и подражават на примера им, а греховете на родителите се вършат от потомците поколения наред. Така покварата и непочтителността на Хам повтори и неговото потомство, донасяйки си проклятие много поколения наред. "А един грешник разваля много добри неща" (Екл. 9:18).

От друга страна, колко богато бе наградено почитанието на Сим към неговия баща и какъв забележителен род от святи човеци се родиха в потомството му! "Господ знае дните на непорочните... и потомството му е в благословение". "...да знаеш, че Господ, твоят Бог, Той е Бог, верният Бог, Който пази до хиляда поколения завета и милостта към ония, които Го любят и пазят заповедите Му" (Второз. 7:9).

За известно време Ноевите наследници продължиха да живеят в планините, където бе заседнал ковчегът. Като се увеличиха на брой, отстъплението скоро доведе до разделение. Желаещите да забравят своя Създател и да отхвърлят ограниченията на закона Му чувстваха постоянна досада от ученията и примера на своите боящи се от Бога роднини. И след известно време решиха да се отделят от поклонниците на Създателя. Затова се отправиха към долината Сенаар на брега на р. Ефрат. Привлече ги красивото разположение на мястото и плодородието на почвата и решиха да направят равнината свой дом.

Намислиха да издигнат тук град, а в него кула с такава удивителна височина, че да стане чудо на света. Тези планове имаха за цел да предпазят народа от разпръсване навред в колонии. Бог бе наредил да се разселят по земята, да я изпълнят и покорят, но строителите на Вавилонската кула решиха да живеят заедно, обединени в едно цяло, за да основат монархия, която да обхване цялата земя. И тогава градът им щеше да стане столица на всесветска империя. Славата й щеше да донесе възхищение и светска почит на своите основатели. Величествената кула, стигаща до небесата, бе предназначена за паметник на тяхната сила и мъдрост, който да разнася славата им до бъдните поколения.

Обитателите на долината Сенаар не вярваха в Божия завет, според който Бог нямаше вече да унищожи земята с потоп. Много от тях отрекоха съществуването на Бога и приписаха потопа на природни причини. Други вярваха в едно върховно същество, унищожило предпотопния свят, и сърцата им подобно на Каин се изпълниха с бунт против Твореца. С издигането на кулата те целяха да бъдат опазени от нов потоп. Издигайки строежа все по-високо, докъдето не биха стигнали водите на потопа, те смятаха да се поставят извън всяка опасност. Мислеха си да се

изкачат чак до облаците и се надяваха да бъдат опазени в случай на потоп. Цялото начинание бе предназначено да въздигне гордостта на строителите, да отклони умовете на бъдещите поколения от Бога и да ги въведе в идолопоклонство.

Когато кулата бе завършена донякъде, една част от нея бе заета с жилища на строителите, а пък други, великолепно обзаведени и украсени помещения, бяха посветени на идолите им. Народът се радваше на успеха си и възхваляваше богове от злато и сребро, като заставаше срещу Управителя на небето и земята. Но изведнъж Бог прекъсна делото, напредвало така успешно. Изпрати ангели да осуетят делото на строителите. Кулата бе стигнала доста голяма височина и работниците на върха не можеха да общуват пряко с намиращите се на земята долу. Затова на разни нива бяха поставени постове, които да предават поръчките за необходимите материали или свързани с работата наставления. Бог им объркa езика, така че при предаване на вестите помежду им се доставяше материал, който не бе необходим, и наставления често стигаха обратни на изговорените. Настъпи смущение и почуда. Работата спря. Повече не можеше да има никаква хармония и сътрудничество. Строителите бяха съвсем неспособни да си дадат сметка за странното взаимно неразбиране. С яд и разочарование започнаха да се упрекват един друг, а съюзът им приключи с борба и кръвопролития. Като доказателство за Божието неодобрение светкавици от небето разрушиха горната част на кулата и я събориха на земята. Хората бяха принудени да разберат, че има Бог, Който владее в небето.

Дотогава всички хора говореха един език. Сега тези от тях, които можеха да се разбират, се обединиха. Едни тръгнаха на една страна, други - на друга. “Така Господ ги разпръсна от там по лицето на цялата земя” (Бит. 11:8). Чрез това разпръскване земята трябваше да се насели и така намерението на Господа бе изпълнено чрез самите средства, които хората бяха използвали, за да предотвратят изпълнението му.

Но каква загуба беше това за опълчилите се срещу Създателя. Божията цел бе да се разселят в различни части на света, за да получат знание за волята Му, та светлината на истината да изгрее непомрачена за бъдещите поколения. Ной - верният проповедник на правдата - живя 350 години след потопа, Сим - 500 години, така че техните наследници имаха възможност да се запознаят с изискванията на Бога и с историята на Неговото отношение към бащите им. Но строителите не желаеха да слушат тези неприятни истини. Не искаха да знаят за Бога и объркването на езиците в голяма степен затрудни общуването им с тези, които можеха да им дадат светлина.

Строителите на Вавилонската кула се бяха отдали на недоволство против Бога. Вместо с благодарност да си спомнят Божията милост към Адам и Неговия скъпоценен завет с Ной, те се оплакваха от жестокостта Му, че изгони първата двойка от Едем и унищожи света с потоп. Но докато недоволстваха против Бога като жесток потисник, приеха управлението на най-жестокия тиранин. Сатана се стараеше да хвърли упрек върху свещените приношения, които символизираха смъртта на Христос. И тъй като умовете на хората бяха затъмнени от идолопоклонство, той ги подведе да презрат тези приноси и да жертват децата си върху олтарите на своите богове. Когато се отдръпнаха от Бога, Божествените качества - справедливост, чистота и любов - бяха заместени от потисничество, насилие и бруталност.

Людете на Вавилон бяха решили да установят едно независимо от Бога управление. Някои от тях се бояха от Господа, но бяха измамени от претенциите на безбожниците и въвлечени в техните планове. Заради тези верни Господ отложи Своите присъди и даде на народа време да разкрие истинския си характер. Когато това стана, Божиите синове се опитаха да го върнат от неговите стремежи, но той бе напълно единен в замисъла си против Небето. Ако вавилонските строители не бъдеха възпрени, те щяха да покварят света още в неговото детство. Съюзът им, основан върху бунт, бе едно царство, издигнато за себепрослава, в него нямаше място и покрив за Бога. Ако този съюз беше допуснат да просъществува, могъща сила би помела правдата, а заедно с нея мира, щастието и сигурността на земята. Хората се опитаха да заместят Божествената заповед, която е “свята, праведна и добра” (Римл. 7:12) със закони, издаващи намеренията на собствените им егоистични и жестоки сърца.

Боещите се от Бога викаха към Него за намеса. “А Господ слезе да види града и кулата, които градяха човеците” (Бит. 11:5). От милост към света Той унищожи замисъла на вавилонските строители и преобърна паметника на тяхната дързост. От милост объркa езика им, за да ограничи намеренията им за бунт. Бог дълго търпи развращението на хората, като им дава изобилни възможности за покаяние. Но Той забелязва всичките им замисли срещу авторитета на Неговата правда, на Неговия праведен и свят закон. От време на време невидима ръка, която държи скиптъра на управлението, посяга да възпре нечестието. Дава се непогрешимо доказателство, че Създателят на всемира, Безкрайният в мъдрост, любов и истина, е върховен управител на небето и на земята и че никой не може безнаказано да се противопоставя на силата Му.

Плановете на вавилонските строители завършиха със срам и поражение. Паметникът на тяхната гордост стана паметник на глупостта им. Но въпреки това

хората продължават да вървят по същия път - да разчитат само на себе си - и отхвърлят Божия закон. Това е принципът, който Сатана се опита да наложи в небето и който водеше и Каин при представяне на жертвата му.

И в наше време има строители на кули. Неверните изграждат своите теории върху предполагаеми заключения на науката и отхвърлят откритото Божие слово. Те се осмеляват да осъждат Божието морално управление, презират Неговия закон и се хвалят, че човешкият разум е достатъчен. Тогава "понеже присъдата против нечестиво дело не се изпълнява скоро, затова сърцето на човешките чада е всецяло предадено да струва зло" (Екл. 8:11).

Мнозина от наричащия себе си християнски свят се отклоняват от ясните учения на Библията и си изграждат вяра, основана на човешки измислици и приятни басни. И те посочват своята кула като път, по който ще се изкачат до небето. Хората възхитени се тълпят да слушат красноречиви проповеди, че престъпникът няма да умре, че спасението може да се придобие и без послушание към Божия закон. Ако изповядващите се за последователи на Христос бяха приели Божия образец, той би ги довел до единство, но докато човешката мъдрост се възвишава над Неговото свято Слово, ще има разделение и разногласие. Съществуващата объркана смесица от противоречиви вярвания и секти пророчеството подходящо представя с думата Вавилон (Бит. 11:9), име на обичащите света църкви от последните дни.

Много хора се стараят да си създадат "небе", придобивайки богатство и власт. Те се присмиват и говорят нечестиво за насилие, говорят горделиво (по Пс. 73:8), като потъпкват човешките права и не зачитат Божествения авторитет. Гордият може за известно време да има голяма власт и да успее във всичките си начинания, но в края ще открие само разочарование и окаяност.

Предстои ни Божият изследователен съд. Всевишният ще слезе да види какво са изградили човешките чада. Неговата върховна власт ще се разкрие и делата на човешката гордост ще бъдат съкрушени. "Господ наднича от небето, наблюдава всичките човешки чада. От местообиталището Си гледа на всичките земни жители." "Господ осуетява намеренията на народите, прави безполезни мислите на племената. Намеренията на Господа стоят твърди довека, мислите на сърцето Му из род в род" (Пс. 33:13, 14, 10, 11).

Глава 11

Призоваването на Авраам

След разпръсването от Вавилон идолопоклонство отново завладя почти целия свят. Накрая Господ остави закоравелите престъпници да следват злите си пътища, но избра Авраам от Симовия род и го направи пазител на Своя закон за бъдещите поколения. Авраам бе израсъл в предразсъдък и езичество. Дори бащиният му дом, в който знанието за Бога бе запазено, се бе отдал на обкръжаващите го прелъстителни влияния и "служеха на други богове" (Исус Навиев 24:2), а не на Йехова. Но истинската вяра не трябваше да угасне. Бог винаги е опазвал един остатък, който да Му служи. Адам, Сит, Енох, Матусал, Ной, Сим като щафета в непрекъсната линия бяха опазили от век на век скъпоценните откровения на Неговата воля. Синът на Тара стана наследник на това свято доверие. Идолопоклонството го канеше отвсякъде, но напразно. Верен сред неверните, неподкупен сред повсеместното отстъпление, той твърдо се придържаше към поклонението на единния, истинен Бог. "Господ е близо при всички, които Го призовават..., които с истина Го призовават" (Пс. 145:18). Бог откри волята Си на Авраам и му даде ясно знание за изискванията на Своя закон и за спасението, което щеше да се получи чрез Христос.

На Авраам бе дадено особено скъпото на народа от онази епоха обещание за многобройно потомство и национално величие. "Ще те направя голям народ; ще те благословя и ще прославя името ти и ще бъдеш за благословение" (Бит. 12:2). Към това обещание бе прибавено скъпоценното повече от всичко друго уверение за наследника чрез вяра, че от Авраамовия род ще дойде Изкупителят. "И в тебе ще се благославят всички земни племена" (Бит. 12:3). Но първо условие за изпълнението на всичко това трябваше да бъде един изпит на вярата - изискваше се една жертва.

Божията вест дойде към Авраам: "Излез от отечеството си, измежду рода си и из бащиния си дом, та иди в земята, която ще ти покажа" (Бит. 12:1). За да може Бог да го подготви за великото му дело като пазител на свещените слова, Авраам трябваше да бъде отделен от всекидневното си обкръжение. Влиянието на сродници и приятели щеше да попречи на подготовката, през която Бог възнамеряваше да преведе Своя слуга. Сега, когато бе в особен смисъл свързан с небето, той трябваше да живее сред чужденци. По характер трябваше да се различава от другите хора. Той дори не можеше да обясни постъпката си, та да бъде разбран от своите приятели. Духовните неща се разбират духовно, затова неговите подбуди и действия не можеха да бъдат разбрани от сродниците му идолопоклонници.

“С вяра Авраам послуша, когато бе повикан да излезе и да отиде на едно място, което щеше да получи в наследство, и излезе, без да знае къде отива” (Евр. 11:8). Безрезервното послушание на Авраам е едно от най-удивителните доказателства в Библията за вяра. За него тя беше “твърда увереност в ония неща, за които се надяваме - убеждения за неща, които не се виждат” (Евр. 11:1). Разчитайки на Божественото обещание, без ни най-малко външно уверение за неговото изпълнение, той остави дом, сродници и родна земя и тръгна, без да знае къде отива, последва Бога там, където щеше да го заведе. “С вяра се засели в обещаната земя като в чужда и живееше в шатри, както и Исаак, и Яков, наследниците заедно с него на същото обещание” (Евр. 11:9).

Не беше лек изпитът на Авраам, не беше лека и жертвата, която се изискваше от него. Здрави връзки го свързваха с родината, с близките и с дома му, но той не се поколеба да се подчини на Божия призив. Не попита за обещаната земя - дали почвата й е плодородна и дали климатът й е здравословен; дали страната предлага добро обкръжение и дали предлага възможности за придобиване на богатство. Бог бе говорил и слугата Му трябваше да слуша. За него най-щастливото място на земята бе там, където Бог бе поискал той да бъде.

Мнозина и днес биват изпитвани като Авраам. Божият глас не им говори направо от небето, но Бог ги призовава чрез ученията на Своето Слово и чрез събитията на Своето провидение. От тях може да се изисква да напуснат кариера, която обещава богатство и почит, да изоставят близки и полезни приятели, да се разделят от сродниците си, за да тръгнат по път, изглеждащ изпълнен само със себеотрицание, трудности и саможертва. Бог има за тях особено дело, а удобният живот и влиянието на приятели и близки биха им пречили да развият точно онези съществени черти, необходими за неговото осъществяване. Той ги призовава далеч от човешки влияния и помощ и ги води да почувстват нужда от подкрепата Му и да зависят единствено от Него, за да им се открие. Кой е готов да се отрече от любимите си планове и близки при зова на Провидението? Кой ще приеме за Христос нови задължения и ще навлезе в неоткрити полета, за да извърши Божието дело с твърдо и изпълнено с готовност сърце, смятайки загубеното за печалба? Този, който направи това, има вярата на Авраам и ще сподели с него “все повече и повече една вечна тежина на слава”, с която “сегашните временни страдания не заслужават да се сравнят” (2 Кор. 4:17; Римл. 8:18).

За първи път Авраам бе призован, докато живееше в Ур Халдейски (Бит. 11:31). Послушен към небесния зов, той се премести в Харан. Дотук го придружи семейството на баща му, което се кланяше и на идоли, и на истинския Бог. Тук остана до смъртта на Тара. Но край гроба на баща му Божественият глас го покани

да върви напред. Брат му Нахор със своето домочадие клонеше към дома си и към своите идоли. Освен Сара - жената на Авраам, само Лот - синът на отдавна починалия Аран, избра да сподели скитническия живот на патриарха. Голяма бе групата, която тръгна от Месопотамия. Авраам притежаваше вече големи стада и черди, богатствата на Изтока и многобройни слуги и придружители. Той тръгна от страната на своите бащи, за да не се върне в нея никога. Взе със себе си всичко, що имаше, "всичкия имот, който бяха спечелили, и хората, които бяха придобили в Харан" (Бит. 12:5). Голяма част от тях бяха водени от съображения, по-висши от службата и егоистичния интерес. По време на престоя си в Харан Авраам и Сара бяха научили мнозина да се покланят на истинския Бог и да Му служат. Те се привързаха към домочадието на патриарха и тръгнаха с него към обещаната земя. "...та излязоха, за да отидат в Ханаанската земя" (Бит. 12:5).

Най-напред спряха при Сихем. Авраам устрои своя стан под сянката на Морейските дъбове - в една обширна тревиста равнина с маслинени горички и бликащи извори, между планината Евал от едната страна и планината Геразим от другата. Страната, в която влезе патриархът, беше прекрасна и добра - "земя, богата с водни потоци, с източници и дълбоки извори, които извират в долини и планини; в земя, богата с жито, ечемик, лозя, смокини и нарове; в земя, богата с маслини и мед" (Второз. 8:7, 8). Но за поклонника на Йехова тежка сянка лежеше над гористия хълм и плодородната равнина. "...ханаанците живееха в земята." Авраам достигна целта на своите надежди само за да намери страна, заета от отдаден на идолопоклонство чужд народ. В горите се издигаха олтари на фалшиви богове, а по околните височини се принасяха човешки жертви. Макар че вярваше в Божественото обещание, патриархът разпъна своята шатра с тревожни предчувствия. Тогава "Господ се яви на Авраам и рече: "На твоето потомство ще дам тая земя" (Бит. 12:7). Вярата му се укрепи от уверението, че Божественото присъствие е с него, че не е оставен на милостта на безбожните. "И там издигна олтар на Господа, Който му се яви" (пак там). Все още скитник, той скоро се премести на едно място близо до Ветил, където отново издигна олтар и призова Господнето име.

Авраам, "Божият приятел", ни даде достоен пример. Неговият живот бе живот на молитва. Където и да разпъваше шатрата си, в близост издигаше олтар, призовавайки всички от стана на утринна и вечерна жертва. След време преместваше шатрата си, а олтарят оставаше. В следващите години, когато някой от скитащите ханаанци, наставлявани от Авраам, стигаше до тези олтари, той знаеше кой е бил тук преди него; и когато опъваше своя шатър, възстановяваше олтаря и се покланяше на живия Бог.

Авраам продължи да пътува на юг. И отново вярата му бе изпитана. Небето задържа дъжда си, потоците в долините престанаха да текат и тревата на равнините изсъхна. Стадата и чердите не намираха паша и глад заплаши целия стан. Не се ли усъмни сега патриархът в ръководството на Провидението? Не погледна ли с копнеж назад към изобилието на халдейските равнини? Всички с интерес наблюдаваха какво ще направи Авраам, когато тревога след тревога връхлитаха върху него. Като виждаха непоклатимото му доверие, те чувстваха, че има надежда. Сигурни бяха, че Бог е негов приятел и че Той още го води.

Авраам не можеше да обясни ръководството на Провидението. Той не бе осъзнал своите очаквания; но се държеше здраво за обещанието: "Ще те благословя, ще направя името ти велико и ще бъдеш за благословение". Със сериозна молитва размишляваше как да опази живота на хората и стадата си, но не искаше да допусне обстоятелствата да разклатят вярата му в Божието слово. За да избегне глада, слезе в Египет. Не изостави Ханаан, нито в голямата си трудност се обърна към халдейската земя откъдето дойде и където нямаше оскъдица за хляб. Но потърси временно убежище по възможност по-близо до обещаната земя с намерение не след дълго да се върне там, където Бог го бе поставил.

Господ в Своето провидение бе допуснал това изпитание за Авраам, за да му предаде уроци на смирение, търпение и вяра. Тези уроци щяха да послужат за благословение на всички, които по-късно щяха да бъдат призовани да издържат тежки изпитания. Бог води Своите чада по път, който те не познават, но не забравя и не изоставя доверилите Му се. Той допусна Йов да бъде тежко изпитан, но не го изостави. Позволи обичаният Йоан да бъде заточен на пустия Патмос, но там Божият Син се срещна с него и му представи видения, изпълнени със сцени на безсмъртна слава. Бог позволява тежки изпитания да изкушават Неговия народ, но чрез постоянство и послушание вярващите могат да се обогатят духовно и примерът им да стане източник на сила за други. "Аз зная мислите, които мисля за вас, казва Господ, мисля за мир, а не за зло..." (Еремия 29:11). Самите трудности, които тежко изпитват нашата вяра и ни карат да мислим, че Бог ни е изоставил, са предназначени да ни приближат до Христос, за да сложим всичкия си товар в Неговите нозе и да преживеем мира, който Той ще ни даде в замяна.

Бог винаги е прекарвал Своя народ през пещта на страданията. Огънят на тази пещ отделя шлаката от истинското злато на християнския характер. Исус наблюдава изпита. Той знае какво е нужно за очистване на скъпоценния метал, за да отрази излъчването на Неговата любов. Чрез тежки изкушения Бог дисциплинира Своите слуги. Той вижда, че някои хора имат сили, които в бъдеще може да бъдат използвани в Неговото дело, и ги подлага на изпит. Провидението Му ги поставя в

положения, проверяващи характера им и разкриващи скритите и от самите тях дефекти и слабости. Изпитанието им дава възможност да поправят недостатъците си и да се подготвят за служба Нему. Показва им колко са слаби и ги учи да се опират на Него, защото Той е единствената им помощ и защита. Така се постига Неговото намерение. Те биват научени, подготвени и дисциплинирани да изпълнят голямата цел, за която са им дадени сили. Когато Бог ги призове за действие, те са готови и небесни ангели могат да им сътрудничат в делото, което трябва да извършат на земята.

По време на престоя си в Египет Авраам показа, че не му липсват човешки слабости и несъвършенства. Той скри факта, че Сара бе негова жена. Това бе израз на недоверие към Божествената грижа, липса на оная възвишена вяра и смелост, които така често и благородно проявяваше в живота си. Сара беше "красива наглед" и той се усъмни да не би мургавите египтяни да го убият, като пожелаят красивата чужденка. Разсъждаваше, че не е грях или лъжа да представи Сара като своя сестра, защото тя бе дъщеря на баща му, но от друга майка. Обаче това скриване на истинската им връзка бе измама. Никакво отклонение от стриктното благочестие не може да има Божието одобрение. Чрез липсата на вяра у Авраам Сара попадна в голяма опасност. Египетският цар узна за нейната красота и нареди да я доведат в палата му, възнамерявайки да я направи своя жена. Но Господ в голямата Си милост опази Сара, като изпрати съдби върху царското домочадие. Чрез това средство монархът узна истината и възмутен от измамата, упрекна Авраам и му върна съпругата, с думите: "Що е това, което ти ми стори...? Защо ми каза: "Сестра ми е", така че аз си я взех за жена? Сега, прочее, ето жена ти, вземи я и си иди" (Бит. 12:18, 19).

Авраам бе на особена почит пред царя. Дори сега фараонът не позволи да бъде засегнат нито той, нито придружаващите го, а нареди един страж да ги съпроводи, за да излязат безопасно от владенията му. По това време излезе закон, забраняващ на египтяните да имат близки отношения, като ядене и пиене, с пастири чужденци. Фараонът се държа любезно и щедро с Авраам, но го помоли да напусне Египет, не смеейки да го задържи. От незнание за малко да му нанесе голямо зло, но Бог се намеси и опази монарха от извършването на такъв голям грях. Фараонът видя, че този странник е почетен от Бога и Небето и се побоя да има в царството си човек, който така очевидно имаше Божествената благосклонност. Ако Авраам останеше в Египет, неговото нарастващо богатство и почит вероятно щяха да възбудят завистта или алчността на египтяните, които може би щяха да го засегнат по някакъв начин. Тогава монархът щеше да бъде държан отговорен, а домът му би понесъл нови нещастия.

Даденото на фараона предупреждение доказа, че Авраам е под Божията закрила и при по-късното му общуване с езическите народи това не можеше да бъде опазено в тайна. Разчу се, че Бог, на Когото Авраам служи, бди над Своя слуга и би отмъстил за всяка несправедливост спрямо него. Опасно нещо е да се стори зло на някое от децата на небесния Цар. За този случай от опитността на Авраам, псалмистът казва, че заради избрания народ Бог "изобличи царе, като каза: "Да не докачате помазаните Ми и да не сторите зло на пророците Ми" (Пс. 105:14, 15).

Интересно е сходството между преживяването на Авраам в Египет и опитността на неговото потомство столетия по-късно. И в двата случая глад бе причината за пребиваването им там. Изявление на Божествени съдби в тяхна полза изплаши до смърт египтяните, а те си тръгнаха с голям имот и с богати дарове от езичниците.

Глава 12

Авраам в Ханаан

Авраам се върна в Ханаан “много богат с добитък, сребро и злато” (Бит. 13:1-9). Лот още беше с него и те отново стигнаха във Ветил и разпънаха шатрите си край олтара, който бяха издигнали преди. Скоро разбраха, че увеличилите се притежания вече увеличиха и затрудненията им. В успеха им имаше опасност от скарване помежду им, въпреки че в трудностите и в тежките изпитания бяха живели заедно в хармония. Пасищата не бяха достатъчни за стадата и чердите и на двамата. Това възбуждаше чести разпри между пастирите, които представяха споровете за разрешаване пред господарите си. Очевидно трябваше да се разделят. Авраам беше по-стар от Лот и имаше старшинство и като роднина, и според богатството и положението си, но той пръв предложи план за запазване на мира помежду им. Макар цялата земя да му бе дадена от самия Бог, той учтиво отстъпи това право.

“Да няма, моля ти се, спречкване - каза той - между мене и тебе, между моите говедари и твоите говедари, защото ние сме братя. Не е ли пред тебе цялата земя? Моля ти се, отдели се от мене; ти ако идеш наляво, то аз ще ида надясно, или ако ти идеш на надясно, аз ще ида наляво” (Бит. 13:8, 9).

В тази постъпка се разкри благородният, несебелюбив дух на Авраам. Колко много хора при подобни обстоятелства биха се вкопчили на всяка цена в своите лични права и привилегии! Колко домове са били разбити така! Колко църкви са били разделени и станали причина истината да бъде подложена на осмиване и упрек от неправедните! “Да няма, моля ти се, спречкване между мене и тебе - каза Авраам - ...защото ние сме братя” не само поради кръвната връзка, но и като поклонници на истинския Бог. Божиите деца по целия свят са едно семейство и трябва да ги направлява един дух на любов и помирение. “В братолюбието си обичайте се един друг като сродници; изпреварйте да си отдавате един на друг почит” (Римл. 12:10) - такова е учението на нашия Спасител. Възпитаването на любезност към всички, на желание да се прави на другите това, което бихме желали да правят на нас, би премахнало половината от злините в живота. Духът на себевъзвеличаване е сатанински дух. Но сърце, съхраняващо Христовата любов, ще притежава такава доброжелателност, която не търси своето. Такива хора ще пазят Божественото предписание. “Не гледайте всеки само за своето, но всеки и за чуждото” (Фил. 2:4).

Макар че дължеше успеха си на връзката с Авраам, Лот не изрази благодарност към своя благодетел. Любезността изискваше той да отстъпи избора на Авраам, вместо самолюбиво да се стреми към всичките предимства на този

избор. "...подигна очи и разгледа цялата равнина на Йордан и видя, че беше добре напоявана..., като Господнята градина, като Египетската земя" (Бит. 13:10). Най-плодородната област в цяла Палестина бе Йорданската долина. Тя напомняше с вида си за изгубения Рай и по красота и плодородие се равняваше на богатите равнини край Нил, които съвсем скоро бяха напуснали. Там имаше и градове - богати и красиви, приканващи към доходна търговия в оживените си пазарища. Заслепен от перспективата за светска печалба, Лот пренебрегна моралните и духовни злини, които можеха да се срещнат там. Обитателите на равнината бяха "твърде нечестиви и грешни пред Господа", но той не знаеше това или пък не му отдаваше достатъчно значение. "Избра цялата Йорданска равнина" и "преместваше шатрите си, докато стигна до Содом" (Бит. 13:13, 11, 12). Колко малко предвиждаше той ужасните резултати от този егоистичен избор!

След като се раздели с Лот, Авраам отново получи обещание от Господа за цялата страна. Скоро след това се премести в Хеврон, където разпъна своята шатра под дъбовете на Мамре "и там издигна олтар на Господа". В спокойствието на това плато с неговите маслинени горички и лозя, с полюшващи се житни ниви и обширни пасища по околните хълмове той заживя напълно доволен своя прост патриархален живот, като остави на Лот опасния лукс на Содомската долина.

Авраам бе почитан от съседните народи като могъщ княз и мъдър, способен водач. Той не живееше изолирано от съседите си. Неговият живот и характер, забележително контрастиращи с живота и характера на идолопоклонниците, им повлияха силно в полза на истинската вяра. Привързаността му към Бога бе неотклонна, докато приветливостта и благосклонността му подтикваха към доверие и приятелство, непреднамереното му величие вдъхваше уважение и почит.

Той не криеше ревниво религията си като свое скъпоценно съкровище, на което може да се наслаждава сам. Истинската религия не може да бъде живяна скрито, защото такъв дух е противен на евангелските принципи. Докато Христос обитава в сърцето, светлината на Неговото присъствие не може да бъде скрита или помрачена. Напротив, когато ден след ден мъглата на себелюбието и греха, покриващи душата, бива разпръсквана от ярките лъчи на Слънцето на правдата, тя ще се усилва все повече.

Божият народ - това са представителите Му на земята. Неговото намерение е те да бъдат светлина сред моралната тъмнина на света. Разпръснати навсякъде по земята в градове, градчета и села, те са Негови свидетели, проводници, чрез които Той ще предаде на един невярващ свят познание за Божията воля и за чудесата на Неговата благодат. Планът Му е всички участващи във великото спасение да бъдат Негови мисионери. Набожността на християнина е образецът, по който светът съди

за евангелието. Тежки изпитания, понесени с търпение, благословения, приети с благодарност, кротост, любезност, милост и любов, проявени естествено като втора природа, са светлината на характера, която огрява света в контраст с тъмнината и егоизма на естественото сърце.

Богат с вяра, благороден в щедростта си, непоклатим в послушанието си и скромен в простотата на своя скитнически живот, Авраам бе и мъдър дипломат, и смел, способен воин във време на война. Независимо, че бе познат като проповедник на нова религия, трима братя царе, управители на аморейските равнини, в които той обитаваше, показаха своето приятелство, като го поканиха да влезе в съюз с тях за по-голяма сигурност, защото страната бе пълна с насилие и потисничество. Скоро възникна случай Авраам да се включи в този съюз.

Ходологомор - цар на Елам, бе превзел Ханаан преди 14 години и му бе наложил данък. Сега няколко от князете въстанаха и еламският цар с четирима съюзници отново нахлу в страната да ги принуди към подчинение. Петима ханаански царе обединиха войските си и посрещнаха нападателите в долината Ситим, но само за да бъдат разбити напълно. Голяма част от армията бе разпръсната и избягалите потърсиха убежище в планините. Победителите оплячкосаха градовете в равнината и се оттеглиха с богати трофеи и много пленници, сред които бяха Лот и семейството му.

Авраам, който живееше мирно в дъбовите горички на Мамвре, научи от един беглец за битката и за бедствието, сполетяло неговия племенник. Той не таеше лош спомен за неблагодарността на Лот. Цялата му привързаност към него се събуди и той реши, че трябва да го освободи. Като потърси преди всичко Божествен съвет, Авраам се приготви за война. От собствения си стан събра 318 подготвени слуги - хора, научени в страх от Бога да служат на своя господар и да боравят с оръжие. Съюзниците му Мамврий, Есхол и Анер се присъединиха към него с четите си и тръгнаха да преследват нападателите. Еламитите и техните съюзници се бяха разположили на бивак в Дан на северната граница на Ханаан. Заслепени от победата и без да се опасяват, че ще бъдат нападнати от победените си врагове, те се бяха отдали на пируване. Патриархът раздели своите бойци да се приближат към стана от различни посоки и да го нападнат през нощта. Неговата атака, така силна и неочаквана, доведе до бърза победа. Царят на Елам бе убит, а неговите изпаднали в паника войски бяха разбити напълно. Лотовото семейство и всички пленници с тяхното имущество бяха освободени и в ръцете на победителите остана голяма плячка. Преди всичко на Бога и после на Авраам се дължеше победата. Поклонникът на Йехова не само направи голяма услуга на страната, но и доказа, че е благороден човек. Доказа, че праведността не е страхливост и че религията му го е

направила смел в поддържане на правото и в защита на потиснатите. Това героично дело разшири влиянието му сред околните племена. При завръщането му содомският цар излезе със своята свита да почете победителя. Помоли го да задържи имота за себе си, а да му върне само пленниците. Според военните обичаи плячката принадлежеше на победителя, но Авраам не бе предприел този поход за печалба и отказа да се възползва от чуждото нещастие. Постави само едно условие - съюзниците му да получат полагаемата им се част.

Малко хора, подложени на такъв изпит, биха се показали така благородни като Авраам. Малко хора биха се възпротивили на изкушението да получат такава богата плячка. Този пример е упрек към себелюбивите и користолюбивите духове. Авраам зачете справедливостта и човечността. Неговото поведение илюстрира вдъхновената максима "да обичаш ближния си, както себе си" (Лев.19:18). "Аз дигнах ръката си - каза той - пред Господа, Всевишния Бог, Създател на небето и на земята, и се заклех, че няма да взема нищо от твоето, ни конец, ни ремик за обуща, да не би да речеш: "Аз обогатих Аврама" (Бит. 14:22, 23). Той не желаеше да им даде повод да помислят, че се е включил във войната за печалба или че дължи своя успех на техните дарби и благосклонност. Бог бе обещал да благослови Авраам и на Него се дължеше славата.

И един друг излезе да посрещне победилия патриарх - Мелхиседек - цар на Салим. Той донесе хляб и вино за освежаване на неговата войска. Като "свещеник на всевишния Бог" той благослови Авраам и благодари на Господа, Който извърши такова велико освобождение чрез Своя слуга. И Авраам "му даде десятъка от всичко".

Авраам радостен се върна при своите шатри и стада; но неспокойни мисли тревожеха ума му. Той бе миролюбив човек и доколкото бе възможно избягваше неприятелство и борби. С ужас си припомни сцените на клане, на които бе станал свидетел. Но народите, чиито войски разби, без съмнение щяха да подновят нахлуването си в Ханаан и да насочат към него своята жестокост. След като се включи по този начин в междунационални вражди, мирното спокойствие на живота му щеше да бъде нарушено. Нещо повече, нито бе завладял Ханаан, нито можеше да се надява на наследника, за когото щеше да се изпълни обещанието.

В едно нощно видение отново чу Божествения глас: "Не бой се, Авраме; Аз съм твой щит, наградата ти е извънредно голяма" (Бит. 15:1). Това бяха думите на Княза на князете. Но умът бе така потиснат от предчувствия, че не можа да се хване за обещанието с непоколебимо доверие, както преди. Помоли за някакъв видим знак, че то ще бъде изпълнено. И как заветното обещание можеше да се осъществи, когато подаряването на син се бавеше? "...какво ще ми дадеш, като аз си отивам

бездетен...?" - каза той. "И ето, един роден в дома ми ще ми стане наследник" (Бит. 15:2, 3). Той мислеше да осинови своя доверен слуга Елиезер и да го направи наследник на имота си. Но получи уверение, че наследник ще бъде негово дете. Тогава бе изведен извън шатрата и му бе казано да погледне към безбройните звезди, потрепващи в небесата. И когато вдигна поглед нагоре, чу думите: "Толкова ще бъде твоето потомство... Авраам повярва в Господа и Той му го вмени за правда" (Бит. 15:5, 6).

Патриархът обаче все още се молеше да получи някакъв видим знак за потвърждение за неговата вяра и за доказателство, че Божиите милостиви намерения към следващите поколения ще бъдат изпълнени. Господ прояви снизхождение, за да влезе в завет със Своя слуга, като използва такива форми, каквито обикновено се употребяваха между хората за утвърждаване на тържествено поети задължения. По Божествено наставление Авраам пожертва една юница, една коза и един овен - всяко от тях на по три години, като ги разсече и сложи парчетата на малко разстояние едно от друго. Към тях прибави една гургулица и един млад гълъб, неразсечени. След това почтително мина между частите на жертвата, правейки тържествен обет за вечно послушание към Бога. Бдителен и твърд, той остана при труповете до залеза на слънцето, за да ги пази от омърсяване или да не бъдат изядени от грабливи птици. Около залез се унесе в дълбок сън и "ето, ужас като страшен мрак го обзе" (Бит. 15:12). И се чу Божият глас, който го предупреди да не очаква веднага обещаната земя и му показа бъдещите страдания на неговите потомци, преди да се установят в Ханаан. Сега му разкри плана на изкуплението чрез смъртта на Христос - Великата Жертва. Показа му Неговото идване в слава. Авраам видя и как обновената в едемска красота земя му бе дадена за вечно притежание като окончателно и цялостно изпълнение на обещанието.

Като доказателство на този завет на Бога с човека, между разсечените жертви преминаха една димяща пещ и "огнен пламък" - символи на Божественото присъствие и жертвите изгоряха напълно. И отново Авраам чу глас, потвърждаващ даряването на неговите потомци с Ханаанската земя "от Египетската река до голямата река, реката Ефрат" (ст. 18).

Когато Авраам живя близо 25 години в Ханаан, Господ му се яви и каза: "Аз съм Всемогъщият; ходи пред Мене и бъди непорочен" (Бит. 17:1-16). С благоговение патриархът падна на лице, а вестта продължи: "Ето, Моят завет е с тебе; и ти ще станеш отец на множество народи." В знак, че заветът ще бъде изпълнен, неговото досегашно име Аврам бе променено на Авраам, означаващо "отец на множество народи". Името на Сарайа стана Сара - "княгиня", защото, каза

Божественият глас, “тя ще стане майка на народи; царе на племена ще произлязат от нея”.

Тогава на Авраам бе даден ритуалът на обрязването като “печат на правдата от вяра, която имаше, когато беше необрязан” (Римл. 4:11). Той трябваше да бъде спазван от патриарха и от потомството му като знак на преданост към Божията служба. Отделени по този начин от идолопоклонниците, Авраамовите наследници имаха в обрязването знак, че Бог ги приема за Свое особено съкровище. Този ритуал бе заклеване да изпълняват условията на направения с Авраам завет. Те не биваше да сключват бракове с езичници, защото така щяха да изгубят почитта си към Бога и към Неговия свят закон. Изкусени да живеят грешния живот на другите нации, те щяха да бъдат подмамени към идолопоклонство.

Бог удостои Авраам с голяма чест. Ангели от небето вървяха и разговаряха с него като приятели с приятел. Когато се готвеха присъдите за Содом, те не бяха скрити от него и той се застъпи за грешниците пред Бога. Посрещането, което той устрои на ангелите е и един красив пример на гостоприемство.

В горещото лятно пладне патриархът седеше на входа на своя шатър, съзерцавайки спокойния пейзаж, когато видя в далечината трима приближаващи се пътници. Преди да стигнат до шатъра му, странниците се поспряха, сякаш се съветваха накъде да продължат. Тутакси, без да ги изчака да поискат услуга, Авраам стана и тъй като те явно се насочиха в друга посока, той ги последва бързо и най-любезно ги помоли да го почетат, като останат в дома му да се освежат. Със собствените си ръце им донесе вода да измият пътния прах от нозете си. Сам се разпореди за храната им, докато почиваха под хладната сянка. Приготвено бе угощение и докато споделяха неговото гостоприемство, той почтително стоеше край тях. Този акт на любезност бе достатъчно важен за Бога, за да бъде записан в Неговото Слово и хиляда години по-късно споменат от един вдъхновен апостол: “Не забравяйте гостолюбието, понеже чрез него някои, без да знаят, са приели на гости ангели” (Евр. 13:2).

В своите гости Авраам видя само трима уморени пътници. Той никак не мислеше, че сред тях беше Този, на Когото можеше да се поклони без с това да съгреши. Но истинският характер на небесните вестители сега се откри. Макар че бяха тръгнали на път като служители на гнева, те най-напред изговориха благословения към верния Авраам. Макар че Бог стриктно отбелязва нечестието и престъплението, Той не намира удоволствие в отмъщението. Делото на унищожението е “странно дело” за Този, Който е Безкрайна Любов.

“Интимното благоволение на Господа е с ония, които Му се боят” (Пс. 25:14). Авраам бе почел Бога и Господ почете него, като му даде достъп до Своя

съвет и му разкри намеренията Си. “Да скрия ли от Авраама това, което ще сторя...” - каза Господ... викът на Содома и Гомора е силен и понеже грехът им е твърде тежък, ще сляза сега и ще видя дали са сторили напълно според вика, който стигна до Мене; и ако не, ще позная” (Бит. 18:17-21). Бог добре знаеше мярката на содомския грях; но се изрази по човешки, за да бъде разбрано справедливото Му отношение. Преди да подложи престъпниците на съд, Той изпитва сам поведението им и ако не са преминали границата на Божествената милост, им дава още време да се покаят.

Двама от небесните вестители се отдалечиха и оставиха Авраам сам с Този, Който той сега разбра, че е Божият Син. И човекът на вярата се застъпи за жителите на Содом. Веднъж ги бе спасил със сабята си; сега се стараеше да ги спаси с молитва. Лот и неговото домочадие още живееха там и неегоистичната любов, подтикнала Авраам да ги освободи от еламитите, сега се опита да ги спаси, ако бе Божията воля, от бурята на Божествения съд.

С дълбоко почитание и смирение той се помоли: “Ето сега аз, който съм прах и пепел, се осмелих да говоря на Господа” (Бит. 18:27). Тук нямаше и следа от самоувереност, нямаше възхвала на собствена праведност. Патриархът изискваше благоволение не поради послушанието си или поради жертвите, които бе сторил в изпълнение на Божията воля. Самият грешник, той се застъпи в полза на грешника. Такъв дух трябва да притежават всички, които пристъпват към Бога. Авраам прояви доверие на дете, умоляващо един любещ Баща. Той се приближи до небесния вестител и горещо изказа молбата си. Въпреки че бе жител на Содом, Лот не участваше в нечестието на своите съграждани. Авраам смяташе, че в този многолюден град трябва да има и други поклонници на истинския Бог. Затова умоляваше: “Далеч от Тебе да сториш такова нещо: да убиеш праведния с нечестивия... Далеч от Тебе това! Съдията на цялата земя няма ли да върши правда?” (ст. 25). Авраам не се помоли само веднъж, а много пъти. Ставайки все по-смел поради това, че молбите му получаваха отговор, той продължи да иска, докато получи уверение, че щеше да бъде пощаден, ако в града се намереха дори десет праведници.

Любов към погиващите души вдъхновяваше молитвата на Авраам. Макар че се отвращаваше от греховете на този разпуснат град, той желаеше грешниците да бъдат спасени. Дълбокият му интерес към Содом показва безпокойството, което той преживяваше за непокаяните. От нас се иска да изпитваме омраза към греха, но милост и любов към грешника. Навсякъде около нас има души, отиващи към гибел, така безнадеждна, така ужасна като постигналата Содом. Всеки ден благодатното време на някого свършва. Всеки час някой преминава отвъд границите на милостта.

А къде са гласовете на предупреждение и умоляване, които казват на грешника да бяга от това ужасно проклятие? Къде са ръцете, протегнати да го измъкнат от смъртта? Къде са онези, които със смирение и устойчива вяра умоляват Бога за него?

Духът на Авраам бе духът на Христос. Самият Божи Син е най-великият застъпник в полза на грешника. Този, Който заплати цената на нашето изкупление, познава стойността на човешката душа. С нетърпимост към злото, каквато може да съществува само в едно безукорно чисто естество, Христос показа към грешника такава любов, каквато единствено Безкрайната Доброта може да прояви. В агонията на разпятието, сам натоварен с ужасната тежест от греховете на целия свят, Той се помоли за Своите поругатели и убийци: "Отче, прости им, защото не знаят какво правят" (Лука 23:34).

За Авраам е писано, че "се нарече Божи приятел" (Яков 2:23), "отец на всички, които вярват" (Римл. 4:11). Свидетелството на Бога за този верен патриарх е: "Авраам послуша гласа Ми и опази заръчването Ми, заповедите Ми, повеленията Ми и законите Ми (Бит. 26:5). И отново: "Защото съм го избрал, за да заповяда на чадата си и на дома си след себе си да пазят Господния път, като вършат правда и правосъдие, за да направи Господ да стане с Авраама онова, което е говорил за него" (Бит. 18:19). Авраам бе призван за висока чест - честта да бъде баща на народ, който да съхранява в продължение на векове Божията истина за света. Чрез този народ всички народи на земята щяха да бъдат благословени при идването на обещания Месия. Патриархът бе призван от Този, Който го прецени, че е достоен. Така говори Господ: "Този, Който разбира мислите отдалеч и отдава на хората дължимото, казва: "Аз те познавам." Авраам нямаше да предаде истината за себелюбиви цели. Той щеше да пази закона и да постъпва справедливо и праведно. И не само щеше да се бои от Бога, но и щеше да развие религията в дома си. Щеше да наставлява семейството си в правда; законът на Бога щеше да бъде правило в дома му.

Авраамовото домакинство обхващаше повече от 1000 души. Доведените чрез неговите поучения да се покланят на единствения Бог намериха дом в стана му; и тук, като в училище, те получаваха такова наставление, което ги приготвяше да бъдат представители на истинската вяра. Така отговорността му бе голяма. Той поучаваше глави на семейства и неговите методи на ръководство щяха да бъдат прилагани в домовете, които те щяха да ръководят.

В ранните времена бащата бе управител и свещеник на семейството си и имаше авторитет над децата си дори и след като те вече имаха свои собствени семейства. Наследниците му бяха поучавани да виждат в него свой водач както в

религиозните, така и в светските неща. Авраам се стремеше да увековечи тази патриархална система, тъй като тя бе ориентирана към запазване на познанието за Бога. Необходимо бе членовете на семейството да се свържат в едно, за да изградят бариера срещу така широко разпространеното и така дълбоко вкоренено идолопоклонство. С всякакви достъпни средства Авраам се стараеше да опази хората от стана си от смесване с езичници и от интерес към техните обичаи. Той знаеше, че фамилиарността със злото неусетно покварява принципите. Полагаше най-голяма грижа да държи далеч всяка форма на фалшива религия и да запечата в умовете величието и славата на живия Бог като истински обект на поклонение.

Сам Бог мъдро бе наредил това - доколкото е възможно да отдели народа Си от свързване с езичниците, като го направи един народ, живеещ отделно и различно от другите. Той бе извел Авраам от идолопоклонническото му племе, за да може патриархът да подготви и обучи семейството си далеч от прелъстителните влияния, които щяха да го заобикалят в Месопотамия, и истинската вяра да бъде опазена от неговите потомци.

Любовта на Авраам към чадата и домашните му го караше да опазва тяхната религиозна вяра, да им всажда познание за Божествените наредби. Това бе най-скъпоценното наследство, което той можеше да им даде, а чрез тях щеше да го получи и светът. Всички бяха поучавани, че се намират под управлението на небесния Бог. Не биваше родителите да проявяват потисничество, а децата непослушание. Божият закон посочваше задълженията на всеки и само в послушание към Бога можеше да се постигне щастие и благополучие.

Личният му пример, тихото влияние на всекидневния му живот - бяха един постоянен урок. В непоколебимото му благочестие, в благосклонността и в неегоистичната му любезност, спечелили възхищението на царе, имаше ухание за живот - благородство и красота на характера, разкриващи на всички, че бе свързан с Небето. Той не пренебрегваше и най-скромния слуга. В неговото домакинство нямаше един закон за господаря, а друг за слугата, царско отношение към богатите, а друго - към бедните. Отношението към всички беше справедливо и съчувствително като към наследници заедно с него на благодатта.

Той “ще заповяда на дома си”. Не допусна да съгреши с прояви на небрежност в обуздаване злите наклонности на своите деца или на слабост и неразумно пристрастие; никак не отстъпи от убежденията си за дълг със задоволяването на някаква погрешна любов. Авраам не само даваше правилно възпитание, но поддържаше и авторитета на справедливия и праведен закон.

Колко малко хора в наши дни следват този пример! Колко много родители изпитват сляпа и егоистична сантименталност, наричана погрешно любов, която се

проявява в изоставяне на децата с тяхното още неоформено разсъждение и недисциплинирани страсти на собствената им воля. Това е най-голямата жестокост по отношение на подрастващите и голямо зло за света. Родителската отстъпчивост поражда безредие в семейството и в обществото. Тя утвърждава в децата желание да следват наклонностите си, вместо да се подчиняват на Божествените изисквания. Така те израстват със сърца, нежелаещи да вършат Божията воля и предават своя нерелигиозен, непокорен дух на чадата и внуците си. Подобно на Авраам родителите трябва да заповядват на своите домове. Нека послушанието към родителския авторитет се възпитава и утвърждава като първа стъпка към послушание на Божия авторитет.

Лекомисленото отношение към Божия закон дори и на религиозни водачи е довело до голямо зло. Така широко разпространеното учение, че Божествените изявления не са повече обвързващи за хората, въздейства също като идолопоклонството върху морала на хората. Които се стараят да омаловажат изискванията на Божия свят закон, удрят направо в основите управлението на семействата и народите. Религиозни родители, пропускащи да се съобразяват с Неговите изисквания, не заповядват на дома си да пази Господния път. Не правят закона на Господа правило на своя живот. Когато децата им създадат собствени домове, не чувстват задължение да поучават своите чада на неща, на които самите не са учени. Ето защо има толкова много безбожни семейства. Затова и покварата е така дълбока и широкоразпространена.

Докато самите родители не почитат закона на Господа със съвършени сърца, те не са приготвени да заповядват на своите деца. Нужна е реформация в това отношение - реформация, дълбока и обширна. Родители се нуждаят от реформиране; проповедници се нуждаят от реформиране; нуждаят се от Бога в домовете си. Ако виждат нещата различно, необходимо е да внесат Неговото Слово в семействата си и да Го направят свой съветник. Трябва да поучават децата си, че това е Божият глас, отправен към тях, и че е редно безпрекословно да Му се подчиняват. Наложително е търпеливо да поучават децата си, любезно и неуморно да ги съветват как да живеят, за да угодят на Бога. В такъв дом децата са подготвени да се срещат със софистиката на неверието. Те са приели Библията като основа на своята вяра и тая основа не може да бъде пометена от нахлуващата вълна на скептицизма.

В толкова много домове се пренебрегва молитвата. Родителите разбират, че нямат време за утринно и вечерно богослужение. Не могат да отделят няколко мига за отдаване благодарност на Бога за Неговите изобилни милости - за благословеното слънце и за обилните дъждове, които карат растенията да

процъфтяват, за закрилата на святите ангели. Нямат време да помолят Исус за Божествена помощ и ръководство и за пребъдващото му присъствие в дома. Излизат на работа, както излиза вол или кон, без мисъл за Бога в небесата. А душите им са толкова скъпоценни, че Божият Син не допусна да бъдат загубени безнадеждно, а даде живота Си, за да ги изкупи. Но те съвсем слабо оценяват Неговата велика доброта, почти както животните, които погиват.

Подобно на патриарсите в древността изповядващите любов към Бога трябва да издигат олтар на Господа, където и да разпънат шатрата си. Ако някога е имало време всеки дом да бъде дом на молитва, то днес е това време. Бащи и майки често трябва да възвишават сърцата си към Бога в смирена молитва за себе си и за своите деца. Бащата като свещеник на дома нека да въздигне олтар на Бога, да поставя върху него утринна и вечерна жертва, докато жената и децата се съединят в молитва и хвала. В такъв дом Исус ще остане с радост.

От всяко християнско семейство се изисква да пръска свята светлина. Любовта трябва да се разкрива в действие; да тече в целия живот на дома, откриваща се се във внимателна любезност, в мила, неегоистична учтивост. Има домове, където този принцип се прилага - домове, където се покланят на Бога и там царува най-истинска любов. От тези домове сутрешната и вечерната молитва се възнасят към Бога като сладък тамян и Неговите милости и благословения падат върху молещите се като утринна роса.

Един добре управляван християнски дом е могъщ аргумент за реалността на християнската религия - аргумент, който невярващите не могат да опровергаят. Всички могат да видят, че в това семейство има едно влияние, ръководещо децата, и че Бог Авраамов е с тях. Ако домовете на наричащите себе си християни бяха уредени правилно в религиозно отношение, те биха упражнили могъщо влияние за добро. Наистина биха били “светлина на света”. Небесният Бог говори на всеки верен родител с думите, казани за Авраам: “Защото съм го избрал, за да заповяда на чадата си и на дома си след себе си да пазят Господния път, като вършат правда и правосъдие, за да направи Господ да стане от Авраама онова, което е говорил за него.”

Глава 13

Изпит на вярата

Авраам бе приел обещанието за син, без да задава въпроси, но не дочака Бог да го изпълни в избраното от Него време и по избрания от Него начин. За да се изпита вярата му в Божията сила, бе допуснато отлагане. Но Авраам не устоя на изпитанието. Като мислеше, че е невъзможно да й бъде дадено дете в нейната напреднала възраст, Сара предложи план, чрез който да се изпълни Божествената цел - Авраам да вземе за жена една от нейните слугини. Полигамията се бе разпространила така широко, че на нея вече не се гледаше като на грях. Но тя бе не по-малко нарушение на Божия закон, фатално за светостта и мира на семейната връзка. Авраамовата женитба с Агар донесе зло не само на неговия дом, но и на бъдещите поколения.

Поласкана от честта на новото си положение като Авраамова жена и надявайки се да бъде майка на великия народ, който щеше да произлезе от Авраам, Агар се възгордя и започна да се отнася с презрение към своята господарка. Взаимна ревност нарушаваше мира на този някога щастлив дом. Принуден да слуша оплакванията и на двете си жени, Авраам напразно се стремеше да възстанови хармонията. Макар че се ожени за Агар поради сериозната молба на Сара, сега точно Сара го обвини. Пожела да изгони съперницата си, но Авраам отказа да допусне това, защото Агар бе майка на детето му, което той дълбоко се надяваше, че е обещаният син. Но като слугиня на Сара той все пак я остави в нейна власт. Гордият дух на Агар не желаеше да понесе жестокостта, предизвикана от нейното нахалство. “Прочее, Сарайя се отнасяше зле с нея, така щото тя побягна от лицето й” (Бит. 16:6-13).

Тя тръгна към пустинята и когато си почиваше край един извор самотна и без приятели, ангел от Господа й се яви в човешки образ. Обърна се към нея с думите: “Агар, Сараина слугиньо”, за да й напомни за нейното положение и длъжност, и продължи: “Върни се при господарката си и покори се под властта й” (ст. 9). Но упрекът бе примесен и с думи на утеха: “...Господ чу скръбта ти.” “Ще преумножа потомството ти дотолкоз, че да не може да се изброи поради своето множество” (ст. 10). И като вечен спомен за Неговата милост й бе казано да нарече детето си Исмаил, т.е. когото слуша Бог.

Когато Авраам бе почти на 100 години, обещанието за син му бе повторено с уверение, че бъдещият наследник ще бъде дете на Сара. Но Авраам още не бе разбрал обещанието. Умът му веднага се насочи към Исмаил, хващайки се за вярата,

че чрез него щяха да се изпълнят Божиите благодатни намерения. В своята привързаност към сина си той възкликна: “Исмаил да е жив пред Тебе” (Бит. 17:18). Отново му бе дадено обещанието с думи, които не можеха да бъдат изтълкувани погрешно: “...Сара ще ти роди син и ще го наречеш Исаак; и с него ще утвърдя завета Си...” (Бит. 17:19). Но Бог не остави без внимание бащината молитва. “И за Исмаила те послушах - каза Той. - Ето, благослових го... и ще го направя велик народ” (Бит. 17:18-20).

Раждането на Исаак след цял живот очакване изпълни най-скъпите надежди на Авраам и Сара, донесе в шатрите им радост. Но за Агар това събитие бе рухване на най-дълбоко лелеяните й амбиции. Исмаил, вече юноша, бе смятан до този момент от всички в стана за наследник на Авраамовото богатство и на благословенията, обещани на потомците му. Сега той изведнъж бе отстранен. В своето разочарование майката и синът намразиха Сариния син. Общата радост засили ревността им, докато Исмаил се осмели открито да се подиграе с наследника на Божието обещание. Сара видя в предразположението на Исмаил към размирие постоянен източник на несъгласия и обръщайки се към Авраам, настоя Агар и Исмаил да бъдат изпратени далеч от стана. Патриархът изпадна в голямо нещастие. Как можеше да изгони Исмаил, сина си, когото още много обичаше? В своята объркаността се помоли за Божествено ръководство. Чрез свят ангел Господ му нареди да изпълни желанието на Сара. Любовта му към Исмаил или Агар не трябваше да застава на пътя, защото само така можеше да върне хармонията и щастието в семейството си. И ангелът му даде утешителното обещание, че макар и далеч от бащиния си дом, Исмаил няма да бъде забравен от Бога; животът му ще бъде опазен и той ще стане баща на велик народ. Авраам послуша думата на ангела, но не без да изпита режеща болка. Неизразима мъка тежеше на бащиното му сърце, когато изпрати Агар и сина й.

Даденото на Авраам наставление за светостта на брачната връзка трябваше да бъде урок през вековете, че правата и щастието на тази връзка трябва да се пазят грижливо, дори с цената на големи жертви. Сара беше единствената истинска жена на Авраам. Нейните права като жена и майка не можеше да сподели никое друго лице. Тя почиташе своя съпруг и затова е представена в Новия завет като достоен пример. Но не желаеше Авраамовата привързаност да бъде споделяна с друга жена; и Господ не я упрекна за нейното искане съперницата й да бъде изгонена. Както Авраам, така и Сара проявиха недоверие в Божията сила и точно тази грешка доведе до брака с Агар.

Бог призова Авраам да бъде отец на верните и неговият живот трябваше да бъде пример на вяра за следващите поколения. Но вярата му не бе съвършена. Той

прояви недоверие в Бога веднъж, когато скри истината, че Сара бе негова жена, и после при брака си с Агар. За да може да стигне до най-високия образец, Бог го подложи на друг изпит - най-трудният, на който някога е бил подлаган човек. В нощно видение му бе наредено да отиде в земята Мория и там, на планината, която ще му бъде показана, да принесе сина си в жертва чрез всеизгаряне.

Когато получи тази заповед, Авраам бе на 120 години. Дори хората от неговото поколение го смятаха за възрастен човек. В по-ранните си години имаше сили да издържа трудностите и храбро посрещаше опасностите; но сега младежката му пламенност бе преминала. В силата на мъжеството си човек може да среща с кураж трудности и бедствия, които са непосилен товар за сърцето му в старческата възраст, когато треперещите нозе са вече отправени към гроба. Но Бог бе запазил Своя последен най-труден изпит за Авраам за времето, когато натежал от годините си той копнееше за почивка от безпокойства и нелек труд.

Патриархът живееше във Вирсавее, заобиколен от благоденствие и почит. Той бе много богат и уважаван от управителите на страната като могъщ княз. Хиляди овце и едър добитък покриваха равнините, простиращи се отвъд неговия стан. Отвсякъде бе заобиколен от шатрите на живеещите с него хора, от домовете на стотици верни слуги. Синът на обещанието бе пораснал и възмъжал край Авраам. С този син Небето сякаш бе коронясало с благословенията си един живот на жертва, преминал в търпеливо изчакване на отлагана надежда.

В послушание от вяра Авраам бе оставил своята родна страна - бе изоставил гробовете на бащите си и дома на племето си. Бе се скитал като странник из земята на своето наследство. Дълго бе чакал раждането на обещания син. По Божия заповед бе изпратил далеч сина си Исмаил. И сега, когато така дълго желаното дете стъпваше във възрастта на мъжеството и като че ли патриархът можеше да види плодовете на своите надежди, пред него се изправи един по-голям от другите изпит.

Заповедта бе изразена с думи, които изпълниха с мъка бащиното сърце. “Вземи сега единствения си син, когото любиш, сина си Исаака, та иди... и принеси го там във всеизгаряне на един от хълмовете, за който ще Ти кажа” (Бит. 22:2). Исаак бе светлината на неговия дом, утехата на стариите му и над всичко - наследник на обещаното благословение. Загубата на такъв син чрез злополука или болест би разкъсала от скръб бащиното сърце; но на Авраам бе наредено със собствената си ръка да пролее кръвта на сина си. Това му се стори страшно невъзможно.

Сатана бе готов да му внуши, че се е излъгал, тъй като Божественият закон гласи: “Не убивай!” и Бог не би изисквал нещо, което веднъж е забранил. Излизайки от шатрата си, Авраам погледна тихия блясък на безоблачните небеса и си спомни

даденото му преди почти 50 години обещание, че неговото семе ще бъде неизброимо като звездите. Ако това обещание трябваше да се изпълни чрез Исаак, как можеше да се иска той да бъде умъртвен? Авраам бе изкушаван да повярва, че виденията е фалшиво. В съмнението и мъката си той се поклони до земята и се помоли, както никога преди не беше се молил, за някакво потвърждение на заповедта - дали трябва да изпълни този ужасен дълг? Спомни си за ангелите, изпратени да му открият Божиите намерения за унищожението на Содом. Те му донесоха обещанието за същия този Исаак. И отиде на мястото, където няколко пъти се бе срещал с небесни вестители, надявайки се отново да ги види и да получи някакво по-нататъшно наставление. Но никой не дойде да го утеши. Тъмнината сякаш го покриваше; но ясната Божия заповед звучеше в ушите му: “Вземи сега единствения си син, когото любиш...” Тази заповед трябваше да бъде изпълнена и той не се осмели да отлага. Денят наближаваше и редно бе да тръгне за своето пътуване.

Бащата се върна в шатрата, където Исаак спеше дълбок, необезпокояван сън на юношеска невинност. За момент се взря в скъпото лице на сина си, след това се обърна разтреперен настрана. Отиде до леглото на Сара, тя също спеше. Трябваше ли да я събуди, за да прегърне детето си още веднъж? Трябваше ли да й каже за Божието искане? Копнееше да разтовари сърцето си пред нея и да сподели ужасната си отговорност; но го задържа страхът, че тя можеше да му попречи. Исаак бе нейната радост и гордост. Животът й бе свързан с него, а майчината любов можеше да откаже жертвата.

Най-накрая Авраам повика сина си и му каза за заповедта да принесе жертва в далечна планина. Исаак често бе ходил с баща си на поклонение до някой от различните олтари, отбелязващи неговите пътувания, и това тръгване не го изненада. Подготовката за пътуването свърши бързо. Дървата бяха приготвени и сложени върху магарето и те потеглиха с двама слуги.

Бащата и синът пътуваха мълчешком един до друг. Патриархът, криейки своята тежка тайна, нямаше сърце да проговори. Мислеше за гордата, привързана майка и за деня, когато щеше да се върне при нея сам. Добре знаеше, че когато отнеме живота на сина й, нож ще пронижe сърцето й.

Този ден - най-дългият в живота на Авраам, бавно се влачеше към своя край. Докато синът му и слугите спяха, той прекара нощта в молитва все още надявайки се някой небесен вестител да дойде и да му каже, че изпитът е достатъчен, че юношата може да се върне невредим при майка си. Но никаква утеха не дойде до измъчената му душа. Още един дълъг ден, още една нощ на смирение и молитва, а заповедта, която щеше да го остави бездетен, постоянно звънеше в ушите му.

Сатана бе наблизо, за да вдъхва съмнение и неверие, но Авраам се съпротивляваше на неговите внушения. Когато на третия ден се приготвиха да тръгнат отново на път, патриархът видя на север обещания знак - един облак на слава, покриващ планината Мория и разбра, че гласът, който му бе говорил, бе от небето.

Дори и сега не възропта срещу Бога, а укрепи душата си, като си припомни доказателствата за Господнята доброта и вярност. Този син му бе даден неочаквано; и Онзи, Който му беше дал този скъпоценен дар, нямаше ли право да Си поиска Своето? Тогава вярата повтори обещанието: "...по Исаака ще се наименува твоето потомство" (Бит. 21:12) - семе, безбройно като пясъка на брега. Исаак бе дете на чудо и не можеше ли силата, дала му живот, да го възстанови? Поглеждайки отвъд видимото, Авраам се хвана за Божествената дума, смятайки, че Бог може да го възкреси дори от мъртвите (по Евр. 11:19).

Но никой, освен Бог, не можеше да разбере колко голяма бе жертвата на бащата - да даде своя син на смърт. Авраам не желаеше никой, освен Бог, да стане свидетел на раздялата. Той поръча на слугите си да останат назад: "...аз и момчето ще отидем до там и като се поклоним, ще се върнем при вас" (Бит. 22:5). Дървата бяха натоварени на гърба на Исаак, който трябваше да бъде принесен в жертва, бащата взе ножа и огъня и двамата заедно се заизкачваха към планинския връх. Младият мъж мълчаливо се чудеше откъде ще вземат жертвата, след като са така далеч от всякакви стада. Най-накрая той проговори: "Тате!, ето огъня и дървата, а где е агнето за всеизгарянето?" О, какво изпитание бе това! Как милата дума "тате" прониза сърцето на Авраам! Но не, той още не можеше да му каже. "Синко - каза той - Бог ще си промисли агнето за всеизгаряне" (Бит. 22:7, 8).

На посоченото място имаше олтар и те поставиха дървата върху него. Тогава с треперещ глас Авраам разкри на сина си Божествената вест. С ужас и почуда Исаак научи съдбата си, но не се съпротиви. Ако бе пожелал, той можеше да избегне своята участ. Смазаният от скръб старец, изтощен от преживяното в тези три ужасни дни, не би могъл да се противопостави на волята на силния младеж. Но Исаак бе научен от дете на доверие и сърдечно послушание и когато Божието намерение за него му бе разкрито, той го прие с доброволно покорство. Споделяше Авраамовата вяра и чувстваше, че бе почетен с призива да отдаде живота си в жертва на Бога. Положи нежни грижи да облекчи мъката на баща си. Подкрепи отмалелите му ръце да вържат въжето, придържащо го към олтара.

И ето, изричат се последните думи, изплакват се последни сълзи. Последна прегръдка. Бащата издига ножа, за да заколи сина си, когато внезапно ръката му е задържана. Ангел от Бога извиква от небето към патриарха: "Авраме, Авраме!" Той отговаря бързо: "Ето ме!" И отново се чува гласът: "Да не вдигнеш ръката си

върху момчето, нито да му сториш нещо, защото сега зная, че ти се боиш от Бога, понеже не пожали за Мене и сина си, единствения си син" (Бит. 22:11-12).

Тогава Авраам видя "овен, вплетен с рогата си в един храст", бързо взе новата жертва и я принесе "вместо сина си". С преливаща радост и благодарност Авраам даде ново име на това свято място - "Йехова-ире", т.е., "Господ ще промисли".

На планината Мория Бог пак поднови завета Си, потвърждавайки с тържествена клетва благословението Си към Авраам и неговото семе през всички бъдещи поколения. "В Себе Си се заклевам, казва Господ, че понеже си сторил това нещо и не пожали сина си, единствения си син, ще те благословя премного и ще умножа и преумножа потомството ти като небесните звезди и като пясъка на морския бряг. И потомството ти ще завладее портата на неприятелите си; в твоето потомство ще се благославят всичките народи на земята, защото си послушал гласа Ми."

Авраамовото велико дело на вяра стои като стълб от светлина, огряващ пътеката на Божиите слуги във всички следващи векове. Авраам не се опита да се извини, да не извърши Божията воля. През тридневното пътуване имаше достатъчно време да размисли, да се усъмни в Бога, ако бе предразположен към съмнение. Можеше да разсъждава, че заколването на сина му ще стане причина да го смятат за убиец, втори Каин, че то ще стане причина неговото учение да бъде отхвърляно и презирано и така ще унищожи силата му да върши добро на ближните си. Той можеше да се оплаче, да поиска възрастта му да бъде приета като извинение за непослушанието. Но патриархът не приведе нито едно от тези извинения. Авраам бе човек. Неговите страсти и привързаност бяха като нашите, но той не се спря, за да спори по какъв начин ще се изпълни обещанието, ако Исаак бъде убит. Той не се спря, за да спори със своето разкъсано сърце. Знаеше, че Бог е справедлив и праведен във всичките Си изисквания и се подчини на заповедта до последната буква.

"Авраам повярва в Бога и това му се вмени за правда"; и се нарече Божи приятел" (Яков 2:23). Павел казва: "...които упражняват вяра, те са Авраамови чада" (Гал. 26:5). Но Авраамовата вяра се изяви чрез неговите дела. "Авраам, нашият отец, не оправда ли се чрез дела, като принесе сина си Исаака на жертвеника? Ти виждаш, че вярата действаше заедно с делата му и че от делата се усъвършенства вярата?" (Яков 2:21, 22). Много хора не разбират връзката между вяра и дела. Те казват: "Само вярвай в Христос и си в безопасност. Няма защо да се пази законът." Но истинската вяра се проявява в послушание. Христос каза на невярващите евреи: "Ако бяхте Авраамови чада, Авраамовите дела щяхте да вършите" (Йоан 8:39). А

относно бащата на верните Господ заявява: "...Авраам послуша гласа Ми и опази заръчването Ми, заповедите Ми, изявленията Ми и законите Ми" (Бит. 26:5). Апостол Яков казва: "...вярата, ако няма дела, сама по себе си е мъртва" (Яков 2:17). А Йоан, който толкова много писа за любовта, ни казва: "...ето що е любов към Бога: да пазим Неговите заповеди" (1 Йоаново 5:3).

Чрез символи и обещания Бог "изяви предварително благовестието на Авраама" (Гал. 3:8). А вярата на патриарха бе насочена към идещия Изкупител. Христос каза на евреите: "Баща ви Авраам се възхищаваше, че щеше да види Моя ден; и видя го, и се зарадва" (Йоан 8:56). Овенът, предложен вместо Исаак, представя Божия Син, Който трябваше да бъде пожертван вместо нас. Когато човекът бе осъден на смърт, защото престъпи Божия закон, Отец, с поглед към сина Си, каза на грешника: "Живей, Аз намерих откуп!"

Бог заповяда на Авраам да заколи сина си, за да запечати в ума му реалността на евангелието, както и да изпита вярата му. Агонията, преживяна през тъмните дни на този страшен изпит, бе допусната, за да вникне той от личен опит поне малко във величието на жертвата, дадена от Всевишния Бог за изкупление на човека. Никой друг изпит не можеше да причини на Авраам такава душевна мъка, както пожертването на сина му. Бог предаде Сина Си да понесе смъртна агония и срам. На ангелите, свидетели на смирението и душевната мъка на Божия Син, не бе позволено да се намесят, както в случая с Исаак. Нямаше такъв глас, който да викне: "Спри!" За да спаси падналия род, Царят на славата отдаде живота Си. Какво по-силно доказателство за безкрайното съчувствие и любов на Бога може да бъде дадено? "Оня, Който не пожали Своя Син, но Го предаде за всички ни, как не ще ни подари заедно с Него и всичко?" (Римл. 8:32).

Изисканата от Авраам жертва не бе само за неговото добро, нито само за доброто на следващите поколения. Тя бе и за поучение на безгрешните, разумни същества от небето и от другите светове. Полето на борбата между Христос и Сатана - полето, където бе изработен планът на спасението - е учебник на вселената. Тъй като Авраам бе показал недостатъчна вяра в Божиите обещания, Сатана го бе обвинил пред ангелите и пред Бога, че не е изпълнил условията на завета и не е достоен за Неговите благословения. Бог искаше да докаже пред цялото небе верността на Своя слуга, да покаже, че не може да бъде прието нещо по-малко от съвършено послушание, и да разкрие още по-пълно плана на спасението.

Небесни същества бяха свидетели на сцената, когато вярата на Авраам и послушанието на Исаак бяха изпитани. Тежкият изпит бе далеч по-жесток от изпита на Адам. Съобразяването със забраната, поставена пред нашите първи родители, не изискваше никакво страдание; но заповедта към Авраам изискваше жертва,

съпроводена с агонизираща болка. Цялото небе видя с удивление непоклатимото послушание на Авраам. Цялото небе възхвали неговата вярност. Показано бе, че обвиненията на Сатана са фалшиви. Бог заяви на Своя слуга: "Сега зная, че ти се боиш от Бога [независимо от обвиненията на Сатана], понеже не пожали за Мене и сина си, единствения си син." Божият завет, потвърден с Авраам чрез клетва пред разумните същества от другите светове, засвидетелства, че послушанието ще бъде възнаградено.

Трудно бе дори на ангелите да схванат тайната на изкуплението, да вникнат в това, че Началникът на небето, Божият Син, трябва да умре за виновния човек. Когато бе заповядано на Авраам да принесе сина си в жертва, интересът на всички небесни същества се възбуди. С усилено внимание те наблюдаваха всяка стъпка от изпълнението на тази заповед. Когато на въпроса на Исаак: "А где е агнето за всеизгарянето?" Авраам отговори: "...Бог ще си промисли агнето..." и ръката на бащата, посегнала да заколи сина си, бе спряна, а промисленият от Бога овен бе принесен вместо Исаак - тогава светлина обля тайната на изкуплението и дори ангелите разбраха по-ясно чудния промисъл на Бога за спасението на човека (1 Петрово 1:12).

Глава 14

Унищожението на Содом

Най-красив между градовете в Йорданската долина бе Содом, разположен в равнината, която по плодородие и хубост бе "като Господнята градина" (Бит. 13:10). Тук процъфтяваше пищната растителност на тропиците. Тук бе родината на палмовото дърво, на маслините и лозята; а цветята пръскаха аромата си през цялата година. Богати жетви покриваха полетата, а стада и черди - околните хълмове. Изкуството и търговията допринасяха за обогатяването на гордия град в равнината. Съкровищата на Истока красяха неговите палати, а керваните от пустинята снабдяваха пазарищата му със скъпоценни стоки. Без много мислене или работа всяка житейска нужда можеше да бъде задоволена и цялата година изглеждаше като кръг от увеселения.

Царящото навсякъде изобилие пораждаше разточителство и гордост. Леност и богатства вкоравяваха сърцата, никога не притискани от нужда или натоварвани със скръб. Богатството и безделието подхранваха любов към удоволствията и народът се бе отдал на чувствени наслади. "Ето - казва пророкът - що беше беззаконието на сестра ти Содом, нейното и на дъщерите й: гордост, пресищане с храна и безгрижно спокойствие. А сиромаха и немощния не подкрепяше. Те се и възгордяха и вършеха мерзости пред Мене. Затуй, като видях това, махнах ги" (Езекиил 16:49, 50). За хората няма нищо по-желано от богатство и безгрижие, поточно те породиха греховете, причинили унищожаването на градовете в равнината. Безполезният и празен живот на Содомските жители ги направи плячка на сатанинските изкушения и те оскверниха Божия образ. Заприличаха по-скоро на Сатана, отколкото на Бога. Безделието е най-голямото проклятие за човека, защото порокът и престъплението го следват по петите. То отслабва ума, изкривява разума и покварява душата. Сатана дебне в засада, готов да унищожи непредпазливите, чиято леност му дава възможност да намери достъп в тях под някаква привлекателна маска. Той постига най-голям успех, когато идва при хората в техните часове на безделие.

В Содом царяха веселие и пиршества, празнуване и пиянство. Най-порочните и най-бруталните страсти се шириха необуздавани. Народът открито отхвърляше Бога и Неговия закон и се наслаждаваше с дела на насилие. Макар да имаше пред себе си примера на предпотопния свят и да знаеше как Божият гняв го бе унищожил, следваше същия път на нечестие.

Развалата на Содом не бе станала повсеместна по времето, когато Лот се засели в него и Бог в милостта Си позволи лъчи от светлина да изгреят сред моралната му тъмнина. Когато Авраам освободи пленниците от еламитите, вниманието на народа бе привлечено към истинската вяра. Авраам не беше непознат за жителите на Содом. Неговото поклонение на невидимия Бог бе предмет на подигравките им, но победата му над далеч по-превъзхождащите го сили, неговото великодушно отношение към пленниците и отказа от плячката събудиха у тях удивление и възхищение. Възхваляваха умението и смелостта му, но никой не можа да избегне убеждението, че Божествена сила го бе направила победител. А неговият благороден и несебелюбив дух, така чужд на гордите содомски обитатели, бе още едно доказателство за превъзходството на религията, която той почиташе решително и вярно.

Благославяйки Авраам, Мелхиседек бе признал Йехова като източник на неговата сила и Автор на победата. "Благословен да бъде Авраам от всевишния Бог, Създател на небето и на земята; благословен и всевишният Бог, Който предаде неприятелите ти в твоята ръка" (Бит. 14:19, 20). Бог бе говорил на този народ чрез Своето провидение, но и последният лъч светлина бе отхвърлен, както предишните.

Сега наближаваше последната нощ на Содом. Облаците на отмъщението вече хвърляха сянката си над обречения град, но хората не схванаха това. Мечтаеха за успех и удоволствия, докато ангелите се приближаваха със своята мисия на унищожение. Последният ден беше дошъл и отминал, както всички други. Вечерта се спускаше над една сцена от красота и покой. Пейзаж с несравнима хубост се къпеше в лъчите на залязващото слънце. Вечерната прохлада бе извела навън обитателите на града и търсещите удоволствия тълпи се движеха насам-натам, за да се насладят на вечерния час.

В сумрака двама странници се приближиха до градската порта. Те явно бяха пътници, идващи да пренощуват. Никой не можа да различи в тях могъщите вестители на Божествен съд, а на безгрижното множество и на ум не му идваше, че с отношението си към тези небесни вестители същата нощ щеше да достигне най-върхната точка на своята вина, обрекла на смърт гордия град. Но един човек прояви любезно внимание към странниците и ги покани в дома си. Лот не знаеше кои са, но проявите на любезност и гостоприемството просто му бяха присъщи. Те бяха част от неговата религия - уроци, които бе научил от примера на Авраам. Ако той не бе развил у себе си дух на любезност, щеше да бъде оставен да погине заедно с останалите от Содом. Много домове, затваряйки вратите си пред пришълеца, отблъскват Божия вестител, който би им донесъл благословение, надежда и мир.

Всяка постъпка в живота, колкото и малка да е, има за последица добро или зло. Вярност или небрежност дори в най-малките задължения могат да отворят врата за най-богатите благословения на живота или за най-големите бедствия. Именно малките неща изпитват характера. Точно непреднамерените действия на всекидневно себеотрицание, извършени с готовност и сърдечно желание, радват Бога. Не трябва да живеем за себе си, а за другите. И само чрез забравяне на себе си, чрез развиване на обичащ, услужлив дух ние можем да направим живота си едно благословение. Малките прояви на внимание, малките, прости любезности отиват далеч, за да закръглят сумата от щастието на живота, докато небрежността в същите неща поражда немалка част от човешкото нещастие.

Знаейки за поругаването, на което бяха изложени чужденците в Содом, Лот смяташе за свое задължение да опазва странниците, щом влязат в града, като им предлагаше да останат в дома му. И ето сега той пак седеше пред портата, когато пътниците се приближиха. Щом ги съгледа, веднага стана от мястото си да ги посрещне, поклони се любезно и каза: “Ето, господари мои, свърнете, моля, в къщата на слугата си, пренощувайте...” (Бит. 19:2). Те сякаш искаха да откажат гостоприемството му с думите: “Не, на улицата ще пренощуваме.” С отговора си, изказвайки предположението, че е безопасно да останат на улицата през нощта, целяха две неща - да изпитат искреността на Лот, а също и да покажат, че не познават характера на содомските мъже. Отговорът им накара Лот да ги покани още по-решително и да не ги оставя на милостта на тълпата. Той настояваше, докато те склониха и го последваха към дома му.

Лот се надяваше да скрие странниците от безделниците край портата, като ги въведе в дома си по околен път. Но тяхното колебание и бавене и настоятелното му умоляване привлякоха вниманието на тълпата и вечерта, преди да си легнат, множество беззаконници се събра около къщата. Това бе огромна група млади и възрастни мъже, разпалени от най-порочни страсти. Чужденците бяха разпитали за особеностите на града и Лот ги бе предупредил да не излизат от неговата врата през нощта. Тогава се чуха свиркания и подигравките на тълпата, настояваща хората да бъдат изведени.

Като знаеше, че ако ги предизвика към насилие, безделниците щяха лесно да нахлуят в къщата, Лот излезе и се опита да им въздейства с убеждение. “Моля ви се, братя мои - каза той, - не правете такова нечестие”. Лот използва думата “братя” в смисъл на “съседи” с надежда да ги усмири и да ги накара да се засрамят от порочните си намерения. Но думите му само наляха масло в огъня. Гневът им се разбушува като буря. Те се подиграха на Лот, че сам се поставя за техен съдия и го заплашиха, че с него ще постъпят по-лошо, отколкото с гостите му. Втурнаха се

срещу му и щяха да го разкъсат, ако Божиите ангели не го бяха спасили. Небесните вестители "простряха ръце, дръпнаха Лота при себе си вкъщи и затвориха вратата". Последвалите събития разкриха характера на гостите, които Лот бе подслонил. Те "поразиха със слепота човеците, които бяха пред вратата на къщата, и малък, и голям, тъй щото се умориха, като търсеха вратата". Както бяха отдадени на коравосърдечието си, ако не бяха двойно ослепени, Божият удар върху престъпниците щеше да ги накара да се изплашат и да се откажат от злото си дело. Тази последна нощ не бе отбелязана с по-големи грехове в сравнение с предишни нощи, но така дълго пренебрегваната милост най-накрая престана да умолява. Обитателите на Содом бяха преминали границите на Божественото търпение - "скритите граници между Божието търпение и Неговия гняв". Пламъците на Божественото отмъщение бяха готови да се разпалят в долината Сидим.

Ангелите разкриха на Лот целта на своята мисия. "...ние ще съсипем мястото, понеже силен стана викът им пред Господа, и Господ ни изпрати да го съсипем". Чужденците, които Лот се бе постарал да закриля, сега обещаха да го защитят и спасят с всички членове на семейството му, които биха побягнали с него от порочния град. Тълпата се бе уморила и отдръпнала и Лот излезе да предупреди децата си. Той повтори думите на ангелите: "Станете, излезте от това място, защото Господ ще съсипе града." Но те помислиха, че се шегува. Със смях назоваха думите му суеверни страхове. Дъщерите му бяха повлияни от съпрузите си. Те се чувстваха доста добре в положението си. Не виждаха доказателство за опасност. Всичко беше точно като преди. Имаха големи имоти и не можеха да повярват, че е възможно красивият Содом да бъде унищожен.

Лот се върна натъжен у дома и разказа за неуспеха си. Тогава ангелите му наредиха да стане, да вземе жена си и двете си дъщери, които бяха още в неговия дом, и да напусне града. Но Лот се бавеше. Въпреки че всеки ден се терзаеше, като гледаше делата на насилие, той нямаше истинска представа за низостта и отвратителното нечестие на този порочен град. Не осъзнаваше ужасната необходимост Божиите присъди да сложат край на греха. Някои от децата му се бяха вкопчили в Содом и жена му отказваше да тръгне без тях. Мисълта да напусне най-скъпите си същества на земята изглеждаше на Лот непосилно тежка. Как да оставят своя луксозен дом и всичкото богатство, придобито с труда на целия му живот, и да излезе като беден, бездомен скитник. Объркан от скръб, Лот се бавеше, без желание да тръгне. Но ако не бяха Божиите ангели, всички биха погинали в руините на Содом. Небесните вестители хванаха за ръка него, жена му и дъщерите му и ги изведоха извън града.

Тук ги оставиха и се върнаха да изпълнят разрушителното си дело. А Един друг - Този, Когото Авраам бе умолявал - се приближи до Лот. Във всички градове на равнината не бяха намерени дори десет праведници; но в отговор на Авраамовата молитва единственият боящ се от Бога бе измъкнат от гибелта. Заповедта бе дадена с поразителна неотложност: "Бягай за живота си; да не погледнеш назад, нито да се спреш някъде в цялата тая равнина; бягай на планината, за да не погинеш." Сега колебанието или отлагането би било фатално. Всяко забавяне - само един продължителен поглед към любимия град, или моментно съжаление, че оставят такъв красив дом, би им струвало живота. Бурята на Божествения съд само чакаше тези бедни бегълци да избягат.

Но Лот, объркан и ужасен, умоляваше, че не може да извърши изискваното от него, да не би да го връхлети някое зло и да умре. Вярата му бе отслабнала сред неверието на този красив град. Князът на небето беше до Лот, а той умоляваше за живота си, сякаш Бог, Който прояви такава грижа и любов към него, не би го опазил. От Лот се искаше да се довери изцяло на Божествения вестител, отдавайки волята и живота си в Господните ръце, без да се съмнява или да пита. Но и той, както много други, се постара да направи своя план: "Гледай, моля, тоя град е близо, за да прибягна там, и малък е. Нека побягна там. (Не е ли малък града?) И така животът ми ще се опази." Споменатият град беше Вала, по-късно наречен Сигор. Той отстоеше само на няколко мили от Содом и като него бе порочен и обречен на гибел. Но Лот помоли този град да бъде пощаден, като подчерта, че това е само една малка молба. И желанието му бе задоволено. Господ го увери: "Ето, слушам те и за това нещо, че няма да разоря града, за който ти говори." О, колко велика е Божията милост към Неговите грешащи създания!

Отново най-сериозно му бе заповядано да побърза, защото огнената буря повече не можеше да се отлага. Но една от бягащите се осмели да погледне назад към обречения град и се превърна в паметник на Божията присъда. Ако самият Лот не се бе колебал да послуша предупреждението на ангелите, ако бе побягнал с всички сили към планината без дума на умоляване или възражение, жена му също щеше да избяга. Влиянието на примера му щеше да я спаси от греха, запечатал нейната обреченост. Но колебанието и бавенето му станаха причина тя да се отнесе лекомислено към Божественото предупреждение. Докато тялом бе в равнината, духом тя бе свързана със Содом и погина с него. Разбунтува се против Бога, защото Неговите съдби повлякоха в руините и притежанията, и децата й. Въпреки че с призива да излезе от безбожния град й бе показана велика благосклонност, тя смяташе, че отношението към нея е жестоко, след като натрупаното с години богатство трябваше да бъде оставено за унищожение. Вместо да приеме

избавлението си с благодарност, тя дръзко погледна назад, пожелавайки живот на онези, които бяха отхвърлили Божественото предупреждение. Грехът й показва, че бе недостойна за живота, чието опазване не събуди у нея никаква благодарност.

Трябва да внимаваме да не се отнесем лекомислено към Божия благодатен промисъл за нашето спасение. Има християни, които казват: "Не ме е грижа дали ще бъда спасен или спасена, ако моето семейство и децата ми не бъдат спасени заедно с мене." Те си мислят, че небето няма да бъде небе за тях без присъствието на любимите им близки. Но онези, които таят тази мисъл, имат ли правилна представа за личната си връзка с Бога, виждат ли Неговата велика доброта и милост към тях? Забравили ли са, че са свързани с най-здравите връзки на любов, почит и вярност към службата на техния Създател и Изкупител? Поканите на милостта се отправят към всички; и понеже нашите приятели отхвърлят умоляващата любов на Спасителя, трябва ли и ние да я отхвърлим? Изкуплението на душата е скъпоценно. Христос е платил безкрайно висока цена за нашето спасение. Затова никой, който оценява стойността на тази велика жертва или стойността на душата си, няма да презре предложената му Божия милост заради това, че други са избрали да я пренебрегнат. Самият факт, че има хора, отхвърлящи тези справедливи искания, трябва да ни събуди да се отнасяме с по-голямо внимание към почитането на Господа и да водим всички, на които можем да повлияем, да приемат Неговата любов.

"Слънцето изгряваше на земята, когато Лот влезе в Сигор." Блестящите лъчи на утринта като че ли говореха само за успеха и мира на градовете в равнината. Улиците се оживиха; хората вървяха - всеки по своите различни пътища, с намерение да се отдадат на бизнес или на удоволствията на деня. Зетьовете на Лот се забавляваха със сълзите и предупрежденията на слабоумния старец. Внезапно като гръм от ясно небе се вдигна буря. Господ изсипа от небето сяра и огън върху градовете на плодородната равнина. Техните дворци и храмове, скъпи домове, градини и лозя и веселите, жадни за удоволствие тълпи, които предишната нощ бяха похулили небесните вестители - всичко бе поразено. Димът от пожара се издигна като дим от голяма пещ и красивата Сидимска долина бе опустошена. Тя никога вече нямаше да бъде обитавана - ням свидетел пред всички поколения за сигурността на Божиите присъди над престъплението.

Пламъците, пояли градовете на равнината, хвърлят предупредителната си светлина дори до наши дни. Ние имаме страхотните, тържествени уроци, че Божията милост търпи дълго престъпника, но има една граница, отвъд която хората не могат да продължат в греха. Когато се премине тази граница, предложенията на милостта се оттеглят и изпълнението на съдбите започва.

Изкупителят на света заявява, че има по-големи грехове от тези, поради които бяха унищожени Содом и Гомор. Хората, които чуят евангелската покана да призовава грешниците към покаяние и не й обърнат внимание, са по-виновни пред Бога, от обитателите на Сидимската долина. А още по-голям грях имат твърдящите, че познават Бога и пазят Неговите заповеди, които отричат Христос чрез своя характер и всекидневен живот. Спасителят предупреди, че участта на Содом е тържествено увещание не само към виновните за най-разюзданите грехове, но и към всички, които недооценяват изпратените от Небето светлина и привилегии.

Верният свидетел каза на църквата в Ефес: "Но имам това против тебе, че си оставил първата си любов. И тъй, спомни си откъде си изпаднал и покай се, и върши първите си дела; и ако не, ще дойда при тебе скоро и ще дигна светилника ти от мястото му, ако се не покаеш" (Откр. 2:4, 5). Спасителят очаква отговор на Своето предложение за любов и прощение с по-мило съчувствие от изпълващото сърцето на земен родител, който прощава на своя отклонил се, страдащ син. Той вика на скитниците: "Върнете се при Мене и Аз ще се върна при вас..." (Малахия 3:7). Но ако грешащият постоянно отказва да обърне внимание на призоваващия го с милостива и нежна любов глас, най-накрая ще бъде оставен в тъмнината. Сърцето, което дълго е пренебрегвало Божията милост, се закоравява в греха и вечно остава неподатливо за влиянието на Божията благодат. Ужасна ще е участта на човешката душа, за която умоляващият Спасител най-накрая ще заяви: той "се е прилепил към идолите; оставете го" (Осия 4:17). В деня на съда ще бъде по-леко на градовете от равнината, отколкото на позналите Христовата любов, които са избрали удоволствията на този грешен свят.

Вие, които гледате лекомислено на предложената милост, помислете за дългия списък от вашите грехове, натрупани в небесните книги; защото там са записани престъпленията на народи, на семейства и на отделни личности. Докато записът продължава, Бог може дълго да търпи и да отправя призиви за покаяние и прощение. Но ще дойде време, докладът да завърши, когато човекът ще е взел своето решение; когато с личния си избор той ще е определил съдбата си. Тогава ще бъде даден сигнал присъдата да се изпълни.

Има причина за безпокойство в състоянието на днешния религиозен свят. Божията милост не се цени. Множествата смятат за невалиден закона на Йехова и "преподават за поучения човешки заповеди" (Матей 15:9). Неверието надделява в много от църквите в нашата земя; не неверие, изразено в открито отричане на Библията - но неверие, което облича християнска мантия, а всъщност подкопава вярата в Библията като Божие откровение. Пламенната преданост и сърдечната набожност са заместени от празен формализъм. В резултат на това владеят

отстъпление и похотливост. Христос заяви: “И както стана в Ноевите дни... подобно на това ще бъде и в деня, когато Човешкият Син ще се яви” (Лука 17:26, 30). Всекидневната хроника на събитията свидетелства за изпълнението на Неговите думи. Светът бързо узрява за унищожение. Скоро Божиите присъди ще се излеят да унищожат греха и грешниците.

Спасителят говори: “Но внимавайте на себе си да не би да натегнат сърцата ви от преяждане, пиянство и житейски грижи и ви постигне оня ден внезапно като примка. Защото така ще дойде върху всички, които живеят по лицето на цялата земя” (Лука 21:34-36) - върху всички, чиито интереси са съсредоточени в този свят. “Но бдете всякога и молете се, за да сполучите да избегнете всичко, което предстои да стане, и да стоите пред Човешкия Син” (Лука 21:34-36).

Преди унищожението на Содом Бог изпрати вест към Лот: “Бягай за живота си; да не погледнеш назад, нито да се спреш някъде по цялата тая равнина. Бягай на планината, за да не погинеш.” Същият глас на предупреждение чуха и Христовите ученици преди унищожаването на Ерусалим: “А когато видите Ерусалим, че е заобиколен от войски, това да знаете, че е наближило запустяването му. Тогава ония, които са в Юдея, нека бягат в планините...” (Бит. 19:17; Лука 21:20, 21). Не трябваше да се бавят, за да вземат нещо от имота си, а да направят всичко възможно да избягат.

Излизане, решително отделяне от безбожните, бягство за живот. Така бе в Ноевите дни; така бе с Лот; така бе и с Христовите ученици преди разрушаването на Ерусалим. Така ще бъде и в последните дни. Божият глас отново предупреждава народа Му да се отдели от завладяващото нечестие.

Покварата и отстъплението на религиозния свят в последните дни бяха представени на пророк Йоан чрез видението за Вавилон: “...големият град, който царува над земните царе (Откр. 17:18). Преди разрушението му от небето ще се чуе призивът: “Излезте от нея, люде Мои, за да не участвате в греховете й и да не споделяте язвите й” (Откр. 18:4). Както в дните на Ной и Лот, трябва да има ясно разграничаване от греха и грешниците. Не е възможен компромис между Бога и света или обръщане назад за осигуряване на земни съкровища. “Не можете да слугувате на Бога и на мамона” (Матей 6:24).

Подобно на жителите на Сидимската долина хората мечтаят за благополучие и мир. “Бягай за живота си!” е предупреждението от Божиите ангели. Но се чуват други гласове, които казват: “Не се безпокойте, няма причина за тревога!” Множествата викат: “Мир и безопасност”, докато Небето заявява, че за престъпника се готви бързо унищожение. В нощта преди разоряването си градовете в равнината се бяха отдали на разюздани удоволствия и осмиваха страховете и

предупрежденията на Божия вестител. Но през същата нощ, когато вратата на милостта бе завинаги затворена за нечестивите, безгрижните подигравателиот Содом загинаха в пламъците. Бог няма да бъде винаги подиграван; няма да бъде дълго пренебрегван. “Ето, денят Господен иде. Лют, с негодуване и пламенен гняв, за да запусти земята и да изтреби от нея грешните й” (Исая 13:9). Огромната част от света ще отхвърли Божията милост и ще бъде бързо и неизбежно унищожена. Но които се отнесат с внимание към предупреждението, ще живеят “под покрива на Всевишния” и ще пребъдват “под сянката на Всемогъщия”. Божията истина ще бъде техен щит и закрила. На тях е дадено обещанието: “Ще го наситя с дълготрпение и ще му покажа спасението, което върша” (Пс. 91:1, 4, 16).

Лот не живя дълго в Сигор. И там владееше нечестие, както в Содом. Той се страхуваше да остане, да не би градът да бъде унищожен. След известно време Сигор бе унищожен според Божието намерение. Лот се отправи към планините и заживя в една пещера, лишен от придобивките, заради които бе дръзнал да подложи семейството си под влиянието на порочния град. Но проклятието на Содом го следваше и тук. Грешното поведение на дъщерите му бе резултат от съприкосновението със злото на този покварен град. Моралната развала на Содом така бе проникнала в характерите им, че те не можеха да различават добро от зло. Единствените наследници на Лот - моавците и амонците - бяха коварни, идолопоклоннически племена на бунтовници против Бога, заклети неприятели на Неговия народ.

Колко дълбок бе контрастът между живота на Авраам и на Лот! Някога те живееха заедно, покланяха се на един олтар. Живееха един до друг в своите скитнически шатри. Но каква огромна разлика ги разделяше сега! Лот бе избрал Содом, представляващ удоволствия и печалба. Оставил Авраамовия олтар, той изостави и всекидневната жертва на живия Бог. Допусна децата му да се смесят с покварените идолопоклоннически народи, макар че запази в сърцето си страха от Бога. Писанието удостоверява, че е бил “праведен” човек; праведната му душа се огорчавала от покварения говорене, което всеки ден слушали ушите му, и от насилието и престъплението, което бил безсилен да премахне. Накрая той бе спасен като “главня, изтръгната из огън” (Захария 3:2). Лишен от имота си, загубил жена и деца, той живееше в пещера като дивите зверове и дочака да бъде посрамен в напредналата си възраст. Лот даде на света не род на праведни хора, а два идолопоклоннически народа, враждебни на Бога, които воюваха с Неговия народ, докато чашата на нечестието им се изпълни и бяха осъдени на унищожение. Колко страшни бяха резултатите от една неразумна стъпка!

Мъдрецът казва: “Не се старай да придобиеш богатство, остави се от тая си мисъл!” “Користолюбивият смущава своя си дом. А който мрази даровете, ще живее” (Пр. 23:4, 15:27). И апостол Павел заявява: “А които ламтят за обогатяване, падат в изкушение, в примка и в много глупави и вредни страсти, които потопяват човеците в разорение и погибел” (1 Тимотей 6:9).

Когато влезе в Содом, Лот напълно мислеше да се опази от нечестието и същото да заповяда на дома си. Но решително не успя. Заобикалящата го поквара влияеше на вярата му и връзката на децата му с жителите на Содом обвърза неговия интерес в известна степен с техните интереси. Резултатът е пред нас.

Мнозина все още допускат подобна грешка. Когато избират къде да устроят своя дом, те гледат повече временните предимства, които могат да спечелят, отколкото моралните и социалните влияния, които ще обкръжават семействата им. Избират красиви и плодородни области или се преместват в някой процъфтяващ град с надежда да си осигурят по-голямо благополучие. Но децата им заживяват в близост с изкушението и твърде често се сприятеляват с хора, неблагоприятно разположени към възпитаване на набожност и оформяне на праведен характер. Атмосферата на морална разпуснатост, на неверие и безразличие към религиозните неща има свойството да противодейства на родителското влияние. Младите винаги имат примери на бунт срещу бащиния и Божествен авторитет; мнозина се привързват към невярващи и хвърлят жребия си сред Божиите врагове.

При избиране на дом Бог желае да имаме предвид преди всичко моралните и религиозните влияния, които ще обкръжават нас и семействата ни. Може да бъдем поставени на изпит, защото често не можем да имаме обкръжението, което бихме искали. Но където и да ни призове дългът, Бог ще ни даде способност да устоим непокварени, ако бдим и се молим с доверие в Христовата благодат. Не трябва обаче без нужда да се излагаме на влияния, неблагоприятни за оформянето на християнския ни характер. Когато доброволно се поставяме в светска атмосфера на неверие, ние огорчаваме Бога и изгонваме святите ангели от домовете си.

Хората, които осигуряват на децата си светско богатство и почест за сметка на вечните им интереси, ще разберат накрая, че тези предимства са ужасна загуба. Подобно на Лот мнозина виждат как децата им погиват и едва спасяват душите си. Трудът на целия им живот е изгубен; животът им е един тъжен неуспех. Ако бяха проявили истинска мъдрост, децата им можеше да имат по-малко светски предимства, но със сигурност щяха да получат безсмъртното наследство.

Бог не е обещал на народа Си наследство в този свят. Авраам нямаше поземлени имоти “ни колкото една стъпка от нога” (Деян. 7:5). Той притежаваше блага и ги използваше за слава на Бога и за доброто на своите ближни. Но не

гледаше на този свят като на свой дом. Господ го бе призовал да напусне съотечествениците си идолопоклонници с обещанието за вечно притежаване на Ханаанската земя. Но нито той, нито синът му, нито внуците му я получиха. Когато се нуждаеше от място за погребване на мъртвите, Авраам трябваше да го купи от ханаанците. Единственият му имот в обещаната земя беше скалният гроб в пещерата Махпелах.

Но Словото Божие не пропада; нито пък Неговото окончателно изпълнение се заключава в превземането на Ханаан от еврейския народ. "А обещанията се изрекоха на Авраама и на неговия потомък" (Гал. 3:16). Самият Авраам трябваше да участва в наследството. Изпълнението на Божието обещание може да изглежда, че дълго се отлага, защото "за Господа един ден е като хиляда години и хиляда години - като един ден" (2 Петрово 3:8). Може да изглежда, че се забавя, но посоченото време "непременно ще дойде, няма да закъснее" (Авакум 2:3). Дарът на Авраам и неговото потомство включваше не само земята Ханаан, но цялата земя. Така казва апостолът: "Понеже обещанието към Авраама или към потомството му, че ще бъде *наследник на света,* не стана чрез закона, но чрез правдата от вяра" (Римл. 4:13). А Библията ясно учи, че дадените на Авраам обещания трябва да се изпълнят чрез Христос. Всички, които са Христови, са "Авраамово потомство, наследници по обещание" (Гал. 3:29) - наследници на "наследство нетленно, неоскверняемо и което не повяхва, запазено на небесата за вас" (1 Петрово 1:4) - земя, освободена от проклятието на греха. Защото "царството и владичеството, и величието на царствата, които са под цялото небе, ще се дадат на людете, които са светиите на Всевишния" и "кротките ще наследят земята и ще се наслаждават с изобилен мир" (Даниил 7:27; Пс. 37:11).

Бог даде на Авраам представа за това безсмъртно наследство и тази надежда го задоволи. "С вяра се засели в обещаната земя като в чужда и живееше в шатри, както Исаак и Яков - наследниците заедно с него на същото обещание. Защото очакваше града, който има вечни основи, на който архитект и строител е Бог."

За потомството на Авраам е писано: "Всички тия умряха във вяра, тъй като не бяха получили изпълнението на обещанията; но ги видяха и поздравиха отдалеч, като изповядаха, че са чужденци и пришелци на земята" (Евр. 11:9, 10, 13, 16). Ние трябва да живеем като пришълци и странници тук, ако искаме да спечелим "едно по-добро отечество, сиреч небесното". Децата на Авраам ще се стремят към града, който той очакваше, чийто "архитект и строител е Бог".

Глава 15

Женитбата на Исаак

Авраам остаря и очакваше скоро да умре; но едно нещо му оставаше да извърши още, за да осигури изпълнението на обещанието за потомството си. Исаак беше посочен от Бога да го наследи като пазител на Божия закон и като баща на избрания народ; но той още не бе женен. Жителите на Ханаан се бяха отдали на идолопоклонство, а Бог бе забранил смесени бракове на Своя народ с други народи, защото знаеше, че такива женитби биха довели до отстъпление. Патриархът се боеше от покваряващите влияния, обкръжаващи сина му. Традиционната вяра на бащата в Бога и подчинението към Неговата воля бяха отразени в характера на сина, но младият мъж силно се привързваше и бе благороден и всеотдаен по природа. Ако се свържеше с небогобоязлива жена, той щеше да бъде в опасност да пожертва принципа заради хармонията. Изборът на съпруга за Исаак бе въпрос от особена важност за дома на Авраам. Бащата копнееше синът му да се ожени за девойка, която няма да го отдалечи от Бога.

В древността сватосването се правеше обикновено от родителите; и това беше обичайно сред поклонниците на Бога. Не се изискваше някой да се ожени за някого без любов; но в отдаването на чувствата си младите бяха насочвани от преценката на своите опитни, богобоязливи родители. Смяташе се за неуважение към родителите и дори за престъпление някой да се противопостави на това.

Исаак, доверявайки се на бащината мъдрост и любов, с радост повери на баща си този въпрос с вярата, че самият Бог ще го ръководи в избора. Мислите на патриарха се насочиха към племето на неговите отци в месопотамската земя. Макар че идолопоклонството не му бе чуждо, то пазеше и знанието за истинския Бог и Му се покланяше. Исаак не биваше да напуска Ханаан, за да отиде сред хората там, но може би щеше да се намери някоя девойка от тях, която да напусне дома си и да се омъжи за Исаак, за да запазят чистото поклонение на живия Бог. Авраам повери важния въпрос на “най-стария слуга”, човек набожен, опитен и със здрав разум, който му бе служил продължително и вярно. Поиска от слугата си да даде тържествен обет пред Господа, че няма да взема за Исаак жена от ханаанците, но ще избере девойка от семейството на Нахор в Месопотамия. Поръча му да не отвежда там Исаак. Ако не можеше да намери девойка, която би пожелала да напусне своето племе, пратеникът щеше да бъде свободен от обета. Патриархът го окуражи за неговата трудна и деликатна задача с уверението, че Бог ще увенчае мисията му с

успех. “Господ, небесният Бог, Който ме изведе из бащиния ми дом и от родната ми земя..., ще изпрати ангела Си пред тебе.”

Пратеникът тръгна без отлагане. Взе със себе си десет камили за спътниците си и за годеницата, която щеше да се върне с него, взе и даровете за нея и приятелите й и тръгна на дълъг път отвъд Дамаск, към богатите равнини, граничещи с великата река на изток. Когато наближи Харан, “Нахоровия град”, той се поспря пред стените му близо до кладенеца, където тукашните жени идваха вечер за вода. Това бе време, през което мислеше напрегнато. От избора му щяха да последват важни резултати не само за дома на господаря му, но и за бъдещите поколения. А как мъдро да избере девойка сред напълно непознати хора? Спомняйки си думите на Авраам, че Бог ще изпрати ангела Си с него, той се помоли сериозно за положително ръководство. В семейството на господаря си бе привикнал на постоянна любезност и гостоприемство и сега се помоли за акт на любезност от страна на девойката, която Бог бе избрал.

Още не бе изговорил молитвата си, когато му бе даден и отговорът. Сред събралите се край кладенеца жени една привлече вниманието му с благородното си държание. Като се приближи, странникът я помоли за малко вода от глинения съд на рамото й. Заедно с любезния отговор на молбата си получи и предложение да му извади вода и за камилите - служба, която дори княгините имаха обичай да вършат за бащините си стада и добитък. Така желаният знак бе даден. Момата “беше твърде красива наглед” и готовността й да услужи бе доказателство за едно добро сърце и активен, енергичен характер. Досега Божествената ръка беше с него. След като се отблагодари за любезността й с богати дарове, пратеникът я попита чия дъщеря е и като чу, че е дъщеря на Ватуил, Авраамовия племенник, “се наведе, та се поклони на Господа”.

Човекът помоли за подслон в дома на баща й и с думи на благодарност разкри връзката си с Авраам. Девойката разказа вкъщи случилото се и брат й Лаван веднага побърза да въведе странника и неговите придружители да споделят гостоприемството им.

Елиезер, не пожела да вкуси от храната, докато не разказа за своето поръчение и за молитвата си на кладенеца с всички придружили я обстоятелства. След това рече: “Сега, прочее, ако искате да постъпите любезно и вярно спрямо господаря ми, кажете ми, и ако не, пак ми кажете, за да се обърна надясно или наляво.” Отговорът бе: “От Господа стана това. Ние не можем да ти речем ни зло, ни добро. Ето Ревека пред тебе; вземи я и си иди. Нека бъде жена на сина на господаря ти, както Господ е говорил.”

След като съгласието на семейството бе получено, и самата Ревека бе попитана дали би желала да отиде в толкова отдалечено от бащиния й дом място, за да се омъжи за сина на Авраам. От всичко случило се тя повярва, че Бог я е избрал за съпруга на Исаак, и каза: "Отивам."

Предвкусвайки радостта на господаря си от успеха на поверената му мисия, слугата бе нетърпелив да тръгне и на утринта те се запътиха към дома. Авраам живееше във Вирсавее, а Исаак, който се грижеше за стадата в съседна област, се бе върнал при шатрата на баща си, за да дочака пристигането на пратеника от Харан. "И като излезе Исаак, за да размишлява на полето привечер, подигна очи и видя, и ето, камили се приближаваха. Също и Ревека подигна очи и видя Исаака; и слезна от камилата. Защото беше рекла на слугата: "Кой е оня човек, който иде през полето насреща ни?" И слугата беше казал: "Това е господарят ми." Затова тя взе покривалото си и се покри. И слугата разказа на Исаака всичко, което бе извършил. Тогава Исаак въведе Ревека в шатрата на майка си Сара и я взе, и тя му стана жена, и той я обикна. Така Исаак се утеши след смъртта на майка си."

Авраам бе осъзнал резултата от смесените бракове на богобоязливите с безбожните от дните на Каин до неговото време. Последствията от собствения му брак с Агар и брачните връзки на Исмаил и Лот бяха пред очите му. Липсата на вяра доведе Авраам и Сара до раждането на Исмаил, до смесване на праведното семе с безбожното. На бащиното влияние върху сина противодейства и идолопоклоннически род на майката, и връзката на Исмаил с езическите съпруги. Ревността на Агар и на жените, които тя избра за Исмаил, обкръжиха семейството на патриарха с бариера, която той напразно се стараеше да преодолее.

Ранните бащински поучения не останаха без резултат за Исмаил, но влиянието на неговите жени доведе до установяване на идолопоклонство в семейството му. Отделен от баща си и огорчен от борбите и противопоставянето в един дом, лишен от любов и страх от Бога, Исмаил бе принуден да избере дивия скитнически живот на пустинен вожд, който "дига ръката си против всекиго и всеки ще дига ръката си против него" (Бит. 16:12). В късните си дни той се покая за злите си пътища и се върна при Бога на баща си. Но отпечатъкът на характера му върху неговите потомци остана. Произлезлият от него могъщ народ бе буен езически народ, който винаги притесняваше и измъчваше потомците на Исаак.

Лотовата жена бе самолюбива, нерелигиозна и тя упражни цялото си влияние за да раздели съпруга си от Авраам. Ако не бе тя, Лот не би останал в Содом, лишен от съвета на мъдрия, боящ се от Бога патриарх. Влиянието на жена му и общуването с порочните жители на този зъл град биха го довели до отстъпление от Бога, ако не бе вярното наставление в младостта му от Авраам.

Женитбата на Лот и изборът му на Содом бяха първите брънки на веригата от събития, донесли зло на света в продължение на много поколения.

Никой, боящ се от Бога, не може да се свърже в безопасна връзка с човек у когото няма страх Господен. “Ще ходят ли двама заедно, ако не се съгласят?” (Амос 3:3). Щастието и благополучието на брачната връзка зависят от единството на съпрузите; но между вярващ и невярващ има огромна разлика във вкусовете, наклонностите и намеренията. Двамата служат на различни господари, намиращи се във вражда помежду си. Колкото чисти и праведни да са нечии принципи, влиянието на невярващия партньор отклонява от Бога.

Влезлият в брачна връзка, докато все още е бил необърнат, чрез своето обръщане се е поставил под още по-силното задължение да бъде верен на своя партньор, колкото и големи да са различията в религиозната вяра. Но Божиите изисквания трябва да бъдат поставени над всяка земна връзка, дори това да има за резултат тежки изпитания и преследване. С дух на любов и кротост тази вярност може да повлияе на невярващия и той да бъде спечелен. Но бракът между християнин и невярващ е забранен в Библията. “Не се впрягайте заедно с невярващите.”

Исаак бе високопочитан от Бога като наследник на обещанията, чрез които светът трябваше да бъде благословен. И все пак, 40-годишен, той се подчини на бащиното си решение - неговият опитен, боящ се от Бога слуга да му избере жена. И резултатът от този брак, както е представен в Писанието, е една нежна и красива картина на домашно щастие. “...Исаак въведе Ревека в шатрата на майка си Сара и я взе, и тя му стана жена, и той я обикна. Така Исаак се утеши след смъртта на майка си.”

Какъв контраст между поведението на Исаак и това на младите днес дори сред наричащите се християни! Младите хора твърде често мислят, че отдаването на техните чувства е въпрос, за който трябва да се съветват единствено със себе си, въпрос, върху който нито Бог, нито родителите им трябва да упражняват контрол. Далеч преди да са стигнали до зрелост, те смятат себе си за компетентни да правят свой собствен избор без помощта на родителите си. Няколко години съпружески живот обикновено са достатъчни, за да им покажат грешката, но често е твърде късно, за да се предотвратят гибелните й резултати. Същата липса на мъдрост и самоконтрол, довели до прибързания избор, допускат злото да се усложни, докато брачната връзка стане горчиво бреме. Така мнозина са разбили щастието си в този живот, а и надеждата си за бъдещия.

Ако има някакъв въпрос, който трябва да бъде внимателно обсъден и в който да се търси съвета на по-старите и по-опитните, това е въпросът за женитбата. Ако

някога Библията е била необходима като съветник, ако Божественото ръководство е трябвало да се търси в молитва, това е преди да се предприеме стъпката, обвързваща хората за цял живот.

Родителите никога не трябва да пренебрегват своята отговорност за бъдещото щастие на децата си. Исаак се съгласи с решението на баща си в резултат на възпитанието, научило го да обича послушанието. Макар че Авраам изискваше децата му да уважават бащиния авторитет, всекидневният му живот свидетелстваше, че този авторитет не е егоистична и своеволна власт, а се основава на любов и има предвид доброто и щастието им.

Бащите и майките трябва да разбират поверения им дълг да насочват привързаността на младите към хора, които да им бъдат подходящи партньори. Чрез собственото си поучаване и пример, с укрепващата Божия благодат те трябва да смятат за свой дълг така да оформят характера на децата си от най-ранните им години, за да бъдат чисти и благородни, да бъдат привлечени към доброто и истината. Подобните хора взаимно се привличат и оценяват. Нека любовта към истината, чистотата и благочестието бъдат отрано всадени в душата и младите ще търсят обществото на хора, притежаващи същите характерни черти.

Нека родителите се стремят със собствения си характер и с домашния си живот да дават пример за любовта и благотворителността на небесния Отец. Нека домът прелива от радост. Това ще има много по-голяма стойност за вашите деца от земи или пари. Нека любовта към дома да се пази жива в сърцата им, за да се връщат в дома на своето детство като в място на мир и щастие, второ след небето. Не всички членове на семейството имат еднакъв характер и често ще има случаи да се проявява търпение и толерантност. Но чрез любов и самодисциплина всички могат да бъдат най-тясно свързани.

Истинската любов е висш и свят принцип. Тя е напълно различна по характер от любовта, която се събужда от импулс и внезапно умира при по-сериозно изпитание. Научени на вярност към дълга в бащиния дом, младежите трябва да се приготвят за собствените си домове. Нека да практикуват себеотрицание и да проявяват доброта, любезност и християнско съчувствие. Така топлината на любовта ще бъде опазена в сърцето и този, който излезе от такъв дом, за да застане начело на собствено семейство, ще знае как да спомага за щастието на избраната си спътница в живота. Вместо да бъде край на любовта, женитбата ще бъде само нейно начало.

Глава 16*

* Тази глава е основана на Битие 25 гл.

Яков и Исав

Яков и Исав, синовете близнаци на Исаак, бяха в поразителен контраст както по характер, така и по поведение. Такава липса на прилика бе предсказал и Божият ангел още преди да се родят. Когато в отговор на тревожната молитва на Ревека ангелът заяви, че ще й бъдат дадени двама сина, той разкри и бъдещата им история: всеки от тях ще стане родоначалник на могъщ народ, но единият ще бъде по-велик от другия и вторият ще има надмощие.

Исав порасна привързан към себеугаждането. Съсредоточаваше целия си интерес в сегашното. Нетърпелив и невъздържан, той се наслаждаваше на дивата свобода на лова и рано избра живота на ловец. Но въпреки това бе любимецът на баща си. Тихият, обичащ спокойствието пастир бе привлечен от дързостта и силата на първородния си син, който безстрашно кръстосваше планини и пустини, връщайки се у дома с улов за баща си и с възхитителни разкази за приключенския си живот. Яков - вглъбен, внимателен и грижовен, винаги мислеше повече за бъдещето, отколкото за настоящето, и бе доволен да прекарва в дома си, зает с грижа за стадата и за обработването на земята. Търпеливото му усърдие, пресметливост и предвидливост бяха оценени от Ревека. Привързаността му бе дълбока и силна. Неговите непрестанни благородни грижи й създаваха много повече щастие, отколкото експанзивната и случайна доброта на Исав. Тя обичаше повече Яков.

Обещанията, дадени на Авраам и потвърдени за неговия син, бяха пазени от Исаак и Ревека като велика цел на техните желания и надежди. Исав и Яков познаваха тези обещания. Те бяха научени да гледат на първородството като на много важно нещо, защото то включваше не само наследство на светско богатство, но и духовно превъзходство. Този, който го получеше, трябваше да бъде свещеник на семейството; и по линията на неговото потомство щеше да дойде Изкупителят на света. От друга страна, притежателят на първородството имаше и задължения. Наследникът на неговите благословения трябваше да посвети живота си в служба на Бога. Подобно на Авраам трябваше да бъде послушен на Божествените изисквания. В брака, в семейните отношения, в обществения живот той трябваше да се съветва с Божията воля.

Исаак разказа на синовете си за тези привилегии и условия и ясно заяви, че като по-пръв Исав е удостоеният с първородството. Но Исав нямаше влечение към набожността, нито пък имаше склонност към религиозен живот. Изискванията на духовното първородство не му бяха присърце и дори ги мислеше за омразни ограничения. Божия закон - условие за Божествения завет с Авраам, Исав смяташе за робски ярем. Привързан към себеугаждане, той нищо не желаеше така много, както свободата да прави това, което му е угодно. Силата и богатствата, празнуването и пируването бяха за него щастие. Възхищаваше се от неограничената свобода на своя див, скитнически живот. Ревека помнеше думите на ангела и с по-ясно проникновение от съпруга си четеше характера на своите синове. Тя бе убедена, че наследството на Божественото обещание бе предназначено за Яков. Повтаряше на Исаак думите на ангела, но привързаният към Исав баща бе непоклатим в намерението си да му даде благословението на първородството.

Яков знаеше от майка си Божественото съобщение, че първородството се пада нему и бе изпълнен с неизразимо желание да получи привилегиите, които то включваше. Не за бащиното си богатство жадуваше. За духовното първородство копнееше той. Да общува с Бога както праведния Авраам, да принася примирителни жертви за семейството си, да бъде родоначалник на избрания народ и на обещания Месия и да наследи безсмъртните притежания, включени в благословението на завета - тези привилегии и почести разпалваха най-страстните му желания. Умът му се простираше напред към бъдещето и се опитваше да се хване за невидимите благословения.

С тих копнеж слушаше всичко, което баща му разказваше за духовното първородство. Внимателно стаяваше наученото от майка си. Ден и нощ този въпрос занимаваше мислите му, докато стана всепоглъщащ интерес на живота му. Но докато така оценяваше вечните над временните благословения, Яков нямаше практическо познание за Бога, Комуто се покланяше. Сърцето му не бе обновено от Божествената благодат. Той вярваше, че отнасящото се за него обещание не можеше да се изпълни, докато Исав задържа правата на първородството си, и постоянно търсеше начин да придобие скъпоценното благословение, на което брат му гледаше така леко.

Когато един ден Исав си дойде у дома отпаднал и уморен от лова, поиска от яденето, което Яков приготвяше. Яков, у когото една мисъл винаги стоеше на първо място, се възползва от своето временно предимство и предложи да задоволи глада на брат си с цената на първородството. “Виж, аз съм на умиране, за какво ми е това първородство?” (Бит. 25:32-34). За една паница леща той се раздели с него и потвърди размяната с клетва. Малко време би било нужно, за да се достави храна в

бащините шатри, но за да задоволи моментното си желание, той безгрижно размени славното наследство, обещано на дедите му от самия Бог. Целият му интерес беше в настоящето. Бе готов да пожертва небесното за земното, да размени бъдещото си добро за краткото удовлетворяване на моментния си глад.

"Така Исав презря първородството си." Като се освободи от него, изпита чувство на облекчение. Сега на пътя му нямаше препятствия; можеше да прави каквото си иска. Колко много хора още продават своето първородство, което им дава право на едно наследство, чисто и неосквернено, вечно наследство в небесата, заради това диво удоволствие, погрешно наречено свобода!

Винаги подвластен на чисто външни и земни примамки, Исав си взе две жени от дъщерите на Хет. Те бяха поклоннички на фалшиви богове и идолопоклонството им бе горчива мъка за Исаак и Ревека. Исав наруши едно от условията на завета, забраняващо бракове между избрания народ и езичниците; но Исаак все още бе непоклатим в решението си да му даде първородството. Доводите на Ревека, силното желание на Яков да получи благословението и безразличието на Исав към неговите задължения не промениха намерението на бащата.

Минаха години и когато Исаак - стар и сляп, очакваше скоро да умре, реши повече да не отлага благославянето на по-първия син. Но като знаеше несъгласието на Ревека и Яков, реши да изпълни тържествената церемония тайно. Според обичая в такива случаи да се прави угощение, патриархът заръча на Исав: "...излез на полето и улови ми лов..., за да те благослови душата ми, преди да умра" (Бит. 27:3, 4).

Ревека отгатна намерението му, за което бе уверена, че е против откритото от Бога като Негова воля. Исаак бе в опасност да си навлече Божественото неодобрение и да лиши втория си син от положението, за което Бог го бе призовал. Тя напразно се бе опитвала да повлияе на Исаак чрез доводи и реши да прибегне към друга стратегия.

Исав едва бе тръгнал да изпълни поръчението на бащата, когато Ревека се зае да изпълни намерението си. Тя каза на Яков какво се бе случило, като подчерта необходимостта от незабавно действие, за да се предотврати окончателно и безвъзвратно даването на благословението на Исав. И увери сина си, че ако следва наставленията й, би могъл да го придобие, както Бог бе обещал. Яков не се съгласи с готовност с предложения от нея план. Мисълта да измами баща си му причини голяма мъка. Той почувства, че такъв грях би донесъл по-скоро проклятие, отколкото благословение. Но надмогна своите скрупули и се зае да осъществи внушенията на майка си. Не мислеше да изрече направо лъжа, но застанал веднъж в

присъствието на баща си, той сякаш бе отишъл твърде далеч, за да се върне назад, и придоби желаното благословение чрез измама.

Яков и Ревека успяха в намерението си, но с лъжата си спечелиха само неприятности и мъка. Бог бе заявил, че Яков ще получи първородството и Неговата дума щеше да се изпълни в отреденото от Него време, ако чакаха с вяра Той да действа вместо тях. Но както мнозина, изповядващи, че са Божии деца, те не оставиха нещата в Неговите ръце. Ревека горчиво се покая за грешния съвет, който бе дала на сина си, станал причина тя да се раздели с него и никога да не види лицето му. От часа, когато получи първородството, Яков бе превит под тежестта на себеосъждането. Той съгреши против баща си и брат си, против собствената си душа и против Бога. В един кратък час той извърши дело, за което се покайваше цял живот. Тази постъпка не се изтри от паметта му в идните години, когато неправедното поведение на собствените му синове измъчваше душата му.

Яков едва бе напуснал шатрата на баща си, когато Исав влезе. Въпреки че бе разменил първородството и бе потвърдил това с тържествена клетва, сега реши да придобие неговите благословения, независимо от правата на брат си. С духовното бе свързано и земното първородство, което щеше да му даде ръководно място в семейството и двоен дял от имота на баща му. Тези благословения ценеше той. “Да стане баща ми и да яде от лова на сина си, за да ме благослови душата ти.”

Треперещ от изумление и тревога, слепият стар баща научи за извършената спрямо него измама. Дълбоко лелеяните му отдавнашни надежди бяха съкрушени и той остро почувства разочарованието, което първият му син трябваше да преживее. Но в ума му проблясна убеждението, че Божието провидение бе осуетило неговото намерение и бе допуснало тъкмо това, което бе решил да предотврати. Спомни си думите на ангела към Ревека и въпреки греха, за който Яков бе виновен, видя в него най-годния да изпълни Божиите намерения. Думите на благословението още бяха на устните му и той почувства Духа на вдъхновението; и сега, когато узна за всички обстоятелства, потвърди несъзнателно произнесеното благословение върху Яков. “Да! И благословен ще бъде.”

Исав не бе оценил високо благословението, докато то беше в негови ръце, но пожела да го има сега, когато му бе отнето завинаги. С всичките сили на своето импулсивно, страстно естество той въстана и мъката, и гневът му бяха ужасни. Извика с необикновена горест: “Благослови ме ей мене, тате... Не си ли задържал за мене благословение?” Но даденото обещание не можеше да се върне назад. Първородството, което така безгрижно бе заменил, не можеше да се придобие отново. “За едно ястие”, за моментно задоволяване на никога неограничавания си апетит, Исав продаде наследството си; но когато разбра своята лудост, беше твърде

късно да си възвърне благословението. “...той бе отхвърлен и при все, че го потърси със сълзи..., не намери място за промяна на ума у баща си” (Евр. 12:16, 17). Исав не бе лишен от привилегията да получи Божията благосклонност чрез покаяние; но той не можа да намери начин да си върне първородството. Скръбта му не произлизаше от убеждение за грях. Той не желаеше да се примири с Бога. Страдаше поради резултатите от греха си, а не поради самия грях.

За своето безразличие към Божествените благословения и изисквания Исав е наречен в Писанието “нечестив” (Евр. 12:16, 17). Той представлява онези, които оценяват леко изкуплението, издействано за тях чрез Христос, и са готови да пожертват своето наследство в небето за земните тленни неща. Повечето хора живеят за настоящето, без мисъл и грижа за бъдещето. Подобно на Исав казват: “Нека ядем и пием, защото утре ще умрем” (1 Кор. 15:32). Те се водят от наклонностите си и вместо да практикуват себеотрицание, пренебрегват най-скъпоценните съображения. Когато трябва да изоставят едно от двете - задоволяването на неестествения си апетит или обещаните само на себеотрицателните и боящите се от Бога небесни благословения - изискванията на апетита побеждават, а Бог и небето биват буквално презрени. Колко много, дори от изповядващите се за християни, са се хванали в плен на вредно за здравето себеугаждане, което притъпява чувствителността на душата. Когато им се представи дългът да премахнат от себе си нечистотата на плътта и на духа и да упражняват святост в страх Божи, те се обиждат. Виждат, че не могат да продължат грешните си удоволствия, а в същото време да имат и небето - затова заключават, че понеже пътят към вечния живот е толкова стръмен, не могат да вървят по него.

Цели множества продават първородството си за чувствени наслади. Жертват здравето, отслабват умствените си способности и изгубват небето - и всичко това само за едно временно удоволствие, едно угаждане, едновременно отслабващо и унизително по своя характер. Както Исав се събуди, за да види лудостта на своята прибързана размяна твърде късно, за да възстанови загубата си, така ще бъде и в Божия ден с ония, които са разменили небесното си наследство за егоистични удоволствия.

Глава 17

Бягството и изгнаничеството на Яков

Заплашен със смърт от гнева на Исав, Яков напусна родния си дом като беглец, но отнесе със себе си бащиното благословение. Исаак поднови с него завета на обещанието и му заръча като негов наследник да си потърси жена от семейството на майка си в Месопотамия. При все това Яков предприе своето самотно пътуване с дълбоко смутено сърце. Само с тояга в ръка, трябваше да пропътува стотици мили през страна, населена с диви, скитнически племена. Смирен и измъчван от угризения на съвестта той се стремеше да избягва хората, за да не бъде проследен от разярения си брат. Боеше се да не загуби завинаги благословението, което Бог бе предначертал да му даде; а Сатана бе до него, за да го притиска с изкушенията си.

Вечерта на втория ден завари Яков далеч от шатрата на баща му. Момъкът се чувстваше отхвърлен и разбираше, че цялата тази тревога си навлече със собственото си погрешно поведение. Мракът на отчаянието притискаше душата му и той едва се осмели да се помоли. Но бе така безкрайно сам, че почувства нужда от Божията закрила, както никога преди това. С плач и дълбоко смирение призна греха си и се помоли за някакво доказателство, че не е напълно отхвърлен. Натовареното му сърце не можеше да намери облекчение. Загубил доверие в себе си, той се боеше, че Богът на отците му го е отхвърлил.

Но Бог не изостави Яков. Милостта Му бе все още простряна над Неговия грешащ, недоверчив служител. Господ състрадателно му разкри тъкмо онова, от което се нуждаеше - един Спасител. Яков бе съгрешил; но сърцето му се изпълни с благодарност, като видя открит път, по който можеше отново да си възвърне Божието одобрение.

Умореният от пътуването скитник легна на земята с един камък за възглавница. Когато заспа, видя стълба, блестяща и лъчиста, чийто долен край опираше на земята, а горният стигаше до небето. Ангели слизаха и се качваха по тази стълба, а отгоре й стоеше Господ на славата и от небесата се чу Неговият глас: “Аз съм Господ, Бог на баща ти Авраама и Бог на Исаака.” Земята, върху която лежеше като изгнаник и беглец, бе обещана на него и на потомството му с уверението: “Чрез тебе и чрез твоето потомство ще се благославят всички племена на земята.” Това обещание, дадено на Авраам и на Исаак, сега бе подновено пред Яков. Тогава, предвид сегашното му състояние на самотност и тревога, бяха изговорени думи на утеха и насърчение: “Ето, Аз съм с тебе и ще те пазя където и да

идеш, и ще те върна пак в тая земя, защото няма да те оставя, докле не извърша това, за което ти говорих" (Бит. 28:13-15).

Господ знаеше лошите влияния, които щяха да заобикалят Яков и опасностите, на които щеше да бъде изложен. В милостта Си Той откри бъдещето пред каещия се беглец, за да може Яков да разбере Божествената цел за него и да се приготви да се противопоставя на изкушенията, които непременно щяха да го връхлетят, когато се намира сам между идолопоклонници и лукави хора. Пред него винаги щеше да изпъква високият образец, към който трябваше да се стреми; а знанието, че чрез него се изпълняваше Божията цел, щеше постоянно да го подтиква към вярност.

В това видение на Яков бе представен изкупителният план - не напълно, но на такива части, които бяха важни за него в онова време. Тайнствената стълба, която му бе представена по време на съня, бе същата, за която Христос спомена в разговора си с Натанаил. Той каза: "...ще видите небето отворено и Божиите ангели да възлизат и слизат над Човешкия Син" (Йоан 1:51). Преди човекът да се надигне срещу Божието управление, Бог и човек общуваха свободно. Но грехът на Адам и Ева раздели небето от земята, така че човекът не можеше да общува със Създателя Си. Въпреки това светът не бе оставен в самотна безнадеждност. Стълбата представлява Исус - назначеният посредник за това общуване. Ако чрез заслугите Си Той не бе поставил мост над пропастта, направена от греха, служещите ангели не биха могли да общуват с падналия човек. Христос свързва човека в неговата слабост и безпомощност с източника на безграничната сила.

Всичко това бе открито на Яков насън. Въпреки че умът му веднага схвана една част от откровението, неговите велики и тайнствени истини бяха урок, който той трябваше да изучава през целия си живот и който все повече и повече трябваше да се разкрива пред ума му.

В дълбоката тишина на нощта Яков се пробуди от съня си. Блестящите образи на видението бяха изчезнали. Само смътното очертание на самотните хълмове и светлите звездни небеса над него срещаха погледа му. Но той решително чувстваше, че Бог е с него. Едно невидимо присъствие изпълваше самотата. "Наистина Господ е на това място, каза той, а аз не съм знаел... Това не е друго освен Божи дом, това е врата небесна" (Бит. 28:16-22).

"На сутринта, като стана Яков рано, взе камъка, който си беше турил за възглавница, изправи го за стълб и изля масло на върха му." Според обичая за възпоменаване на важни събития Яков издигна паметник на Божията милост, та когато пак мине по този път, да се спре на святото място, за да се поклони на Господа. И назова мястото Ветил или "Божи дом". С дълбока благодарност повтори

обещанието, че Божието присъствие ще бъде с него; и след това направи тържествен обет: “Ако бъде Бог с мене и ме опази в това пътуване, по което отивам, и ми даде хляб да ям и дрехи да се облека, така щото да се завърна с мир в бащиния си дом, тогава Господ ще бъде мой Бог и тоя камък, който изправих за стълб, ще бъде Божи дом; и от всичко, що Ми дадеш, ще дам десятък на Тебе.”

Яков не се стремеше да поставя срокове на Бога; Господ вече му бе обещал благополучие, но неговият обет преливаше от сърдечна благодарност за уверението в Божията любов и милост. Той признаваше Божиите изисквания към него и чувстваше, че трябва да се отплати за особените знаци на Божествена благосклонност. Така всяко благословение ни призовава да откликнем с благодарност към Автора на всички милости към нас. Необходимо е християнинът често да преглежда миналия си живот и да си спомня с благодарност скъпоценните спасения, които Бог е извършвал за него. Подкрепял го е в тежки изпитания и когато всичко е изглеждало тъмно и заплашително, е отварял пътища пред него, освежавал го е когато е бил готов да падне. Той трябва да признава всичко това като доказателства за грижата на небесните ангели. Имайки предвид тези безбройни благословения, той често ще пита с покорно и благодарно сърце: “Що да въздам Господу за всичките Му благодеяния към мене?” (Пс. 116:12).

Нашето време, таланти, имущество е редно да бъдат свято предадени на Него, Който ни е поверил тези благословения. Когато за нас е извършено особено спасение или са ни дадени нови, неочаквани благословения, ние трябва да благодарим за Божията доброта не само с думи на благодарност, но подобно на Яков - чрез дарби и приношения. Както постоянно получаваме благословения от Бога, така трябва постоянно и да даваме.

“От всичко, що ми дадеш - каза Яков, - ще дам десятък на Тебе” (Бит. 28:22). Трябва ли ние, които се радваме на пълната светлина и привилегиите на евангелието, да се задоволяваме да даваме на Бога по-малко, отколкото даваха живелите някога в по-малко благоприятна религиозна епоха? Не! Тъй като благословенията, на които се радваме, са по-големи, не трябва ли съответно и нашите задължения да нараснат? Но колко ниска е оценката; колко напразно се стараем да измерим с математически правила за време, пари и любов Неговата безмерна любов и Неговия невъобразимо скъп дар! Десятъци за Христос! О, дребно подаяние, срамна компенсация за това, което струва толкова много! От кръста на Голгота Христос призовава към безрезервно посвещение. Всичко, което имаме, което сме, трябва да бъде посветено на Бога.

С нова и пребъдваща вяра в Божествените обещания, уверен в присъствието и защитата на небесните ангели, Яков продължи пътя си към “земята на източните

жители" (Бит. 29:1). Но колко различно бе пристигането му от това на Авраамовия пратеник преди почти сто години! Слугата бе дошъл със свита от придружители, яздещи на камили и с богати дарове от злато и сребро. Синът на Исаак бе самотен, бос пътник, непритежаващ нищо друго, освен тоягата си. Подобно на Авраамовия слуга Яков се поспря пред кладенеца и тук срещна Рахил - по-младата дъщеря на Лаван. Но сега Яков направи услугата, като търколи камъка от извора и напои стадата. Когато стана известно неговото роднинство, той бе поканен в дома на Лаван. Макар че дойде без притежания и придружители, само няколко седмици бяха необходими, за да покажат стойността на неговата прилежност и умение. И той бе поканен да остане. Наредено бе да служи на Лаван седем години, за да получи ръката на Рахил.

В ранните времена обичаят изискваше преди утвърждаването на брачната връзка младоженецът да плати на бащата на своята съпруга определена сума пари или нейния еквивалент в друго имущество според обстоятелствата. Този обичай се е смятал като защита на брачната връзка. Бащите не мислели, че е безопасно да поверят щастието на дъщерите си на хора без възможности да поддържат семейство. Ако те нямали достатъчно пестеливост и енергия да управляват бизнес и да придобиват добитък или земи, налице били опасения, че животът им няма да е сигурен. Но било предвидяно средство за изпитване и на онези, които нямали какво да платят за съпругата си. На тях било позволявано да работят определено време според стойността на изискваната зестра на бащата, чиято дъщеря обичали. Когато кандидатът бивал верен в службата си и доказвал, че е достоен във всяко отношение, получавал дъщерята за своя съпруга. Обикновено сумата, която спечелил през това време, бащата давал като зестра на сватбата. В случая с Рахил и Лия обаче Лаван егоистично задържа зестрата, която трябваше да им даде. Те споменаха за това точно преди да отпътуват от Месопотамия: "...защото ни продаде и даже изяде дадените за нас пари" (Бит. 31:15).

Древният обичай водеше до добри резултати, въпреки че понякога се злоупотребяваше с него, както в случая с Лаван. С изискването кандидатът да служи, за да се сдобие с невяста, се избягваше прибързана женитба и се създаваше възможност да се изпита дълбочината на неговите чувства, както и способността му да издържа семейството. В наши дни много злини са резултат от следването на обратния обичай. Често пъти става така, че преди женитбата някои хора имат малка възможност да опознаят взаимно навиците и наклонностите си и както показва всекидневието, те буквално непознати, свързват интересите си пред олтара. Мнозина откриват твърде късно, че не са подходящи един за друг и резултатът от техния съюз е окаяност за цял живот. Често жената и децата страдат от леността,

неспособността или порочните навици на съпруга и бащата. Големи нещастия биха се предотвратили, ако характерът на кандидата би бил изпитан преди женитбата съгласно древния обичай.

Яков отдаде седем години вярна служба за Рахил и годините, през които той служи "поради любовта му към нея, те му се видяха като няколко дни" (Бит. 29:20). Но в желанието си да задържи този толкова ценен помощник, себелюбивият и алчен Лаван извърши жестока измама - замени Рахил с Лия. Фактът, че самата Лия участваше в измамата, беше достатъчен повод за Яков да почувства, че не би могъл да я обича. Неговият възмутен упрек към Лаван бе посрещнат с предложение да му служи още седем години за Рахил и с настояването Лия да не бъде отхвърлена, защото това можеше да донесе срам на семейството. Така Яков бе поставен в много болезнено и трудно положение. Накрая реши да задържи Лия и да се ожени за Рахил. Винаги най-много обичаше Рахил и предпочитанието му към нея възбуждаше завист и омраза. Животът му бе вгорчен от съперничеството между неговите съпруги - сестри.

Двадесет години Яков остана в Месопотамия, за да работи на Лаван, който пренебрегна роднинските връзки в стремежа си да придобие всички блага от тях. За двете си дъщери поиска четиринадесет години тежък труд, а през останалия период десет пъти промени заплатата на Яков. Но въпреки това Яков служи старателно и вярно. Думите му към Лаван при последната им среща живо описват неуморното внимание, което той отдаваше в интерес на своя взискателен господар. "Двадесет години вече съм бил при тебе. Овците ти и козите ти не се изяловиха и овните на стадото ти не изядох. Разкъсано от звяр не ти донесох; аз теглех загубата. От мене ти изискваше откраднатото, било че се открадне деня или нощя. Ето как беше с мене: деня пекът ме изнуряваше, а нощя мразът; и сънят бягаше от очите ми" (Бит. 31:38-40).

Необходимо беше пастирът да бди над стадата си денем и нощем. Те бяха в опасност от грабители, а и от дръзките и многобройни диви зверове, които често опустошаваха стадата. Яков имаше много помощници, с които се грижеше за големите стада на Лаван, но отговорността за всички тях бе само негова. През някои периоди от годината бе необходимо сам да бъде постоянно със стадата, да ги пази да не погинат от жажда през сухия сезон, а през студените месеци да не измръзнат от нощния мраз. Яков беше главният пастир. Слугите му бяха негови помощници. Ако някоя овца изчезнеше, главният пастир понасяше загубата; и той държеше точна сметка от слугите, на които бе поверил грижата за стадата, ако те не бяха в цветущо състояние.

С живота на пастира, изпълнен с трудолюбие и безпокойство, неговото нежно съчувствие към безпомощните създания, поверени на грижата му, боговдъхновените писатели са илюстрирали някои от най-скъпоценните истини на евангелието. В отношението си към Своя народ, Христос е сравнен с пастир. След грехопадението Той видя Своите овце обречени на гибел в тъмните пътища на греха. За да спаси тези скитащи овце, Господ остави почестите и славата на Бащиния Си дом. Той каза: "Ще потърся изгубената и ще докарам пропъдената, ще превържа ранената и ще подкрепя немощната..., затова Аз ще избавя овцете Си, та не ще бъдат вече за корист... Те не ще бъдат вече корист на народите и земните зверове не ще ги изпояждат" (Езекиил 34:16, 22, 28). Гласът Му се чува да ги призовава в Неговото стадо. "И ще има заслон да засенява от пека денем и да служи за прибежище и защита от буря и от дъжд" (Исая 4:6). Грижата му за стадото е неуморна. Той укрепва слабата, облекчава страдащата, събира агнетата в ръцете Си и ги носи в прегръдките Си. Неговите овце Го обичат. "А подир чужд човек няма да следват, но ще побягнат от него, защото не познават гласа на чуждите" (Йоан 10:5).

Христос казва: "Аз съм добрият пастир. Добрият пастир живота си дава за овцете. Който е наемник, а не овчар, и не е стопанин на овцете, вижда вълка, че иде, и като оставя овцете, бяга; и вълкът ги разграбва и разпръсва. Той бяга, защото е наемник и не го е грижа за овцете. Аз съм добрият пастир и познавам Моите, и Моите Мене познават..." (Йоан 10:11-14).

Христос - главният Пастир, поверява грижата за стадото Си на Своите служители като заместник-пастири; заръчва им да имат към овцете Му същия интерес като Него и да чувстват свята отговорност за това поръчение. Тържествено им е заповядал да бъдат верни, да пасат стадото, да укрепват слабите, да съживяват и защитават изтощените, за да не бъдат погълнати от вълците.

За да спаси овцете, Христос предаде собствения Си живот. Той посочва на Своите пастири да проявяват Неговата любов, която Той им даде за пример. Но "който е наемник, а не овчар, и не е стопанин на овцете", няма истински интерес към стадото. Такъв работи просто за печалба и се грижи само за себе си. Търси лична изгода, а не в интерес на своето поръчение; и във време на риск или опасност ще избяга и ще изостави стадото.

Апостол Петър увещава помощник-пастирите: "Пазете Божието стадо, което е между вас; надзиравайте го не с принуждение, а драговолно, като за Бога: нито за гнусна печалба, но с усърдие; нито като че господарувате над паството, което ви се поверява, а като показвате пример на стадото" (1 Петрово 5:2, 3). Павел казва: "Внимавайте на себе си и на цялото стадо, в което Светият Дух ви е поставил епископи да пасете църквата на Бога, която Той придоби със собствената Си кръв.

Аз зная, че подир моето заминаване ще навлязат между вас свирепи вълци, които няма да жалят стадото" (Деян. 20:28, 29).

Апостолът упреква всички, за които са неприятни грижите и товарите на верен служител: "...не с принуждение, а драговолно...; нито за гнусна печалба, но с усърдие." Главният Пастир ще освободи с готовност всички неверни служители. Църквата на Христос е била изкупена с Неговата кръв и всеки пастир трябва да осъзнава, че овцете, поставени под неговата грижа, струват една безкрайно скъпа жертва. Необходимо е да смята всяка от тях за безценна и е редно да полага неуморни усилия да ги опази в здраво, процъфтяващо състояние. Пастирят, който е надарен с Христовия Дух, ще подражава на Неговия себеотрицателен пример, като се труди непрестанно за благополучието на своите поверени; и стадото ще преуспява под неговата грижа.

Всички ще бъдат призовани да дадат точен отчет за своята служба. Господарят ще попита всеки пастир: "Где е стадото, което ти се даде - хубавите твои овце?" (Еремия 13:20). Който се намери верен, ще получи богата награда. "И когато се яви Пастиреначалникът - казва апостолът, - ще получите венеца на славата, който не повяхва" (1 Петрово 5:4).

Уморен от служба при Лаван, Яков предложи да се върне в Ханаан: "Пусни ме да си отида в моето място и в отечеството си. Дай ми жените и децата ми, за които съм ти работил, за да си отида, защото ти знаеш работата, която ти свърших." Но Лаван го увеща: "...остани, защото разбрах, че Господ ме е благословил заради тебе." Той осъзнаваше, че имотът му бе нараснал под грижата на неговия зет.

Яков каза: "...това, което имаше ти преди моето идване, беше малко, а сега нарасна и стана много." Но с течение на времето Лаван завидя на големия му успех, защото "забогатя твърде много и придоби големи стада, слугини и слуги, камили и осли". Лавановите синове споделиха неприязънта на баща си и техните злобни думи стигнаха до ушите му: "Яков отне целия имот на баща ни и от бащиния ни имот придоби цялото това богатство. И ето, Яков видя, че лицето на Лавана не беше към него тъй, както преди" (виж Бит. 31 гл.).

Яков би оставил своя лукав роднина много отдавна, ако не бе страхът му от срещата с Исав. Сега се почувства в опасност от синовете на Лаван, които гледаха на богатството му като на свое собствено и може би щяха да го отнемат чрез насилие. Намираше се в голямо притеснение и тревога и не знаеше по кой път да поеме. Но като си спомни за благодатното обещание от Ветил, повери своята трудност на Бога и потърси наставление от Него. На молитвата му бе отговорено в сън: "Стани сега, излез из тая земя и се върни в родината си."

Отсъствието на Лаван му предостави възможност да замине. Стадата и чердите добитък бяха бързо събрани и изпратени напред и със съпругите, децата и слугите си Яков прекоси Ефрат, поемайки към Галаад, на границите на Ханаан. След три дни Лаван научи за тяхното бягство и изпрати хора да ги преследват. Настигна ги на седмия ден от тръгването им. Разгорещен от яд, той бе готов да ги накара да се върнат, като не се и съмняваше в успеха си, тъй като ръката му бе много по-силна. Бегълците наистина бяха в голяма опасност.

Лаван не изпълни враждебното си намерение, защото самият Бог се намеси да защити слугата Си. “Ръката ми е доволно силна да ви напакости - каза Лаван, - но Бог на баща ви ми говори нощес, казвайки: “Внимавай да не речеш на Якова ни зло, ни добро”; т.е. той не трябваше да го насилва или да го убеждава с примамливи хитрости да се върне.

Лаван бе задържал сватбената зестра на дъщерите си и винаги се бе отнасял към Яков лукаво и грубо; но с характерната си престоре ност сега го укори за тайното му отпътуване, което не му дало възможност като баща нито да направи празненство по случай раздялата, нито дори да се сбогува с дъщерите си и децата им.

В отговор Яков ясно изложи пред Лаван егоистичното му и грабителско поведение и го призова за свидетел на собствената си вярност и честност. “Ако не беше с мене бащиният ми Бог, Бог на Авраама, страхът на Исаака, каза той, ти без друго би ме изпратил сега без нищо. Бог видя моята неволя и труда на ръцете ми и те изобличи нощес.”

Лаван не можа да отрече посочения факт и предложи да сключат мирен съюз. Яков се съгласи и като знак за договора бе издигната грамада от камъни. На тази грамада Лаван даде името Масфа, т.е. Стражарница, и каза: “Господ да бди между мене и тебе, когато сме далеч един от друг.”

“Гледай тая грамада и гледай стълпа, който изправих между мене и тебе. Тая грамада да бъде свидетел и стълпът да бъде свидетел, че аз няма да премина тая грамада към тебе, нито ти ще преминеш тая грамада и тоя стълп към мене за зло. Бог Авраамов, Бог Нахоров, бащиният им Бог нека съди между нас. И Яков се закле в страха на баща си Исаака.” В потвърждение на договора направиха празненство. Нощта прекараха в приятелска близост, а на разсъмване Лаван и неговата група отпътуваха. Раздялата прекъсна всяка следа от връзка между децата на Авраам и обитателите на Месопотамия.

Глава 18

Нощ на борба

Макар да бе напуснал Падан-Арам послушен на Божественото указание, сега Яков с много лоши предчувствия се връщаше по пътя, който бе извървял като беглец преди двадесет години. Неговият грях - измамата спрямо баща му, бе винаги пред очите му. Той знаеше, че дългото му изгнаничество бе резултат от онзи грях. Върху него размишляваше в сърцето си денем и нощем, а укорите на обвиняващата съвест правеха пътуването му много тъжно. Когато патриархът съзря в далечината хълмовете на родната земя, сърцето му се развълнува дълбоко. Цялото му минало изпъкна живо пред него. Наред със собствения грях той си спомни и Божието благоволение към него и обещанията за Божествена помощ и ръководство.

Към края на пътуването мисълта за Исав започна да поражда в него много тревожни предчувствия. След бягството на Яков Исав се смяташе за единствен наследник на бащините притежания. Новините за връщането на Яков можеха да възбудят страха, че той идва за наследството. Сега Исав можеше да стори на брат си голямо зло, ако бе така настроен, и можеше да бъде подтикнат към насилие срещу него не само от желанието за отмъщение, но и за да опази имота, на който толкова дълго бе гледал като на свой собствен.

Господ отново даде знак на Яков за Своята грижа. В пътуването на юг от планината Галаад като че ли две множества от небесни ангели го придружаваха отзад и отпред, придвижвайки се с неговата група сякаш за да я защитят. Яков си спомни видението от Ветил, дадено толкова отдавна. Натовареното му сърце се облекчи при доказателството, че Божествените пратеници, дали му надежда и кураж при бягството му от Ханаан, щяха да го пазят и сега в пътя обратно. И той каза: "Това е Божие войнство и наименува мястото Маханаим", т.е. Войнства (Бит. 32:2).

Но въпреки това Яков чувстваше, че трябва да направи нещо, за да осигури личната си безопасност. Затова проводи до брат си пратеници с поздрав на примирие. Научи пратениците точно с какви думи да се обърнат към Исав. Преди рождението на двамата братя бе предсказано, че по-старият ще бъде слуга на по-младия и за да не причини този спомен горчивина на Исав, Яков каза на слугите, че ги изпраща при "господаря ми Исава". Когато застанеха пред него, те трябваше да назовават своя господар "твоя слуга Яков"; а за да отстранят опасенията му, че се връща като бездомен скитник да иска бащиното наследство, Яков внимателно подчерта: "Придобих говеда, осли и овци, слуги и слугини; и изпратих да известят на господаря ми, за да придобия благоволението ти" (Бит. 32:5).

Но слугите се върнаха с вестта, че Исав се приближава с четиристотин мъже и не дава никакъв отговор на приятелското послание. Изглеждаше сигурно, че идва да си отмъсти. Станът бе обхванат от ужас. "А Яков... се уплаши много и се смути..." (стих 7). Не можеше да се върне назад, а се боеше да върви напред. Неговата невъоръжена и беззащитна група бе съвсем неподготвена за враждебна среща. Затова я раздели на две дружини, та ако едната бъде нападната, другата да може да избяга. От големите си стада изпрати щедри подаръци на Исав с приятелска вест. Направи всичко по силите си, за да изкупи злото, което бе сторил на брат си и да отклони заплашващия го гняв. И тогава, в смирение и покаяние, се помоли за Божествена закрила: "...Господи, Който си ми рекъл: "Върни се в отечеството си и при рода си и Аз ще ти сторя добро", не съм достоен за най-малката от всичките милости и от всичката вярност, която си показал на слугата Си; защото едвам с тоягата си преминах тоя Йордан, а сега станах два стана. Избави ме, моля Ти се, от ръката на брата ми, от ръката на Исава, защото се боя от него, да не би като дойде, да порази и мен, и майка с чада."

Ето че стигнаха до потока Явок и тъй като нощта падна, Яков изпрати семейството си на отвъдния бряг, а сам остана назад. Бе решил да прекара нощта в молитва и желаеше да бъде насаме с Бога. Бог можеше да смекчи сърцето на Исав. Единствената надежда на патриарха бе в Него.

Уединената планинска област бе обиталище на диви зверове и скривалище на грабители и убийци. Самотен и беззащитен, с дълбока тревога, Яков се поклони до земята. Бе полунощ. Всичко, което бе скъпо в живота му, бе надалеч, изложено на опасност и смърт. Най-горчива от всичко бе мисълта, че със собствения си грях е изложил на опасност невинните. С мъчителни викове и със сълзи Яков се помоли на Бога. Внезапно една силна ръка го хвана. Помисли, че враг търси живота му и се помъчи с борба да се освободи от хватката на своя нападател. В тъмнината двамата се бореха за надмощие, без да изговорят нито дума. Но Яков положи всичката си издръжливост, не отслаби усилията си нито за миг. Докато се бореше така за живота си, чувството за вина потискаше душата му. Греховете му изпъкнаха пред него, за да го откъснат от Господа. Но в ужаса на крайната нужда той си спомни за Божиите обещания и цялото му сърце се изпълни с настоятелна молба за Неговата милост. Борбата продължи почти до разсъмване, когато странникът сложи пръста си върху бедрото на Яков и той веднага окуця. Чак сега патриархът различи характера на своя противник. Разбра, че се бе борил с небесен пратеник и затова почти свръхчовешките му усилия не му бяха донесли победа. Този пратеник бе Христос, "Ангелът на завета", Който се бе открил на Яков. Сега патриархът бе осакатен и страдаше от най-остра болка, но не отслаби хватката си. Все така каещ се

и съкрушен, държеше Ангела “с плач и молба” (Осия 12:4), умолявайки за благословение. Той трябваше да получи уверение, че грехът му е простен. Физическата болка не бе достатъчна, за да отклони ума му от това намерение. Решението му ставаше все по-силно и вярата му - все по-сериозна и настойчива, докато накрая Ангелът се опита да се освободи от него. Той каза: “Пусни ме да си отида, защото се зазори”, но Яков отговори: “Няма да те пусна да си отидеш, догде не ме благословиш” (Бит. 32:26). Ако проявеното доверие бе престорено, Яков би бил унищожен веднага. Той имаше увереността на човек, който признава собственото си недостойнство, но се доверява на верния Бог, Пазител на завета.

Яков се бори с ангел и преодоля (по Осия 12:4). Чрез смирение, покаяние и себепредаване този грешащ смъртен надви Величието на небето. С треперещи ръце се бе вкопчил той за Божиите обещания и сърцето на Безкрайната Любов не можа да отблъсне умоляването на грешника.

Заблудата, която го бе довела до греха да придобие първородството с измама, сега му бе ясно показана. Той не се бе доверил на Божиите обещания, а се бе опитал със собствени усилия да постигне това, което Бог щеше да изпълни в Своето време и по Свой начин. Като доказателство, че е простен, името му бе променено - от напомнящо неговия грях, във възпоменаващо победата му. “Няма да се именуваш вече Яков [изместващ другия от мястото му с хитрост] - каза ангелът, - но Израил, защото си бил в борба с Бога и с човеци и си надвил” (Бит. 32:28).

Яков получи благословението, за което душата му бе копняла. Грехът му на човек, който с хитрост измества другия, и на измамник, бе простен. Кризата в живота му бе преминала. Съмнение, обърканост и угризение на съвестта бяха тровили живота му, но сега всичко бе променено; и сладък бе мирът от примирението с Бога. Вече не се боеше от срещата с брат си. Бог, Който прости греха му, можеше да подейства и в сърцето на Исав да приеме смирението и покаянието му.

Докато Яков се бореше с Ангела, при Исав бе изпратен друг небесен вестител. В сън Исав видя своя брат двадесет години изгнаник далеч от бащиния си дом. Видя мъката му от смъртта на майка им и го видя заобиколен от Божии множества. Този сън Исав разказа на своите войници и им поръча да не му сторят нищо, защото Бог на баща му бе с него.

Двете групи най-сетне се приближиха една до друга - пустинният главатар, водещ своите войници, и Яков с жените и децата си, придружени от овчари и прислужници, и последван от дългите редици на стадата. Подпирайки се на тоягата си, патриархът тръгна да посрещне групата войници. Блед и обезсилен от

неотдавнашната си борба, той вървеше бавно и мъчително, спирайки на всяка крачка; но лицето му светеше от радост и мир.

При гледката на този куцащ страдалец "Исав се затече да го посрещне, прегърна го, падна на врата му и го целуна. И те заплакаха" (Бит. 33:4). Тази сцена трогна дори сърцата на Исавовите груби войници. Макар че Исав им бе разказал съня си, те не можеха да си обяснят промяната, станала с техния предводител. Видяха телесния недъг на патриарха, но едва ли им минаваше през ум, че тази му слабост бе станала негова сила.

В изпълнената с мъка нощ край Явок, когато унищожението сякаш бе готово да го връхлети, Яков научи колко безполезна е човешката помощ, колко безпочвено е всяко доверие в човешка сила. Разбра, че единствената му помощ трябва да дойде от Този, срещу Когото така тежко бе съгрешил. Безпомощен и недостоен, в молитвата си той се държеше за Божието обещание към покаяния грешник. Това обещание бе увереността, че Бог щеше да му прости и да го приеме. По-скоро небето и земята биха преминали, отколкото Словото да пропадне. И това го крепеше през онази страшна борба.

Преживяването на Яков през тази нощ на борба и мъка представя изпитанието, през което трябва да премине Божият народ точно преди второто идване на Христос. Пророк Еремия в свято видение, гледайки напред към това време, каза: "Чухме шум на треперене; страх има, а не мир... лицата на всичките пребледнели. Горко! Защото велик е оня ден, подобен нему не е бивал. Именно той е време на утеснението на Якова; но ще бъде избавен от него" (Еремия 30:5-7).

Когато Христос прекрати Своето посредническо дело в полза на човека, тогава ще започне времето на тая скръб. Тогава съдбата на всяка човешка душа ще е решена и няма да има изкупителна кръв, очистваща от греха. Когато Исус напусне мястото Си на посредник между човека и Бога, тогава се дава тържественото известие: "Който върши неправда, нека върши и занапред неправда; и който е нечист, нека бъде и занапред нечист; и праведният нека върши и занапред правда; и светият нека бъде и занапред свет" (Откр. 22:11). Тогава задържащият Божи Дух ще се оттегли от земята. Както Яков бе заплашен със смърт от своя разгневен брат, така Божият народ ще бъде в опасност от неправедните, които ще се опитат да го погубят. И както патриархът се бори цяла нощ, за да бъде освободен от ръката на Исав, така праведните ще викат към Бога ден и нощ, за да бъдат спасени от обкръжаващите ги врагове.

Сатана бе обвинил Яков пред Божиите ангели, претендиращ, че има право да го унищожи поради греха му. Той бе подтикнал Исав да тръгне срещу Яков; и през дългата нощ на борба се опита да внуши на патриарха чувство за вина с цел да го

обезкуражи и да го накара да се откъсне от Бога. Когато в своето бедствие Яков се държеше здраво за Ангела и Го умоляваше със сълзи, за да изпита вярата му, небесният Вестител също му напомни за неговия грях и се опита да избяга от него. Но Яков не го пусна. Той бе научил, че Бог е милостив и се хвърли в милостта Му. Посочи назад към покаянието за греха си и молеше за избавление. Като правеше преглед на живота си, почти стигаше до отчаяние; но се държеше здраво за Ангела и с мъчителни, агонизиращи викове Го умоляваше, докато победи.

Това ще преживеят и Божиите люде в последната борба със силите на злото. Бог ще изпита вярата, настойчивостта и доверието им в силата Му да ги освободи. Сатана ще се постарае да ги изпълни с ужас при мисълта, че тяхното положение е безнадеждно; че греховете им са били прекалено тежки, за да бъдат простени. Те ще изпитват дълбоко чувство за своето недостойнство и когато изследват живота си, надеждите им ще потъват. Но спомняйки си за величието на Божията милост и за собственото си искрено покаяние, ще умоляват за Неговите обещания, дадени чрез Христос на безпомощните, каещи се грешници. Вярата им няма да отпадне заради това, че на молитвите им няма да бъде отговорено веднага. Те ще се държат здраво за Божията сила, както Яков бе хванал Ангела, и сърдечният им вик ще бъде: "Няма да те пусна да си отидеш, догде не ме благословиш."

Ако Яков не се бе покаял предварително за своя грях придобиване на първородството чрез измама, Бог нямаше да послуша молитвата му и милостиво да опази живота му. Така и във времето на скръбта, ако Божиите люде пазят някакви неизповядани грехове, за които си спомнят, докато се измъчват от страх и в агония, те биха били надвити. Отчаяние би покосило вярата им и те не биха могли с дръзновение да призоват Бога за спасение. Но макар изпълнени с дълбоко чувство за своето недостойнство, те няма да имат тайни прегрешения за разкриване. Греховете им ще бъдат заличени от изкупителната кръв на Христос и няма да могат да си ги спомнят.

Сатана внушава на мнозина да вярват, че Бог ще погледне леко на тяхната невярност в малките житейски неща. Но чрез Своето отношение към Яков Господ показва, че по никакъв начин не може да търпи греха. Всички, които се опитват да извинят или да скрият греховете си и допускат те да останат в небесните книги неизповядани и непростени, ще бъдат победени от Сатана. Колкото по-възвишено е тяхното изповедание и колкото по-почетен е постът, който заемат, толкова по-тежко е тяхното поведение в Божиите очи и толкова по-сигурен е триумфът на големия противник, ако задържат поне един грях.

Но историята на Яков е и уверение, че Бог няма да отхвърли онези, които, след като са били увлечени в грях, са се отклонили от него с истинско покаяние.

Чрез себеотдаване и уповаваща вяра Яков спечели онова, което бе загубил, когато се бе борил със свои собствени сили. По този начин Бог научи слугата Си, че единствено Божествената сила и благодат могат да му дадат благословението, за което жадуваше. Така ще бъде и с живеещите в последните дни. Тъй като ще ги обкръжават опасности и отчаяние ще притиска душата им, те трябва да зависят единствено от заслугите на изкуплението. Ние не можем да направим нищо от себе си. Във всичката си безпомощност и недостойнство трябва да се доверяваме на заслугите на разпънатия и възкръснал Спасител. Никой няма да погине, докато прави това. Дългият черен списък на нашите престъпления е пред очите на Всемогъщия. Списъкът е пълен. Никоя от нашите простъпки не е забравена. Но Този, Който чуваше виковете на Своите слуги в древността, ще чуе и молитвата с вяра и ще прости беззаконията ни. Той е обещал и ще изпълни Словото Си.

Яков победи, защото бе настойчив и решителен. Неговият духовен опит свидетелства за силата на настойчивата молитва. Сега ние трябва да научим този урок на побеждаващата молитва, на неотклонната вяра. Най-големите победи за Христовата църква или за отделния християнин не са спечелените с талант или образование, с богатство или с благосклонността на хора. Най-великите победи се спечелват в тайната стаичка за среща с Бога, където сериозната, агонизиращата вяра се хваща за могъщата ръка на Силата.

Хората, които не желаят да изоставят всеки грях и да търсят сериозно Божието благословение, няма да го получат. Но всички, които подобно на Яков се хванат здраво за Божиите обещания и бъдат сериозни и настойчиви като него, ще успеят, както той успя. “А Бог няма ли да отдаде правото на Своите избрани, които викат към Него ден и нощ, ако и да се бави спрямо тях? Казвам ви, че ще им отдаде правото скоро” (Лука 18:7, 8).

Глава 19

Завръщането в Ханаан

Пресичайки Йордан, “Яков дойде в Сихемовия град Салим, който е в Ханаанската земя” (Бит. 33:18). Така молитвата на патриарха при Ветил Бог да го доведе отново с мир в собствената му страна бе изпълнена. Известно време той живя в долината Сихем. Тук преди повече от 100 години Авраам бе построил първия си стан и издигнал първия си олтар в обещаната земя. Тук Яков “от синовете на Емора, Сихемовия баща, купи за 100 сребърника нивата, гдето разпъна шатрата си. Там издигна олтар и го наименува Ел-Елое-Израил - Бог, Израилевия Бог” (Бит. 33:18-20). Подобно на Авраам Яков издигна пред шатрата си олтар на Господа, призовавайки домочадието си за утринна и вечерна жертва. Изкопа и кладенец, при който седемнадесет столетия по-късно дойде потомъкът на Яков, Спасителят. Почивайки по време на обедната горещина, Той разказа на Своите учудени слушатели за онзи “извор на вода, която извира за вечен живот” (Йоан 4:14).

Пребиваването на Яков и синовете му в Сихем завърши с насилие и проливане на кръв. Единствената дъщеря в семейството бе посрамена и оскърбена, двама братя бяха заплетени във вина за убийство, цял един град бе предаден на разрушения и клане, за да се отмъсти за беззаконното дело на един неразумен младеж. До тези ужасни резултати доведе постъпката на Якововата дъщеря, която “излезе да види дъщерите на онази земя” (Бит. 34:1) и така дръзна да се сближи с безбожните. Търсещият удоволствие сред хора, които не се боят от Бога, сам застава на сатанинска почва и приканва изкушенията.

Коварната жестокост на Симеон и Левий не беше безпричинна; но все пак те извършиха тежък грях с поведението си към сихемците. Внимателно скриха от своя баща намеренията си, но известието за тяхното отмъщение го изпълни с ужас. Със съкрушено сърце от измамата и жестокостта на синовете си Яков само каза: “Вие ме смутихте, понеже ме направихте да съм омразен между жителите на тая земя... И понеже аз имам малко хора, те ще се съберат против мене и ще ме поразят, та ще погина аз и домът ми” (Бит. 34:30). Но скръбта и отвращението, с които той се отнесе към кървавото дело, личат от думите, които Яков изрече на смъртния си одър в Египет почти 50 години по-късно: “Симеон и Левий са братя; сечива насилствени са ножовете им. В съвета им да не участваш, душе моя; към събранието им да се не присъединиш, славо моя... Проклет гневът им, защото беше свиреп, и яростта им, защото бе жестока!” (Бит. 49:5-7)

Яков чувстваше, че има повод за дълбоко смирение. Жестокост и лъжа се бяха проявили в характера на синовете му. В стана имаше поклонение на фалшиви богове и в известна степен идолопоклонството бе спечелило почва дори сред неговото домочадие. Щеше ли Господ да постъпи със семейството му според заслуженото? Нямаше ли да го остави на отмъщението на съседните народи?

Докато Яков бе така превит от скръб, Господ го насочи да отпътува на юг към Ветил. Мисълта за това място му напомни не само видението с ангелите и Божиите обещания за милост, но и обета, който бе забравил - че Господ ще бъде негов Бог. Патриархът реши, преди да отиде на това свято място, домочадието му да се освободи от осквернението на идолопоклонството. Затова се разпореди в стана: "Махнете чуждите богове, които са между вас, очистете се и променете дрехите си; и да станем да отидем във Ветил и там ще издигна олтар на Бога, Който ме послуша в деня на бедствието ми и беше с мене в пътя, по който ходих" (Бит. 35:2, 3).

Дълбоко развълнуван, Яков повтори разказа за първото си идване във Ветил, когато напусна шатрата на баща си като самотен скитник, бягайки за живота си, и как Господ му се яви в нощното видение. След като разкри чудното отношение на Бога към него, една завладяваща сила облекчи сърцето му и трогна сърцата на децата му. По най-въздействащ начин той ги приготви да се присъединят с него в поклонението на Бога, когато пристигнат във Ветил. "И тъй, те дадоха на Якова всичките чужди богове, що бяха в ръцете им, и обиците, които бяха на ушите им; и Яков ги скри под дъба, който бе при Сихем" (Бит. 35:4).

Бог внуши страх у обитателите на земята, та да не се опитват да си отмъстят за клането в Сихем. Пътниците пристигнаха във Ветил необезпокоявани. Тук Господ отново се яви на Яков и отново му повтори заветното обещание. "И Яков издигна стълп на мястото, гдето му говори - каменен стълп..." (Бит. 35:14).

Във Ветил патриархът бе призован да оплаче загубата на една жена, дългогодишен почетен член на бащиното му семейство - Дебора - дойката на Ребека, която бе придружила господарката си от Месопотамия до Ханаанската земя. Присъствието на тази възрастна жена по неоценим начин свързваше Яков с неговата младост и особено с майка му, чиято любов към него бе толкова силна и нежна. Дебора бе погребана с такъв израз на голяма скръб, че дъбът, под който бе направен гробът й, бе наречен "Дъб на плача". Споменът за нейния живот и за вярната й служба не трябваше да отмине незабелязан. Затова бе достойно жалеенето за тази близка на семейството да се отбележи в Словото Божие.

От Ветил до Хеврон имаше само два дни път, но тук смъртта на Рахил причини тежка скръб на Яков. Той бе отдал за нея два пъти по седем години служба

и любовта му бе превърнала тежкия труд в лек. Колко дълбока и трайна е била тази любов разбираме от факта, че много по-късно в Египет преди смъртта си Яков каза на дошлия да посети баща си Йосиф: “А когато се връщах от Падан, умря ми Рахил на пътя в Ханаанската земя, като оставаше едно малко разстояние да стигнем до Ефрата. И погребах я там, край пътя за Ефрата (който е Витлеем)” (Бит. 48:7). В семейната история на своя дълъг и тревожен живот той отбеляза единствено загубата на Рахил.

Преди да умре Рахил даде живот на втория си син. Издъхвайки тя нарече детето Венони - “Син на скръбта ми”, но баща му го нарече Вениамин - “Син на десницата ми” или “Моя сила”. Рахил бе погребана на мястото, където умря, и там бе издигнат стълп за увековечаване на нейната памет.

По пътя към Ефрат още едно тежко престъпление опетни семейството на Яков. То стана причина първородният син да бъде лишен от привилегиите и честта на първородството.

Най-накрая Яков пристигна “при баща си Исаака в Мамврий, в Кириат-арва (който е Хеврон), дето Авраам и Исаак бяха престояли” (Бит. 35:27). Тук той остана до последните години от живота на баща си. За немощния и сляп Исаак милото внимание на този дълго отсъствал син бе утеха в нелеките дни на старостта.

Яков и Исав се срещнаха край смъртния одър на баща си. Някога по-големият брат бе очаквал това събитие като възможност за отмъщение, но оттогава чувствата му се бяха променили прекомерно. Яков, удовлетворен от духовните благословения на първородството, отстъпи на брат си наследството на бащиното им богатство - единственото наследство, което Исав се стараеше да получи и което ценеше. Вече не ги отчуждаваха ревност или омраза, но все пак се разделиха и Исав се премести в планината Сиир. Бог, Който е богат на благословения, бе дал на Яков светско богатство в добавка към по-висшето Добро, което той бе търсил. Имотът на двамата братя “беше толкова много, щото не можеха да живеят заедно; земята, гдето престояваха, не можеше да ги побере поради добитъка им” (Бит. 36:7). Тази раздяла съответстваше на Божественото намерение за Яков. Тъй като братята се различаваха твърде много в религиозната си вяра, за тях беше по-добре да живеят отделно.

Исав и Яков еднакво бяха поучавани в знание за Бога и еднакво бяха свободни да следват Неговите заповеди и да получават Неговото благоволение. Но двамата не направиха еднакъв избор. Бяха вървели по различни пътища, които все повече продължаваха да се раздалечават.

Направеният от Бога избор, чрез който Исав бе изключен от благословенията на спасението, не бе случаен. Даровете на Божията благодат чрез Христос се дават

на всички. Човек може да се погуби само в резултат на собствения си избор. Бог е изложил в Словото Си условието, според което всяка душа ще бъде избрана за вечен живот - послушание на Неговите заповеди чрез вяра в Христос. Бог е избрал характер в хармония с Неговия закон и всеки, който отговаря на стандарта на тези Божествени изисквания, ще влезе в царството на славата. Самият Христос каза: "Който вярва в Сина, има вечен живот, а който не слуша Сина, няма да види живот...". "Не всеки, който Ми казва: "Господи! Господи!" ще влезе в небесното царство, но който *върши волята на Отца Ми*, Който е на небесата" (Йоан 3:36; Матей 7:21). А откровението заявява: "Блажени, които изперат дрехите си, за да имат право да дойдат при Дървото на живота и да влязат през портите на града" (Откр. 22:14). Според Божието слово това е единственият избор, определящ окончателното спасение на човека.

Всяка душа, която ще изработи спасението си със страх и трепет, е избрана. Избран е човекът, който ще облече Божието всеоръжие и ще се подвизава в доброто войнстване на вярата. Избран е този, който ще бди с молитва, който ще изследва Писанията и ще отбягва изкушенията. Избран е този, който ще има неотпадаща вяра и ще бъде послушен на всяко слово, излизащо от Божиите уста. Изкуплението е предвиденото *средство* за спасение и то се дава даром за всички. А на *резултатите* от изкуплението ще се наслаждават тези, които са се съобразили с условието - послушание чрез вяра.

Исав презря благословението на завета. Той оцени временното по-високо от вечното - духовното, и получи желаното. Чрез личния си свободен избор той се отдели от Божия народ. Яков избра наследството на вярата. Той се бе стремял да го придобие с хитрост, подлост и лъжа; но Бог бе позволил последиците от греха му да го накарат да се поправи. И все пак, сред всичките горчивини на по-късните си години Яков никога не се отклони от своето намерение и не се отказа от избора си. Научи, че когато прибягва до човешко умение и хитрост за постигане на благословение, той воюва против Бога. След онази нощ на борбата край Явок Яков стана друг човек. Себеупованието му бе изкоренено. От този момент нататък той вече се отказа да прилага по-ранните хитрости. Вместо с лукавство и измама животът му се характеризираше с простота и истина. Той научи урока на обикновеното доверие във всемогъщата Ръка; и след изпитания и бедствия се покланяше непринудено предан на Божията воля. По-низшите черти в характера му изгоряха в огъня на пещта. Истинското злато бе пречистено, докато вярата на Авраам и Исаак се прояви в него без сянка.

Якововият грях и последвалите събития, причинени от него, не можаха да предотвратят злото влияние - то разкри горчивите си плодове в нрава и в живота на

синовете му. Наближавайки своята зрелост, тези синове развиха в характера си сериозни недостатъци. Резултатите от полигамията се проявиха в дома като ужасно зло, което има способността да изсушава самите извори на любовта. И неговото влияние отслабва и най-святите връзки. Ревността на няколкото майки бе вгорчила семейните отношения. Израснали в съперничество помежду си, децата не търпяха контрол, а животът на баща им бе помрачен от безпокойство и мъка.

Но един от синовете на Яков бе със съвсем различен характер - Йосиф, по-големият син от Рахил, чиято рядка красота отразяваше и вътрешна красота на ума и сърцето. Чист, енергичен и жизнерадостен, юношата даваше доказателства и за морална сериозност и твърдост. Той слушаше наставленията на баща си и обичаше да се покорява на Бога. Качествата, които по-късно го отличиха в Египет - любезност, вярност и истинност, бяха вече проявени във всекидневния му живот. Тъй като майка му бе умряла, той се привърза много силно към баща си, а и сърцето на Яков се стопли от това дете на старините му. Той "обичаше Йосифа повече от всичките си чада" (виж Бит. 37 гл.).

Но дори тази привързаност трябваше да стане причина за неприятности и скръб. Яков не постъпваше мъдро, като проявяваше предпочитанието си към Йосиф, а това възбуждаше ревността на другите му синове. Йосиф много се тревожеше, наблюдавайки лошото поведение на братята си. Опитваше се деликатно да ги укори, но по този начин само увеличаваше още повече злобата и гнева им. Не можеше да ги гледа равнодушно как грешат против Бога и откри нещата пред баща си с надежда неговият авторитет да ги накара да се поправят.

Яков внимателно избягваше да възбужда техния гняв чрез грубост или суровост. С дълбоко чувство той изразяваше свята загриженост за децата си и ги умоляваше да имат почит към белите му коси, да не петнят името му и преди всичко да не безчестят Бога с такова пренебрежение към предписанията Му. Засрамени, че нечестието им бе станало известно, младежите сякаш се покайваха, но всъщност криеха истинските си чувства, които ставаха още по-зли от изобличението.

Дарът, който Яков неразумно даде на Йосиф - една скъпа дреха или наметало, носена обикновено от издигнатите личности, бе за тях още едно доказателство за пристрастието на баща им. Тя събуди подозренията им, че той възнамерява да подмине по-големите си деца и да даде първородството на Рахилиния син. Злобата им се засили още повече, когато един ден момчето им разказа съня си: "Ето, ние връзвахме снопи на полето; и моят сноп стана и се изправи и вашите снопи се наредиха наоколо, и се поклониха на моя сноп..."

"...Ти цар ли ще станеш над нас или господар ще ни станеш?" - възкликнаха братята му, изпълнени с голяма омраза.

Скоро той сънува нов сън с подобно значение и пак го сподели с тях: “Ето, видях още един сън, че слънцето и луната и единадесет звезди ми се поклониха.” Този сън бе веднага изтълкуван като първия. Бащата, който присъстваше, заговори с укор: “Какъв е тоя сън, който си видял? Дали наистина аз и майка ти, и братята ти ще дойдем да ти се поклоним до земята?” Въпреки явната строгост на тези думи, Яков повярва, че Господ разкриваше на Йосиф бъдещето.

Когато момъкът стоеше пред братята си, те не можаха да сдържат възхищението си от красивото му лице, излъчващо Духа на боговдъхновението. Но не решиха да се откажат от злите си пътища, а намразиха чистотата, изобличаваща греховете им. Каиновият дух пламтеше в сърцата им.

За да осигурят пасища за стадата си, братята преминаваха от място в място и често отсъстваха от дома си цели месеци. По такъв повод те се отправиха за едно място, което баща им бе купил от Сихем. Мина известно време и понеже нямаше вести от тях, бащата започна да се бои за безопасността на синовете си поради по-раншната им жестокост срещу сихемците. Затова изпрати Йосиф да ги намери и да види добре ли са. Ако знаеше истинските им чувства към Йосиф, Яков не би имал доверие да го изпрати сам сред тях. Но братята внимателно бяха таили чувствата си.

С радостно сърце Йосиф се раздели с баща си и нито възрастният човек, нито юношата можеха дори да си представят какво щеше да се случи, преди да се срещнат отново. Когато след дългото си и самотно пътуване Йосиф пристигна в Сихем, братята му и стадата не бяха там. Разпита за тях и го насочиха към Дотан. Вече бе извървял повече от 50 мили, а сега трябваше да измине още 15. Но той побърза, забравил умората, за да утеши по-скоро своя разтревожен баща и да срещне братята си, които все още обичаше въпреки недружелюбието им.

Братята му го видяха да се приближава, но и мисъл не им мина, че е уморен и гладен след дългото пътуване. Дори правото му на гостоприемство и братска любов не смекчи горчивата им злоба. При вида на дрехата - знак за любовта на баща им към него - те се изпълниха с ярост. “Ето, иде тоя съновидец” - извикаха подигравателно. Дълго спотаяваната завист и желание за отмъщение ги завладяха неудържимо. “Елате сега да го убием - казаха те - и да го хвърлим в един от тия ровове, па ще кажем: “Лют звяр го е изял”; и ще видим какво ще излезе от сънищата му.”

Щяха да изпълнят намерението си, но Рувим им попречи. Той се потресе от мисълта да стане съучастник в убийството на брат си. Предложи да хвърлят Йосиф жив в рова и да го оставят там да загине; но тайно се надяваше да го спаси и да го върне на баща им. Като убеди всички да се съгласят с този план, Рувим се отдалечи

от тях, боейки се, че няма да овладее чувствата си и че истинските му намерения биха се разкрили.

Йосиф дойде, неподозиращ опасността и радостен, че бе стигнал до целта на дългото си търсене. Но вместо очакваното поздравление бе ужасен от яда и отмъстителните погледи, с които братята му го посрещнаха. Хванаха го и свалиха шарената му дреха. Подигравките и заплахите им разкриха смъртоносното им намерение. На умоляванията му не обърнаха никакво внимание. Той бе напълно във властта на тези побеснели хора. Завлякоха го грубо до един дълбок ров, хвърлиха го в него и като се увериха, че няма възможност да избяга, го оставиха там да умре от глад, а те седнаха да ядат хляб (по Бит. 37:25).

Но някои от братята не се успокоиха. След отмъщението си те не почувстваха очакваното задоволство. Скоро видяха да се приближава група пътници. Това беше керван на исмаиляни отвъд Йордан, пътуващи към Египет с аромати и други стоки. Юда предложи да продадат брат си на езическите търговци, вместо да го оставят да умре. Така наистина щеше да бъде отстранен от пътя им, а същевременно щяха да останат чисти от кръвта му, "защото - твърдеше той - е наш брат, наша плът". Всички се съгласиха с предложението и бързо измъкнаха Йосиф от рова.

Като видя търговците, Йосиф осъзна ужасната истина - да стане роб - съдба много по-страшна от смъртта. Примиращ от ужас, той умоляваше ту един, ту друг от братята си, но напразно. Някои се трогнаха от жал, но страхът от присмех ги накара да мълчат. Всички чувстваха, че вече бяха отишли твърде далеч, за да отстъпят. Ако го пожалеха, той без съмнение щеше да разкаже случилото се на баща им, който нямаше да остави безнаказана тяхната жестокост към любимия му син. Закоравили като желязо сърцата си срещу неговите умолявания, те го оставиха в ръцете на езическите търговци. Керванът продължи пътя си и скоро се изгуби от погледа им.

Рувим се върна при рова, но Йосиф не бе там. В тревога и себеобвинение той раздра дрехите си и потърси братята си с възклицанието: "Няма детето, а аз, аз къде да се дяна?" Научавайки за съдбата на Йосиф и това, че сега бе невъзможно да го върне, Рувим бе принуден да се присъедини към останалите в опита им да скрият вината си. Те убиха едно козле, потопиха Йосифовата дрешка в кръвта и я занесоха на баща си. Казаха му, че са я намерили на полето и се боят да не е на брат им. "Познай сега дали е дрешката на сина ти, или не" - казаха те. Бяха очаквали тази сцена с ужас, но не бяха подготвени за сърцераздирателната мъка, пълното обезумяване от скръб, което бяха принудени да видят. "Това е дрешката на сина ми - каза Яков. - Лют звяр го е изял. Несъмнено Йосиф е разкъсан." Напразно синовете

и дъщерите му се опитваха да го утешат. Той “раздра дрехите си, тури вретище около кръста си и оплаква сина си за дълго време”. Времето течеше, но скръбта му не намаляваше. “С жалеене ще сляза при сина си в гроба” - това бе отчаяният му вик. Младежите, ужасени от стореното и от укорите на баща си, затвориха в сърцата си съзнанието за вината, която дори и на самите тях им изглеждаше прекалено голяма.

Глава 20

Йосиф в Египет

През това време Йосиф и неговите поробители пътуваха към Египет. Тъй като керванът вървеше на юг към границите на Ханаан, момчето можа да различи в далечината хълмовете, където лежеше шатрата на баща му. Горчиво плака той при мисълта за обичния си баща, живеещ в самота и нещастие. Преживяното в Дотан отново изплува в ума му. Видя разярените си братя и почувства жестоките им, вперени в него, погледи. Хапливите, удрящи като камшик думи, с които те посрещнаха агонизиращите му умолявания, звънтяха още в ушите му. С изтръпнало сърце той се взираше напред към бъдещето. Каква промяна в положението му - от нежно обичан син в презрян и безпомощен роб! Сам и без приятели, каква ли щеше да бъде съдбата му в чуждата земя, където отиваше? За известно време Йосиф се предаде на неудържима скръб и ужас.

Но в Божието провидение дори това преживяване трябваше да бъде благословение за него. За няколко часа той научи неща, които иначе с години не би научил. Баща му - със силната си и нежна привързаност към него, му бе сторил зло със своето пристрастие и угаждане. Това неразумно предпочитание към Йосиф бе дразнило братята му и ги бе подтикнало към жестокото дело, отделило го от дома. Последиците от бащиното отношение се проявяваха също и в собствения му характер: недостатъците бяха насърчавани, вместо да бъдат порицавани и той започна да става самонадеян и придирчив. Свикнал с обичта и грижите на баща си, Йосиф се чувстваше неподготвен да се справя с трудностите в горчивия живот на чужденец и роб, за когото никой не го е грижа.

Тогава мислите му се обърнаха към Бога на неговия баща. От дете бе научен да Го обича и да се бои от Него. Често в родната шатра бе слушал за видението, дадено на баща му, когато бе напуснал дома си като изгнаник и беглец. Яков му бе разказвал за изпълнението на Господните обещания - как в час на нужда ангелите Божии бяха идвали да го съветват, утешават и закрилят. Йосиф бе научил и за Божията любов, изразена в предвидения за хората Изкупител. Сега всичките скъпоценни уроци живо изплуваха в ума му. Йосиф повярва, че Бог на предците му ще бъде и негов Бог. В същия момент се предаде напълно на Господа и помоли Закрилника на Израил да го придружава в земята на изгнаничеството му.

Душата му се развълнува от възвишеното решение да се покаже верен на Бога - при всякакви обстоятелства да действа като поданик на небесния Цар.

Желаеше да служи на Господа с неразделено сърце; искаше да посреща тежките изпитания на своята участ с твърдост и вярно да изпълнява всяко задължение. Преживяното в един-единствен ден се оказа повратна точка в живота на Йосиф. Ужасното нещастие го превърна от галено дете в разсъдлив, смел и самообладан мъж.

Когато пристигнаха в Египет, търговците продадоха Йосиф на Петефрий - началник на царската стража. На тази служба момъкът остана десет години. Тук бе изложен на необикновени изкушения. Намираше се сред идолопоклонство. Обожаването на фалшивите богове, обвито от цялата външна показност на царството, бе подкрепяно от богатството и културата на най-високоцивилизования народ, съществувал по това време. Но Йосиф съхрани искреността и верността си към Бога. Навсякъде около себе си виждаше и чуваше порочни неща, но се държеше като човек, който не вижда и не чува. Не позволяваше на мислите си да се задържат върху забранени теми. Желанието му да спечели благоволението на египтяните не можа да го накара да прикрие принципите си. Ако се бе опитал да стори това, щеше да бъде победен от изкушението; но той не се срамуваше от религията на бащите си и не направи усилия да закрие факта, че е поклонник на Йехова.

“И Господ беше с Йосифа и той благоуспяваше... И като видя господарят му, че Господ бе с него и че Господ прави да успява в ръката му всичко, което вършеше...” (виж Бит. 39 гл.), доверието на Петефрий към Йосиф нарастваше от ден на ден и накрая той го издигна за свой домакин с пълна власт да управлява всичките му притежания. И “остави всичко, що имаше, в Йосифовата ръка и освен хляба, който ядеше, не знаеше нищо за онова, което притежаваше”.

Забележителният успех на всичко, поверено на Йосифовата грижа, не бе резултат от пряко чудо. Но неговото трудолюбие, грижовност и енергия бяха увенчавани с Божествено благословение. Йосиф приписваше успеха си на Божието благоволение и дори неговият господар идолопоклонник приемаше, че това бе тайната на безподобния му успех. Без упорити, правилно насочени усилия обаче успехът никога не би могъл да се постигне. Бог бе прославен чрез верността на Своя служител. Неговото намерение бе чистотата и правдивостта на вярващия в Бога да изпъкне в забележителен контраст с идолопоклонниците. Така светлината на небесната благодат би могла да изгрее сред тъмнината на езичеството.

Благородството и верността на Йосиф спечелиха сърцето на главния началник и той стигна дотам, че гледаше на него по-скоро като на син, отколкото на роб. Младежът можеше да общува с издигнати и учени хора и придоби знания в

областта на науката, езиците и търговията - образование, необходимо за бъдещия министър-председател на Египет.

Но вярата и чистотата на Йосиф трябваше да бъдат проверени чрез огнени изпитания. Съпругата на господаря му се стараеше да подмами младежа да престъпи Божия закон. До този момент той бе останал неопетнен от развалата, изобилстваща в тази езическа земя. Но как щеше да посрещне това изкушение - така внезапно, силно и прелъстително? Йосиф добре знаеше какви щяха да бъдат последствията от съпротивата му. От едната страна бяха прикриване, благосклонност и награди; от другата - немилост, затвор, може би смърт. Целият му бъдещ живот зависеше от решението в момента. Щеше ли принципът да победи? Щеше ли Йосиф да остане верен на Бога? Ангелите наблюдаваха сцената с неизразимо безпокойство.

Отговорът на Йосиф разкрива силата на религиозния принцип. Той не искаше да злоупотреби с доверието на земния си господар, но каквито и да бъдеха последствията, желаеше да остане верен на своя небесен Господар. Пред наблюдаващите очи на Бога и на святите ангели мнозина си позволяват неща, за които хората не биха ги осъдили; но първата мисъл на Йосиф бе за Бога. “Как, прочее, да сторя аз това голямо зло и да съгреша пред Бога?” - каза той.

Ако подхранваме постоянно чувството, че Бог вижда всичко, което вършим, и слуша всичко, което казваме, че пази верен доклад за нашите думи и дела и ние ще трябва да отговаряме за всичко това, бихме се бояли да съгрешаваме. Нека младите винаги помнят, че където и да са, каквото и да правят, те са в присъствието на Бога. Никоя постъпка от нашето поведение не може да избегне наблюдението Му. Не можем да скрием пътищата си от Всевишния. Човешките закони, макар и понякога строги, често биват престъпвани, без това да се открие и следователно - без наказание. Но не е така с Божия закон. И най-тъмната нощ не може да покрие виновния. Той може да мисли, че е сам, но всяко дело има невидим свидетел. Самите подбуди на сърцето му са открити за Божественото изследване. Всяко дело, всяка дума, всяка мисъл на всеки човек биват така точно отбелязвани, сякаш той е единственият човек в целия свят и вниманието на небето е съсредоточено върху него.

Йосиф пострада заради своята чистота - неговата изкусителка си отмъсти, като го обвини в долно престъпление и стана причина да го хвърлят в затвора. Ако Петефрий бе повярвал в лъжливото обвинение, младият евреин щеше да загуби живота си. Но скромността и праведността, които характеризираха цялото му поведение, бяха доказателство за неговата невинност. Въпреки това, за да спаси репутацията на семейството си, неговият господар го предаде на позор и робство.

Най-напред тъмничарите се отнасяха към Йосиф много сурово. Псалмистът казва: “Стегнаха нозете му с окови; душата му участваше в притискането от желязото, докато дойде време да се изпълни думата му, защото Словото Господне го изпитваше” (Пс. 105:18, 19). Но истинският характер на Йосиф блесна дори в затворническия мрак. Младият евреин държеше твърдо вярата и търпението си. За годините вярна служба му бе заплатено по най-жесток начин, но това не го направи мрачен или недоверчив. Той имаше мира, идващ от съзнанието за невинност и повери положението си на Бога. Не размишляваше много върху собствените си грешки, но забравяше скръбта си, опитвайки се да облекчи скръбта на другите. Даже и в затвора намери работа да върши. Бог го подготвяше в училището на нещастието, за да бъде по-полезен. И той не отказа нужната дисциплина. В затвора, виждайки резултатите от потисничеството и тиранията и последиците от престъплението, той се научи на справедливост, съчувствие и милост, които го подготвиха да управлява с мъдрост и доброта.

В затвора Йосиф постепенно спечели доверието на началника на затвора, докато накрая му повериха грижата за всички престъпници - тази чест бе плод на неговото поведение. Благочестието на всекидневния му живот и отзивчивостта му към намиращите се в трудности и бедствия му отвориха пътя към бъдещия успех и почести. Всеки лъч светлина, който хвърляме върху другите, се отразява и върху нас. Всяка дума, изговорена с нежност и състрадание към скърбящия, всяко дело на утеха към потиснатия и всеки дар за нуждаещия се, извършени с праведни подбуди, ще имат за резултат изливане на благословение върху дарителя.

Главният хлебар и главният виночерпец на царя бяха хвърлени в затвора поради някакво провинение и попаднаха под грижата на Йосиф. Една сутрин той забеляза, че изглеждат тъжни и внимателно ги попита за причината. Отговориха му, че и двамата са имали по един забележителен сън и сега са нетърпеливи да научат значението му. “Тълкуванията не са ли от Бога? - каза Йосиф. - Разкажете ми го, моля” (Бит. 40:8). И когато двамата разказаха сънищата си, Йосиф им разкри тяхното значение: след три дни виночерпецът трябваше да бъде възстановен на службата си и както преди да подава чашата във фараоновата ръка, но главният хлебар щеше да бъде предаден на смърт по заповед на царя. И в двата случая стана точно според предсказаното.

Царският виночерпец изрази най-дълбоката си благодарност към Йосиф както за окуражаващото тълкуване на съня, така и за многото прояви на любезно внимание. В отговор Йосиф спомена по най-трогателен начин за несправедливото си затваряне и го помоли да извести това на царя. “Но спомни си за мене - каза той, - когато те постигне благополучието. Смили се, моля, за мене, та продумай на

фараона за мене и избави ме от тоя дом, понеже наистина бях откраднат от еврейската земя, а пък тук не съм сторил нищо, за да ме хвърлят в тая яма" (Бит. 40:14, 15). Главният виночерпец видя как сънят се изпълни с най-голяма точност. Но когато благосклонността на царя към него се възвърна, той не си спомни повече за своя благодетел. Йосиф остана в затвора още две дълги години. Запалената в сърцето му надежда постепенно угасна и към всички други изпитания се прибави и горчивото жило на неблагодарността.

Но Божествена ръка се готвеше да отвори вратите на затвора. Една нощ египетският цар сънува два съня, явно посочващи едно и също събитие - те сякаш предсказваха някакво голямо бедствие. Фараонът не можа да отгатне значението им, но сънищата продължаваха да тревожат ума му. Магьосниците и мъдреците от царството не можаха да ги изтълкуват. Объркването и тревогата на царя нараснаха и ужас обхвана всички в двореца му. Общото вълнение напомни на главния виночерпец обстоятелствата около собствения му сън, а с тях в ума му изплува и споменът за Йосиф, придружен с ужилване на неспокойната му съвест за собствената му забравливост и неблагодарност. Той веднага съобщи на царя как един еврейски затворник бе изтълкувал неговия сън и съня на главния пекар и как предсказанията се бяха изпълнили.

За Фараона бе унизително да пренебрегне магьосниците и мъдреците на своето царство и да се посъветва с един чужденец и роб. Но бе готов да приеме и най-долната услуга, само и само разтревоженият му ум да намери покой. Йосиф бе доведен незабавно. Той свали затворническото си облекло и се обръсна, защото през дългия период на немилост косата му бе пораснала. След това бе въведен в присъствието на царя.

"И Фараон каза на Йосифа: "Сънувах, но няма кой да изтълкува съня. Но аз чух да казват за тебе, че като чуеш съновидение, умееш да го тълкуваш." А Йосиф в отговор каза на фараона: "Не аз, Бог ще даде на фараона отговор с мир" (Бит. 41:15, 16). Отговорът на Йосиф към царя разкрива неговата скромност и вярата му в Бога. Той просто отхвърли почитта за това, че притежава превъзходна мъдрост. "Не аз - каза той. - Само Бог може да обясни тези тайни."

Тогава Фараонът започна да разказва сънищата си. "...ето, стоях край брега на Нил. И ето, седем крави тлъсти и хубави излязоха от реката и пасяха в тръстиката. И ето, след тях излязоха други седем крави - слаби, много грозни и мършави, каквито по грозота никога не съм видял в цялата египетска земя. И мършавите грозни крави изядоха първите седем тлъсти крави, но пак, като ги изядоха, не се познаваше, че са ги изяли, но изгледът им беше тъй грозен, както и в началото. Тогава се пробудих. После видях в съня си и ето, седем класа, пълни и

добри, израснаха из едно стебло. И ето, след тях израснаха други седем класа - сухи, тънки и прегорели от източния вятър. Тънките класове погълнаха седемте добри класове. И казах съновидението на влъхвите, но нямаше кой да ми го изтълкува" (виж Бит. 41 гл.).

"Фараоновият сън е един - каза Йосиф. - Бог е явил на фараона това, което скоро ще направи." Трябваше да изминат седем години извънредно плодородни. Поля и градини щяха да дадат по-голямо изобилие, отколкото преди. А след този период щяха да последват седем години глад. "Няма да се познае плодородието на земята поради оня глад, който ще последва, защото ще бъде твърде тежък." Повторението на съня бе доказателство за сигурността и близостта на изпълнението. "Прочее - продължи той, - нека потърси Фараон умен и мъдър човек и нека го постави над египетската земя. Нека стори Фараон това и нека постави надзиратели над земята; и в седемте плодородни години нека събере петата част от произведенията на египетската земя. Нека съберат всичката храна на тия добри години, които идат; и събраното жито нека бъде под фараоновата власт за храна в градовете, и нека го пазят. И храната ще се запази за седемте гладни години, които ще настанат в египетската земя, за да не се опустоши земята от глада."

Тълкуването бе така разумно и логично, а начинът за действие бе така ясно и умно препоръчан, че не можеше да има съмнение в неговата правилност. Но на кого трябваше да бъде поверено изпълнението на този план? От мъдростта на избора зависеше запазването на народа. Царят се разтревожи. Известно време обмисля въпроса за това назначаване. От главния виночерпец монархът научи за мъдростта и благоразумието на Йосиф, проявени в управляването на затвора. Очевидно той притежаваше административна способност в превъзходна степен. Сега виночерпецът, изпълнен със самообвинения, се постара да изкупи с най-горещи възхвали на своя благодетел по-раншната си неблагодарност. А и по-нататъшното разпитване доказа на царя верността на чутото от него. В цялото царство Йосиф бе единственият човек, надарен с мъдрост да посочи и заплашващата страната опасност, и какво е необходимо да се приготви, за да бъде тя посрещната. Това бе единственият човек, способен да осъществи предложените от самия него планове. Очевидно Божествената сила го подкрепяше, а и между царските служители нямаше нито един така добре подготвен да води делата на страната в тази криза. Фактът, че бе евреин и роб, имаше малко значение, когато се преценяваше неговата доказана мъдрост и ясна преценка. "Можем ли да намерим човек като тоя, в когото има Божия Дух?" - попита царят съветниците си.

Назначението бе решено и Йосиф получи удивителното известие: "Понеже Бог ти откри всичко това, няма никой толкова умен и мъдър, колкото си ти. Ти ще

бъдеш над дома ми и всичките ми люде ще слушат твоите думи; само с престола аз ще бъда по-горен от тебе." Царят даде на Йосиф отличителния знак за висшата му служба. "Тогава Фараонът извади пръстена си от ръката си и го тури на Йосифовата ръка, облече го в дрехи от висон и окачи му златно огърлие на шията. После нареди да го возят на втората колесница и викаха пред него: "Коленичете!"

"Постави го господар над дома си и управител на всичкия си имот, за да връзва първенците му по волята си и да поучава старейшините му на мъдрост" (Пс. 105:21, 22). От тъмницата Йосиф бе издигнат за управител над цялата египетска земя. Този пост бе свързан с високи почести, но и с трудности и опасности. Никой не може да стои издигнат на високо, без да бъде в опасност. Както бурята не засяга мъничкото цвете в долината, а изкоренява високото дърво на планинския връх, така и човек, запазил честността си в своя скромен живот, може да бъде хвърлен в бездната от изкушения, когато достигне светски успех и почести. Но характерът на Йосиф издържа изпита и в несполуки, и в успех. Същата вярност към Бога, която прояви в затворническата килия, той показа и в двореца на Фараона. Все още бе чужденец в една езическа земя, отделен от своите близки, поклонниците на Бога; но напълно повярва, че Божествената ръка направляваше стъпките му. И с постоянно доверие в Бога той вярно изпълняваше задълженията на поста си. Чрез Йосиф вниманието на царя и на големците в Египет бе насочено към истинския Бог; и макар да се придържаха към своето идолопоклонство, те се научиха да уважават принципите, разкрити в живота и в характера на поклонника на Йехова.

Как Йосиф можа да изгради такъв твърд характер, правдивост и мъдрост? В ранните си години той бе следвал по-скоро дълга, отколкото наклонността; и честността, простото доверие, благородното естество на юношата дадоха плодове в делата на мъжа. Чистият и прост живот бе благоприятствал енергичното развитие и на физическите, и на умствените му сили. Общуването с Бога чрез Неговите творения и размишлението върху великите истини, поверени на наследниците на вярата, бе издигнало и облагородило духовното му естество, бе разширило и укрепило ума му, което не би могло да се постигне с изучаването на нищо друго. Вярното придържане към дълга във всяко положение - от най-низкото до най-възвишеното, бе подготвило всичките му сили за най-висша служба. Този, който живее в съгласие с волята на Създателя, получава най-истинското и най-благородното развитие на характера. "Страх от Господа - туй е мъдрост, и отдалечаване от злото - това е разум" (Йов 28:28).

Малко хора осъзнават влиянието на малките неща в живота за развитието на характера. Нищо в ежедневието не е всъщност малко. Различните обстоятелства, които срещаме ден след ден, са предназначени да изпитат нашата вярност и да ни

подготвят за времето, когато ще ни бъдат поверени по-големи неща. Като се придържа към принципа в делата на всекидневния живот, умът свиква да се придържа към изискванията на дълга, а не към удоволствието и наклонността. Така дисциплинираните умове не се поклащат между право и грешно като тръстика, разлюляна от вятъра. Те са верни на дълга, защото са възпитали в себе си навици на преданост и истинност. Чрез верността в най-малкото те са придобили сила за вярност и в големите неща.

Един правдив характер има по-голяма стойност от офирско злато. Без него никой не може да постигне почетен пост. Но характерът не се наследява. Не може да бъде купен. Моралното съвършенство и финитe умствени качества не са резултат от някаква случайност. Най-скъпоценните дарове нямат никаква стойност, докато не бъдат изпитани. Формирането на благороден характер е дело на цял живот и резултат от внимателни и упорити усилия. Бог дава възможности, но успехът зависи от това как те се оползотворяват.

Глава 21*
* Битие 41:54-56; 42-50 гл.

Йосиф и неговите братя

Подготовката на наближаващия глад започна още от самото начало на плодородните години. Под ръководството на Йосиф във всички главни градове на египетската земя бяха издигнати огромни складови помещения и се направиха необходимите приготовления за запазване на излишъците от очакваната жътва. Тази работа продължи и през седемте плодородни години, когато количеството на събраното зърно надмина всякакви пресмятания.

И ето, седемгодишна суша започна според предсказанието на Йосиф. “И настана глад по всичките земи, а по цялата египетска земя имаше хляб. Защото, когато огладня цялата египетска земя и людете извикаха към фараона за хляб, фараонът рече на всичките египтяни: “Идете при Йосифа и каквото ви каже, сторете!” А гладът беше по цялото лице на земята. Йосиф, прочее, отвори всичките житници и продаваше на египтяните...”

Гладът стигна и до ханаанската земя и се почувства остро в тази част на страната, където живееше Яков. Чули за изобилното снабдяване, осигурявано от египетския цар, десет от синовете на Яков тръгнаха затам да купят жито. Когато пристигнаха, бяха насочени към наместника на царя и заедно с други купувачи му се представиха. И “поклониха му се с лицата си до земята... А при все, че Йосиф позна братята си, те не го познаха”. Еврейското му име бе заменено с име, дадено от царя,

и приликата между първия министър на Египет и голтака, продаден на исмаиляните, бе малка. Като видя братята си да му се покланят до земята и да му отдават такова дълбоко уважение, Йосиф си спомни своите сънища и сцените на миналото оживяха в паметта му. Острото му око обхвана групата и откри, че Вениамин не бе сред тях. И той ли бе станал жертва на коварната жестокост на тези диви мъже? Реши да научи истината. “Вие сте шпиони - каза той строго. - Дошли сте да съглеждате голотата на тая земя.”

Те отговориха: “Не, господарю, слугите ти дойдоха да си купят храна. Ние всички сме синове на един човек, честни човеци сме, слугите ти не са шпиони.” Той желаеше да научи дали имат същия високомерен дух от времето, когато беше между тях, а и да научи нещо за дома си, но добре знаеше колко измамни можеха да бъдат думите им. Повтори обвинението си, а те отговориха: “Ние, твоите слуги, сме дванадесет братя, синове на един човек в ханаанската земя. И ето, най-младият е днес при баща ни, а единият го няма.”

Като продължаваше да се съмнява в искреността на техния разказ и да гледа на тях като на шпиони, управителят заяви, че ще провери откровеността им, ако един от тях се върне у дома си да доведе най-младия им брат, докато другите останат в Египет. Ако не се съгласят с това, ще бъдат третирани като шпиони. Но тази уговорка синовете на Яков не можеха да приемат, защото, ако се забавеха, семействата им щяха да страдат от глад. А кой от тях щеше да предприеме пътуване сам, оставяйки братята си в затвора? И как щеше да се срещне с баща си при такива обстоятелства? Изглеждаше вероятно да бъдат предадени на смърт или поробени и доведяха ли Вениамин, и той можеше да сподели съдбата им. Решиха, че е по-добре да останат и да страдат заедно, отколкото да добавят към скръбта на баща си, ако загуби единствения му останал син. Затова ги хвърлиха в затвора, където останаха три дни.

През годините, откакто Йосиф се бе разделил с братята си, синовете на Яков се бяха променили по характер. По-рано бяха завистливи, буйни, лукави, жестоки и отмъстителни; но сега, изпитани от неволите, се проявиха като несебелюбиви, верни един на друг, предани към баща си и подчинени на неговия авторитет, макар да бяха вече мъже на средна възраст.

За братята трите дни в египетския затвор бяха изпълнени с горчива мъка. Размишляваха върху миналите си грехове. Ако не доведяха Вениамин, осъждането им като шпиони изглеждаше сигурно, а имаха малка надежда да склонят баща си да пусне Вениамин. На третия ден Йосиф заповяда братята да бъдат доведени пред него. Не рискува да ги задържа повече. Може би баща му и семействата им вече страдаха за храна. “Това сторете и ще живеете - каза той, - защото аз се боя от Бога.

Ако сте честни, нека остане един от вашите братя в къщата, в която сте пазени. Вие идете, закарайте жито за гладните си челяди, па ми доведете най-младия си брат. Така ще се докаже, че думите ви са истинни и вие няма да умрете." Те се съгласиха да приемат това предложение, но изразиха голямото си съмнение, че баща им би допуснал Вениамин да се върне с тях. Йосиф водеше разговора с братята си чрез преводач и като мислеха, че управителят не ги разбира, те приказваха свободно помежду си в неговото присъствие. Обвиниха се за отношението си към Йосиф. "Наистина сме виновни за нашия брат, гдето видяхме мъката на душата му, когато ни се молеше и ние не го послушахме. Затова ни постигна туй бедствие." Рувим, който бе съставил плана за освобождаването му в Дотан, добави: "Не ви ли говорих тия думи: "Не съгрешавайте против детето", но вие не ме послушахте. Затова вижте, кръвта му се изисква." Слушайки, Йосиф не можа да удържи чувствата си и излезе да плаче. Върна се и заповяда Симеон да бъде вързан и отново върнат в затвора. В жестокото отношение към Йосиф Симеон бе главният подбудител и извършител и поради тази причина изборът падна върху него.

Преди да позволи на братята си да отпътуват, Йосиф нареди да им дадат жито, а парите на всеки от тях тайно да поставят в отвора на чувалите. Дадена им бе зоб за животните по пътя към дома. Не бяха се отдалечили много, когато един от групата отвори чувала си и с изненада откри там кесията си пълна със сребро. Когато съобщи това на братята си, те разтревожени и объркани си казаха един на друг: "Що е това, което ни стори Бог?" Трябваше ли да го смятат като добър знак от Бога или Той бе допуснал да бъдат наказани заради греховете си и да затънат в още по-голямо бедствие? Признаха, че Бог бе видял греховете им и сега ги наказваше.

Яков с нетърпение очакваше завръщането на синовете си. И когато пристигнаха, целият стан се събра нетърпелив около тях, а те разказаха на баща си какво се бе случило. Тревога и опасения изпълниха всяко сърце. Поведението на египетския управител изглежда имаше някакъв зъл умисъл и страховете им се потвърдиха, когато отвориха чувалите си и всеки намери парите си. В безпокойството си старият баща възкликна: "Вие ме оставихте без чада. Йосифа няма, Симеона няма, а искате и Вениамина да заведете! Върху мене падна всичко това!" Рувим отговори: "Убий двата ми сина, ако не ти го доведа! Предай го в моята ръка и аз пак ще ти го доведа!" Тези прибързани думи не успокоиха ума на Яков. Отговорът му бе: "Син ми няма да слезе с вас, защото брат му умря и само той остана. Ако му се случи нещастие по пътя, по който отивате, тогава ще свалите бялата ми коса със скръб в гроба."

Но сушата продължаваше и с течение на времето донесеното от Египет жито почти се свърши. Синовете на Яков добре знаеха, че връщането им в Египет без

Вениамин ще бъде напразно. Те имаха малка надежда да склонят баща си и очакваха решението му мълчаливо. Все по-тъмна ставаше сянката на приближаващия глад и в тревожните лица на всички от стана старият човек прочете нуждата им. Най-накрая каза: “Идете пак, купете ни малко храна.”

Юда отговори: “Човекът строго ни заръча, казвайки: “Няма да видите лицето ми, ако брат ви не бъде с вас.” Ако изпратиш брат ни с нас, ще слезем и ще ти купим храна, но ако не го изпратиш, няма да слезем, защото човекът ни рече: “Няма да видите лицето ми, ако брат ви не бъде с вас.” Разбирайки, че решителността на баща му започва да се смекчава, той прибави: “Изпрати детето с мене и да станем да отидем, за да живеем и да не измрем - и ние, ти и чадата ни.” И той предложи да стане гарант за своя брат и да бъде завинаги виновен, ако не успее да върне Вениамин.

Яков не можа повече да задържа съгласието си и нареди на синовете си да се приготвят за пътуването. Каза също да занесат на управителя подарък от неща, които опустошената от глад земя можеше да предостави - “малко балсам и малко мед, аромати и смирна, фъстъци и бадеми”, също и двойно повече пари. “Вземете и брата си - каза той, - та станете и идете при човека.” Когато синовете му се готвеха да тръгнат на изпълненото с неизвестности пътуване, старият баща стана, вдигна ръце към небето и се помоли: “А Бог всемогъщи да ви даде да придобиете благоволението на човека, та да пусне другия ви брат и Вениамина. А аз, ако е речено да остана без чада, нека остана без чада.”

Отново тръгнаха към Египет и се представиха на управителя. Когато погледът на Йосиф се спря върху Вениамин, сина на собствената му майка, той дълбоко се развълнува, но прикри чувствата си. Обаче поръча всички да бъдат отведени в дома му и да се направят приготовления да обядва с тях. Оказали се в двореца на управителя, братята се изплашиха много да не ги викат да дадат сметка за намерените в чувалите пари. Помислиха, че това бе нарочно подготвен повод да ги поробят. Споделиха тревогата си с домоуправителя - разкриха му обстоятелствата на първото си посещение в Египет. В подкрепа на своята невинност му съобщиха, че са върнали намерените в чувалите пари, а носят и още, за да купят храна, и добавиха: “Не знаем кой тури парите ни в чувалите ни.” Човекът отговори: “Бъдете спокойни, не бойте се. Бог ваш и Бог на баща ви ви даде скритото в чувалите ви съкровище. Аз получих парите ви.” Те се успокоиха и когато Симеон, който бе освободен от затвора, се присъедини към тях, почувстваха действителната Божия милост.

Когато управителят ги срещна отново, те представиха даровете си и смирено “му се поклониха до земята”. Йосиф отново си спомни сънищата си и след като

поздрави гостите, побърза да попита: “Здрав ли е баща ви, старецът, за когото ми говорихте? Жив ли е още?” “Здрав е слугата ти, баща ни, жив е още” - отговориха те и отново му се поклониха. Тогава погледът му се спря на Вениамин: “Тоя ли е най-младият ви брат, за когото ми говорихте?... Бог да бъде милостив към тебе, чадо мое” - благослови го Йосиф, но победен от чувство на тъга, не можа да каже нищо повече. “...влезе в стаята си и плака там.”

След като възвърна самообладанието си, яви се отново и всички продължиха угощението. Според кастовите закони египтяните не биваше да се хранят с хора от която и да е друга нация. Затова синовете на Яков бяха седнали на отделна маса, управителят според своя висок ранг се хранеше сам, а за египтяните имаше отделна трапеза. Когато всички насядаха, братята се изненадаха, виждайки се подредени точно по реда на своето раждане. Йосиф “им пращаше от ястията си”, но на Вениамин изпращаше пет пъти повече, отколкото на другите. С този израз на благосклонност към Вениамин той искаше да се увери дали няма да погледнат към най-младия брат със завист и злоба, както направиха с него. Все още незнаещи, че управителят разбира езика им, братята свободно разговаряха помежду си. Така Йосиф имаше добра възможност да разбере истинските им чувства. Желаеше още да ги изпита и нареди преди да отпътуват, да скрият личната му сребърна чаша в чувала на най-младия.

Братята си тръгнаха радостни. Симеон и Вениамин бяха с тях, животните им бяха натоварени със зърно - всички чувстваха, че са преминали благополучно опасностите, които по-рано ги застрашаваха. Но едва стигнали до покрайнините на града, бяха догонени от слугата на управителя, който ги порази с въпроса си: “Защо върнахте зло за добро? Не е ли тая чашата, с която пие господарят ми и с която даже гадае? Зле постъпихте, като сторихте това.” Може би тази чаша е имала свойството да открива отровни вещества, наляти в нея. В онези дни такива чаши бяха високо ценени, защото застраховаха срещу убийство чрез отравяне.

На стовареното чрез слугата обвинение пътниците отговориха: “Защо говори господарят ни такива думи? Не дай, Боже, слугите ти да сторят такова нещо. Ето, ние ти върнахме от Ханаанската земя парите, които намерихме отгоре в чувалите си; и как бихме откраднали сребро или злато из дома на господаря ти? Този от слугите ти, у когото се намери, нека умре, тоже и ние нека бъдем роби на господаря си.

(...) Нека бъде според както казахте - каза слугата. - У когото се намери, той ще ми бъде роб, а вие не ще бъдете виновни.”

Претърсването започна веднага. “Те бързо снеха чувалите си на земята” и слугата ги прегледа, като започна от Рувим и стигна до чувала на най-младия, Вениамин, където намери чашата.

Братята разкъсаха дрехите си в знак на най-дълбока скръб и бавно се върнаха в града. Според обещанието им Вениамин трябваше да бъде обречен на робство. Те последваха слугата до двореца и като намериха управителя още там, паднаха на земята пред него. “Какво е това, що сторихте? - каза той. - Не знаете ли, че човек като мене може да гадае безпогрешно?” Йосиф възнамеряваше да изтръгне от тях признание за греха им. Той никога не бе твърдял, че има сила да гадае, но желаеше да повярват, че може да чете тайните на живота им.

Юда отговори: “Що да речем на господаря си? Що да говорим? Или как да се оправдаем? Бог откри неправдата на слугите ти. Ето, роби сме на господаря си и ние, и оня, у когото се намери чашата.

(...) Не дай Боже да сторя това: оня, у когото се намери чашата, той ще ми бъде роб - бе отговорът. - А вие си идете с мир при баща си.”

В дълбоката си тревога сега Юда пристъпи до управителя и възкликна: “Моля ти се, господарю мой, позволи на слугата си да каже една дума на господаря си, като слушаш ти, и да не пламне гневът ти против слугата ти, защото ти си като фараон.” С трогателно красноречие той описа скръбта на баща си от загубата на Йосиф и нежеланието му да пусне Вениамин с тях в Египет, понеже той бе единственият син, останал от майка му Рахил, така много обичана от Яков. “И сега - каза той, - когато отидем при слугата ти, баща ни, и детето не е с нас, то понеже животът му е свързан с неговия живот, като види, че няма детето, ще умре и слугите ти ще свалят бялата коса на слугата ти, баща ни, със скръб в гроба. Защото слугата ти стана поръчител пред баща си за детето, като казах: “Ако не ти го доведа, тогава ще бъда завинаги виновен пред баща си.” Сега, прочее, моля ти се, вместо детето нека остане слугата ти роб на господаря ми, а детето нека отиде с братята си. Защото как да отида аз при баща си, ако детето не е с мене; да не би да видя злото, което ще сполети баща ми.”

Йосиф бе удовлетворен. Той видя в братята си плодовете на истинското покаяние. Като чу благородното предложение на Юда, нареди всички да излязат, освен тези мъже. Тогава, плачейки високо, извика: “Аз съм Йосиф. Баща ми жив ли е още?”

Братята се изправиха безмълвни, онемели от страх и удивление. Управителят на Египет бил техният брат Йосиф, когото бяха ненавиждали и пожелали да убият, когото накрая продадоха като роб! Цялата им жестокост към него премина пред очите им. Спомниха си как бяха презряли сънищата му и как се бяха опитали да

попречат на осъществяването им. При все това бяха изпълнили своята част от тези сънища. Сега бяха напълно в негова власт и ако искаше, той без съмнение можеше да им отмъсти за злото, от което бе пострадал.

Като видя объркването им, Йосиф каза любезно: “Елате близо до мен, моля ви.” И когато се приближиха, продължи: “Аз съм брат ви Йосиф, когото вие продадохте в Египет. Сега не скърбете, нито се окайвайте, че ме продадохте тук, понеже Бог ме изпрати пред вас, за да опази живота ви.” Почувствал, че вече достатъчно страдаха поради своята жестокост към него, той благородно се опита да разсее страховете им и да намали горчивината на себеосъждането им.

“Защото вече две години - продължи той - гладът върлува в страната, а остават още пет години, в които не ще има ни оране, ни жетва. Бог ме изпрати пред вас, за да съхраня у вас остатъка на земята и да опазя живота ви чрез голямо избавление. И тъй, не ме изпратихте вие тук, но Бог, Който ме и направи отец на фараона, господар на целия му дом и управител на цялата египетска земя. Бързайте, идете при баща ми и му речете: “Така казва синът ти Йосиф: Бог ме постави господар над целия Египет. Ела при мене незабавно. Ти ще живееш в Гесенската земя и ще бъдеш близо при мене - ти, чадата ти и внуците ти, стадата ти, добитъкът ти и всичко, що имаш. Там ще те храня (защото остават още пет години на глад), за да не изпаднеш в немотия ти, домът ти и всичко, що имаш.” И гледайте, вашите очи и очите на брата ми Вениамина виждат, че моите уста ви говорят... Тогава падна на врата на брата си Вениамина и плака, плака и Вениамин на неговия врат. И целуна всичките си братя и плака над тях; и след това братята му се разговаряха с него.” Смирено признаха греха си и го помолиха за прошка. Дълго бяха страдали от безпокойство и угризение на съвестта. Сега се зарадваха, че той бе още жив.

Новините за случилото се в двореца бързо стигнаха до царя, който, нетърпелив да покаже благодарността си към Йосиф, потвърди неговата покана към семейството му с думите: “Аз ще ви дам благата на египетската земя...” Братята бяха изпратени обилно снабдени с провизии и колесници и с всичко необходимо за пренасянето на семействата си и слугите им в Египет. На Вениамин Йосиф даде по-ценни дарове, отколкото на другите. И на сбогуване, опасявайки се да не възникнат спорове между тях по пътя към дома, им поръча: “Да не се карате по пътя.”

Синовете на Яков се върнаха при баща си с радостната вест: “Йосиф е още жив и е управител на цялата египетска земя.” Най-напред старият човек бе поразен. Той не можа да повярва на ушите си. Но когато видя дългата редица от коли, натоварените животни и Вениамин отново при него, той се убеди и изпълнен с радост, възкликна: “Доволно е; син ми Йосиф е още жив, ще ида и ще го видя, преди да умра.”

Още един акт на смирение оставаше да извършат десетте братя. Сега те признаха на баща си измамата и жестокостта, която толкова много години бе вгорчавала неговия и техния живот. Яков не ги бе подозирал в толкова низък грях, но разбрал, че всичко се бе обърнало на добро, прости им и благослови съгрешилите си деца.

Бащата и синовете му със своите семейства, със стада и черди, и многобройна прислуга бързо се запътиха към Египет. Пътуваха с радостни сърца и когато стигнаха във Вирсавее, патриархът принесе благодарствени жертви и помоли Господа да му даде уверение, че ще бъде с тях. В нощно видение той получи Божественото Слово: “Не бой се да слезеш в Египет, защото ще те направя там велик народ. Аз ще сляза с тебе в Египет и Аз непременно ще те върна пак.”

Уверението “не бой се да слезеш в Египет, защото ще те направя *там* велик народ” бе изпълнено със значение. На Авраам бе дадено обещание за потомство, многобройно като звездите, и до този момент избраният народ се увеличаваше, но бавно. А ханаанската земя сега не предоставяше поле за развитие на такъв народ като предсказания. Тя се владееше от могъщи езически племена, които не трябваше да бъдат изгонени “преди четвъртото поколение”. Ако на наследниците на Израил предстоеше тук да станат многоброен народ, те трябваше или да изгонят обитателите на страната, или да се разпръснат сред тях. Според Божественото нареждане не можеха да направят първото, а смесеха ли се с ханаанците, щяха да бъдат застрашени от увличане в идолопоклонство. Египет обаче предлагаше необходимите условия за изпълнение на Божественото намерение. Беше им предоставена добре напоявана част от страната с необходимите предимства за бързо умножаване на людете. Антипатията, която трябваше да срещнат в Египет заради начина си на препитание - “защото всичките овчари са отвратителни за египтяните” (Бит. 46:34), щеше да им даде възможност да станат отделен народ и да ги опази от участие в идолопоклонството на египтяните.

Стигнал Египет, керванът се насочи направо към Гесенската земя. Тук Йосиф дойде с царска каляска, придружен от княжеска свита. Той забрави превъзходството на обкръжението си и достойнството на поста си. Една мисъл само изпълваше ума му, един копнеж вълнуваше сърцето му. Като гледаше приближаващите се пътници, толкова дълго потисканата любов повече не можа да бъде задържана. Скочи от колесницата и се затича да поздрави баща си. “...падна на врата му и плака дълго на врата му. И рече Израил на Йосифа: “Нека умра сега, като видях лицето ти, че ти си още жив.”

Йосиф взе петима от братята си, за да ги представи на фараона и да получи от него гаранция, че Гесенската земя ще бъде техен бъдещ дом. Благодарен на

първия си министър, монархът ги почете, като им предложи държавни служби. Но Йосиф, верен на поклонението на Йехова, се постара да предпази братята си от изкушенията, на които щяха да бъдат подложени в езическия двор. Посъветва ги, когато царят ги попита, да му кажат откровено какво е препитанието им. Синовете на Яков послушаха този съвет, като внимателно изтъкнаха, че са дошли да пребивават временно в земята, а не да останат постоянно в нея. По този начин си запазваха правото да си тръгнат, ако пожелаят. Царят им определи за дом "добрата земя", областта Гесен, както бе предложено.

Скоро след пристигането им Йосиф доведе и баща си, за да го представи на царя. Патриархът бе чужденец в царските дворове. Сред възвишените сцени на природата, той бе общувал с един по-велик монарх; и сега, съзнавайки превъзходството си, вдигна ръце да благослови фараона.

В първото си поздравление към Йосиф Яков бе говорил, че е готов да умре след този радостен край на дългото си безпокойство и скръб. Но му бяха дадени още 17 години мирен живот в Гесен в щастлив контраст с преживяното досега! В синовете си той видя доказателство за истинско покаяние; видя семейството си, обкръжено от всички условия, необходими за развитието на един голям народ; и вярата му се хвана за сигурното обещание: бъдещото им установяване в Ханаан. Самият Яков бе заобиколен от всички знаци на любов и благосклонност, които първият министър на Египет можеше да му даде. И щастлив в обществото на толкова дълго отсъствалия си син, изживя в радост и мир земните си дни.

Когато почувства, че смъртта му наближава, прати да повикат Йосиф. Все още държейки се за Божиите обещания относно притежаването на Ханаан, той каза: "Да не ме погребеш в Египет, но когато почина с бащите си, да ме пренесеш от Египет и да ме погребеш в тяхната гробница." Йосиф обеща да стори това, но Яков не се задоволи, а поиска тържествена клетва да го положат при бащите му в пещерата Махпелах.

Още един важен въпрос изискваше внимание: синовете на Йосиф трябваше формално да намерят място сред децата на Израил. При последната среща с баща си Йосиф доведе със себе си Ефрем и Манасия. Тези младежи бяха свързани чрез майка си с най-висшия кръг на египетското свещенство, а бащиният им пост обещаваше бъдещето им да се изпълни с богатство и почит, ако изберяха да останат свързани с египтяните. Желанието на Йосиф обаче бе да се приобщят към собствения му народ. Той заяви вярата си в заветното обещание, като се опита да осигури на синовете си не всичките почести на египетските дворове, а място сред презрените пастирски племена, на които бе поверено Божието слово.

Яков каза: “...двамата ти сина, които ти се родиха в египетската земя, преди да дойда аз при тебе в Египет, са мои. Ефрем и Манасия ще бъдат мои също, както Рувим и Симеон.” Те трябваше да бъдат осиновени като негови собствени и да станат родоначалници на отделни племена. Така една от привилегиите на първородството, което Рувим бе загубил, трябваше да се падне на Йосиф - двоен дял в Израил.

Очите на Яков бяха помътнели от възрастта и той не забеляза присъствието на младежите. Но сега, долавяйки силуетите им, рече: “Кои са тия?” Когато му отговориха, добави: “Моля, доведи ги при мене, за да ги благословя.” И когато се приближиха, патриархът ги прегърна и целуна, и тържествено положи ръце върху главите им за благословение. Тогава изговори молитвата: “Бог, пред Когото ходиха бащите ми Авраам и Исаак, Бог, Който ме е пасъл през целия ми живот до тоя ден; ангелът, който ме избавя от всяко зло, нека благослови момчетата.” Сега нямаше дух на себеупование, разчитане на човешка сила или мощ. Бог беше негова защита и подкрепа. Нямаше оплакване от злите дни в миналото. Той вече не гледаше на тежките изпитания и скърби като на “неща, които бяха против него”. В паметта му бе извикана само Божията милост и доброта, която винаги бе неотделно с него по време на скитничеството му.

След благославянето Яков даде на сина си едно уверение, което остана и за бъдещите поколения, през дългите години на робство и скръб, като свидетелство за неговата вяра: “Ето, аз умирам, но Бог ще бъде с вас и ще ви върне пак в отечеството ви.”

Накрая, когато всичките синове на Яков бяха около смъртното му ложе, той им каза: “Съберете се, за да ви известя какво ще ви се случи в следващите дни.” Често и с тревога той бе мислил за бъдещето им и се бе старал да си представи образно историята на различните племена. Сега, когато чадата му очакваха да получат неговото последно благословение, Духът на вдъхновението го осени и в пророческо видение му разкри бъдещето на потомците му. Като спомена едно след друго имената на синовете си, той описа характера на всеки и предсказа с кратки думи бъдещата история на племето му.

“Рувиме, ти си първородният мой,
мощта моя и първият плод на силата ми,
превъзходен по достойнство и превъзходен по сила.”

Така бащата обрисува какъв трябваше да бъде постът на Рувим като първороден. Но заради тежкия си грях в Едар този син бе недостоен за благословението на първородството. Яков продължи:

“Изврял си като вода;

не ще имаш превъзходството...”

Свещенството бе възложено на Левий, царството и месианското обещание - на Юда, а двоен дял от наследството - на Йосиф. Племето на Рувим никога не се издигна до видно място в Израил, не бе така многобройно, както племето на Юда, Йосиф или Дан и бе едно от първите, отведени в робство.

След Рувим по възраст следваха Симеон и Левий. Те се бяха съюзили в жестокостта си към сихемците и също бяха много виновни за продаването на Йосиф. За тях бе заявено:

“Ще ги разделя в Якова и ще ги разпръсна в Израиля.”

При преброяването на Израил точно преди влизането в Ханаан племето на Симеон бе най-малко. В последното си благословение Мойсей не спомена Симеон. При заселването в Ханаан това племе получи само малка част от имота на Юда. Когато по-късно станаха силни, семейства от него образуваха различни колонии и се установиха в територията отвъд границите на Святата земя. Левий също не получи наследство, освен 48 града, разпръснати в различни части на страната. Обаче заради верността на това племе към Йехова, когато другите племена отстъпиха, то бе определено за свята служба в светилището и така проклятието бе променено в благословение.

Коронните благословения на наследството бяха прехвърлени на Юда. Значението на името му “хвала” е разкрито в пророческата история на племето:

“Юдо, тебе ще похвалят братята ти.

Ръката ти ще бъде на врата на неприятелите ти.

Синовете на баща ти ще ти се кланят.

Млад лъв е Юда. От плячка, сине мой, си се въздигнал.

Легнал и разпрострял се е като лъв

и като лъвица; кой ще го възбуди?

Не ще липсва скиптър от Юда, нито управителев жезъл отсред нозете му,

докле дойде Сило;

и нему ще се покоряват племената.”

Лъвът - царят на гората, е подходящ символ на това племе, от което произлязоха Давид и Давидовият син Сило - истинският “лъв от Юдиното племе”, на Когото всички власти накрая ще се поклонят и всички народи ще отдадат почит.

За повечето от своите деца Яков предсказа успешно бъдеще. Най-накрая стигна до Йосиф и бащиното сърце изля преизобилни благословения върху “главата на този, който беше отделен от братята си:”

“Йосиф е плодоносна вейка,

плодоносна вейка край извор.

Клончетата й се простират по стената.
Стрелците го огорчиха
и стреляха по него, и преследваха го,
но лъкът му запази якостта си.
И мишците на ръцете му се укрепиха
чрез ръцете на силния Яковов -
отгдето е пастирът, Израилевият камък -
чрез Бога на отца ти, Който ще ти помага
и чрез Всесилния, Който ще те благославя
с небесни благословения отгоре,
с благословения на бездната, която лежи отдолу;
с благословения на сърцата и на утробата.
Благословенията на Отца ти превишаваха
благословенията на праотците ми
до високите върхове на вечните планини.
Те ще бъдат на Йосифовата глава
и на темето на превъзходния между братята си."

Яков винаги бе човек на дълбоката и страстна привързаност. Той обичаше синовете си силно и нежно. Предсмъртното му свидетелство към тях не бе израз на предпочитание или отхвърляне. Простил бе на всички и ги обичаше докрай. Неговата родителска нежност намираше израз само чрез думи на окуражение и надежда. Но Божията сила почиваше на него и под влияние на вдъхновението той бе подтикнат да заяви истината, колкото и мъчителна да бе тя.

След като изрече последните благословения, Яков повтори поръката за мястото на погребението си: "Аз се прибирам при людете си. Погребете ме с бащите ми в пещерата, която е в нивата на хетееца Ефрона... Там погребаха Авраама и жена му Сара; там погребаха Исаака и жена му Ревека; и там погребах аз Лия." Така последното дело на живота му бе да изяви вярата си в Божието обещание.

След тревожния и уморителен ден последните години донесоха на Яков мирен залез и покой. Тъмни облаци се бяха събирали над пътя му, но залезът бе ясен и излъчването на небето осветяваше часовете на раздялата. Писанието казва: "А привечер ще има виделина" (Захария 14:7). "Забележи непорочния и гледай праведния, защото миролюбивият човек ще има потомство" (Пс. 37:37).

Яков бе съгрешил и бе страдал дълбоко. Много години тежък труд, грижи и скръб последваха деня, когато големият му грях го принуди да избяга от шатрите на баща си. Бездомен беглец, разделен от майка си, която никога вече не видя, той работи седем години за жената, която обичаше само за да бъде изигран подло.

Двадесет години отдаде тежък труд в служба на алчния си, граблив родственик. Виждаше, че богатството му се увеличава и че синовете му израстват около него, но не намираше радост в своето изпълнено с борби, разделено семейство. Огорчен от срама на дъщеря си, от отмъщението на братята й, от смъртта на Рахил, от противоестественото престъпление на Рувим, от греха на Юда, от жестоката измама и злоба, с която бе третиран Йосиф - колко дълъг и тъмен списък от злини лежеше в миналото му! Отново и отново жънеше плода на това първо погрешно дело. Отново и отново виждаше как синовете му повтарят греховете, за които сам бе виновен. Но колкото и горчива да бе дисциплината, тя бе постигнала своята цел. Наказанието му, макар и изпълнено със скръб, бе донесло “правда като мирен плод” (Евр. 12:11).

Вдъхновението вярно докладва грешките на добрите хора, към които Бог е показвал благосклонност. Наистина техните грешки са представени по-пълно от добродетелите им. Мнозина са се чудили на този факт и за невярващите той е бил повод да подиграват Библията. Но това, че фактите не са покрити, нито греховете на главните личности - потулени, е едно от най-силните доказателства за истинността на Писанието. Човешките умове са така податливи на предразсъдък, че не е възможно разказаното от човеци да бъде абсолютно безпристрастно. Ако Библията бе написана от невдъхновени личности, тя без съмнение би представила характерите на своите почетени мъже в по-благоприятна светлина. Но така, както е, ние имаме верен доклад за техния живот.

Хората, към които Бог е бил благосклонен и на които е поверил големи отговорности, понякога са били побеждавани от изкушения и са извършвали грях, както и ние днес се борим, колебаем се и често падаме в прегрешение. Животът на тези хора с всичките им грешки и безумия е открит пред нас, за да бъдем окуражени и предупредени. Ако бяха представени без недостатък, ние с грешното си естество можехме да се отчаем от собствените си грешки и падения. Но като виждаме как и други подобно на нас са се борили против отчаянието, как са падали в изкушение, както ние сме падали, и отново са ставали и побеждавали чрез Божията благодат, ние се окуражаваме в стремежа си към праведност. Макар понякога поваляни, те се изправяли отново и бивали благословени от Бога. Така и ние можем да бъдем победители със силата на Исус. От друга страна, разказът за техния живот може да ни служи като предупреждение. От него разбираме, че Бог по никой начин не ще обезвини виновния. Той вижда греха и в най-обичните Си хора и се отнася към него дори по-строго, отколкото към греха на имащите по-малка светлина и отговорност.

След погребението на Яков отново страх изпълни сърцата на братята. Независимо от Йосифовата любезност към тях съзнателният грях ги правеше недоверчиви и подозрителни. Може би той просто е отлагал своето отмъщение, за

да зачете баща им, а сега би могъл да им нанесе дълго отлаганото наказание за тяхното престъпление. Те не се осмелиха да се явят лично пред него, а му изпратиха вест: “Преди да умре, баща ти ни заповяда с думите: “Така да кажете на Йосифа: Прости, моля ти се, престъплението на братята си и греха им за злото, което ти сториха.” И тъй, прости, молим ти се, престъплението на слугите на бащиния ти Бог.” Тази вест развълнува до сълзи Йосиф и окуражени от това, братята дойдоха и му се поклониха с думите: “Ето, ние сме ти слуги.” Любовта на Йосиф към братята му бе дълбока и несебелюбива и той се измъчваше от мисълта, че те гледаха на него като на човек, който таи отмъщение към тях. “Не бойте се - каза им, - нима съм аз вместо Бога? Вие наистина намислихте зло против мене, но Бог го намисли за добро, за да действа така, щото да спаси живота на много люде, както и стана днес. Прочее, не бойте се, аз ще храня вас и челядите ви.”

Животът на Йосиф илюстрира живота на Христос. Завистта подтикна братята на Йосиф да го продадат като роб, като се надяваха да му попречат да стане по-велик от тях. Когато бе отведен в Египет, те се надяваха, че повече няма да бъдат смущавани от неговите сънища, че са отстранили всяка възможност за изпълнението им. Но поведението им бе направлявано от Бога, за да се изпълни точно това, което възнамеряваха да възпрепятстват. По същия начин еврейските свещеници и старейшини завидяха на Христос от страх, че Той ще отвлече от тях вниманието на народа. Предадоха Го на смърт, за да не допуснат да стане цар, но така подействаха, че пак се постигна същият резултат.

Чрез робството си в Египет Йосиф стана спасител на бащиното си семейство, но този факт не направи по-малка вината на братята му. Така и разпъването на Христос от неприятелите Му Го направи Изкупител на човечеството. Спасител на падналия човешки род и Управител на целия свят. Но престъплението на Неговите убийци не бе по-малко отвратително поради това, че ръката на Божието провидение насочи събитията за Негова слава и за доброто на човека.

Както Йосиф бе продаден на езичниците от собствените си братя, така и Христос бе продаден от един Свой ученик на най-върлите си неприятели. Йосиф бе фалшиво обвинен и хвърлен в затвора поради своята моралност. Също и Христос бе презрян и отхвърлен поради праведността Си. Себеотрицателният Му живот бе изобличение за греха и макар да не бе виновен за никакво престъпление, Той бе осъден според фалшиво свидетелство. Търпението на Йосиф, кротостта му пред несправедливостта и потисничеството, готовността му да прощава и благородната му добродетелност към неговите безчовечни братя представят безмълвната издръжливост на Спасителя пред злобата и ругатните на порочните човеци, както и

Неговото опрощение не само на собствените Му убийци, но и на всички, дошли при Него да признаят греховете си и да потърсят това прощение.

Йосиф надживя баща си с 54 години. Можа да види “Ефремови чада от третия род; също и децата на Манасиевия син Махира се родиха на Йосифовите колене”. Видя умножаването и успеха на народа си и през всички тези години вярата му, че Бог ще върне Израил в обещаната земя, остана непоклатима.

Когато разбра, че краят му наближава, Йосиф събра близките си. Колкото и да бе почитан в страната на фараона, Египет бе за него само място на изгнание. Последният му жест трябваше да покаже, че неговият дял бе с Израил. Прощалните му думи бяха: “Бог непременно ще ви посети и ще ви заведе от тая земя в земята, за която се е клел на Авраама, Исаака и Якова”. И направи тържествен завет с израилевите чада да вземат костите му със себе си и да ги пренесат в ханаанската земя. “И тъй, Йосиф умря на възраст сто и десет години; и балсамираха го, и положиха го в ковчег в Египет.” През последвалите векове на тежки изпитания този ковчег напомняше на израилтяните предсмъртните думи на Йосиф като свидетелство, че бяха само временно пребиваващи в Египет, и уверение в надеждата за обещаната земя - защото времето на освобождението щеше да дойде със сигурност.

Глава 22*

Мойсей

За да се снабдят с храна по време на глада, египтяните продадоха на царя добитъка и земите си и накрая се обрекоха на вечно крепостничество. Йосиф мъдро помисли за освобождението им - позволи им да станат наематели на царя, като задържат земите си и плащат годишен данък в размер на 1/5 от произведенията на труда си.

Но Якововите чада не бяха заставени да сключат тези условия. Поради услугата, която Йосиф бе направил на египетския народ, не само им бе дадена за живеене част от страната, но и бяха освободени от данъци. А по време на продължителния глад бяха щедро снабдявани с храна. Царят публично призна, че под милостивата закрила на Йосифовия Бог Египет се радваше на изобилие, докато други народи погиваха от глад. Той видя, че и Йосифовото управление бе обогатило значително царството и благодарността му обкръжаваше Якововото домочадие с царска благосклонност.

Но времето минаваше и великият човек, на когото Египет дължеше толкова много, почина, както и благословеното от неговия труд поколение. И "възцари се над Египет нов цар, който не познаваше Йосифа". Не че новият фараон не знаеше за службата на Йосиф в полза на народа, но не желаеше да я признае и искаше по възможност да я забрави. "И той рече на людете си: "Вижте тия люде, израилтяните, са по-много и по-силни от нас. Елате да постъпим разумно спрямо тях, за да се не размножават, да не би в случай на война да се съединят и те с неприятелите ни, да воюват против нас и да си отидат от земята."

Израилтяните бяха станали вече доста многобройни; те "се наплодиха и размножиха, увеличиха се и толкова много се засилиха, щото земята се изпълни от тях". Под грижата и закрилата на Йосиф и благоволението на управляващия тогава цар те бързо се бяха размножили из страната, но се бяха съхранили като отделна раса, коренно различна от египтяните в обичаи и религия. А нарастващият им брой сега възбуди страховете на царя и на народа му, да не би в случай на война да се присъединят към враговете на Египет. Но по икономически съображения не бе разумно да бъдат изпъдени от страната. Много от тях бяха способни и умни работници и имаха голям принос за обогатяването на нацията. Царят имаше нужда от тях, за да издига великолепните си палати и храмове. Затова ги приравни с продалите се на царството заедно с притежанията си египтяни. Скоро над евреите поставиха надзиратели и робството им стана пълно. "...египтяните караха жестоко

израилтяните да работят; огорчаваха живота им с тежка работа - да правят кал и кирпичи и да вършат всякакъв вид полска работа. Всичките работи, които ги караха да работят, бяха твърде тежки." "Но колкото повече ги измъчваха, толкова повече те се размножаваха и се разширяваха..."

Царят и съветниците му се бяха надявали да подчинят израилтяните с тежък труд и така да намалят броя им и да съкрушат независимия им дух. Като не можаха да постигнат целта си, те приложиха още по-жестоки мерки. Издадена бе нарочна заповед към жените, чието занятие им даваше тая възможност, да унищожават еврейските деца от мъжки пол при самото им раждане. Сатана бе подстрекателят на това дело. Той знаеше, че сред израилтяните трябваше да се появи освободител; и като накара царя да убива децата, се надяваше да осуети Божественото намерение. Но жените се бояха от Бога и не посмяха да изпълнят жестоката наредба. Господ одобри поведението им и те благоуспяваха. Разярен от неуспеха на замисъла си, царят издаде още по-строги и всеобхватни заповеди. Целият народ бе призован да преследва и убива безпомощните си жертви. "...фараон заръча на всичките си люде, като каза: "Всеки син, който се роди на евреите, хвърляйте го в Нил, а всяка дъщеря оставяйте жива..."

Докато тази заповед бе в сила, на Амрам и Йохаведа, предани израилтяни от Левиевото племе, се роди син. Бебето бе "красиво дете" и родителите, вярвайки, че наближава времето за освобождаване на Израил и че Бог ще издигне освободител изсред народа Си, решиха тяхното дете да не бъде пожертвано. Вярата в Бога укрепи сърцата им. "И не се бояха от царската заповед" (Евр. 11:23).

Майката успя да укрие детето в продължение на три месеца. После, намирайки, че това не може повече да продължава безопасно, приготви малко рогозено ковчеже. Направи го непромокаемо, като го намаза със смола, положи в него бебето и го намести в тръстиките край брега на реката. Не смееше да остане да го пази, поради опасността за своя живот и за живота на детето. Но сестра му Мариам се разхождаше наблизо на глед безразлична, а всъщност наблюдаваше с безпокойство и нетърпение какво ще стане с малкото й братче. Имаше обаче и други наблюдатели. Сериозните молитви на майката бяха поверили детето на Божията грижа и невидими ангели кръжаха над скромното му убежище. Ангелите насочиха към него дъщерята на фараона. Нейното любопитство бе привлечено от малкото кошче и като видя вътре красивото дете, разбра всичко от пръв поглед. Сълзите на бебето събудиха съчувствието й към непознатата майка, прибягнала до тези средства, за да опази живота на скъпоценното си детенце. И реши да го спаси, като го осинови.

Мариам наблюдаваше скришом всяко нейно движение. Като видя колко нежно е отношението й към детето, тя се осмели да се приближи и накрая рече: “Да отида ли да ти повикам доилка от еврейките, за да ти дои детето?” И разрешението й бе дадено.

Сестричката побърза да занесе на майка си щастливата вест и без да се бави, се върна заедно с нея при фараоновата дъщеря. “Вземи това дете и ми го отдой и аз ще ти заплатя” - каза принцесата.

Бог бе чул молитвите на майката. Вярата й бе възнаградена. С дълбока благодарност тя се зае с вече безопасната си и щастлива задача. Вярно използва дадената й възможност да възпита детето си за Бога. Чувстваше увереност, че то бе запазено, за да изпълни някакво велико дело. Знаеше, че скоро ще трябва да се оттегли от него, за да бъде предадено на царствената му майка и обградено с влияния, които щяха да го отдалечават от Бога. Всичко това я правеше още по-прилежна и по-грижлива във възпитанието му в сравнение с това на другите си деца. Тя се стараеше да му вдъхне страх от Бога и любов към истината и справедливостта. Сериозно се молеше да бъде опазено от всяко покваряващо влияние. Показваше му глупостта и греховността на идолопоклонството и отрано го учеше да коленичи в молитва пред живия Бог, Който единствен може да го чуе и да му помогне във всяка беда.

Майката задържа момченцето доколкото можа, но когато стана около дванайсетгодишно, бе длъжна да го предаде. От скромната къщичка бе отведено в царския палат при фараоновата дъщеря “и то стана неин син”. Но дори тук момченцето не забрави натрупаните в детството впечатления. Уроците, научени в майчиния скут, не можеха да се забравят. Те бяха щит срещу гордостта, неверието и порока, процъфтяващи сред дворцовия разкош.

Колко далеч се простираше влиянието на една еврейка, при това изгнаница и робиня! Целият бъдещ живот на Мойсей, великата мисия, която изпълни като водач на Израил, свидетелстват колко е важна работата на майката християнка. Нейното дело няма равно на себе си. В огромна степен майката държи в собствените си ръце съдбата на своите деца. Тя борави с развиващи се умове и характери и работи за постигане не на временни цели, но на вечността. Сее семена, които ще покълнат и ще дадат плод или за добро, или за зло. Не е призвана да нарисува някаква красива фигура на платно, нито пък да я извае от мрамор, а да отпечати Божествения образ в една човешка душа. Върху нея лежи отговорността да формира характера на децата си особено в ранните им години. Впечатленията в техните развиващи се умове ще останат за цял живот. Родителите трябва да направляват обучението и подготовката на децата си от най-ранната им възраст до края с цел те да станат

християни. Нашите деца са оставени на нашите грижи, за да бъдат обучени не за престолонаследници на земна империя, а за царе на Бога, които да царуват през безкрайните векове.

Нека всяка майка разбере, че миговете й са безценни; работата й ще бъде изпитана в тържествения ден на равносметката. Тогава ще се открие, че много от паденията и престъпленията на мъже и жени са резултат от безразличието и пренебрежението на майката, чиято длъжност е била да насочва стъпките на децата си в правия път. Тогава ще се открие, че мнозина, благословили света със светлината на гения, истината и светостта, дължат принципите, от които произтичат влиянието и успеха им, на една молеща се майка християнка.

В двореца на фараона Мойсей получи най-висшето гражданско и военно образование. Монархът бе решил да направи осиновения си внук свой престолонаследник и юношата бе обучаван за високия си пост. “И Мойсей биде научен на всичката египетска мъдрост, и бе силен в слово и в дело” (Деян. 7:22). Способностите му като военачалник го направиха любимец на египетските армии и всички гледаха на него като на забележителна личност. Сатанинското намерение претърпя неуспех. Самият указ, осъждащ на смърт еврейските деца, Бог пренасочи за подготовката и възпитанието на бъдещия водач на Неговия народ.

Израилевите старейшини бяха упътени от ангели, че времето на освобождението им е наближило и че Мойсей е човекът, когото Бог ще използва да извърши това дело. Ангели известиха на Мойсей, че Йехова го е избрал да строши ярема на своя народ. Като предполагаше, че свободата трябва да се постигне със сила, Мойсей очакваше да поведе еврейските множества срещу египетските войски; и като имаше това предвид, криеше чувствата си, да не би привързаността му към неговата осиновителка или към фараона да му попречат да изпълни Божията воля.

Според египетските закони всеки, заемащ фараоновия трон, трябваше да стане член на кастата на жреците; и Мойсей, който явно щеше да бъде престолонаследникът, трябваше да бъде въведен в тайнствата на националната религия. Тази задача бе възложена на жреците. Но докато в ученията Мойсей бе страстен и неуморим, в поклонението на боговете не можеха да го склонят да вземе участие. Заплашиха го, че ще изгуби короната, предупредиха го, че ако упорито се държи за еврейската вяра, принцесата ще се откаже от осиновяването му. Но той бе непоклатим в решението си да отдава почит единствено на Бога, Създателя на небето и земята, и на никой друг. Спореше с жреците и поклонниците на египетските богове, като им посочваше суетата на суеверното им поклонение пред бездушни предмети. Никой не можеше да обори аргументите му нито да промени решението му; и все пак неговата твърдост бе толерирана известно време поради

високия му пост и поради благосклонността, с която се отнасяха към него и царят, и народът.

“С вяра Мойсей, като стана на възраст, се отказа да се нарича син на фараоновата дъщеря и предпочете да страда с Божиите люде, а не да се наслаждава за кратко време на греха, като разсъди, че укорът за Христа е по-голямо богатство от египетските съкровища, защото гледаше на бъдещата награда” (Евр. 11:24-26). Мойсей бе достоен да заеме видно място сред великите на земята, да блести в дворците на най-славното царство и да държи фараоновия скиптър. Интелектуалното му величие го постави над великите мъже от всички епохи. Като историк, поет, философ, военачалник и законодател той няма равен на себе си. Но когато светът бе цял пред него, той има моралната сила да откаже бляскавите перспективи на богатство, величие и слава “и предпочете да страда с Божиите люде, а не да се наслаждава за кратко време на греха”.

Мойсей бе научен да има предвид крайната награда, която ще бъде дадена на скромните и послушните Божии слуги, а светската печалба в сравнение с нея бе нищожна. Величественият фараонов дворец и тронът на монарха бяха като изкушение пред Мойсей. Но той знаеше, че грешните удоволствия, които карат човеците да забравят Бога, се намираха в царските дворове. Той гледаше отвъд разкошния палат, отвъд короната на монарха, към високите почести, които ще се отдадат на светиите на Всевишния в едно неосквернено от грях царство. Чрез вяра виждаше една непреходна корона, с която небесният Цар ще увенчае победителя. Тази вяра го караше да се отдели от господстващите на тази земя и да се присъедини към скромния, беден и презрян народ, избрал да отдава послушание на Бога, а не да служи на греха.

Мойсей остана в двореца до 40-годишната си възраст. Мислите му често се насочваха към жалкото положение на народа му и той посещаваше братята си в тяхното робство да ги окуражава с уверението, че Бог ще подейства за освобождението им. Често, ужилван от възмущение, наблюдаваше несправедливостта и робството и гневът му пламваше - у него се появяваше желание да отмъсти за нечестието. Веднъж, докато беше навън, видя как един египтянин биеше израилтянин и скочи, та уби египтянина. Освен израилтянина друг свидетел на делото му нямаше и Мойсей веднага зарови тялото в пясъка. Сега му се струваше, че е готов да защити делото на своя народ. Надяваше се да го види как въстава, за да се освободи, “мислейки, че братята му ще разберат, че Бог чрез неговата ръка им дава избавление; но те не разбраха” (Деян. 7:25). Евреите обаче още не бяха готови за свободата. На следващия ден Мойсей видя двама от тях да се бият, като очевидно единият бе виновен. Мойсей упрекна нападателя, който веднага

го отблъсна, отричайки правото му да се намесва и подло го обвини в престъпление. “Кой те постави началник и съдия над нас?” - каза той. - Искаш ли и мене да убиеш, както уби египтянина?” (Изх. 2:14).

Цялата история бързо стана известна на египтяните и силно преувеличена скоро стигна до ушите на фараона. На царя бе казано колко многозначителен е този акт и че Мойсей възнамерявал да поведе народа си против египтяните, да свали управлението и да седне сам на трона; че не може да има сигурност за царството, докато той е жив. Монархът веднага реши, че Мойсей трябва да умре. Но узнал за опасността, Мойсей избяга към Арабия.

Господ насочваше пътя му и той намери подслон при Йотор - свещеник и княз на Мадиам, който също бе поклонник на Бога. След известно време Мойсей се ожени за една от дъщерите му и тук остана 40 години в служба на своя тъст като пазач на стадата му.

Убивайки египтянина, Мойсей направи същата грешка, така често допускана от предците му - взе в свои ръце делото, което Бог бе обещал да извърши. Божията воля не бе да освободи народа Си чрез война, както смяташе Мойсей, а чрез собствената Си могъща сила, за да бъде славата приписана единствено Нему. Но дори и този престъпен акт бе пренасочен от Бога, за да се изпълнят Неговите намерения. Мойсей не бе готов за великото си дело. Предстоеше му още да учи оня урок на вяра, който бяха научили Авраам и Яков - за изпълнение на Божиите обещания да не се уповава на човешка сила или мъдрост, а на Божията сила. Там, сред самотата на планините, Мойсей трябваше да научи и други уроци. В училището на себеотрицанието и трудностите трябваше да се научи на търпение и въздържане на страстите. Преди да може да управлява мъдро, трябваше да се научи да бъде послушен. Сърцето му трябваше да бъде в пълна хармония с Бога, преди да стане способен да предава на Израил познанието за Неговата воля. Чрез натрупване на собствен опит трябваше да се подготви да проявява бащина грижа към всички, нуждаещи се от помощта му.

Човек би искал да мине и без този дълъг период на тежък труд и неизвестност, смятайки го за голяма загуба на време. Но Безкрайната Мъдрост призова този, който трябваше да стане водач на Неговия народ, да прекара 40 години в скромен труд като пастир. Така развитите навици на грижовност, себеотрицание и нежно състрадание към стадото щяха да го приготвят да стане милостив и дълготърпелив пастир на Израил. Никое предимство, което можеше да му даде обучението от хора или културата, не можеше да замести тази опитност.

Мойсей трябваше да забрави много научени неща. Влиянията, които го бяха обкръжавали в Египет - любовта на осиновителката му, собственото му високо

положение като царски внук, съпровождащият го на всяка крачка разкош, префиността, изтънчеността и мистицизмът на една фалшива религия, пищното идолопоклонническо богослужение, тържественото величие на архитектурата и скулптурата - всичко това бе оставило дълбоки следи в неговия развиващ се ум и бе оформило в известна степен навиците и характера му. Времето, промяната на обстановката и общуването с Бога можеха да заличат тези следи. От Мойсей се изискваше да води битка за живот, да отхвърли заблудата и да приеме истината; но Бог щеше да бъде негов помощник, когато борбата станеше прекалено тежка за човешката сила.

У всички, които са бивали избирани да вършат дело за Бога, се е виждал човешкият елемент. И все пак това не са били хора със стереотипни навици и характер, които биха били доволни да останат в това си положение. Те сериозно са желали да придобият мъдрост от Бога, да се научат да работят за Него. Апостолът казва: “Но ако някому от вас не достига мъдрост, нека иска от Бога, Който дава на всички щедро, без да укорява, и ще му се даде” (Яков 1:5). Но Бог не ще даде на хората Божествена светлина, докато са доволни да си останат в тъмнина. За да получи помощ от Бога, човек трябва да осъзнае слабостта и безпомощността си. Трябва със собствения си разум да пожелае голямата промяна да се извърши вътре в него. Да се събуди за сериозна и настойчива молитва и да вложи своите усилия. Да се отърси от грешните си навици и обичаи. Победата може да бъде спечелена само чрез решителни старания грешките да се поправят и да се утвърдят правите принципи. Мнозина никога не стигат до позицията, която биха могли да заемат, защото чакат Бог да извърши вместо тях онова, което им е дал сила сами да извършат. Всички, способни да бъдат полезни, трябва да бъдат обучени чрез най-сурова умствена и морална дисциплина. И Бог ще им помогне, като обедини Божествената сила с човешките усилия.

Уединен сред планинските сипеи, Мойсей бе сам с Бога. Великолепните храмове на Египет вече не вълнуваха ума му със суеверията и фалша си. Сред тържественото величие на вечните хълмове той видя могъществото на Всевишния и ясно осъзна колко безсилни и незначителни са египетските богове. Навсякъде бе написано името на Създателя. Мойсей сякаш беше в Неговото присъствие, покорен от силата Му. Тук гордостта и себеупованието му бяха пометени. Сред строгата простота на пустинния живот последиците от отпуснатостта и лукса на Египет изчезнаха. Мойсей стана търпелив, благоговеен и скромен, “човек много кротък, повече от всичките човеци, които бяха на земята” (Числа 12:3), но в същото време силен по вяра в могъщия Бог на Яков.

През изминаващите години, когато скиташе със стадата си из пустинните места, размишлявайки за робството на своя народ, той си спомняше за отношението на Бога към неговите деди и за обещанията - наследство на избрания народ. Неговите молитви за Израил се възнасяха денем и нощем. Небесни ангели хвърляха светлината си около него. Тук под вдъхновението на Светия Дух той написа книгата "Битие". Дългите години, прекарани сред пустинната самота, бяха богати на благословения не само за Мойсей и за неговия народ, но и за света през всички следващи епохи.

"Подир дълго време египетският цар умря, а израилтяните пъшкаха под робството и извикаха, и викът им от робството стигна до Бога. Бог чу пъшканията им и Бог спомни завета Си с Авраама, с Исаака и с Якова. И Бог погледна на израилтяните, и Бог разбра положението им" (Изх. 2:23-25). Дошло бе времето за освобождаване на Израил. Но Божието обещание трябваше да се изпълни по такъв начин, че да засрами човешката гордост. Освободителят трябваше да излезе отпред като скромен пастир само с една тояга в ръката си. Но Бог щеше да направи този жезъл символ на силата Си. Един ден, водейки стадата близо до Хорив - "Божията планина", Мойсей видя един горящ храст. Клонки, листа - всичко бе в пламъци, но сякаш не изгаряше. Приближи се да види чудното явление, когато един глас от пламъка го повика по име. С треперещи устни той отговори: "Ето ме." Предупреден бе да не се приближава без благоговение. "Изуй обущата от нозете си, защото мястото, на което стоиш, е свята земя... Аз съм Бог на баща ти, Бог Авраамов, Бог Исааков и Бог Яковов" (Изх. 3; 4:1-26). Това беше Този, Който се бе открил на бащите му в древността като Ангел на завета. "А Мойсей затули лицето си, защото се боеше да погледне Бога."

Смирение и благоговение би трябвало да характеризират поведението на всички, които застават в присъствието на Бога. В името на Исус ние можем да идваме при Него с доверие, а не с нахална дързост, като че ли Той е на едно ниво с нас. Има хора, които се обръщат към великия, всемогъщ и свят Бог, живеещ в непристъпна виделина, като към равен или дори към по-нисш. Някои се държат в Неговия дом така, както не биха се осмелили да се държат в приемната на земен управник. Такива хора трябва да помнят, че са пред погледа на Този, Когото серафимите обожават, пред Когото ангелите закриват лицата си. Към Бога трябва да се отнасяме с голямо благоговение. Всички, които наистина съзнават Неговото присъствие, ще се покланят със смирение пред Него и както Яков, наблюдавайки Божието видение, ще извикат: "Колко е страшно това място! Това не е друго, освен Божи дом, това е врата небесна" (Бит. 28:17).

Докато Мойсей чакаше в страхопочитание пред Бога, думите продължиха: “Наистина видях страданието на людете Ми, които са в Египет, и чух вика им поради настойниците им, защото познах неволите им. И слязох, за да ги избавя от ръката на египтяните и да ги заведа от оная земя в земя добра и пространна, гдето текат мляко и мед... Ела, прочее, сега и ще те изпратя при фараона, за да изведеш людете Ми, израилтяните, из Египет.”

Удивен и ужасен от тази заповед, Мойсей се отдръпна назад, казвайки: “Кой съм аз, та да ида при фараона и да изведа израилтяните из Египет?” Отговорът бе: “Аз непременно ще бъда с тебе и ето ти знака, че Аз те изпратих. Когато изведеш людете из Египет, ще послужите Богу на тая планина.”

Мойсей помисли за трудностите, с които щеше да се срещне, за слепотата, невежеството и неверието на народа си - част от който почти бе загубила знанието за Бога. “Ето - каза той, - когато отида при израилтяните и им река: “Бог на бащите ви ме изпрати при вас, и те ми кажат: “Как Му е името?”, що да им кажа?” Отговорът бе:

“Аз съм Оня, Който Съм”... Така ще кажеш на израилтяните: “Оня, Който Съм, ме изпрати при вас.”

Мойсей получи заповед първо да събере старейшините на Израил - най-благородните и праведните сред народа, които отдавна скърбяха поради робството си, и да им обяви вест от Бога с обещание за освобождение. След това с тях да отиде при царя и да му каже:

“Йехова, Бог на евреите ни срещна. И тъй, остави ни, молим ти се, да отидем на тридневен път в пустинята, за да принесем жертва на Йехова, нашия Бог.”

Мойсей бе предупреден, че фараонът щеше да се противопостави на призива да пусне Израил. Но Божият слуга не трябваше да губи кураж, защото Господ щеше да използва този случай, за да покаже силата Си пред египтяните и пред народа Си. “А като издигна ръката Си, ще поразя Египет с всичките Мои чудеса, които ще направя всред него. Подир това той ще ви пусне.”

Дадено бе и указание какви приготовления да се направят за пътуването. Господ заяви: “И ще дам на тия люде благоволението на египтяните, та когато тръгнете, няма да отидете празни. Но всяка жена ще поиска от съседката си и от квартирантката си сребърни вещи, златни вещи и облекла.” Египтяните се бяха обогатили от несправедливо използвания им труд и когато по-късно израилтяните трябваше да тръгнат на път към своя нов дом, справедливо бе да получат наградата си за годините тежък труд. Трябваше да поискат скъпи вещи, които лесно можеха да се носят, а Бог щеше да им даде благосклонност пред лицето на египтяните.

Могъщите чудеса, извършени за тяхното освобождение, щяха да всеят ужас сред потисниците им така, че исканията на робите да бъдат изпълнени.

Мойсей видя пред себе си трудности, които му изглеждаха непреодолими. Какво доказателство можеше да даде на своя народ, че Бог наистина го е пратил? "...ето, те няма да ме повярват, нито да послушат думите ми, защото ще рекат: "Не ти се е явил Господ." Тогава му бе дадено доказателство, удивително и за самия него. Казано му бе да хвърли жезъла си на земята. И като го хвърли, той "стана змия и Мойсей побягна от нея". Получи заповед да я хване и в ръката му тя отново стана жезъл. Заповядано му бе да сложи ръка в пазвата си. Той послуша, "а като я извади, ето ръката му прокажена, бяла като сняг". Когато му бе казано пак да я сложи в пазвата си и да я извади, откри, че е станала като другата. С тези знамения Господ увери Мойсей, че собственият му народ, както и фараонът, ще се уверят, че един по-могъщ от египетския цар се изявява сред тях.

Но Божият служител все още бе завладян от мисълта за странното и чудно дело, което му предстоеше. Изпълнен с тревога и страх, сега той помоли да бъде извинен поради това, че не може да говори гладко: "Моля ти се, Господи, аз не съм красноречив нито досега, нито откак си почнал да говориш със слугата си, а мъчно говоря и съм тежкоезичен." Той толкова дълго бе пребивавал далеч от египтяните, че не можеше да говори така свободно и с лекота езика им, както по времето, когато бе сред тях.

Господ му каза: "Кой е направил човешката уста? Или кой прави човек да е ням или глух, да има зрение или да е сляп? Не Аз ли, Господ?" Към тези думи бе прибавено още едно уверение за Божествена помощ: "Иди, прочее, и Аз ще бъда с устата ти и ще те науча какво да говориш." Но Мойсей продължи да се моли да бъде избран по-компетентен човек. Отначало извиненията му бяха породени от скромност и свенливост. Но след като Бог обеща да отстрани всички трудности и да му даде накрая успех, всякакво по-нататъшно отдръпване и оплакване от собствената му непригодност показваха недоверие в Бога. Това би означавало страх, че Бог е неспособен да го подготви за великото дело, за което го бе призовал, или че е направил грешка в избора на човека.

Сега Мойсей бе насочен към Аарон - неговия по-стар брат, който, служейки си всеки ден с езика на египтяните, можеше да го говори съвършено. Казано му бе, че Аарон ще дойде да се срещне с него. Следващите думи на Господа бяха абсолютна заповед:

"Ти говори нему и тури думите в устата му; и Аз ще бъда с твоите уста и с неговите уста и ще ви науча що трябва да правите. Вместо тебе нека говори той на людете; той ще бъде на тебе вместо уста, а ти ще бъдеш на него вместо Бога. И

вземи в ръката си тоя жезъл, с който ще вършиш знаменията.” Той не можеше да се съпротивлява повече, защото всякакъв повод за извинение бе отстранен.

Божествената заповед, дадена на Мойсей, го намери неуверен в себе си, тежък в говор и срамежлив. Той бе завладян от чувство за неспособност да бъде Божи говорител пред Израил. Но веднъж приел делото, се зае с него с цялото си сърце, изпълнен с доверие в Господа. Величието на мисията впрегна в работа най-добрите сили на ума му. Бог благослови готовността му за послушание и той стана красноречив, изпълнен с надежда, самоуверен и съвсем достоен за най-великото дело, възлагано някога на човек. Ето един пример за това, какво прави Бог, за да укрепи характера на хора, които Му се доверяват напълно и се отдават безрезервно на Неговите заповеди.

Човек ще спечели сила и успех, когато приема възложените от Бога отговорности и ако с цялата си душа се стреми да се подготви, за да ги изпълнява правилно. Колкото и скромен да е постът, колкото и ограничени да са способностите му, този, който с доверие в Божествената сила се старае да извърши работата си вярно, ще постигне истинско величие. Ако Мойсей се бе облягал на собствената си сила и мъдрост, дори и жадно да бе приел великата задача, той щеше да докаже цялата си негодност за едно такова дело. Фактът, че човек чувства слабостта си, най-малкото е едно доказателство, че съзнава величината на възложеното му дело и че ще направи Бога свой съветник и своя сила.

Мойсей се върна при тъста си и му съобщи своето желание да посети братята си в Египет. Йотор се съгласи и го благослови: “Иди с мир.” Мойсей взе жена си и децата си и тръгна на път. Не се осмели да разкрие целта на мисията си, да не би тъстът му да не позволи семейството му да тръгне с него. Преди да стигне Египет обаче, той самият сметна за най-добре да изпрати обратно близките си у дома в Мадиам, за да бъдат в безопасност.

Тайният ужас от фараона и от египтяните, чийто гняв бе пламнал срещу него преди четиридесет години, задържаха Мойсей, изпълвайки го с нежелание да се върне в Египет. Но след като той се бе заел да послуша Божествената заповед, Господ му откри, че враговете му са мъртви.

По пътя от Мадиам Мойсей получи едно стряскащо и ужасно предупреждение за Господнето неодобрение. Яви му се ангел със заплашителен вид, който сякаш желаеше веднага да го погуби. Не му бе дадено никакво обяснение, но Мойсей си спомни, че бе пренебрегнал едно Божие изискване. Поддал се бе на увещанието на съпругата си и бе пренебрегнал да извърши ритуалното обрязване на най-малкия им син. Не се бе съобразил с условието, при което на детето му можеше да се дадат благословенията на Божия завет, сключен с Израил. А такава

небрежност от страна на избрания им водач можеше само да омаловажи даденитe на народа Божествени предписания. Изплашена, че съпругът й ще бъде погубен, Сепфора сама извърши ритуала и тогава ангелът позволи на Мойсей да продължи пътуването си. В своята мисия пред фараона Мойсей щеше да бъде поставен в много голяма опасност и животът му можеше да бъде защитен единствено от святите ангели. Но ако живееше, пренебрегвайки познат, явен дълг, нямаше да бъде в безопасност, защото нямаше да бъде защитаван от Божиите ангели.

По времето на скръбта точно преди Христовото пришествие праведните ще бъдат опазени чрез службата на небесни ангели. Но престъпниците на Божия закон няма да са в безопасност. Ангелите не могат да закрилят онези, които са пренебрегнали едно от Божествените предписания.

Глава 23

Язвите върху Египет

Научен от ангелите, Аарон тръгна да се срещне с брат си, с когото толкова отдавна се бе разделил. Видяха се сред пустинната самота близо до Хорив. Тук се целунаха и Мойсей каза на Аарон "всичките думи, с които Господ го беше изпратил и всичките знамения, за които му беше заръчал" (Изх. 4:27-31; гл. 5 и 10). Те заедно отпътуваха за Египет и стигнаха земята Гесен, където събраха израилевите старейшини. Аарон повтори пред тях случилото се между Бога и Мойсей, след което Мойсей извърши пред народа знаменията, които Бог му бе дал. "И людете повярваха; и когато чуха, че Господ посетил израилтяните и че погледнал на неволята им, наведоха главите си и се поклониха."

Мойсей бе натоварен и с вест до царя. Двамата братя влязоха в палата на фараоните като посланици от Царя на царете и говориха от Негово име: "Така говори Йехова, Израилевият Бог: "Пусни людете Ми, за да Ми пазят празник в пустинята."

"...Кой е Йехова, та да послушам гласа Му и да пусна Израиля? Не познавам Йехова и затова няма да пусна Израиля."

Отговорът им бе: "Бог на евреите ни срещна. Молим ти се, нека отидем на тридневен път в пустинята да принесем жертва на Йехова, нашия Бог, да не би да ни нападне с мор или с нож."

До царя вече бяха стигнали вести за двамата братя и за интереса, който те бяха събудили сред народа. Гневът му се разпали. "Защо, Мойсее и Аароне, отвличате людете от работите им? - каза той. - Идете на определените си работи." Царството вече бе претърпяло загуби от посредничеството на тези чужденци. При мисълта за това той добави: "Ето, людете на земята са сега много, а вие ги правите да оставят определените си работи."

В робството си израилтяните до голяма степен бяха загубили знанието си за Божия закон и бяха отстъпили от предписанията му. Съботата обикновено се нарушаваше, а строгостта на надзирателите им правеше съблюдаването й явно невъзможно. Но Мойсей показа на народа си, че послушанието към Бога е първото условие за освобождение. Усилията на людете да възстановят съблюдаването на съботата привлякоха вниманието на поробителите им.

Съвсем разтревожен, царят заподозря израилтяните в намерение да въстанат срещу робството си. Недоволството им е резултат от безделие, ще се погрижи той да не им остане никакво време за опасни планове. И веднага предприе мерки да

стегне веригите и да съкруши независимия им дух. Същия ден бяха изпратени заповеди, правещи работата им още по-жестока и тиранична. Най-обикновеният строителен материал, използван в страната, бяха изсушени на слънцето тухли. Стените на най-хубавите постройки бяха направени от тях и облепени с камък, а с производството на тухли се занимаваше голяма част от робите. Плява се смесваше с глината за свързване, затова се изискваха големи количества плява. Сега царят нареди да не им се дава повече плява. Работниците трябваше да я осигуряват сами, докато изискваното количество тухли оставаше същото.

Заповедта предизвика голяма тревога сред израилтяните из страната. Египетските надзиратели бяха назначили еврейски служители да следят работата на народа и да отговарят за труда на хората, намиращи се под тяхно нареждане. Когато изискването на царя влезе в сила, людете се пръснаха по цялата страна да събират плява от стърнищата, но разбраха, че е невъзможно да свършат обичайното количество работа. Поради това неизпълнение еврейските служители бяха бити жестоко.

Те си мислеха, че изтезанието идва от надзирателите, а не от самия цар и отидоха да му се оплачат. Фараонът посрещна недоволството им с подигравка: "Без работа останахте, без работа, затова казвате: "Нека отидем да принесем жертва Господу." Заповядано им бе да се върнат на работата си и им бе заявено, че тя в никой случай няма да бъде облекчена. Тогава те се срещнаха с Мойсей и Аарон и извикаха към тях: "Господ да погледне на вас и да съди, защото вие ни направихте омразни на фараона и на слугите му и турихте меч в ръката им, за да ни избият."

Мойсей силно се разтревожи от тези укори. Страданията на народа се бяха особено увеличили. Вик на отчаяние идваше от млади и стари по цялата земя и всички в един глас го обвиняваха за бедственото влошаване на положението им. В горчивината на душата си той отиде пред Бога с вика: "Господи, защо си зле постъпил спрямо тия люде? Защо си ме изпратил? Защото, откак дойдох при фараона да говоря в Твое име, той е зле постъпвал спрямо тия люде, а Ти никак не си избавил людете Си." Отговорът бе: "Сега ще видиш какво ще сторя на фараона, защото под силна ръка ще ги пусне и под силна ръка ще ги изпъди из земята." Бог отново му напомни сключения с бащите му завет и го увери, че той ще бъде изпълнен.

През всичките години на египетското робство сред израилтяните имаше хора, които се придържаха към поклонението на Йехова. Те дълбоко се тревожеха, като виждаха как децата им всекидневно стават свидетели на езическите мерзости и дори как се покланят на фалшивите богове. И викаха към Господа за избавление от робството, за да ги спасят от покваряващото влияние на идолопоклонството. Не

криеха своята вяра, а заявяваха на египтяните, че обектът на тяхното поклонение е Създателят на небето и земята, единственият истински и жив Бог. Повториха доказателствата за Неговото съществуване и сила от сътворението до дните на Яков. Така египтяните имаха възможност да се запознаят с религията на евреите, но сметнаха, че е под достойнството им да бъдат поучавани от робите си. Опитаха се да измамят поклонниците на Бога с обещания за награда, а когато това не помогна, започнаха да ги заплашват и да бъдат жестоки с тях.

Израилевите старейшини се стараеха да поддържат увяхващата вяра на братята си, като повтаряха обещанията, дадени на дедите им, и предсмъртните пророчески думи на Йосиф, предсказващи освобождението им от Египет. Някои слушаха и вярваха. Други, наблюдавайки заобикалящите ги обстоятелства, отказваха да се надяват. Египтяните, информирани за разговорите между робите, осмиваха надеждите им и се подиграваха със силата на техния Бог. Позоваваха се на положението им като поробен народ и подигравателно казваха: “Ако вашият Бог е праведен и милостив и по-силен от египетските богове, защо не ви освободи?” Привличаха вниманието им върху собственото си положение: покланяха се на божества, наричани от израилтяните фалшиви, а бяха богата и могъща нация. Заявяваха, че боговете им са ги благословили с успех, а са им дали израилтяните за слуги, и се радваха на своята сила да потискат и унищожават поклонниците на Йехова. Самият фараон се хвалеше, че Богът на евреите не може да ги освободи от ръката му.

Думи като тези унищожаваха надеждата на много израилтяни и нещата започнаха до голяма степен да им изглеждат така, както им ги представяха египтяните. Истина бе, че са роби и че трябва да понасят какви ли не жестокости от надзирателите си. Децата им бяха гонени и убивани и собственият им живот бе станал товар за самите тях. Но все пак бяха поклонници на небесния Бог. Ако Йехова наистина беше над всички богове, Той сигурно нямаше да ги остави роби на идолопоклонници. Но верните на Бога разбираха, че това става поради отстъплението на Израил от Него и поради склонността им да се женят за езичници и по този начин да бъдат въвеждани в идолопоклонство. Разбираха, че Господ бе допуснал робството им и тайно уверяваха братята си, че скоро игото на потисника ще бъде отхвърлено.

Евреите очакваха да получат свободата си без някакви особено тежки изпитания на вярата, без каквото и да е истинско страдание или трудност. Но още не бяха приготвени за освобождение. Имаха малко вяра в Бога и не желаеха да издържат търпеливо бедствията, докато Той сметне, че трябва да се намеси в тяхна полза. Мнозина бяха доволни по-скоро да останат в робството, отколкото да

посрещнат трудностите, придружаващи преместването в чужда земя; а навиците на някои бяха до такава степен подобни на навиците на египтяните, че предпочитаха да си живеят в Египет. Затова Господ не ги освободи с първата проява на силата Си пред фараона. Той направляваше събитията, за да се разкрие по-пълно тираничният дух на египетския цар, а също така и за да открие Себе Си на Своя народ. Виждайки справедливостта, силата и любовта Му, децата на Йехова щяха да предпочетат да напуснат Египет и да се отдадат на служба за Него. Задачата на Мойсей нямаше да е така трудна, ако мнозина от израилтяните не се бяха покварили дотолкова, че не желаеха да напуснат Египет.

Господ нареди на Мойсей пак да отиде при народа, за да повтори обещанието за освобождение и наново да го увери в Божествената благосклонност. Мойсей отиде, както му бе наредено, но людете не пожелаха да го слушат. Писанието казва: "Но поради утеснението на душите си и поради жестокото си робуване те не послушаха Мойсея." Божествената вест отново дойде към Мойсей: "Влез при египетския цар, фараона, и кажи му да пусне израилтяните из земята си." Обезкуражен, той отговори: "Ето, израилтяните не ме послушаха; тогава как ще ме послуша фараон...? Казано му бе да вземе Аарон със себе си, да отиде пред фараона и отново да поиска от него "да пусне израилтяните из земята си".

Бог му съобщи, че монархът няма да склони, докато Той не посети Египет със съдбите Си и не изведе Израил със забележително изявление на силата Си. Преди нанасянето на всяка язва Мойсей трябваше да описва нейното естество и последици, за да може царят да се опази, ако пожелае. Откажеше ли, всяко наказание щеше да бъде последвано от още по-сурово, докато гордото му сърце не се смири да признае Създателя на небето и земята като истински жив Бог. Господ искаше да даде на египтяните възможност да разберат колко празна е мъдростта на техните могъщи мъже, колко е слаба силата на боговете им, застанала срещу заповедите на Йехова. Той искаше да накаже египтяните за тяхното охолство и да смълчи хвалбата им, че получават благословенията си от своите безчувствени божества. Бог желаеше така да прослави името Си, че и други народи да чуят за силата Му и да потреперят пред Неговите могъщи дела. А Божият народ да бъде убеден да се отвърне от идолопоклонството и да отдаде чисто поклонение на Господа.

Мойсей и Аарон отново влязоха в царските покои на фараона. Тук, обкръжени от извисяващи се колони и блестящи орнаменти, от богати рисунки и скулптурни изображения на езически богове, двамата представители на поробената раса застанаха пред монарха на най-силното царство на света, за да му повторят заповедта на Бог да пусне Израил. Като доказателство за Божественото им

поръчение царят поиска чудо. Мойсей и Аарон бяха научени как да действат, в случай че се поиска знамение, затова Аарон взе жезъла и го хвърли пред фараона. Жезълът се превърна в змия. Монархът изпрати да повикат "мъдреците и чародеите", които "хвърлиха, всеки от тях, жезъла си, и те станаха змии. Обаче Аароновият жезъл погълна техните жезли." Тогава царят, още по-решителен отпреди, заяви, че неговите чародеи са равни по сила с Мойсей и Аарон. Обвини Господните слуги за измамници, а сам се почувства още по-уверен в противопоставянето си на техните искания. Но въпреки че презираше вестта им, Божествената сила му попречи да им стори зло.

Не човешко влияние и сила, а Божията ръка чрез Мойсей и Аарон извърши чудесата, показани пред фараона. Тези знамения и чудеса бяха предназначени да убедят царя, че великият Аз Съм бе изпратил Мойсей и че бе длъжен да пусне Израил да послужи на живия Бог. Чародеите също показаха знамения и чудеса, тъй като действаха не само чрез личното си умение, но и чрез силата на своя бог Сатана, който им помагаше да подправят делото на Йехова.

Чародеите всъщност не направиха от жезлите си змии, но чрез магия, подпомогнати от великия измамник, можаха да произведат такова впечатление. Не бе по силата на Сатана да превърне жезлите в живи змии. Макар да притежава цялата мъдрост и мощ на един паднал ангел, князът на злото няма сила да създава или дава живот. Това е прерогатив единствено на Бога. Но Сатана стори всичко по силите си - извърши фалшификация. В човешките очи жезлите бяха превърнати на змии и фараонът и придворните му повярваха в това. Видимо нямаше никаква разлика между техните фалшиви змии и направената от Мойсей. Макар че Бог направи истинската змия да погълне фалшивите, фараонът сметна, че дори и това не беше дело на Божията сила, а резултат на по-превъзходна магия от тази на неговите слуги.

Фараонът желаеше да оправдае своята упоритост и съпротива срещу Божествената заповед - затова търсеше някаква причина да пренебрегне чудесата, които Бог извърши чрез Мойсей. Сатана му даде точно това, от което се нуждаеше. Чрез постигнатото от магьосниците той представи Мойсей и Аарон пред египтяните като обикновени чародеи и заклинатели, а вестта им - като недостойна за уважение, която не идва от едно превъзходно Същество. Така фалшът на Сатана изпълни целта си - одързости египтяните в техния бунт и накара фараона да закорави сърцето си срещу вътрешното си убеждение да склони. Сатана се надяваше да разклати и вярата на Мойсей и Аарон в Божествения произход на тяхната мисия, за да могат неговите инструменти да победят. Той не желаеше израилевите чада да бъдат освободени от робството и да служат на живия Бог.

Но с извършените от магьосниците чудеса князът на злото имаше и една още по-далечна цел. Той добре знаеше, че Мойсей, разкъсващ робския ярем на израилевите чада, символизираше Христос, Който щеше да освободи от властта на греха човешкото семейство. Знаеше, че когато Христос се яви, ще извърши мощни чудеса, доказващи на света, че Бог Го е изпратил. Сатана трепереше за своята власт. С подправянето на извършените чрез Мойсей Божии дела се надяваше не само да предотврати освобождаването на Израил, но и да повлияе на хората от бъдещите векове, унищожавайки вярата им в чудесата на Христос. Сатана непрекъснато се старае да подправя Христовото дело и да установява собствената си власт и претенции. Той подвежда хората да смятат, че Христовите чудеса са резултат на човешко умение и сила. По този начин в много умове той унищожава вярата в Христос като Божи Син и ги подвежда да отхвърлят щедрите предложения на милостивия план на изкуплението.

Мойсей и Аарон бяха посъветвани следващата сутрин да отидат край реката, където царят имаше обичай да идва. Разливането на Нил бе източник на прехрана и богатство за целия Египет. На реката се отдаваше почит като на божество и монархът идваше там всеки ден, за да й се покланя. Тук двамата братя отново му повториха вестта, а след това простряха жезъла и удариха с него по водата. Свещената река се превърна в кръв, рибата измря и водата започна да вони отвратително. Водата в къщите, запасите в съдовете, също се превърнаха в кръв. “Но и египетските магесници с баянията си сториха същото” “и фараон се обърна, та си отиде у дома си, без да вземе присърце и това”. Язвата продължи седем дни, но без никакъв резултат.

Отново жезълът бе прострян над водите и от реката излязоха жаби, които плъзнаха по цялата земя. Те нападнаха къщите, превзеха спалните и дори пещите за хляб и нощвите. Египтяните смятаха жабата за свещено животно и не искаха да я убиват, но сега лигавите твари бяха станали непоносими. Те проникнаха дори в палата на фараоните и царят нетърпеливо нареди да се махнат оттам. Чародеите дадоха вид, че също създават жаби, но не можаха да ги премахнат. Като видя това, фараон сякаш малко се смири. Изпрати да повикат Мойсей и Аарон и каза: “Помолете се Господу да махне жабите от мене и от людете ми и ще пусна людете ви, за да пожертват Господу.” След като напомниха на царя предишните му хвалебни приказки, поиска да им определи време, в което да се помолят за премахване на язвата. Фараонът посочи следващия ден, като тайно се надяваше през това време жабите сами да изчезнат и така да му спестят неудоволствието да се смири и подчини на израилевия Бог. Язвата обаче продължи до определеното

време, след което в целия Египет жабите измряха, но с разлагането си останаха да замърсяват въздуха.

Господ можеше да направи в миг да се превърнат в прах, но не го стори. Не желаеше царят и неговите хора да кажат, след като ги премахне, че язвата е резултат от заклинание или чародейство като чудесата на магьосниците. Жабите измряха и бяха събрани на купове. От тази случка царят и целият Египет получиха доказателство, което празната им философия не можеше да отрече - че делото не бе извършено чрез магия, а бе съдба от небесния Бог.

“А фараон, като видя, че му дойде облекчение, закорави сърцето си...” По Божия заповед Аарон простря ръката си и прахта по земята се превърна във въшки, които осеяха цялата египетска земя. Фараонът повика магьосниците да направят същото, но те не можаха. По този начин Божието дело се показа по-висше от делото на Сатана. Самите магьосници признаха: “Божи пръст е това.” Но царят все още бе непреклонен.

Призивите и предупрежденията не можаха да подействат и затова Бог нанесе още една язва. Нейното начало бе определено предварително, за да не се каже, че е случайност. Мухи изпълниха къщите и рояците им покриха земята, така че “земята се развали от рояците мухи”. Тези мухи бяха едри и хапливи и ухапванията им бяха извънредно болезнени и за човека, и за животните. Както бе предсказано, тази язва не обхвана земята Гесен.

Сега фараонът предложи да пусне израилтяните да пожертват в Египет, но те отказаха да приемат такива условия. “Не е прилично да направим така - каза Мойсей, - защото ние ще жертваме на Господа, нашия Бог, онова, от което египтяните се гнусят. Ето, ако жертваме пред очите на египтяните онова, от което те се гнусят, няма ли да ни избият с камъни?” Животните, от които евреите щяха да имат нужда за жертването се смятаха от египтяните за святи; с голямо почитание държаха те на тези твари, така че, дори случайно, убиване на някое от тях бе престъпление, наказвано със смърт. Невъзможно бе евреите да послужат на своя Бог в Египет, без да оскърбят своите господари. Мойсей отново предложи да отидат на три дни път в пустинята. Монархът се съгласи и попроси Божиите слуги да се помолят язвата да се махне. Те обещаха да направят това, но го предупредиха да не постъпва измамно с тях. Язвата бе спряна, а сърцето на царя се закорави от упорит бунт и той пак отказа да ги пусне.

* Изход 1 гл., 2:1-10.

Последва една още по-ужасна язва - мор по целия египетски добитък из полето. Бяха умъртвени и свещените, и товарните животни - всичките крави и волове, овце, коне и кози, камили и магарета. Показано бе ясно, че евреите са

незасегнати от язвата; и като изпрати вестители в земята на израилтяните, фараонът получи доказателство за истинността на Мойсеевите думи: “а от добитъка на израилтяните нищо не умря.” Но царят все още не отстъпваше.

След това на Мойсей бе заповядано да вземе пепел от пещ и да “я пръсне... към небето пред фараона”. Това действие имаше дълбоко значение. Преди четиристотин години Бог бе показал на Авраам бъдещото робство на народа Си, символизирано с горяща пещ и огнен пламък. Той бе заявил, че ще изсипе съдби върху потисниците и ще изведе пленниците с голямо богатство. В Египет Израил дълго бе държан в пещта на мъченията. И сега това дело на Мойсей ги уверяваше, че Бог помни завета Си и че времето на освобождението им е дошло.

Когато пепелта бе хвърлена към небето, малките й частички се разпръснаха навсякъде по египетската земя и където паднаха, предизвикаха възпаление с “гнойни цирки на човеците и на животните”. До този момент свещениците и магьосниците бяха подкрепяли фараона в неговата упоритост. Но ето че дойде съдба, която засегна дори и тях. Поразени от ужасна и мъчителна болест, станали достойни за презрение с прехваленатa си сила, те не можеха повече да се борят против израилевия Бог. Целият народ видя колко глупаво е да се доверява на магьосниците, неспособни да опазят дори себе си.

Но фараоновото сърце се затвърди още повече. Сега Господ му изпрати вестта: “Защото в това време Аз изпращам всичките Си язви върху сърцето ти, върху слугите ти и върху людете ти, за да познаеш, че в целия свят няма подобен на Мене... нарочно затова те издигнах, да покажа в тебе силата Си...” Не че Бог го бе създал с такова намерение, но Неговото провидение бе управлявало събитията така, че да го постави на престола точно във времето, определено за освобождаването на Израил. Макар че този високомерен тиранин бе отхвърлил Божията милост чрез престъпленията си, все пак животът му бе опазен, та чрез неговото упорство Господ да изяви чудесата Си в египетската земя. Бог ръководи събитията според провидението Си. Той можеше да постави на трона по-милостив цар, който не би дръзнал да се противопостави на могъщо изявената Му Божествена сила. Но в такъв случай Божиите намерения нямаше да се изпълнят. Той допусна Неговият народ да изпита алчната жестокост на египтяните, за да не бъде измамен от порочното влияние на идолопоклонството. С отношението Си към фараона Бог показа Своята омраза към идолопоклонството и решителността Си да накаже жестокостта и потисничеството.

Бог бе заявил за фараона: “Аз ще закоравя сърцето му и той няма да пусне людете” (Изх. 4:21). Не проявата на свръхестествена сила закорави сърцето на царя. Бог му даде най-поразителното доказателство за Божествената Си сила. Но

монархът упорито отказваше да обърне внимание на светлината. Отхвърлянето на всяка проява на безкрайна сила го правеше още по-решителен в противопоставянето. Семената на бунта, които пося, като отхвърли второто чудо, дадоха своя плод. Докато продължаваше да върви дръзко по своя път и минаваше от една степен на упоритост в друга, сърцето му ставаше все по-безчувствено до момента, когато видя студените, мъртви лица на първородните.

Бог говори на хората чрез Своите служители, като предизвестява, предупреждава и изобличава греха. Той дава на всеки възможност да поправи своите грешки, преди те да се затвърдят в характера му. Но ако човек откаже да се поправи, Божествената сила не се намесва да промени посоката на поведението му. Човек намира, че му е по-лесно да върви по същия път и закоравява сърцето си срещу влиянието на Светия Дух. По-нататъшното отхвърляне на светлината го поставя в положение, когато дори много по-силно влияние ще бъде неспособно да му направи трайно впечатление.

Който веднъж се е отдал на изкушение, ще се отдаде втория път много по-лесно. Всяко повтаряне на греха намалява силата за съпротива, заслепява очите и задушава убежденията. Всяко посято семе на себеугаждане ще даде своя плод. Бог не прави чудеса да предотврати жетвата, "понеже каквото посее човек, това ще и да пожъне" (Гал. 6:7). Който показва твърдост в неверието и невъзмутимо безразличие към Божествената истина, ще пожъне онова, което сам е посял. Затова много хора идват и слушат със стоическо безразличие истините, които някога дълбоко са вълнували душите им. Те са посяли небрежност и съпротива срещу истината, затова и жътвата им е такава.

Някои смълчават своята виновна съвест с мисълта, че могат да променят злите си пътища, когато пожелаят. Пренебрегват отново и отново поканите на милостта, залъгвайки се, че те пак ще бъдат отправени към тях. Смятат, че след като отдадат цялото си усърдие на страната на великия бунтовник, в критичен момент, когато опасността ги обкръжи, ще си сменят водача. Но това не може да се направи твърде лесно! Опитът, възпитанието и дисциплината на един живот, изпълнен с грешно себеугаждане, така цялостно са оформили характера на такива хора, че тогава те не могат да приемат Исусовия образ. Ако никаква светлинка не бе изгряла по пътя им, случаят щеше да бъде друг. Но след като дълго са отхвърляли и презирали светлината, тя накрая ще бъде отдръпната от тях.

Следващата заплаха за фараона бе язва от градушка. Мойсей му предаде предупреждението: "...прати да приберат скоро добитъка ти и всичко, що имаш по полето, защото градът ще падне на всеки човек и всяко животно, що се намери на полето и не се прибере вкъщи; и те ще измрат." Дъждът и градът бяха нещо

необичайно за Египет и буря като предсказаната никога не бе виждана. Новината се разнесе бързо и всички повярвали в думите на Господа прибраха добитъка си, а които презряха предупрежденията, оставиха своя на полето. Така успоредно с наказанието бе проявена и милостта на Бога. Хората бяха изпитани и чрез изявлението на Неговата сила се разкри колко много от тях бяха подтикнати да се боят от Бога.

Бурята настъпи, както бе предсказано - гръмотевици и град, примесен с огън, "град, много тежък, небивал в цялата египетска земя, откак е заживял там народ. В цялата египетска земя градът изби всичко, що имаше по полето - и човек, и животно. Градът очука и всичката трева по полето и изпочупи всичките дървета по полето". Развалини и опустошение отбелязаха пътя на унищожаващия ангел. Само Гесенската земя бе пощадена. На египтяните бе показано, че земята е във властта на живия Бог, че елементите се подчиняват на гласа Му и единствената безопасност е в послушанието към Него.

Целият Египет потрепери пред ужасното изливане на Божествения съд. Фараонът бързо изпрати да доведат двамата братя и извика: "Тоя път съгреших. Господ е праведен, а аз и людете ми сме нечестиви. Помолете се Господу, защото стига толкова от тия ужасни гръмове и град и аз ще ви пусна, и няма вече да останете." Отговорът бе: "Щом изляза от града, ще простра ръцете си към Господа и гръмовете ще престанат, и град не ще има вече, за да познаеш, че светът е Господен. Обаче зная, че ти и слугите ти още не ще се убоите от Господа Бога."

Мойсей знаеше, че борбата не бе свършила. Признанието на фараона и обещанията му не бяха резултат от основна промяна на ума или на сърцето му, но бяха предизвикани от ужас и тревога. Мойсей обаче обеща да изпълни молбата му, защото не искаше да му даде повод за по-нататъшно противопоставяне. Без да се бои от рева на бурята, пророкът излезе, а фараонът и цялото му множество станаха свидетели как силата на Йехова опази Неговия вестител. Извън града Мойсей "простря ръцете си към Господа и гръмовете и градът престанаха, и дъждът не се изливаше вече по земята". Но скоро след като царят се успокои от страховете си, сърцето му отново възвърна своето упорство.

Тогава Господ каза на Мойсей: "Влез при фараона, защото Аз закоравих и сърцето на слугите му, за да покажа тия Мои знамения между тях и за да разказваш в ушите на сина си и на внука си това, що направих на египтяните и знаменията, които показах между тях, та да познаете, че Аз съм Господ." Господ бе изявил силата си, за да потвърди вярата на Израил в Себе Си като единствен истински и жив Бог. Той искаше да даде непогрешимо доказателство, че прави разлика между

Своя народ и египтяните, за да разберат всички народи, че презираните и потиснати евреи са под защитата на небесния Бог.

Мойсей предупреди монарха, че ако продължи с упорството си, ще изпрати язва от скакалци, които да покрият лицето на земята и да изядат всяко останало зелено растение. Те щяха да изпълнят къщите, дори и самия палат. Такова бедствие, каза той, каквото "не са видели нито бащите ти, нито дедите ти, откак са съществували на земята дори до днес".

Съветниците на фараона се ужасиха. Народът бе понесъл големи загуби с измирането на добитъка. Много хора бяха убити от градушката. Горите бяха съсипани и посевите - унищожени. Бързо изгубваха всичко придобито от труда на евреите. Цялата земя бе заплашена от глад. Князе и придворни се събраха около царя с тревожния въпрос: "Докога ще ни бъде примка тоя човек? Пусни човеците да послужат на Йехова, своя Бог! Още ли не знаеш, че Египет погина?"

Монархът отново повика Мойсей и Аарон и им каза: "Идете, послужете на Йехова, вашия Бог, но кои и кои ще отидат?"

Отговорът бе: "Ще отидем с младите си и със старите си, със синовете си и дъщерите си, с овците си и с говедата си ще отидем, защото трябва да пазим празник на Йехова."

Царят се разяри. "Така нека е Йехова с вас, както аз ще ви пусна с челядите ви - извика той. - Внимавайте, защото зло има пред вас. Не така; идете сега вие, мъжете, та послужете на Йехова, защото това поискахте. И изпъдиха ги от фараоновото присъствие." Фараонът се бе опитал да унищожи израилтяните с тежък труд, но сега си придаде вид на дълбоко заинтересован за тяхното благоденствие и нежно загрижен за децата им. Истинското му намерение бе да задържи жените и децата като застраховка за връщането на мъжете.

Сега Мойсей протегна жезъла си над земята и духна източен вятър, който докара скакалци. "Те бяха много страшни; преди това не е имало такива скакалци, нито ще има такива след тях." Насекомите изпълниха небето, докато мрак настана над земята, и поядоха всяко останало зелено нещо. Фараонът бързо изпрати да повикат пророка и каза: "Съгреших на Йехова, вашия Бог, и на вас. Но сега прости, моля, греха ми само тоя път и помолете се на Йехова, вашия Бог, да дигне от мене само тая смърт." Те сториха така и силен западен вятър отнесе скакалците към Червено море. Но царят все още поддържаше упоритото си решение.

Египетският народ стигна почти до отчаяние. Изсипалите се над него нещастия изглеждаха почти непоносими и той бе обхванат от страх за бъдещето. Нацията се бе кланяла на фараона като представител на техния бог, но мнозина сега се убедиха, че той се противопоставяше на Онзи, Комуто всички природни сили

служат, изпълнявайки волята Му. Еврейските роби, запазени така чудно, повярваха в освобождението си. Техните надзиратели не се осмеляваха да ги потискат, както преди. Из целия Египет тлееше таен страх, че поробената раса ще се вдигне и ще отмъсти за понесените неправди. Навсякъде хората се питаха с притаен дъх: А сега какво ще стане?

Изведнъж над земята падна тъмнина, толкова гъста и черна, сякаш "може да се пипа". Не само хората бяха лишени от светлина, но и въздухът бе много тежък, така че дишаха трудно. "Хората не се виждаха един друг и за три дена никой не се помести от мястото си, но в жилищата на всичките израилтяни беше светло." За египтяните Слънцето и Луната бяха обект на поклонение. Чрез тази тайнствена тъмнина и народът, и боговете му бяха поразени от силата, предприела освобождаването на робите.* И все пак, колкото и да бе ужасна, тази съдба доказа Божието съчувствие и нежеланието Му да унищожава. Той искаше да даде на народа време за размисъл и покаяние, преди да му нанесе най-ужасната последна язва.

Страхът принуди фараона на още една отстъпка. В края на третия тъмен ден той извика Мойсей и се съгласи да пусне народа, но без стадата и чердите му. "Не ще остане надире ни копито - отговори решителният евреин. - ...ние не знаем с какво трябва да послужим Господу." Гневът на царя избухна необуздано. "Махни се от мене; пази се да не видиш вече лицето ми, защото в деня, когато видиш лицето ми, ще умреш."

Отговорът бе: "Добре си рекъл; не ще видя вече лицето ти."

"...Мойсей беше станал твърде велик човек в египетската земя пред фараоновите слуги и пред людете." Египтяните гледаха на него със страхопочитание. Царят не се осмели да му стори зло, защото народът вярваше, че единствено той притежава сила да спре язвите. Египтяните желаеха да се позволи на израилтяните да напуснат страната им. Царят и жреците бяха тези, които се противопоставяха докрай на Мойсеевите искания.

Глава 24

Пасхата

Когато искането за освобождаването на Израил бе поставено за първи път пред египетския цар, тогава бе дадено и предупреждението за най-ужасната от язвите. На Мойсей бе заповядано да каже на фараона: “Така говори Йехова: “Израил Ми е син, първородният Ми. И казвам ти: “Пусни сина Ми да Ми послужи; но ако откажеш да го пуснеш, ето, Аз ще заколя твоя син, първородния ти” (Изх. 4:22, 23). Макар и презирани от египтяните, израилтяните почитаха Бога, което ги правеше единствените пазители на Неговия закон. Поради специалните си благословения и привилегии те имаха предимство пред другите народи като първороден син пред братята си.

Наказанието, за което Египет бе предупреден най-напред, трябваше да бъде последното. Бог е дълготърпелив и пълен с милост. Той нежно се грижи за съществата, сътворени по Негов образ. Ако загубата на жътвите, стадата и чердите бе довела Египет до покаяние, децата му нямаше да бъдат погубени. Но народът упорито се бе противопоставил на Божествената заповед и сега щеше да му бъде нанесен последният удар.

На Мойсей бе забранено със смъртна заплаха да се явява повече в присъствието на фараона. Но той трябваше да предаде на бунтовния монарх последната вест от Бога, затова отново застана пред него с ужасното съобщение: “Така говори Господ: “Около средата на една нощ Аз ще мина през Египет и всеки първороден в египетската земя ще умре - от първородния на фараона, който седи на престола си, до първородния на слугинята, която е зад воденицата, и до всяко първородно от добитъка. И по цялата египетска земя ще се нададе голям писък, какъвто никога не е имало, нито ще има вече такъв. А против израилтяните - против човек или животно - нито куче няма да поклати езика си, за да познаете, че Господ прави разлика между египтяните и израилтяните. И всички тия твои слуги ще дойдат при мене и ще ми припаднат и рекат: “Излез ти с всичките люде, които те следват, и подир това ще изляза” (Изх. 11:4-8).

Преди да изпълни тази присъда, Господ даде чрез Мойсей наставление на израилевите чада как да отпътуват от Египет и особено как да се опазят от идващото наказание. Всяко семейство - само или заедно с други - трябваше да заколи агне или яре “без недостатък” и с китка исоп да поръси кръвта му по “двата стълба и на горния праг на вратата на къщите” (Изх. 12:1-28), за да може идващият през нощта погубващ ангел да не влезе в този дом. През нощта евреите трябваше да

ядат месото опечено, с безквасен хляб и с горчиви треви, “препасани през кръста си, с обущата на нозете си и с тоягите в ръцете си и... набързо, понеже е време на Господнето минаване” (Изх. 12:1-28).

Господ заяви: “...ще мина през египетската земя и ще поразя всяко първородно в египетската земя - и човек, и животно; и ще извърша съдби против всичките египетски богове... И кръвта на къщите, гдето сте, ще ви служи за белег, така че, като видя кръвта, ще ви отмина и когато поразя египетската земя, няма да падне върху вас погубителна язва.”

За възпоменание на това велико освобождение народът на Израил трябваше да пази всяка година един празник във всичките бъдещи поколения. “Оня ден ще ви бъде за спомен и ще го пазите като празник на Господа във всичките си поколения. Вечен закон ще ви бъде, да го празнувате.” Когато в бъдещите години те щяха да пазят този празник, трябваше да повтарят на децата си разказа за това велико избавление, както им заръча Мойсей. “Ще отговорите: “Това е жертва в спомен на минаването на Господа, Който отмина къщите на израилтяните в Египет, когато поразяваше египтяните, а избави нашите къщи.”

Нещо повече, първородните и на човек, и на животно трябваше да бъдат Господни. Те трябваше да бъдат отдавани на Господа и възвръщани само с откуп в знак на признателност, че когато първородните на Египет погинаха, изложените на същата съдба първородни на Израил бяха милостиво запазени чрез изкупителната жертва. “Защото всяко първородно е мое - заяви Господ. - В деня, когато поразих всяко първородно в египетската земя, Аз осветих за Себе Си всяко първородно в Израиля - и човек, и животно; Мои ще бъдат” (Числа 3:13). След установяването на службата в скинията Господ избра за Себе Си за работата в светилището Левиевото племе вместо първородните от народа. “Понеже те Ми са всецяло дадени измежду израилтяните - каза Той, - вместо всичките първородни от израилтяните, всички, които отварят утроба, съм ги взел за Себе Си” (Числа 8:16). От всички обаче се изискваше да плащат изкупителна цена за първородния син в знак на благодарност за Божията милост (Числа 18:15, 16).

Пасхата трябваше да бъде както възпоменателна, така и символична - не само да сочи назад към освобождението от Египет, но и напред към по-великото освобождение, което Христос трябваше да извърши, като избави народа Си от робството на греха. Жертвеното агне символизира “Божия Агнец”, в Когото е нашата единствена надежда за спасение. Апостолът казва: “...нашата Пасха - Христос - биде заклан за нас” (1 Кор. 5:7). Не бе достатъчно само да се заколи пасхалното агне. Кръвта му трябваше да бъде напръскана по стълбовете на вратата. Така и заслугите на Христовата кръв трябва да бъдат приети от душата. Ние трябва

не само да вярваме, че Той умря за света, но и че умря за всеки от нас. Трябва да си приемем за свои заслугите на изкупителната жертва.

Исопът, използван за напръскване на кръвта, бе символ на очистване - по този начин той се използваше и за очистване на прокажени, и на осквернени от докосване до мъртви. Неговото значение се вижда отново в молитвата на псалмиста: "Поръси ме с исоп и ще бъда чист; измий ме и ще стана по-бял от сняг" (Пс. 51:7).

Агнето трябваше да се приготви цяло, без да се пречупи нито кост. Така не трябваше да се пречупи нито кост на Агнеца Божи, Който умря за нас (Изх. 12:46; Йоан 19:36) - в символ за пълнотата на Христовата жертва.

Месото трябваше да се изяде. Не е достатъчно само да вярваме в Христос за прощението на греха. Трябва чрез вяра постоянно да получаваме духовна сила и храна от Него чрез словото Му. Христос каза: "...ако не ядете плътта на Човешкия Син и не пиете кръвта Му, нямате живот в себе си. Който се храни с плътта Ми и пие кръвта Ми, има вечен живот и Аз ще го възкреся в последния ден." И за да обясни значението, Той каза: "Думите, които съм ви говорил, дух са и живот са" (Йоан 6:53, 54, 63). Исус прие закона на Отца Си, изпълняваше неговите принципи в живота Си, изяви неговия дух и показа благотворната му сила в сърцето. Йоан казва: "И Словото стана плът; и пребиваваше между нас. И видяхме славата Му - слава като на Единородния от Отца, пълно с благодат и истина" (Йоан 1:14). Христовите последователи трябва да участват в тази опитност. Необходимо е да приемат и асимилират Божието слово, за да стане то водеща сила в живота и делата им. Чрез мощта на Христос трябва да се променят в Негово подобие и да отразяват Божествените Му качества. Нужно е да ядат плътта и да пият кръвта на Божия Син, иначе в тях няма живот. Духът и делото на Христос е редно да станат дух и дело на Неговите ученици.

Агнето трябваше да се яде с горчиви треви, символ на горчивините от робството. Така и ние, когато се храним с Христос, трябва да правим това с разкаяние в сърцето поради греховете си. Яденето на безквасния хляб също имаше свое значение, което бе особено подчертано в закона за Пасхата и стриктно съблюдавано в живота на евреите. Никакъв квас не трябваше да се намира в домовете им по време на празника. По същия начин всички, които желаят да получат живот и храна от Христос, трябва да отстранят кваса на греха. Така пише и Павел до коринтската църква: "Очистете стария квас, за да бъдете ново тесто... Защото и нашата Пасха, Христос, биде заклан за нас. Затова нека празнуваме не със стар квас, нито с квас от злоба и нечестие, а с безквасни хлябове от искреност и истина" (1 Кор. 5:7, 8).

Преди да получат свобода, робите трябваше да изявят вярата си в предстоящото велико избавление. Кървавият знак трябваше да бележи домовете им. От евреите се изискваше да се отделят със семействата си от египтяните, да се съберат в домовете си. Ако израилтяните пренебрегнеха някоя подробност от дадените им наставления, ако пропуснеха да отделят чадата си от египетските деца, ако заколеха агнето, но пропуснеха да напръскат с кръвта му стълбовете на вратата или ако излезеха от домовете си, нямаше да бъдат в безопасност. Те можеха искрено да вярват, че са направили всичко необходимо, но искреността им нямаше да ги спаси. Всички, които не обърнеха внимание на Господните наставления, щяха да изгубят първородните си от ръката на погубителя.

Чрез послушание народът трябваше да докаже вярата си. Така и всички, които се надяват да бъдат спасени чрез заслугите на Христовата кръв, трябва да осъзнават, че сами не могат да направят нищо, с което да си осигурят спасението. Макар че единствено Христос може да изкупи вината за престъплението, ние трябва да изоставим греха и да се обърнем към послушанието. Човек трябва да се спаси чрез вяра, не чрез дела, но вярата трябва да се изявява в делата му. Бог е дал Сина Си да умре като изкупителна жертва за греха. Той е изявил светлината на истината, пътя на живота, дал е средства, наредби и привилегии; и сега човекът трябва да действа заедно с тези спасителни средства: да оценява и използва помощта, която Бог е дал - да вярва и да се подчинява на всички Божествени изисквания.

Когато Мойсей повтори на Израил Божия промисъл за неговото освобождение, “людете се наведоха и се поклониха” (Изх. 12:27). Блажената надежда за спасение, ужасният спомен за наложените върху потисниците им наказания, грижите и подготовката за бързото им тръгване - всичко това бе погълнато от благодарността към благодатния им Освободител. Много от египтяните бяха склонни да признаят Бога на евреите като единствения истински Бог. Сега, когато по земята щеше да мине погубващият ангел, те помолиха за подслон в домовете на Израил. Бяха посрещнати с радост и се заклеха отсега нататък да служат на Якововия Бог и да излязат от Египет с Неговия народ.

Израилтяните послушаха дадените от Бога наставления. Бързо и тайно се приготвиха за отпътуване. Семействата им се събраха, пасхалното агне бе заклано, месото му - опечено на огън, безквасният хляб и горчивите треви - приготвени. Всеки баща и свещеник на дома си напръска кръвта по стълбовете на вратата и събра вкъщи семейството си. Пасхалното агне бе бързо и тихо изядено. В страхопочитание народът се молеше и бдеше, а сърцата на първородните от семействата на богати и бедни се свиваха в неизразим ужас. Бащи и майки кършеха ръце, прегръщаха обичаните си първородни, мислейки за ужасната съдба, която

трябваше да падне тази нощ. Но нито един израилев дом не бе посетен от погубващия ангел. Знакът на кръвта - знак на защитата от един Спасител - беше на вратите им и погубителят не влезе там.

Посред нощ "Господ порази всяко първородно в египетската земя... Нямаше къща без мъртвец". Всички първородни в земята, "от първородния на фараона, който седеше на престола си, до първородния на пленника, който бе в затвора, както и всяко първородно от добитъка", бяха поразени от погубителя (Изх. 12:29-33). Гордостта на всеки дом из цялото египетско царство бе сломена. Викове и писъци на оплаквачки изпълниха нощта. Царят и придворните с побелели лица и трепереща нозе стояха потресени и ужасени. Фараонът си спомни как по-рано бе възкликнал: "Кой е Йехова, та да послушам гласа Му и да пусна Израиля? Не познавам Йехова и затова няма да пусна Израиля." Сега неговата дръзка гордост против Небето бе смирена в прахта. Той "повика Мойсея и Аарона още през нощта, та рече: "Станете и вие, и израилтяните, излезте изсред людете ми и идете, послужете на Йехова, както рекохте. Подкарайте и овците си, и стадата си, както рекохте, та идете, па благословете и мене". Царските съветници и народът също умоляваха израилтяните да тръгнат, "за да ги отпратят по-скоро от земята си, защото си рекоха: "Ние всички измираме."

Глава 25

Изходът

Препасани през кръста, със сандали на нозете и с тояги в ръцете си, смълчани и изпълнени с благоговение и надежда, израилтяните стояха в очакване на царската заповед за тръгване. И още преди да пукне зората, бяха вече на път. Тъй като по време на язвите изявлението на Божията сила бе разпалило вяра в сърцата на робите и бе хвърлило в ужас техните потисници, израилтяните постепенно се бяха събрали в Гесен. Въпреки внезапността на бягството им, бяха направени вече приготовления и необходимата организация за ръководене движението на множествата. Народът бе разделен на групи с определени водачи.

И тръгнаха "около шестстотин хиляди мъже пешаци освен челядите. Още с тях излезе и голямо разноплеменно множество..." (Изх. 12:34-39). Тук имаше не само хора, подбудени от вяра в израилевия Бог. По-голямата част желаеха само да избегнат язвите или да следват по петите движещото се множество просто от удивление и любопитство. Тази група беше винаги спънка и примка за Израил.

Народът взе със себе си и "твърде много добитък - овци и говеда", собственост на израилтяните, които никога не я бяха продавали на царя, за разлика от египтяните. Яков и синовете му бяха докарали в Египет и стадата, и чердите си и тук те се бяха увеличили многократно. Преди да напусне Египет по заповед на Мойсей, народът поиска компенсация за неплатения си труд, а египтяните бяха твърде нетърпеливи да се освободят от присъствието му, за да я откажат. Робите излязоха, натоварени с плячката, взета от техните поробители.

В този ден завърши историята, открита на Авраам преди векове: "...твоето потомство ще бъде чуждо в чужда земя и ще им бъдат роби; и те ще ги угнетяват четиристотин години. Но Аз ще съдя народа, комуто ще робуват; и подир това ще излязат с голям имот" (Бит. 15:13, 14; виж заб. 6). Четиристотинте години бяха свършили. "...в същия ден всичките войнства Господни излязоха от египетската земя" (Изх. 12:40, 41, 51, 13:19). При тръгването от Египет израилтяните взеха със себе си скъпоценно наследство - костите на Йосиф, толкова дълго чакали изпълнението на Божието обещание и напомняли през тъмните робски години за освобождението на Израил.

Вместо да тръгнат към Ханаан по прекия път през филистимската земя, Господ нареди да тръгнат на юг към брегoвете на Червено море. "Защото Бог рече: "Да не би да се разкаят людете, като видят война и да се върнат в Египет" (Изх. 13:17, 18, 20-22). Ако се бяха опитали да минат през Филистия, щяха да бъдат

спряни, защото филистимците, смятайки ги за избягали от господарите си роби, щяха без колебание да започнат война с тях. Израилтяните бяха зле подготвени за среща с такъв силен и войнствен народ. Те имаха малко знания за Бога и малка вяра в Него и щяха да се ужасят и обезсърчат. Не бяха въоръжени и не бяха свикнали да воюват, духът им бе потиснат от дългото робство, а и бяха обременени с жени и деца, стада и черди. Водейки ги по пътя към Червено море, Господ им се откри като състрадателен, но и справедлив Бог.

"И като тръгнаха от Сокхот, разположиха се на стан в Етам, към краищата на пустинята. И Господ вървеше пред тях денем в облачен стълб, за да ги оправя из пътя, а нощем в огнен стълб, за да им свети, та да пътуват денем и нощем" (ст. 20-22). Псалмистът казва: "Разпростря облак да ги покрива и огън да им свети нощем" (Пс. 105:39; 1 Кор. 10:1, 2). Знамето на невидимия им Водач беше винаги с тях. През деня облакът им посочваше пътя или се разпростираше като сенник, запазващ ги от палещия пек, и неговият хлад и влага им даваха благодатно освежение в сухата, жадна пустиня. През нощта облакът ставаше огнен стълб, той осветяваше стана и постоянно ги уверяваше в Божественото присъствие.

В един от най-красивите си и утешителни пасажи Исаевото пророчество споменава за облачния и огнен стълб, за да представи Божията грижа за Неговия народ в голямата последна битка със силите на злото: "И над всяко жилище на хълма Сион, и над събранията му Господ ще създаде облак и дим денем, а светлина от пламенен огън нощем, защото ще има покрив над всичката слава. И ще има заслон да засенява от пека денем и да служи за прибежище и защита от буря и от дъжд" (Исая 4:5, 6).

Те пътуваха през еднообразна пустинна шир. Вече започваха да се чудят накъде води пътят им. Бяха уморени от тежкото пътуване и в някои сърца започна да се надига страх, че ги преследват египтяните. Но облакът вървеше напред и те го следваха. И сега Господ заповяда на Мойсей да свърне в едно скалисто дефиле и да разположи стан край морето. Открито му бе, че фараон ще ги преследва, но Бог ще се прослави в тяхното спасение.

В Египет се разчу, че израилевите чада са се насочили към Червено море, вместо да отидат на поклонение в пустинята. Фараоновите съветници заявиха на царя, че робите им са избягали, за да не се върнат вече никога. Народът съжали за глупостта си да припише на Божията сила смъртта на първородните си. Големците, преодолявайки страховете си, приписаха язвите на природни причини. "Какво е това, що сторихме, гдето пуснахме Израиля да не ни работи вече?" (Изх. 14:5-9) - бе горчивият вик.

Фараонът събра войските си, “шестстотин отборни колесници, дори всичките египетски колесници”, конници, военачалници и пешаци. Самият цар, съпроводен от големците на царството си, предвождаше ударната войска. Придружиха ги и свещениците, за да придобият благосклонността на боговете и да осигурят успех на начинанието. Царят реши да смири израилтяните с велико проявление на силата си. Египтяните се бояха принудителното им подчинение пред израилевия Бог да не ги подложи на присмех пред другите народи. Но ако сега тръгнеха напред с голяма сила и върнеха бегълците, щяха да си възвърнат и славата, и службата на робите си.

Станът на евреите бе разположен край морето, чиито води представляваха видимо непреодолима бариера пред тях, а пътя им на юг възпираха стръмни планини. Изведнъж съзряха в далечината блестящите оръжия и приближаващите се колесници - авангарда на една голяма армия. Когато армията се приближи, видяха и следващите я египетски множества. Ужас изпълни сърцата на израилтяните. Някои извикаха към Господа, но далеч по-голяма част побързаха да дойдат при Мойсей с оплакванията си: “Понеже нямаше гробища в Египет, затова ли ни изведе да умрем в пустинята? Защо постъпи така, та ни изведе от Египет? Не е ли това, каквото ти казвахме в Египет, като рекохме: “Остави ни, нека работим на египтяните. Защото по-добре би било за нас да работим на египтяните, отколкото да измрем в пустинята” (Изх. 14:10-22).

Мойсей се разтревожи силно, като видя колко малка бе вярата на хората в Бога, въпреки че многократно бяха видели изявлението на силата Му в тяхна полза. Как можеха да го обвиняват за опасностите и трудностите на ситуацията, в която се намираха, когато той бе следвал изричната заповед на Бога? Наистина възможност за спасение нямаше, освен ако се намесеше самият Бог. Но след като бяха стигнали дотук в послушание към Божественото нареждане, Мойсей не се боеше за последствията. Той кротко и успокоително отговори на народа: “Не бойте се; стойте и гледайте избавлението, което Господ ще извърши за вас днес. Защото колкото за египтяните, които виждате днес, няма да ги видите вече довека. Господ ще воюва за вас, а вие ще останете мирни.”

Не беше лесно да удържи израилевите множества в очакване на Господа. Недисциплинирани и своеволни, те станаха буйни и неразумни. Очакваха, че веднага ще паднат в ръцете на поробителите си и силните сърцераздирателни писъци и оплаквания изпълниха въздуха. Чудният облачен стълб като по сигнал от Бога тръгна напред, но сега те се поколебаха това да не е знак за някакво голямо бедствие. Защото не беше ли ги довел до обратната страна на планината, откъдето нямаше изходен път? Така Божият ангел се стори на извратените им умове предвестник на бедствие.

Но сега, когато египетското множество се приближи в очакване на лесна плячка, облачният стълб се издигна величествено в небесата, мина над израилтяните, та се установи между тях и египетските армии. Стена от тъмнина застана между преследваните и преследвачите. Египтяните не можеха повече да различат лагера на евреите и бяха принудени да спрат. Но когато нощният мрак падна, облачната стена се превърна за евреите в силна светлина, която обля целия стан с лъчите на дневната светлина.

Тогава надеждата се върна в сърцата на Израил и Мойсей издигна гласа си към Господа. "Тогава рече Господ на Мойсея: "Защо викаш към Мене? Кажи на израилтяните да вървят напред. А ти вдигни жезъла си и простри ръката си над морето, та го раздели, и израилтяните ще преминат през морето по сухо."

Описвайки преминаването на Израил през морето, псалмистът казва в песента: "През морето бе Твоят път и стъпките Ти през големи води, и следите Ти не се познаваха. Водил си като стадо людете Си с ръката на Мойсея и на Аарона" (Пс. 77:19, 20). Когато Мойсей простря жезъла си, водите се разделиха и докато стояха изправени като стена от двете страни, Израил мина през морето по сухо. Светлината на Божия огнен стълб обливаше покритите с пяна вълни и осветяваше пътя, прорязан като могъща бразда през морските води и губещ се в мрака на отвъдния бряг.

"А египтяните, всичките коне на фараона, колесниците му и конниците му, като ги погнаха, влязоха подир тях всред морето. Но в утринната стража Господ погледна от огнения и облачния стълб на египетската войска и смути войската на египтяните." (Изх. 14:23, 24). Пред удивения им поглед тайнственият облак се превърна в стълб от огън. Гръмотевици ехтяха, бляскаха светкавици. "Облаците изляха поройни води; небесата издадоха глас; тоже и стрелите Ти прелетяха. Гласът на гърма Ти бе във вихрушката; светкавиците осветиха вселената; Земята се потресе и се разклати" (Пс. 77:17, 18).

Египтяните бяха обзети от смущение и почуда. Сред бушуването на стихиите, в което чуха гласа на един разярен Бог, те се опитаха да се върнат и избягат към брега. Но Мойсей протегна жезъла си и натрупаните води с плясък и рев, нетърпеливи за плячката си, се втурнаха наведнъж и погълнаха в черните си дълбини египетската войска.

Когато зората се пукна, тя разкри на израилевите множества всичко, което бе останало от всемогъщите им врагове - изхвърлени на брега трупове в ризници. Една нощ бе донесла пълно избавление от най-ужасната опасност. Това голямо безпомощно множество - необучени за война роби, жени, деца и добитък - с морето пред тях и преследвани от силната войска, видяха отворена сред водите пътека и

враговете си надвити в момент на очакван триумф. Единствено Йехова им бе донесъл това освобождение и сърцата им се обърнаха към Него с благодарност и вяра. Чувствата им намериха израз в хвалебни песни. Божият Дух почиваше върху Мойсей и той поведе народа в победен и благодарствен химн - един от най-ранните и най-възвишени химни, познати на човека:

“Господ е сила моя, песен моя.
И стана ми Спасител;
Той ми е Бог и ще Го прославя,
Бащиният ми Бог, и ще Го превъзвиша.
Господ е силен Воевател;
Името Му е Йехова.
Колесниците фараонови
и войската му хвърли в морето;
отборните му пълководци
потънаха в Червеното море.
Дълбочините ги покриха;
като камък слезоха в бездните.
Десницата Ти, Господи, се прослави в сила;
десницата Ти, Господи, смаза неприятеля.
С превъзходното Си величие
изтребил си противниците Си;
пратил си гнева Си
и пояде ги като слама.
От духането на ноздрите Ти
водите се струпаха на куп,
вълните застанаха като грамада.
Бездните се сгъстиха всред морето.
Неприятелят рече:
“Ще погна, ще стигна, ще разделя користите;
похотта ми ще се насити върху тях.
Ще изтръгна ножа си, ръката ми ще ги погуби.”
Подухнал си с вятъра Си
и морето ги покри;
потънаха като олово в силните води.
Кой е подобен на Тебе, Господи, между боговете?
Кой е подобен на Тебе, славен в святост,

дивен, та да Те възпяват, правещ чудеса?
Простря̀л си десницата Си
и земята ги погълна.
С милостта Си водил си людете, които си откупил;
упътил си ги със силата Си към святото Си обиталище.
Племената ще чуят и ще затреперят;
ужас ще обладае филистимските жители.
Тогава ще се уплашат едомските началници;
трепет ще обземе моавските силни;
всичките жители на Ханаан ще се стопят.
Страх и трепет ще нападне на тях;
чрез великата Ти мишца ще станат неподвижни като камък.
Догде заминат людете ти, Господи,
догде заминат людете, които си придобил" (Изход 15:1-16).

Като глас на голяма бездна се възнесе възторжената песен на израилевите множества. Тя бе подета от еврейката Мариам, сестра на Мойсей, която поведе множеството с кимвал и танц. Радостният припев се разнесе далеч над пустинята, а морето и планините повториха думите на възхвала: "Пейте Господу, защото славно възтържествува."

Тази песен и великото избавление, което тя напомня, оставиха неизличими следи в паметта на еврейския народ. От век на век тя бе повтаряна от пророците и певците на Израил в свидетелство, че Йехова е силата и спасението на онези, които Му се доверяват. Тази песен не принадлежи само на еврейския народ. Тя сочи напред към унищожението на всички врагове на правдата и към пълната победа на Божия Израил. Пророкът от Патмос видя облечено в бяло множество, "тия, които бяха победили", да стоят на "стъклено море, размесено с огън..., държейки Божии арфи. И пееха песента на Божия слуга Мойсея и песента на Агнето..." (Откр. 15:2, 3).

* Виж Приложение 5

"Не нам, Господи, не нам, но на Своето име дай слава заради милостта Си и заради верността Си" (Пс. 115:1). Такъв дух изпълваше израилевата песен на спасението. Същият дух ще владее в сърцата на всички, които обичат Бога и се боят от Него. Освобождавайки душите ни от робството на греха, Бог извърши за нас избавление, по-велико от превеждането на евреите през Червеното море. Подобно на еврейските множества и ние трябва да славим Господа със сърце, с душа и с глас за Неговите "чудни дела за човешките чеда". Които разсъждават за Божиите велики

милости и не забравят и най-малката Му дарба, ще се препашат с радост и ще изпълнят сърцата си с песен към Господа. Всекидневните благословения, получавани от Божията ръка, и над всичко смъртта на Исус, с която Той направи достъпни за нас щастието и Небето, трябва да бъдат постоянно предмет на нашата благодарност. Какво съчувствие, каква безподобна любов показа Бог към нас, загубените грешници, като ни свърза със Себе Си, за да Му бъдем скъпоценно съкровище! Каква жертва стори Изкупителят ни, за да се наречем чада Божии! Ние трябва да хвалим Бога за блажената надежда, която ни е дал чрез великия изкупителен план. Трябва да Го хвалим за небесното наследство и за богатите Му обещания, да Му благодарим, че Исус живее, за да се застъпва за нас.

"Който принася жертва на хвала, той Ме прославя" (Пс. 50:23) - казва Създателят. Всички обитатели на небето ведно хвалят Бога. Да научим песента на ангелите сега, за да я пеем, когато се присъединим към сияйните им редици. Нека кажем с псалмиста: "Ще хваля Господа, докато съм жив"; "Да те славословят племената, Боже, да те славословят всичките племена" (Пс. 146:2, 67:5).

Бог в провидението Си доведе евреите в планинската теснина пред морето, та чрез избавлението им да изяви Себе Си и по забележителен начин да смири гордостта на погубителите им. Той можеше да ги спаси и по друг начин, но избра този, за да изпита вярата им и да укрепи доверието им в Себе Си. Израилтяните бяха уморени и ужасени, но ако се бяха дръпнали назад, когато Мойсей заповяда да тръгнат напред, Бог никога нямаше да отвори пътека за тях. "С вяра... минаха през Червеното море като по сухо..." (Евр. 11:29). Навлизайки в самата вода, те показаха, че вярват в Божието слово, изговорено чрез Мойсей. Направиха всичко, което беше по силите им, и тогава Всемогъщият Израилев раздели морето, за да направи пътека за нозете им.

Великият урок, предаден тук, важи за всички времена. Често в християнския живот връхлитат опасности и дългът изглежда непосилен. Въображението рисува заплашително надвиснала гибел отпред и робство и смърт отзад. Но Божият глас говори ясно: "Върви напред!" Ние трябва да се подчиним на тази заповед, дори ако очите ни не могат да прозрат през тъмнината и дори да чувстваме студените вълни в нозете си. Пречките, спъващи нашия напредък, никога няма да изчезнат пред несмелия, колебаещ се дух. Хората, които отлагат послушанието си, докато всяка сянка на несигурност изчезне и не остане никакъв риск за неуспех или поражение, никога няма да проявят послушание. Невярващият шепне: "Нека да почакаме, докато се отстранят пречките и видим ясно пътя си." Но вярата смело тръгва напред с надеждата във всичко, с вярата във всичко.

Облакът, който беше стена от мрак за египтяните, за евреите бе извор на светлина, огряваща и целия им лагер, и пътя пред тях. Така и начините, по които действа Провидението, донасят на невярващите тъмнина и отчаяние, а на изпълнените с доверие човешки души - светлина и мир. Пътеката, по която Бог ни води, може да минава през пустиня или море, но точно тя е безопасната.

Глава 26

От Червено море до Синай

От Червено море израилевите множества отново тръгнаха на път, водени от облачния стълб. Пейзажът около тях бе съвсем монотонен - голи, диви планини, пустинни равнини и простиращото се надалеч море, по чиито брегове бяха простерени телата на неприятелите им. Израилтяните ликуваха от чувството за свободата, пред която изчезваше всяка мисъл на недоволство.

Но ето вече три дни пътуваха, а не можеха да намерят вода. Запасът, който бяха взели със себе си, се свърши. Нямаха с какво да утолят изгарящата ги жажда, докато се влачеха уморени по изгорената от слънцето равнина. Мойсей познаваше тази област и знаеше нещо, което не бе известно на другите - че в Мара, най-близкото място, където имаше извори, водата беше негодна за пиене. С напрегната тревога той наблюдаваше водещия облак. Със свито от болка сърце чу да отеква по редиците ликуващият вик: "Вода! Вода!" Мъже, жени и деца с радостно нетърпение се натрупаха около извора, когато, уви - вик на мъка прониза множеството - водата горчеше.

В ужаса и отчаянието си народът обвини Мойсей, че ги е повел по такъв път. Не си спомниха за Божественото присъствие в този тайнствен облак, който водеше и него, и тях самите. Изживяващ мъка от тяхното страдание, Мойсей направи това, което те бяха забравили - извика загрижено към Бога за помощ "и Господ му показа дърво, и като го хвърли във водата, водата се подслади" (Изх. 15:25). Тук чрез Мойсей на Израил бе дадено обещанието: "Ако прилежно слушаш гласа на Господа, своя Бог, и вършиш онова, което Му е угодно, и слушаш заповедите Му, и пазиш всичките Му повеления, то не ще ти нанеса ни една от болестите, които нанесох върху египтяните, защото Аз съм Господ, Който те изцелявам" (Изх. 15:26).

От Мара людете се запътиха към Елим, където намериха "дванадесет водни извора и седемдесет палмови дървета". Тук останаха няколко дни, преди да навлязат в пустинята Син. Изминал бе един месец, откакто бяха напуснали Египет, и за първи път се разположиха на стан в пустинята. Запасите им от провизии започваха да привършват. В пустинята имаше оскъдна растителност и стадата им намаляваха. Как можеше да се намери храна за тези огромни множества? Съмнение изпълни сърцата и отново се появи недоволство. Дори управниците и старейшините се оплакаха заедно с народа против определените от Бога водачи: "По-добре да бяхме умрели от Господнята ръка в египетската земя, когато седяхме около котлите с месо

и когато ядяхме хляб до ситост, защото ни доведохте в тая пустиня, за да изморите това цяло множество от глад" (Изх. 16:3).

Хората още не бяха страдали от глад. Сегашните им нужди бяха задоволени, но се бояха за бъдещето. Недоумяваха как огромните им множества ще бъдат снабдявани в пътуването през пустинята и във въображението си виждаха децата си умиращи от глад. Господ допусна да ги заобиколят трудности и запасите от храна да намалеят, за да обърнат сърцата си към Него, Който досега бе техният Избавител. Ако Го бяха призовали в нуждата си, Той щеше да им даде знаци за Своята любов и грижа. Обещал им бе, че ако слушат заповедите Му, никаква болест няма да ги сполети и неверието да очакват, че те или децата им може да умрат от глад бе грях от тяхна страна.

Бог бе обещал да е техен Бог, да ги вземе за Свой народ и да ги заведе в обширна и добра земя, но те бяха готови да изгубят кураж при всяка спънка, срещната по пътя към тази земя. По чуден начин Той ги изведе от робството в Египет, за да ги издигне и облагороди и да ги направи за хвала по земята, но за тях бе необходимо да срещнат трудности и да издържат на лишения. Бог ги извеждаше от едно унижено състояние и ги подготвяше да заемат почетно място сред народите, за да им повери важни и святи неща. Ако имаха вяра в Него заради всичко, което бе извършил за тях, щяха с готовност да понесат неудобства, лишения и дори истинско страдание. Но те не желаеха да се доверят на Господа, докато не видят постоянни доказателства за Неговата сила. Забравиха горчивото си робство в Египет, забравиха Божията доброта и сила, проявени в освобождаването им от робството. Забравиха как децата им бяха пощадени, когато погубващият ангел уби всички първородни в Египет, забравиха великата изява на Божествената сила при Червеното море. Забравиха, че докато бяха преминали безопасно по отворения за тях път през морето, вълните погубиха войските на неприятелите им, които се опитаха да ги преследват. Виждаха и чувстваха само настоящите си неудобства и изпитания и вместо да кажат: "Бог е извършил велики неща за нас, защото, когато бяхме роби, Той направи от нас велик народ", разговаряха за трудностите на пътя и се чудеха дали уморителното им странстване ще свърши някога.

Историята на скитническия живот на Израил из пустинята бе записана за полза на Божия Израил до края на времето. Докладът за Божието отношение към людете в пустинята при всичките им обиколки насам-натам, при излагането им на глад, жажда и умора и при забележителните прояви на силата Му в тяхна подкрепа е изпълнен с предупреждение и поучение за Неговия народ от всички векове. Различните преживявания на евреите бяха училище, в което се подготвяха за обещания им дом в Ханаан. Бог желае народът Му в наше време да прегледа със

смирено сърце и с възприемчив дух тежките изпитания, през които премина древният Израил, за да бъде подготвен за небесния Ханаан.

Мнозина гледат назад към израилтяните и се чудят на тяхното неверие и недоволство с чувството, че те самите никога не биха били толкова неблагодарни. Но когато вярата им бъде поставена дори и на малки изпити, не проявяват повече вяра или търпение от древния Израил. Когато бъдат поставени на стръмни места, недоволстват от начина, по който Бог е избрал да ги очисти. Макар че сегашните им нужди са задоволени, мнозина не желаят да се доверят на Бога за бъдещето си и постоянно се тревожат да не изпаднат в бедност или децата им да не бъдат оставени да страдат. Някои винаги очакват злото или преувеличават наистина съществуващите трудности и така ослепяват очите си за многото благословения, за които дължат благодарност. Вместо да ги накарат да потърсят помощ от Бога, единствения източник на сила, пречките, с които се срещат, ги отдалечават от Него, защото събуждат в тях безпокойство и роптание.

Добре ли е да бъдем така невярващи? Защо трябва да бъдем неблагодарни и недоверчиви? Исус е наш приятел. Цялото небе се интересува от нашето благополучие и тревогата, и страхът ни огорчават Святия Божи Дух. Не трябва да се отдаваме на тревоги, които само ни безпокоят и уморяват, а не ни помагат да понесем изпитанията. Не бива да даваме никакво място на онова недоверие в Бога, което ни кара главна цел на живота си да правим приготовленията за бъдещи нужди сякаш нашето щастие се състои в земните неща. Не е Божията воля народът Му да бъде обременен с грижи. Нашият Господ не ни казва, че няма да има опасности по пътя ни. Той не предлага да изведе народа Си от света на грях и зло, но ни посочва едно непревземаемо прибежище. Кани умовете на угрижените: “Дойдете при Мене всички, които се трудите и сте обременени, и Аз ще ви успокоя.” Възложете Ми игото от тревога и светска грижа, с което сте натоварили собствения си гръб, и “вземете Моето иго върху си и научете се от Мене, защото съм кротък и смирен на сърце, и ще намерите покой на душите си” (Матей 11:28, 29). Можем да намерим почивка и мир в Бога, възлагайки Му всичките си грижи, защото Той се грижи за нас (1 Петрово 5:7).

Апостол Павел казва: “Внимавайте, братя, да не би да има в някого от вас нечестиво, невярващо сърце, което да отстъпи от живия Бог” (Евр. 3:12). Предвид на всичко онова, което Бог е извършил за нас, вярата ни трябва да бъде силна, действена и трайна. Вместо да недоволстваме и да се оплакваме, езикът на сърцето ни трябва да бъде: “Благославяй, душе моя, Господа и всичко, що е вътре в мене, нека хвали святото Му име. Благославяй, душе моя, Господа и не забравяй ни едно от всичките Му благодеяния” (Пс. 103:1, 2).

Бог не бе забравил нуждите на израилтяните. Той каза на водача им: “Ето, ще ви наваля хляб от небето” и даде наставления народът да събира всеки ден нужното му, а двойно количество - в шестия ден, за да поддържа святото пазене на съботата.

Мойсей увери множеството, че нуждите му ще бъдат задоволени: “...Това ще стане, когато Господ ви даде довечера месо да ядете и на утринта хляб до ситост” и добави: “Защото що сме ние? Роптанията ви не са против нас, а против Господа.” По-нататък той помоли Аарон да им каже: “Приближете се пред Господа, защото Той чу роптанията ви.” Докато Аарон говореше, “те обърнаха погледа си към пустинята и ето, Господнята слава се яви в облака” (Изх. 16:8-10). Едно сияние, каквото никога преди не бяха виждали, символизираше Божественото присъствие. Чрез проявления, достъпни за техните сетива, трябваше да придобият знание за Бога. Нужно бе да научат, че Всевишният, а не просто човекът Мойсей бе техен водач, че трябваше да се боят от Неговото име и да слушат гласа Му.

Привечер лагерът бе заобиколен от големи ята пъдпъдъци, достатъчни, за да наситят цялото множество. Сутринта по земята бе нападало “дребно люспообразно нещо, тънко като слана”. “То беше бяло и приличаше на кориандрово семе.” Народът го нарече “манна”. Мойсей каза: “Това е хлябът, който Господ ви дава да ядете” (Изх. 16:14, 15, 31). Народът събра манната и намери, че бе достатъчна, за да задоволи нуждите на всички. “Мелеха я в мелници или я чукаха в котли и варяха я в гърнета, и правеха пити от нея.” “И вкусът й беше като на пита, смесена с мед” (Числа 11:8; Изх. 16:31). Наредено им бе да събират всеки ден по един гомор (около 3 литра) на човек и не трябваше да я оставят до сутринта. Някои се опитаха да запазят от нея до другия ден, но откриха, че бе негодна за ядене. Необходимото за деня трябваше да се събира сутрин, защото останалото по земята се стопяваше от слънцето.

При събирането на манната се откри, че някои събраха повече, а други по-малко от посоченото количество. Но “измериха събраното с гомора: който беше събрал много, нямаше излишък, и който беше събрал малко, нямаше недостиг” (Изх. 16:18). Апостол Павел в своето послание към коринтяните обяснява това описание и извлича практическа поука от него. Той казва: “Понеже не искам други да бъдат облекчени, а вие утеснени, но да има равенство, така щото вашето сегашно изобилие да запълни тяхната оскъдност, та и тяхното изобилие да послужи на вашата оскъдност, така щото да има равенство, според както е писано: “Който беше събрал много, нямаше излишък и който беше събрал малко, не му беше оскъдно” (2 Кор. 8:13-15).

На шестия ден народът събра по два гомора на човек. Управниците побързаха да попитат Мойсей какво да сторят. Отговорът му бе: “Това е точно

каквото каза Господ. Утре е събота - свята почивка Господу. Опечете, колкото искате да опечете, и сварете, колкото искате да сварите, и турете настрана, каквото остане, да ви стои за утре." Те сториха така и откриха, че манната се запази. И Мойсей каза: "Яжте това днес, защото днес е събота Господу, днес няма да го намерите на полето. Шест дена ще го събирате, но седмият ден е събота, в нея няма да се намира" (Изх. 16:23, 25, 26).

Бог изисква този заветен ден да бъде така свято съблюдаван и днес, както и във времето на Израил. Всички християни трябва да гледат на дадената на евреите заповед като на нареждане от Йехова лично за тях. Денят преди съботата трябваше да бъде ден, в който да се приготви всичко за святите часове. В никакъв случай личната ни работа не трябва да продължава в святото време. Бог е наредил да се грижим за болните и страдащите; необходимата помощ за тях е милосърдно дело и не е нарушение на съботата; но всяка неналожителна работа трябва да се избягва. Мнозина безгрижно отлагат до започването на съботата малките неща, които биха могли да свършат в деня на приготовлението. Не бива да бъде така. Пренебрегваната до започване на съботата работа трябва да остане несвършена, докато приключи съботата. Този начин на постъпване би могъл да помогне на паметта на безгрижните - да ги накара внимателно да вършат работата си в шестте работни дни.

Всяка седмица по време на дългия си път през пустинята израилтяните ставаха свидетели на едно тройно чудо, предназначено да отпечати в умовете им светостта на съботата: двойно количество манна падаше на шестия ден, никакво не падаше на седмия, а частта, необходима за съботата, оставаше вкусна и чиста, докато в каквото и да е друго време се разваляше и ставаше негодна за ядене.

Обстоятелствата, свързани с даването на манната, решително доказват, че съботата не бе установена при даването на закона на Синай, както смятат мнозина. Преди да стигнат Синай, израилтяните разбираха, че съботата бе задължителна за тях. Всеки петък събирането на двойно количество манна в подготовка за съботата, в която не падаше манна, им внушаваше постоянно святото естество на почивния ден. И когато някои от народа излязоха за манна в събота, Господ попита: "Докога ще отказвате да пазите заповедите Ми и законите Ми?"

"И израилтяните ядоха манната четиридесет години, докато дойдоха в обитаемата земя, ядоха манна, докато пристигнаха до границите на Ханаанската земя" (Изх. 16:35). В продължение на 40 години този чуден промисъл им напомняше всекидневно за Божията непрестанна грижа и нежна любов. Според думите на псалмиста Бог им даде "небесно жито". "Всеки ядеше ангелски хляб" (Пс. 78:24, 25) - т.е. храна, с която бяха снабдявани от ангелите. Поддържани от

“небесното жито”, те всеки ден бяха поучавани, че имайки Божието обещание, бяха така осигурени срещу лишение, сякаш са заобиколени от полюшващите се натежали от зърно ниви на плодородните Ханаански поля.

Манната, падаща от небето за храна на Израил, символизираше Този, Който дойде от Бога да даде живота Си за света. Исус рече: “Аз съм хлябът на живота. Бащите ви ядоха манната в пустинята и все пак измряха. Тоя е хлябът, който слиза от небето... Ако яде някой от тоя хляб, ще живее довека. Да! И хлябът, който Аз ще дам, е Моята плът, която Аз ще дам за живота на света” (Йоан 6:48-51). И в обещанията за благословение на Божия народ в бъдещия живот е писано: “На тогова, който победи, ще дам от скритата манна” (Откр. 2:17).

След като напуснаха пустинята Син, израилтяните се установиха на стан в Рафидим. Тук нямаше вода и те отново показаха недоверие в Божия промисъл. В своята слепота и дързост народът дойде при Мойсей с искането: “Дай ни вода да пием!”, но той не изгуби търпение. “Защо се карате с мене? - каза той. - Защо изпитвате Господа?” Те извикаха гневно: “Защо ни изведе из Египет, та да умориш с жажда и нас, и чадата ни, и добитъка ни?” (Изх. 17:1-7). Изобилно снабдени с храна, те почувстваха срам от неверието и недоволството си и обещаха в бъдеще да се доверяват на Бога. Но скоро забравиха обещанието си и пропаднаха още при първото изпитание на вярата им. Облачният стълб, който ги водеше, като че скриваше някаква страшна тайна. И Мойсей, кой бе той? - питаха се те. - И с каква цел ги изведе от Египет? Подозрение и недоверие изпълниха сърцата им и те дръзко го обвиниха, че желае да измори тях и децата им чрез лишения и трудности, та да се обогати от притежанията им. В суматохата от гняв и недоволство бяха готови да го убият с камъни.

Разтревожен, Мойсей извика към Господа: “Какво да правя с тия люде?” Наредено му бе да вземе жезъла, с който бе извършил чудесата в Египет, и заедно с израилевите старейшини да излезе пред народа. И Господ му каза: “Ето, Аз ще застана пред тебе там на канарата в Хорив, а ти удари канарата и ще потече вода из нея, за да пият людете.” Той Го послуша и водите бликнаха в жив поток, който изобилно снабди стана. Вместо да нареди на Мойсей да вдигне жезъла си и да призове ужасни язви върху водачите на това срамно недоволство, както стори в Египет, Господ в голямата Си милост направи жезъла Свой инструмент, чрез който да подейства за тяхното избавление.

“Разцепи канари в пустинята и ги напои изобилно като от бездни. И изведе потоци из канарата, и направи да потекат води като реки” (Пс. 78:15, 16). Мойсей удари скалата, но Божият Син, обвит в облачния стълб, стоеше край Мойсей - Той направи да потече животворната вода. Не само Мойсей и старейшините, но и

цялото събрание, намиращо се на известно разстояние, видяха Господнята слава. Но ако облакът се отстранеше, щяха да бъдат убити от ужасния блясък на Този, Който бе в него.

В жаждата си народът изпита Бога, казвайки: "Дали е Господ между нас, или не?" - "Ако Господ ни е довел тука, защо не ни даде вода и хляб?" Така проявиха престъпно неверие и Мойсей се боеше да не би Божиите съдби да паднат върху тях. И затова назова името на онова място: Маса - "изкушение" и Мерива - "каране", в спомен за техния грях.

Сега ги заплаши нова опасност. Поради роптанието си против Господа Той ги остави да бъдат нападнати от враговете им. Амаличаните - свирепо и войнствено племе, населяващо тази област, възлезе против тях и погуби останалите най-отзад. Като знаеше, че повечето от хората не бяха подготвени за бой, Мойсей нареди на Исус Навин да избере от различните племена една група войници и сутринта да ги поведе против врага, а самият той щеше да застане на един хълм наблизо с Божия жезъл в ръката си. В съгласие с това на следния ден Исус и неговите войници нападнаха врага, докато Мойсей, Аарон и Ор стояха на един хълм, наблюдавайки бойното поле. Протегнал ръце към небето, с Божия жезъл в дясната ръка, Мойсей се молеше за успеха на израилевата армия. С напредъка на битката се разбра, че докато ръцете му бяха протегнати нагоре, Израил надвиваше, но когато ги отпускаше, врагът вземаше надмощие. Тъй като Мойсей се умори, Аарон и Ор подкрепяха ръцете му, докато слънцето залезе и врагът бе обърнат в бяг.

Като подкрепяха ръцете на Мойсей, Аарон и Ор показаха на народа неговото задължение да поддържа Мойсей в трудната му работа, докато той получава Словото от Бога, за да им го предава. И този акт на Мойсей също бе изпълнен със значение. Той показваше, че Бог държи тяхната съдба в ръцете си. Докато Му се доверяват, Той ще се бие вместо тях и ще покорява неприятелите им, но когато се пуснат от Него и се доверят на собствената си сила, ще бъдат по-слаби дори от ония, които нямат познание за Бога, и враговете им ще преодоляват над тях.

Както евреите триумфираха, когато Мойсей издигаше ръцете си към небето и се застъпваше в тяхна полза, така и Божият Израил ще триумфира, когато чрез вяра здраво се държи за силата на могъщия Помощник. Но Божествената сила трябва да се свърже с човешките усилия. Мойсей не вярваше, че Бог щеше да победи враговете им, ако Израил стоеше бездеен. Докато великият водач умоляваше Господа, Исус и смелите Му последователи полагаха всички усилия, на които бяха способни, за да отблъснат враговете на Израил и на Бога.

След разбиването на амаличаните Бог нареди на Мойсей: "Запиши в книгата за спомен и предай до ушите на Исуса това, че ще излича съвсем спомена на

Амалика под небето" (Изх. 17:14). Точно преди смъртта си великият водач даде на народа си тържествената поръка: "Помни какво ти направи Амалик по пътя, когато излязохте из Египет. Как ти се противи по пътя и порази задните ти човеци, всичките останали надире от слабост, когато ти беше запрял и уморен; и той не се убоя от Бога... заличи спомена на Амалика изпод небето; да не забравиш" (Второз. 25:17-19). Господ заяви за този безбожен народ: "Ръка се подигна против Господния престол" (Изх. 17:16).

Амаличаните не бяха в неведение относно Божия характер или върховната Му власт. Но вместо да се убоят от Него, се надигнаха да се противопоставят на властта Му. За народа на Амалик чудесата, сторени от Мойсей пред египтяните, бяха предмет на подигравка, а страховете на околните народи - за присмех. Амаличаните се бяха заклели пред своите богове да унищожат евреите, та нито един да не избяга, и се хвалеха, че израилевият Бог ще бъде безсилен да им противостои. Нито бяха засегнати, нито заплашени от израилтяните. Нападението им бе съвсем непредизвикано. Опитаха се да унищожат Божия народ, за да дадат израз на омразата и непокорството си към Него. Амаличаните отдавна бяха необуздани грешници и престъпленията им викаха за Божието отмъщение, макар че Неговата милост все още ги призоваваше към покаяние. Но когато нападнаха уморените и безпомощни редици на Израил, амаличаните запечатаха съдбата си като народ. Слабите сред Божиите чада са обект на Божията грижа. Няма акт на жестокост или потисничество спрямо тях, който да остане неотбелязан от Небето. Ръката на Бога се простира като щит над всички, които Го обичат и се боят от Него. Нека хората да внимават да не посягат против тази ръка, защото тя държи меча на справедливостта.

Недалеч от стана на израилтяните бе домът на Йотор - Мойсеевия тъст. Той бе чул за спасението на евреите и сега тръгна да ги посети и да доведе при Мойсей съпругата му и двамата му сина. Великият водач бе предупреден от вестители за неговото приближаване и излезе да го посрещне с радост. След първите поздравления го въведе в шатъра си. Мойсей бе върнал семейството си назад, когато тръгна към опасностите, свързани с извеждането на Израил от Египет. Сега можеше отново да се радва на утехата и радостта от общуването с най-близките си. Разказа на Йотор за чудните дела на Бога с Израил и патриархът се зарадва и благослови Господа. Заедно с Мойсей и старейшините той принесе жертва и участва в тържествен празник в памет на Божията милост.

По време на престоя си в стана Йотор бързо разбра колко тежко бе бремето на Мойсей. Да се поддържа ред и дисциплина сред това огромно, невежо и неподготвено множество бе наистина огромна задача. Мойсей бе признат водач и управник на народа и се занимаваше не само с общите интереси и длъжности, но и с

възникналите частни спорове. Той допускаше това, защото така имаше възможност да поучава мнозина, както казваше: "...пояснявам им Божиите повеления и закони." Но Йотор с неодобрение отбеляза: "...това е много тежко за тебе; не можеш го върши сам." "Непременно и ти ще се изнуриш..." И посъветва Мойсей да назначи подходящи хора за хилядници, други за стотници, а други за десетници. Те трябваше да бъдат "способни мъже, които се боят от Бога, обичат истината и мразят несправедливата печалба" (Изх. 18:13-26). Трябваше да отсъждат всички по-малко значими неща, а най-трудните и важни случаи пак да отнасят до Мойсей, който според думите на Йотор, трябваше да стои между людете и Бога: "Та предстоявай между людете и Бога, за да представяш делата пред Бога; и поучавай ги в повеленията и законите, и показвай им пътя, по който трябва да ходят, и делата, които трябва да вършат." Този съвет бе приет и не само донесе облекчение на Мойсей, но доведе и до установяване на по-съвършен ред сред народа.

Господ почете високо Мойсей и извърши чудеса чрез ръката му, но фактът, че бе избран да поучава другите, не бе повод той да заключи, че самият не се нуждае от поучение. Избраният водач на Израил послуша с радост предложенията на набожния мадиамски свещеник и се съгласи с мъдрия му план.

От Рафидим народът продължи пътуването си, следвайки движението на облачния стълб. Пътят му минаваше през голи равнини, стръмни възвишения и скалисти теснини. Често, когато трябваше да преминава през пясъчни пустини, виждаше пред себе си стръмни планини като огромни крепости, които преграждаха пътя му и сякаш правеха невъзможно преминаването по-нататък. Но когато наближаваше, пред погледа му се отваряха проходи тук и там из планинската стена, а оттатък се разкриваше нова равнина. През един от тия тесни, каменливи проходи бяха водени сега людете. Това беше велика и впечатляваща гледка. Между скалните канари, издигащи се на стотици метри, течеше като поток, докъдето можеше око да види, израилевото множество със своите стада и добитък. Сега пред тях в тържествено величие се издигаше планината Синай със своето масивно чело. Облачният стълб застана на върха й и народът разпъна шатрите си в равнината пред нея. Тук щеше да бъде домът му в продължение на почти една година. През нощта огненият стълб го уверяваше в Божествената защита и когато всички се унасяха в сън, небесният хляб падаше тихо върху стана.

Зората позлати тъмните планински хребети и златните слънчеви лъчи, пронизали дълбоките клисури, изглеждаха на уморените пътници като лъчи на милост, извиращи от Божия трон. От всички страни се издигаха в самотно величие огромни стръмни възвишения, които сякаш говореха за вечност и величие. Тук умът се изпълваше с тържественост и благоговение. Човек чувстваше своето

невежество и слабост в присъствието на Този, Който “е претеглил планините с теглилка и хълмовете - с везни” (Исая 40:12). Тук Израил трябваше да получи най-чудното откровение, което Бог е давал някога на човеци. Тук Господ събра Своя народ, за да вдълбае в ума му светостта на Своите изисквания, като обяви със собствения Си глас Своя свят закон. Велики и коренни промени трябваше да се извършат в чадата на Израил; защото покваряващото влияние на робството и продължителната връзка с идолопоклонството бяха оставили своя отпечатък върху навиците и характера им. Бог се стремеше да ги издигне до по-високо морално равнище, като им даде познание за Себе Си.

Глава 27

Даване закона на Израил

Скоро след като разположиха лагера при Синай, Мойсей бе повикан на планината да се срещне с Бога. Сам изкачи стръмната и скалиста пътека и се приближи до облака, който отбелязваше мястото на Божието присъствие. Сега Израил трябваше да бъде доведен до близка и особена връзка с Всемогъщия - да бъде обединен като църква и като народ под управлението на Йехова. Вестта на Мойсей за народа бе:

“Вие видяхте що сторих на египтяните, как носих вас на орлови крила и доведох ви при Себе Си. Сега, прочее, ако наистина ще слушате гласа Ми и ще пазите завета Ми, то повече от всичките племена вие ще бъдете Мое собствено притежание, защото Мой е целият свят; и вие още ще Ми бъдете царство свещеници и свят народ” (виж Изх. 19 гл.).

Мойсей се върна в лагера и като събра израилевите старейшини, им повтори Божествената вест. Те отговориха: “Всичко, което Господ е казал, ще сторим.” Така те влязоха в тържествен завет с Бога, заклевайки се да Го приемат като свой Управител, чрез което станаха в особен смисъл поданици на Неговия авторитет.

Водачът на израилтяните отново се изкачи на планината и Господ му каза: “Ето, Аз ида при теб в гъст облак, за да чуят людете, когато говоря с тебе, и да те вярват вече завинаги.” Когато срещаха трудности по пътя, те бяха склонни да недоволстват против Мойсей и Аарон и да ги обвиняват, че са повели множествата от Египет, за да ги погубят. Господ искаше да почете Мойсей пред тях, за да ги накара да се доверяват на поученията му.

Бог възнамеряваше да изговори Своя закон в обстановка на страшно величие, хармониращa на възвишения Му характер. Народът трябваше да бъде убеден, че на всичко, свързано със службата на Бога, трябва да гледа с най-голямо почитание. Господ каза на Мойсей: “Иди при людете, освети ги днес и утре и нека изперат дрехите си. И нека бъдат готови за третия ден, защото на третия ден Господ ще слезе на Синайската планина пред очите на всичките люде.” През тези дни всички трябваше да използват времето за тържествена подготовка, за да се явят пред Бога. Както от тялото и душата, така и от облеклото трябваше да се премахне всяка нечистота. И тъй като от Мойсей се изискваше да посочи греховете им, те трябваше да се предадат на смирение, пост и молитва, за да очистят сърцата си от нечестие.

Направени бяха приготовления според заповедта. И послушен на даденото му по-нататъшно наставление, Мойсей нареди да се постави ограда около планината, та нито човек, нито животно да не прекрачи святите граници. Ако някой се осмелеше да се допре до нея, наказанието му щеше да бъде незабавна смърт.

Сутринта на третия ден, когато очите на всички бяха обърнати към планината, върхът й се покри с гъст облак. Колкото по-надолу слизаше, толкова по-черен и по-гъст ставаше облакът, докато цялата планина се покри с тъмнина и ужасна тайнственост. Тогава се чу звук на тръба, призоваваща за среща с Бог и Мойсей доведе народа до подножието на планината. От гъстия мрак пробляснаха огнени светкавици, а гръмове отекваха отново и отново сред обкръжаващите върхове. "А Синайската планина беше цяла в дим, защото Господ слезе в огън на нея; и димът й се вдигаше като дим от пещ, и цялата планина се тресеше силно." "Славата на Господа бе като пояждащ огън на върха на планината" пред очите на събраното множество. А "тръбният глас се усилваше". Толкова страшни бяха знаците за присъствието на Йехова, че израилевите множества потрепериха от ужас и паднаха на лицата си пред Господа. Дори Мойсей възкликна: "Много съм уплашен и разтреперан" (Евр. 12:21).

И ето, гръмотевиците престанаха. Тръбата вече не се чуваше, земята се успокои. Известно време цареше тържествена тишина и тогава се чу Божият глас. Изсред гъстата тъмнина, която Го покриваше, стоящ върху планината, обкръжен от свита ангели, Господ изговори Своя закон. Описвайки сцената, Мойсей казва: "Господ дойде от Синай и яви им се от Сиир; осия от планината Фаран и дойде с десетки хиляди светии. От десницата Му излезе огнен закон за тях. Ей, възлюби племената! Всичките Му светии са под ръката Ти и седяха при нозете Ти, за да приемат думите Ти" (Второз. 33:2, 3).

Йехова се разкри не само със страшното величие на съдия и законодател, но и като милостив страж на Своя народ. "Аз съм Йехова, твоят Бог, Който те изведох из египетската земя, из дома на робството" (Изх. 20:2). Този, Когото вече познаваха като свой водач и покровител, Който ги изведе от Египет и проправи за тях път през морето, Който надви фараона и неговите множества и така изяви Себе Си, че стои над египетските богове - Той сега оповестяваше Своя закон.

В този момент законът не бе изговорен само за благословение на евреите. Бог ги почете, като ги направи стражи и пазители на закона Му, но те трябваше да го съхранят като свято поръчение към целия свят. Предписанията на декалога са валидни за цялото човечество и бяха дадени за поучение и напътствие на всички. Десет правила - кратки, всеобхватни и авторитетни - обхващат дълга на човека към Бога и към неговия ближен. И всичките са основани върху великия, основен

принцип на любовта. “Да възлюбиш Господа, твоя Бог, с цялото си сърце, с цялата си душа, с всичката си сила и с всичкия си ум; и ближния си като себе си” (Лука 10:27; Втор. 6:4, 5; Лев. 19:18). В десетте заповеди тези принципи са предадени в подробности и са приложими за човешките условия.

“Да нямаш други богове, освен Мене” (Изх. 20:3-17).

Йехова, Вечният, Самосъществуващият, Несътвореният, Който сам е Източник и Поддържител на всичко, единствен има право на върховна почит и поклонение. На човека се забранява да отдава първото място в своите чувства или служба на какъвто и да е друг обект. Ако поддържаме нещо толкова скъпо, което се стреми да отнеме от любовта ни към Бога или ни попречи да Му отдаваме дължимата служба, ние си правим от него бог.

“Не си прави кумир или какво да било подобие на нещо, което е на небето горе или което е на земята долу, или което е във водата под земята; да не им се кланяш, нито да им служиш.”

Втората заповед забранява поклонение на истинския Бог чрез образи или подобия. Много езически народи твърдят, че техните изображения били просто фигури или символи, чрез които отдавали поклонение на Божеството. Но Бог е заявил, че такова поклонение е грях. Опитът да се представи Вечния с материални предмети би понижил представата на човека за Бога. Отклонен от безкрайното съвършенство на Йехова, умът би бил привлечен по-скоро към творението, отколкото към Създателя. И колкото повече човек снижава представите си за Твореца, толкова повече деградира.

“...Аз, Господ, твоят Бог, съм Бог ревнив...” Близката и свята връзка на Бога с Неговия народ е представена метафорично чрез брака. Идолопоклонството, което е духовно блудство, предизвиква Божието негодувание, представено подходящо като ревност.

“...Който въздавам беззаконието на бащите върху чадата до третото и четвъртото поколение на ония, които Ме мразят...” Неизбежно е децата да страдат от последствията на родителските прегрешения, но те не биват наказвани заради вината на родителите си, освен ако участват в греховете им. Най-често обаче децата вървят по стъпките на своите родители. Чрез наследствеността и примера на бащите си синовете стават съучастници в греховете им. Порочните склонности, извратеният апетит и снижените морал, както и физическите болести или деградации се предават като наследство от баща на син до трето и четвърто поколение. С тържествена сила тази страшна истина трябва да въздържа хората от погрешно поведение.

“...показвам милости към хиляда поколения на ония, които Ме любят и пазят Моите заповеди.” Като забранява поклонение на фалшиви богове, втората заповед внушава поклонение на истинския Бог. А на верните в Неговата служба е обещана милост, за разлика от гнева, с който са заплашени мразещите Го, не само до трето и четвърто, а до *хиляди* поколения.

“Не изговаряй напразно името на Господа, твоя Бог, защото Господ няма да счита безгрешен онзи, който изговаря напразно името Му.”

Тази заповед не само забранява фалшиви клетви и обикновено ругаене, но ни забранява да употребяваме Божието име по лек и небрежен начин, без да имаме предвид страхотното Му значение. Ако небрежно споменаваме Бога в обикновен разговор, ако се позоваваме на Него за незначителни неща, ако често и безсмислено повтаряме името Му, ние го безчестим. “Свято е, преподобно е Неговото име” (Пс. 111:9). Всички трябва да разсъждават за Неговото величие, чистота и святост, за да бъдат сърцата им изпълнени с чувството за възвишения Му характер, и святото Му име да бъде споменавано с почитание и тържественост.

“Помни съботния ден, за да го освещаваш. Шест дни да работиш и да вършиш всичките си дела, а на седмия ден, който е събота на Господа, твоя Бог, да не вършиш никаква работа ни ти, ни синът ти, ни дъщеря ти, ни слугата ти, ни слугинята ти, нито добитъкът ти, нито чужденецът, който е отвътре вратите ти. Защото в шест дни Господ направи небето и земята, морето и всичко, що има в тях, а на седмия ден си почина. Затова Господ благослови съботния ден и го освети.”

Съботата не е въведена като нова институция, тя бе установена при сътворението. Трябва да я помним и пазим в памет на делото на Създателя. Тя посочва Бога като Творец на небесата и земята и отличава истинския Бог от фалшивите богове. Всички, които пазят седмия ден, показват с този си акт, че са поклонници на Йехова. Така Съботата е знак за верността на човека към Бога дотогава, докато на земята има хора, които да Му служат. Четвъртата заповед единствена от всичките десет споменава и името, и титлата на Законодателя. Тя единствена показва чрез чий авторитет е даден законът. Така тя съдържа Божия печат върху Неговия закон и доказва автентичността и задължителната му сила.

Бог е дал на хората шест дни, в които изисква да работят и да вършат личните си дейности. Дела на помощ и милост се допускат в събота. За болните и страдащите трябва да се грижим по всяко време, но в събота неналежащата работа трябва стриктно да се избягва. “Ако отдръпнеш ногата си в събота, за да не вършиш своята воля в святия Ми ден, и наречеш събота наслада, свята на Господа, почитаема и Го почиташ, като не следваш в нея своите си пътища и не търсиш своето си удоволствие...” Забраната не свършва тук: “...и не говориш своите си

думи...” - казва пророкът. На хора, които в събота обсъждат делови въпроси или съставят делови планове, Бог гледа като на действително извършващи делова работа. За да пазим съботата свято, не трябва дори да допускаме умовете ни да се занимават с неща от светски характер. А заповедта включва всички хора, които се намират отвътре вратите ни. По време на святите часове обитателите на дома трябва да оставят настрана светските си, делови работи. Всички трябва да се обединят, за да почетат Бога, отдавайки Му с готовност служба в Неговия свят ден.

“Почитай баща си и майка си, за да се продължават дните ти на земята, която ти дава Господ, твоят Бог.”

Родителите имат право на такава любов и уважение, каквито човек не дължи на никое друго лице. Самият Бог, Който им е възложил отговорност за поверените на тяхната грижа човешки души, е наредил в ранните години от живота на децата си родителите да бъдат за тях вместо Бога. И който отхвърля законния авторитет на родителите си, отхвърля Божия авторитет. Петата заповед изисква децата не само да отдават уважение на родителите си и да ги слушат, но също да им оказват любов и нежност, да облекчават грижите им, да пазят репутацията им и да ги подпомагат и утешават на старини. Тя включва и уважение към проповедници, управници и всички други, на които Бог е дал авторитет.

Апостолът казва, че това е “първата заповед с обещание” (Еф. 6:2). За Израил, който очакваше скоро да влезе в Ханаан, тя беше обещание към послушните за дълъг живот в тази добра земя. Но в по-широк смисъл в нея се включва обещание към целия Божи Израил за вечен живот в земята, когато бъде освободена от проклятието на греха.

“Не убивай”

Всички дела на несправедливост, които целят да съкратят живота, духът на омраза и отмъщение или отдаването на някаква страст, която води до дела, увреждащи другите, или дори ни кара да им желаем злото (защото, “който мрази брата си, е човекоубиец”); самолюбивото пренебрегване на грижите за нуждаещите се и страдащите, всякакво себеугаждане или ненужно лишение, или пък прекалена работа, която води до увреждане на здравето - всичко това в по-голяма или в по-малка степен нарушава шестата заповед.

“Не прелюбодействай”

Тази заповед забранява не само нечисти действия, но и чувствени помисли и желания или каквато и да е практика, която води до възбуждането им. Чистота се изисква не само във външния живот, но и в тайните намерения и чувства на сърцето. Христос, Който поучаваше за далеч простиращата се задължителност на

Божия закон, заяви, че злата мисъл или злият поглед са също така грях, както и беззаконното действие.

“Не кради”

Тази забрана включва грехове в обществения и в личния живот. Осмата заповед осъжда отвличането на хора и поробването им, забранява завоевателни войни. Осъжда кражбата и грабежа. Изисква стриктно благочестие в най-малките подробности на житейските дела. Забранява алчността в търговията и изисква честно изплащане на дългове или заплати. Тя заявява, че всеки опит да се извлече полза от нечие невежество, слабост или нещастие се отбелязва в небесните книги като измама.

“Не свидетелствай лъжливо против ближния си”

Говоренето на неверни неща от каквото и да е естество; всеки опит или намерение за измама на нашия ближен са включени тук. И намерението да се измами съдържа лъжа. С поглед, с движение на ръката, с израз на лицето може да се излъже също така сполучливо, както и с думи. Всяко съзнателно преувеличаване, всеки намек или инсинуация, предназначени да създадат погрешно или преувеличено впечатление, дори изтъкването на факти по начин, който заблуждава, са лъжа. Това предписание забранява всяко усилие да увредим репутацията на нашия ближен с фалшиво представяне или зла догадка, с клевета или клюка. Дори преднамереното прикриване на истината, от което могат да настъпят вреди за другите, е нарушение на деветата заповед.

“Не пожелавай къщата на ближния си; не пожелавай жената на ближния си, нито слугата му, нито слугинята му, нито вола му, нито осела му, нито какво да е нещо, което е на ближния ти.”

Десетата заповед удря в самия корен на всички грехове - забранява егоистичното пожелаване, от което произлиза грешното действие. Който в послушание към Божия закон се въздържа да се отдава дори на грешно пожелаване на нещо, което принадлежи на друг, няма да бъде виновен за грешна постъпка към ближните си.

Такива бяха святите предписания на декалога, изговорени сред гръм и пламъци и с чудна изява на силата и величието на славния Законодател. Бог възвести Своя закон сред сцени на сила и слава, които Неговият народ никога да не забрави. Божиите люде трябваше да бъдат убедени в необходимостта от дълбока почит към Автора на закона, Създателя на небето и земята. Той желае да покаже и на всички хора светостта, важността и непреходността на Своя закон.

Народът на Израил бе поразен от ужас. Страхотната сила, с която бяха изговорени Божиите думи, изглеждаше по-голяма, отколкото треперещите им сърца

можеха да понесат. Защото, когато великото Божие мерило за правото бе представено пред тях, те осъзнаха както никога досега оскърбителния характер на греха и вината си пред очите на един свят Бог. Отдръпнаха се от планината в страх и благоговение. Множеството извика към Мойсей: “Ти говори на нас и ние ще слушаме; а Бог да не ни говори, за да не умрем” (Изх. 20:19). Водачът отговори: “Не бойте се; Бог дойде да ви опита и да има всред вас страх от Него, та да не съгрешавате.” Народът обаче остана на разстояние, наблюдавайки с ужас гледката, докато Мойсей “се приближи при мрака, гдето беше Бог.”

Умовете на народа, заслепени и покварени от робство и езичество, не бяха подготвени напълно да оценят далеч стигащите принципи на десетте Божи заповеди. За да бъде по-добре разбрана задължителността на десетте Божии заповеди и за да бъдат по-добре прилагани, бяха дадени допълнителни наредби, илюстриращи и прилагащи принципите на закона. Тези наредби бяха наречени “съдби”, защото изразяваха безкрайна мъдрост и управниците трябваше да раздават справедливост в съответствие с тях. За разлика от десетте заповеди те бяха дадени лично на Мойсей, а той трябваше да ги предаде на народа.

Първата от тези наредби бе свързана с робите. В древността престъпниците понякога биваха продавани в робство от съдиите. В някои случаи длъжници биваха продавани от кредиторите си, а бедността често караше някои да продават себе си или децата си. Но един евреин не можеше да бъде продаден като роб за цял живот. Срокът на неговото служене бе ограничен до шест години. На седмата трябваше да бъде освободен. Отвличането на хора, преднамереното убийство и бунтът против родителския авторитет се наказваха със смърт. Държането на роби, неизраилтяни по рождение, се допускаше, но техният живот и личност бяха стриктно пазени. Убиецът на роб се наказваше. Щетата, нанесена на някого от господаря му, макар и оценяваща се на не повече от загуба на един зъб, даваше право на роба да получи свободата си.

До неотдавна израилтяните сами бяха роби и сега, когато те щяха да имат роби, трябваше да внимават да не таят дух на жестокост и придирчивост, от какъвто бяха страдали при своите египетски надзиратели. Споменът за собственото им горчиво робство трябваше да ги подтиква да се поставят на мястото на роба, като ги учи да бъдат милостиви, състрадателни, да се отнасят с него така, както биха желали да се отнасят другите към тях.

Правата на вдовиците и сираците бяха особено защитени и към безпомощното им състояние се препоръчваше милостиво отношение. “Защото, ако ги угнетите някак и те извикат към Мене, непременно ще послушам вика им - заяви Господ - и гневът Ми ще пламне и ще ви избия с нож; и вашите жени ще бъдат

вдовици, и вашите чада - сирачета" (Изх. 22:23, 24). Чужденците, които щяха да се присъединят към Израил, се изискваше да бъдат закриляни от неправда или потисничество. "И да не угнетяваш чужденеца, защото вие знаете що има на сърцето на чужденеца, понеже и вие сте били чужденци в египетската земя" (Изх. 23:9).

Да се вземе лихва от бедните, бе забранено. Дрехата на бедния или завивката му, взета в залог, трябваше да се върне привечер. Виновният в кражба връщаше двойно. Изискваше се уважение към началници и управници, а съдиите биваха предупреждавани да не изкривяват присъдата в подкрепа на фалшива кауза и да не приемат подкупи. Злословието и клеветата бяха забранени, а дела на милост се изискваха дори спрямо лични врагове.

На народа отново бе напомнена святата задължителност на съботата. Бяха посочени годишните празници, когато всички мъже от народа трябваше да се събират пред Господа, донасяйки Му своите благодарствени приноси и първите плодове от Неговите щедри дарове. Изтъкната бе целта на всички тези наредби: те не бяха израз на своеволен стремеж към върховенство; всички бяха дадени за доброто на Израил. Господ каза: "Бъдете Ми святи човеци" (Изх. 22:31) - достойни да бъдат признати за свои от един свят Бог.

Тези предписания трябваше да бъдат записани от Мойсей и внимателно пазени като основа на националното право. Заедно с десетте заповеди, които илюстрираха, те бяха условие за изпълнение на Божиите обещания към Израил.

Сега бе дадена вестта от Йехова: "Ето, изпращам ангел пред тебе да те пази по пътя и да те заведе на мястото, което Съм ти приготвил. Внимавайте на него и слушайте гласа му; не го предизвиквайте, защото той няма да прости престъпленията ви; понеже Моето име е в него. Но ако слушаш внимателно гласа му и вършиш всичко, каквото говоря, тогава Аз ще бъда неприятел на твоите неприятели и противник на твоите противници" (Изх. 23:20-22). При всички скитания на Израил Христос бе негов водач чрез облачния и огнения стълб. Докато бяха дадени символи, сочещи към един бъдещ Спасител, с народа бе и един настоящ Спасител, Който чрез Мойсей прогласи заповеди за народа и стоеше пред Израил като единствен проводник на благословение.

Слизайки от планината, "Мойсей дойде, та каза на людете всичките думи на Господа и всичките Му съдби. И всичките люде едногласно отговориха, казвайки: "Всичко, което е казал Господ, ще вършим" (виж Изх. 24 гл.). Това обещание заедно с думите на Господа, които си дадоха дума да изпълняват, Мойсей записа в една книга.

Тогава последва утвърждаването на завета. В подножието на планината бе издигнат олтар и до него - дванадесет стълба "според дванадесетте израилеви племена", като свидетелство че са приели завета. Тогава избрани за тази служба младежи принесоха жертвите.

След като олтарът бе поръсен с кръвта на жертвите, Мойсей "взе книгата на завета и я прочете, като слушаха людете". Така условията на завета бяха повторени тържествено и всички имаха свободата да изберат дали да се съобразяват с тях или не. Най-напред бяха обещали да слушат Божия глас и бяха чули да се провъзгласява закона Му, но сега принципите му бяха изложени подробно, за да знаят какво включва този завет. Народът отново отговори в един глас: "Всичко, каквото е казал Господ, ще вършим..." "Защото, след като Мойсей изговори всяка заповед от закона пред всичките люде, взе кръвта..., та поръси... и всичките люде и казваше: "Това е кръвта, проляна при завета, който Бог е заръчал спрямо вас" (Евр. 9:19, 20).

Сега трябваше да се дадат нареждания, които напълно да установят избрания народ под ръководството на Йехова като техен Цар. Мойсей бе получил заповедта: "Възкачете се към Господа - ти и Аарон, Надав и Авиуд и седемдесет от израилевите старейшини и поклонете се отдалеч; само Мойсей ще се приближи при Господа..." Докато народът се покланяше в подножието на планината, тези избрани мъже бяха призовани да се изкачат на върха. Седемдесетте старейшини трябваше да помагат на Мойсей в управлението на Израил; Бог сложи върху тях Своя Дух и ги почете с възможността да видят Неговата сила и величие. "И видяха Израилевия Бог: под нозете Му имаше като настилка от сапфир, чиято бистрота беше също като небе." Те не видяха Божеството, а славата на Неговото присъствие. Преди това не можеха да понесат такава гледка; но изявяването на Божията сила благоговейно ги бе смирило до покаяние; бяха съзерцавали Неговата слава, чистота и милост, докато можаха да се доближат по-близо до Този, Който бе обектът на тяхното съзерцание.

Мойсей и "неговият слуга Исус" бяха призовани сега да се срещнат с Бога. Тъй като трябваше да отсъстват известно време, водачът посочи за свои заместници Аарон и Ор, подпомагани от старейшините. "Тогава Мойсей се изкачи на планината и облакът покриваше планината. И Господнята слава застана над Синайската планина..." В продължение на шест дни облакът покриваше планината като знак за Божието специално присъствие; но нямаше никакво откровение от Него или изявление на волята Му. През това време Мойсей остана в очакване да бъде повикан на среща пред Всевишния. Беше му наредено: "Ела горе при Мене на планината и стой там." И въпреки че неговото търпение и послушание бяха подложени на изпитание, той не се умори да бди и не напусна поста си. Този период на очакване бе за него време на подготовка, на дълбоко себеизпитване. Дори

този любим слуга на Бога не можеше веднага да се приближи до Неговото присъствие и да издържи изявлението на славата Му. Бяха му необходими шест дни, в които да се посвети на Бога с изпитване на сърцето, размисъл и молитва, за да се приготви за пряко общуване със Създателя.

На седмия ден, който бе събота, Мойсей бе призован в облака. Гъстият облак бе пред очите на целия Израил и славата на Господа се показа като пояждащ огън. "И тъй Мойсей влезе всред облака и се възкачи на планината. И Мойсей стоя на планината четиридесет дена и четиридесет нощи." Четиридесетте дни, прекарани на планината, не включваха шестте дни на подготовка. По време на шестте дни Исус Навиев беше с Мойсей и те заедно ядоха манната и пиха от "извора, който бликна от планината". Но Исус не влезе с Мойсей в облака. Той остана извън него и докато очакваше връщането на Мойсей, продължи да яде и пие всеки ден. А Мойсей пости през всичките 40 дни.

По време на престоя си на планината Мойсей получи наставления за изграждането на светилище, в което по особен начин да се изявява Божественото присъствие. "И да Ми направят светилище, за да обитавам между тях" (Изх. 25:8) - бе заповедта от Бога. За трети път бе наредено спазването на съботата. "То е знак между Мене и израилтяните завинаги" - заяви Господ, - "за да знаете, че Аз съм Господ, Който ви освещавам. Прочее, да пазите съботата, защото ви е свята..., който работи в нея, тоя човек да се изтреби изсред людете си" (Изх. 31:17, 13, 14). Току-що бяха дадени наставления за незабавно издигане на светилище за служба на Бога и сега народът би могъл да заключи, че понеже обектът, който трябваше да се гради е за Божия слава, а също поради това, че имаха голяма нужда от място за богослужение, те са оправдани, ако работят по строежа в събота. Дори светостта и неотложността на това особено дело за Бога не трябваше де ги кара да нарушават Неговия свят ден за почивка.

Отсега нататък народът щеше да бъде почетен с пребъдващото присъствие на своя Цар. "И ще обитавам между израилтяните, и ще им бъда Бог", "и това място ще се освещава със славата Ми" (Изх. 29:45, 43) - това бе уверението, дадено на Мойсей. Като символ на авторитета на Бога и въплъщение на Неговата воля на Мойсей бе връчен Декалога, написан от пръста на самия Бог върху две каменни плочи (Второз. 9:10; Изх. 32:15, 16). Те трябваше да бъдат съхранени и свято тачени в светилището, което, щом станеше готово, трябваше да бъде за народа видим център на поклонение.

От род на роби израилтяните бяха издигнати над всички народи като особено съкровище на Царя на царете. Бог ги отдели от света, за да им повери една свята задача. Той ги направи пазители на Неговия закон и възнамеряваше чрез тях да

запази сред хората познанието за Себе Си. Така небесната светлина трябваше да огрее един свят, потънал в мрак, и да се чува един глас, призоваващ всички народи да се обърнат от своето идолопоклонство, за да служат на живия Бог. Ако бяха верни на своето призвание, израилтяните щяха да бъдат сила в света. Бог щеше да бъде тяхна защита и да ги въздигне над всички други народи. Неговата светлина и истина щяха да бъдат разкрити чрез тях и под мъдрото Му и свято управление те щяха да изпъкнат като пример за това колко по-превъзходно от всяко идолопоклонство е поклонението пред Него.

Глава 28

Идолопоклонство в подножието на Синай

Времето на Мойсеевото отсъствие бе изпълнено с очакване и безпокойство за Израил. Народът знаеше, че той се бе изкачил на планината с Исус и бе влязъл в гъстия тъмен облак, който можеше да се види долу от равнината да почива над планинския връх, осветяван от време на време от светкавиците на Божественото присъствие. Людете жадно чакаха завръщането на Мойсей. Свикнали в Египет с материалния израз на божествата, сега им беше трудно да се доверят на едно невидимо Същество и разчитаха на водача си да подкрепи вярата им. Но сега той бе взет от тях. Минаваха ден след ден, седмица след седмица, а Мойсей все не се връщаше. Макар че облакът се виждаше все още, на мнозина в лагера им се струваше, че водачът им ги е изоставил или е бил убит от пояждащия огън.

През този период на очакване можеха да разсъждават върху Божия закон, който бяха чули, и да приготвят сърцата си за приемане на по-нататъшни откровения. По-рано не бяха имали твърде много време за това и ако сега бяха потърсили по-ясно разбиране за Божиите изисквания, ако бяха смирили сърцата си пред Господа, щяха да бъдат защитени от изкушение. Но не сториха това и скоро станаха безгрижни, невнимателни и беззаконни, особено людете от смесеното множество. Те бяха нетърпеливи да стигнат по-скоро в обещаната земя - земята, в която тече мляко и мед. Добрата земя им бе обещана само при условие на послушание, но те пренебрегнаха това. Имаше и хора, които предложиха да се върнат в Египет. Но дали напред към Ханаан или назад към Египет, по-голямата част от народа реши да не чака повече Мойсей.

Чувствайки безпомощността си в отсъствието на своя водач, людете се върнаха към старите си предразсъдъци. “Смесеното множество” първо се отдаде на недоволство и нетърпение и поведе останалите в последвалото отстъпление. Един от обектите, на които египтяните гледаха като на божествени символи, бе волът или телето.Участвалите преди в такова идолопоклонство в Египет предложиха да се направи едно теле и да му се поклонят. Народът искаше да представи Бога като някакъв образ, който да го предвожда вместо Мойсей. Бог по никакъв начин не бе им показал подобие на Себе Си и бе забранил всякакво материално представяне. Могъщите Му чудеса в Египет и при Червеното море бяха предназначени да утвърдят вярата им в Него като невидим, всемогъщ Помощник на Израил - като

единствен истински Бог. А желанието им за някакъв видим образ на присъствието Му бе удовлетворено с облачния и огнен стълб, който водеше множествата, и с разкриването на Неговата слава на Синайската планина. Но въпреки че облакът на присъствието Му бе пред погледа им, те се обърнаха в сърцата си към египетското идолопоклонство и представиха славата на невидимия Бог с подобие на теле! (Изх. 32 гл.).

При отсъствието на Мойсей съдебната власт бе поверена на Аарон и около неговата шатра се събра огромна тълпа с искането: "...направи ни богове, които да ходят пред нас, защото тоя Мойсей, човекът, който ни изведе из египетската земя, не знаем що му стана" (виж заб. 7). Облакът, казаха те, който ги бе водил дотук, сега почиваше непрекъснато върху планината и по-нататък нямаше да направлява техния път. На негово място им беше необходим един образ. Предложиха да се върнат в Египет и да спечелят благоволението на египтяните, като им занесат този образ и го признаят за свой бог.

В такава криза бе нужен човек твърд, решителен и с непоклатим кураж, който да държи на почитта към Бога повече, отколкото на благоволението на народа и на личната си безопасност или на живота си. Но сегашният водач на Израил нямаше такъв характер. Аарон едва-едва упрекна народа, а неговата колебливост и плахост в критичния момент само направи хората още по-решителни. Недоволството нарастваше. Като че ли сляпа, безпричинна лудост обхвана хората. Някои останаха верни на своя завет с Бога, но по-голямата част от народа се обедини в отстъплението. Малцина се осмелиха да осъдят като идолопоклонство предложението да се направи образа, но бяха смълчани с грубо насилие и сред оборкването и възбудата накрая загубиха живота си.

Аарон се уплаши за своята сигурност и вместо благородно да застане в защита на Божията чест, се поддаде на исканията на множеството. Първата му наредба бе да се съберат златните обеци от целия народ и да му се донесат, като се надяваше гордостта да накара непокорните да се откажат от такава жертва. Но те на драго сърце дадоха украшенията си. От тях той изля теле, имитация на египетските богове. Народът провъзгласи: "Тия са боговете ти, о, Израилю, които те изведоха из египетската земя." И Аарон подло допусна това оскърбление към Йехова. Направи и нещо повече. Като видя с какво задоволство приеха златния бог, той изгради олтар пред него и съобщи: "Утре ще бъде празник Господу!" Вестта бе прогласена с тръбите от група на група по целия стан. "И на следния ден, като станаха рано, пожертваха всеизгаряне и принесоха примирителни приноси. После людете седнаха да ядат и да пият и станаха да играят." Под предлог, че правят "празник Господу", те се отдадоха на лакомия и невъздържано опиване.

Колко често в наши дни любовта към удоволствията е маскирана под "форма на благочестие"! Множествата днес, както и в дните на Израил, приемат религия, която им позволява, докато съблюдават ритуалите на поклонение, да се отдават на егоистични или чувствени удоволствия. И още податливи ааронovци на авторитетни постове в църквата ще се поддават на желанията на непосветените и така ще ги насърчават към грях.

Бяха изминали само няколко дни, откакто евреите направиха тържествения завет с Бога да слушат Неговия глас. Те бяха стояли трепереши от ужас пред планината, бяха чули думите на Господа: "Да нямаш други богове освен Мене." Божията слава още стоеше над Синай пред очите на събраните. Но те се обърнаха настрана и потърсиха други богове. "Те направиха теле в Хорив и поклониха се на излеян идол. Така размениха славата си срещу подобие на вол..." (Пс. 106:19, 20). Можеше ли да се покаже по-голяма неблагодарност от тяхната или по-дръзко оскърбление към Този, Който им се бе разкрил като милостив Баща и всемогъщ Цар?

На планината Мойсей бе предупреден за отстъплението в стана и му бе наредено да се върне веднага. "Иди, слез - бяха Божиите думи, - защото се развратиха твоите люде, които си извел из египетската земя. Скоро се отклониха от пътя, в който съм им заповядал да ходят. Направиха си леяно теле, поклониха му се..." Бог можеше да прекрати бунта в самото му начало, но го остави да стигне до тази кулминация, за да може чрез Своето наказание за предателството и отстъплението да предаде на всички един урок.

Божият завет с народа бе анулиран и Той заяви на Мойсей: "...остави Ме, за да пламне гневът Ми против тях и да ги изтребя, а тебе ще направя велик народ." Израилтяните, особено смесеното множество, постоянно бяха склонни към бунт срещу Бога. Те непрекъснато недоволстваха против своя водач и го натоварваха с неверието и упоритостта си. И да ги води към обещаната земя, това щеше да бъде уморителна и изпитваща душата работа. Греховете им вече бяха отблъснали Божията благосклонност и справедливостта изискваше хората да бъдат унищожени. Затова Господ предложи да ги изтреби, а от Мойсей да създаде велик народ.

"...остави Ме, за да пламне гневът Ми против тях и да ги изтребя" - бяха Божиите думи. Ако Бог имаше намерение да унищожи Израил, кой можеше да се застъпи за него? Малко ли са онези, които биха оставили грешниците на собствената им участ! Малко ли са онези, които с радост биха заменили своя труден дял, бреме и жертви, заплатени с неблагодарност и недоволство, за един пост на удобство и почит, щом сам Бог предлага този изход!

Но Мойсей откри надежда там, където видимо имаше само обезсърчение и гняв. Божиите думи "остави Ме" той възприе не като забрана, а като окуражение да се застъпи. Разбра, че нищо не можеше да спаси Израил, освен молитвите му, че ако се помоли на Бога, Той би пожалил народа Си. Мойсей "се помоли на Йехова, своя Бог, казвайки: "Господи, защо пламва гневът Ти против людете Ти, които си извел из египетската земя с голяма сила и мощна ръка?"

Бог бе изразил ясно, че изоставя народа Си, бе говорил за него на Мойсей като за "*твоите* люде, които си извел из египетската земя". Но Мойсей скромно отхвърли твърдението, че е водач на Израил. Те не бяха негови, а Божии - "людете Ти, които си извел ... с голяма сила и мощна ръка. Защо - молеше се той - да говорят египтяните, казвайки: "За зло ги изведе, за да ги измори в планините и да ги изтреби от лицето на земята?"

През няколкото месеца, откакто израилтяните напуснаха Египет, историята за чудното им избавление се разнесе по всички околни народи. Страх и ужасни предчувствия обладаха езичниците. Всички наблюдаваха какво ще направи израилевият Бог за народа Си. Ако сега го унищожеше, враговете му щяха да тържествуват и Бог щеше да бъде обезславен. Египтяните щяха да твърдят, че обвиненията им са се оправдали: вместо да заведе народа Си в пустинята да Му принесе жертва, Той го бе довел да бъде пожертван. Те нямаше да имат предвид греховете на Израил. Унищожаването на народа, който Бог бе почел така особено, щеше да предизвика злословие против Неговото име. Колко голяма е отговорността на хората, които Бог е въздигнал високо, за да направят името Му за хвала на земята! С каква грижа те трябва да се пазят да не извършат грях, за да не призоват Неговите съдби и да не станат причина безбожните да хулят името Му!

Когато Мойсей се застъпи за Израил, плахостта му се изгуби в един дълбок интерес и любов към хората, за които бе извършил толкова много чрез Божиите ръце. Господ послуша молбите му и отговори на несебелюбивата му молитва. Бог бе изпитал слугата Си. Бе изпитал неговата вярност и любов към грешащия, неблагодарен народ. И Мойсей с благородство издържа този тежък изпит. Загрижеността му към Израил не произтичаше от себелюбива подбуда. Благополучието на Божия избран народ му бе по-скъпо от почитта към личността му, от привилегията да стане родоначалник на могъщ народ. Бог бе доволен от неговата вярност, от простосърдечието и благочестието му и му повери като на верен пастир голямата задача - да води Израил към обещаната земя.

Когато слезе с Исус Навиев от планината, Мойсей носеше "плочите на свидетелството". Двамата чуха виковете и крясъците на разбуненото множество, очевидно изпаднало в състояние на дива възбуда. Първата мисъл на войника Исус

бе, че враговете атакуват стана им. “Боен глас има в стана” - каза той. Но Мойсей определи по-правилно естеството на смута. Звукът не бе от битка, а от пиршество. “Това не е глас на вик за победа, нито глас на вик за поражение, но глас на пеене чувам аз.”

Като се приближиха до стана, видяха народа да вика и да танцува около своя идол. Това бе сцена на езическо буйство, подобие на идолопоклонските празници в Египет. Но колко различна бе тя от тържественото и изпълнено с уважение поклонение на Бога! Мойсей бе поразен. Той току-що бе излязъл от присъствието на Божията слава и макар че бе предупреден за това, което ставаше, се оказа неподготвен за ужасната проява на деградация. Гневът му пламна. За да покаже отвращението си от престъплението на людете, той хвърли каменните плочи и те се строшиха пред очите им. Това означаваше, че заветът с Бога е нарушен и че Бог е скъсал завета Си с тях.

Когато влезе в лагера, Мойсей мина през пируващите тълпи, грабна идола и го хвърли в огъня. След това го стри на прах, хвърли го в потока, спускащ се от планината и накара хората да пият от водата. По този начин им показа пълната нищожност на бога, пред когото се бяха поклонили.

Великият водач извика виновния си брат и го попита сериозно: “Що ти сториха тия люде, та си им навлякъл голям грях?” Аарон се опита да се защити, разказвайки за брожението сред народа - ако не се бил съобразил с желанията на множеството, щели да го убият. “Да не пламне гневът на господаря ми - каза той; - ти знаеш, че людете упорстват към злото. Понеже ми рекоха: “Направи ни богове, които да ходят пред нас, защото тоя Мойсей, човекът, който ни изведе из египетската земя, не знаем що му стана.” И аз им рекох: “Който има злато, нека го снеме от себе си; и дадоха ми го” (ЦП). И така, те ми го дадоха. Тогава го хвърлих в огъня и излезе това теле.” Аарон искаше да подведе Мойсей да повярва, че е станало чудо - че златото е било хвърлено в огъня и по свръхестествен начин се е превърнало в теле. Но извиненията и извъртането му останаха безполезни. Справедливо бе сметнат за главен нарушител.

Фактът, че Аарон бе благословен и издигнат толкова много над народа, правеше греха му още по-отвратителен. Аарон - “Господният светия” (Пс. 106:16) направи идола и провъзгласи празника. Определеният за говорител на Мойсей, за когото самият Бог бе свидетелствал: “Зная, че той може да говори добре” (Изх. 4:14), не възпря намерението на идолопоклонниците да постъпят дръзко против Небето. Този, чрез когото Бог бе действал и нанасял присъди над египтяните и боговете им, невъзмутимо бе слушал да се провъзгласява пред излетия идол: “Тия са боговете ти, о, Израилю, които те изведоха из египетската земя.” Той бе с Мойсей на планината

и бе гледал там Господнята слава; бе видял, че изявлението на тази слава не можеше да се уподоби на нищо. И тъкмо той я замени с подобие на теле. Този, на когото Бог повери управлението на народа при отсъствието на Мойсей, бе намерен, че одобрява бунта. "Господ много се разгневи и на Аарона, когото щеше да погуби" (Второз. 9:20). Но в отговор на сериозното застъпничество на Мойсей животът му бе пощаден; и в покаяние и смирение за големия си грях той бе възстановен в Божието благоволение.

Ако бе имал смелостта да застане за правото независимо от последствията, Аарон можеше да предотврати отстъплението. Ако неотклонно бе поддържал собствената си вярност към Бога, ако бе посочил на народа опасностите на Синай и му бе припомнил тържествения завет с Бога да се подчинява на Неговия закон, злото щеше да бъде възпряно. Но неговото съобразяване с желанията на народа и негласното одобрение, с което се зае да проведе плановете му, одързости израилтяните да навлязат в греха още по-дълбоко, отколкото преди им бе идвало наум.

Когато завърналият се в стана Мойсей се противопостави на бунтовниците, строгите му изобличения и недоволство, изразени чрез счупването на свещените плочи на закона, бяха в пълен контраст с приятното говорене и достойните обноски на неговия брат; и симпатиите на народа бяха на страната на Аарон. За да се оправдае, Аарон се опита да хвърли върху людете отговорността за слабостта си да се поддаде на техните искания. Но въпреки това те бяха възхитени от неговата доброта и търпение. Бог обаче не гледа, както гледа човек. Ааароновият податлив дух и желанието му за мир бяха ослепили очите му за величината на одобреното от него престъпление. Постъпката му, с чието влияние спомогна за съгрешаването на Израил, струваше живота на хиляди. В какъв контраст с неговото поведение бе поведението на Мойсей, който макар да изпълняваше вярно Божиите съдби, показа, че благоденствието на Израил му е по-скъпо от личното благополучие, почит или дори живот.

От всички грехове, които Бог ще накаже, никой не е по-отвратителен пред очите Му от греха на хората, окуражили други да вършат зло. Бог желае Неговите слуги да доказват предаността си чрез вярно изобличение на престъплението, колкото и мъчително да е това. Удостоените с Божествено поръчение не трябва да бъдат слаби, податливи приспособенци. Не трябва да се стремят към себевъзвишаване или да отбягват неприятни задължения, а да изпълняват Божията работа с непоклатима вярност.

Макар че Бог бе отговорил на Мойсеевата молитва да пожали и да не унищожи израилтяните, престъплението им трябваше да бъде наказано по

необикновен начин. Беззаконието и неподчинението, в които Аарон бе допуснал да изпаднат, щяха да ги доведат до бунт в нечестието и щяха да ги въвлекат в непоправимо падение. Злото трябваше да бъде отстранено чрез страшна строгост. Мойсей застана до входа на стана и призова народа: "Който е откъм Господа, нека дойде при мене." Неприсъединилите се към отстъплението трябваше да застанат отдясно на Мойсей, а виновните, но непокаяни - отляво. Заповедта бе изпълнена. Установи се, че племето на Левий не е участвало в идолопоклонското служене. Мнозина от племената, макар да бяха съгрешили, сега изразиха покаянието си. Но една голяма група, повечето от смесеното множество, подбудило направата на телето, не отстъпи в бунта си. В името на "Израилевия Бог" сега Мойсей заповяда на застаналите от дясната му страна, които се бяха опазили чисти от идолопоклонството, да препашат сабите си и да убият всички бунтовници. "И в тоя ден паднаха от людете около три хиляди мъже." Без оглед на пост, племе или приятелство подбудителите на нечестието бяха покосени, докато всички покаяли се и смирили се бяха пощадени.

Изпълнителите на този ужасен акт на съд действаха според Божествения авторитет, според присъдата на небесния Цар. Хората в човешката си слепота трябва да внимават как съдят и осъждат ближните си. Но когато Бог им нарежда да изпълнят Неговата присъда над нечестието, те трябва да Го послушат. Онези, които изпълниха това мъчително дело показаха по този начин възмущението си от бунта и идолопоклонството и се посветиха още по-пълно в служба на истинския Бог. Господ зачете тяхната вярност, като даде особено предназначение на Левиевото племе.

Израилтяните бяха виновни за измяна и то против един Цар, Който ги бе обсипал с благодеяния и на Чийто авторитет доброволно се бяха зарекли да се подчиняват. За да се поддържа Божественото управление, справедливостта трябваше да падне върху предателите. Но дори и тук се прояви Божията милост. Въпреки че държеше на Своя закон, Йехова даде на всички свободен избор и възможност да се покаят. Погубени бяха само упорстваливе в бунта си.

Този грях бе необходимо да бъде наказан като свидетелство пред околните народи за Божието неодобрение към идолопоклонството. Прилагайки справедливостта върху виновните, Мойсей като Божи инструмент трябваше да засвидетелства тържествен и публичен протест против престъплението им. Това бе необходимо, тъй като на израилтяните предстоеше да осъдят идолопоклонството на съседните племена, иначе враговете им щяха да ги обвинят, че народът, смятащ Йехова за свой Бог, си е направил в Хорив теле и му се е поклонил. Тогава, макар и принудени да признаят неприятната истина, израилтяните можеха да посочат

ужасната съдба на престъпниците като доказателство, че техният грях не е бил одобрен или извинен.

Справедливостта не по-малко от любовта изискваше наказание за този грях. Бог е пазител, както и върховен водач на народа Си. Той отстранява бунтовниците, за да не водят и други към падение. С пощадата на Каин Бог бе показал на вселената какъв щеше да бъде резултатът, ако оставеше греха ненаказан. Влиянието на живота и учението му върху неговите потомци доведе до поквара, изискваща унищожаване чрез потопа на целия свят. Историята на предпотопните жители свидетелства, че дългият живот не е благословение за грешниците. Дългото Божие търпение не възпря нечестието им. Колкото повече живееха, толкова повече се покваряваха.

Така бе и с отстъплението при Синай. Ако престъплението не бе наказано бързо, същите резултати щяха да се видят отново. Земята щеше да се поквари, както в дните на Ной. Ако тези престъпници бяха помилвани, щяха да дойдат злини, по-големи от онези, последвали пощадяването на Каин. Божията милост допусна да пострадат хиляди, за да предпази от наказание милиони. За да спаси мнозина, Йехова трябваше да накаже малцина. Нещо повече, като отхвърли верността си към Него, народът изгуби Божествената си закрила и лишен от нея, бе изложен на силата на враговете си. Ако злото не беше отстранено незабавно, скоро целият народ щеше да падне в плен на многобройните си и силни врагове. За доброто на Израил, а и за урок на всички следващи поколения, бе нужно това престъпление да се накаже веднага. А не по-малка милост и за самите грешници бе да се прекрати злото им поведение. Ако животът им бе пощаден, същият дух, довел ги до бунт против Бога, щеше да се прояви в омраза и борба между самите тях и в края на краищата те щяха да се изтребят един друг. Бързината и ужасната суровост, с които бе наказано престъплението, представляваха проява на любов към света, любов към Израил и дори към престъпниците.

Когато народът осъзна колко голяма е вината му, ужас обхвана стана. Людете се изплашиха, че всеки престъпник ще бъде погубен. Мойсей се смили над тревогата им, като обеща още веднъж да се застъпи за тях пред Бога.

“Вие сте сторили голям грях - каза, - но сега ще се възкача към Господа, дано да мога да Го омилостивя за греха ви.” Той отиде при Бога и му призна: “Уви! Тия люде сториха голям грях, че си направиха златни богове. Но сега, ако щеш, прости греха им, но ако не, моля Ти се, мене заличи от книгата, която си написал.” Отговорът бе: “Който е съгрешил против Мене, него ще залича от книгата Си. А ти иди сега, води людете на мястото, за което съм ти говорил. Ето, ангелът Ми ще ходи пред тебе. Обаче в деня, когато ги посетя, ще въздам върху тях наказанието за греха им.”

Чрез молитвата на Мойсей умовете ни се насочват към небесните доклади, в които са записани имената на всички хора и са отбелязани вярно делата им - добри или зли. Книгата на живота съдържа имената на всички, започнали някога служба за Бога. Ако някои от тях отстъпят от Него и чрез упорито постоянство в греха накрая се закоравят против влиянието на святия Му Дух, при Съда имената им ще бъдат заличени от Книгата на живота, а самите те ще бъдат предадени на гибел. Мойсей осъзнаваше колко ужасна щеше да е съдбата на грешника; но въпреки това, ако израилтяните трябваше да бъдат отхвърлени от Господа, той пожела името му да бъде заличено заедно с техните имена. Не можеше да понесе да гледа как Божиите наказания падат върху тези, които бяха така милостиво избавени. Застъпването на Мойсей в полза на Израил илюстрира посредничеството на Христос за грешните човеци. Но Господ не допусна Мойсей да понесе като Христос вината на престъпника. "Който е съгрешил против Мене, него ще залича от книгата Си" - каза Той.

С дълбока скръб народът погреба своите мъртви. Три хиляди бяха паднали, пронизани от меч. Скоро след това в стана избухна язва и сега дойде вестта, че Божественото присъствие няма вече да ги придружава в пътуванията им. Йехова бе заявил: "Аз няма да вървя помежду ви (защото сте коравовратни люде), да не би да ви довърша из пътя." И се даде следната заповед: "...снемете си сега украшенията, та да видя какво ще сторя с вас" (виж Изх. 33 гл.). Настана жалеене из целия лагер. В покаяние и смирение "израилтяните махнаха украшенията си, като се отдалечиха от планината Хорив".

По Божествено нареждане шатърът, който служеше като временно място за поклонение, бе преместен "вън от стана". Това бе още едно доказателство, че Бог бе оттеглил от тях присъствието Си. Той желаеше да се открива на Мойсей, но не и на такъв народ. Изобличението се почувства остро и множеството, чиято съвест бе засегната, го възприе като предзнаменование за по-голямо бедствие. Не бе ли Господ отдалечил Мойсей от стана, за да ги унищожи докрай? Но не бяха оставени без надежда. Шатърът бе издигнат извън стана и Мойсей го назова "шатър за срещане". Всички, истински покаяли се и пожелали да се върнат при Господа, бяха наставени да отидат там, за да признаят греховете си и да потърсят милостта Му. Когато се върнаха в шатрите си, Мойсей влезе в скинията. С изострен до крайност интерес народът наблюдаваше да види някакъв знак дали застъпването му в тяхна полза бе прието. Ако Бог проявеше снизходителност да се срещне с него, людете можеха да се надяват, че няма да бъдат напълно погубени. Когато облачният стълб се сниши над входа на скинията, народът изплака от радост и всеки застана "при входа на шатъра си и гледаха след Мойсей, догде влезе в шатъра".

Мойсей добре познаваше извратеността и слепотата на поверените на грижата му хора. Познаваше трудностите, с които трябваше да се справя. Но бе научил, че за да надделява над народа, трябва да има помощ от Бога. Той се помоли за по-ясно откровение на Божията воля и за уверение в присъствието Му. "Ето, Ти ми казваш: "Води тия люде"; но не си ми явил кого ще изпратиш с мене. Но пак Ти си ми рекъл: "Тебе познавам по име, още си придобил Моето благоволение." Сега, прочее, аз съм придобил Твоето благоволение. Покажи ми, моля Ти се, пътя Си, за да Те позная и придобия благоволението Ти. И разсъждай, че тоя народ - Твои люде са."

Отговорът бе: "Самият Аз ще вървя с тебе и Аз ще те успокоя." Но Мойсей все още не бе доволен. Душата му бе потисната от чувството за ужасните резултати, в случай че Бог изоставеше Израил в закоравяването и нетърпението му. Той не можеше да понесе собствените му интереси да бъдат отделени от интересите на братята му и се помоли Бог да възстанови Своята благосклонност към народа Си и знакът на Неговото присъствие да продължи да направлява пътуванията му. "Ако Ти не дойдеш с мене, не ни извеждай оттука. Защото как ще се познае сега, че съм придобил Твоето благоволение - аз и Твоите люде? Нали чрез Твоето дохождане с нас, така щото да се отделим аз и Твоите люде от всичките люде, които са по лицето на земята."

И Господ каза: "И това, което си рекъл, ще сторя, защото си придобил Моето благоволение и те познавам по име." Но пророкът не спря умоляването си. Като получаваше отговор на всяка молитва, той все по-жадно очакваше по-големи знаци за Божието благоволение. Сега зададе въпрос, който никое човешко същество не бе задавало някога: "Покажи ми, моля, славата Си."

Бог не го упрекна в нахалство за тази молба, но изговори благодатните думи: "Аз ще сторя да мине пред тебе всичката Моя благост..." Никой човек в това смъртно състояние не може да види непокритата слава на Бога и да остане жив. Но Мойсей бе уверен, че щеше да види толкова от Божествената слава, колкото може да понесе. Отново бе извикан на планинския връх. Там ръката, която сътвори света, ръката, която "премества планините и те не усещат" (Йов 9:5), взе това творение от пръстта, този могъщ човек на вярата, и го постави в една пукнатина на канарата, докато пред него мина Божията слава и всичката Му благост.

Тази опитност - повече от всичко друго обещано, че Божественото присъствие ще го придружава, бе за Мойсей уверение за успеха на предстоящото му дело. И той сметна тази опитност за безкрайно по-велика от всичката ученост на Египет и от постиженията си като държавник или военачалник. Никоя земна сила, умение или знание не може да заеме мястото на пребъдващото Божие присъствие.

Страшно е за престъпника да падне в ръцете на живия Бог. Но Мойсей остана сам в присъствието на Вечния и не се уплаши, защото душата му бе в хармония с волята на неговия Създател. Псалмистът казва: "Ако в сърцето си бях гледал благоприятно на неправда, Господ не би послушал" (Пс. 66:18). Но "интимното благоволение на Господа е с ония, които Му се боят, и ще им покаже завета Си" (Пс. 25:14).

Божеството провъзгласи за Себе Си: "Господ, Господ, Бог жалостив и милосерд, дълготърпелив, Който изобилва с милост и с вярност, Който пази милост за хиляди поколения, прощава беззаконие, престъпление и грях, но никак не обезвинява виновния. (...)

Тогава Мойсей бързо се наведе до земята и се поклони. Отново се помоли на Бога да прости нечестието на Своя народ и да го вземе за Свое наследство. Молитвата му получи отговор. Господ милостиво обеща да поднови благоволението Си към Израил и да извърши за него чудеса, които не са били вършени "нито в един народ по целия свят".

Четиридесет дни и нощи Мойсей остана на планината и през това време, както и първия път, бе чудно подкрепян. На никой човек не бе позволено да се изкачи с него, нито да се доближи до планината по време на отсъствието му. По Божия заповед той направи две каменни плочи, които взе със себе си на върха. И Господ отново "написа на плочите думите на завета, десетте заповеди" (виж заб. 8).

През дългия период от време, прекаран в общуване с Бога, лицето на Мойсей отразяваше славата на Божественото присъствие. Когато слезе от планината, Мойсей не знаеше, че лицето му свети с ослепителна светлина. Такава светлина огряваше лицето и на Стефан, когато бе изведен пред съдиите си "и всички, които седяха в Синедриона, като се вгледаха в него, видяха лицето му, като че беше лице на ангел" (Деян. 6:15). И Аарон, и народът се отдръпнаха от Мойсей, "бояха се да се приближат при него". Виждайки тяхното смущение и ужас, но незнаещ причината, Мойсей ги увеща да се приближат. Предаде им обещанието за Божието примирие и ги увери за възстановеното Му благоволение към тях. Те не усетиха в гласа му нищо друго освен любов и настойчиво умоляване и най-накрая един се осмели да се доближи до него. Твърде много изпълнен с благоговение, за да може да говори, той мълчаливо посочи първо към лицето на Мойсей и после към небето. Великият водач го разбра какво искаше да каже. Съзнавайки вината си, чувствайки се още под Божественото неодобрение, людете не можеха да понесат небесната светлина, която щеше да ги изпълни с радост, ако бяха послушни на Бога. Във вината има страх. Свободната от грях човешка душа, не ще желае да се крие от небесната светлина.

Мойсей имаше да споделя много неща; и съчувствайки на страха им, сложи покривало на лицето си. Това правеше всеки път, когато се връщаше в стана, след като бе общувал с Бога.

Чрез този блясък Бог възнамеряваше да привлече вниманието на Израил върху светостта и възвишения характер на Своя закон, върху славата на евангелието Си, разкрито чрез Христос. Докато Мойсей бе на планината, Бог му представи не само плочите на закона, а и спасителния план. Израилевият водач видя Христовата жертва, представена чрез всички символи на юдейската епоха; и струящата от Голгота небесна светлина хвърляше лъчи върху лицето на Мойсей не по-малко от славата на Божия закон. Тази Божествена светлина символизираше славата на онази епоха, на която Мойсей бе видим посредник, представител на истинския Ходатай.

Славата, отразена от лицето на Мойсей, илюстрира благословенията, които трябваше да получи пазещият Божиите заповеди народ чрез посредничеството на Христос. Тя свидетелства, че колкото по-близко общуваме с Бога и по-точно познаваме Неговите изисквания, толкова по-пълно ще отразяваме Божествения образ и с толкова по-голяма готовност ставаме участници в Божественото естество.

Мойсей бе символ на Христос. Както израилевият Ходатай покриваше лицето си, защото народът не можеше да понесе вида на славата му, така и Христос - Божественият Посредник, когато дойде на земята, покри Своята Божественост с човешко естество. Ако бе дошъл облечен с блясъка на небето, нямаше да намери достъп до хората в грешното им състояние. Те нямаше да издържат славата на присъствието Му. Затова Той смири Себе Си и “се оприличи на грешна плът” (Римл. 8:3), за да може да достигне до падналия човешки род и да го издигне.

Глава 29

Враждата на Сатана против закона

Първото усилие на Луцифер да събори Божия закон, предприето сред безгрешните обитатели на небето, за известно време изглеждаше увенчано с успех. Огромно число ангели бяха увлечени, но резултатите от явния триумф на лукавия бяха поражение и загуба, разделяне от Бога и изгонване от небето.

Когато конфликтът се поднови на земята, Сатана отново спечели видимо предимство. Чрез престъплението си човекът стана негов пленник и човешкото царство също бе предадено в ръцете на архибунтовника. Сега пътят пред Сатана за установяване на независимо царство и за противопоставяне на авторитета на Бога и на Неговия Син като че ли бе открит. Но спасителният план даде възможност на човека отново да се върне в хармония с Бога и да отдаде послушание на Неговия закон. И накрая човекът и земята да бъдат изкупени от силата на нечестивия.

Сатана отново бе победен и отново прибягна до измама с надеждата да превърне поражението си в победа. За да разбунтува падналия човешки род, сега той представи Бога като несправедлив, защото бе допуснал човекът да престъпи закона Му. “Защо - каза обиграният изкусител, - след като Бог е знаел какъв ще бъде резултатът, е допуснал човекът да бъде поставен на изпитание, да съгреши и да причини мизерия и смърт?” И Адамовите чада, забравили за дълготърпеливата милост, която бе дала на човека още една възможност, без да зачитат удивителната, ужасна жертва, която бунтът на Луцифер костваше на Царя на небето, нададоха ухо към примамките на изкусителя и възнегодуваха против единственото Същество, способно да ги спаси от погубителната сила на Сатана.

Днес хиляди като ехо повтарят същото бунтовно оплакване против Бога. Те не съзнават, че ако човекът бъде лишен от свободата на избор, това би означавало да му бъде отнет и прерогативът на интелигентно същество - той би се превърнал в обикновена марионетка. Божията цел не е да насилва волята. Човекът бе сътворен като свободно, морално същество. Подобно на обитателите на всички други светове и той трябваше да бъде подложен на изпит за послушание; но никога не е бил поставян в положението да се поддава на злото поради необходимост. Никога не е допуснато той да се сблъска с изкушение или с тежко изпитание, на което да не е способен да устои. Бог промисли възможност човекът никога да не бъде победен в конфликта със Сатана.

С умножаването на хората по земята почти целият свят се присъедини към редиците на бунтовниците. Сатана сякаш още веднъж бе спечелил победата. Но

всемогъщата Сила отново спря действието на нечестието и чрез потопа земята бе очистена от моралната й поквара.

Пророкът казва: "Защото, когато Твоите съдби се вършат на земята, жителите на света се учат правда. Ако се покаже милост към нечестивия, пак той няма да се научи на правда... и не ще погледне на Господнето величие" (Исая 26:9, 10). Така бе след потопа. Избавени от тази присъда, обитателите на земята отново въстанаха против Господа. Два пъти Божият завет и Неговите наредби бяха отхвърлени от света. Както хората преди потопа, така и наследниците на Ной отхвърлиха Божествения авторитет. Тогава Бог направи завет с Авраам и привлече Свой народ, който да бъде пазител на Неговия закон. За да съблазни и унищожи този народ, Сатана веднага започна да поставя примките си. Изкуси Яковите чада да влязат в брак с езичници и да се поклонят на идолите им. Но Йосиф остана верен на Бога и верността му бе постоянно свидетелство за истинската вяра. За да угаси тази светлина, Сатана подбуди завистта на Йосифовите братя, които продадоха Йосиф като роб в езическа страна. Бог обаче така обърна събитията, че да Го познае и египетският народ. В дома на Петефрий и в затвора Йосиф получи възпитание и образование, които заедно със страха от Бога го подготвиха за пръв министър на страната. От фараоновия дворец влиянието му се почувства по цялата страна и знанието за Бога се разпространи надлъж и шир. Израилтяните в Египет също придобиха благополучие и богатство и с верността си към Бога влияеха значително. Идолопоклонските жреци се изпълниха с тревога, като видяха, че новата религия се приема благосклонно. Вдъхновени от Сатана и неговата вражда към небесния Бог, те се настроиха да угасят светлината. Обучението на престолонаследника бе поверено на свещениците и този дух на решително противопоставяне спрямо Бога и на привързаност към идолопоклонството оформиха характера на бъдещия монарх и доведоха до жестокост и потискане на евреите.

През четиридесетте години след бягството на Мойсей от Египет идолопоклонството сякаш бе победило. Година след година надеждите на израилтяните отслабваха. И царят, и народът ликуваха в силата си и се подиграваха на израилевия Бог. Този дух се разви, за да достигне върхната си точка в лицето на фараона, противопоставил се на Мойсей. Когато еврейският водач дойде пред царя с вест от "Йехова, израилевия Бог", тогава не от незнание за истинския Бог, а от предизвикателство към Неговата сила, бе подбуден отговорът: "Кой е Йехова, та да послушам гласа Му?..." Отначало докрай фараоновото противопоставяне на Божествената заповед бе резултат не от незнание, а от омраза и предизвикателство.

Макар че египтяните толкова дълго бяха отхвърляли познанието за Бога, Господ пак им даде възможност за покаяние. В дните на Йосиф Египет бе

прибежище за Израил. Бог се прослави чрез милостта, която показа към народа Си и така дълготърпеливият Бог, бавен в гнева Си и изпълнен със състрадание, даде на всяка от съдбите необходимото време, за да изпълни своето дело. Прокълнати чрез самите предмети, на които се бяха поклонили (виж Приложението, заб. 5), египтяните получиха доказателство за силата на Йехова. Всички, които желаеха, можеха да се подчинят на Бога и да избегнат бедствията. В резултат от високомерието и упоритостта на царя знанието за Бога се разпространи и много от египтяните започнаха да Му служат.

Поради това, че израилтяните бяха така склонни да се свързват с езичниците и да участват в тяхното идолопоклонство, Бог бе допуснал да отидат в Египет, където влиянието на Йосиф се чувстваше силно и където имаше благоприятни обстоятелства да останат отделен народ. И грубото идолопоклонство на египтяните, и жестокостта и тиранията през последните години от пребиваването на Израил сред тях трябваше да вдъхнат на Божия народ отвращение от идолопоклонството и да го накарат да потърси прибежище при Бога на бащите си. Същите обстоятелства използва и Сатана, за да изпълни намерението си - затъмни умовете на израилтяните и ги накара да подражават на обичаите на езическите си господари. Поради суеверието на египтяните да обожествяват животни, по време на робството на евреите не бе позволено да правят жертвоприношения. Така поради липсата на това богослужение умовете им не бяха насочвани към великата Жертва и вярата им отслабна. Когато времето за освобождаването на Израил дойде, сам Сатана се зае да се противопостави на Божиите намерения. Решението му бе да държи в невежество и суеверие този голям народ, наброяващ повече от два милиона души. Бог бе обещал да благослови и умножи Израил, да го направи сила на земята, чрез него да разкрие знанието за Своята воля и да го направи пазител на закона Си. Същия този народ Сатана се опита да задържи в мрак и робство, за да изтрие от умовете на хората спомена за Бога.

Когато се извършваха чудесата пред царя, Сатана бе там, за да се противопостави на влиянието им, да попречи на фараона да признае Божието върховенство и да се подчини на Неговия авторитет. Сатана направи всичко, което бе по силите му, за да фалшифицира Божието дело и да се съпротиви на волята Му. Единственият резултат бе, че приготви път за по-голямо изявление на Божествената сила и слава и направи още по-явно и за израилтяните, и за Египет съществуването и върховенството на истинския, живия Бог.

Бог освободи Израил с могъща проява на силата Си и със съдби над всички египетски богове. “Така изведе людете Си с веселие, избраните Си с пеене..., за да пазят Неговите повеления и да изпълняват законите Му” (Пс. 105:43-45). Той ги

избави от робството, за да ги заведе в добра земя - земя, приготвена от Неговото провидение за прибежище от враговете им, където можеха да обитават под сянката на крилете Му. Той желаеше да ги доведе при Себе Си и да ги обгърне във вечните Си ръце. А в отплата за всичките Му добрини и милости от тях се изискваше да нямат други богове освен Него - живия Бог, за да издигнат името Му и да Го прославят на земята.

По време на робството в Египет мнозина от израилтяните бяха загубили до голяма степен знанието си за Божия закон и бяха смесили неговите предписания с езическите обичаи и традиции. Бог ги доведе на Синай и тук със собствения Си глас провъзгласи Своя закон.

Сатана и злите ангели бяха там. Дори когато Бог провъзгласяваше пред народа закона Си, Сатана заговорничеше да изкуси хората към грях. Той желаеше да изтръгне този избран от Бога народ пред самото лице на небето. Въвеждайки го в идолопоклонство, искаше да унищожи същността на всяко поклонение. Защото как можеше човек да бъде издигнат, като се покланя пред нещо, което не е по-висше от самия него, което може да бъде символизирано чрез творение на собствените му ръце? Ако можеше хората да бъдат така заслепени относно силата, величието и славата на всемогъщия Бог, че да Го представят чрез издялан образ или чрез звяр, или влечуго, ако можеха да забравят собствения си Божествен произход, сътворяването си по подобие на своя Създател, за да се поклонят на тези отвратителни и безчувствени предмети - тогава щеше да се открие път за нечиста разпуснатост - злите страсти на сърцето щяха да бъдат неограничавани и Сатана щеше да има абсолютна власт над тях.

Лукавият започна да изпълнява плановете си за отхвърляне на Божия закон още в подножието на Синай - провеждаше същото дело, което вече бе започнал в небето. През четиридесетте дни, докато Мойсей бе на планината с Бога, Сатана бе зает да възбужда у хората недоверие, отстъпление и недоволство. Докато Бог пишеше закона, за да го даде на Своя заветен народ, израилтяните отхвърлиха верността си към Йехова и поискаха богове от злато! Когато се върна от страхотното присъствие на Божествената слава с предписанията на закона, които те сами се бяха заклели да изпълняват, Мойсей ги намери в открито противопоставяне на Неговите заповеди - те се покланяха, обожествявайки един златен образ.

Като доведе израилтяните до това дръзко оскърбление и богохулство към Йехова, Сатана възнамеряваше да предизвика изтреблението им. Те бяха доказали, че са деградирали напълно, че са загубили всяко съзнание за привилегиите и благословенията, с които Бог ги бе дарявал, че са забравили тържественото си повторно обещание за вярност. Затова измамникът вярваше, че Господ съвсем ще

ги отхвърли и предаде на гибел. Така щеше да постигне унищожението на Авраамовото потомство - това обещано потомство, предназначено да пази познанието за живия Бог, чрез което трябваше да дойде истинското семе, Победителят над Сатана. Великият бунтовник планира да погуби Израил и така да осуети Божиите намерения. Но отново бе победен. Колкото и грешен да бе, израилевият народ не бе унищожен. Докато упорстващите на страната на Сатана бяха погубени, народът, смирен и покаян, бе милостиво опростен. Историята на този грях трябва да бъде вечно свидетелство за вината и присъдата над идолопоклонството, за справедливостта и за дълготърпеливата Божия милост.

Цялата вселена наблюдаваше сцените при Синай. Видя контраста между Божието управление и това на Сатана. Отново безгрешните обитатели на другите светове станаха свидетели на резултатите от измяната на Сатана и на управлението, което желаеше да установи в небето, ако върховенството му бе позволено.

Като накара хората да нарушат втората заповед, Сатана целеше да понижи представите им за Божеството, а с отстраняването на четвъртата заповед той се стремеше да ги накара напълно да забравят Бога. Изискването на Бога да Му се покланяме и да Го почитаме над езическите богове се основава на истината, че Той е Творецът и всички същества Му дължат съществуването си. Така е представено това в Библията. “Но Господ е истинският Бог, живият Бог и вечният Цар - казва пророк Еремия... Ония богове, които не са направили небето и земята, да! Те ще изчезнат от земята и изпод това небе. Той направи земята със силата Си... и разпростря небето с разума Си... Всеки човек е твърде скотски, за да знае; всеки златар се посрамва от кумира си, защото леяното от него е лъжа, в което няма дишане” (Ерем. 10:10-12, 14-16). Съботата като паметник на Божията творческа сила посочва Бога като Създател на небето и земята. Затова тя е постоянен свидетел за Неговото съществуване и непрекъснато напомня за величието, мъдростта и любовта Му. Ако съботата беше винаги съблюдавана свято, никога нямаше да има нито един атеист или идолопоклонник.

Съботната институция води произхода си от Едем. Тя е стара, колкото света. Съблюдавана бе от всички патриарси още от сътворението. По време на египетското робство израилтяните бяха насилвани от своите надзиратели да нарушават съботата и в голяма степен бяха изгубили знанието си за нейната святост. Когато законът бе провъзгласен на Синай, още първите думи на четвъртата заповед бяха: “Помни съботния ден, за да го освещаваш.” Те показват, че тогава съботата не бе установена. Нейният произход ни е посочен назад във вековете, още при сътворението. За да заличи Бога от умовете на хората, Сатана се стремеше да премахне този велик паметник. Ако Сатана можеше да подведе хората да забравят

своя Създател, те нямаше да правят усилия да се съпротивляват на злото и лукавият щеше да е сигурен в плячката си.

Враждата към Божия закон подтикна дявола да воюва против всяка от заповедите на Декалога. Принципът за синовна любов и послушание е тясно свързан с великия принцип на любов и вярност към Бог-Отец на всички. Презрението към родителския авторитет скоро довежда и до презиране авторитета на Бога. Оттук идват и усилията на Сатана да омаловажи задължителността на петата заповед. Сред езическите народи се отдава малко внимание на вложения в тази заповед принцип. Обичай на много народи било родителите да бъдат изоставяни или предавани на смърт, когато възрастта им ги направи неспособни да се грижат за себе си. В семейството се гледало с малко уважение към майката и след смъртта на съпруга й от нея се искало да се подчинява на авторитета на най-големия си син. Синовното послушание бе предписано от Мойсей и когато израилтяните отстъпиха от Господа, петата заповед също беше пренебрегвана заедно с другите заповеди.

Сатана бе “открай човекоубиец” (Йоан 8:44) и веднага щом придоби власт над човешкия род, не само подтикна хората да се мразят и да се убиват един друг, но и нещо още по-дръзко - да се противопоставят на Божия авторитет. Той направи нарушаването на шестата заповед част от религията им.

Чрез превратни представи за атрибутите на Божеството езическите народи бяха стигнали дотам - да вярват, че за да се спечелва благоволението на божествата им, са необходими човешки жертви. Под различни форми на идолопоклонство народите извършиха най-ужасни жестокости. Една от тях бе обичаят пред своите идоли да прекарват децата си през огън. Ако някое дете мине през това огнено изпитание без увреждания, народът вярваше, че жертвите му са приети и на детето, избягнало по този начин смъртта си, се гледаше като на особен любимец на боговете. То биваше отрупвано с благодеяния и оставаше завинаги на висока почит. Колкото и тежки да бяха престъпленията му, никога не биваше наказвано. Но ако, минавайки през огъня, детето биваше изгорено, съдбата му бе запечатана. Вярваше се, че гневът на боговете можеше да се омилостиви само като се отнеме живота на жертвата и затова го принасяха в жертва. Във време на голямо отстъпление тези мерзости преобладаваха до известна степен и сред израилтяните.

Още от древността нарушаването на седмата заповед също се практикуваше в името на религията. Най-необуздани и отвратителни ритуали съставяха част от езическото поклонение. Самите богове биваха представяни като нечисти и техните поклонници даваха свобода на низките си страсти. Преобладаваха неестествени

пороци и религиозните празници се характеризираха с всеобща и открита нечистота.

Многоженството се практикуваше още от най-ранни времена. Това бе един от греховете, които предизвикаха Божия гняв към предпотопния свят. Но след потопа този грях отново се разпространи нашироко. Многоженството бе изпитаното средство на Сатана за изопачаване на брачната институция, за отслабване на нейната задължителност и омаловажаване на светостта й, защото той нямаше по-сигурен начин да заличи Божия образ в човека и по този начин да отвори път за окаяността и порока.

Целта на Сатана от самото начало на великата борба бе да представи фалшиво Божия характер и да възбуди бунт против закона на Господа. И като че ли това дело се увенчаваше с успех. Множествата даваха ухо на сатанинските измами и заставаха срещу Бога. Но сред действието на злото Божиите намерения се приближават уверено към изпълнението си. Пред всички сътворени разумни същества Господ изявява Своята справедливост и добронамереност. Чрез изкушенията на Сатана целият човешки род престъпи Божия закон, но чрез жертвата Си Божият Син откри път хората да се върнат при Отца. Чрез Христовата милост те може да станат способни да отдадат послушание на закона на Отца. Така сред отстъплението и бунта на всяка епоха Бог събира един народ, който Му е верен - народ, който има “в сърцето си закона Ми” (Исая 51:7).

С измама Сатана прелъсти ангели. Така във всички векове той провеждаше делото си сред човеците и ще продължи по този начин до края. Ако открито бе признал воюването си против Бога и против Неговия закон, хората щяха да се осъзнаят, но той се маскира и смесва истината със заблудата. Най-опасният фалш, най-опасните лъжи са смесените с истина. Така се приемат заблуди, които пленяват и погубват душата. По този начин Сатана увлича света след себе си. Но иде ден, когато триумфът му ще бъде прекратен завинаги.

Бог ще се справи с бунта чрез пълно демаскиране на делото, което толкова дълго е било прикривано. Резултатите от управлението на Сатана, плодовете от отстраняването на Божествените наредби, ще излязат наяве пред всички сътворени разумни същества. Божият закон ще бъде напълно оправдан. Ще се види, че всички Божии постъпки са били насочени към вечното добро на Неговия народ и към доброто на всички сътворени от Него светове. Самият Сатана в присъствието на свидетелстващата вселена ще признае справедливостта на Божието управление и праведността на Неговия закон.

Не е далеч времето, когато Бог ще се вдигне, за да защити Своя уронен авторитет. “...Господ излиза от мястото Си, за да накаже жителите на земята за

беззаконието им" (Исая 26:21). "Но кой може да издържи деня на пришествието Му? И кой ще устои, когато Той се яви?" (Малахия 3:2). Преди Бог да слезе, за да провъзгласи закона Си, на израилтяните бе забранено да се доближат до планината, поради тяхната греховност - за да не ги порази изгарящата слава на присъствието Му. Ако такава проява на силата Му отбеляза мястото, избрано за провъзгласяване на Божия закон, колко ужасен ще бъде съдът Му, когато дойде да изпълни святите повеления. Как потъпкалите Неговия авторитет ще издържат славата на великия ден за окончателната отплата? Ужасите, преживени при Синай, трябваше да представят на народа сцените на Съда. Звукът на тръбата призова Израил да се срещне с Бога. Гласът на архангел и Божията тръба ще съберат в присъствието на техния Съдия живи и мъртви от цялата земя. Бащата и Синът, придружени от множество ангели, присъстваха на планината. Във великия ден на Съда Христос ще дойде "в славата на Отца Си със Своите ангели" (Матей 16:27). Тогава ще седне на трона на Своята слава и всичките народи ще се съберат пред Него.

Когато Божественото присъствие бе изявено на Синай, славата на Господа бе като пояждащ огън пред очите на целия Израил. Но когато Христос дойде в слава със святите Си ангели, цялата земя ще се изпълни с ужасната светлина на присъствието Му. "Нашият Бог ще дойде и няма да мълчи. Ще има пред Него огън поглъщащ и около Него силна буря. Ще призове небесата от горе и земята, за да съди людете Си" (Пс. 50:3, 4). Пред Него ще извира и блика огнен поток, който ще разтопи елементите с буйната си топлина, също и земята, и делата по нея ще бъдат изгорени. "...когато се яви Господ Исус от небето със Своите силни ангели в пламенен огън да даде възмездие на ония, които не познават Бога, и на ония, които не се покоряват на благовестието на нашия Господ Исус" (2 Сол. 1:7, 8).

Никога откакто бе сътворен човекът, не бе засвидетелствана такава изява на Божествена сила, както при провъзгласяването на закона от Синай. "Земята се потресе, дори и небесата капнаха при Божието присъствие, самата оная Синайска планина се разтресе при присъствието на Бога, израилевия Бог" (Пс. 68:8). Сред най-ужасни конвулсии на природата Божият глас се чу от облака подобно на тръба. Планината бе разтърсена от подножието до върха и израилевите множества, побледнели и трепереща от ужас, се хвърлиха на земята по лицето си. Този, Чийто глас тогава разтърси земята, е заявил: "Още веднъж Аз ще разтърся не само земята, но и небето" (Евр. 12:26). Писанието казва: "Господ ще изреве свише и ще издаде гласа Си от святото Си обиталище" (Еремия 25:30), "небето и земята ще се потресат" (Йоил 3:16). В този велик бъдещ ден самото небе ще се отдръпне "като свитък, когато се свива" (Откр. 6:14) и всяка планина и остров ще бъдат разклатени.

“Земята ще полита като някой пиян и ще се люлее насам-натам като колиба. Беззаконието й ще натегне върху нея и ще падне, и няма вече да стане” (Исая 24:20).

“Затова всичките ръце ще отслабват” и всички лица ще бъдат обърнати “на пламък”, “и сърцето на всеки човек ще се стопи. Те ще се смутят, болка и скърби ще ги обземат... Ще накажа света за злината им и нечестивите за беззаконието им - казва Господ. - Ще направя да престане големеенето на гордите и ще смиря високоумието на страшните” (Исая 13:7, 8, 11, 13; Еремия 30:6).

Когато Мойсей излезе от Божественото присъствие на планината, където получи плочите на свидетелството, виновният Израил не можа да понесе светлината, огряваща със слава лицето му. Колко по-малко ще могат престъпниците да гледат Божия Син, когато се яви в славата на Отца Си, обкръжен от всички небесни множества, за да осъди престъпниците на Своя закон и отхвърлилите Неговото изкупление. Тези, които са пренебрегнали Божия закон и са потъпкали с нозе Христовата кръв, “земните царе, големците и хилядниците, богатите и силните” ще се скрият “в пещерите и между скалите на планините” и ще кажат на планините и скалите: “Паднете върху нас и скрийте ни от лицето на Седящия на престола и от гнева на Агнето, защото е дошъл великият ден на Неговия гняв и кой може да устои?” (Откр. 6:15-17) “В оня ден човек ще хвърли на кътровете и на прилепите сребърните идоли и златните идоли..., за да влезе в канаристите подземия и в пукнатините на скалите поради страха от Господа и поради славата на величието Му, когато стане да разтърси земята” (Исая 2:20, 21).

Тогава ще се види, че бунтът на Сатана против Бога е довел до собственото му унищожение и до унищожението на всички, предпочели да му станат поданици. Той е твърдял, че голямо добро ще произлезе от престъплението, но ще се види, че “заплатата на греха е смърт” (Римл. 6:23). “Защото ето, иде денят, който ще гори като пещ и всичките горделиви, и всички, които вършат нечестие, ще бъдат плява. И тоя ден, който иде, ще ги изгори - казва Господ на Силите, - та няма да им остави ни корен, ни клонче” (Малахия 4:1). Сатана - коренът на всяко зло - и всички вършители на нечестие, които са неговите клони, ще бъдат погубени напълно. Ще се сложи край на греха и на цялото проклятие и поквара, резултат от него. Псалмистът казва: “Изобличил си народите, изтребил си нечестивите, изличил си името им до вечни векове. Неприятелите изчезнаха, те са запустели завинаги” (Пс. 9:5, 6).

Но сред бурята на Божествения съд Божиите чада няма да имат причина за страх. “Господ ще бъде прибежище на людете Си и крепостта на израилтяните” (Йоил 3:16). Денят, който носи ужас и унищожение за престъпниците на Божия закон, ще донесе на послушните “неизказана и преславна радост”. “Съберете ми

Моите светии" - казва Господ, - които направиха с Мене завет с жертви. И небесата ще известят правдата Му, защото сам Бог е съдия" (1 Петрово 1:8; Пс. 50:5, 6).

"Тогава изново ще разсъдите между праведен и нечестив, между оня, който служи Богу, и оня, който не Му служи" (Малахия 3:18). "Слушайте Мене, вие, които знаете правда, *люде, които имате в сърцето си закона Ми...* Ето, взех от ръката ти чашата на омайването... ти няма вече да я пиеш"; "Аз съм, Аз съм, Който ви утешавам" (Исая 51:7, 22, 12). "Защото ако и да изчезнат планините и да се поместят хълмовете, пак моята благост няма да се оттегли от тебе и заветът Ми на мир няма да се помести, казва Господ, който ти показва милост" (Исая 54:10).

Великият изкупителен план води света към пълното му завръщане в Божието благоволение. Всичко изгубено чрез греха се възстановява. Не само човекът, но и земята е изкупена, за да бъде вечен дом на послушните. В продължение на шест хиляди години Сатана се е борил да завладее земята. Сега Божието първоначално намерение за нейното създаване бива изпълнено. "Светиите на Всевишния ще приемат царството и ще владеят царството довека и до вечни векове" (Даниил 7:18).

"От изгряването на слънцето до захождането му името Господне е за хваление" (Пс. 113:3). "В оня ден Господ ще бъде един и името Му едно." "И Господ ще бъде цар върху целия свят" (Захария 14:9). Писанието казва: "Господи, Твоето слово е утвърдено на небето довека" (Пс. 119:89). "Всичките Му заповеди са непоколебими. Утвърдени са до вечни векове..." (Пс. 111:7, 8). Святите наредби, които Сатана е мразил и се е опитал да унищожи, ще бъдат почитани из целия безгрешен всемир. "Защото както земята произвежда растенията си и както градина произраства посеяното в нея, така Господ Йехова ще направи правдата и хвалата да поникнат пред всичките народи" (Исая 61:11).

"Паднете върху нас и скрийте ни от лицето на седещия на престола и от гнева на Агнето; защото е дошъл великият ден на Неговия гняв; и кой може да устои" (Откр.6:15-17). "В оня ден човек ще хвърли на кръстовете на прилепите сребърните идоли и златните идоли, ... за да влезе в канаристите подземия и в пукнатините на скалите, поради страха от Господа и поради славата на величието Му, когато стане да разтърси земята" (Ис.2:20,21).

Тогава ще се види, че сатанинският бунт против Бога е довел до унищожение на самия него и на всички, които са избрали да станат негови поданици. Той е представял пред тях, че резултатът от престъплението ще бъде голямо добро, но ще се разбере, че "заплатата на греха е смърт" (Римл.6:23). "Защото ето, иде денят, който ще бъде като пещ; и всичките горделиви, и всички, които вършат нечестие, ще бъдат вляво. И тоя ден, който иде, ще ги изгори, казва Господ на силите, та няма да им остави ни корен, ни клонче." (Мал.4:1) Сатана е коренът на всяко зло и

всички злосторници, които са негови ....., ще бъдат напълно унищожени. Ще се сложи край на греха, на всяко проклятие и унищожение, които са резултат от него. Псалмистът казва: "Изобличил си народите, изтребил си нечестивите, изличил си името им до вечни векове. Неприятелите изчезнаха; те са запустели завинаги" (Пс.9:5,6).

Но сред бурята на божествения съд Божиите чада няма да имат причина да се боят. "Господ ще бъде прибежище на людете Си, крепостта на израилтяните." (Йоил 3:16) Денят, който носи унищожение за престъпниците на Божия закон, ще донесе на послушните "неизказана и преславна радост". "Съберете Ми Моите светии, които направиха с Мене завет с жертви", казва Господ. "И небесата ще известят правдата Му, защото сам Бог е Съдия" (1Петр.1:8; Пс.50:5,6).

"Тогава изново ще разсъдите между праведен и нечестив, между оня, който служи Богу и оня, който не Му служи" (Мал.3:18). "Слушайте Мене, вие, които знаете правда, люде, които имате в сърцето си закона Ми". "Ето, взех от ръката ти чашата на омайването... и няма вече да я пиеш". "Аз, Аз Съм, Който ви утешава" (Ис.51:7,22). "Защото, ако и да изчезнат планините и да се поместят хълмовете, пак Моята благост няма да се оттегли от тебе, заветът Ми на мир няма да се премести, казва Господ, който ти показва милост" (Ис.54:10).

Великият план на изкуплението има за резултат пълно възвръщане на света в Божието благоволение. Всичко, което бе изгубено чрез греха, сега бива възстановено. Не само човекът, но и земята е изпитана, за да бъде вечно жилище на послушните. В продължение на 6000 години Сатана се е борил, за да завладее земята. Сега Божието първоначално намерение при сътворението бива изпълнено. "Светиите на Всевишния ще приемат царството и ще владеят царството довека и до вечни векове" (Дан.7:18).

"От изгряването на слънцето до захождането му името Господне е ....." (Пс.113:3). "В оня ден Господ ще бъде Един и името Му - Едно" "и Господ ще бъде цар върху целия свят" (Зах.14:9). Писанието казва: "Господи, Твоето слово е утвърдено на небето довека". "Всичките Му заповеди са непоколебими, утвърдени са до вечни векове" (Пс.119:89, 111:7,8). Светите заповеди, които Сатана намрази и се опита да унищожи, ще бъдат почитани по целия безгрешен всемир. И "както земята произвежда растенията си и както в градината израства посеяното в нея, така Господ Йехова ще направи правдата и хвалата да поникнат сред всичките народи" (Ис.61:11).

Глава 30

Скинията и нейните служби

Когато Мойсей бе на планината, Бог му даде заповед: “И да ми направят светилище, за да обитавам между тях” (Изх. 25:8) и пълни наставления за построяване на скинията. С отстъпничеството си израилтяните осуетиха благословенията от Божественото присъствие и за известно време направиха невъзможно издигането на Божие светилище сред тях. Но след като отново намериха благосклонност пред Небето, великият водач продължи да изпълнява Божествената заповед.

Избрани хора бяха особено надарени от Бога с умение и мъдрост за изграждането на святата постройка. Самият Бог даде на Мойсей плана на сградата, както и подробни указания за размерите и формата й, за материалите, които трябваше да се вложат, и за всеки предмет от обзавеждането й. Святите й отделения, сътворени от ръце, трябваше да бъдат “образ на истинското”, “образите на небесните неща” (Евр. 9:24, 23) - миниатюрно представяне на небесния храм, където Христос, нашият велик Първосвещеник трябваше да служи в полза на грешниците, след като принесе живота Си в жертва. На планината Бог представи на Мойсей небесното светилище и му заповяда да направи всичко според показания му

образец. Всички тези напътствия Мойсей записа внимателно и ги сподели с водачите на народа.

За изграждане на светилището бяха необходими големи и скъпо струващи приготовления - изискваше се голямо количество най-скъп и рядък материал, но Господ прие само доброволни приноси. “От всеки човек, който на радо сърце би дал, ще приемете приноса за Мене” (Изход 25:2) - бе Божествената заповед, повторена от Мойсей пред вярващите. Предаността към Бога и духът на саможертва бяха първите неща, необходими за приготвяне на обиталището за Всевишния.

Целият народ се отзова единодушно. “И пак дойдоха, всеки човек, когото сърцето подбуждаше, и всеки, когото духът разполагаше, и донесоха принос Господу за направата на шатъра за срещане и за всяка негова служба, и за светите одежди. Дойдоха мъже и жени, които имаха сърдечно разположение, и принесоха гривни, обици, пръстени, мъниста и всякакви златни неща, както и всички, които принесоха какъв да бил златен принос Господу.

И всеки, у когото се намираше синьо, мораво, червено, висон, козина, червено боядисани овчи кожи и язовски кожи, принесоха ги. Всички, които можаха да направят принос от сребро и мед, принесоха принос Господу; и всички, у които се намираше ситимово дърво, за каква да било работа на службата, принесоха ги.

Тоже и всяка жена, която имаше мъдро сърце, предеше с ръцете си и принасяше напреденото - синьото, моравото, червеното и висона. Всичките жени, чиито сърца ги подбуждаха и които умееха, предяха козината.

А началниците принесоха ониксовите камъни и камъните за влагане на ефода и на нагръдника, и ароматите, и маслото за осветление, и за мирото за помазване, и за благоуханния тамян” (Изх. 35:21-28).

Докато строежът на светилището напредваше, млади и стари, мъже, жени и деца продължаваха да донасят приношенията си, докато отговарящите за това откриха, че вече материалите бяха достатъчно и дори повече от необходимото. И Мойсей накара да възвестят из целия лагер: “Никой мъж или жена да не работи вече за принос за светилището. И тъй, людете се въздържаха, та не принасяха вече” (Изх. 36:6). Недоволствата на израилтяните и изливането на Божиите присъди над тях поради греховете им са записани за предупреждение на следващите поколения. Но и тяхната преданост, ревност и щедрост са пример, достоен за подражание. Всички, които обичат поклонението на Бога и оценяват благословенията от Неговото свято присъствие, ще проявяват същия пожертвователен дух, когато се приготвя дом, където Той може да се среща с тях, ще желаят да дадат на Господа приношение от най-доброто, което притежават. За един съграден за Бога дом не бива да се оставят дългове, защото така той бива безчестен. Средствата, достатъчни за привършване на

работата, трябва да се дадат доброволно, така че работниците да могат да кажат, както казаха някога строителите на скинията: “Не донасяйте повече приношения.”

Скинията бе конструирана така, че да се разглобява и израилтяните да я носят във всичките си пътувания. Затова беше малка, не повече от 55 стъпки дълга и 18 широка и висока. Въпреки това тя представляваше забележителна сграда. Дървото, използвано за обзавеждането й, бе акациево - което най-малко се поддава на гниене в сравнение с друго дърво от растящите на Синай. Стените се състояха от изправени дъски, поставени в сребърни влагалища и прикрепени здраво със стълбове и свързващи лостове. И всичко бе позлатено, та създаваше впечатление, че постройката е изградена от масивно злато. Покривът се образуваше от четири комплекта завеси. Най-вътрешните бяха от “препреден висон и от синя, морава и червена материя. На тях да извезеш изкусно изработени херувими” (Изх. 26:1). Другите три бяха съответно от ярешки и овнешки кожи, боядисани в червено, и язовски кожи, така подредени, че да осигуряват плътно покриване.

Сградата бе разделена на две отделения от богата и красива завеса, поддържана от обковани със злато стълбове. Подобна завеса закриваше и входа на първото отделение. Завесите, в най-пищни цветове - синьо, пурпурно и алено, бяха красиво изработени, с избродирани от злато и сребро херувими, символизиращи свързаното с делото на небесното светилище ангелско множество, което се състои от служебни духове в помощ на Божия народ на земята.

Свещената шатра се поставяше на открито място, наречено двор, който се ограждаше от платна или завеси от фин ленен плат, закрепени с медни стълбове. Входът на това оградено място бе откъм изток. Той бе закрит от завеси, красиво изработени от скъпо струващ материал, макар и не така превъзходни като тези в светилището. Завесите на двора бяха двойно по-ниски от стените на скинията и отвън народът можеше ясно да вижда сградата. В двора и съвсем близо до входа имаше меден олтар за всеизгаряне. Върху този олтар се изгаряха всички жертви, които трябваше да бъдат принесени чрез огън на Господа, а роговете на олтара биваха напръсквани с изкупителната кръв. Между олтара и вратата на скинията имаше умивалник, който също бе меден, направен от доброволно принесените от израилевите жени огледала. На него свещениците трябваше да измиват ръцете и нозете си, когато влизат в святите отделения или когато пристъпват пред олтара да принасят на Господа жертва чрез изгаряне.

В първото отделение или Светая (свято място) бяха масата за хляба на предложението, светилникът и кадилният олтар. Масата за присъствения хляб стоеше на северната страна. Тя бе обградена от орнаментен венец от чисто злато. На тази маса свещениците трябваше всяка събота да поставят 12 хляба, подредени

на два купа и да ги напръскат с тамян. Свалените от масата хлябове трябваше да се смятат за святи и да се ядат от свещениците. Откъм юг бе светилникът със седем разклонения и седем лампи. Разклоненията бяха украсени с пищно изработени цветя, подобни на лилии. Целият светилник бе направен от къс масивно злато. Скинията нямаше прозорци и никога не се гасяха всички лампи едновременно, но те хвърляха светлината си денем и нощем. Точно пред завесата, отделяща Светая от Светая Светих (най-святото място) и от непосредственото Божие присъствие, бе златният кадилен олтар. Върху него свещениците трябваше да изгарят тамян всяка сутрин и вечер. Роговете му бяха напръсквани с кръвта на жертвите за грях, а той се напръскваше с кръв и във великия Ден на примирението. Огънят на този олтар бе запален от самия Бог и бе свято пазен. Денем и нощем святият тамян разнасяше благоуханието си из свещените отделения и навън, около светилището.

Зад вътрешната завеса бе Светая Светих, център на символичната служба на примирението и застъпничеството, свързващо звено между небето и земята. В това отделение бе ковчегът - един сандък от акациево дърво, обкован отвътре и отвън със злато и опасан отгоре с венец. Той бе направен за съхраняване на каменните плочи, на които самият Бог бе написал десетте заповеди. Затова бе наречен ковчег на Божия завет или ковчег на завета, тъй като десетте заповеди бяха основата на завета между Бога и Израил.

Капакът на свещения ковчег бе наречен омилостивилище. Той бе изработен от един къс злато и над него се издигаха два златни херувима, по един от всяка страна. Едното от крилата им бе простряно нагоре, а другото - сгънато над тялото (виж Езекиил 1:11) в знак на почит и смирение. Позата на херувимите с лица, обърнати едно към друго и гледащи с благоговение надолу към ковчега, символизираше почитанието, с което небесните множества гледат на Божия закон, и интереса им към изкупителния план.

Над омилостивилището бе шекината - изявлението на Божественото присъствие, а между херувимите Бог оповестяваше волята Си. Понякога Божествените вести бяха предавани на първосвещеника чрез глас от облака. Понякога светлина падаше върху десния ангел, за да означи одобрение или приемане. Друг път сянка или облак затъмняваше левия ангел, за да изрази неодобрение или отхвърляне.

Божият закон, съхранен свято в ковчега, бе великото правило за правда и съд. Този закон провъзгласяваше смърт за престъпника. Но над закона бе омилостивилището, над което се разкриваше Божието присъствие и от което чрез заслугите на изкуплението се даваше сила на каещия се грешник. Така в делото на

Христос за нашето изкупление, символизирано чрез службата в светилището, “милост и верност се срещнаха, правда и мир се целунаха” (Пс. 85:10).

Никой език не може да опише славния интериор на светилището - позлатените стени, отразяващи светлината на златния светилник, блестящите нюанси на богатите орнаментирани с ангели блестящи завеси, масата и кадилния олтар, светещи от злато. Зад втората завеса бе святият ковчег с мистичните си херувими и над всичко - святата шекина - видимото изявление на Господнето присъствие. Всичко това бе само слабо отражение от славата на Божия храм в небето, великият център на делото за изкупление на човека.

Изграждането на скинията продължи около половин година. Когато тя бе завършена, Мойсей прегледа цялата работа по постройките, като я сравни с образеца, показан му на планината, и с получените от Господа наставления. “И Мойсей видя цялата работа, и ето, бяха я извършили според както заповяда Господ; така бяха я извършили. И Мойсей ги благослови” (Изх. 39:43). С голям интерес множествата на Израил се събраха, за да видят святата сграда. Докато я съзерцаваха с почтително задоволство, огненият стълб се възнесе над светилището, после слезе и го обгърна. “Тогава облакът покри шатъра за срещане и Господнята слава изпълни скинията” (Изх. 40:34). Божественото величие се откри и за известно време дори Мойсей не можеше да влезе. С дълбоко вълнение народът гледаше знака, че работата на ръцете му бе приета. Нямаше викове на показ или радост. Тържествено благоговение почиваше върху всички. Но радостта в сърцата им се изля в радостни сълзи и те шепнеха тихо думи на благодарност, че Бог бе проявил снизхождението Си да живее сред тях.

По Божествено нареждане Левиевото племе бе отделено за служба в светилището. В най-ранни времена всеки мъж бе свещеник на собственото си домочадие. В дните на Авраам свещенството бе право на първородния син. Сега вместо първородните на целия Израил Господ прие Левиевото племе за работа в светилището. Чрез тази особена почит Бог изрази одобрението Си към тяхната вярност както в привързаността им към Неговата служба, така и в изпълнението на Неговите присъди, когато Израил отстъпи и се поклони на златното теле. Свещенството обаче бе ограничено само в семейството на Аарон. Единствено на Аарон и синовете му бе позволено да служат пред Господа. На останалите от племето бе поверена грижата за скинията и обзавеждането й. Те трябваше да помагат на свещениците в службата им, но не трябваше да изгарят тамян или да гледат святите неща непокрити.

В съгласие със службата им на свещениците бе определено особено облекло. “И да направиш святи одежди на брата си Аарон за слава и великолепие” (Изх.

28:2). Това бе Божественото нареждане, дадено на Мойсей. Одеждата на обикновения свещеник бе от бял лен, цялостно изтъкана. Тя стигаше почти до петите и се привързваше в кръста с бял ленен пояс, избродиран в синьо, пурпурно и червено. Ленен тюрбан или митра завършваха горното облекло. Мойсей получи заповед пред горящия храст да събуе сандалите си, защото земята, на която стоеше, бе свята. Така и свещениците трябваше да влизат в светилището без обувки - полепнали по тях частици прах можеха да оскверният святото място. Преди да влязат в светилището и да мият ръцете и нозете си, преди да пристъпят към служба в скинията или да принасят жертви на олтара на всеизгарянето, трябваше да оставят обувките си в двора. Така постоянно се предаваше урока, че всички, които пристъпват в Божието присъствие, трябва да бъдат очистени от всяка мръсотия.

Одеждите на първосвещеника бяха от скъпа материя и с красива изработка, както съответстваше на високия му пост. В допълнение към ленената дреха обикновеният свещеник носеше дреха в синьо, също изтъкана изцяло. Полите й наоколо бяха украсени със златни звънчета и нарове от синьо, пурпурно и алено. Отгоре бе ефодът, по-къса дреха, изработена от златно, синьо, пурпурно и алено. Тя се препасваше с красиво изработен пояс в същите цветове. Ефодът бе без ръкави, а на неговите избродирани със злато презрамки бяха поставени два ониксови камъка, на които бяха написани имената на дванайсетте израилеви племена.

Върху ефода бе нагръдникът, най-святата от свещеническите одежди. Той бе изработен от същия материал като ефода. Имаше квадратна форма, бе голям, около педя и висеше на раменете със син шнур, прикрепен на две златни халки. Ръбът му бе съставен от различни скъпоценни камъни - същите, които образуват 12-те основи на Божия град. Отвътре имаше 12 камъка, поставени в злато и наредени в четири реда и на тях, подобно на онези от нарамниците, бяха гравирани имената на племената. Господнето наставление бе: “Аарон, когато влиза в святото място, ще носи винаги имената на синовете на Израиля върху съдебния нагръдник на сърцето си за спомен пред Господа” (Изх. 28:29). Така и Христос, великият Първосвещеник, като се застъпва в молба пред Отца с кръвта Си за грешника, носи на сърцето Си името на всяка каеща се, вярваща душа. Псалмистът казва: “А аз съм сиромах и немощен, но Господ се грижи за мене” (Пс. 40:17).

От дясната и от лявата страна на нагръдника имаше два големи блестящи камъка, известни като Урим и Тумим. Чрез тях на първосвещеника се изявяваше Божията воля. Когато пред Господа се поставяха въпроси за разрешаване, сияние обкръжаваше скъпоценния камък отдясно в знак на Божествено съгласие или одобрение, а сянка затъмняваше камъка отляво в знак на отричане и несъгласие.

Митрата на първосвещеника бе от бял ленен тюрбан, а към нея бе прикрепена със синя верижка златна плочица с надпис "Свят Господу". Всичко, свързано с одеянието и поведението на свещеника, трябваше да поразява погледа и да поражда чувство за Божията святост, за светостта на богослужението, което той извършва, и за чистотата, изисквана от идващите в Неговото присъствие.

Не само светилището, но и службата на свещениците трябваше да бъде "пример и сянка на небесните неща". Така че това бе извънредно важно. И Господ даде чрез Мойсей най-точни и изрични наставления за всяка подробност на символичната служба, която се състоеше от две части - всекидневна и годишна. Всекидневната служба се извършваше пред олтара за всеизгаряне в двора на скинията и в Светая, а годишната - в Светая Светих.

Никой смъртен, освен първосвещеника, не биваше да поглежда във вътрешното отделение на светилището. Той влизаше там само веднъж в годината, и то след най-внимателна и сериозна подготовка. С трепет пристъпваше пред Бога, а людете в почтителна тишина очакваха завръщането му, като издигаха сърцата си в тържествена молитва за Божествено благословение. Свещеникът извършваше омилостивение за Израил пред омилостивилището и Бог се срещаше с него в облак от слава. Престоят му тук повече от обичайното време изпълваше народа със страх да не би поради неговите или поради личните на свещеника грехове да бъде погубен от Господнята слава.

Всекидневната служба се състоеше от сутрешното и вечерното всеизгаряне, от принасянето на благовонен тамян на златния олтар, както и от специалните приношения за греховете на отделни хора. Имаше и приношения за съботи, новолуния и особени празници.

Всяка сутрин и вечер на олтара се изгаряше едногодишно агне със съответния хлебен принос, като по този начин се символизираше всекидневното посвещение на народа пред Йехова и постоянната му зависимост от изкупителната кръв на Христос.

Бог изрично нареди всяка жертва, представена за служба в светилището, да бъде "без недостатък" (Изх. 12:5). Свещениците трябваше да преглеждат всички жертвени животни, доведени за принос, и да отхвърлят онези, в които се откриеше дефект. Само жертва "без недостатък" можеше да бъде символ за съвършената чистота на Този, Който трябваше да принесе Себе Си като "Агнец без недостатък и пречист" (1 Петрово 1:19). Апостол Павел посочва тези жертви като илюстрация за това, което Христовите последователи трябва да станат. Той казва: "И тъй, моля ви, братя, поради Божиите милости да представите телата си в жертва жива, свята благоугодна на Бога като ваше духовно служение" (Римл. 12:1). Ние трябва да

отдадем себе си на Божия служба и да се стремим да направим жертвата си възможно най-съвършена. На Бога не ще бъде угодно нещо по-малко от най-доброто, което можем да пожертваме. Обичащите Го с цялото си сърце и желаещи да Му отдадат най-добрата служба на живота си постоянно ще се стараят да доведат всяка сила на своето същество в хармония със законите, които ще ги направят по-способни да извършват Неговата воля.

С принасянето на тамян свещеникът влизаше в присъствието на Бога по-пряко, отколкото с който и да е друг акт от всекидневната служба. Тъй като вътрешната завеса на светилището не стигаше до покрива на постройката, Божията слава, която се явяваше над омилостивилището, отчасти бе видима от първото отделение. Когато принасяше тамян пред Господа, свещеникът гледаше към ковчега и когато облакът от тамян се издигаше, Божествената слава слизаше върху омилостивилището и изпълваше Светая Светих, а често така изпълваше и двете отделения, че свещеникът трябваше да се отдръпне към входа на скинията. Както в тази символична служба свещеникът гледаше с вяра към омилостивилището, което не можеше да види, така Божият народ сега трябва да отправя молитвите си към Христос - великия си Първосвещеник, Който, макар и невидим за човешките очи, се застъпва за него в небесното светилище.

Тамянът, възнасящ се с молитвите на Израил, представя заслугите и застъпничеството на Христос - съвършената Му праведност, която Той чрез вяра вменява на Своя народ - единствено тя може да направи поклонението на грешните същества прието от Бога. Пред завесата на Светая Светих имаше един олтар за вечно ходатайство (постоянно застъпничество), а пред Светая - един олтар на вечно омилостивение. Към Бога се пристъпваше с кръв и тамян - символи, сочещи към великия Посредник, чрез Когото грешниците можеха да дойдат при Йехова и чрез Когото единствено можеше да получи милост и спасение покаяната, вярваща душа.

Когато свещениците влизаха сутрин и вечер в Светая в определеното време за принасяне на тамян, всекидневната жертва биваше подготвена да се принесе върху олтара отвън в двора. Това бе време на напрегнат интерес за поклонниците, които се събираха при скинията. Преди да влязат в Божието присъствие чрез службата на свещеника, те трябваше сериозно да изследват сърцата си и да признаят греховете си. Обединяваха се в мълчалива молитва с лица, обърнати към Светая. Така, докато молитвите им се възнасяха с облака от тамян, вярата им се хващаше за заслугите на обещания Спасител, символизиран чрез изкупителната жертва. Часовете, определени за утринната и вечерната жертва, се смятаха за святи и навсякъде и от целия еврейски народ се съблюдаваха като време за поклонение. И когато в по-късните времена евреите бяха разпръснати като пленници в далечни

земи, те все още обръщаха лицата си към Ерусалим в определения час и принасяха своите моления пред израилевия Бог. В този обичай християните имат един пример за утринна и вечерна молитва. Макар че осъжда обикновения кръг от церемонии лишен от дух на поклонение, Бог гледа с голяма благосклонност на онези, които Го обичат и Му се покланят сутрин и вечер, за да потърсят прощение на греховете си и да представят молбите си за желаните благословения.

Присъственият хляб беше винаги пред Господа като постоянен принос. Така той бе част от всекидневната жертва. Наречен бе хляб на предложението или "присъствен хляб", защото винаги стоеше пред лицето на Господа (Изх. 25:30). Той изразяваше признание за зависимостта на човека от Бога за временната и за духовната храна, получавана единствено чрез посредничеството на Христос. Бог бе хранил израилтяните в пустинята с небесен хляб и те все още зависеха от Неговата щедрост за временната храна и за духовните си благословения. Както манната, така и присъственият хляб посочват Христос, живия хляб, който е винаги в Божието присъствие за нас. Самият Той каза: "Аз съм живият хляб, който е слязъл от небето" (Йоан 6:48-51). Върху хлябовете се поставяше тамян. Когато всяка събота те се сменяха с пресни, тамянът се изгаряше върху олтара в спомен пред Бога.

Най-важната част от всекидневното служене, бе церемонията, извършвана за отделни лица. Каещият се грешник довеждаше своята жертва до вратата на скинията и поставил ръка върху главата й, признаваше греховете си. Така символично ги прехвърляше от себе си върху невинната жертва. Тогава със собствената си ръка заколваше животното, чиято кръв първосвещеникът внасяше в Светая и поръсваше пред завесата, зад която бе ковчегът със закона, нарушен от грешника. С тази церемония чрез кръвта грехът символично се прехвърляше в светилището. В някои случаи кръвта не се внасяше в Светая (виж Приложението, заб. 9), но тогава месото трябваше да се яде от свещеника, както Мойсей нареди на Аароновите синове: "...и ви е дадено, за да отнемате беззаконието на обществото..." (Лев. 10:17). И двете церемонии символизираха пренасянето на греха от покаяния в светилището.

Такова бе делото, което се извършваше ден след ден през цялата година. Тъй като греховете на Израил биваха по този начин внасяни в светилището, святите места биваха осквернявани и бе необходима специална служба за отстраняването на греховете. Бог нареди да бъде правено омилостивение за всяко от святите отделения, както и за олтаря, за да "го очисти от нечистотиите на израилтяните и да го освети" (Лев. 16:19).

Веднъж в годината, във великия Ден на омилостивението, първосвещеникът влизаше в Светая Светих за очистване на светилището, с което завършваше годишният цикъл на службата.

В Деня на омилостивението до входа на скинията се довеждаха два козела и се хвърляше жребий за тях - "един жребий за Господа и другия жребий да отпущане". Козелът, върху който паднеше жребият, трябваше да бъде заклан като жертва за греха на народа. И първосвещеникът трябваше да внесе кръвта му отвъд завесата и да я поръси върху омилостивилището. "Така да направи омилостивение за светилището поради нечистотиите на израилтяните и поради престъпленията им и всичките им грехове; така да направи и за шатъра за срещане, който стои помежду им всред нечистотиите им.

(...) и като положи Аарон двете си ръце на главата на живия козел, нека изповяда... всичките им престъпления и всичките им грехове и нека ги възложи на главата на козела; тогава да го изпрати в пустинята чрез определен човек; и като пусне козела в пустинята, козелът ще понесе на себе си всичките им беззакония в необитаема земя" (Лев. 16:16, 21, 22). Докато не се изпратеше козелът, народът не се смяташе за освободен от бремето на греховете си. Всеки човек трябваше да изпитва душата си, докато се извършваше делото на омилостивението. Всяка делова работа се оставяше настрана, цялото събрание на Израил прекарваше деня в тържествено смирение пред Бога с молитва, пост и дълбоко изпитване на сърцето.

Чрез тази годишна служба на народа бяха предавани важни истини за омилостивението. С жертвите за грях, принасяни през годината, се приемаше един заместник на грешника. Но кръвта на жертвата не осъществяваше пълно изкупление на греха. Тя бе предназначена да бъде само средство, чрез което грехът се прехвърляше върху светилището. Чрез кръвната жертва грешникът признаваше авторитета на закона, изповядваше вината на своето престъпление и изразяваше вярата си в Този, Който трябваше да понесе греха на света, но не се освобождаваше напълно от осъждането на закона. В Деня на омилостивението, след като бе принесъл жертва за събранието, първосвещеникът влизаше в Светая Светих с кръвта и напръскваше с нея омилостивилището над плочите на закона. Така биваха задоволени изискванията на закона за живота на грешника. Тогава първосвещеникът, в ролята си на посредник, вземаше греховете върху себе си и напускаше светилището, натоварен с вината на Израил. При вратата на скинията той полагаше ръце върху главата на козела, предназначен за пускане на свобода и изповядваше над него "всичките беззакония на израилтяните, всичките им престъпления и всичките им грехове", като ги "възложи на главата на козела". И когато козелът, носещ тези грехове, биваше изпратен надалеч, смяташе се, че те

завинаги са отстранени от народа. Такава бе службата, извършвана като “образ и сянка на небесните неща” (Евр. 8:5).

Както споменахме, земното светилище бе изградено от Мойсей според образеца, показан му на планината. То бе “образ на сегашното време, съгласно с което се принасят дарове и жертви”. Двете му отделения бяха “образите на небесните неща”, а Христос, нашият велик Първосвещеник, е “Служител на светилището и на истинската скиния, която Господ е поставил, а не човек” (Евр. 9:9, 23, 8:2). Когато на апостол Йоан бе дадено видение за Божия храм в небето, той съзря там “седем огнени светила” пред престола. Видя и един ангел, застанал “пред олтара, държейки златна кадилница; и нему се даде много тамян, за да го прибави при молитвите на всичките светии над златния олтар, който бе пред престола” (Откр. 4:5, 8:3). Тук на Йоан бе позволено да види първото отделение на небесното светилище и той видя “седем огнени светила” и “златния олтар”, представени чрез златния светилник и кадилния олтар в земното светилище. “И отвори се Божият храм” и той видя зад вътрешната завеса Светая Светих. Тук видя “ковчега на Божия завет” (Откр. 11:19), представен от святия ковчег, изграден от Мойсей, който съдържаше Божия закон.

Мойсей направи земното светилище “по образа, който бе видял”. Павел заявява, че когато бяха завършени “скинията и всичките служебни съдове”, те бяха “образите на небесните неща” (Деян. 7:44; Евр. 9:21, 23). А Йоан казва, че е видял светилището в небето. Онова светилище, в което Исус служи в наша полза, е великият оригинал, копие на който бе изграденото от Мойсей светилище.

Нито една земна сграда не би могла да представи величието и славата на небесния храм - обиталището на Царя на царете, където “милион служители Му слугуваха и мириади по мириади стоеха пред Него” (Даниил 7:10), на този храм, изпълнен със славата на вечния трон, където серафими, сияйни негови пазители, покриват лицата си в преклонение. Но все пак чрез земното светилище и неговите служби бяха предавани важни истини за небесното светилище и за великото дело, което се извършва там за изкуплението на човека.

След възнесението Си Спасителят трябваше да започне Своето дело като наш Първосвещеник. Павел казва: “Христос влезе не в ръкотворено светилище, образ на истинското, но в самите небеса, да се яви вече пред Божието лице за нас” (Евр. 9:24). Както Христовата служба трябваше да се състои от две велики фази, всяка от които обхваща период от време и има особено място в небесното светилище, така и символичната служба се състоеше от две части - всекидневна и годишна служба, като за всяка бе посветено специално отделение на скинията.

Както Христос при възнесението Си се яви в присъствието на Бога, за да се застъпи с кръвта Си в полза на каещите се вярващи, така свещеникът във всекидневната служба поръсваше кръвта на жертвата в Светая в полза на грешника.

Кръвта на Христос, макар че трябваше да освобождава каещия се грешник от осъждането на закона, не трябваше да покрива греха. Тя трябваше да остане в светилището до последното омилостивение. Така под символична форма кръвта на жертвата за грях отстраняваше греха от каещия се, но оставаше в светилището до Деня на омилостивението.

Във великия ден на последната отплата мъртвите трябва да бъдат "съдени според делата си по написаното в книгите" (Откр. 20:12). Тогава чрез заслугите на изкупителната кръв на Христос греховете на всички истински покаяни ще бъдат заличени от небесните книги. По този начин светилището ще бъде освободено или очистено от доклада за греха. Това велико дело на изкуплението или на заличаването на греховете бе представено символично със службите в Деня на омилостивението - очистването на земното светилище чрез отстраняване на греховете, които са го осквернили, посредством заслугите на кръвта от жертвата за грях.

Както в окончателното изкупление греховете на истински покаяните ще бъдат заличени от небесните доклади, за да няма спомен за тях, нито да дойдат наум някому, така и в символа те биваха отнасяни в пустинята, завинаги отстранени от събранието.

Тъй като Сатана е инициаторът на греха, пряк подбудител на всички грехове, причинили смъртта на Божия Син, справедливостта изисква той да получи окончателното наказание. Христовото дело за изкуплението на човека и за очистването на всемира от греха ще бъде завършено с отстраняване на греховете от небесното светилище и с възлагането им върху Сатана, който ще понесе окончателно вината за тях. Така в символичната служба годишният кръг на службите завършваше с очистване на светилището и с възлагане на греховете върху главата на козела за отпускане.

Така чрез службата в скинията и в храма, който по-късно я замести, народът бе поучаван всеки ден на великите истини за Христовата смърт и за Неговата служба, а веднъж годишно умовете на людете се насочваха към заключителните събития от великата борба между Христос и Сатана - окончателното очистване на всемира от грях и грешници.

Заповедта, дадена на Мойсей, когато бе на планината с Бога, бе: "Да Ми направят светилище, за да обитавам между тях" (Изх.25:8). Бяха дадени пълни указания за изграждането на светилището. Със своето отстъпничество Израил

пропусна да получи благословението на божественото присъствие и за известно време направи невъзможно издигането на Божието светилище сред тях. Но след като отново получиха благосклонността на небето, великият водач се зае да изпълни божествената заповед.

Избрани мъже бяха особено надарени от Бога с умение и мъдрост по изграждането на свещената сграда. Самият Бог даде на Мойсей плана за нейното построяване с особени наставления относно големината и формата, материалите и всеки детайл от обзавеждането й. Светилището, сътворено от ръце, трябваше да бъде "образ на истинското", "образ на небесните неща" (Евр.9:24,23) - миниатюрно подобие на небесния храм, където Христос - нашият велик Първосвещеник, след като принесе живота Си в жертва, трябваше да служи за грешника. Бог представи пред Мойсей видение за небесното светилище и му заповяда да направи всичко според образеца, който му бе показан. Всички тези наставления бяха внимателно записани от Мойсей, който ги сподели с водачите на народа.

За изграждането на светилището бяха необходими големи и скъпи приготовления. Нужно бе голямо количество най-скъпоценен и рядък материал, но Господ прие само доброволни приношения. "От всеки човек, който на радо сърце би дал, ще приемете приноса за Мене" (Изх.23:2). Такава бе божествената заповед, повторена от Мойсей пред събранието. Посвещенията на Бога и духът на себеотрицание бяха най-нужните неща, необходими за изграждането на обиталище за Всевишния.

Целият народ откликна единодушно. "И пак дойдоха всеки човек, когото сърцето подбуждаше и всеки, когото Духът разполагаше, и донесоха принос Господу за направата на шатъра за срещане и за всяка Негова служба за светите одежди. Дойдоха мъже и жени, които имат сърдечно разположение и принесоха гривни, обеци, пръстени, мъниста и всякакви златни неща - както всички, които принесоха какъв да бил златен принос Господу" (Изх.33:23-28).

"И всеки, у когото се намираше синьо, мораво, червено и висон козина, червено боядисани овчи кожи и язовски кожи, принесоха ги.

Тоже и всяка жена, която имаше мъдро сърце, предеше с ръцете си и принасяше напреденото - синьото, моравото, червеното и висона. Всичките жени, чието сърце ги провождаше и които умееха, предяха козината.

А началниците принесоха ониксовите камъни и камъните за влагане на ефода и на нагръдника, и ароматите и маслото за осветление, и мирото за помазване, и за благоухания тамян."

Докато изграждането на светилището напредваше, народът - млади и стари, мъже, жени и деца - продължи да принася дарбите си, докато ония, които бяха

натоварени с делото, не намериха, че вече бе достатъчно и дори повече, отколкото можеше да се употреби. И Мойсей накара да провъзгласят из стана: "Никой мъж или жена да не работи вече за принос за светилището. И тъй, людете се въздържаха, та не принасяха вече" (Изх.36:6). Недоволството на израилтяните и изливането на Божиите съдби поради греховете им са записани като предупреждение за следващите поколения. А тяхната преданост, ревност и щедрост са пример, достоен за подражание. Всички, които обичат поклонението на Бога и оценяват благословенията на святото Му присъствие, ще покажат същия дух на жертвоготовност в приготвяне на храм, където Той може да се срещне с тях. Те ще желаят да принесат на Бога в дар най-доброто, което притежават. Един дом, изграден за Бога, не бива да се оставя да потъне в дългове, защото чрез това ще бъде безчестен и трябва доброволно да се даде необходимото за завършване на делото, за да може работниците да кажат, както строителите на скинията: "Не принасяйте повече".

Светилището бе изградено по такъв начин, че да може да се разглобява и да се пренася от израилтяните при техните пътувания. Затова бе малко, не повече от 55 стъпки дълго, а 18 - широко и високо. Въпреки това то бе забележително изделие. Дървото, употребено за изграждането му, бе акация, която най-малко се поддава на гниене от растящите на Синай дървета. Стените се състояха от изправени дъски, поставени в сребърни поставки, държани здраво от стълбове и свързващи колони, а всичко бе като ..... злато, което правеше цялото светилище да изглежда златно. Покривът се образуваше от четири комплекта завеси, като най-вътрешните бяха от "препреден висон и от синя, морава и червена материя; на тях ... изкусно изработени херувими" (Изх.26:1); другите три съответно бяха от козина, червено боядисани овнешки кожи и язовски кожи, така подредени, че да осигуряват пълно покритие.

Сградата бе разделена на две отделения от богата и красива завеса, поставена на обковани със злато стълбове и подобна завеса имаше на входа на първото отделение. Тези завеси, както и вътрешното покритие, което образуваше тавана, бяха с най-красиви цветове - синьо, пурпурно, алено, красиво подредени, като в тях имаше втъкани златни и сребърни нишки, изобразяващи херувими, символизиращи ангелското множество, което бе свързано с ..... небесното светилище и които са служебни духове на .....

Свещената шатра се разполагаше на открито място, наречено двор, което бе обкръжено от завеси или платна от препреден висон, закрепени на медни стълбове. Входът към този двор бе от изток. Той се затваряше от завеса, изработена от ценен материал и с красиво ....., макар че не бе така пищна и превъзходна, както завесите на светилището. Завесите на двора бяха наполовина по-ниски от стените

на светилището. В двора и близо до входа имаше меден олтар за всеизгаряне. Върху него биваха изгаряни всички жертви, чрез ..... и роговете биваха ..... Между олтаря и входа на светилището имаше умивалник, който също бе меден, направен от огледалата, доброволно принесени от израилевите жени. На умивалника свещениците трябваше да измиват ръцете и нозете си, когато влизаха в светите отделения или пристъпваха при олтаря, за да принесат всеизгаряне на Господа.

В първото отделение - Светая - бе масата за принос на хлябове, светилникът и кадилният олтар. Масата на хлябове стоеше на северната страна. Тя бе обкръжена от орнаменти и покрита с чисто злато. На нея свещениците трябваше да поставят всяка събота 12 хляба, като ги нареждат на две купчини и ги попръскват с благоухание. Хлябовете, които се снемаха, се считаха за святи и трябваше да се ядат само от свещениците. От южната страна бе светилникът със седем разклонения и седем лампи. Неговите разклонения бяха орнаментирани с пищно изработени цветове, подобни на лилии, а целият бе изработен от едно парче злато. Скинията нямаше прозорци и лампите никога не се гасяха, за да издават светлината си денем и нощем. Точно пред завесата, разделяща Светая от Светая Светих и от непосредственото Божие присъствие, имаше златен кадилен олтар. Върху него свещеникът трябваше да изгаря тамян всяка сутрин и всяка вечер, а роговете му бяха попръсквани с кръвта на жертвите за грях. Те се попръскваха с кръв във великия ден на омилостивението. Огънят на олтаря бе запален от самия Бог и се пазеше като свещен. Денем и нощем свещен тамян разнасяше аромата си из отделенията на светилището и извън тях около скинията.

Отвъд вътрешната завеса бе Светая Светих, която бе център на символичната служба на изкуплението и застъпничеството и която представляваше свързващо звено между небето и земята. В това отделение бе ковчегът - един сандък от акациево дърво, покрит отвътре и отвън със злато, който горен капак бе украсен отстрани със злато. Той бе хранилище на каменните плочи, върху които Бог сам бе написал десетте заповеди. Затова бе наречен “ковчегът на Божието свидетелство” или “ковчегът на завета”, тъй като десетте заповеди бяха основата на завета, сключен между Бога и Израил.

Капакът на свещения ковчег се наричаше омилостивилище. Той бе изработен от цял със злато и над него се издигаха златни херувими - един от едната и един от другата страна. По едно крило на всеки от ангелите бе простряно нагоре, докато другото бе сгънато пред тялото в знак на почитание и смирение. Позата на херувимите с обърнати един към друг лица, гледащи почтително надолу към ковчега, представяше почитанието, с което небесните множества гледаха на Божия закон и тяхната заинтересованост в плана на изкуплението.

Над омилостивилището бе шекината - изявлението на Божественото присъствие и измежду херувимите Бог изявяваше волята Си. Понякога на първосвещеника бяха съобщавани божествени послания от глас, който идваше от облака. Понякога светлина падаше върху десния ангел, за да означи одобрение или приемане или сянка от облак покриваше левия ангел, разкривайки неодобрение или отхвърляне.

Божият закон, съхранен в ковчега, бе великото правило за правда и съд. Законът обявяваше съд за престъпника, но над закона бе омилостивилището, върху което се разкриваше Божието присъствие и от което чрез заслугата на изкуплението се даваше прощение на каещия се грешник. Така в делото на Христос за изкуплението, символизирано чрез службата в светилището "милост и верност се срещнаха, правда и мир се целунаха" (Пс.85:10).

Никой език не може да опише славата на светилището, видяно отвътре - покритите със злато стени отразяваха светлината на златния светилник, блестящите нюанси на богато орнаментираните завеси с лъчистите ангели по тях, масата и кадилния олтар, изковани от най-чисто злато. Отвъд втората завеса бе свещеният ковчег с неговите мистични херувими и над него святата шекина - видимото проявление на присъствието на Йехова. Всичко това бе само бледо отражение на славния Божи храм в небето, великия център на делото за изкуплението на човека.

Около половин година трая изграждането на скинията. Когато бе завършена, Мойсей прегледа цялата работа на строителите, сравни я с образеца, който му бе показан на планината и с наставленията, които бе получил от Бога. "Според както заповяда Господ; така бяха я извършили. И Мойсей ги благослови" (Изх.39:43). С най-голям интерес израилевите множества се събраха, за да видят святата сграда. Докато съзерцаваха изгледа й с почтително задоволство, облачният стълб слезе над светилището и го обви. "И Господната слава пълнеше скинията" (Изх.40:34). Това бе проява на божественото величие и за известно време дори Мойсей не можа да влезе вътре. Дълбоко развълнуван, народът наблюдаваше знака, изразяващ, че делото на ръцете му бе прието. Нямаше шумен показ на радост. Тържествено благоговение почиваше върху всички. Но радостта на сърцата им извика радостни сълзи и присъстващите тихо шепнеха искрени думи на благодарност към Бога, че бе проявил снизходителност да обитава с тях.

По божествено нареждане Левиевото племе бе отделено, за службата в светилището. В най-ранните времена всеки мъж бе свещеник на собственото си домочадие. В дните на Авраам свещеничеството се смяташе за рождено право на най-големия син. Сега вместо първородните на целия Израил Господ прие Левиевото племе, което да извършва работата в светилището. С тази особена почит

Той прояви одобрението си към верността му както в придържането към Неговата служба, така и в изпълнението на съдбите Му, когато Израил отстъпи и се поклони на златното теле. Свещеничеството обаче бе определено само за семейството на Аарон. Единствено Аарон и синовете му бяха допуснати да служат пред Господа. На останалите от племето бе поверена грижата за скинията и нейното обзавеждане и те трябваше да помагат на свещениците в тяхната служба, но не биваше да принасят жертви, да изгарят тамян или да гледат светите вещи, когато те бяха покрити.

Според службата си свещениците носеха определено особено облекло. “И да направиш свети одежди за брата си Аарона, за слава и великолепие” (Изх.28:2) - такова бе божественото нареждане, дадено на Мойсей. Дрехата на обикновения свещеник бе от лен, изтъкана като едно цяло. Тя стигаше почти до петите и се придържаше в талията от бял ленен пояс, избродиран със синьо, пурпурно и червено. Ленен тюрбан или митра завършваше костюма му. При горящия храст Мойсей получи заповед да събуе обувките си, защото земята, където стоеше, бе свята. Така и свещениците не биваше да влизат в светилището с обувки на краката си. Частички прах, полепнали по тях, можеха да оскверният святото място. Те трябваше да оставят обувките си в двора, преди да влязат в светилището, и да измият ръцете и нозете си, преди да служат в скинията или на олтаря за всеизгаряне. Така постоянно бе предаван урокът, че всяко осквернение трябваше да бъде отстранено от онези, които се приближаваха в Божието присъствие.

Одеждите на първосвещеника бяха от с къпи материали и с красива изработка, съответстващи на възвишения му пост. В допълнение към ленената дреха на обикновения свещеник той носеше син хитон, също изтъкан като едно цяло. Полите му бяха украсени със златни звънчета и нарове от синьо, пурпурно и алено. Освен това той носеше и ефод - една по-къса дреха, изработена от злато, от синя, пурпурна и бяла прежда. Той бе препасан с пояс в същите цветове с великолепна изработка. Ефодът бе без ръкави и върху неговите избродирани със злато презрамки бяха прикрепени два ониксови камъка, на които бяха написани имената на дванадесетте израилеви племена.

Върху ефода бе нагръдникът - най-святата от свещеническите одежди. Той бе от същия материал, както ефода. Формата му бе квадратна и бе прикрепван към раменете със син ширит през златни колелца. Той бе украсен с различни скъпоценни камъни - същите, които образуват дванадесетте основи на Божия град. Това бяха дванадесет скъпоценни камъка, поставени в златни гнезда, подредени в редици по четири и както тези на презрамките, на тях бяха изгравирани имената на племената. Господното наставление бе: “Аарон, когато влиза в святото място, ще носи винаги имената на синовете на Израиля върху съдебния нагръдник на сърцето

си за спомен пред Господа” (Изх.28:29). Така и Христос - великият Първосвещеник, застъпвайки се с кръвта Си пред Отца в полза на грешника, носи в сърцето Си името на всеки каещ се, на всяка каеща се, вярваща душа. Псалмистът казва: “Аз съм сиромах и немощен, но Господ се грижи за мене” (Пс.40:17).

От дясната и от лявата страна на нагръдника имаше два големи особено скъпоценни камъка. Те бяха известни под името Урим и Тумим. Чрез тях Бог изявяваше волята Си пред първосвещеника. Когато бяха поставени въпроси за разрешение пред Господа, едно светлинно излъчваше обкръжаваше скъпоценните камъни отдясно като знак за божествено съгласие и одобрение, а облак засенчваше камъка, който бе отляво като доказателство за отхвърляне или неодобрение.

Митрата на първосвещеника се състоеше от бял ленен тюрбан, към който със син ширит бе прикрепена златна плочка с надпис “Свят Господу”. Всичко, свързано с облеклото и поведението на свещениците, трябваше да бъде такова, че да впечалява онези, които гледат с чувството за Божията святост, светостта на поклонението Му и чистотата, изисквана от онези, които идват в Неговото присъствие.

Глава 31

Грехът на Надав и Авиуд

След освещаването на скинията свещениците бяха тържествено посветени за святата си служба. Седем дни бяха извършвани специални церемонии. На осмия ден свещениците започнаха служенето си. С помощта на синовете си Аарон принесе изискваните от Бога жертви, издигна ръцете си и благослови народа. Всичко бе направено, както Бог нареди. Той прие жертвата и откри славата Си по забележителен начин - огън излезе от Господа и пояде жертвата върху олтара. Народът видя забележителното изявление на Божествена сила и се изпълни с благоговение. Пред знака на Божията слава и благосклонност всички отправиха единодушен вик на хвала и преклонение и паднаха на лицата си като в непосредственото присъствие на Йехова.

Но скоро след това внезапна и ужасна беда постигна семейството на първосвещеника. В часа на поклонението, когато хвалебствените молитви на народа се издигаха към Бога, двама от синовете на Аарон взеха кадилниците си и изгориха в тях благоуханен тамян, за да се издигне уханието пред Господа. Но те престъпиха заповедта Му, употребявайки “чужд огън” - изгориха тамяна с обикновен вместо със святия огън, който сам Бог бе запалил и бе заповядал да се използва за тази цел. Заради този грях огън излезе от Господа и ги порази пред очите на народа.

По ранг Надав и Авиуд бяха на второ място в Израил след Мойсей и Аарон. Те бяха особено почетени от Господа - бе им позволено да видят славата Му на планината заедно със седемдесетте старейшини. Но това не можеше да бъде причина, оправдаваща престъплението им или определяща го за незначително. Напротив, правеше греха им още по-тежък. Ако някои хора са получили голяма светлина, ако подобно на израилевите князе са се изкачили на планината и са имали привилегията да общуват с Бога и да живеят в светлината на Неговата слава, нека не ги ласкае мисълта, че могат след това да грешат безнаказано, че след като са били така високо почетени, Бог не ще бъде стриктен да накаже нечестието им. Това е фатална измама. Голямата светлина и дадените привилегии изискват в отговор съответстващото благочестие и святост. Бог не може да приеме нищо по-малко. Големите благословения или привилегии никога не трябва да ни приспиват в безопасност и безгрижие. Никога не трябва да стават основание за грях - получателите им не бива да смятат, че Бог не ще бъде взискателен към тях. Всички дадени от Бога привилегии са Негови средства да възпламенят духа, да придадат ревност на усилията и енергия за осъществяване на святата Му воля.

В младостта си Надав и Авиуд не бяха научени на самоконтрол. Високото положение на Аарон, липсата у него на смелост, когато се отнасяше за правото, го бяха подвели да пренебрегне дисциплината на децата си. Той напълно бе позволил на синовете си да следват своите наклонности. Дълго поддържаните навици на себеугаждане придобиха такава сила над тях, че дори отговорността на най-святата служба не бе в състояние да ги промени. Те не бяха научени да уважават авторитета на баща си и не осъзнаваха нуждата от абсолютно послушание към Божиите изисквания. Погрешната снизходителност на Аарон към синовете му ги приготви за Божия съд.

Бог възнамеряваше да научи народа Си да пристъпва към Него с почит и благоговение точно по посочения от Него начин. Той не можеше да приеме частично послушание. В това тържествено време за поклонение не бе достатъчно да бъде направено *почти* всичко, както Той бе наредил. Бог е произнесъл проклятие за хората, които отхвърлят Неговите заповеди и не различават обикновените от святите неща. Той заявява чрез пророка: "Горко на ония, които наричат злото добро, а доброто зло, които турят тъмнина за виделина, а виделина за тъмнина!... Горко на ония, които са мъдри в своите очи и които са разумни пред себе си!.., които за дарове оправдават беззаконника и отнемат от праведника правото му!... Защото отхвърлиха поуката на Господа на Силите и презряха думата на Святия Израилев" (Исая 5:20-24). Никой да не се мами, че част от Божиите заповеди са несъществени или че Той ще одобри нещо друго, а не това, което изисква. Пророк Еремия казва: "Кой ще е онзи, който казва нещо и то става, без да го е заповядал Господ?" (Плачът на Еремия 3:37). Бог не е поставил в Словото Си нито една заповед, която хората могат да изпълняват или не, без последствия. Ако човек избере друг път, а не този на стриктното послушание, ще открие, че "краят му е пътища към смърт" (Пр. 14:12).

"Тогава каза Мойсей на Аарона и на синовете му Елеазара и Итамара: "Главите си да не откриете и дрехите си да не раздерете, за да не умрете..., защото мирото за Господнето помазване е на вас." Великият водач напомни на брат си Божиите думи: "Аз ще се осветя в ония, които се приближават при Мене, и ще се прославя пред всичките люде" (Лев. 10:6, 7, 3). Аарон остана безмълвен. Той сега разбра, че смъртта на синовете му, поразени без предупреждение за такъв ужасен грях, бе резултат от личното му пренебрежение към дълга. Тази смърт скова от мъка бащиното му сърце, но той не даде израз на чувствата си. Чрез никаква проява на скръб не трябваше да прояви съчувствие към греха. Събранието не трябваше да бъде повлияно да недоволства против Бога.

Господ искаше да научи народа Си да признава правдивостта на Неговите изобличения, за да се страхуват и другите народи. В Израил имаше хора, които се нуждаеха да бъдат предупредени с тази ужасна присъда да се предпазят от предизвикателство срещу Божието дълготърпение, преди да запечатат собствената си съдба. Бог изобличава фалшивото съчувствие, което се старае да извини греха на грешника. Влиянието на греха води до отслабване на моралните възприятия и така злосторникът не може да оцени величината на престъплението си, а без осъждащата сила на Святия Дух остава почти сляп за греха си. Дълг на Христовите слуги е да показват на грешниците опасността, в която се намират. Някои хора смекчават предупреждението, като заслепяват очите на грешниците за истинския характер и резултат от греха, самозалъгвайки се, че показват милосърдие. Но всъщност те пряко се възпротивяват и спъват делото на святия Божи Дух. Приспивайки грешника на ръба на гибелта, сами стават участници в неговия грях и си навличат страхотна отговорност за своята непокаяност. Колко много хора са стигнали до разруха в резултат на това измамно съчувствие!

Надав и Авиуд никога не биха извършили този фатален грях, ако преди това не бяха почти опиянени от свободната употреба на вино. Те разбираха, че преди да се представят в светилището, където се изявяваше Божественото присъствие, бяха необходими най-внимателни и сериозни приготовления. Но чрез невъздържанието си станаха негодни за святата служба. Умовете им бяха замъглени и моралните им разбирания - притъпени, и не можеха да правят разлика между свято и обикновено. Аарон и останалите живи негови синове бяха предупредени: “Когато влизате в шатъра за срещане, да не пиете вино или спиртни питиета ни ти, ни синовете ти с тебе, за да не умрете. Това ще бъде вечен закон във всичките ви поколения, както за да разпознавате между свято и мръсно и между нечисто и чисто, така и за да учите израилтяните на всичките повеления, които Господ им е говорил чрез Мойсея” (Лев. 10:9-11). Спиртните напитки отслабват тялото, замъглят ума и снижават морала. Те пречат на хората да осъзнават светостта на свещените неща и задължителната сила на Божиите изисквания. Всички, които заемат пост на свята отговорност, трябва да бъдат хора на стриктното въздържание, за да могат умовете им ясно да различават право от грешно. Трябва да притежават и твърдост в принципа, и мъдрост, за да извършват правосъдие и да показват милост.

Същото задължение има всеки Христов последовател. Апостол Петър заявява: “Вие обаче сте избран род, царско свещенство, свят народ...” (1 Петрово 2:9). Бог изисква да запазим всичките си сили във възможно най-добро състояние, за да отдадем на нашия Създател служба, която Той да приеме. Когато се използват упояващи вещества, ще последва същият ефект, както и в случая с тези свещеници

на Израил. Съзнанието ще загуби своята чувствителност към греха и съвсем сигурно е на нейно място да започне процес на закоравяване към нечестието, докато всяка разлика между обикновеното и святото се загуби. Как тогава можем да задоволим висотата на Божиите изисквания? “Или не знаете, че вашето тяло е храм на Святия Дух, Който е във вас, Когото имате от Бога? И вие не сте свои си, защото сте били с цена купени; затова прославете Бога с телата си и с душите си, които са Божии.” “И тъй, ядете ли, пиете ли, нещо ли вършите - всичко вършете за Божията слава.” “Ако някой развали Божия храм, него Бог ще развали, защото Божият храм е свят, който храм сте вие” (1 Кор. 6:19, 20, 10:31, 3:17).

Глава 32

Законът и заветите

При сътворението си Адам и Ева имаха познание за Божия закон. Знаеха какво изисква Бог от тях, предписанията Му бяха записани в сърцата им. Когато човекът падна в престъпление, законът не бе изменен, но бе установена система за възстановяване, за да бъде човекът върнат обратно към послушание. Обещан бе Спасител и бяха установени жертвоприношения, посочващи напред към смъртта на Христос - великата Жертва за греха. Но ако Божият закон никога не бе престъпен, нямаше да има смърт, нито нужда от Спасител. Следователно нямаше да има нужда и от жертви.

Адам учеше своите потомци на Божия закон, предаван от баща на син през следващите поколения. Но въпреки милостивия промисъл за изкуплението на човека малцина приемаха този закон и му отдаваха послушание. Чрез престъплението светът стана така нечестив, че бе необходимо да бъде очистен от покварата чрез потоп. Законът бе съхранен от Ной и неговото семейство и Ной поучаваше потомците си на десетте заповеди. Когато хората отново измениха на Бога, Господ избра Авраам, за когото заяви: "...Авраам послуша гласа Ми и опази заръчването Ми, заповедите Ми, повеленията Ми и законите Ми" (Бит. 26:5). На него бе даден ритуалът на обрязването - знак, че които го приемат, са определени за служба на Бога; обет да останат отделени от идолопоклонството и да се подчиняват на Божия закон. Неуспехът на Авраамовите потомци да опазят този обет, както показа склонността им да влизат в бракове с езичници и да приемат техните обичаи, бе причина за престоя и робството им в Египет. Но поради общуването им с идолопоклонници и поради насилственото им подчиняване от египтяните схващанията им за Божеството все повече се покваряваха от отвратителните и жестоки учения на езичеството. Затова като ги изведе от Египет, Господ слезе на Синай, обкръжен от слава и обиколен от Своите ангели, и сред страхотно величие изговори закона Си на всеослушание пред народа.

Дори тогава Той не повери Своите заповеди на паметта на народа, който лесно забравяше Неговите изисквания, а ги написа на каменни плочи. Искаше да премахне възможността Израил да смеси езически традиции с Неговите свети заповеди или да приспособи изискванията Му към човешки наредби или обичаи. Но Бог не спря дотук - да им даде заповедите на Декалога. Народът бе показал, че много лесно се отклонява, и за да не остави възможност за изкушение, Бог нареди на Мойсей да напише точно това, което Той заповядва - съдби и закони, даващи и

най-малките подробности за Неговите изисквания към народа. Тези указания се отнасяха до задълженията на хората към Бога, до задълженията им един към друг и към чужденците и бяха просто принципите на десетте заповеди, приложени по такъв специален начин, че никой да не може да сгреши. Те бяха предназначени да пазят светостта на написаните върху каменните плочи десет заповеди.

Ако човекът бе опазил Божия закон, както бе даден на Адам след грехопадението му, ако Ной и Авраам го бяха опазили, нямаше да бъде нужна наредбата за обрязване. И ако потомците на Авраам бяха опазили завета, символизиран с обрязването, те нямаше да бъдат въвлечени в идолопоклонство, нито пък би било необходимо да понесат живот на робство в Египет. Щяха да опазят Божия закон в умовете си и нямаше да е нужно той да бъде провъзгласен от Синай или да се напише на каменните плочи; и ако човеците бяха изпълнявали принципите на десетте заповеди, не би имало нужда за допълнителните нареждания, дадени на Мойсей.

Поверената на Адам жертвена система също бе изопачена от неговите потомци. Предразсъдъци, идолопоклонство, жестокост и разпуснатост поквариха простата и пълна със значение служба, която Бог бе наредил. Чрез дългото общуване с идолопоклонци израилтяните бяха въвели в своето богослужение много езически обичаи; затова на Синай Господ им даде определени наставления относно жертвената система. След като завърши строежът на скинията, Той общуваше с Мойсей от облачния стълб над омилостивилището и му даде пълни наставления за системата на приношения и формите на богослужение, които трябваше да се спазват в светилището. Така на Мойсей бе даден церемониалният закон и той го написа в книга. Но законът с десетте заповеди, изговорен от Синай, бе написан от самия Бог на каменните плочи и се пазеше свято в ковчега.

Мнозина се опитват да смесят двете системи, като използват текстове, говорещи, че церемониалният закон премахвал моралния закон; но това е извращение на Писанията. Разграничението между двете системи е широко и ясно. Церемониалната система бе съставена от символи, посочващи Христос, Неговата жертва и свещеничество. Този обреден закон с неговите жертвоприношения и различни наредби трябваше да бъде изпълняван от евреите, докато символът срещне своята същност в смъртта на Христос, Божия агнец, Който взема греха на света. Тогава всички жертвоприношения трябваше да престанат. Това е законът, който Христос "махна го отсред и го прикова на кръста" (Кол. 2:14). Но за закона на десетте заповеди псалмистът заявява: "Господи, Твоето Слово е утвърдено на небето довека" (Пс. 119:89). А сам Христос каза: "Да не мислите, че съм дошъл да разруша закона... истина ви казвам - наблягайки на това твърдение, колкото е

възможно по-силно - докле премине небето и земята, ни една йота, ни една точка от закона няма да премине, докле всичко не се сбъдне" (Матей 5:17, 18). Тук Той учи не само какви са изискванията на Божия закон и какви са били те тогава, но и че тези изисквания ще траят, докато небето и земята съществуват. Законът на Бога е толкова неотменим, както и Неговият престол. Бог ще запази изискванията си към човечеството през всичките векове.

За провъзгласения от Синай закон Неемия казва: "Ти слезе на Синайската планина, та говори с тях от небето и им даде *справедливи съдби и закони на истината, и добри повеления и заповеди"* (Неемия 9:13). А Павел, "апостолът на езичниците" заявява: "Законът е свят и заповедта свята, праведна и добра" (Римляни 7:12). Това не може да бъде никой друг закон освен декалогът, защото законът е, който казва: "Не пожелавай".

Макар че смъртта на Спасителя преустанови закона на символите и сенките, тя ни най-малко не премахва задължителността на моралния закон. Напротив, самият факт, че бе необходимо Христос да умре, за да направи омилостивение за престъпването на този закон, доказва, че той е непроменим.

Хората, които твърдят, че Христос дойде, за да прекрати действието на Божия закон и да премахне стария завет, говорят за еврейската ера като за време на мрак и представят религията на евреите като състояща се просто от форми и церемонии. Но това е заблуда. На всички страници от свещената история, където са записани Божиите постъпки спрямо Неговия избран народ, се намират горящите дири на великия Аз Съм. Той никога не е давал на човешките синове по-явни изявления на Своята сила и слава, отколкото, когато бе признаван за единствен Управител на Израил и когато даде закона на народа Си. Това бе скиптър, непреминаващ в човешка ръка; и великите действия на невидимия израилев Цар бяха неизразимо величествени и страшни.

Във всички тези откровения на Божественото присъствие славата на Бога се изявяваше чрез Христос. Не само при идването на Спасителя, но и през всички векове след грехопадението и обещанието за изкупление "Бог в Христа примиряваше света със Себе Си" (2 Кор. 5:19). Христос бе основата и центърът на жертвената система както в патриархалната, така и в еврейската ера. След греха на нашите първи родители между Бога и човека не е имало пряко общуване. Отец е предал света в ръцете на Христос, Който чрез Своето ходатайствено дело да изкупи човека и да защити авторитета и светостта на Божия закон. Всяко общуване между Небето и падналата раса е ставало чрез Христос. Божият Син бе, който даде на първите ни родители обещанието за изкуплението. Той бе, Който се разкриваше на патриарсите. Адам, Ной, Авраам, Исаак, Яков, Мойсей разбираха евангелието. Те

очакваха спасение чрез Заместника и Гаранта на човека. Тези святи мъже от миналото общуваха със Спасителя, Който трябваше да дойде на този свят в човешка плът; а някои от тях и говореха с Христос и с небесните ангели лице с лице.

Христос не бе само Водител на евреите в пустинята - Ангелът, в Когото бе името на Йехова и Който, забулен от облачния стълб, вървеше пред множеството - но и Този, Който даде закона на Израил. (Виж в Приложението заб. 10.) Сред страшната слава на Синай Христос обяви в присъствието на народа десетте заповеди на закона на Своя Отец. Той бе, Който даде на Мойсей закона, издълбан на каменните плочи.

Христос бе, Който говореше на народа Си чрез пророците. Апостол Петър пише на християнската църква, че пророците "пророкуваха за благодатта, която бе назначена за вас, като издирваха кое или какво време посочваше *Христовият Дух*, Който беше в тях, когато предизвестяваше Христовите страдания и след това славите" (1 Петрово 1:10, 11). Христовият глас е, Който говори и на нас чрез стария завет. "Свидетелството Исусово е Духът на пророчеството" (Откровение 19:20 - ЦП).

В своите поучения, когато бе лично сред човеците, Исус насочваше умовете на хората към стария завет. Той каза на евреите: "Вие изследвате Писанията, понеже мислите, че в тях имате вечен живот; и те са, които свидетелстват за Мене" (Йоан 5:39). По това време книгите на Стария завет бяха единствената съществуваща част от Библията. И Божият Син заяви: "Имат Мойсея и пророците; нека слушат тях." И добави: "Ако не слушат Мойсея и пророците, то и от мъртвите да възкръсне някой, пак няма да се убедят" (Лука 16:29, 31).

Христос бе, Който даде церемониалния закон. Даже и след като този закон не трябваше вече да се спазва, Павел го представи на евреите в неговото истинско значение и стойност, показвайки мястото му в изкупителния план и отношението му към Христовото дело; и великият апостол нарича този закон славен, достоен за Божествения си Автор. Тържествената служба в светилището символизираше великите истини, които щяха да бъдат разкривани през следващите поколения. Облакът тамян, издигащ се заедно с молитвите на Израил, представлява Исусовата правда, която единствено може да направи молитвата на грешника приемлива от Бога; окървавената жертва на жертвения олтар свидетелстваше за идещия Изкупител; а от Светая Светих проблясваше видимият знак на Божественото присъствие. По този начин в течение на векове на тъмнина и отстъпничество вярата се запазваше жива в сърцата на хората, докато настана времето за идването на обещания Месия.

Исус бе светлината на Своя народ - светлината на света преди още да дойде на земята в човешки образ. Първият лъч светлина, пронизал мрака, в който грехът бе обвил света, излезе от Христос. От Него е идвал и всеки лъч на небесна светлина, който е падал над жителите на земята. В изкупителния план Христос е Алфата и Омегата - Първият и Последният.

Откакто Спасителят проля кръвта Си за изкупването на греховете и се възнесе на небето "да се яви... пред Божието лице за нас" (Евреи 9:24), светлина е струяла от Голготския кръст и от святите места на небесното светилище. Но по-ясната светлина, която ни е дадена не трябва да ни кара да презираме дадената в по-ранните времена чрез символите, сочещи към идващия Спасител. Христовото евангелие хвърля светлина върху еврейската религиозна система и придава значение на церемониалния закон. Когато се откриват нови истини и онова, което е било известно от началото, се постави в по-ясна светлина, характерът и целите на Бога се изявяват в Неговите постъпки към избрания Му народ. Всеки допълнителен лъч светлина, който получаваме, ни дава по-ясно разбиране на изкупителния план, представляващ действието на Божествената воля за спасението на човека. Виждаме нова красота и сила в боговдъхновеното Слово и изучаваме страниците му с по-дълбок и по-всепоглъщащ интерес.

Мнозина поддържат становището, че Бог е поставил разделяща стена между евреите и външния свят; че Неговата грижа и любов, оттеглени до голяма степен от останалото човечество, са били съсредоточени към Израил. Но Бог нямаше намерение Неговият народ да изгражда стена на разделение между себе си и своите съчовеци. Сърцето на Безпределната Любов милееше за всички жители на земята. Макар че те Го бяха отхвърлили, Той постоянно се стремеше да им се открива и да ги прави участници в Своята любов и благодат. Неговото благословение бе подарено на избрания Му народ, за да може той от своя страна да благославя другите.

Бог призова Авраам и му даде благополучие и почест; и верността на патриарха бе светлина за хората от всички страни, в които той пребиваваше. Авраам не се затваряше за хората около него. Той поддържаше приятелски отношения с царете на съседните народи и някои от тях го удостояваха с голямо уважение; а неговата честност и несебелюбие, неговата храброст и благотворителност представяха Божия характер. В Месопотамия, в Ханаан, в Египет и даже на содомските жители небесният Бог бе разкрит чрез Неговия представител.

Така на египетския народ и на всички народи, свързани с това мощно царство, Бог изяви Себе Си чрез Йосиф. Защо Господ избра да издигне Йосиф толкова високо сред египтяните? Той можеше да осигури някакъв друг начин, за да

постигне целите Си с чадата на Яков; но пожела да направи Йосиф светлина и го постави в палата на царя, за да може небесното осветление да огрее надлъж и шир. Чрез своята мъдрост и справедливост, чрез чистотата и благотворителността в ежедневния си живот, чрез посвещението си на интересите на хората - и то хора от идолопоклонническа нация - Йосиф бе представител на Христос. В лицето на своя благодетел, към когото целият Египет се обръщаше с благодарност и хвала, този езически народ трябваше да види любовта на Своя Творец и Изкупител. Така и в лицето на Мойсей Бог постави светлина край трона на най-великото земно царство, та всички, които пожелаеха, да могат да научат за истинския и живия Бог. И цялата тази светлина бе дадена на египтяните, преди Божията ръка да се протегне над тях за съд.

При освобождението на Израил от Египет надлъж и шир бе пръснато познанието за Божията сила. Военолюбивите жители на ерихонската крепост потрепериха. "Като чухме, сърцата ни се стопиха, казва Раав, и в никого не остана вече душа поради вас, защото Господ, вашият Бог, Той е Бог на небето горе и на земята долу" (Исус Навиев 2:11). Векове след Изхода филистимските свещеници напомниха на народа си египетските язви и го предупредиха да не се противопоставя на израилевия Бог.

Бог призова Израил и го благослови, и го издигна чрез послушание на Неговия закон не само той да получи Божието благоволение и само той да приеме Божиите благословения, но чрез Израил Бог да се открие на всички земни жители. Тъкмо за изпълнението на тази цел Той заповяда на людете да стоят отделени от съседните идолопоклоннически народи.

Идолопоклонството и всички, произлизащи от него грехове, бяха отвратителни на Бога и Той заповяда на народа Си да не се смесва с другите народи да не "*върши според делата им"* и да забравя Бога. Забрани на евреите да встъпват в брак с идолопоклонници, за да не бъдат сърцата им отклонени от Него. И днес, както и тогава, е необходимо Божият народ да бъде чист, "неопетнен от света". Божиите люде трябва да се пазят от светския дух, защото той е противоположен на истината и правдата. Но Бог не възнамеряваше народът Му да се затваря в себе си, в някаква изключителна себеправедност, та да не може да влияе на света.

Както своя Учител последователите на Христос във всеки век трябваше да бъдат светлината на света. Спасителят каза: "Град, поставен на хълм, не може да се укрие. И когато запалят светило, не го турят под шиника, а на светилника, и то свети на всички, които са вкъщи" - т.е. в света, и добавя: "Също така нека свети вашата виделина пред човеците, за да виждат добрите ви дела и да прославят вашия Отец, Който е на небесата" (Матей 5:14-16). Тъкмо това правеха и Енох, и Ной, и

Авраам, и Йосиф, и Мойсей. Тъкмо това Бог желаеше да прави и Неговият народ, Израил.

Но собственото зло сърце на неверие, контролирано от Сатана, накара израилтяните да скрият светлината си вместо да я пръскат сред околните народи; тъкмо този тесногръд дух ги караше или да следват безбожните обичаи на езичниците, или да се затварят в горда изключителност, сякаш Божията любов и грижа е само за тях.

Библията представя както два закона - единият непроменим и вечен, а другият спомагателен и временен, така и два завета. Заветът на благодатта бе сключен с човека за първи път в Едем, когато след грехопадането се даде Божествено обещание, че семето на жената ще смаже главата на змията. Този завет предлагаше прощение и подпомагаща Божия благодат за бъдещо послушание чрез вяра в Христос. Той също така обещаваше и вечен живот при условие на вярност спрямо Божия закон. Така патриарсите получаваха надеждата за спасение.

Същият този завет бе подновен с Авраам в обещанието: "В твоето потомство ще се благословят всичките народи на земята..." (Бит. 22:18). Обещанието сочеше към Христос. Така го разбираше и Авраам (виж Галатяни 3:8, 16) и се уповаваше на Христос за прощението на греховете. Точно тази вяра му се счете за праведност. Заветът с Авраам също поддържаше и защитаваше авторитета на Божия закон. Бог се яви на Авраам и каза: "Аз съм всемогъщият; ходи пред Мене и бъди непорочен" (Битие 17:1). Свидетелството на Бога за Неговия верен служител бе: "Авраам послуша гласа Ми и опази заръчването Ми, заповедите Ми, повеленията Ми и законите Ми." И Господ му заяви: "И ще утвърдя завета Си между Мене и тебе и потомците ти след тебе през всичките им поколения за *вечен завет*, че ще бъда Бог на тебе и на потомството ти след тебе" (Битие 26:5, 17:7).

Макар този завет да бе направен с Адам и подновен с Авраам, той не можеше да бъде утвърден до смъртта на Христос. Заветът съществуваше чрез Божието обещание, от времето, когато се даде първото обещание за изкупление; приемаше се чрез вяра; но откакто бе установен чрез Христос, бе наречен нов завет. Божият закон бе основата на този завет, който бе просто ред за довеждането на хората в хармония с Божествената воля, поставяйки ги там, където те биха могли да бъдат послушни на Божия закон.

Друг договор - наречен в Писанието "старият" завет - бе сключен между Бога и Израил на Синай и тогава бе приложен чрез кръвта на една жертва. Авраамовият завет бе потвърден с кръвта на Христос и бе наречен "вторият" или "новият" завет, защото кръвта, чрез която бе запечатан, трябваше да се пролее след кръвта на първия завет. Че Новият завет бе валиден в дните на Авраам, е очевидно от факта,

че тогава той бе определен както чрез обещания, така и чрез клетва на Бога - "две неизменими неща, в които не е възможно за Бога да лъже" (Евреи 6:18, Изход 24:7).

Но ако Авраамовият завет съдържаше обещанието за изкуплението, тогава защо бе нужно да се прави друг завет на Синай - в робството си хората до голяма степен бяха загубили познанието за Бога и за принципите на Авраамовия завет. При избавлението от Египет Бог поиска да им разкрие Своята мощ и милост, за да Го заобичат и да Му се доверят. Той ги доведе при Червеното море - където, подгонени от египтяните, бягството им изглеждаше невъзможно - за да могат да осъзнаят своята пълна безпомощност, своята нужда от Божествена помощ; и тогава издейства тяхното избавление. По този начин те бяха изпълнени с любов и благодарност към Бога и с доверие в Неговата сила да им помага. Той ги бе привързал към Себе Си като техен избавител от временното робство.

Но в умовете им трябваше да се запечата една много по-голяма истина. Живеещи сред идолопоклонство и поквара, те нямаха истинско понятие за светостта на Бога и за извънредно голямата греховност на собствените си сърца, за своята съвършена неспособност да отдават послушание на Божия закон и за нуждата си от Спасител. Всичко това те трябваше да научат.

Бог ги доведе при Синай; изяви силата Си; даде им закона Си с обещанието за големи благословения при условие на послушание: "...ако наистина ще слушате гласа Ми и ще пазите завета Ми, то... ще Ми бъдете царство свещеници и свят народ" (Изход 19:5, 6). Людете не осъзнаваха греховността на собствените си сърца и че без Христос е невъзможно да пазят Божия закон; затова с радост влязоха в завет с Бога. Чувствайки, че са в състояние да установят своя собствена правда, те заявиха: "Всичко, каквото е казал Господ, ще вършим и ще бъдем послушни" (Изход 24:7). Бяха свидетели на страшното величие, с което бе провъзгласен Божият закон, и бяха треперили от страх пред планината; но само няколко седмици изминаха и нарушиха завета си с Бога, и се поклониха на направен образ. Те не можеха да се надяват на Божията благодат чрез един завет, който бяха нарушили. И сега, виждайки своята греховност и нужда от прощение, бяха доведени до там, че да почувстват нуждата си от Спасителя, разкрит в Авраамовия завет и представен сянково в жертвоприношенията. Сега чрез вяра и любов те бяха привързани към Бога като към техен избавител от робството на греха. Сега бяха подготвени да оценят благословенията на новия завет.

Условията на "стария" завет бяха "слушай и живей": "...ако човек прави това, ще живее" (Езекиил 20:11, Левит 18:5), но "проклет, който не потвърждава думите на тоя закон, като ги изпълнява" (Втор. 27:26). "Новият завет" бе установен на "по-добри обещания" - обещанието за прощението на греховете и за Божията благодат,

която подновява сърцето и го довежда в хармония с принципите на Божия закон. "Но ето завета, който ще направя с израилевия дом след ония дни, казва Господ: *ще положа закона Си* във вътрешностите им *и ще го напиша в сърцата им*... ще *простя* беззаконието им и греха им няма да помня вече" (Еремия 31:33, 34).

Същият закон, който бе издълбан на каменните плочи, бива записан от Святия Дух на плочите на сърцето. Вместо да тръгнем да установяваме своя собствена правда, ние приемаме Христовата правда. Неговата кръв изкупва нашите грехове. Неговото послушание бива прието за нас. Тогава подновеното от Святия Дух сърце ще принася "плодовете на духа". Чрез благодатта на Христос ние ще живеем в послушание на Божия закон, написан в сърцата ни. Имайки Христовия дух, ние ще ходим така, както Той е ходил. Чрез пророка той заявява за Себе Си: "Драго ми е, Боже мой, да изпълнявам Твоята воля. Да! Законът ти е дълбоко в сърцето Ми" (Пс. 40:8). А когато беше между човеците, Той каза: "Не Ме е оставил Отец самичък, защото Аз правя всякога онова, което е Нему угодно" (Йоан 8:29 - ЦП).

Апостол Павел ясно представя това отношение между вярата и закона в Новия завет. Той казва: "...*оправдани чрез вяра* имаме мир с Бога чрез нашия Господ Исус Христос." "Тогава чрез вяра разваляме ли закона? Да не бъде! Но утвърждаваме закона!" "Понеже това, което бе невъзможно за закона поради туй, че бе отслабнал чрез плътта - апостолът не можеше да оправдае човека, защото в греховното си естество той не можеше да спазва закона, - Бог..., като изпрати Сина Си в плът, подобна на греховна плът, и в жертва за грях, и осъди греха в плътта, за да се изпълнят *изискванията на закона* в нас, които ходим не по плът, но по дух" (Римляни 5:1, 3:31, 8:3, 4).

Божието дело е същото във всички времена, макар да има различни степени на развитие и различни изявления на Божията сила за посрещане на човешките нужди в различните векове. Започвайки с първото евангелско обещание и минавайки през патриархалната и еврейската ера, а дори и до днес, ние виждаме постепенно разкриване на Божиите намерения в плана на изкуплението. Спасителят, символизиран в обредите и в церемониите на еврейския закон, е съвсем същият, открит и в евангелието. Облаците, които обвиваха Божествения Му образ, са се премахнали; мъглите и сенките са изчезнали; и Исус, Изкупителят на света, стои открит. Този, Който прогласи закона от Синай и връчи на Мойсей заповедите на обредния закон, е същият, Който изговори проповедта на планината. Великите принципи на любовта към Бога, които Бог изложи като основа на закона и пророците, са само едно повторение на онова, което бе говорил чрез Мойсей на еврейския народ: "Слушай Израилю, Йехова, нашият Бог, е един Господ; и да

възлюбиш Господа, твоя Бог, с цялото си сърце, с цялата си душа и с всичката си сила" "...да обичаш ближния си както себе си" (Втор. 6:4, 5; Левит 19:18). Учителят е един и в двата завета. Божиите изисквания са едни и същи. Принципите на Божието управление са едни и същи. Защото всички произлизаме от Онзи, "у когото няма изменение или сянка от промяна" (Яков 1:17).

Глава 33

От Синай до Кадис

Изграждането на скинията започна скоро след като израилтяните пристигнаха на Синай. За първи път свещената постройка бе издигната на открито във втората година от Изхода. Последваха посвещение на свещениците, празнуване на Пасхата, преброяване на народа и приключване на различни приготовления на гражданската и религиозната система на Израил. Така почти една година людете прекараха на стан край Синай. Тук богослужението им придоби по-определена форма, бяха издадени закони за управление на народа и се подготви по-действена организация за навлизане в Ханаанската земя.

Управлението на Израил се характеризираше с изрядна организация, чудна по съвършенство и простота. В еврейската структура се разкриваше редът, така превъзходно проявен в изрядността и управлението на всички Божии дела. Бог бе центърът и авторитетът на ръководството, върховен Господар на Израил. Мойсей беше видимият водач на народа по Божие нареждане, за да управлява в Негово име съобразно закона Му. По-късно измежду старейшините на племената бе избран съвет от седемдесет души. Той трябваше да подпомага Мойсей в главните народни дела. Следваха свещениците, които се допитваха до Господа в светилището. Началници или князе управляваха племената. Под тях бяха “хилядници, стотници, петдесетници, десетници” и най-накрая - служители, които можеха да се използват за специални длъжности (Второз. 1:15).

Еврейският стан бе нареден по точно установен начин. Бе разделен на три големи части, всяка от които имаше определено място. В центъра бе скинията, обиталището на невидимия Цар. Около нея бяха настанени свещениците и левитите. След тях се разполагаха всички други племена.

На левитите бе поверена грижата за скинията и за принадлежащите към нея вещи както по време на стануването, така и по време на път. При тръгване те трябваше да разглобяват свещената скиния и когато стигнеха до място за почивка, да я разпъват. Никое лице от друго племе не бе допустимо да се приближи до скинията - за това съществуваше смъртна заплаха. Левитите бяха разделени на три групи - потомци на тримата Левиеви синове - и всяка група имаше свой особен пост и работа. Пред скинията и най-близо до нея бяха шатрите на Мойсей и Аарон. Откъм юг бяха Каатовите синове, чието задължението бе да се грижат за ковчега и за другите потреби. Откъм север бяха Мерариевите синове, които имаха

задължението да се грижат за стълбовете, сглобките, дъските и др., а отзад бяха Гирсоновите синове, на които бе поверена грижата за завесите и закачалките.

Мястото на всяко племе също бе точно определено. Всички трябваше да вървят и да лагеруват при своето собствено знаме, както бе наредил Господ. "Израилтяните нека поставят шатрите си всеки при знамето си, със знаковете на бащиния си дом; срещу шатъра за срещане да поставят шатрите си изоколо... както са поставили шатрите си, така и да се вдигат - всеки на реда си при знамето си" (Числа 2:2, 17). Не се позволяваше смесеното множество, придружаващо Израил от Египет, да се настанява сред племената. То трябваше да се разполага в покрайнините на стана. Изискваше се потомците му да се изключват от обществото до трето поколение (Второз. 23:7, 8).

На Израил бе заповядано да пази изрядна чистота и ред из целия лагер и околностите. Бяха установени съвършени санитарни правила. Забранено бе на всеки нечист по каквато и да е причина да влиза в лагера. Тези мерки бяха необходими за здравеопазването на това огромно множество. Необходимо бе и да се поддържа съвършен ред и чистота, за да може Израил да се радва на присъствието на святия Бог, Който заяви: "Господ, твоят Бог, ходи през сред стана ти, за да те избавя и да предава неприятелите ти пред тебе. Затова станът ти трябва да бъде свят..."

Във всички пътувания на Израил "ковчегът на Господния завет се движеше пред тях на тридневен път, за да им търси място за почивка" (Числа 10:33). Носен от Каатовите синове, свещеният ковчег със святия Божи закон трябваше да води кервана. Пред него вървяха Мойсей и Аарон, а свещениците, носещи сребърни тръби, също бяха наблизо. Те получаваха от Мойсей нареждания, които предаваха на народа с тръбите. Задължение на водачите на всяка група бе да дават определени наставления за всички движения, които трябваше да се предприемат според гласа на тръбите. Който от небрежност не се съобразяваше с наставленията, биваше наказван със смърт.

Бог е Бог на реда. Всичко, свързано с небето, е в съвършен ред. Подчинение и съвършена дисциплина отбелязват движенията на ангелското множество. Успех може да има само при ред и съгласувани действия. Бог изисква ред и система в своето дело не по-малко сега, отколкото в дните на Израил. Всички, които работят за Него, трябва да действат разумно, а не безгрижно и необмислено. Той желае делото Му да се извършва с вяра и точност, за да положи върху него печата на одобрението Си.

Самият Бог направляваше израилтяните във всичките им пътувания. Мястото на стана Той посочваше чрез спиране на облачния стълб. Ако трябваше да останат в стана, облакът спираше над светилището. Когато трябваше да продължат пътя си,

облакът се вдигаше високо над свещената скиния. Тържествен сигнал отбелязваше и спирането, и тръгването. “И когато ковчегът се дигаше на път, Мойсей казваше: “Стани, Господи, и да се разпръснат враговете Ти, и да побягнат отпред Тебе ония, които Те мразят.” А когато се спираше, той казваше: “Върни се, Господи, при десетките хиляди на израилевите хиляди” (Числа 10:35, 36).

Само 11-дневен път делеше Синай от Кадис, който бе на границите на Ханаан. Очаквайки бързо влизане в добрата земя, израилевите множества отново тръгнаха на път, когато облакът най-сетне даде сигнал за движение напред. Йехова бе извършил чудеса, като ги изведе от Египет и какви ли благословения ги очакваха сега, когато бяха в завет с Бога, приемайки Го за свой цар, когато Той ги бе признал за избран народ на Всевишния?

Но въпреки това мнозина донякъде с нежелание напуснаха мястото, където толкова дълго бяха станували. Вече бяха свикнали да гледат на това място почти като на свой дом. Сред тези гранитни стени Бог бе събрал и подслонил народа Си, отделен от всички народи, за да му повтори святия Си закон. Те обичаха да гледат Синай, по чиито побелели върхове и пусти склонове така често се бе явявала Божествената слава. Тази сцена бе така близко свързана с присъствието на Бога и на святите ангели, че изглеждаше твърде свята, за да я изоставят безгрижно или с радост.

По сигнала на тръбите обаче лагерът тръгна. В средата бе носена скинията и всяко племе вървеше на определеното си място, под собственото си знаме. Всички очи следяха с нетърпение в каква посока ще ги поведе облакът. И като тръгна на изток, където имаше натрупани само мрачни и пусти планински масиви, в много сърца се надигна чувство на мъка и съмнение.

Напред пътят ставаше все по-труден. Минаваше през каменни клисури и гола пустош. Навсякъде ги обкръжаваше голямата пустиня - “страна пуста и пълна с пропасти... страна безводна и покрита с мрачна тъмнина... страна, по която не минаваше човек и гдето човек не живееше” (Еремия 2:6). Скалистите дефилета наблизо и далеч се изпълниха с мъже, жени и деца, с животни и коли, с дълги редици стада и добитък. Поради това се напредваше бавно и уморително и множествата след дългото стануване не бяха подготвени да понесат опасностите и неудобствата на пътя.

След тридневен път се чуха открити оплаквания. Те идваха от смесеното множество, което не се бе съединило напълно с Израил и някои от него постоянно търсеха причини за недоволство. Роптаещите не одобряваха посоката на пътуването и постоянно намираха грешки във водачеството на *Мойсей*, макар да знаеха добре,

че и той като тях следваше облака. Недоволството бе заразително и скоро се пръсна из целия лагер.

Хората започнаха отново да негодуват, да крещят, искайки за ядене месо. Макар да бяха изобилно наситени с манна, не бяха доволни. По време на робството си в Египет израилтяните бяха принудени да се задоволяват с най-лека и проста храна, а изостреният апетит, възбуден от лишенията и тежкия труд, я правеше вкусна. Но много от намиращите се сега между тях египтяни бяха свикнали с по-луксозна храна и първи се оплакаха. При даването на манната точно преди Израил да стигне до Синай, Господ им бе дал месо в отговор на недоволството им, само за един ден.

Бог можеше лесно да им даде месо, както ги снабдяваше с манната, но за тяхно добро им бе наложено ограничение. Целта Му бе да ги насища с храна, по-добра от нездравословните ястия, с които мнозина бяха свикнали в Египет. Извратеният апетит трябваше да се оздрави, за да могат людете да се радват на храната, първоначално определена за човека - плодовете на земята, които Бог даде на Адам и Ева в Едем. Поради тази причина израилтяните бяха лишени в голяма степен от животинска храна.

Сатана ги изкуси да сметнат това ограничение за несправедливо и жестоко. Накара ги да се пристрастят към забранените неща. Той знаеше, че невъздържаното задоволяване на апетита щеше да доведе до чувственост, чрез която можеше по-лесно да подведе народа под своя власт. Авторът на болестите и нищетата ще напада хората там, където може да има най-голям успех. Чрез изкушения, насочени към апетита, той в голяма степен въвеждаше хората в грях още от времето, когато изкуси Ева да яде от забранения плод. Със същите тези средства подведе Израил към недоволство против Бога. Невъздържанието в ядене и пиене, водещо и тогава, както и сега, към задоволяване на низките страсти, приготвя пътя хората да пренебрегнат всички морални задължения. И когато ги нападне изкушение, имат по-малка сила за съпротивление.

Бог изведе израилтяните от Египет, за да ги настани в Ханаанската земя като чист, свят и щастлив народ. С тази цел Той ги подложи на дисциплина за тяхно добро и за доброто на потомството им. Ако доброволно се откажеха от апетита си, послушни на мъдрите Му ограничения, слабостта и болестите щяха да бъдат непознати сред тях, а потомците им щяха да притежават и физическа, и умствена сила. Щяха да имат ясно схващане за истината и греха, остра проницателност и ясна мисъл. Но нежеланието им да се подчинят на Божиите ограничения и изисквания в голяма степен им попречи да постигнат високия стандарт, който Господ желаеше да достигнат, и да получат благословенията, които бе готов да им даде.

Псалмистът казва: “Със сърцето си изпитаха Бога, като искаха ястия за лакомството си, и говориха против Бога, казвайки: “Може ли Бог да приготви трапеза в пустинята? Ето, Той удари канарата, та потекоха води и потоци преляха. А може ли и хляб да даде или да достави месо за людете Си? Затова Господ чу и се разгневи...” (Пс. 78:18-21). Недоволство и брожение се случваха често по време на пътуването от Червено море към Синай, но от съжаление към невежеството и слепотата на людете Бог не бе отговарял на греха им с наказание. Но когато им се разкри на Хорив, получиха голяма светлина, като видяха величието, силата и милостта на Бога. Затова сега тяхното неверие и недоволство им навлякоха по-голям грях. Нещо повече, според завета с Йехова се изискваше те да Го приемат за свой Цар и да се подчиняват на авторитета Му. Сега недоволството им бе бунт, който трябваше да получи съответно и значително наказание, за да бъде Израил опазен от анархия и разруха. “...Господният гняв пламна против людете и Господ порази людете с много голяма язва” (виж Числа 11 гл.). Най-виновните от роптаещите бяха погубени със светкавица от облака.

Народът в ужас потърси Мойсей да се застъпи за него пред Господа. Мойсей стори това и огънят бе угасен. В памет на тази присъда израилевият водач нарече мястото с името Киврот-атаава, “изгаряне”.

Но много скоро злото стана по-голямо отпреди. Вместо да доведе останалите живи до смирение и покаяние, тази ужасна съдба изглежда само засили недоволството им. От всички страни хората се събираха до вратите на шатрите си с писъци и оплаквания. “И разноплеменното множество, което беше между тях, показа голямо лакомство. Също и израилтяните пак плакаха и рекоха: “Кой ще ни даде месо да ядем? Ние помним рибата, която ядохме даром в Египет, краставиците, динитe, праза, червения и чесновия лук. А сега душата ни е изсъхнала; нищо няма; няма на какво да гледаме, освен тая манна.” Така те изявиха недоволството си от храната, предоставена им от техния Създател, противно на постоянното доказателство, че тя отговаря на техните нужди - въпреки преживяваните трудности нямаше нито един немощен във всичките им племена.

Сърцето на Мойсей се изпълни с мъка. Той се бе молил Израил да не бъде унищожен, въпреки че собственото му потомство можеше да стане велик народ. От любов към людете се бе молил по-скоро името му да бъде заличено от Книгата на живота, отколкото те да бъдат изтребени. Рискувал бе всичко за тях и ето сега каква бе отплатата им. За всичките си трудности, дори за въображаемите си страдания, те обвиниха него и неправедното им недоволство направи двойно по-тежко бремето на грижите и отговорността, която тежеше на раменете му. В тревогата си той бе изкушен дори да прояви недоверие към Бога. Молитвата му бе почти оплакване:

“Защо си оскърбил слугата Си? И защо не съм придобил Твоето благоволение, та си турил върху мене товара на всички тия люде?... Отгде у мене месо да дам на всички тия люде? Защото плачат пред мене и казват: “Дай ни месо да ядем.” Аз сам не мога да нося всички тия люде, защото са много тежки за мене.”

Господ чу неговата молитва и му нареди да събере седемдесет израилеви старейшини - мъже, които не само бяха в напреднала възраст, но и имаха достойнство, ясна мисъл и опит. “...и доведи ги при шатъра за срещане - каза Той, - за да застанат там с тебе. И Аз, като сляза, ще говоря там с тебе и ще взема от Духа, Който е на тебе, и ще го туря на тях; и те ще носят товара на людете заедно с тебе, за да не го носиш ти сам.”

Бог позволи на Мойсей да си избере най-верните и полезни хора, с които да сподели отговорността си. Тяхното влияние щеше да му помага да задържа буйството на народа или да потушава въставането; и все пак от този избор в края на краищата щяха да произлязат големи злини. Тези мъже нямаше да бъдат избрани никога, ако Мойсей бе повярвал на доказателствата, които имаше за Божията сила и доброта. Но той преувеличи представата си за собствените си тежести и служби, почти несъобразявайки се с факта, че бе само инструмент, с който Бог бе действал. Не можеше да бъде извинен в ни най-малка степен, че допусна в себе си духа на недоволство, който бе проклятието на Израил. Ако разчиташе напълно на Бога, Господ щеше да го води непрестанно и щеше да му даде сила за всяко възникнало обстоятелство.

На Мойсей бе заповядано да приготви народа за това, което Бог щеше да извърши за него. “Очистете се за утре и ще ядете месо; защото плачехте в ушите на Господа и казвахте: “Кой ще ни даде месо да ядем? Защото добре ни беше в Египет.” Затова Господ ще ви даде месо и ще ядете. Няма да ядете един ден, ни два дена, ни пет дена, ни десет дена, ни двадесет дена, но цял месец, догде ви излезе из ноздрите и ви омръзне, защото отхвърлихте Господа, Който е между вас и плакахте пред Него, думайки: “Защо излязохме из Египет?”

(...) Людете, сред които съм - възкликна Мойсей, - са шестотин хиляди пешаци и Ти рече: “Ще им дам да ядат месо цял месец.” Да се изколят ли за тях овците и говедата, за да им бъдат достатъчни? Или да им се съберат всичките морски риби, за да им бъдат достатъчни?”

Той бе упрекнат за недоверието си: “Скъсила ли се е Господнята ръка? Сега ще видиш ще се сбъдне ли с тебе думата Ми или не.”

Мойсей повтори на събранието думите на Господа и провъзгласи избирането на седемдесетте старейшини. Поръчението на великия водач към тези избрани мъже би могло добре да послужи като модел за благочестие на съдиите и законодателите

и в нашето съвремие: “Изслушвайте съдебните дела на братята си и съдете праведно между човека и брата му, и чужденеца, който е при него. В съда да не гледате на лице. Да изслушвате малкия, както големия, да се не боите от човешко лице, защото съдът е Божи” (Второз. 1:16, 17).

Сега Мойсей събра седемдесетте в скинията. “Тогава Господ слезе в облака и говори с Него, и като взе от Духа, Който беше на него, тури го на седемдесетте старейшини; и като застана на тях Духът, пророкуваха, но не повториха.” Както учениците в деня на Петдесетница те бяха надарени със “сила отгоре”. На Бога така бе угодно да ги приготви за тяхното дело и да ги почете в присъствието на събранието, за да създаде доверие към тях като към хора, Божествено избрани да се обединят с Мойсей в управлението на Израил.

Отново Мойсей даде доказателство за възвишения си, несебелюбив дух на велик водач. Двама от седемдесетте, смятайки се от скромност недостойни за такъв голям пост, не бяха дошли с братята си в скинията. Но Духът на Бога ги осени там, където бяха, и те също проявиха пророческия дар. Когато съобщиха на Исус Навин за това, той поиска да пресече пророкуването им като неправилно, боейки се, че то може да доведе до разделение. Застъпвайки се за честта на своя господар, той каза: “Господарю мой, Мойсее, запрети им!” Отговорът бе: “Завиждаш ли за мене? Дано всичките Господни люде бъдат пророци, та да тури Господ Духа Си на тях!”

Силен вятър духна от морето и докара ята от пъдпъдъци “до един ден път от едната страна и до един ден път от другата страна около стана. А те летяха до два лакътя над повърхността на земята”. През целия този ден, през нощта и през следващия ден народът се трудеше да събере доставената по чуден начин храна. Събраха огромни количества. “Оня, който събра най-малко, събра десет кора.” Всичко, което не бе нужно за непосредствена употреба, запазиха чрез изсушаване, така че количеството бе достатъчно за цял месец, както бе обещано.

Бог даде на людете Си не най-полезното за тях, защото го искаха настоятелно. Те не желаеха да се задоволят с храната, която бе за тяхно добро. Бунтовните изисквания бяха удовлетворени, но хората бяха оставени да понесат резултатите. Празнуваха невъздържано и невъздържаността им бързо бе наказана. “...Господ порази людете с много голяма язва.” Мнозина бяха повалени от изгаряща треска, докато най-виновните бяха погубени веднага щом вкусиха храната, за която се бяха полакомили.

В Асирот - следващия лагер след Киврот-атаава, на Мойсей предстоеше още по-горчиво изпитание. Аарон и Мариам заемаха високо почитан ръководен пост в Израил. На двамата бе дадена пророческа дарба, и двамата бяха по Божествен начин свързани с Мойсей чрез освобождаването на евреите. “И пратих пред вас Мойсея,

Аарона и Мариам” (Михей 6:4) - това са думите на Господа, изказани чрез пророк Михей. Мариам бе разкрила силния си характер още в своето детство, когато седеше край Нил, пазейки малкото кошче със скритото дете Мойсей. Бог използва нейното самообладание и такт като инструменти за опазване и освобождаване на Своя народ. Богато надарена с поетична и музикална дарба, Мариам бе водила жените на Израил с песни и танци край брега на Червено море. Имайки привързаността на народа и почитта на Небето, тя заемаше второ място непосредствено след Мойсей и Аарон. Но същото зло, най-напред въвело дисхармония в небето, се надигна и в сърцето на тази израилева жена и тя не пропусна да намери човека, който да й съчувства в нейното недоволство.

Когато посочи седемдесетте старейшини, Мойсей не потърси съвета на Мариам и Аарон, което възбуди ревността им против Мойсей. Това, че Мойсей прие с готовност съветите на своя тъст Йотор, при посещението му в стана, докато израилтяните пътуваха към Синай, бе събудило у Аарон и Мариам страх, че влиянието му върху великия водач превъзхожда тяхното. Когато съветът на старейшините бе организиран, те сметнаха, че позицията и авторитетът им не бяха зачетени. Мариам и Аарон никога не бяха изпитали тежестта на грижата и отговорността върху раменете на Мойсей. Но понеже бяха избрани да му помагат, смятаха, че споделят наравно с него бремето на водачеството и намираха за ненужно избирането на допълнителни помощници.

Както никой друг Мойсей чувстваше важността на повереното му велико дело. Той осъзнаваше слабостта си и правеше Бога свой съветник. Аарон оценяваше себе си по-високо и се доверяваше по-малко на Бога. Той пропадна, когато му бе поверена отговорност и доказа слабостта на характера си, като подло се съгласи с идолопоклонството при Синай. Но Мариам и Аарон бяха високо издигнати от Бога. Аароновото семейство бе натоварено със святата служба на свещенството. Обаче сега това засили желанието им за себевъзвишаване. “И рекоха: “Само чрез Мойсея ли говори Господ? Не говори ли и чрез нас?” (виж Числа 12 гл.). Те си мислеха, че са еднакво почетени от Бога наравно с Мойсей и че са натоварени със същия пост и авторитет.

Поддавайки се на дух на недоволство, Мариам намери причина да се оплаче от събитията, които Бог особено бе направлявал. Женитбата на Мойсей не й бе по сърце. Това, че той си бе избрал жена от друг народ, вместо някоя еврейка, бе оскърбление за нейното семейство и за националната й гордост. Тя гледаше на Сепфора със зле прикрито презрение.

Жената на Мойсей бе наречена “етиопянка”, но тя бе мадиамка и потомка на Авраам. Външно се различаваше от еврейките с малко по-тъмната си кожа. Макар

че не бе израилтянка, Сепфора бе поклонница на истинския Бог. Бе скромна, въздържана, благородна, чувствителна и много състрадателна. Поради тази причина Мойсей реши да я върне в Мадиам, когато тръгна за Египет. Той желаеше да й спести мъката при вида на съдбите, които щяха да поразят египтяните.

Когато дойде при съпруга си в пустинята, Сепфора видя, че неговите тежести изтощаваха силите му и сподели страховете си с Йотор. И той предложи мерки, които да облекчат Мойсей. Тази бе главната причина за антипатията на Мариам към Сепфора. С вид на засегната от показаното към нея и към Аарон пренебрежение тя смяташе Мойсеевата жена за виновница, упражнила влиянието си, за да попречи на Мойсей те двамата да бъдат взети в съвета, както преди. Ако Аарон стоеше твърдо за правото, той можеше да предотврати злото. Но вместо да покаже на Мариам греховността на поведението й, той й съчувстваше, слушайки оплакването й и така сподели нейната ревнивост.

Мойсей изслуша обвиненията им в пълно безмълвие. Той бе придобил този опит през годините на тежки изпитания и очакване в Мадиам - развил бе дух на смирение и дълготърпение. Този дух го приготви да посрещне с търпение неверието и недоволството на народа, а също гордостта и омразата на тези, които трябваше да бъдат негови сигурни помощници. Мойсей "беше твърде кротък, повече от всички хора, които са живели някога по лицето на земята" и затова му бе дадена Божествена мъдрост и ръководство повече, отколкото на всички други. Писанието казва: "Ще води кротките с правда и ще научи кротките на пътя Си" (Пс. 25:9). Кротките биват водени от Господа, защото приемат поучение и желаят да бъдат научени. Те имат искрено желание да познаят и да вършат Божията воля. Обещанието на Спасителя е: "Ако иска някой да върши Неговата воля, ще познае дали учението е от Бога или Аз от себе си говоря" (Йоан 7:17). И Той заявява чрез апостол Яков: "Но ако някому от вас не достига мъдрост, нека иска от Бога, Който дава на всички щедро, без да укорява, и ще му се даде" (Яков 1:5). Но обещанието е само за онези, които желаят да следват Бога напълно. Бог не насилва волята на никого; затова Той не може да води към поучение твърде гордите, които упорито следват собствените си пътища. За облягащия се на своя ум човек, който се стреми да следва личната си воля, а твърди, че върши Божията воля, е писано: "Такъв човек да не мисли, че ще получи нещо от Господа" (Яков 1:7).

Бог бе избрал Мойсей, вложил бе Духа Си в Него, а Мариам и Аарон със своето недоволство бяха виновни за невярност не само към посочения им земен водач, но и към самия Бог. Бунтовните подбудители бяха поставени лице с лице с Мойсей. "Тогава Господ слезе в облачен стълп, застана пред входа на шатъра и повика Аарон и Мариам и те двамата излязоха." Твърдението им, че имат

пророчески дар, не бе отхвърлено. Бог им бе говорил чрез видения и сънища, но колкото за Мойсей - Господ сам заяви за него, че е "верен в целия Ми дом" и че има с него най-голяма близост. Бог говореше с Мойсей "уста с уста". "Как, прочее, не се убояхте вие да говорите против слугата Ми Мойсея? И гневът на Господа пламна против тях, и Той си отиде." Облакът изчезна от скинията в знак на Божието неодобрение и Мариам бе поразена - "беше прокажена, бяла като сняг". Аарон бе пожален, но бе строго изобличен чрез наказанието на Мариам. Сега, когато гордостта им бе смирена в прахта, Аарон призна техния грях и се помоли сестра му да не бъде оставена да загине от този ужасен и смъртоносен бич. В отговор на Мойсеевите молитви проказата бе очистена. Мариам обаче бе отлъчена от стана за седем дни. Докато не бе изведена от стана, символът на Божието благословение не се върна върху скинията. От уважение към нейния висок пост и от мъка за постигналото я цялото събрание остана в Асирот в очакване на завръщането й.

Господнето неодобрение се прояви с цел да предупреди целия Израил да възпре растящия дух на недоволство и неподчинение. Ако не бяха упрекнати пред всички, завистта и недоволството на Мариам щяха да доведат до голямо зло. Завистта е една от най-отявлените сатанински черти, която може да съществува в човешкото сърце и характерът й е най-заразителен. Мъдрецът казва: "Яростта е жестока и гневът е като наводнение, но кой може да устои пред завистта?" (Пр. 27:4). Завистта първа причини несъгласие в небето и подхранването й е причинило безброй злини на хората. "Защото гдето има завист и крамолничество, там има бъркотия и всякакво лошо нещо" (Яков 3:16).

Не бива да смятаме, че е незначително нещо да говорим зло за другите или да ставаме съдии на техните подбуди и действия. "Който одумва брата или съди брата си, одумва закона и съди закона. А ако съдиш закона, не си изпълнител на закона, но съдия." Има само един Съдия, "Който ще извади на видело скритото в тъмнината и ще изяви намеренията на сърцата" (Яков 4:11; 1 Кор. 4:5). А който се заема да съди и да обвинява своя ближен, отнема прерогативите на Създателя.

Библията особено ни поучава да внимаваме да не хвърлим необмислено обвинение против призваните от Бога да действат като Негови посланици. Апостол Петър, описвайки една класа безнадеждни грешници, казва: "...а особено тия, които с нечисто пожелание следват плътските страсти и презират властта. Смели и упорити, те не се страхуват да хулят славните същества, докато ангелите, ако и да са по-големи в мощ и сила, не представят против тях хулителна присъда пред Господа" (2 Петрово 2:10, 11). А Павел в поучението си към водачите на църквата, казва: "Против презвитер не приемай обвинение, освен ако е нанесено от двама или трима свидетели" (1 Тимотей 5:19). Този, Който е възложил на хора тежки

отговорности на водачи и учители на собствения Му народ, ще държи народа отговорен за отношението му към Неговите слуги. Ние трябва да уважаваме почетените от Бога. Съдбата, постигнала Мариам, трябва да бъде упрек за всички, които се отдават на ревност и недоволстват против натоварените от Бога с бремето на Неговото дело.

Глава 34

Дванадесетте разузнавачи

Единадесет дни след като напусна планината Хорив, еврейското множество се настани на лагер в Кадис в пустинята Фаран, недалеч от границите на обещаната земя. Тук людете сметнаха, че трябва да изпратят съгледвачи да огледат страната. Мойсей представи въпроса пред Господа и Той даде разрешение с указанието за тази цел да се избере по един от началниците на всяко племе. Хората бяха избрани и Мойсей им каза да отидат да разгледат страната - каква е тя, какви са разположението и природните й дадености, какъв е народът, който живее в нея - дали е силен или слаб, многоброен или малоброен, каква е почвата и нейното плодородие и да донесат от плодовете на земята.

Те отидоха и разгледаха цялата земя, като влязоха през южната граница и стигнаха до северния край. Върнаха се след четиридесет дни. Народът на Израил лелееше големи надежди и очакваше разузнавачите с растящо нетърпение. Новината, че са се върнали, се разнесе от племе на племе и бе посрещната с радост. Всички се втурнаха да видят тези, които благополучно бяха избягнали опасностите на своето начинание. Разузнавачите донесоха плодове, показващи плодородието на земята. Беше време на гроздобер и те домъкнаха един толкова голям грозд, че бе носен от двама души. Донесоха смокини и нарове, които изобилно растяха там.

Народът се зарадва, че ще завладее една толкова добра земя и внимателно, така че да не изпусне нито дума, се вслуша в представения на Мойсей доклад. “Ходихме в земята, в която ни изпрати - започнаха съгледвачите - и наистина там текат мляко и мед. Ето и плода й” (Числа 13:17-33, 14 гл.). Хората се изпълниха с ентусиазъм, нетърпеливи да се подчинят на Господния глас и веднага да завладеят земята. Но след като описаха красотата и плодородието й, всички, освен двама от съгледвачите, се спряха на трудностите и опасностите, които стояха пред израилтяните, ако предприемат поход срещу Ханаан. Изброиха силните народи, разположени в различни части на страната и казаха, че градовете били укрепени и много големи, а народът, който живее в тях - силен, и било невъзможно да бъде победен. Изтъкнаха също, че видели гиганти - Енаковите синове - и дума не можело да става, че ще завладеят земята.

Сега картината се промени. Надеждата и куражът отстъпиха място на страхливо отчаяние. Когато съгледвачите изразиха чувствата на собствените си невярващи сърца, изпълнени с обезкуражение под влиянието на Сатана, неверието им хвърли мрачна сянка върху събранието и могъщата Божия сила, така често

проявявана в полза на избрания Му народ, бе забравена. Народът не се спря да помисли, не разсъди, че Този, Който го бе водил досега, щеше със сигурност да му даде земята. Не си спомни как чудно го бе избавил от потисниците му, прорязвайки пътека през морето и унищожавайки преследващите го фараонови множества. Не помисли за Бога и действаше така, сякаш зависеше изцяло от силата на оръжията.

В неверието си евреите ограничиха Божията сила, изразиха недоверие в ръката, която безопасно ги бе водила дотогава. Повториха старата си грешка - недоволството против Мойсей и Аарон. "Значи това е краят на нашите славни надежди - казаха те. - Това е земята, към която пътувахме през целия път от Египет, за да я притежаваме." Обвиниха водачите си, че мамят народа и въвеждат Израил в беда.

Людете отново бяха безкрайно отчаяни и разколебани. Вдигна се силен, изпълнен с мъка вик, и се смеси със смутеното недоволство на гласовете. Халев прецени ситуацията и смело застана в защита на Божието слово, като направи всичко по силите си, за да противодейства на злото влияние на неверните си спътници. За момент народът млъкна, за да чуе думите на надежда и кураж за добрата земя. Халев не се възпротиви на казаното. Стените бяха високи и хананианците бяха силни, но Бог бе обещал земята на Израил. "Да вървим напред незабавно и да я завладеем, защото можем да я превземем" - увещаваше ги той.

Но другите десет го прекъснаха, като обрисуваха пречките в още по-тъмни от първия път краски. "Не можем да излезем против ония люде, защото са по-силни от нас - заявиха те... - и всичките люде, които видяхме в нея, са превисоки мъже. Там видяхме исполините, Енаковите синове от исполинския род и пред тях нам се виждаше, че сме като скакалци. Такива се виждахме и на тях."

Тези мъже, след като веднъж бяха тръгнали по пътя на невярващите, упорито се противопоставиха на Халев и Исус Навин, на Мойсей и на Бога. Всяка стъпка напред ги правеше още по-решителни. Бяха намислили да обезкуражат всяко усилие за превземане на Ханаан. Изопачиха истината, за да подкрепят собственото си безбожно влияние. Казаха, че тая земя "изпояжда людете си". Този доклад бе не само неверен, но и лъжлив и несъстоятелен. Съгледвачите заявиха, че земята е плодородна и цветуща, а народът - с гигантски ръст. Всичко това би било невъзможно, ако климатът бе така нездравословен, че земята да "изпояжда людете си". Но отдали сърцата си на неверие, хората сами се поставиха във властта на Сатана и никой не можеше да каже докъде щеше да ги доведе той.

"Тогава цялото общество извика с висок глас и людете плакаха през оная нощ." Бързо последваха бунт и открито недоволство, защото Сатана се бе разразил и народът сякаш бе лишен от разум. Хората кълняха Мойсей и Аарон, забравили, че

Бог слушаше дяволските им думи и че покрит от облачния стълб, Ангелът на Неговото присъствие беше свидетел на ужасното им гневно избухване. С горчивина викаха: “Да бяхме измрели в египетската земя! Или в тая пустиня да бяхме измрели!” Тогава чувствата им се надигнаха против Бога. “И защо ни води Господ в тая земя да паднем от нож и жените ни, и децата ни да бъдат разграбени? Не щеше ли да ни е по-добре да се върнем в Египет? И рекоха си един на друг: “Да си поставим началник и да се върнем в Египет.” Така обвиниха не само Мойсей, но и самия Бог в измама, че им е обещал земя, която не могат да завладеят. Стигнаха дотам да си определят началник, който да ги поведе обратно към земята на страданието и робството им, откъдето бяха избавени със силната ръка на Всемогъщия.

В смирение и тревога “Мойсей и Аарон паднаха на лицата си пред цялото множество на обществото израилтяни”, незнаейки какво да сторят, за да ги върнат от тяхното безразсъдно и гневно намерение. Халев и Исус Навин се опитаха да успокоят безредието. С раздрани дрехи в знак на скръб и неодобрение се втурнаха сред хората и ясните им гласове се чуха над бурята от бунтовни оплаквания. “Земята, през която минахме, за да я съгледаме, е много добра земя. Ако бъде благоволението на Господа към нас, тогава Той ще ни въведе в тая земя и ще ни я даде - земя, гдето текат мляко и мед. Само недейте въстава против Господа, нито се бойте от людете на земята, защото те са ястие за нас; защитата им се оттегли от върху тях, а Господ е с нас; не бойте се от тях!”

Ханаанците бяха изпълнили мярката на своето нечестие и Господ не желаеше повече да ги понася. След като защитата Му се отстранеше, те щяха да бъдат лесна плячка. Чрез Божия завет земята бе обещана на Израил. Но фалшивият доклад на неверните съгледвачи бе приет и чрез него цялото събрание бе измамено. Предателите извършиха своето дело. Ако само двама мъже бяха предали лош доклад, а останалите десет бяха окуражили хората да превземат земята в името на Господа, пак поради нечестивото си неверие те щяха да предпочетат съвета на двамата. Но сега само двама защитиха правото, докато другите десет бяха на страната на бунта.

Неверните съгледвачи отхвърлиха с висок глас свидетелството на Халев и Исус и се вдигна рев двамата да бъдат убити с камъни. Безумната тълпа грабна предмети, с които да убие тези верни мъже. Хората се втурнаха с диви викове, когато изведнъж камъните паднаха от ръцете им, обзе ги ужас и се разтрепериха от страх. Бог се намеси, за да възпре убийственото им намерение. Славата на Неговото присъствие като горяща светлина освети скинията. Целият народ видя Господния знак. Един по-могъщ от тях се разкри и никой не се осмели да продължи

съпротивата си. Далите неверен доклад съгледвачи се наведоха раболепно, обзети от ужас и със затаен дъх влязоха в шатрите си.

Сега Мойсей стана и влезе в скинията. Господ му заяви: "Ще ги поразя с мор и ще ги изтребя, а тебе ще направя народ по-голям и по-силен от тях." Но Мойсей отново се застъпи за народа си. Не можеше да се съгласи те да бъдат унищожени, а сам той да стане родоначалник на по-могъщ народ. Призовавайки Божията милост, той каза: "...моля Ти се, нека се възвеличи силата на Господа мой, както си говорил, казвайки: "Господ е дълготърпелив и много милостив..." Прости, моля Ти се, беззаконието на тия люде... според както си прощавал на тия люде от Египет до тука."

Господ обеща да пожали Израил от непосредствено изтребване, но поради неверието и страхливостта му не пожела да изяви силата Си, за да подчини неприятелите му. Затова в милостта Си му показа единствения безопасен път - да се върне към Червено море.

В бунта си народът бе възкликнал: "...в тая пустиня да бяхме измрели!" Сега това пожелание щеше да се изпълни. Господ заяви: "...ще направя на вас така, както вие говорихте в ушите Ми; труповете ви ще паднат в тая пустиня и от преброените между вас, колкото сте на брой от двадесет години и нагоре, които сте роптали против Мене... Но децата ви, за които рекохте, че ще бъдат разграбени, тях ще въведа и те ще познаят земята, която вие презряхте." А за Халев Той каза: "Понеже слугата ми Халев има в себе си друг дух и той напълно Ме последва, затова него ще въведа в земята, в която влезе, и потомството му ще я наследява." Както съгледвачите бяха прекарали четиридесет дни в пътуването си, така израилевите множества трябваше да скитат в пустинята четиридесет години.

Когато Мойсей извести на людете Божественото решение, гневът им се смени с оплакване. Те знаеха, че наказанието им е сигурно. Десетте неверни съгледвачи, Божествено поразени от язвата, умряха пред очите на целия Израил, а в тяхната участ народът прочете собствената си съдба.

Сега изглеждаше като че се покайват искрено за грешното си поведение. Но те тъгуваха повече поради резултата от злата си постъпка, отколкото от съзнание за собствената си неблагодарност и непослушание. Когато разбраха, че Бог не се смили да отмени заповедта Си, упоритостта им се надигна отново и заявиха, че не искат да се връщат в пустинята. Нареждайки им да се отдалечат от земята на враговете им, Бог изпита престореното им подчинение и доказа, че не бе истинско. Те знаеха, че бяха сгрешили дълбоко, като позволиха на безразсъдните си чувства да ги завладеят и като се опитаха да убият съгледвачите, които ги увещаваха да се подчинят на Бога. Но само се ужасиха, осъзнавайки, че бяха направили страхотна

грешка, последствията от която щяха да се окажат бедствени за тях. Сърцата им останаха непроменени и търсеха само повод, за да се разбунтуват отново. Това се разкри, когато Мойсей чрез авторитета на Бога им заповяда да се върнат обратно в пустинята.

Заповедта към Израил да не влиза в Ханаан в продължение на четиридесет години бе горчиво разочарование за Мойсей, Аарон, Халев и Исус Навин, но те приеха Божественото решение без роптание. А тези, които се бяха оплаквали от Божието отношение към тях и бяха заявили, че искат да се върнат в Египет, плакаха и жалееха горчиво, когато им бяха отнети презрените от тях благословения. Те се бяха оплаквали неоснователно, затова сега Бог им даде причина за плач. Ако бяха съжалили, когато грехът им бе вярно изложен, тази присъда нямаше да бъде произнесена. Но те жалеха за наказанието. Скръбта им не бе породена от покаяние и не можеше да бъде повод за отменяне на присъдата им.

Прекараха нощта в оплаквания. Но с утрото дойде и надежда. Решиха да изкупят страхливостта си. Когато Бог им бе казал да възлязат и да превземат земята, те бяха отказали, а сега, когато им посочи пътя назад, пак се възпротивиха по същия начин. Решиха да нападнат земята и да я превземат. Може би Бог щеше да приеме делото им и да промени намеренията Си спрямо тях.

Той им бе дал привилегията и дълга да влязат в земята в определеното от Него време, но поради самоволното им неподчинение тази привилегия им бе отнета. Сатана постигна целта си, като им попречи да влязат в Ханаан, а сега ги подтикваше да направят това пред лицето на Божествената забрана, въпреки че отказаха да го сторят тогава, когато Бог го изискваше от тях. Така великият измамник спечели победата, като втори път ги подведе към бунт. Те не бяха повярвали, че Божията сила ще действа с техните усилия за завладяване на Ханаан. Но сега дръзнаха със собствени сили да изпълнят делото, за което нямаха Божествена помощ. “Съгрешихме против Господа; ние ще вървим напред и ще воюваме според всичко, каквото ни заповяда Господ, нашият Бог” (Второз. 1:41). Така ужасно ги бе заслепило престъплението им. Господ никога не им бе заповядал да “тръгнат на бой”. Неговата цел не беше да придобият земята чрез война, а чрез пълно послушание към Неговите заповеди.

Макар сърцата им да бяха непроменени, хората бяха принудени да признаят греховността и глупостта на бунта си след доклада на съгледвачите. Сега разбраха стойността на благословението, което така безумно бяха отхвърлили. Изповядаха, че собственото им неверие им бе попречило да влязат в Ханаан. “Съгрешихме” - казаха те, признавайки, че грешката бе в тях, а не в Бога, Когото така нечестно бяха обвинили в неизпълнение на обещанията Му. Макар признанието им да не

произлизаше от истинско покаяние, то оправда справедливостта на Божието отношение към тях.

Господ още действа по подобен начин, за да прослави името Си, като довежда хората да признаят Неговата справедливост. Когато изповядващите, че го обичат, се оплакват от Неговото провидение независимо от обещанията Му, те презират тези обещания и отдавайки се на непослушание, се обединяват със злите ангели против Божиите намерения. При тези случаи Господ често така надмогва обстоятелствата, че да доведе тези хора там, където биха се убедили в греха си и макар и не чрез истинско покаяние да бъдат принудени да признаят нечестивото си поведение и справедливостта, и добротата на Божието отношение към тях. Така Бог оставя противниците да действат, за да се изявят делата на тъмнината. И макар духът, подтикнал ги към злите им пътища, да не се променя коренно, те правят признания, които оправдават Божията чест и верните Му изобличения, отхвърлени и изопачени от тях. Така ще бъде и в края, когато се излее Божият гняв. Когато "Господ иде с десетки хиляди Свои светии да извърши съдба над всички", Той също ще "обяви за виновни всичките нечестивци за всичките нечестиви дела" (Юда 1:14, 15). Всеки грешник ще може да види и да признае справедливостта на присъдата си.

Въпреки Божествената присъда израилтяните се приготвиха да предприемат поход към Ханаан. Снабдени с оръжие и боеприпаси, те бяха според собствената си оценка напълно готови за битка. Но в очите на Бога и на Неговите изпълнени с мъка служители бяха жалки и неподготвени. Когато почти четиридесет години по-късно Господ нареди на Израил да възлезе и превземе Ерихон, Той му обеща да бъде с него. Ковчегът, съдържащ закона Му, бе носен пред войската. Избраните от Него водачи трябваше да направляват движението по Божествения промисъл. С такова ръководство не можеше да ги постигне никакво зло. Но сега, противно на Божията заповед и на тържествената забрана на водачите им, те тръгнаха да се срещнат с армиите на врага без ковчега и без Мойсей.

Тръбата засвири тревога и Мойсей се втурна след тях с предупреждението: "Защо престъпвате така Господното повеление, тъй като това няма да успее? Не вървете напред, защото Господ не е между вас, да не би да ви поразят неприятелите ви. Защото амаличаните и хананците са там пред вас и вие ще паднете от нож" (Числа 14:41-48).

Хананците бяха чули за тайнствената сила, която изглежда водеше този народ и за чудесата, извършени за него. И сега събраха силна войска, за да отблъснат нападателите. Атакуващата армия нямаше водач. Не бе издигнала молитва към Бога, за да й даде Той победата. Хората се втурнаха с отчаяното намерение да променят съдбата си или да умрат в битката. Макар и необучено за

война, голямото множество въоръжени мъже се надяваше с внезапна и силна атака да сломи всяка съпротива. Дръзко предизвика врага, който не се осмеляваше да нападне.

Хананците се бяха установили на едно скалисто плато, до което можеше да се стигне само през тесни проходи и с опасно изкачване нагоре. Огромният брой на еврейското множество можеше само да направи поражението по-ужасно. То запълзя бавно по планинските пътеки, изложено под смъртоносните стрели на неприятеля горе. Масивни скали се свличаха, отбелязвайки пътя си с кръвта на смазаните. Стигналите горе, изтощени от изкачването, бяха отблъснати жестоко и върнати назад, понесли огромни загуби. Бойното поле се покри с телата на убитите. Израилевата армия бе разбита напълно. Поражение и смърт бяха резултат от този опит за бунт.

Накрая, принудени да се подчинят, останалите живи се върнаха и плакаха пред Господа, но Господ не послуша гласа им, нито им даде ухо (по Второз. 1:45). Значителната победа вдъхнови за решителна съпротива неприятелите на Израил, чакали досега с трепет наближаването на това могъщо множество. Всичко, което бяха слушали, че Бог бе извършил за Неговия народ, сметнаха сега за лъжа и разбраха, че няма защо да се боят. Това първо поражение на Израил вдъхна на хананците смелост и решителност и значително увеличи трудностите на похода. На Израил не оставаше нищо друго освен да се отдръпне към пустинята пред лицето на триумфиращите си врагове, знаейки, че там трябва да бъде гробът на цяло едно поколение.

Глава 35

Бунтът на Корей

Съдбите, връхлетели израилтяните, за известно време задържаха тяхното недоволство и неподчинение, но бунтовният дух още бе в сърцата им и щеше да даде горчивите си плодове. Предишният бунт бе просто народно брожение, надигнало се от внезапен импулс на развълнуваното множество. Но сега бе образувано дълбоко съзаклятие с решително намерение да се събори авторитета на избраните от самия Бог водачи.

Корей - вдъхновителят на това движение - бе левит от семейството на Каат и братовчед на Мойсей, способен и влиятелен човек. Макар че бе посочен за служба в скинията, той бе недоволен от поста си и пожела да бъде удостоен със свещеническа служба. Това, че свещенството, принадлежало по-рано на първородния син на всяко семейство, бе дадено на Аарон и на неговото семейство, възбуди ревността и недоволството му и за известно време той тайно се противопоставяше на авторитета на Мойсей и Аарон, макар да не се осмеляваше да предприеме открит бунт. Накрая взе дръзкото решение да събори гражданската и религиозната власт. Не бе трудно да намери сподвижници. Близо до шатрите на Корей и каатците, от южната страна на светилището, бе станът на Рувимовото племе, а шатрите на двамата князе от това племе - Датан и Авирон - бяха близо до Кореевата. Двамата с готовност се присъединиха към амбициозните планове на Корей. Като потомци на най-стария Яковов син, те твърдяха, че гражданският авторитет принадлежал на тях и решиха да поделят с Корей почестите на свещенството.

Настроението на народа благоприятстваше Кореевия замисъл. След горчивото разочарование по-раншните съмнения, ревност и омраза се върнаха и израилтяните отново насочиха оплакванията си против своя търпелив водач. Те постоянно забравяха факта, че имат Божествен Водач. Забравяха, че Ангелът на завета бе невидимият им вожд, че покрито от облачен стълб, присъствието на Христос вървеше пред тях и че от Него Мойсей получаваше всичките си наставления.

Те не желаеха да се подчинят на ужасната присъда, според която всички трябваше да умрат в пустинята. Затова бяха готови да се хванат за всеки повод, за да повярват, че не Бог, а Мойсей беше водачът, произнесъл се за участта им. Най-добрите усилия на най-кроткия човек на земята не можаха да смирят неподчинението на този народ. И макар че пред тях още бяха знаците на Божието

неодобрение към предишното им неправдиво упорство - разкъсани редици и липсващи множества, сърцата им не се поучиха от това. Изкушението ги победи отново.

Скромният пастирски живот на Мойсей бе много по-спокоен и щастлив от сегашното му положение като водач на това голямо събрание от буйни духове. Но Мойсей не дръзна да избира. Вместо овчарска тояга му бе даден жезълът на властта, който не трябваше да остави, докато Бог не го освободи.

Този, Който чете тайните на всички сърца, имаше определени намерения за Корей и неговите сподвижници и даде на народа Си такива предупреждения и наставления, че да избегне измамата на заговорниците. Людете бяха видели Божията присъда, постигнала Мариам поради завистта и оплакванията й против Мойсей. Господ бе заявил, че Мойсей бе по-велик от пророк. "С него Аз ще говоря уста с уста... Как, прочее, не се убояхте - добави Той - вие да говорите против слугата Ми Мойсея?" (Числа 12:8). Тези наставления бяха отправени не само към Аарон и Мариам, но и към целия Израил.

Корей и неговите съзаклятници имаха привилегията да видят особени изявления на Божията сила и величие. Те бяха от хората, които се изкачиха с Мойсей на планината и видяха Божествената слава. Но оттогава бе настанала голяма промяна. Допуснаха изкушение, най-напред незначително, но насърчено, то се бе засилило, докато Сатана завладя умовете им и се осмелиха да изразят недоволството си. Твърдейки, че са заинтересовани за успеха на народа, първо нашепваха недоволството си един на друг, а после - на водещите мъже в Израил. Внушенията им се приемаха с такава готовност, че се осмелиха да продължат и накрая наистина си повярваха, че са движени от ревност за Бога.

Успяха да отцепят двеста и петдесет князе - хора, известни в събранието. С тази силна и влиятелна подкрепа се почувстваха уверени, че ще направят радикална промяна в управлението и ще началстват много по-добре от Мойсей и Аарон.

Завистта роди омраза, а омразата - бунт. Докато обсъждаха въпроса за правото на Мойсей да има такъв голям авторитет и чест, те започнаха да гледат на него като на заемащ завидна служба, която всеки от тях можеше също така добре да изпълнява. Сами се подведоха и взаимно се измамиха да сметнат, че Мойсей и Аарон си бяха присвоили заеманите постове. Недоволниците казаха, че водачите им се въздигнали над събранието на Господа, поемайки върху себе си свещенството и управлението, и че техният дом няма право да бъде над другите в Израил; че не са по-святи от народа и че им е достатъчно да бъдат на едно ниво със своите братя, наравно с тях почетени с Божието особено присъствие и закрила.

Следващото действие на заговорниците бе насочено към народа. За грешащите и заслужаващите укор няма нищо по-приятно от това да получат съчувствие и похвала. И така Корей и неговите съмишленици привлякоха вниманието и си осигуриха подкрепата на събранието. Обявено бе за грешка обвинението към народа, че с недоволството си е навлякъл Божия гняв. Те казаха, че събранието изобщо не е съгрешило, тъй като не е търсило нищо друго освен правата си, а Мойсей бил прекалено властен водач, обвинил в грях народа, който бил свят и Бог бил сред него.

Корей напомни историята на техните пътувания през пустинята, където бяха поставени в трудни обстоятелства и мнозина загинаха поради недоволството и непослушанието си. На слушателите им се стори, че разбират ясно нещата - че тревогите им можеше да бъдат предотвратени, ако Мойсей бе вървял по друг път. Решиха, че всичките им беди били причинени от него и че не влезли в Ханаан в резултат на погрешното ръководство на Мойсей и Аарон - че ако Корей им бил водач, щял да ги насърчава, отдавайки повече внимание на добрите им дела, вместо да ги укорява за греховете им; щяха да пътуват спокойно и успешно, вместо да се скитат насам-натам из пустинята, и да влязат направо в обещаната земя.

В тази проява на недоволство между роптаещите в събранието имаше по-голямо единство и хармония, отколкото когато и да било до този момент. Успехът на Корей сред народа увеличи доверието му в самия себе си и потвърди вярата му, че ако не бъде възпряно, окупирането на властта от Мойсей ще е фатално за свободите на Израил. Той твърдеше също, че Бог му открил нещата и го упълномощил да промени управлението, преди да стане твърде късно. Но мнозина не бяха готови да приемат обвинението на Корей и съвестта им се смути, когато си спомниха за търпеливия, саможертвен труд на Мойсей. Затова на дълбокия му интерес към Израил трябваше да се припише някой себелюбив мотив. Отново бе повторено старото обвинение, че ги е извел да погинат в пустинята, за да ограби притежанията им.

За известно време това дело се вършеше тайно. Но веднага щом движението събра достатъчно сила, гарантираща откритото избухване, Корей се появи начело на групата и публично обвини Мойсей и Аарон, че са окупирали властта, която той и неговите сподвижници имаха същото право да споделят. Последва обвинението, че са лишили народа от свободата и независимостта му. “Стига ви толкоз! - казаха заговорниците. - Цялото общество е свято, всеки един от тях, и Господ е всред тях. А защо възвишавате себе си над Господнето общество?” (виж Числа 16 гл.).

Мойсей не подозираше за този дълбоко скрит заговор и когато пред него изпъкна ужасното му значение, падна на лице, призовавайки тихо Бога. Наистина се

натъжи, но остана спокоен и силен. Получи Божествено наставление. “Утре - каза той - Господ ще покаже кои са Негови и кой е свят, и кого ще направи да се приближи при Него. Онзи, който Той избере, ще направи да се приближи при Него.” Изпитът трябваше да се отложи за сутринта, за да имат всички време за размисъл. Тогава пожелалите свещенството трябваше да дойдат с по една кадилница да принесат тамян в скинията в присъствието на събранието. Законът бе изричен: в светилището да служат само посочените за святата служба. Дори и свещениците Надав и Авиуд бяха погубени поради това, че пренебрегвайки Божествената заповед, се бяха осмелили да принесат “чужд огън”. Но Мойсей предизвика своите обвинители - щом се осмеляват да излязат с такава сериозна тъжба, да отнесат въпроса до Бога.

Отделяйки Корей от неговите последователи левити, Мойсей каза: “Малко ли ви е това, гдето израилевият Бог отдели вас от израилевото общество, та ви направи да се приближавате при Него, за да вършите службата на Господнята скиния и да стоите пред обществото, за да им служите? Той те направи да се приближиш при Него и заедно с тебе всичките ти братя левийците; а искате ли и свещенството? Така че ти и цялата ти дружина сте се събрали против Господа; защото кой е Аарон, та да роптаете против него?”.

Датан и Авирон не бяха заели толкова дръзка позиция както Корей. Надявайки се, че може да се отдръпнат от заговора, без да се покварят напълно, Мойсей ги повика при себе си, за да чуе обвиненията им против него. Но те не пожелаха да дойдат и нахално отказаха да признаят авторитета му. Отговорът им, произнесен на всеослушание, бе: “Малко ли е това, гдето си ни извел из земя, в която текат мляко и мед, за да ни измориш в пустинята, та още и владетел ли искаш да направиш себе си над нас? При това ти не си ни довел в земя, гдето текат мляко и мед, нито си ни дал да наследим ниви и лозя. Ще извърташ ли очите на тия хора? Няма да дойдем.”

Така за картината на своето робство те използваха същия израз, с който Господ бе описал обещаното им наследство. Обвиниха Мойсей, че действал престорено уж под Божествено ръководство, за да наложи по такъв начин авторитета си. Заявиха, че не желаят повече да се подчиняват и да бъдат водени като слепци ту към Ханаан, ту към пустинята според амбициозните му намерения. Така нежния баща и търпеливия пастир представиха в най-черни краски като тиранин и узурпатор. Това, че не бяха допуснати да влязат в Ханаан, бе наказание за собствените им грехове, а те го приписаха на него.

Очевидно симпатиите на народа бяха на страната на недоволната група, но Мойсей не направи усилие да се оправдае. В присъствието на събранието той

тържествено призова Бога да засвидетелства чистотата на подбудите и правотата на поведението му и усърдно Го помоли да бъде негов Съдия.

Сутринта 250-те князе начело с Корей се представиха със своите кадилници. Въведени бяха в двора на скинията, а народът се събра отвън да чака резултата. Не Мойсей събра народа, за да види погублението на Корей и сподвижниците му, а бунтовниците в сляпата си самоувереност го бяха призовали тук, за да види победата им. Голяма част от събранието открито застана на страната на Корей, чиито надежди бяха да заеме високия пост на Аарон.

Така, както бяха събрани пред Бога, "Господнята слава се яви на цялото събрание". На Мойсей и Аарон бе дадено Божественото предупреждение: "Отделете се отсред това общество, за да ги изтребя в един миг." Но те паднаха на лицата си и възкликнаха: "О, Боже, Боже на духовете на всяка твар! Ако един човек е съгрешил, ще се разгневиш ли на цялото общество?"

Корей се бе отдръпнал от събранието, за да се присъедини към Датан и Авирон, когато Мойсей, придружен от седемдесетте старейшини слезе с последно предупреждение към мъжете, отказали да дойдат при него. Множеството го последва и преди да предаде вестта си, Мойсей заяви на народа: "Отстъпете, моля ви се, от шатрите на тия нечестиви човеци и не се допирайте до нищо тяхно, за да не погинете всред всичките техни грехове." Всички послушаха предупреждението, тъй като усещаха надвиснало наказание. Главните бунтовници се видяха изоставени от хората, които бяха подмамили, но упоритостта им остана непоклатима. Те стояха със семействата си пред входовете на своите шатри, сякаш противейки се на Божественото предупреждение.

В името на израилевия Бог Мойсей сега заяви пред цялото общество: "От това ще познаете, че Господ ме е изпратил да извърша всички тия дела и че не ги правя от себе си: ако тия човеци умрат, както умират всичките човеци, или ако им се въздаде според както се въздава на всичките човеци, то Господ не ме е изпратил. Но ако Господ направи ново нещо, ако отвори земята устата си, та погълне тях и всичко, което е тяхно, и те слязат живи в ада, тогава ще познаете, че тия човеци презряха Господа."

Погледите на целия Израил бяха насочени към Мойсей и всички стояха в ужас и очакване на това, което щеше да се случи. Когато той спря да говори, твърдата земя се разтвори и бунтовниците потънаха надолу в ямата живи, с всичко, което им принадлежеше, и "погинаха отсред обществото". Народът побягна, укорявайки се за съучастие в греха им.

Но съдбата още не бе свършила. Огнени светкавици от облака убиха двеста и петдесетте мъже, принесли тамян. Тези мъже не бяха от инициаторите на бунта,

затова не бяха унищожени заедно с главните заговорници, а им бе позволено да видят края им, за да се покаят. Но те съчувстваха на бунтовниците и споделиха съдбата им.

Когато Мойсей умоляваше Израил да избегне идещото унищожение, Божествената съдба все още можеше да се възпре, стига Корей и другарите му да се бяха покаяли и да бяха потърсили прощение. Но твърдата им упоритост запечата обречеността им. Цялото събрание имаше дял в греха им защото всички повече или по-малко им съчувстваха. Но Бог в голямата си милост разграничи водачите на бунта от подведените от тях. На народа, оставил се да бъде подмамен, още веднъж бе позволено покаяние. Дадено му бе неопровержимо доказателство, че грешеше и че Мойсей бе прав. Забележителната проява на Божията сила отстрани всяко съмнение.

Исус - Ангелът, който вървеше пред евреите, се опита да ги спаси от гибел. Прощението ги чакаше да се покаят. Божието наказание бе наближило съвсем и апелираше към тях да се покаят. Бунтът им бе възпрян от особена, непреодолима небесна намеса. Ако сега откликнеха на застъпващото се за тях Божие провидение, можеше да бъдат спасени. Но макар да избегнаха съдбите поради страх от погубление, бунтът им още тлееше. Тази нощ се прибраха в шатрите си изпълнени с ужас, но непокаяни.

Приели бяха ласкателството на Корей и на другарите му, докато наистина повярваха, че са много добър народ, укоряван и обиждан от Мойсей. Ако признаеха, че Корей и неговите съмишленици бяха на грешен път, а Мойсей бе прав, щяха да бъдат принудени да приемат като слово от Бога присъдата да умрат в пустинята. Те не желаеха да й се подчинят и се опитваха да повярват, че Мойсей ги бе измамил. Дълбоко бяха таили надежда за установяване на нов ред на нещата, при който похвалата да замести укора, а безгрижието - тревогата и конфликта. Мъжете, които погинаха, им бяха говорили ласкателни думи и бяха показали голям интерес и любов към тях. Народът заключи, че Корей и сподвижниците му са били добри хора и че Мойсей по някакъв начин е станал причина за гибелта им.

Едва ли е възможно човеци да оскърбят по-силно Бога от това, да презрат и отхвърлят инструментите, които Той използва за спасението им. Израилтяните сториха не само това, но и възнамериха да предадат на смърт Мойсей и Аарон. И въпреки това не осъзнаваха нуждата да потърсят прощение от Бога за тежкия си грях. Тази нощ на изпитание прекараха не в покаяние и признание, а в измисляне на начини, с които да оспорят, че са най-големите грешници. Още таяха омраза към посочените от Бога мъже и се подготвиха да се съпротивят на авторитета им. Сатана бе готов да изкриви тяхното мислене и сляпо да ги води към унищожение.

Ужасен от вика на обречените грешници, потънали в ямата, целият Израил побягна, викайки: “Да не погълне земята и нас?... А на следния ден цялото общество израилтяни възроптаха против Мойсея и Аарона, като казваха: “Вие избихте Господните люде.” И бяха готови да постъпят жестоко с верните си, самопожертвователни водачи.

Божествената слава се появи в облака над скинията и глас от облака проговори на Мойсей и Аарон: “Оттеглете се отсред това общество, за да ги погубя в един миг.”

Вината за греха не лежеше върху Мойсей и затова той не се уплаши и не побърза да побегне и да остави обществото да загине. Забави се, проявявайки в тази ужасна криза истинската заинтересованост на пастир към повереното на грижата му стадо. Застъпи се Божият гняв да не унищожи избрания Негов народ. Чрез ходатайството си възпря ръката на отмъщението, за да не бъде погубен напълно непослушният, бунтовен Израил.

Но служителят на гнева бе излязъл. Язвата извършваше смъртоносното си дело. По наставление на брат си Аарон взе кадилница и се втурна сред обществото, за да “направи омилостивение за людете”. “А като застана между мъртвите и живите, язвата престана.” Когато димът от тамяна се въздигна, молитвите на Мойсей в скинията се възвисиха към Бога и язвата бе прекратена. Но чак след като 14 000 израилтяни паднаха мъртви в доказателство за вината на недоволството и бунта.

Дадено бе и още едно свидетелство, че свещенството бе установено за семейството на Аарон. По Божествено нареждане всяко племе приготви по един жезъл и написа на него името си. Аароновото име бе написано върху жезъла на Левий. Жезлите бяха поставени в скинията до “плочите на свидетелството”. Разцъфтяването на един от жезлите щеше да бъде знак, че Господ е избрал това племе за свещенството. На сутринта “ето, Аароновият жезъл за Левиевия дом беше покарал и произрастил пъпки, цъфнал и завързал зрели бадеми” (виж Числа 17 гл.). Той бе показан на народа и след това поставен в скинията като свидетелство за идните поколения. Това чудо разреши благополучно въпроса за свещенството.

Сега стана съвсем ясно, че Мойсей и Аарон бяха говорили чрез Божествен авторитет. Народът бе принуден да повярва нежеланата истина, че трябва да измре в пустинята. “Ето - възкликнаха те, - ние загиваме, погубени сме, всички сме погубени.” Признаха, че бяха съгрешили с бунта си против своите водачи и че Корей и неговите сподвижници бяха пострадали от справедливия Божи съд.

В бунта на Корей се вижда ясно действието на същия дух, довел до бунта на Сатана в небето, само че в по-малък мащаб. Гордостта и амбицията бяха

подтикнали Луцифер да се оплаква от Божието управление и да се старае да промени установения в небето ред. След падението му неговата цел винаги е била да вдъхва в умовете на хората същия дух на завист и недоволство, същата амбиция за пост и почести. Така той подейства в умовете на Корей, Датан и Авирон, за да подбуди желание за себевъздигане и да предизвика завист, недоверие и бунт. Сатана накара хората да отхвърлят Бога като свой Водач, отказвайки ръководството на посочените от Него мъже. Но докато богохулстваха против Бога в недоволството си против Мойсей и Аарон, людете бяха подмамени да се мислят за праведни и да сметнат верните изобличители на греховете им за повлияни от Сатана.

Не съществуват ли и днес същите злини, положили основата на Кореевото падение? Гордостта и амбицията са широкоразпространени и спотаени в сърцата. Те дават път на завист и жажда за върховенство; душата се отчуждава от Бога и несъзнателно се оттегля към редиците на Сатана. Подобно на Корей и неговите сподвижници мнозина, дори наричащи себе си Христови последователи, мислят, планират и действат с такова желание за себевъздигане, че за да спечелят одобрението и подкрепата на народа са готови да изопачат истината, да представят фалшиво Господните слуги и дори да ги обвинят в долните и себелюбиви подбуди на собствените си сърца. С упорито повтаряне на лъжата, и то без никакви доказателства, те най-накрая стигат дотам сами да я повярват. Докато се опитват да унищожат доверието на народа в посочените от Бога мъже, те наистина вярват, че вършат добро дело и Божия служба.

Евреите не желаеха да се подчинят на представените от Бога наставления и ограничения. Те им се противяха и не желаеха да приемат изобличение. Това бе тайната причина за тяхното недоволство против Мойсей. Ако бяха оставени свободно да постъпят както им е угодно, щяха по-малко да се оплакват от водача си. През цялата история на църквата се е налагало Божиите слуги навред да срещат същия дух.

С погрешно своеволие хората дават достъп на Сатана до умовете си и преминават от едно състояние на нечестието си към друго. Отхвърлянето на светлината затъмнява ума и закоравява сърцето. Така следващата стъпка в греха и отхвърлянето на още по-ясната светлина стават по-лесни, докато най-накрая се утвърди навикът да се върши зло. Грехът престава да изглежда грешен. Който вярно проповядва Божието слово, осъждащо греховете, твърде често си навлича омраза. Нежелаейки да понесат мъките и жертвите, нужни за поправлението им, хората се обръщат срещу Господния слуга и отхвърлят изобличенията му като незаслужени и жестоки. Подобно на Корей вярват, че не народът греши, а изобличителят причинява всичките тревоги. Замъглявайки съвестите си с тази измама,

завистливите и недоволните добиват кураж да сеят несъгласие в църквата и отслабват ръцете на стремящите се да я изграждат.

Всяка стъпка напред на призваните от Бога да водят делото Му, е предизвиквала подозрение. Всяко тяхно действие е било представяно в изопачена светлина от ревнивите и търсещите недостатъци. Така бе и във времето на Лутер, Веслей и на другите реформатори. Така е и днес.

Корей не би поел по този път, ако *знаеше*, че всички предадени на Израил наставления и укори бяха от Бога. Но Корей можеше да знае това. Бог бе дал неопровержими доказателства, че Той води Израил. Недоволстващите отхвърляха светлината, докато така ослепиха себе си, че и най-удивителните изявления на Неговата сила не бяха достатъчни да ги убедят. Приписаха ги на човешки и сатанински агенти. Същото извърши и народът, който в деня след унищожението на Корей и сподвижниците му дойде при Мойсей и Аарон с думите: "Вие избихте Господните люде." Въпреки най-убедителното доказателство за Божието неодобрение към поведението им - унищожението на мъжете, които ги бяха измамили - людете се осмелиха да припишат тези съдби на Сатана. Заявиха, че чрез силата на Сатана Мойсей и Аарон причинили смъртта на добри и святи човеци. Тази постъпка запечата осъждането им. Те бяха извършили против Святия Дух грях, който напълно закоравява сърцето на човека против влиянието на Божествената благодат. "Ако някой каже дума против Човешкия Син - каза Христос, - ще му се прости, но ако някой каже дума против Святия Дух - няма да му се прости..." (Матей 12:32). Нашият Спасител изговори тези думи, когато евреите приписаха на Веелзевул делата на милост, които Исус извърши чрез Божията сила. С действието на Святия Дух Бог общува с човека и своеволно отхвърлящите това действие, обявявайки го като сатанинско, прекъсват общението между душата и Небето.

Бог работи с проявленията на Своя Дух, за да изобличава и убеждава грешника. И ако накрая делото на Духа бъде отхвърлено, Бог не може да направи нищо повече за душата. Последният източник на Божествена милост е използван. Престъпникът се откъсва от Бога и няма лекарство за изцерение на греха му. Няма друга сила, чрез която Бог може да действа, за да убеждава и обръща грешника. "Оставете го!" (Осия 4:17) - това е Божествената заповед. Тогава "не остава вече жертва за грехове, но едно страшно очакване на съд и едно огнено негодувание, което ще изпояде противниците" (Евр. 10:26, 27).

Глава 36

В пустинята

Почти четиридесет години израилевите чада се скитаха в неизвестността на пустинята. “Времето - каза Мойсей, - през което пътувахме от Кадис-варни, догде преминахме потока Зарет, беше тридесет и осем години, догде се довърши изсред стана цялото поколение на воюващите мъже, както им се кле Господ. Още Господнята ръка беше против тях, за да ги изтреби изсред стана, догде се довършиха” (Второз. 2:14, 15).

През тези години на народа бе напомняно постоянно, че се намира под Божествения укор. В бунта при Кадис хората бяха отхвърлили Бога; и Бог ги бе отхвърлил за известно време. Тъй като се показаха неверни към Неговия завет, не трябваше да получат знака на завета - ритуала на обрязването. Желанието им да се върнат в земята на робството бе показало, че са недостойни за свободата и наредбата за Пасхата, установена да възпоменава освобождението от робството, не трябваше да бъде пазена.

Но продължаването на службата в скинията свидетелстваше, че Бог не бе отхвърлил напълно народа Си. Неговият промисъл още задоволяваше нуждите му. “...Господ, твоят Бог, те е благословил във всичките дела на ръцете ти - каза Мойсей, повтаряйки историята на скитанията им. - Познал е пътуването ти през тая голяма пустиня. През тия четиридесет години Господ, твоят Бог, е бил с тебе, не си останал лишен от нищо” (Второз. 2:7). А и Левитският химн, записан от Неемия, живо описва Божията грижа за Израил, проявявана дори в тези години на отхвърляне и заточение: “Ти пак в голямото Си милосърдие не ги остави в пустинята; облачният стълб не престана да бъде над тях денем, за да ги води из пътя, нито огненият стълб нощем, за да им свети по пътя, през който трябваше да минат. И Ти им даде благия Си Дух, за да ги вразумява, и не отне манната Си от устата им, и даде им вода, когато бяха жадни. Даже Ти ги храни четиридесет години в пустинята... Дрехите им не овехтяха и нозете им не отекоха” (Неемия 9:19-21).

Целта на скитането из пустинята не бе само наказание за бунтовниците и недоволстващите, но и дисциплина за растящото поколение, подготовка за неговото влизане в обещаната земя. Мойсей заяви: “...както човек наказва сина си, така и Господ, твоят Бог, наказва тебе”, “за да те смири и да те изпита, за да узнае що има в сърцето ти, дали ще пазиш заповедите Му или не. И те смири, и като те остави да огладнееш, храни те с манна (която беше храна непозната на тебе и

непозната на бащите ти), за да те научи, че човек не живее само с хляб, но че човек живее с всяко слово, което излиза из Господните уста" (Второз. 8:5, 2, 3).

"Намери го в пуста земя. Да! В пуста, дива и виеща, огради го, настави го, опази го като зеницата на окото Си." "Във всичките им скърби Той скърбеше и ангелът на присъствието Му ги избави; поради любовта Си и поради милосърдието Си Той сам ги изкупи, вдигна ги и носи ги през всичките древни дни" (Второз. 32:10; Исая 63:9).

Но докладите за техния скитнически живот описват само бунт против Господа. Въстанието на Корей бе довело до унищожение на 14 000 израилтяни, а имаше и изолирани случаи, които показаха същия дух на предизвикателство към Божествения авторитет.

При един случай синът на еврейка и египтянин, човек от смесеното множество, дошло с Израил от Египет, напусна мястото си в стана и идвайки при евреите, започна да твърди, че има право да опъне шатрата си там. Това бе забранено от Божествения закон - потомците на египтянин бяха изключени от събранието до трето поколение. Между него и един израилтянин възникна спор, въпросът бе отнесен пред съдиите и човекът бе осъден като престъпник.

Разярен от това решение, той прокле съдията и изгарян от гнева си, похули Божието име. Веднага бе заведен пред Мойсей. Дадена бе заповед: "Който хули баща си или майка си, непременно да се умъртви" (Изх. 21:17), но за такъв случай нямаше наредба. Престъплението бе така ужасно, че се почувства нужда от специално указание от Бога. Човекът бе задържан под стража, докато се получи уверение за Божията воля. Самият Бог произнесе присъдата. Под Божествена заповед богохулникът бе изведен извън лагера и убит с камъни. Свидетелите на неговия грях сложиха ръце върху главата му, като по този начин тържествено засвидетелстваха истинността на обвинението против него. Тогава първи хвърлиха камъни и после народът наоколо се присъедини в изпълнението на присъдата.

Този случай бе последван от възвестяването на закон, уреждащ подобни престъпления: "И говори на израилтяните, като речеш: "Който прокълне своя Бог, ще носи греха си. Който похули Господнето име, непременно да се умъртви. Цялото общество да го убие с камъни, бил той чужденец или туземец. Когато похули Господнето име, да се умъртви!" (Лев. 24:15,16).

Някои ще се усъмнят в Божията любов и справедливост при налагането на такова жестоко наказание за думи, изговорени в разгорещението от гняв. Но както любовта, така и справедливостта изискват да се покаже, че думите, подтикнати от омраза против Бога, са голям грях. Отплатата, постигнала първия богохулник, послужи като предупреждение за другите, че Божието име трябва да се изговаря с

почит. Но ако грехът на този човек се отминеше ненаказан, други щяха да бъдат покварени и щеше да бъде пожертван животът на много хора.

Смесеното множество, излязло с израилтяните от Египет, бе източник на постоянни изкушения и тревоги. То твърдеше, че е отхвърлило идолопоклонството, че се покланя на истинския Бог. Но ранното възпитание и подготовка бяха оформили навиците и характера на тези хора и те бяха повече или по-малко покварени от идолопоклонство и от непочтителност към Твореца. Те най-често повдигаха спор и първи се оплакваха, като заквасваха стана със своите езически обичаи и недоволства против Бога.

Скоро след връщането в пустинята бе отбелязан един случай за нарушаване на съботата при обстоятелства, които го правеха особено престъпен. Съобщението на Господа, че Той ще остави Израил без наследство, бе възбудило дух на бунт. Един от хората, разгневен от това, че не бе осигурен достъп в Ханаан, и решен да покаже предизвикателство към Божия закон, се осмели открито да престъпи четвъртата заповед, като излезе да събира дърва в събота. По време на пътуването из пустинята паленето на огън в седмия ден бе строго забранено. Забраната нямаше да бъде валидна в Ханаанската земя, където суровият климат щеше често да налага нужда от огън, но в пустинята не бе необходимо да се топлят с огън. Постъпката на този човек бе преднамерено и обмислено нарушение на четвъртата заповед - грях, извършен не от невнимание и незнание, но за предизвикателство.

Той бе хванат в самото деяние и доведен пред Мойсей. Вече бе заявено, че нарушаването на съботата трябва да се наказва със смърт, но още не бе открито как трябваше да се налага наказанието. Мойсей докладва случая пред Господа и бе дадено наставлението: "Човекът непременно трябва да се умъртви. Цялото общество да го убие с камъни вън от стана" (Числа 15:35). Греховете богохулство и преднамерено нарушаване на съботата получиха еднакво наказание, те бяха в еднаква степен израз на презрение към Божия авторитет.

В наши дни мнозина отхвърлят съботата - знака за сътворението, като еврейска наредба. Твърдят, че ако тя трябва да бъде пазена, нужно е да се наложи и смъртно наказание за нарушаването ѝ. Но ние виждаме, че богохулството получи същото наказание, както нарушаването на съботата. Трябва ли тогава да заключим, че и третата заповед трябва да бъде премахната като валидна единствено за евреите? Но аргументът, извлечен от смъртното наказание, важи за третата, петата и наистина за почти всичките десет заповеди така, както и за четвъртата. Макар че Бог сега може да не наказва веднага престъпването на Неговия закон с временни наказания, Словото заявява, че заплатата на греха е смърт и в окончателното

изпълнение на съда ще се открие, че участта на онези, които нарушават Неговите свещени заповеди, е смърт.

През всичките четиридесет години в пустинята всяка седмица чудото на манната напомняше на народа за святата задължителност на съботата. Но дори това не доведе до послушание. Макар че не се осмеляваха на открито и дръзко престъпване, както получилото такова значително наказание, мнозина се бяха отпуснали в съблюдаването на четвъртата заповед. Бог заявява чрез пророка Си: "...много оскверниха съботите Ми" (Езекиил 20:13-24) - като една от причините първото поколение да не бъде допуснато в обещаната земя. Но въпреки това и децата им не научиха урока. Пренебрежението им към съботата през 40-те години скитане бе такова, че макар да не им попречи да влязат в Ханаан, Бог заяви, че след установяването им в обещаната земя ще ги разпръсне сред езичниците.

От Кадис израилевите чада се бяха върнали в пустинята. И когато периодът на тяхното пустинно скитане беше към края си, отново "цялото общество дойде в Цинската пустиня; и людете останаха в Кадис" (Числа 20:1).

Тук Мариам умря и бе погребана. От тържествената сцена на брега на Червеното море, когато Израил излезе с песни и танци да празнува победата на Йехова, до пустинния гроб, поставил край на едно скитане, продължило цял живот - такава бе съдбата на милиони, които със славни надежди излязоха от Египет. Грехът бе отблъснал от устните им чашата на благословението. Щеше ли следващото поколение да си вземе поука?

"При всичко това те следваха да съгрешават и не вярваха поради чудесните Му дела... Когато ги умъртвяваше, тогава питаха за Него, та изново търсеха Бога ревностно. И спомниха, че Бог им беше канара и всевишният Бог - техен изкупител" (Пс. 78:32-35). Но не се обърнаха към Бога с искрено намерение. Макар когато бяха угнетявани от враговете си да търсеха помощ от Този, Който единствен можеше да избавя, все пак "сърцето им не беше право пред Него, нито бяха верни на завета Му. Но Той като много милостив прощаваше беззаконието им и не ги погубваше. Да! Много пъти въздържаше гнева Си и не подигаше всичкото Си негодувание. И си спомняше, че бяха плът, вятър, който прехожда и не се връща" (Пс. 78:37-39).

Глава 37

Ударената скала

Живият поток, който освежаваше Израил в пустинята, потече най-напред от ударената скала в Хорив. По време на всичките си скитания, където възникваше нужда, людете получаваха вода чрез чудо на Божията милост. Но водата не продължи да тече от Хорив. Винаги когато в своите пътувания поискваха вода, тя бликваше от скалите край стана им.

Чрез силата на словото Си Христос правеше да тече освежителен извор за Израил. "...и всички... са пили от същото духовно питие, защото пиеха от една духовна канара, която ги придружаваше и тая канара бе Христос..." (1 Кор. 10:4). Той бе източник на всички временни и духовни благословения. Христос - истинската Скала, бе с тях при всичките им скитания. "И те не жадуваха, когато ги водеше през пустините. Той направи да изтекат за тях води из канарата, още разцепи канарата и потекоха водите", "потекоха в безводните места като река" (Исая 48:21; Пс. 105:41).

Ударената скала бе символ на Христос, чрез който се предаваха най-скъпоценни духовни истини. Както животворните води течаха от ударената скала, така от Христос, Който бе "поразен от Бога... наранен за нашите престъпления, бит биде поради нашите беззакония" (Исая 53:4, 5), потече за изгубената раса изворът на спасението. Както скалата бе ударена веднъж, така Христос трябваше да бъде "принесен еднаж, за да понесе греховете на мнозина" (Евр. 9:28). Нашият Спасител не трябваше да бъде пожертван втори път и търсещите благословенията на Неговата благодат трябва единствено да се помолят в името на Исус, изливайки сърдечното си желание в молитва на покаяние. Такава молитва ще представи пред Господа на силите раните на Исус и тогава ще потече свежа, животворна кръв, символизирана с бликането на живата вода за Израил.

След като се установиха в Ханаан, израилтяните с голяма радост празнуваха извирането на водата от скалата в пустинята. По времето на Христос този празник се бе превърнал във внушителна церемония и съставляваше част от тържественото "Шатроразпъване", когато народът от цялата страна се събираше в Ерусалим. Във всеки от седемте дни на празника свещениците излизаха с музика и с хор от левити, за да извадят вода в златен съд от кладенеца в Силоам. Следваха ги множество поклонници, които се стремяха да се приближат до извора и да пият от него на фона на издигащите се тържествени възгласи: "...с веселие ще начерпите вода от изворите на спасението" (Исая 12:3). Тогава изваденатa от свещениците вода се

внасяше в храма под звука на тръбите и с тържествен псалм: “Ето, нозете ни стоят отвътре портите ти, Ерусалиме”, се изливаше върху олтара за всеизгаряне, а множествата с песни на възхвала, в триумфален хор се присъединяваха към музикалните инструменти и вълнуващия звук на тръбите.

Спасителят използва тази символична служба, за да насочи умовете на хората към благословенията, които дойде да им предаде: “Ако е някой жаден, нека дойде при Мене и да пие. Ако някой вярва в Мене, реки от жива вода ще потекат от утробата му, както рече писанието... А това” - рече Йоан, - каза за Духа, Който вярващите в Него щяха да приемат” (Йоан 7:37-39). Освежителната вода, бликнала в изсъхнала и безплодна земя, покриваше с цветя пустинята, течеше, за да оживотворява загиващото. Тя е символ на Божествената благодат, която само Христос може да даде - живата вода, която очиства, освежава и изпълва душата със сила. Този, в когото Христос пребъдва, има в себе си никога непресъхващ извор на благодат и сила. Исус освежава живота и просветлява пътеката на всички, които Го търсят искрено. Приета в сърцето, любовта Му ще извира в добри дела за вечен живот. Тя не само ще благославя душата, от която извира, но живият й извор ще тече в думи и дела на правда, за да освежава жадните наоколо.

Същият образ използва Христос и в разговора Си със самарянката край Якововия кладенец: “Който пие от водата, която Аз ще му дам, няма да ожаднее довека, но водата, която ще му дам, ще стане в него извор на вода, която извира за вечен живот” (Йоан 4:14). Христос обедини двата символа. Той е скалата, Той е и живата вода.

Същите красиви и изразителни символи преминават през цялата Библия. Столетия преди идването на Христос Мойсей Го посочи като скалата на Израилевото спасение (виж Второз. 32:15). Псалмистът пя за Него като за “канара моя и избавител мой”, “канара”, за която примира сърцето му, “канарата, която е много висока за мене”, “канара за прибежище”, “сила на сърцето ми”, “канара, при която прибягвам”. В песента на Давид Неговата благодат е изобразена като хладни, “тихи води” сред зелени пасища, край които небесният Пастир води стадото Си. И отново: “И от реката на Твоите сладости ще им дадеш да пият, защото у Тебе е изворът на живота” (Пс. 19:14, 62:7, 61:2, 71:3, 73:26, 94:22, 23:2, 36:8, 9). А мъдрецът заявява: “Изворът на мъдростта е като поток” (Пр. 18:4). За Еремия Христос е “изворът на живите води”, за Захария - “извор за Давидовия дом и за ерусалимските жители, за грях и за нечистота” (Еремия 2:13; Захария 13:1).

Исая Го описва като “вечна канара”, “сянка от голяма канара в изтощена земя” (Исая 26:4, 32:2). Той предава скъпоценното обещание, вълнувайки образно ума с живия поток, който блика за Израил: “Когато сиромасите и немотните

потърсят вода, а няма, и езикът им съхне от жажда, Аз, Господ, ще ги послушам, Аз, израилевият Бог, няма да ги оставя." "...ще изливам вода на жадната земя и реки на сухата почва." "Защото в пустата земя ще избликнат води и потоци в пустинята." Дадена е поканата: "О, вие, които сте жадни, дойдете всички при водите!" (Исая 41:17, 44:3, 35:6, 55:1). А в последните страници на святото Слово тази покана отеква отново. Реката с жива вода "чиста като кристал" изтича от трона на Бога и на Агнето и през вековете звъни милостивият призив: "Който е жаден, нека дойде. Който иска, нека вземе даром от водата на живота" (Откр. 22:17).

Точно преди еврейското множество да стигне до Кадис, живият поток, който толкова години бе бликал край стана, пресъхна. Намерението на Господа бе отново да изпита Своя народ. Той желаеше да види дали ще се доверят на Неговия промисъл или ще подражават на бащиното си неверие.

Сега бяха пред хълмовете на Ханаан. Неколкодневен път щеше да ги доведе до границите на обещаната земя. Бяха съвсем близо до Едом, принадлежащ на Исавовите потомци, през който минаваше пътят към Ханаан. На Мойсей бе дадено наставление: "Върнете се към север. И заповядай на людете, като им кажеш: "Ще минете през пределите на братята си, исавците, които живеят в Сиир, и те ще се убоят от вас... С пари да купувате от тях храна да ядете, още и с пари да купувате от тях вода да пиете" (Второз. 2:3-6). Тези наставления трябваше да бъдат достатъчни, за да обяснят защо снабдяването им с вода бе прекратено - щяха да пресекат добре напоявана, плодородна страна, през която минаваше прекият път към Ханаан. Бог им обеща безпрепятствено преминаване през Едом и възможност да си купуват храна, а също и вода, достатъчна за нуждите на множеството. Следователно прекратяването на чудното изливане на водата трябваше да бъде повод за радост, знак, че скитането им из пустинята е свършило. Ако не бяха ослепени от неверието си, щяха да разберат това. Но онова, което трябваше да бъде за тях доказателство за изпълнението на Божието обещание, причини съмнение и недоволство. Народът като че ли изостави всичките си надежди, че Бог ще му даде да притежава Ханаан и протестираше за изгубените благословения в пустинята.

Преди Бог да им позволи да влязат в Ханаан, те трябваше да покажат, че вярват в обещанието Му. Водата престана, преди да стигнат Едом. Тук се откри възможност кратко време да вървят с вяра, вместо с виждане. Но първият изпит разкри същия буен, неблагодарен дух, изявен от бащите им. Веднага щом се надигна в стана вик за вода, те забравиха Ръката, която толкова много години бе снабдявала нуждите им. Вместо да се обърнат към Бога за помощ, се разбунтуваха против Него и в отчаянието си възкликнаха: "О, да бяхме измрели и ние, когато братята ни

измряха пред Господа!" (Числа 20:1-13). И така, те пожелаха да бъдат сред унищожените в Кореевия бунт.

Виковете им се насочиха против Мойсей и Аарон. "Защо изведохте Господнето общество в тая пустиня да измрем в нея ние и добитъкът ни? И защо ни изведохте из Египет, за да ни доведете на това лошо място, което не е място за сеене, ни за смокини, ни за лозя, ни за нарове, нито има вода за пиене?"

Водачите излязоха на вратата на скинията и паднаха на лицата си. Отново "Господнята слава им се яви" и на Мойсей бе наредено: "Вземи жезъла и свикай обществото - ти и брат ти Аарон - и пред очите им говорете на канарата, и тя ще даде водата си. Така ще им извадиш вода из канарата..."

Двамата братя излязоха пред множеството; Мойсей бе с Божия жезъл в ръка. Бяха вече доста възрастни. Дълго бяха понасяли бунта и упорството на Израил, но сега, накрая, дори Мойсеевото търпение не издържа. "Чуйте сега вие, бунтовници! - извика той. - Да ви извадим ли вода из тая канара?" И вместо да говори на скалата, както Бог му нареди, той я удари два пъти с жезъла.

Водата бликна изобилно, за да задоволи жаждата на множеството. Но бе допуснат голям грях - Мойсей бе говорил от раздразнение. Думите му бяха по-скоро израз на човешка ярост, отколкото на свято недоволство, че Бог бе обезславен. "Чуйте сега вие, бунтовници!" - каза той. Това обвинение бе истинно, но дори истината не трябва да се изговаря с гняв и възбуда. Когато Бог бе казвал на Мойсей да изобличи бунтовния Израил, народът посрещаше думите му с мъка и трудно ги понасяше. Но Бог го бе поддържал в предаването на вестта. А когато се зае сам да обвини людете, огорчи Божия Дух и причини само вреда на народа. Очевидна бе липсата на търпение и себевладение. Така на народа бе даден повод да се усъмни дали досегашното поведение на Мойсей е било ръководено от Бога и да извини собствените си грехове. И Мойсей като тях бе оскърбил Бога. Поведението му - си казаха те - още отначало търпеше критика и неодобрение. Сега намериха търсения претекст, за да отхвърлят всички изобличения, които Бог им бе изпращал чрез Своя слуга.

Мойсей показа недоверие в Бога. "Да ви извадим ли вода?" - извика той, като че Господ нямаше да стори това, което бе обещал. "...не ме вярвахте - заяви Господ на двамата братя, - за да Ме осветите пред израилтяните." Във времето, когато водата се свърши, собствената им вяра в изпълнението на Божието обещание се разклати от недоволството и бунта на народа. Първото поколение бе осъдено да загине в пустинята заради неверието си, но същият дух се прояви и в децата им. Щяха ли те да успеят да получат обещанието? Уморени и обезсърчени, Мойсей и Аарон не направиха усилие да потушат разгарянето на народното недоволство. Ако

те самите бяха показали непоклатима вяра в Бога, щяха да представят пред народа нещата в такава светлина, която щеше да го направи способен да издържи този изпит. Ако бяха упражнили незабавно и решително авторитета, с който бяха облечени като водачи, можеха да заглушат недоволството. Техен дълг бе да положат всяко възможно усилие, за да доведат нещата до по-добро състояние, преди да помолят Бога да действа вместо тях. Ако недоволството в Кадис бе пресечено по подходящия начин, какъв низ от злини можеше да се избегне!

Чрез прибързаната си постъпка Мойсей потисна силата на урока, който Бог възнамеряваше да даде на народа Си. Скалата, символ на Христос, трябваше да бъде ударена веднъж, както и Христос трябваше веднъж да бъде принесен в жертва. И второ, необходимо бе само да се говори на скалата, както и ние трябва само да се молим за благословения в името на Исус. Второто удряне на скалата унищожи значението на красивия символ на Христос.

Нещо повече, Мойсей и Аарон си присвоиха сила, която принадлежеше единствено на Бога. Нуждата от Божествено посредничество направи този случай особено тържествен и водачите на Израил трябваше да запечатат в умовете на хората почитание към Бога и да укрепят вярата им в силата и добротата Му. Когато извикаха ядосано: "Да ви извадим ли *[ние]* вода из тая канара?", те поставиха себе си на мястото на Бога, като че силата бе в самите тях - хора, притежаващи човешки слабости и страсти. Уморен от постоянното недоволство и бунтуване на народа, Мойсей пропусна да се съобрази със своя всемогъщ Помощник и без да призове Божествената сила бе оставен да помрачи доклада на живота си с проявата на човешка слабост. Човекът, който устоя чист, прям и несебелюбив до края на делото си, най-после бе победен. Той обезслави Бога пред израилевото общество точно когато трябваше да Го възвеличи и издигне.

При този случай Бог не осъди онези, чието нечестиво поведение така бе предизвикало Мойсей и Аарон. Целият упрек падна върху водачите. Те, които стояха като Божии представители, не Го почетоха. Мойсей и Аарон се бяха почувствали оскърбени, забравили, че народът недоволстваше не против тях, а против Бога. Като гледаха на себе си, те се отдадоха на чувствата си и несъзнателно паднаха в грях, без да представят на хората голямата им вина към Бога.

Незабавно произнесената присъда доведе до горчиво и дълбоко смирение. "Господ каза на Мойсея и Аарона: "Понеже не Ме вярвахте, за да Ме осветите пред израилтяните, затова вие няма да въведете това общество в земята, която им давам." И те трябваше да умрат с бунтовния Израил преди преминаването на Йордан. Ако Мойсей и Аарон се бяха уповали на собственото си достойнство, ако се бяха предали на ярост пред лицето на Божественото предупреждение и изобличение,

вината им щеше да бъде далеч по-голяма. Но те не бяха обвинени в своеволие или предумишлен грях. Победени бяха от едно внезапно изкушение и смирението им бе незабавно и сърдечно. Господ прие покаянието им, но поради вредата, която техният грях причини на народа, Той не можа да отмени наказанието им.

Мойсей не скри присъдата си. Разказа на людете, че тъй като не е прославил Бога, няма да ги въведе в обещаната земя. Посочи им да забележат колко сурово е наказан, за да имат предвид как Бог гледа на тяхното роптаене, стоварило върху един чист човек съдбите, нанесли с греховете си. Каза им как се бе молил на Бога да отмени присъдата и как му бе отказано. "Но Господ, понеже бе се разгневил на мене поради вас, не ме послуша" (Второз. 3:26).

При всеки случай на трудност или тежко изпитание израилтяните бяха готови да обвинят Мойсей, че ги е извел от Египет, сякаш това не бе Божие дело. През всичките им пътувания, когато се оплакваха от трудностите на пътя и недоволстваха против водачите си, Мойсей им бе казвал: "Вашите роптания са против Бога. Не аз, а Бог ви избави." Но прибързаните му думи пред скалата: "Да ви извадим ли *[ние]* вода?..." означаваха всъщност, че приема тяхното обвинение; така Мойсей и Аарон щяха да ги утвърдят в неверието им и да оправдаят недоволството им. Господ желаеше да отстрани завинаги това впечатление от умовете им, като не допусна Мойсей да влезе в обещаната земя - непогрешимо доказателство, че техен водач не бе Мойсей, а могъщият Ангел, за Когото Господ бе казал: "Ето, изпращам Ангел пред тебе да те пази по пътя и да те заведе на мястото, което съм ти приготвил. Внимавайте на Него и слушайте гласа Му..., понеже Моето име е в Него" (Изх. 23:20, 21).

"Господ понеже бе се разгневил на мене поради вас..." - каза Мойсей. Очите на целия Израил наблюдаваха Мойсей и неговият грях предизвика у хората размисъл за Бога, Който го бе избрал за водач на Своя народ. Престъплението бе стигнало до знанието на цялото общество и ако бе отминато, щеше да се създаде впечатление, че неверието и раздразнението в случай на силно предизвикване могат да бъдат извинени, щом ги проявят хора на отговорни постове. Но когато чу, че единствено поради този грях Мойсей и Аарон не трябваше да влязат в Ханаан, народът разбра, че Бог не гледа на лице и със сигурност ще накаже престъпника.

Историята на Израил трябваше да бъде записана за наставление и предупреждение на идните поколения. Хората от всички бъдещи епохи трябваше да разберат, че небесният Бог е безпристрастен Управител, Който в никакъв случай не оневинява греха. Но малцина осъзнават извънредната скверност на греха. Хората ласкаят себе си, когато казват, че Бог е твърде добър, за да накаже престъпника. Но в светлината на библейската история е очевидно, че добротата и любовта на Бога Го

задължават да постъпи с греха като със зло, фатално за мира и щастието на вселената.

Дори благочестието и верността на Мойсей не можаха да отклонят въздаянието за неговата грешка. Бог бе простил на народа Си големи прегрешения, но не можеше да постъпи с греха на водачите така, както с греха на онези, които те водеха. Той бе почел Мойсей над всеки друг човек на земята. Открил му бе Своята слава и чрез него бе предал заповедите Си на Израил. Фактът, че Мойсей се радваше на толкова голяма светлина и знание, правеше греха му още по-тежък. Минала вярност няма да изкупи нито една грешна постъпка. Колкото е по-голяма светлината и колкото по-големи са дадените на човека привилегии, толкова по-голяма е и отговорността му, по-тежко е падението и наказанието му.

По човешки погледнато Мойсей не бе виновен за голямо престъпление. Грехът му е често срещан. Псалмистът казва, че той "говори несмислено с устните си" (Пс. 106:33). За човека това може да изглежда незначително, но щом Бог постъпи така сурово с този грях на най-верния Си, предпочитан слуга, Той не ще го извини и у други. Духът на себевъздигане, склонността да порицаваме нашите братя не са угодни на Бога. Хората, отдаващи се на тези злини, посяват съмнение в Божието дело и дават на невярващите повод да извиняват неверието си. Колкото е по-важен постът на човека, колкото е по-голямо влиянието му, толкова по-голяма е и нуждата да култивира в себе си търпение и смирение.

Ако Божиите деца, особено заемащите отговорни постове, бъдат накарани да си присвоят славата, която трябва да отдадат на Бога, Сатана ще тържествува. Спечелил е победа. Така падна той. Така постига най-голям успех в изкушаването на други към падение. За да бдим против неговите измами, Бог ни е дал в Словото Си толкова много уроци за опасността от себевъздигане. Всеки импулс на нашата природа, всяка склонност на сърцето трябва във всеки момент да се поставят под влиянието на Божия Дух. Ако му дадем и най-малко предимство, Сатана може и желае да използва всяко благословение, което Бог дава на човека, всеки тежък изпит, който Той допуска, за да изкушава, да безпокои и унищожава душата. Затова колкото и голяма да е духовната светлина, излята над някого, колкото и много да се радва на Божествената благосклонност и благословение, той винаги трябва да бъде смирен пред Господа, молейки се чрез вяра Бог да направлява всяка мисъл и да контролира всеки негов импулс.

Всички, които твърдят, че са набожни, имат свято задължение да бдят за духа си и да се овладяват и при най-голямо предизвикателство. Бремето, поставено върху Мойсей, бе много тежко. Малцина ще бъдат някога така сурово изпитани като него. И все пак, това не бе сметнато за извинение на греха му. Бог бе предвидил всичко

необходимо за Своите люде и ако те разчитаха на Неговата сила, никога нямаше да станат жертва на обстоятелствата. Дори най-силното изкушение не може да извини греха. Колкото и голям да е натискът върху душата, престъплението си е наше собствено дело. Нито земя, нито ад могат да накарат някого да съгреши. Сатана атакува слабите ни места, но не трябва да бъдем победени. Колкото и сурова и неочаквана да е атаката, Бог е предвидил за нас помощ и чрез Неговата сила можем да победим.

Глава 38

Пътуването около Едом

Станът на Израил при Кадис бе съвсем близо до границите на Едом. Както Мойсей, така и народът силно желаеха да минат по този път - през Едом към обещаната земя. Затова изпратиха вест до едомския цар, както Бог им нареди:

“Така говори брат ти Израил: “Ти знаеш всичките трудности, които ни сполетяха, как бащите ни слязоха в Египет... и как египтяните се отнасяха зле към нас и бащите ни, и как, когато ние извиквахме към Господа, Той чу гласа ни и изпрати един ангел, та ни изведе из Египет; и ето ни в Кадис, град в края на твоите предели. Нека минем, моля, през земята ти. Няма да минем през нивите или през лозята, нито ще пием вода от кладенците; но ще вървим през царевия друм; няма да се отбием ни надясно, ни наляво, докато не преминем твоите предели” (Числа 20:14-20).

На тази любезна молба бе отговорено със заплашителен отказ:

“Няма да преминеш през земята ми, да не би да изляза с нож против тебе.”

Изненадани от този отказ, водачите на Израил изпратиха до царя втора молба, придружена с обещанието: “Ние ще минем през друма; и ако аз и добитъкът ми пием от водата ти, ще я платим; остави ме само с нозете си да премина и нищо друго.”

“Няма да преминеш” - бе отговорът. По стръмните проходи вече бяха поставени в засада въоръжени групи едомци, така че да се премине мирно в тази посока бе съвсем невъзможно, а на евреите не бе позволено да прибягват до употреба на сила. Трябваше да предприемат дълъг обход около земята на Едом.

Ако народът се бе доверил на Бога, когато стигна до това изпитание, Предводителят на Господните множества щеше да го преведе през Едом и страх от

израилтяните щеше да обхване обитателите на земята, така че вместо враждебност, щяха да покажат благосклонност към тях. Но израилтяните не действаха точно по Божието слово и докато се оплакваха и недоволстваха, златната възможност отмина. Когато най-накрая се приготвиха да представят молбата си пред царя, получиха отказ. Още откакто напуснаха Египет, Сатана работеше усилено да осее пътя им с пречки и изкушения, за да не наследят Ханаан. А собственото им неверие отново и отново му отваряше вратата, за да се противопоставят на Божието намерение.

Важно е да се вярва в Божието слово и да се действа според него бързо, докато Божиите ангели очакват да подействат за нас. Зли ангели са готови да възпрат всяка стъпка напред. И когато Божието провидение каже на Божиите чада да тръгнат напред, когато Той е готов да извърши велики дела за тях, Сатана ги изкушава да оскърбят Бога с колебание и отлагане - старае се да разпали дух на спорове или да възбуди недоволство и неверие, та по този начин да се лишат от благословенията, които Бог желае да им даде. Божиите слуги трябва да са хора, които действат на минутата, винаги да са готови да тръгнат, щом Неговият промисъл им отвори път. Всяко тяхно отлагане дава време на Сатана да подейства за погубването им.

В първата Си заповед, дадена на Мойсей за преминаване през Едом, Господ, след като заяви, че едомците ще се убоят от Израил, му забрани да се възползва от предимствата си пред тях. Тъй като Божията сила бе на страната на Израил, а страховете на едомците щяха да ги направят лесна плячка, евреите не трябваше да се възползват от това, за да застанат срещу тях. Дадената им заповед гласеше: "Затова внимавайте добре да се не биете с тях, понеже няма да ви дам от земята им ни една стъпка от нога, защото на Исава дадох поляната Сиир за владение" (Второз. 2:4, 5). Едомците бяха потомци на Авраам и на Исаак и поради тези свои слуги Бог бе показал благосклонност към чадата на Исав. Дал им бе да притежават поляната Сиир и те не трябваше да бъдат безпокоени, докато греховете им не достигнат степента, отвъд която милостта не достига. Евреите трябваше да отнемат земята на ханаанските жители и напълно да ги унищожат, тъй като те бяха изпълнили мярката на своето нечестие. Но едомците още имаха благодатно време и затова трябваше да се отнесат милостиво към тях. Бог намира удоволствие в това да проявява милостта и съчувствието Си, преди да нанесе Своите присъди. Той поучи Израил да пожали народа на Едом, преди да изиска от него да унищожи ханаанските жители.

Потомците на Едом и Израил бяха братя и между тях трябваше да има братско благоразположение и любезност. На израилтяните бе забранено и тогава, и когато и да е в бъдеще да си отмъщават заради това, че им е отказано да преминат

през страната. Не трябваше да се надяват да завладеят дори част от земята на Едом. Макар че бяха избран и привилегирован Божи народ, израилтяните трябваше да спазват наложените им ограничения. Бог им бе обещал добро наследство, но не трябваше да смятат, че само те имат права върху земята и да се стараят да изтласкат всички други. Бе им наредено да внимават при всички взаимоотношения с едомците да не извършват несправедливост. Трябваше да търгуват с тях, набавяйки си необходимите продукти и веднага честно да плащат всичко, което получат. На Израил бе напомнено предупреждението да се довери на Бога и да се подчини на Словото Му: "Защото Господ, твоят Бог, те е благословил...; не си останал лишен от нищо." Той нямаше да зависи от едомците, защото имаше един Бог, богат на блага. Не трябваше да се опитва със сила или с нечестие да придобие нещо, което не му принадлежи, но във всичките си взаимоотношения да се основава върху принципа на Божествения закон: "Да възлюбиш ближния си, както себе си!".

Ако бяха преминали през Едом по определения от Бога начин, това щеше да донесе благословение не само на тях, но и на местните жители, защото щеше да им даде възможност да се запознаят с Божия народ и с Неговото поклонение и да станат свидетели как Якововият Бог дава успех на народа, който Го обича и се бои от Него. Но всичко това не стана поради неверието на Израил. Бог бе дал на евреите вода в отговор на тяхното недоволство, но допусна неверието им да бъде наказано. Отново трябваше да прекосят пустинята и да задоволяват жаждата си от чудния извор, който нямаше да им бъде нужен, ако Му се бяха доверили.

И тъй израилевото множество отново се насочи на юг и тръгна през безплодна пустош, която му се стори още по-пуста, след като беше видяло зеленината на едомските хълмове и долини. Над планинската верига, от която се виждаше тази еднообразна пустиня, се издигаше планината Ор, чийто връх трябваше да бъде мястото на Аароновата смърт и погребение. Когато израилтяните дойдоха до тази планина, на Мойсей бе дадена Божествената заповед:

"Вземи Аарона и сина му Елеазара и изведи ги на планината Ор; и съблечи от Аарона одеждите му, и облечи с тях сина му Елеазара; и Аарон ще се прибере при людете си, и ще умре там" (Числа 20:22-29).

Двамата възрастни мъже заедно с младежа поеха тежкия път към планинския връх. Мойсей и Аарон бяха побелели от снега на 120 зими. Техният дълъг и изпълнен със събития живот бе белязан с безброй тежки изпитания, но и с най-великите почести, които някога са се падали на човек. Те бяха хора с големи природни способности и всичките им сили се бяха развили, издигнали и облагородили в общуването с Всемогъщия. Бяха прекарали живота си в несебелюбив труд за Бога и за ближните си. Изразът на лицата им говореше за

голяма сила на ума, за откровеност и благородство на целите и голяма привързаност.

Много години Мойсей и Аарон бяха рамо до рамо в грижи и труд. Заедно бяха срещали безброй опасности и споделяли особените Божии благословения. Но дойде време да се разделят. Нагоре вървяха много бавно, защото всеки миг, прекаран заедно, им бе скъп. Изкачването бе стръмно и тежко и когато често се спираха да починат, споделяха спомени от миналото и мисли за бъдещето. Пред очите им се простираше сцената на пустинните им скитания. В долината стануваха огромните Израилеви множества, на които тези избрани мъже бяха посветили най-добрите години от живота си, чието благоденствие желаеха така силно и за което бяха направили толкова големи жертви. Някъде зад едомските планини бе пътят към обещаната земя - земята, на чиито благословения Мойсей и Аарон нямаше да се радват. Никакъв бунт, никакво чувство на непокорство не се загнезди в сърцата им, устните им не пророниха дума на недоволство; и все пак, една тържествена скръб лягаше върху лицата им, щом си спомнеха какво им бе попречило да влязат в наследството на праотците си.

Аароновото дело за Израил бе завършено. Преди 40 години, когато бе на 83-годишна възраст, Бог го призова да се свърже с Мойсей във великата му и важна мисия. Той бе сътрудничил на брат си в извеждането на Израил от Египет, държал бе ръцете му, когато еврейските множества се биеха с амаличаните. Бе му позволено да се изкачи на планината Синай, да се доближи до Божието присъствие и да види Божествената слава. Господ бе поверил на Аароновото семейство службата на свещенството и го бе почел с посвещение в първосвещенство. Той го бе поддържал в святата му служба чрез страшните прояви на Божествен съд при унищожението на Корей и неговата група. Чрез Аароновото застъпничество бе възпряна язвата. Когато двамата му сина бяха поразени поради неспазването на ясната Божия заповед, той не въстана и дори не се възмути. Но докладът за неговия благороден живот бе помрачен. Аарон бе извършил тежък грях, когато се поддаде на народното брожение и направи златно теле на Синай. А и още веднъж, когато се обедини с Мариам в завист и недоволство против Мойсей. И той заедно с Мойсей оскърби Господа в Кадис, като не се покори на заповедта да се говори на скалата, за да даде тя вода.

Бог възнамеряваше тези двама велики водачи на Неговия народ да бъдат представители на Христос. Аарон носеше имената на Израил върху нагръдника си. Предаваше на народа Божията воля. Влизаше в Светая Светих в деня на омилостивението “не без кръв”, като посредник за целия Израил. След това излизаше, за да благослови събранието, както Христос ще дойде да благослови

Своя очакващ Го народ, когато делото Му на примирение в негова полза ще бъде завършено. Възвишеният характер на неговата свята служба - да бъде представител на нашия велик Първосвещеник - правеше греха му при Кадис така тежък.

С дълбока скръб Мойсей съблече от Аарон святите одежди и облече с тях Елеазар, който по този начин стана негов наследник по Божествено нареждане. Поради греха на Аарон при Кадис му бе отказана привилегията да служи като Божи първосвещеник в Ханаан - да принесе първата жертва в добрата страна и така да освети наследството на Израил. Мойсей трябваше да продължи да носи своето бреме, водейки народа до самите граници на Ханаан. Той трябваше с очите си да види обещаната земя, но да не влезе в нея. Ако пред скалата в Кадис тези Божии слуги бяха издържали без недоволство наложения им там изпит, колко различно щеше да е тяхното бъдеще! Едно погрешно дело никога не може да бъде върнато назад. Може би делото на цял един живот не ще изкупи изгубеното в единствен момент на изкушение и дори на безразсъдство.

Отсъствието на двамата велики водачи от стана и фактът, че бяха придружени от Елеазар, за когото всички знаеха, че трябваше да наследи святата служба на Аарон, събуди чувство на опасение и завръщането им се очакваше с нетърпение. Оглеждайки се наоколо, хората забелязаха, че почти всички възрастни, напуснали Египет, бяха загинали в пустинята. Изпитаха лошо предчувствие, спомняйки си присъдата, произнесена против Мойсей и Аарон. Някои знаеха причината за тайнственото им пътуване към върха на планината Ор и тревогата им за техните водачи се засили от горчиви спомени и себеобвинения.

Най-сетне Мойсей и Елеазар се появиха бавно слизащи от планината. Но Аарон не бе с тях. Елеазар бе облечен със свещените одежди, което показваше, че бе наследил святата служба на баща си. Когато людете с натежали сърца се събраха около водача си, Мойсей им разказа, че Аарон бе умрял в ръцете му на планината Ор, където го бяха погребали. Събралите се избухнаха в жалеене и оплакване, защото всички обичаха Аарон, макар че така често му бяха причинявали скръб. "...целият израилев дом оплакваше Аарона за тридесет дена" (Числа 20:29).

Относно погребението на израилевия първосвещеник Писанието дава само краткия доклад: "Там умря Аарон и там бе погребан" (Второз. 10:6). В какъв забележителен контраст с обичаите на днешното време бе това погребение, извършено в съгласие с ясната Божия заповед! Днес погребалните служби на хора с висок пост често са повод за разточителство и извънредно голям показ. Когато Аарон умря - един от най-бележитите мъже, живели някога, там - свидетели на смъртта му и присъстващи на погребението му бяха само двама души от неговите най-близки. И онзи самотен гроб на планината Ор бе завинаги укрит от погледа на

Израил. Бог не бива прославян с големия показ, който така често се прави при погребването на мъртвите, нито с разточителните разходи, свързани с връщането на телата им в пръстта.

Цялото общество скърбеше за Аарон, но никой не чувстваше загубата му така остро, както Мойсей. Смъртта на Аарон с особена сила напомни на Мойсей, че скорошният му край предстои. Но колкото и кратък да бе престоят му на земята, той дълбоко чувстваше загубата на постоянния си сътрудник - човекът, споделял радостите и скърбите му, надеждите и страховете му в продължение на толкова много години. Сега Мойсей сам трябваше да продължи делото, но знаеше, че Бог бе негов приятел и Му се довери още по-силно.

Скоро след като напуснаха планината Ор, израилтяните претърпяха поражение в една схватка с Арад - един от ханаанските царе. Но когато потърсиха сериозно помощ от Бога, Той им даде Божествена подкрепа и неприятелите им бяха прогонени. Вместо да вдъхне благодарност у народа и да го накара да почувства зависимостта си от Бога, тази победа го направи горделив и самонадеян. Скоро людете се върнаха към стария си навик да роптаят. Сега бяха недоволни, че на израилевите войски не бе позволено да напредват към Ханаан веднага след бунта, разгорял се, когато чуха доклада на съгледвачите преди четиридесет години. Казаха, че дългото им пътуване из пустинята било ненужно отлагане, като се основаваха на това, че са можели да победят враговете си така лесно и тогава, както сега.

Пътят им на юг минаваше през гореща пясъчна равнина, лишена от сянка или каквато и да е растителност. Той изглеждаше дълъг и труден и людете страдаха от умора и жажда. Отново не можаха да издържат изпита за вярата и търпението си. Съсредоточавайки се продължително върху тъмната страна на своето преживяване те се отдалечаваха все повече и повече от Бога. Забравиха, че обикалянето около Едом не им бе спестено само поради тяхното роптаене, когато водата прекъсна да се излива при Кадис. Бог имаше намерение да им даде по-добри неща. Сърцата им трябваше да бъдат изпълнени с благодарност към Него, защото така леко бе наказал греха. Но вместо това се самозалъгваха, че ако Бог и Мойсей не им бяха попречили, сега вече щяха да притежават обещаната земя. След като си навлякоха толкова много трудности, правейки своя дял по-тежък, отколкото Бог възнамеряваше, за всичките си нещастия обвиниха Него. Таяха зли мисли за отношението Му към тях и накрая вече бяха недоволни от всичко. Египет им изглеждаше по-светъл и желан от свободата и земята, към която Бог ги водеше.

Отдали се на духа на недоволство, израилтяните бяха склонни да хулят дори своите благословения. “И людете говориха против Бога и против Мойсея, казвайки:

“Защо ни изведохте из Египет да измрем в пустинята? Защото няма ни хляб, ни вода и душата ни се отвращава от тоя никакъв хляб” (Числа 21:5).

Мойсей вярно изобличи народа за греха му. Единствено Божията сила го бе опазила в “голямата и страшна пустиня, гдето имаше горителни змии, скорпии и сухи безводни земи” (Второз. 8:15). Във всеки ден от тяхното пътуване продължаваше и чудото на божествената милост. Водени от Бога, по целия път те намираха вода да утолят жаждата си, хляб от небето - да наситят глада си, мир и безопасност под облачния стълб през деня и огнения стълб през нощта. Ангели им слугуваха, когато изкачваха скалистите височини или вървяха по неравните пустинни пътеки. Въпреки понесените трудности нито един между тях във всичките им редове не изнемощя. Нозете им не отекоха през дългото пътуване, нито дрехите им овехтяха. Бог бе подчинил пред тях кръвожадните зверове и отровните влечуги в горите и в пустинята. Ако народът още продължаваше да се оплаква след всички тези знаци за Божията любов, Господ щеше да отдръпне защитата Си, докато той не оцени милостивата Му грижа и не се върне при Него с покаяние и смирение.

Закриляни от Божествена сила, израилтяните не осъзнаваха безбройните опасности, които непрекъснато ги заобикаляха. В неблагодарността и неверието си бяха пожелали смъртта и сега Господ я допусна. Отровните змии, които населяваха пустинята, бяха наречени горителни змии поради страшното им ужилване, което предизвикваше силно възпаление и бърза смърт. Когато закрилящата ръка на Бога се оттегли от Израил, мнозина бяха нападнати от тези отровни твари.

Сега ужас и смущение изпълниха стана. Почти във всяка шатра имаше умрял или умиращ. Никой не бе в безопасност. Често нощната тишина нарушаваха пронизителни викове, които говореха за нови жертви. Всички бяха заети с обслужването на страдащите или с мъчителната грижа да запазят още незасегнатите. Сега от устата им не се отронваше никакво недоволство. Когато ги сравняваха със сегашното си състояние, по-раншните трудности и тежки изпитания им изглеждаха съвсем незначителни.

Сега народът се смири пред Бога. Людете дойдоха при Мойсей със своите признания и молби. “Съгрешихме, загдето говорихме против Господа и против тебе” - казаха те (Числа 21:7-9). Само малко преди това го бяха обвинили, че е най-големият им враг, причинил всичките им тревоги и бедствия. Но дори когато думите бяха на устата им, те знаеха, че обвинението бе фалшиво и щом истинската беда ги нападна, веднага прибягнаха до Мойсей като при единствения, който можеше да се застъпи за тях пред Бога. “Помоли се Господу да махне змиите от нас” - извикаха те.

Мойсей получи Божествена заповед да направи една медна змия, подобна на живите, и да я издигне над народа. Всички ужилени трябваше да погледнат, за да се избавят. Той стори това и из целия лагер звънна радостната новина, че всеки засегнат може да погледне медната змия и да живее. Мнозина вече бяха умрели и когато Мойсей издигна змията на дървото, някои не пожелаха да повярват, че един обикновен поглед към този метален образ ще ги излекува. Те загинаха в неверието си. Но имаше и много, които повярваха в Божия промисъл. Бащи и майки, братя и сестри, които с тревога помагаха на своите страдащи, умиращи близки, ги накараха да спрат гаснещия си поглед върху змията. Ако слабите и умиращите можеха да погледнат само веднъж, биваха напълно излекувани.

Народът добре знаеше, че в медната змия нямаше сила, която да предизвика такава промяна в погледналите към нея хора. Лекуващата благодат идваше само от Бога. В мъдростта Си Той избра този начин, за да разкрие Своята сила. С това просто средство народът бе накаран да осъзнае, че бедствието бе причинено от собствените му грехове. Също така людете бяха уверени, че докато се подчиняват на Бога, няма причина да се страхуват, защото Той ще ги опази.

Издигането на медната змия трябваше да предаде на израилтяните един важен урок. Те не можеха сами да се спасят от фаталния резултат на отровата в раните си. Единствено Бог бе способен да ги излекува. Но от тях се изискваше да покажат вярата си в промисъла, който Той бе предоставил. И все пак, трябваше да погледнат, за да живеят. Вярата им бе приета от Бога и като гледаха към змията, те изявяваха вярата си. Знаеха, че в самата змия нямаше сила, но че тя бе символ на Христос. И по този начин пред умовете им бе представена нуждата от вяра в Неговите заслуги. Досега мнозина бяха донасяли на Бога своите жертви с чувството, че с тях изкупват греховете си. Те не се уповаваха на бъдещия Изкупител, символизиран с тези приноси. Сега Господ желаеше да ги научи, че техните жертви сами по себе си нямаха повече сила или благодат от медната змия, но те трябваше по подобен начин да насочат умовете си към Христос - великата Жертва за греха.

“И както Мойсей издигна змията в пустинята, така трябва да бъде издигнат Човешкият Син” (Йоан 3:14, 15). Всички, живели някога на земята, са почувствали смъртоносното жило на “оная старовременна змия, която се нарича Дявол и Сатана” (Откр. 12:9). Фаталните резултати от греха могат да бъдат отстранени единствено по предвидения от Бога начин. Израилтяните спасиха живота си, като погледнаха към издигнатата змия. В този поглед имаше вяра. Те оживяха, защото повярваха в Божието слово и се довериха на средството, предвидено за тяхното възстановяване. Така грешникът може да погледне към Христос и да живее. Той

получава прощение чрез вяра в изкупителната Жертва. За разлика от мъртвия и безжизнен символ, Христос има сила и способност да излекува каещия се грешник.

Грешникът не може да се спаси сам, но все пак трябва да извърши нещо, за да осигури спасението си. "...който дойде при Мене - казва Христос, - никак няма да го изпъдя" (Йоан 6:37). Ние трябва да *дойдем* при Него и когато се покаем за греховете си, да повярваме, че Той ни приема и ни прощава. Вярата е Божият дар, но силата да я упражняваме е наша. Вярата е ръката, с която душата се хваща за предложената Божествена благодат и милост.

Нищо, освен Христовата праведност, не може да ни даде право на благословенията от благодатния завет. Мнозина дълго са желали и са се опитвали да придобият тези благословения, но не са ги получили, защото са подхранвали идеята, че могат да направят нещо, за да станат достойни за тях. Те не са престанали да гледат на себе си и не са повярвали, че Исус е напълно достатъчен Спасител. Ние не трябва да смятаме, че собствените ни заслуги ще ни спасят. Христос е нашата единствена надежда за спасение. "...няма под небето друго име, дадено между човеците, чрез което трябва да се спасим" (Деяния 4:12).

Когато се доверим напълно на Бога, когато разчитаме на заслугите на Исус като на Спасител, прощаващ греха, ще получим всичката желана помощ. Нека никой не разчита на собственото си Аз, като че то има сила да го спаси. Исус умря за нас точно защото бяхме безпомощни да сторим това сами. В Него е нашата надежда, нашето оправдание, нашата праведност. Когато видим греховността си, не трябва да униваме и да се боим, че нямаме Спасител или че Той не е промислил милост за нас. Точно тогава Той ни кани да дойдем при Него с нашата безпомощност, за да бъдем спасени.

Но мнозина израилтяни не оцениха средството, което Небето бе определило. Мъртвите и умиращите бяха навсякъде около тях. Те знаеха, че и собствената им съдба бе загубена без Божествената помощ, но продължиха да се оплакват от своите рани, болки и сигурна смърт, докато силата им свърши и очите им помръкнаха, а можеха да получат изцеление веднага. Ако осъзнаваме нуждите си, ние не бива да отдаваме всичките си сили в оплакване. Докато осъзнаваме безпомощното си състояние без Христос, не трябва да се отдаваме на отчаяние, а да разчитаме на заслугите на един разпънат и възкръснал Спасител. "Погледни и живей!" - обеща Исус. Той ще спаси всички, които дойдат при Него. Макар че милиони нуждаещи се от изцерение ще отхвърлят предложената им от Него милост, нито един, който се довери на заслугите Му, няма да бъде оставен да умре.

Мнозина не желаят да приемат Христос, докато не им стане ясна цялата тайна на спасителния план. Те отказват да погледнат с вяра, макар че са свидетели

как хиляди са погледнали и са почувствали резултата от това гледане към кръста на Христос. Мнозина блуждаят из лабиринтите на философията в търсене на доводи и доказателства, които никога няма да намерят, а отхвърлят доказателството, което Бог е благоволил да даде. Те отказват да вървят в светлината на Слънцето на правдата, докато не им се обясни причината за Неговото греене. Всички, които упорстват в този път, няма да могат да дойдат до познание на истината. Бог никога няма да отстрани поводите за съмнение. Той дава достатъчно доказателства, върху които да се изгради вярата и ако те не бъдат приети, умът остава в тъмнина. Ако обречените на смърт от ухапването на змиите бяха спрели да се съмняват и да задават въпроси, преди да се съгласят да погледнат, нямаше да умрат. Нашият дълг е първо да погледнем и погледът с вяра ще ни даде живот.

Глава 39

Завладяването на Васан

След като преминаха на юг от Едом, израилтяните завиха на север и отново се отправиха към обещаната земя. Сега пътят им минаваше през обширно, високо плато, разхлаждано от свежия бриз, повяващ от хълмовете. Приятна бе тази промяна след сухата долина, през която бяха пътували досега. И те ускориха крачка зарадвани и изпълнени с надежда. Като прекосиха потока Зарет, минаха на изток от моавската земя, защото им бе дадена заповедта: “Да не досаждате на моавците, нито да воювате с тях, защото няма да ти дам да владееш нищо от земята им, понеже на Лотовите потомци дадох Ар за владение” (Второз. 2 гл.). Тази заповед бе повторена и по отношение на амонците, които също бяха потомци на Лот.

Вървейки все на север, скоро израилевите множества стигнаха до страната на аморейците. Този силен и войнствен народ заемаше отначало южната част на ханаанската земя, но нараствайки по брой, прекосиха Йордан, биха се с моавците и завладяха част от територията им. Тук се заселиха, държейки неоспорим контрол над цялата земя от Арнон на север до Явок. Пътят към Йордан, който израилтяните желаеха да следват, минаваше направо през тази земя и Мойсей изпрати приятелска вест до аморейския цар Сион в столицата му. “Нека замина през земята ти; право из друма ще вървя; няма да се отбия ни надясно, ни наляво. С пари ще ми продадеш храна, за да ям, и с пари ще ми дадеш вода да пия; само с нозете си да замина.” Отговорът бе решителен - отказ, и всичките аморейски множества се събраха, за да се опълчат срещу преминаването на нашествениците. Тази забележителна армия вся ужас сред израилтяните, които бяха зле подготвени за среща с добре въоръжена и дисциплинирана войска. Колкото до военното изкуство, враговете им имаха предимство. По човешка преценка скорошен край очакваше Израил.

Но Мойсей не откъсваше поглед от облачния стълб и окуражаваше народа с мисълта, че знакът за Божието присъствие бе още с тях. В същото време той ги посъветва да направят всичко, което човешката сила може да стори, за да се подготвят за война. Неприятелите им с нетърпение очакваха да влязат в битка и заявяваха, че ще заличат неподготвените израилтяни от лицето на земята. Но от Притежателя на всички земи бе излязла заповед до водача на Израил: “Станете, тръгнете и преминете потока Арнон. Ето, предавам в ръката ти амореeца Сион, цар на Есевон, и земята му. Почни да я завладяваш и бий се с него! Днес ще почна да всявам трепет и страх от тебе върху всичките племена под цялото небе. Като чуят за тебе, те ще се разтреперят и ще се ужасяват от тебе.”

Народите, живеещи край границите на Ханаан, щяха да бъдат пожалени, ако не се бяха опълчили против Божието слово, противопоставяйки се на преминаването на Израил. Господ се бе изявил като дълготърпелив и многомилостив дори към тези езически народи. Когато на Авраам бе показано видението, че семето му - децата на Израил, щяха да бъдат странници в чужда земя 400 години, Господ му даде обещанието: "А в четвъртия род потомците ти ще се върнат тука, защото беззаконието на аморейците не е още стигнало до върха си" (Бит. 15:16). Макар че аморейците бяха идолопоклонници, които справедливо загубиха живота си поради собственото си нечестие, Бог ги пожали 400 години, за да им даде неоспоримо доказателство, че единствен Той е истинският Бог, Създателят на небето и земята. Чули бяха за всичките Му чудеса при извеждането на Израил от Египет. Дадено им бе достатъчно доказателство. Можеха да научат истината, ако бяха пожелали да се върнат от своето идолопоклонство и блудство. Но те отхвърлиха светлината и се привързаха към идолите си.

Когато за втори път изведе народа Си на границите на Ханаан, Господ даде на тези езически народи допълнително доказателство за Своята сила. Те видяха, че Бог бе с Израил в победата, спечелена над цар Арад и над хананците, и от чудото, извършено за спасяване на загиващите от отровните змии. Макар че на израилтяните бе отказано да преминат през страната на едомците и по този начин бяха принудени да поемат по-дългия и труден път край Червено море, в пътуванията и лагеруванията си край земите на Едом, Моав и Амон те не проявиха враждебност и не ощетиха народа. Доближавайки границите на аморейците, Израил поиска позволение само да премине страната, обещавайки да съблюдава същите правила, които ръководеха общуването му с другите народи. Когато царят на аморейците отхвърли любезната молба и опълчи множествата си за битка, чашата на нечестието им се изпълни и сега Бог пожела да покаже силата Си, като ги покори.

Израилтяните преминаха реката Арнон и напредваха към неприятелите си. Разгъна се битка, в която израилевите армии победиха и следвайки спечеленото превъзходство, скоро завладяха страната на аморейците. Предводителят на Господните множества покори неприятелите на народа Си. Той щеше да направи същото и преди 38 години, ако Израил Му се бе доверил.

Окуражени и изпълнени с надежда, израилевите войски напредваха с нетърпение и пътувайки още на север, скоро стигнаха една страна, където добре можеше да се изпита смелостта и вярата им в Бога. Пред тях бе могъщото и многолюдно царство Васан, изпълнено с големи каменни градове, които до този ден събуждаха възхищението на света - "шестдесет града..., укрепени с високи стени, с порти и лостове. И освен тях имаше твърде много неукрепени градове"

(Второз. 3:1-11). Къщите бяха построени от едри черни камъни, така огромни, сякаш абсолютно непревземаеми за каквато и да е сила, способна да ги нападне в онези времена. Това бе страна, изпълнена с диви пещери, високи стръмнини, зеещи ями и скалисти пропасти. Самите обитатели на страната, потомци на гигантско племе, бяха със забележителен ръст и сила и така се отличаваха с насилието и жестокостта си, че бяха ужас за всички околни народи. Царят на страната Ог бе забележителен по ръст и сила дори всред народа от гиганти.

Но облачният стълб тръгна напред и следвайки неговото водачество, еврейските множества напредваха към Едраи, където царят гигант и неговите войски очакваха приближаването им. Ог находчиво бе избрал мястото на боя. Градът Едраи бе разположен на плато, издигащо се стръмно над околната равнина, обградено с назъбени вулканични скали. До него можеше да се стигне само по тесни, стръмни и непревземаеми пътеки. В случай на поражение войските му можеха да прибягнат към пустинните скали, където бе невъзможно чужденците да ги последват.

Уверен в успеха си, царят излезе с огромна армия на открито, докато от платото горе се чуваха предизвикателни викове и се виждаха лъковете на хиляди воини, нетърпеливи да влязат в бой. Когато евреите съзряха грамадната фигура на този гигант от великанско племе да се издига като кула над войниците от армията си, когато видяха множествата, които го обкръжаваха и видимо непревземаемите крепости, зад които бяха притаени невидими хиляди воини, сърцата на мнозина от Израил потръпнаха от страх. Но Мойсей бе спокоен и твърд. Господ бе казал за царя на Васан: “Не бой се от него, защото предадох в ръката ти него, всичките му люде и земята му. Ще му направиш, както направи на аморейския цар Сион, който живееше в Есевон” (Второз. 3:2).

Спокойната вяра на водача подтикна народа да се довери на Бога. Людете повериха всичко на Неговата всемогъща десница и Той не ги остави. Нито могъщи великани, нито укрепени градове, въоръжени множества или скалисти крепости можеха да устоят пред Водача на Господнето множество. Господ поведе войската. Господ победи в полза на Израил. Царят гигант и армията му бяха унищожени, а израилтяните бързо завладяха цялата страна. Така този чужд народ, предал се на нечестие и отвратително идолопоклонство, бе заличен от лицето на земята.

На мнозина покоряването на Галаад и Васан напомняше събитията, станали преди почти 40 години в Кадис и обрекли Израил на дългото пустинно скитане. Те разбраха, че докладът на съгледвачите за обещаната земя в много отношения бе правилен. Градовете бяха укрепени с високи стени и в тях живееха гиганти, в сравнение с които евреите бяха просто пигмеи. Но сега можаха да разберат

фаталната грешка на бащите си, които не се довериха на Божията сила. Единствено тази липса на доверие бе попречила да влязат веднага в добрата земя.

Когато за първи път се приготвиха да влязат в Ханаан, това бе придружено с далеч по-малки трудности от сега. Бог бе обещал на народа Си, че ако слуша гласа Му, Той ще върви пред него и ще воюва вместо него. Щеше също да изпрати стършели, които да изгонят обитателите на земята. Страхът на народите не се бе още възбудил и бе направена малка подготовка за противопоставяне на израилевото нашествие. Но сега, когато Господ каза на Израил да върви напред, людете трябваше да настъпят против бдителни и могъщи врагове и да се срещнат с големи и добре обучени армии, които се бяха подготвили да възпрат навлизането им.

В битката срещу Ог и Сион людете бяха доведени до същия изпит, който бащите им така неуспешно пропуснаха да издържат. Но тежкото изпитание сега бе далеч по-сурово от времето, когато Бог бе наредил на Израил да тръгне напред. Трудностите по пътя му се бяха увеличили многократно, тъй като людете отказаха да вървят напред, когато им бе заръчано да сторят това в името на Господа. По същия начин Бог още изпитва народа си и ако той не успее да издържи изпита, отново го довежда до началната точка и втория път тежкото изпитание ще бъде по-осезателно и с още по-голяма суровост от предишното. Това продължава, докато изпитът се вземе или ако людете Му все още продължават да се бунтуват, Бог отдръпва светлината си от тях и ги оставя в тъмнина.

Евреите сега си спомниха как някога, когато излязоха да се бият, бяха обърнати в бяг и хиляди от тях бяха избити. Но тогава бяха тръгнали направо срещу Божията заповед. Бяха излезли без Мойсей, определеният от Бога водач, без облачния стълб, символ на Божественото присъствие, и без ковчега. Но сега Мойсей бе с тях, укрепвайки сърцата им с думи на надежда; Божият Син, прикрит в облачния стълб, направляваше пътя им и святият ковчег придружаваше множеството. Това преживяване е един урок за нас. Могъщият Израилев Бог е наш Бог. На Него можем да се доверим. И ако се подчиняваме на изискванията Му, Той ще действа вместо нас по такъв забележителен начин, както за древния Си народ. Всеки, който се старае да следва посоката на дълга, ще бъде нападан понякога от съмнение и неверие. Пътят му понякога ще бъде така препречван с явно непреодолими трудности, че поддалите се на отчаяние ще се обезсърчат, но Бог казва на такива: “Вървете напред, изпълнете дълга си на всяка цена. Трудностите, които изглеждат така огромни, че изпълват душата ви с ужас, ще изчезнат, щом тръгнете напред по пътя на послушанието, със смирено доверие в Бога.”

Глава 40

Валаам

Връщайки се от похода срещу Васан, израилтяните се подготвиха за пряко навлизане в Ханаан, като се настаниха на лагер край реката, над устието й в Мъртво море, точно срещу Ерихонската равнина. Те бяха на самата граница на Моав и моавците се ужасиха от приближаването на нашествениците.

Моавският народ не бе обезпокояван от Израил, но наблюдаваше с тревожни предчувствия всичко, случило се със съседните страни. Аморейците, пред които той бе принуден да отстъпи, бяха победени от евреите и земята, която аморейците бяха отнели от Моав, сега бе превзета от Израил. Васанските множества се бяха предали пред тайнствената сила, прикрита в облачния стълб и гигантските крепости бяха окупирани от евреите. Моавците не се осмеляваха да рискуват да ги нападнат. Позоваването на оръжието бе безсмислено пред лицето на свръхестествените помощници, които действаха в тяхна полза. И те решиха, както фараона, да използват силата на магията, за да се противопоставят на Божието дело. Пожелаха да прокълнат Израил.

Моавският народ бе в близко родство с мадиамците - и в етническо, и в религиозно отношение. А Валак - царят на Моав, събуди страховете на родствения народ и си осигури сътрудничеството му с вестта: “Сега това множество ще пояде всичко около нас, както говедо пояжда полската трева” (Числа 22:4). За Валаам - жител на Месопотамия, се говореше, че притежавал свръхестествени сили и славата му бе достигнала до Моавската земя. Решено бе да го повикат на помощ. Изпратиха вестители измежду “моавските старейшини и мадиамските старейшини”, за да го ангажират да погадае и да прокълне Израил.

Посланиците тръгнаха веднага на дълъг път през планините и пустините към Месопотамия. Намериха Валаам и му предадоха вестта на своя цар: “Ела сега, прочее, моля ти се, прокълни ми тия люде, защото са по-силни от мене, негли бих могъл да преодолея, та да ги поразим и да мога да ги изпъдя из земята, понеже зная, че оня, когото ти благославяш, е благословен, а когото проклинаш, е проклет.”

Валаам някога бе добър човек и Божи пророк, но бе отстъпил от Бога и се бе предал на алчност. Въпреки това все още изповядваше, че е служител на Всевишния. Той не бе в неведение относно Божието дело в полза на Израил. И когато вестителите му съобщиха поръчението, той добре знаеше, че дългът му бе да откаже възнаграждението от Валак и да върне пратениците. Но дръзна да си играе с изкушението и помоли вестителите да останат при него през нощта, заявявайки, че

не може да им даде решителен отговор, докато не поиска съвет от Господа. Валаам знаеше, че проклеване не може да навреди на Израил. Бог бе на негова страна и докато Израил му остане верен, никоя вражеска сила, нито на земята, нито в ада, не можеше да му надделее. Но гордостта му бе поласкана от думите на пратениците: "...когото ти благословиш, е благословен, а когото проклинаш, е проклет." Подкупът със скъпи подаръци и перспективата за издигане разпалиха алчността му. Той жадно прие подарените му съкровища и след това, като даваше вид, че стриктно се подчинява на Божията воля, се опита да се съобрази и с желанието на Валак.

През нощта при Валаам дойде ангел от Бога с вестта: "Да не отидеш с тях, нито да прокълнеш людете, защото са благословени."

Сутринта Валаам отпрати вестителите с нежелание, но не им каза какво му бе поръчал Господ. Ядосан от това, че очакваната печалба и почести бяха отклонени внезапно, той възкликна раздразнено: "Идете в земята си, защото Господ отказва да ме пусне да дойда с вас."

Валаам "обикна заплатата на неправдата" (2 Петрово 2:15). Грехът алчност, за който Бог заявява, че е идолопоклонство, го бе направил приспособленец и точно чрез този грях Сатана спечели пълен контрол върху него. Така причини падението му. Изкусителят винаги примамва със светска печалба и почести, за да съблазни човеците да не служат на Бога. Той винаги им казва, че прекалената им съзнателност е пречка за постигане на успех. Така мнозина биват измамени да се отдалечат от пътя на стриктното благочестие. Една грешна стъпка прави следващата по-лесна и човек става все по-самонадеян. Той ще извърши най-ужасни неща, щом веднъж се е предал на алчността и на желанието за власт. Много хора се заблуждават, че могат за известно време да отстъпят от почтеното благочестие, за да придобият някои светски предимства и като получат желаното, да променят поведението си, щом пожелаят. Те се отклоняват към примките на Сатана и рядко могат да се измъкнат от тях.

Когато пратениците докладваха на Валак за отказа на пророка да ги придружи, те не намекнаха, че Бог му бе забранил да стори това. Предполагайки, че Валаам бави отговора само за да получи по-богата награда, царят изпрати повече на брой князе и по-именити от първите с обещания за високи почести и власт. Поръча им да се съгласят с условията на Валаам, каквито и да са те. Настоятелната вест на Валак към пророка бе: "Моля ти се, нищо да те не спре да не дойдеш до мене, защото ще те въздигна до голяма почит и ще сторя все, що би ми рекъл. Прочее, дойди, моля, прокълни ми тия люде."

Валаам бе изпитан втори път. В отговор на настойчивата молба на вестителите той се представи за много съзнателен и благочестив, като ги увери, че никакво количество злато или сребро не може да го накара да постъпи против Божията воля. Но в сърцето си копнееше да изпълни молбата на царя. И макар че Божията воля му бе изявена ясно, увеща вестителите да останат, за да може още веднъж да се допита до Бога, сякаш Всемогъщият бе човек, който трябваше да се убеждава.

През нощта Господ се яви на Валаам и му каза: "Щом са дошли човеците да те повикат, стани, иди с тях, но само онова, което ти река, него да направиш." Сега Господ го остави да следва собствената си воля, защото Валаам вече бе решил да действа така. Той не се постара да изпълни Божията воля, а избра собствения си път и след това се опита да придобие одобрението на Господа.

Хиляди хора в наши дни следват подобен път. Те не биха се затруднили да разберат какъв е дългът им, ако той е в хармония с наклонностите им. Дългът им е посочен ясно в Библията и е ясно определен от обстоятелствата и от разума. Но тъй като очевидно е противен на желанията и склонностите им, те често го отминават и дръзват да отидат при Бога, за да научат какво е задължението им. Външно показват голяма съзнателност и се молят дълго и сериозно за светлина. Но Бог не желае да им обърне внимание. Той често допуска такива хора да вървят по пътя на собствените си желания и да понесат резултатите от това. "Но людете Ми не послушаха гласа Ми... Затова ги оставих да вървят по упорството на сърцето си, за да ходят по своите си намерения" (Пс. 81:11, 12). Когато човек вижда ясно какъв е неговият дълг, нека не дръзва да отива при Бога с молитвата да бъде извинен, ако не го изпълнява. По-скоро трябва със смирен и покорен дух да потърси Божествена сила и мъдрост, за да задоволи изискванията на този дълг.

Моавците бяха деградирал идолопоклонски народ, но според светлината, която бяха получили, вината им не бе така голяма пред очите на Небето, както тази на Валаам. Когато обаче той изповядваше, че е Божи пророк, всичко, което щеше да каже, щяха да приемат като изговорено чрез авторитета на Бога. Затова не му позволи да говори по свое желание, а трябваше да изговори вестта, която Той щеше да му даде. "Само онова, което ти река, него да направиш" - такава бе Божествената заповед.

Валаам бе получил позволение да отиде с моавските пратеници, ако дойдат сутринта да го повикат. Но разтревожени поради закъснението му и очаквайки отново отказ, те потеглиха обратно, без да го уговарят повече. Всяко извинение за съобразяването с молбата на Валак сега бе отстранено. Но Валаам бе решен да получи наградата и оседлавайки животното, на което обикновено яздеше, тръгна на

път. Боеше се, че дори и сега Божественото разрешение можеше да се отдръпне и нетърпеливо бързаше напред да не би по някакъв начин да изпусне желаната награда.

Но “ангел Господен застана на пътя пред Валаама, за да му се възпротиви”. Животното видя вестителя, който бе невидим за човека и се отби от пътя към полето. С жестоки удари Валаам върна добичето в пътя, но в една скалиста теснина ангелът пак се появи и животното, опитвайки се да избегне заплашителната му фигура, притисна стъпалото на господаря си до скалата. Валаам бе сляп за небесната намеса и не разбра, че Бог препречваше пътя му. Той се вбеси и удряйки немилостиво магарето си, го принуди да продължи.

Отново “на едно тясно място, гдето нямаше къде да се отбие ни надясно, ни наляво”, ангелът се появи както преди със заплашителен вид. Бедното животно, треперейки от ужас, съвсем спря и падна на земята под ездача си. Ядът на Валаам бе безкраен и с тоягата си той започна да го бие още по-жестоко отпреди. Сега Бог отвори устата на животното и “ням осел проговори с човешки глас и възпря лудостта на пророка” (2 Петрово 2:16). “Що съм ти сторила, та ме биеш вече три пъти?” - каза ослицата.

Разгневен, че по този начин бе възпрян в пътуването си, Валаам отговори на животното, сякаш се обръщаше към разумно същество: “Защото се подигра с мене. Ах, да имах нож в ръката си! Сега бих те заклал.” Признатият заклинател, тръгнал на път да прокълне цял един народ с намерение да парализира силата му, сам нямаше сила дори да убие животното, на което яздеше!

Сега очите на Валаам се отвориха и той видя Божия ангел, стоящ с изваден меч, готов да го посече. В ужас “преклони глава и падна на лицето си”. Ангелът му каза: “Ти защо би ослицата си вече три пъти? Ето, аз излязох да ти се съпротивя, защото пътят ти не е прав пред Мене и ослицата ме видя и се отби от мене ето три пъти. Ако да не би се отбила от мене, досега да съм те убил, а нея да съм оставил жива.”

Валаам дължеше опазването на живота си на бедното добиче, към което се бе отнесъл така жестоко. Човекът, който твърдеше, че е Господен пророк, който заявяваше, че “очите му са отворени” и е видял “видение от Всемогъщия”, бе така заслепен от алчност и амбиция, че не можа да различи Божия ангел, видим за неговото животно. “...тия невярващите, чийто ум богът на тоя свят е заслепил...” (2 Кор. 4:4). Колко много хора са така заслепени! Втурват се по забранени пътеки, престъпват Божествения закон и не могат да осъзнаят, че Бог и Неговите ангели са против тях. Подобно на Валаам те се разгневяват на ония, които желаят да попречат на гибелта им.

С отношението към животното си Валаам даде доказателство за владеещия го дух. “Праведният се грижи за живота на добитъка си. А благостите на нечестивите са немилостиви” (Пр. 12:10). Малко хора осъзнават както трябва греховността от злоупотребата с животните или от изоставянето им да страдат от тяхната небрежност. Този, който създаде човека, създаде и по-долните животни и “благите Му милости са върху всичките Му творения” (Пс. 145:9). Животните бяха сътворени да служат на човека, но той няма право да им причинява болка чрез жестоко отношение или прекалено натоварване.

Поради греха на човека “цялото създание съвокупно въздиша и се мъчи досега” (Римл. 8:22). На страдания и смърт е подвластен не само човешкият род, но и животните. Тогава човекът наистина трябва да се старае да облекчава, а не да утежнява товара от страдание, който собственото му престъпление е нанесло върху Божиите творения. Този, който злоупотребява с животните под неговата власт, е и подлец, и тиранин. Склонността му да причинява болка, било на ближните си, било на безсловесните творения, е сатанинска. Понеже нещастните безсловесни животни не могат да се оплачат, мнозина не осъзнават, че един ден жестокостта им ще се открие. Но ако очите на тези хора можеха да се отворят като очите на Валаам, те щяха да видят един Божи ангел, стоящ като свидетел, за да докладва против тях в небесния съд. В Небето се води доклад и един ден ще бъде произнесена присъда над всички, които злоупотребяват с Божиите творения.

Когато видя Божия вестител, Валаам възкликна от ужас: “Съгреших, защото не знаех, че ти стоеше на пътя против мене; и сега, ако това не ти е угодно, аз ще се върна.” Господ го остави да продължи пътя си, но му даде да разбере, че думите му щяха да бъдат контролирани от Божествена сила. Бог желаеше да даде на моавците доказателство, че евреите бяха под закрилата на Небето и Той постигна успешно това, като им показа колко безсилен бе Валаам дори да изрече проклятие против тях без Божествено разрешение.

Моавският цар научи за идването на Валаам и излезе до границата на своето царство с голяма свита да го посрещне. Когато изрази почудата си от бавенето на Валаам, имайки предвид богатите награди, които го очакваха, пророкът му отговори: “Ето, дойдох при тебе, но имам ли сега власт да говоря нещо? Каквато дума тури Бог в устата ми, нея ще говоря.” Валаам много съжаляваше за това ограничение. Боеше се, че намерението му не можеше да се изпълни поради Божията контролираща сила върху него.

С голям разкош царят и главните големци на царството придружиха Валаам до “високите Ваалови места”, откъдето той можеше да види еврейското множество. Вижте пророка - застанал на върха, гледа надолу към стана на Божия избран народ.

Колко малко знаеха израилтяните какво става така близо до тях! Колко малко знаеха за Божията грижа, която ги обгръщаше денем и нощем! Колко неясни са представите на Божия народ! Колко бавно във всяка епоха вниква той в Божията голяма любов и милост! Ако бяха различили чудната Му сила, постоянно упражнявана в тяхна полза, нямаше ли сърцата им да се изпълнят с благодарност за Неговата любов и с благоговение при мисълта за величието и силата Му?

Валаам имаше известно знание за жертвоприношенията на евреите и се надяваше, като ги надмине със скъпи приноси, да придобие Божието благословение и да осигури изпълнението на нечистите си замисли. Така разсъжденията на идолопоклонниците моавци бяха завладели ума му. Неговата мъдрост бе станала глупост, духовното му виждане се помрачи и той сам се ослепи, отдавайки се на сатанинската сила.

Валаам нареди да бъдат издигнати седем олтара и принесе жертва на всеки от тях. Тогава се оттегли на "високото място" да се срещне с Бога, като обеща да съобщи на Валак разкритото от Господа.

Царят стоеше край жертвата заедно с благородниците и князете на Моав, докато наоколо се събра нетърпеливото множество, очакващо завръщането на пророка. Най-сетне той дойде и народът зачака да чуе думите, които щяха да парализират завинаги оная странна сила, действаща в полза на омразните израилтяни. Валаам каза:

"Валак ме доведе от Арам,
Моавският цар - от източните
планини, и каза ми:
"Дойди, прокълни ми Якова
и дойди, хвърли презрение върху Израиля."
Как да прокълна, когото Бог не проклина?
Или как да хвърля презрение,
върху когото Господ не хвърля?
Защото от връх канарите го виждам
и от хълмовете Го гледам;
ето люде, които ще се заселят отделно
и няма да се считат между народите.
Кой може да преброи пясъка Яковов
или да изчисли четвъртата част от Израиля?
Дано умра както умират праведните,
И сетните ми да бъдат както техните!"

Валаам призна че дойде с намерение да прокълне Израил, но изречените думи бяха съвсем противоположни на сърдечното му желание. Принуден бе да произнесе благословения, докато душата му бе изпълнена с проклятия.

Когато Валаам погледна към стана на израилтяните, остана удивен от доказателството на тяхното благополучие. Бяха му представили евреите като невежо, неорганизирано множество, нападащо страната с грабителски чети, напаст и ужас за околните народи. Но видяното говореше за обратното. Той съзря техния стан, разпрострян нашироко в идеален ред, където всичко носеше знака на стриктна дисциплина и порядък. Показано му бе благоразположението, с което Бог гледаше на Израил, и особения му характер на Негов избран народ, който не трябваше да остане на едно равнище с другите народи, а да се извиси над всички тях - "люде, които ще се заселят отделно и няма да се считат между народите". По времето, когато бяха изговорени тези думи, израилтяните нямаха постоянно заселище и особеният им характер, отношенията и обичаите им не бяха познати на Валаам. Но колко удивително се изпълни това пророчество в по-късната история на Израил! През всичките години на робството си, през всичките векове, след като бяха разпръснати сред народите, те си останаха отделен народ. Така е и с Божия народ - истинския Израил. Макар и разпръснат сред всички народи, той е само странник, чието гражданство е в небето.

На Валаам бе показана не само историята на евреите като нация. Той видя и умножаването и просперитета на истинския Божи Израил до края на времето. Видя особената благосклонност на Всевишния да придружава всички, които Го обичат и Му се боят. Видя ги подкрепяни от Неговата ръка да влизат в тъмната долина на смъртната сянка. Видя ги и да излизат от гробовете си, короновани със слава, чест и безсмъртие. Видя изкупените да се радват в неувяхващата слава на обновената земя. Съзерцавайки тази сцена, той възкликна: "Кой може да преброи пясъка Яковов или да изчисли четвъртата част от Израиля?" И като видя славните корони на всяко чело, искрящата радост на всяко лице, като предварително видя този безкраен живот на безметежно щастие, изговори тържествената молитва: "Дано умра, както умират праведните и сетните ми да бъдат както техните!"

Ако Валаам бе пожелал да приеме светлината, която Бог му даде, сега би оправдал думите си и веднага би прекратил връзките си с Моав. Нямаше повече да предизвиква Божията милост, а щеше да се върне при Господа с дълбоко покаяние. Но той възлюби заплатата на неправдата, която бе решил да придобие.

Валак бе очаквал с доверие проклятието, което щеше да падне като изсушителна слана върху Израил. Чувайки думите на пророка, ядосано възкликна: "Що ми направи ти? Взех те, за да прокълнеш неприятелите ми, а ето, ти напълно

си ги благословил!". Стараейки се да превърне принудата в добродетел, Валаам потвърди, че поради съзнателно съобразяване с Божията воля е изговорил думите, принудително поставени в устата му от Божествената сила. Отговорът му бе: "Не трябва ли да внимавам да говоря онова, което Господ туря в устата ми?"

Валак дори сега не можа да се откаже от намерението си. Сметна, че впечатлителната гледка към големия стан на евреите така е покорила Валаам, та не се е осмелил да произнесе заклинание срещу тях. Царят реши да заведе пророка на друго място, откъдето да се вижда само част от множеството. Ако можеше да убеди Валаам да ги прокълне на части, скоро целият стан щеше да бъде предаден на унищожение. Нов опит бе направен на възвишението, наречено Фасга. Отново бяха издигнати седем олтара и на тях бяха принесени същите жертви, както и първия път. Царят и князете останаха край приносите, докато Валаам се оттегли да се срещне с Бога. Отново пророкът бе наставен да предаде Божествената вест, която бе безсилен да промени или задържи.

Когато се появи пред нетърпеливата очакваща го група и му зададоха въпроса: "Що говори Господ?", отговорът както и преди събуди ужас в сърцата на царя и князете:

"Бог не е човек, та да лъже, нито човешки син, та да се разкае;
Той каза и няма ли да извърши?
Той говори и няма ли да го тури в действие?
Ето, аз получих заповед да благославям
и Той като благослови, аз не
мога да го отменя.
Не гледа беззаконие в Якова,
нито вижда извратеност в Израиля;
Господ Бог негов с него е
и царско възклицание има между тях."

Удивен от тези откровения, Валаам възкликна: "Наистина няма чародейство против Якова и няма врачуване против Израиля." Големият заклинател бе опитал силата си да прокълне според желанието на моавците, но в случая трябваше да се каже за Израил: "Що е извършил Бог!" Докато бе под Божествена закрила, никоя нация, дори и подпомагана от всичката сила на Сатана, не можеше да го победи. Целият свят щеше да се учудва на забележителното Божие дело в полза на народа Му - как един човек, решен да следва грешен път, беше така завладян от Божествената сила, че трябваше да изговори вместо проклятия най-богати и най-скъпоценни обещания с език на възвишена и завладяваща поезия. А

благосклонността на Бога към Израил, показана в този момент, бе уверение за закрилящата Му грижа към Неговите послушни, верни чада във всички епохи. Когато Сатана щеше да вдъхновява злите човеци да свидетелстват лъжливо, да притесняват и погубват Божия народ, той щеше да си спомня този случай, който щеше да му вдъхва смелост и вяра в Бога.

Обезсърчен и разтревожен, моавският цар възкликна: "Никак да не ги проклинаш и никак да не ги благославяш!" Но в сърцето му все още тлееше слаба надежда и той реши да направи последен опит. Сега отведе Валаам на планината Фегор, където имаше храм, посветен на необузданото поклонение на езическото божество Ваал. Тук бяха издигнати същият брой олтари, принесени бяха и същият брой жертви, но Валаам не се уедини като преди да научи каква е Божията воля. Не се престори, че прави заклинания, а застана край олтарите и огледа шатрите на Израил. Божият Дух отново го осени и от устните му се отрони Божествената вест:

"Колко са красиви твоите шатри, Якове,
твоите скинии, Израилю!
Като долини са разпростерни,
като градини по речни брегове,
като алоини дървета, които Господ е насадил,
като кедри покрай водите.
Ще се излива вода из ведрата му.
И потомството му ще се
простира в много води;
Царят му ще бъде по-висок от Агага
и царството ще се възвеличи.
Бог го изведе из Египет;
има сила, както див вол;
ще пояде неприятелските нему народи,
ще строши костите им
и ще ги удари със стрелите си.
Легнал е и лежи като лъв
и като лъвица; кой ще го възбуди?
Благословен, който те благославя!
И проклет, който те проклина!

Благополучието на Божия народ бе представено тук чрез някои от най-красивите образи, които могат да се намерят в природата. Пророкът уподоби Израил на плодородни равнини, покрити с изобилна жетва; на цъфтящи градини, напоявани от никога непресъхващи извори; на уханно сандалово дърво и

величествен кедър. Споменатите тук сравнения са едни от най-удивителните по красотата си и най-подходящите, които могат да се намерят в боговдъхновеното Слово. Ливанският кедър бе почитан от всички народи на Изтока. Видът дървета, към който принадлежеше, бе разпространен навсякъде по земята, където обитаваше човек. Кедровите дървета се развиват добре от арктическите области до зоната на Тропика. Устояват на студ и жега, богато се разлистват край реки и се издигат високо като кули над изсъхналата и жадна пустиня. Проникват с корените си дълбоко сред скалите в планината и смело устояват на бурята. Листата им са свежи и зелени, когато всичко друго е погинало от дъха на вятъра. Повече от всички други дървета ливанският кедър е почитан заради здравината, твърдостта и неподатливостта си на гниене. Тези му свойства са използвани като символ за хората, чийто живот е "скрит с Христа в Бога" (Кол. 3:3). Писанието казва: "Праведният ... ще расте като кедър в Ливан" (Пс. 92:12). Божествената ръка е издигнала кедъра като цар на дърветата. "Елхите не се сравняваха с клоновете му и яровите не приличаха на клончетата му; никакво дърво в Божията градина не се сравняваше с него по красотата му" (Езекиил 31:8). Кедърът многократно е използван като символ на царственост и употребата му в Писанията да представя праведните показва как Небето гледа на ония, които извършват Божията воля.

Валаам пророкува, че израилевият цар ще бъде по-велик и по-могъщ от Агаг - това име бе дадено на царете на амаличаните - един много могъщ народ по това време. Но ако Израил беше верен на Бога, щеше да подчини всички свои неприятели. Цар на Израил бе Божият Син и Неговият трон трябваше един ден да се възцари на земята, а силата му да се издигне над всички земни царства.

Като чу думите на пророка, Валак бе обзет от отчаяние, страх и яд. Той бе недоволен, че Валаам не можа да му даде дори най-малка надежда за благоприятен отговор, че всичко вървеше решително против него. Укори пророка за неговото компромисно, измамно поведение. Възкликна гневно: "Сега, прочее, бягай на мястото си. Рекох си да те въздигна до голяма почит, но ето, Господ те въздържа от почит." Валаам отговори на царя, че го е предупредил - може да предаде само вестите, които Бог му даде.

Преди да се върне при своя народ, Валаам изговори най-красивото и възвишено пророчество за Изкупителя на света и за окончателното унищожение на Божиите врагове:

"Виждам Го, но не сега,
гледам Го, но не отблизо.
Ще излезе звезда от Якова
и ще се въздигне скиптър от Израиля,

ще порази моавските първенци
и ще погуби всичките Ситови потомци.”

И завърши с предсказание за пълно унищожаване на Моав и Едом, на Амалик и кенейците, като не остави на моавския цар нито лъч надежда.

Разочарован, с разбити надежди за богатство и издигане, придобил омразата на царя и осъзнал, че си бе навлякъл Божието неодобрение, Валаам се върна от самоволно избраната си мисия. Като пристигна у дома си, завладяващата сила на Божия дух го остави и алчността му, която само бе задържана, отново взе връх. Готов бе да прибегне до каквито и да са средства, за да спечели обещаната от Валак награда. Валаам знаеше, че успехът на израилтяните зависи от послушанието им към Бога и че единственият начин да предизвика тяхното падение бе да ги прелъсти да съгрешат. Сега реши да придобие благоволението на Валак, като посъветва моавците как да въведат Израил в проклятие.

Веднага се върна в моавската земя и изложи плановете си пред царя. Самите моавци бяха убедени, че ако Израил остане верен на Бога, ще бъде закрилян от Него. Планът, предложен от Валаам, трябваше да отклони израилтяните от Бога, като ги въведе в идолопоклонство. Ако можеха да се склонят да вземат участие в разпуснатото поклонение на Ваал и Астарта, всемогъщият им Защитник щеше да им стане неприятел и те скоро щяха да се превърнат в плячка на жестоките и войнствени народи около тях. Царят прие с готовност този план и сам Валаам остана да помага за провеждането му.

Валаам видя успеха на сатанинския си план. Видя как проклятието на Бога пада върху народа Му и как съдбите Му поразяват хиляди. Но Божествената справедливост, която наказа греха на Израил, не остави незасегнат изкусителя. Във войната на Израил с мадиамците бе убит и Валаам. С предчувствие за близкия си край той бе възкликнал: “Дано умра, както умират праведните и сетнините ми да бъдат като техните.” Но не избра да живее живота на праведните и го постигна участта на Божиите врагове.

Съдбата на Валаам бе подобна на Юдовата и характерите им имат забележителна прилика. И двамата опитаха да съчетаят службата на Бога и на Мамона и стигнаха до необикновено падение. Валаам признаваше истинския Бог и изповядваше, че Му служи. Юда вярваше, че Исус е Месия и бе един от последователите Му. Валаам се надяваше да направи от службата си към Йехова стъпало към придобиване на богатства и светска чест и като не успя, намери края си. Юда очакваше от връзката си с Христос да придобие богатства и висок пост в светското царство, което Месия щеше да основе, както той вярваше. Крахът на надеждите му го доведе до отстъпление и падение. И Валаам, и Юда получиха

голяма светлина и се радваха на особени привилегии, но един-единствен притаен грях отрови целия им характер и причини гибелта им.

Опасно е да се допусне нехристиянска черта да живее в сърцето. Един скрит грях малко по малко ще разваля характера, подчинявайки всичките му благородни сили на нечестивото желание. Ако се отстрани контрола на съвестта, ако човек се поддаде на злия си навик и пренебрегне високите изисквания на дълга, ще разруши защитата на душата и ще отвори път Сатана да влезе и да го отклони. Единственият безопасен път е подобно на Давид да издигаме молитвите си всеки ден с искрено сърце: “Стъпките ми са се пазили здраво в Твоите пътища; нозете ми не са се подхлъзнали” (Пс. 17:5).

Глава 41

Отстъпление при Йордан

С радостни сърца и подновена вяра в Бога победоносните израилеви войски се върнаха от Васан. Те вече бяха завладели ценна територия и се надяваха скоро да покорят Ханаан. Само реката Йордан лежеше между тях и обещаната земя. Точно на отсрещния бряг на реката имаше плодородна, покрита със зеленина равнина, напоявана от потоците на многобройни извори, върху която палмови дървета хвърляха богатите си сенки. В западния й край се издигаха кулите и дворците на Ерихон, така покрит с цъфнали палмови горички, че бе наречен "градът на палмите".

На източния бряг на Йордан между реката и високото плато, което бяха преминали, край самата река също се простираше няколко мили широка равнина. Тази закриляна от ветровете равнина имаше тропически климат. Тук растеше ситимовото или акациевото дърво, давайки на равнината името Ситимска долина. На това място израилтяните разпростряха стана си и намериха приятна отмора в акациевите горички край реката.

Но сред привлекателната околност трябваше да срещнат едно зло, много по-опасно от могъщите армии от въоръжени мъже или от дивите зверове на пустинята. Тази страна, така надарена с природни богатства, бе осквернена от обитателите си. В публичното поклонение на Ваал - главното божество - постоянно се включваха най-низки и безчестни деяния. Навсякъде имаше места, посветени на идолопоклонство и блудство. Самите им имена говореха за падението и покварата на народа.

Тази околна среда влияеше опорочаващо върху израилтяните. Умовете им се спираха на отвратителните мисли, които постоянно им бяха внушавани. Животът на лентяйство и безгрижие повлия за покварата им и почти без да съзнават, те отстъпиха от Бога и станаха лесна плячка на изкушението.

Докато стануваха край Йордан, Мойсей подготвяше превземането на Ханаан. Великият водач бе изцяло погълнат от това дело, а за народа времето на безпокойство и очакване бе изпълнено с изпитания и само след няколко седмици историята му бе опетнена с най-страшното отстъпление от добродетелта и благочестието.

Отначало общуването между израилтяните и езическите им съседи бе доста ограничено, но след време мадиамските жени започнаха да се прокрадват в лагера. Появяването им не предизвикваше тревога и плановете им се изпълняваха така

неусетно, че този факт не привлече вниманието на Мойсей. Тези жени бяха намислили, свързвайки се с евреите, да ги доведат до престъпване на Божия закон, да привлекат вниманието им към езическите ритуали и обичаи и да ги въведат в идолопоклонство. Те внимателно скриваха намеренията си под маската на приятелство, така че дори народните стражи не ги заподозряха.

По внушение на Валаам моавският цар определи голям празник в чест на техните богове и тайно бе нагласено Валаам да подведе израилтяните да присъстват на празника. Те гледаха на него като на Божи пророк и затова никак не му бе трудно да изпълни намерението си. Мнозина от народа го последваха, за да участват в празненствата. Осмелиха се да стъпят на забранена почва и бяха отведени към примките на Сатана. Опиянени от музиката и танците и заслепени от красотата на езическите весталки, те отхвърлиха верността си към Йехова. Като участници във веселието и празнуването се опияниха с вино, което замъгли чувствата им и разруши бариерите на себевладението. Дадоха пълна свобода на страстите си и оскверняйки съвестта си с блудство, бяха подмамени да се поклонят на идоли. Принесоха жертви на езически олтари и участваха в най-неморални ритуали.

Не беше минало много време и отровата се разпростря из стана на Израил като смъртоносна болест. Победителите в битката срещу врага сега бяха победени от хитриите на езичниците. Народът изглеждаше обезумял. Управниците и водачите бяха сред първите, извършили престъплението, и толкова много хора бяха виновни, че отстъплението стана всенародно. “Израил се привърза за Ваалфегора” (виж Числа 25 гл.). Когато Мойсей научи за нечестието, заговорът на враговете бе постигнал такъв успех, че израилтяните не само участваха в блудното поклонение на планината Фегор, но бяха започнали да съблюдават езическите ритуали и в израилевия стан. Старият водач се изпълни с възмущение и Божият гняв се разпали.

Безчестното им поведение направи това, което не можаха да сторят всички заклинания на Валаам - отдели ги от Бога. Чрез бързото изпращане на изпитания народът бе събуден да осъзнае колко е огромен грехът му. В стана избухна страшна язва и бързо порази десетки хиляди. Бог заповяда водачите на отстъплението да бъдат избити от началниците. Заповедта бе изпълнена незабавно. Престъпниците бяха убити и телата им - повесени, пред погледите на целия Израил. Тази демонстрация бе направена с цел всички да видят така сурово наказаните водачи, за да осъзнаят дълбокото отвращение на Бога от греха им и ужасния Му гняв против тях.

Всички чувстваха справедливостта на наказанието. Народът побърза да отиде към светилището и със сълзи и дълбоко смирение призна греха си. Израилтяните плачеха пред Бога до входа на скинията. Докато язвата още продължаваше

смъртоносното си дело и началниците изпълняваха ужасната си задача, Зимрий - един от благородниците на Израил - дойде дръзко в лагера, придружен от една мадиамска блудница, княгиня "от един бащин дом в Мадиам", която доведе до шатъра си. Никога досега порокът не бе по-дързък и упорит. Разпален от виното, Зимрий "изяви греха си като Содом" и се хвалеше с безсрамието си. Свещениците и водачите бяха паднали на лицата си от мъка и смирение и плачейки "пред входа на шатъра за срещане", умоляваха Господа да пожали народа Си и да не обвинява наследството Си, когато този принц израилев с удоволствие привличаше вниманието върху греха си пред очите на обществото сякаш за да предизвика Божието отмъщение и да се подиграе със съдиите на народа.

Финеес - синът на първосвещеника Елеазар - излезе измежду всички и като грабна едно копие, "влезе подир израилтянина в спалнята" и прободе и двамата. Така язвата бе прекратена, свещеникът, изпълнил Божията присъда, бе почетен пред целия Израил, а свещенството бе поверено завинаги на него и на семейството му.

Божествената вест гласеше, че Финеес "направи омилостивение за израилтяните". "Затова кажи му: "Ето, Аз му давам Моя завет на мир. Ще бъде нему и на потомството му подир него завет на вечно свещенство, защото беше ревностен за своя Бог и направи омилостивение за израилтяните."

Присъдите над Израил поради греха при Ситим поразиха останалите живи от онова голямо множество, което преди почти 40 години си бе навлекло осъждението: "Непременно ще умрат в пустинята." Преброяването на народа, извършено по Божествено нареждане по време на лагеруването из Йорданските равнини, показа, че "между тях не се намираше човек от ония, които бяха преброени от Мойсей и свещеника Аарон, когато те преброиха израилтяните в Синайската пустиня... От тях не остана ни един, освен Халев, Ефониевият син, и Исус, Навиевият син" (Числа 26:64, 65).

Бог изпрати язви върху Израил, който се бе отдал на измамите на мадиамците, но и изкусителите нямаше да избегнат гнева на Божествената справедливост. Амаличаните, които бяха нападнали Израил при Рафидим и се бяха нахвърлили върху немощните и уморените, вървящи в последните редици на множеството, дълго време останаха ненаказани. Но мадиамците, подвели израилтяните към грях, бяха принудени бързо да почувстват Божиите съдби, тъй като бяха много по-опасни врагове. "Въздай на мадиамците за израилтяните (виж Числа 31 гл.) - това бе Божията заповед към Мойсей - и след това ще се приберeш при людете си!" Това поръчение бе изпълнено веднага. От всички племена бяха избрани хиляда мъже и изпратени под предводителството на Финеес. "Те воюваха против Мадиама според както Господ заповяда на Мойсея... И между убитите убиха

и мадиамските царе... убиха с нож и Валаама - Веоровия син.” Също и пленените от нападащата армия жени, бяха предадени на смърт по заповед на Мойсей като най-виновни и най-опасни врагове на Израил.

Такъв бе краят на тези, които замислиха да навредят на Божия народ. Псалмистът казва: “Народите затънаха в ямата, която сами направиха; в мрежата, която скриха, се улови ногата на сами тях” (Пс. 9:15). “Защото Господ не ще отхвърли людете Си, нито ще остави наследството Си, понеже съдбата пак ще се съобразява с правдата...” Когато хората “се опълчват против душата на праведния”, Господ “ще обърне върху тях собственото им беззаконие и ще ги отсече в нечестието им” (Пс. 94:14, 15, 21, 23).

Когато бе повикан да прокълне Израил, Валаам не можа с всичките си заклинания да му нанесе зло, защото Господ “не гледа беззаконие в Якова, нито вижда извратеност в Израиля” (Числа 23:21, 23). Но когато, поддавайки се на изкушението, евреите престъпиха Божия закон, защитата им се оттегли от тях. Когато народът на Бога е верен на Неговите заповеди, “няма чародейство против Якова. И няма врачуване против Израиля”. Затова Сатана употребява всичката си сила и лукаво изкуство да го въведе в грях. Ако тези, които твърдят, че са пазители на Божия закон, станат нарушители на заповедите Му, сами се отделят от Бога и не ще могат да устоят пред неприятелите си.

Израилтяните, които не можаха да бъдат победени от мадиамците с оръжие и със заклинания, станаха плячка на техните блудници. Такава е силата, с която влияе жената, отдала се в служба на Сатана да хваща души в примка и да ги погубва. “...мнозина е направила да паднат ранени; и силни са всичките убити от нея” (Пр. 7:26). Така Ситовите потомци бяха прелъстени да отстъпят от благочестието си и святото семе се поквари. Така и Йосиф бе изкушен, така Самсон предаде силата си - защитата на Израил - в ръцете на филистимците. Тук Давид се препъна. А Соломон - най-мъдрият цар, назован “възлюбен” от своя Бог, пред същата омайваща сила стана роб на страстта и пожертва благочестието си.

“А всичко това им се случи за примери и се написа за поука нам, върху които са стигнали последните времена. Така щото който мисли, че стои, нека внимава да не падне” (1 Кор. 10:11, 12). Сатана познава добре материала, с който има работа - човешкото сърце. Той го е изследвал с демонско усилие в продължение на хиляди години и затова знае, че това е точката в характера на всеки, която най-лесно може да бъде атакувана. Влияел е в многобройни поколения, за да събори най-силните мъже - князете на Израил, със същите изкушения, които така успешно действаха във Ваалфегор. През вековете бяха утвърдени черти на характера, основаващи се на задоволяване на чувствата. Когато наближим края на времето, когато Божият народ

застане на границите на небесния Ханаан, Сатана, както в древността, ще удвои усилията си, за да му попречи да влезе в добрата земя. Той поставя своите примки пред всяка душа. Не само невежите и необразованите трябва да бдят. Той ще приготвя изкушенията си и за хората на най-високи постове, на най-свята служба. Ако ги подведе да опорочат душите си, чрез тях може да унищожи мнозина. Използва същите средства, както и преди три хиляди години. Чрез светски приятелства, чрез очарованието на красотата, чрез търсенето на удоволствия, веселби, празнувания или чрез чашата с вино ни подвежда да нарушим седмата заповед.

Сатана въведе Израил в блудство, преди да го въведе в идолопоклонство. Хората, които ще безчестят Божия образ и ще светотатстват с храма Му в самите себе си, не ще имат скрупули да похулят Бога чрез задоволяване желанията на покварените си сърца. Удовлетворяването на страстите отслабва ума и унижава душата. Моралните и интелектуалните сили биват заглушени и парализирани от задоволяването на животинските склонности. Робът на страстите не може да осъзнае святото задължение на Божия закон, да оцени изкуплението или да има представа за истинската стойност на душата. Набожност, чистота и истина, почитание към Бога и любов към святите неща - всички тези святи чувства и благородни желания, свързващи човека с небесния свят, биват поядени от огъня на страстта. Душата се превръща в почерняла и необитаема пустиня, свърталище на зли духове и “на всяка нечиста и омразна птица”. Същества, създадени по Божия образ, биват доведени до равнището на безсловесните животни.

Общуването с идолопоклонници и участието в техните празненства подведе евреите да престъпят Божия закон и да бъдат осъдени като народ. Така сега, като води Христовите последователи към общуване с безбожните и уеднаквяване с тях в забавленията им, Сатана най-успешно ги въвлича в грях. “Излезте изсред тях и отделете се - казва Господ, - и не се допирайте до нечисто” (2 Кор. 6:17). Бог изисква от народа Си сега така да се отличава от света в обичаи, навици и принципи, както изискваше и от древния Израил. Ако Неговите люде вярно следват ученията на Словото Му, тази разлика ще съществува. Иначе не може да бъде. Дадените на евреите предупреждения да не се смесват с езичниците не бяха по-ясни и по-изрични от забраната за християните да се съобразяват с духа и обичаите на безбожните. Христос казва: “Не любете света, нито каквото е на света. Ако люби някой света, в него няма любов към Отца.” “...приятелството със света е вражда против Бога” (1 Йоан 2:15; Яков 4:4). Последователите на Христос трябва да се отделят от грешниците и да избират да бъдат в тяхното общество единствено когато могат да им сторят добро. Няма да бъде прекалено въздържанието ни от общуване с

хора, чието влияние ни отдалечава от Бога. Докато се молим: “не ни въвеждай в изкушение”, ние също трябва да избягваме изкушението, доколкото ни е възможно.

Израилтяните бяха въведени в грях, когато бяха в състояние на външно бездействие и сигурност. Изгубиха Божия път от погледа си, пренебрегнаха молитвата и затаиха дух на самонадеяност. Безделието и себеугаждането оставиха душата без охрана и в нея влязоха унизителни мисли. Предатели отвътре съборихa крепостите на принципа и предоставиха Израил на сатанинската сила. По този начин Сатана ще се опитва да постигне поражението на душата. Дълъг подготвителен процес, неизвестен за света, протича в сърцето, преди християнинът да извърши открит грях. Умът не пада отведнъж от чистота и святост към нечестие, поквара и престъпление. Необходимо е време, за да деградира създадения по Божия образ човек до животинско и сатанинско ниво. Чрез отдаване на нечисти мисли човек може така да обучи ума си, че отвратителния по-рано за него грях да му стане приятен.

Сатана използва всички средства, за да направи повсеместни престъплението и порока. Не можем да минем по улиците на нашите градове, без да срещнем ярки прояви на беззаконието под формата на новели или изпълнения в някой театър. Умът се обучава на близост с греха. Поведение на подлост и поквара се представя на народа всекидневно в периодични издания и във вълнуващи разкази - всичко, което може да възбуди страстта. Хората слушат и четат толкова много за моралното престъпление, че чувствителната някога съвест, която се е отдръпвала с ужас от такива сцени, сега се закоравява и се наслаждава на тези неща с необуздан интерес.

В днешния свят много от обичайните забавления дори на хора, които твърдят, че са християни, завършват като забавленията на езичниците. Наистина кое ли забавление Сатана не използва за унищожаване на души! Чрез драмата той действа от векове, за да възбужда страстите и да прославя порока. Използва операта с нейния привлекателен показ и очарователна музика, маскарадите, танците, играта на карти, за да събори бариерите на принципа и да отвори врата за чувствени удоволствия. Обвързва душата с веригите си чрез всяко събиране на забавление, където се подхранва гордостта и се задоволява апетита, където човек бива подведен да забрави Бога и да престане да цени вечните стойности.

“Повече от всичко друго, що пазиш, пази сърцето си”, гласи съветът на мъдреца, “защото каквито са мислите в душата му, такъв е и той” (Пр. 4:23, 23:7). Сърцето трябва да бъде обновено от Божествената благодат, иначе напразно се стараем към чист живот. Който се опитва да изгради подобен добродетелен характер без Христовата благодат, изгражда къщата си върху подвижни пясъци. В ожесточените бури на изкушението тя със сигурност ще падне. Молитвата на Давид

трябва да бъде молитвата и на всяка душа: “Сърце чисто сътвори в мене, Боже, и дух постоянен обновявай вътре в мене” (Пс. 51:10). Като участваме в небесния дар, ние трябва да продължим към съвършенството “с Божията сила..., вардени чрез вяра за спасение” (1 Петрово 1:5).

И все пак, нашата работа е да се противопоставим на изкушението. Който не желае да падне плячка на сатанинските измами, трябва да охранява добре пътищата към душата си. Нужно е да се избягват четене, гледане и слушане на неща, подсказващи нечисти мисли. Умът не бива да се оставя да блуждае безцелно върху всичко онова, което врагът на душата може да предложи. “...препашете се през чреслата на вашите помисли - казва апостол Петър, - бъдете въздържани..., не се съобразявайте с първите страсти, които имахте във време на незнанието си. Но както е свят Тоя, Който ви е призовал, така бивайте святи и вие в цялото си държане” (1 Петрово 1:13-15). Павел казва: “...всичко, що е истинно, що е честно, що е праведно, що е любезно, що е благодатно, ако има нещо добродетелно и ако има нещо похвално - това зачитайте” (Фил. 4:8). Тази цел изисква сериозна молитва и неспирно бдение. Ние трябва да бъдем подпомогнати от пребъдващото влияние на Святия Дух, Който ще привлече ума нагоре и ще го привикне да размишлява върху чисти и святи неща. Трябва внимателно да изучаваме Словото Божие: “Как ще очисти младежът пътя си? Като му дава внимание според Твоето Слово.” Псалмистът казва: “В сърцето си опазих Твоето Слово, за да не Ти съгрешавам” (Пс. 119:9, 11).

Грехът на Израил при Ваалфегор предизвика Божиите присъди върху народа и макар че същите грехове може днес да не се наказват така бързо, те със сигурност ще бъдат наказани. “Ако някой развали Божия храм, него Бог ще развали...” (1 Кор. 3:17). За тези престъпления природата е определила ужасни наказания, които рано или късно ще засегнат всеки престъпник. Посочените грехове повече от всичко друго са причинили страхотния упадък на човешкия род и теглото от болест и мизерия - проклятие за света. Хората може да успяват да скрият престъпленията си от своите ближни, но съвсем сигурно като последица ще пожънат страдания, болест, безумие или смърт. А отвъд този живот стои трибуналът на Съда с неговата разплата на вечно наказание. “...които вършат такива работи, няма да наследят Божието царство”, но заедно със Сатана и със злите ангели ще вземат участие в онова огнено езеро, което “е втората смърт” (Гал. 5:21; Откр. 20:14).

“...от устните на чуждата жена капе мед и устата й са по-меки от дървено масло. Но сетнините й са горчиви като пелин, остри като изострен от двете страни меч... Отдалечи пътя си от нея. И не се приближавай до вратата на къщата й, да не би да дадеш жизнеността си на други и годините си на немилостивите, да не би да

се наситят чужди от имота ти и трудовете ти да отидат в чужд дом, а ти да охкаш в сетнините си, когато месата ти и тялото ти се изнурят.” “...домът й води надолу към смъртта... Никой от ония, които влизат при нея, не се връща...” “...гостите й са в дълбочините на ада” (Пр. 5:3, 4, 8-11, 2:18, 19, 9:18).

Глава 42

Законът повторен

Господ съобщи на Мойсей, че е дошло времето, определено за завладяване на Ханаан, и когато отправяше от височините поглед към реката Йордан и към обещаната земя, възрастният пророк съзерцаваше с дълбок интерес наследството на своя народ. Възможно ли бе да се отмени присъдата, произнесена против него за греха му при Кадис? С дълбока сериозност той се молеше: "Господи Йехова, Ти си почнал да показваш на слугата Си величието Си и крепката Си ръка; защото кой е тоя бог на небето или на земята, който може да работи, както Ти работиш и според Твоите мощни дела? Нека премина, моля Ти се, и видя добрата земя оттатък Йордан, оная добра планинска страна и Ливан" (Второз. 3:24, 25).

Отговорът бе: "Стига ти! Да Ми не продумаш вече за това! Възкачи се на върха Фасга и дигни очи към запад и север, към юг и изток, та гледай земята с очите си, защото няма да преминеш тоя Йордан" (Второз. 3:26, 27).

Без да изрази недоволство, Мойсей се подчини на Божията заповед. Но сега голямата му тревога бе за Израил. Кой като него щеше да бди за благосъстоянието на тоя народ? От препълненото му сърце се изля молитвата: "Господ, Бог на духовете на всяка твар, нека постави над обществото човек, който да излиза пред тях и който да влиза пред тях, който да ги извежда и който да ги въвежда, за да не бъде Господнето общество като овци, които нямат пастир" (Числа 27:16, 17).

Господ чу молитвата на слугата Си и отговори: "Вземи при себе си Исуса, Навиевия син, човек, в когото е Духът, и положи на него ръката си. И като го представиш пред свещеника Елеазара и пред цялото общество, дай му поръчка пред тях. И възложи на него част от твоята почетна власт, за да го слуша цялото общество израилтяни" (Числа 27:18-20). Исус отдавна бе помощник на Мойсей и бе избран да го наследи поради своята мъдрост, способност и вяра.

Чрез ръкополагане от Мойсей, придружено с впечатлително поръчение, Исус Навиев бе тържествено отделен за водач на Израил. Той бе приет да участва и в управлението. Пред събранието Мойсей изрече думите на Господа за Исус Навиев. "И той да стои пред свещеника Елеазара, който ще се допитва до Господа за него според съда на Урима; и по неговата дума да влизат той и всичките израилтяни с него, и цялото общество" (Числа 27:21).

Преди да напусне поста си като видим водач на Израил, Мойсей получи заповед да повтори на израилтяните историята на избавлението им от Египет и на пътуването им из пустинята, а също и да им напомни закона, изговорен на Синай.

Когато законът им бе даден, малцина от сегашното общество бяха на възраст да осъзнаят ужасната тържественост на събитието. Тъй като скоро трябваше да преминат Йордан и да завладеят обещаната земя, Бог искаше да им представи изискванията на закона Си и да им напомни, че условието за успеха им е послушанието.

Мойсей застана, за да повтори пред народа последните си предупреждения и увещания. Лицето му бе огряно от свята светлина. Косите му бяха бели от възрастта, но фигурата му бе изправена. Чертите му изразяваха ненакърнената сила на здравето, а очите му бяха ясни и непомрачени. Това бе един важен случай и той с дълбоко чувство обрисува любовта и милостта на могъщия им Защитник:

"...попитай сега за миналите времена, които бяха преди тебе от деня, когато Бог създаде човека на земята, и попитай от единия край на небето до другия: ставало ли е такова нещо като това велико дело, или чувало ли се е подобно на него? Люде чули ли са някога Божия глас да говори изсред огън, както ти си чул, и да останат живи? Или предприел ли е Бог да дойде и вземе за Себе Си народ изсред друг народ чрез изпитни, знамения и чудеса и чрез бой, чрез силна ръка, чрез издигната мишца, и чрез големи ужаси според всичко, което Господ вашият Бог е сторил за вас в Египет пред очите ви? На тебе се даде да видиш това, за да познаеш, че Йехова, Той е Бог и няма друг освен Него" (Второз. 4:32-35).

"Господ не ви предпочете, нито ви избра, загдето сте по-многочислени от всичките други племена; защото вие сте най-малочислени от всичките племена. Но понеже ви възлюби Господ и за да опази клетвата, с която се е клел на бащите ви, затова Господ ви изведе със силна ръка и ви изкупи от дома на робството, от ръката на египетския цар Фараона. И тъй, да знаеш, че Господ, твоят Бог, Той е Бог, верният Бог, Който пази до хиляда поколения завета и милостта към ония, които Го любят и пазят заповедите Му" (Второз. 7:7-9).

Израилтяните бяха винаги готови да припишат своите тревоги на Мойсей; но сега подозренията им, че той бе тласкан от гордост, амбиция или егоизъм бяха отстранени и те слушаха с доверие думите му. Мойсей вярно изложи пред тях прегрешенията им и престъпленията на бащите им. Те често бяха проявявали нетърпение и се бяха бунтували поради дългото скитане в пустинята, но Господ не бе виновен за отложеното завладяване на Ханаан. Той тъжеше повече от тях, че не можа да ги въведе веднага в притежание на обещаната земя и така чрез избавлението на Своя народ да покаже пред всички народи могъщата Си сила. С недоверието към Бога, с гордостта и неверието си те не бяха подготвени да влязат в Ханаан. По никой начин нямаше да се представят като народ, чийто Бог е Господ, защото не носеха Неговия чист характер, доброта и добродетелност. Ако бащите им

се бяха доверили на Божието ръководство, ако се бяха подчинили на съдбите Му и бяха вървели в Неговите повеления, отдавна щяха да са се установили вече в Ханаан като процъфтяващ, свят и щастлив народ. Забавянето им да влязат в добрата земя безчестеше Бога и Го обезславяше пред лицето на съседните народи.

Мойсей, който разбираше характера и стойността на Божия закон, ги увери, че никой друг народ няма такива мъдри, справедливи и милостиви правила като дадените на евреите. "Ето, аз ви научих повеления и съдби, според както Господ, моят Бог, ми заповяда, за да вършите според тях в земята, в която влизате да я наследите. И тъй, пазете и вършете ги, защото това е мъдростта ви и благоразумието ви пред очите на племената, които, като чуят за всички тия повеления, ще рекат: "Ето, мъдри и разумни люде са тия на тоя велик народ" (Второз. 4:5, 6).

Мойсей привлече вниманието им върху "деня, в който ти застана пред Господа, твоя Бог, на Хорив". И предизвика еврейското множество: "Защото кой народ е толкова велик, щото да има бог тъй близо при себе си, колкото е Йехова, нашият Бог, близо при нас всеки път, когато Го призоваваме? Или кой народ е толкова велик, щото да има такива справедливи повеления и съдби, какъвто е целият тоя закон, който излагам пред вас днес?" (Второз. 4:7, 8). Днес предизвикателството към Израил може да бъде повторено отново. Законите, които Бог даде на древния Си народ, бяха по-мъдри, по-добри и по-хуманни от тези на най-цивилизованите народи на земята. Законите на народите носят отпечатък от несъвършенствата и страстите на необновеното сърце, но Божият закон носи Божествен печат.

"А вас взе Господ и ви изведе из железарската пещ, из Египет, да Му бъдете люде за наследство, както сте и днес" (Второз. 4:20). Описа им земята, в която скоро щяха да влязат и която трябваше да бъде тяхна, при условие че бъдат послушни на Божия закон. И как трябва да са се развълнували сърцата на Израил при тези думи, спомняйки си, че на човека, който с такава любов обрисува благословенията на добрата земя, не е позволено да участва в наследството на своя народ поради техния грях:

"Защото Господ, твоят Бог, те завежда в добра земя", "не е както египетската земя, из която излязохте, гдето, като сееше ти семето си, напояваше го с ногата си като зеленчукова градина. Но земята, към която преминавате да я притежавате, е земя богата с гори и долини, която пие вода от дъжда на небето", "земя богата с водни потоци, с източници и дълбоки извори, които извират в долини и планини; в земя богата с жито, ечемик, лозя, смокини и нарове; в земя богата с маслини и мед; в земя, гдето не ще ядеш хляб оскъдно и в която не ще си в нужда от нищо; в земя,

чиито камъни са желязо и от чиито планини ще копаеш мед", "земя, за която Господ, твоят Бог, се грижи. Очите на Господа, твоя Бог, са винаги върху нея - от началото на годината и до края на годината" (Второз. 8:7-9, 11:10-12).

"А когато Господ, твоят Бог, те въведе в земята, за която се е клел на бащите ти - на Авраама, Исаака и Якова, да ти даде големи и хубави градове, които ти не си съградил, и къщи, пълни с всякакви блага, които не си напълнил, и изкопани кладенци, които не си изкопал, лозя и маслини, които не си насадил, като ядеш и се наситиш, внимавай на себе си да не забравяш Господа." "Внимавайте на себе си да не забравяте завета, който Господ, вашият Бог, направи с вас... Защото Господ, твоят Бог, е огън пояждащ, Бог ревнив." Ако извършеха зло пред очите на Господа, тогава - каза Мойсей - "непременно скоро ще изчезнете от земята, за превземането на която вие преминавате Йордан" (Второз. 6:10-12, 4:23-26).

След като повтори закона на всеослушание, Мойсей завърши написването на всички тези закони, наредби и съдби, които Бог му бе дал, и всички правила за жертвената система. Книгата с всичко това бе поверена за съхранение на съответните служители и трябваше да се пази до ковчега. Великият водач все още бе изпълнен със страх, че народът щеше да отстъпи от Бога. С възвишени и вълнуващи думи се обърна към людете, представяйки пред тях благословенията, които щяха да имат при условие на послушание, и проклятията, които щяха да последват престъплението им: "Ако слушаш добре гласа на Господа, твоя Бог, и внимаваш да вършиш всичките Негови заповеди, които днес ти заповядвам..., благословен ще бъдеш в града и благословен ще бъдеш на полето. Благословен ще бъде плодът на утробата ти, плодът на земята ти и плодът от добитъка ти...; благословен кошът ти и нощвата ти. Благословен ще бъдеш при влизането си и благословен ще бъдеш при излизането си. Господ ще направи да бъдат поразявани пред тебе неприятелите, които се повдигат против тебе... Господ ще заповяда да дойде благословение на тебе в житниците ти и във всичките ти предприятия (...) (Второз. 28 гл.).

Но ако не слушаш гласа на Господа, твоя Бог, и не внимаваш да вършиш всичките Му заповеди и повеленията Му, които днес ти заповядвам, то всички тия проклетии ще дойдат на тебе... и ще станеш за учудване, за поговорка и за поругание на всичките племена, между които Господ ще те отведе... Господ ще те разпръсне между всичките племена от единия край на света до другия край на света; и там ще служиш на други богове, които нито ти си познавал, нито бащите ти, на дърво и камък. Но и всред тия народи не ще намериш покой, нито ще има почивка за стъпалото на ногата ти; но там Господ ще ти даде треперене на сърцето, помрачаване на очите и изнемогване на душата. Животът ти ще бъде в неизвестност

пред тебе; и ти ще се боиш денем и нощем и не ще бъдеш уверен за живота си. Заран ще думаш: "О, да мръкнеше!" И вечер ще думаш: "О, да съмнеше!" Поради страха, с който в сърцето си ще се страхуваш, и поради зрелищата, които с очите си ще виждаш."

Вдъхновен от Духа, гледайки далеч напред през вековете, Мойсей обрисува ужасните сцени на окончателното разгромяване на Израил като народ и унищожаването на Ерусалим от римските армии: "Господ ще навлече против тебе народ отдалеч, от земния край, като с орлово летене; народ, чийто език не разбираш; народ със свиреп поглед, който не ще почете стар, нито ще пожали млад" (Второз. 28:49).

Живо бяха обрисувани пълното опустошаване на земята и ужасните страдания на народа по време на обсадата на Ерусалим от Тит, които щяха да се изпълнят столетия по-късно. "И ще яде плода на добитъка ти и плода на земята ти, догде починеш... Ще те обсади във всичките ти градове, догде по цялата ти земя изпопадат високите ти и укрепени стени, на които се надяваше; и ще те обсади във всичките ти градове из цялата земя, която Господ, твоят Бог, ти даде. И тогава при обсадата и притеснението, с които ще те притесни неприятелят ти, ще ядеш плода на утробата си, месата на синовете си и на дъщерите си, които Господ, твоят Бог, ти е дал... Жената между вас, която е изтънчена и изнежена, която не би дръзнала да тури на земята стъпалото на ногата си по причина на изтънченост и изнеженост, ще гледа с немилостиво око на мъжа, който почива на пазухата й..., на чадата, които е родила; защото ще ги яде тайно поради лишението от всичко при обсадата и притеснението, с което неприятелят ти ще те притесни в градовете ти" (Второз. 28:51-57).

Мойсей завърши със следните заключителни думи: "Днес викам небето и земята за свидетели против вас, че положих пред вас живота и смъртта, благословението и проклетията. Затова изберете живота, за да живееш ти и потомството ти. Избери да любиш Господа, твоя Бог, да слушаш гласа Му и да бъдеш привързан Нему (защото това е животът ти и дължината на дните ти), за да живееш на земята, за която Господ се е клел на бащите ти - на Авраама, Исаака и Якова, че ще им я даде" (Второз. 30:19, 20).

За да отпечата по-дълбоко тези истини в умовете на всички, великият водач ги облече в святи стихове. Песента бе не само историческа, но и пророческа. Тя разказваше за чудните постъпки на Бога с Неговия народ в миналото, но предсказа и големите събития в бъдещето, окончателната победа на верните, когато Христос ще дойде втори път в сила и слава. Народът бе наставен да поддържа жива в паметта си тази поетична история и да я предава на децата си и на чадата на децата

си. Тя трябваше да бъде пята от обществото, когато се събира на поклонение и да бъде повтаряна от народа всеки ден, когато извършваше работата си. Задължение на родителите бе да предават тези думи на възприемчивите умове на децата си, за да не ги забравят никога.

Тъй като израилтяните трябваше да бъдат в особен смисъл съхранители и пазители на Божия закон, значението на Неговите предписания и важността на послушанието трябваше да бъдат особено подчертани пред людете, а чрез тях и пред децата на децата им. За Своите заповеди Господ нареди: “И на тях да учиш прилежно чадата си и за тях да говориш, когато седиш в дома си, когато ходиш по пътя, когато лягаш и когато ставаш... да ги написваш на стълбовете на вратите на къщата си и на портите си.”

Когато в бъдеще децата им щяха да попитат: “Що значат заявленията, повеленията и съдбите, които Господ, нашият Бог, ви е заповядал?”, родителите трябваше да повторят разказа за милостивото отношение на Бога към тях, как Господ бе действал за тяхното избавление, за да се подчиняват на закона Му, и да им заявят: “Господ ни заповяда да вършим всички тия повеления и да се боим от Господа, нашия Бог, за да ни бъде всякога добре и за да пази Той живота ни, както прави и днес. И това ще ни се счита за правда, ако внимаваме да вършим всички тия заповеди пред Господа, нашия Бог, както ни заповяда” (Второз. 6:7-9, 20-25).

Глава 43

Смъртта на Мойсей

Във всичките Си действия спрямо Своя народ заедно с любовта и милостта Си Бог доказва по най-удивителен начин и Своята стриктна и безпристрастна справедливост, илюстрирана в историята на еврейския народ. Бог бе дал големи благословения на Израил. Неговото милосърдие към тях е описано с вълнуващите думи: "Както орел разбутва гнездото си, трепери над пилетата си, разпростира крилата си, та ги подема и вдига ги на крилата си, така Господ сам го води" (Второз. 32:11, 12). Но колко бързо и сурово наказание постигна израилтяните заради престъпленията им!

Бог изрази безкрайната Си любов с това, че даде единородния Си Син, за да изкупи изгубената човешка раса. Христос дойде на земята да разкрие на хората характера на Своя Отец. Животът Му бе изпълнен с дела на Божествена милост и съчувствие. Но самият Христос заяви: "Докле премине небето и земята, ни една йота, ни една точка от закона няма да премине..." (Матей 5:18). Същият глас, който с търпелива и изпълнена с любов молба кани грешника да дойде при Господа и да намери прощение и мир, в Съда ще произнесе над отхвърлилите милостта Му думите: "Идете си от Мене, вие проклети..." (Матей 25:41). В цялата Библия Бог е представен не само като милостив Баща, но и като справедлив Съдия. Макар че с радост показва милост и "прощава беззаконие, престъпление и грях", Той "не обезвинява виновния" (Изх. 34:7).

Великият Управител на народите бе заявил, че Мойсей няма да въведе израилевото общество в добрата земя и колкото и усърдна да бе молбата на Божия слуга, не отмени присъдата му. Мойсей знаеше, че трябва да умре. Но нито за момент не отстъпи от грижата си за Израил. С вярност се опита да приготви обществото за влизане в обещаното наследство. По Божествена заповед Мойсей и Исус се оттеглиха в скинията, докато облачният стълб дойде над входа. Тук народът тържествено бе поверен на грижата на Исус. Делото му като израилев водач бе приключило. Но въпреки това, забравил себе си, Мойсей насочи мислите си към своя народ. В присъствието на събраното множество той се обърна към наследника си от името на Бога с думи на свято насърчение: "Бъди силен и дързостен, защото ти ще въведеш израилтяните в земята, за която съм им се клел; и Аз ще бъда с тебе" (Второз. 31:23). Тогава се обърна към старейшините и служителите на народа с тържествената поръка да слушат вярно наставленията от Бога, които им бе предал.

Когато съзерцаваха възрастния човек, който така скоро щеше да бъде взет от тях, людете си припомниха с нова и дълбока благодарност неговата бащинска доброта, мъдрите му съвети и неуморния му труд. Колко често молитвите му надделяваха, за да бъдат пожалени, когато греховете им предизвикваха справедливите Божии съдби! Мъката им бе засилена от угризения. Спомниха си с горчивина, че собствената им извратеност бе тласнала Мойсей към онзи грях, заради който трябваше да умре.

Отнемането на обичания им водач щеше да бъде по-силен упрек към Израил, отколкото ако животът и мисията му бяха продължили. Бог желаеше да ги накара да разберат, че не бива да изпълват с изкушения живота на бъдещия си водач, както постъпваха с Мойсей. Бог говори на народа Си чрез благословенията, които му дава, а когато той не ги оценява, говори му с отнемане на благословенията, за да го накара да види греховете си и да се върне при Него с цялото си сърце.

Същия този ден Мойсей получи заповед: "Възкачи се на... планината Нево... и разгледай Ханаанската земя, която Аз давам на израилтяните за притежание; и умри на планината, на която се възкачваш, и прибери се при людете си..." (Второз. 32:49, 50). Мойсей често бе напускал стана послушен на Божествения зов, за да общува с Бога. Но сега трябваше да се отдели, за да изпълни нова и тайнствена поръка. Необходимо беше да се изкачи, за да предаде живота си в ръцете на своя Създател. Знаеше, че трябваше да умре сам. На никой земен приятел не бе позволено да му послужи в последните му часове. Сърцето му се свиваше от тайнствеността и ужаса на очакващото го. Най-суровият изпит бе да се отдели от народа - неговата грижа и любов - народа, с който толкова дълго време имаше един интерес и един живот. Но той се бе научил да се доверява на Бога и с неотклонна вяра предаде себе си и народа си на Неговата любов и милост.

За последен път Мойсей застана пред събраните люде. Отново го осени Божият Дух. С най-възвишени, изпълнени с вълнение думи той произнесе благословение за всяко от племената и завърши с благославяне на всички:

"Няма подобен на Есуруновия Бог,
Който за помощ на тебе се носи на небесата
и на облаците във великолепието Си.
Вечният Бог е твое прибежище;
и подпорка ти са вечните мишци.
Ще изгони неприятеля от пред тебе, и ще рече: Изтреби!
Тогава Израил ще се засели сам в безопасност;
източникът Яковов ще бъде
в земя богата с жито и с вино;

и небесата му ще капят роса.
Блажен си ти Израилю;
Кой е подобен на тебе, народе, спасяван от Господа,
Който ти е щит за помощ
и меч за твоето превишаване?
Ще ти се покорят неприятелите ти
и ти ще стъпваш по височините им" (Второз. 33:26-29).

Мойсей тихо се отдалечи от множеството и се запъти към планината. Изкачи се на "планината Нево, на върха Фасга" (Второз. 34:1) и от тази самотна височина съзерцаваше с ясен поглед простиращата се пред него панорама. Далеч на запад лежаха сините води на голямото море. На север се издигаше към небето планината Ермон. На изток бе Моавското плато, а зад него лежеше Васан - мястото на израилевата победа. Далеч на юг бе пустинята на продължителното скитане на народа.

В усамотение Мойсей си припомни своя живот на обрати и трудности, откакто бе отказал дворцовите почести на обещаващото египетско царство, за да поеме своя жребий с Божия избран народ. Припомни си дългите години в пустинята със стадата на Йотор, появата на ангела в горящия храст и призива да избави Израил. Отново видя могъщите чудеса, които Бог извърши в полза на избрания Си народ и Неговата дълготърпелива милост през годините на скитанията и бунта му. Въпреки всичко, което Бог бе извършил за израилтяните, въпреки личните му молитви и усилия, само двама от всички възрастни сред многобройната армия, напуснала Египет, бяха намерени така верни, че да влязат в обещаната земя. Когато Мойсей си даде сметка за резултата от своя труд, изглеждаше като че животът му на тежки изпитания и жертви бе прекаран почти напразно.

Но не съжали за бремето, което бе носил. Знаеше, че мисията и делото му бяха възложени от самия Бог. Когато най-напред бе призован да изведе Израил от земята на робството, той се отдръпна от отговорност, но след като пое делото, вече не остави бремето си. Дори когато Господ му предложи да го избави и да унищожи бунтовния Израил, Мойсей не се съгласи. Макар че изпитанията му бяха големи, той се бе радвал на особените знаци на Божието благоволение, придобил бе богат опит по време на пътуването из пустинята, свидетел бе на проявите на Божията сила и слава, участвал бе в любовта Му. Разбра, че бе взел мъдро решение, като избра да понесе страдание с Божия народ, вместо временно да се радва на грешни удоволствия.

Като погледна назад към своите преживявания като водач на Божия народ, ето едно лошо дело, което помрачи погледа му. Той почувства, че ако това

престъпление можеше да бъде заличено, не би трепнал пред смъртта. Уверен, че всичко, което Бог изискваше, бе покаяние и вяра в обещаната жертва, Мойсей отново призна греха си и поиска прощение в името на Исус.

Тогава му бе представена като на панорама обещаната земя. Видя всяка част от страната, не замъглена и неясна в далечината, а ярко видима и красива пред възхитените му очи. Тази картина му бе показана не каквато изглеждаше тогава, а каквато щеше да представлява, когато с Божието благословение страната бъдеше завладяна от Израил. Струваше му се, че гледа втори Едем. Имаше планини, покрити с ливански кедри, зелени хълмове с маслинени гори и уханни лозя, обширни зелени равнини, обсипани с цветя и натежали от плод. Тук тропични палмови гори, там полюляващи се ниви с пшеница и ечемик, слънчеви долини, изпълнени със звън на потоци и птичи песни, богати градове и прекрасни градини, езера, богати с "изобилието на морето", пасящи по хълмовете стада и дори скритите съкровища на дивите пчели между скалите - наистина земята бе такава, каквато Мойсей я бе описал пред Израил под вдъхновението на Божия Дух. "Благословена... от Господа..., със скъпоценни небесни дарове, с роса и с дарове от лежащата долу бездна, със скъпоценни плодове от слънцето..., с изрядни неща от старите планини... и със скъпоценни неща от земята и всичко, що има в нея" (Второз. 33:13-16).

Мойсей видя избрания народ заселен в Ханаан, всяко племе в собственото му притежание. Видя историята на племената след установяването им в обещаната земя. Пред него бе изложена дългата тъжна история на тяхното отстъпничество и наказание. Видя ги разпръснати сред езичниците поради греховете им, а славата - отстъпила от Израил, красивия им град - в руини, и народа - пленник в чужди земи. Видя ги върнати отново в земята на бащите им, а най-накрая - покорени под властта на Рим.

Позволено му бе да види напред във времето първото идване на нашия Спасител. Видя Исус като бебе във Витлеем, чу гласовете на ангелското множество да изпълват въздуха с радостната песен за възхвала на Бога и мир на земята. Видя в небето звездата, водеща мъдреците от Изток при Исус и мощна светлина обля ума му, като си припомни пророческите думи: "Ще излезе звезда от Якова и ще се въздигне скиптър от Израиля" (Числа 24:17). Видя скромния живот на Христос в Назарет, службата Му, изпълнена с любов и съчувствие, лекуванията Му и отхвърлянето Му от горделивия, невярващ народ. Удивен чу как този народ, самохвално издигащ Божия закон, презря и отхвърли Този, Който даде закона. Съзря Исус да плаче на Елеонския хълм, сбогувайки се с обичния Си град. Видя окончателно отхвърлен така много благославяния от небето народ, за който бе

понесъл такъв тежък труд и за който се бе молил и жертвал, заради който бе пожелал по-скоро собственото му име да се заличи от Книгата на живота, и чу страшните думи: “Ето, вашият дом се оставя пуст” (Матей 23:38). Сърцето му се изпълни с мъка и горчиви сълзи потекоха от очите му, сълзи на съчувствие към скръбта на Божия Син.

Последва Спасителя до Гетсимания и видя агонията Му там, предателството, подигравките и хулите, разпъването. И Мойсей разбра, че както бе издигнал змията в пустинята, така трябваше да бъде издигнат Човешкият Син, та всеки, който повярва в Него, “да не погине, но да има вечен живот” (Йоан 3:15). Скръб, възмущение и ужас изпълниха сърцето му, като гледаше лицемерието и сатанинската злоба на еврейския народ срещу неговия Изкупител, могъщия Ангел, вървял пред бащите им. Чу предсмъртния вик на Христос: “Боже Мой, Боже Мой, защо си Ме оставил?”. Видя Го да лежи в новия гроб на Йосиф. Тъмнина на безнадеждно отчаяние сякаш покри света, но той пак погледна и Го видя да се възнася като победител към небето, придружен от покланящи се ангели и водещ множество освободени от смъртта пленници. Видя как блестящите порти се отвориха да Го приемат и как небесното множество с победни песни приветства своя Предводител. Тук му бе открито, че и сам той ще бъде един от тези, които ще придружават Спасителя и ще Му отворят вечните порти. Пред тази сцена лицето му се озари от свята радост. Колко малки му се сториха тежките изпитания и жертви на неговия личен живот в сравнение с изпитанията и жертвите на Божия Син! Колко леки му се сториха в сравнение с тази “вечна тежина на слава” (2 Кор. 4:17)! Зарадва се, че му бе позволено, макар и в малка степен, да участва в страданията на Христос.

Мойсей видя как учениците на Исус тръгнаха да разнасят евангелието Му по света. Видя как Бог не отхвърли Авраамовото семе, макар че израилевият народ “по плът” не достигна високото предназначение, на което Бог го бе призвал, и с неверието си не стана светлина за света, а презря Божията милост и изпусна благословенията си като Негов избран народ. Славните намерения, които Бог бе предначертал за Израил, трябваше да се изпълнят. Всички, които чрез Христос щяха да станат чада на вярата, трябваше да бъдат смятани за Авраамово семе, наследници на заветните обещания. Като Авраам и те бяха призвани да пазят и да възвестяват на света Божия закон и евангелието на Неговия Син. Мойсей видя как чрез учениците на Исус светлината на евангелието изгрява над ония, “които седяха в страната на мрачната сянка” (Матей 4:16) и как хиляди от езическите страни се тълпяха при изгряващата светлина. И ето, той се зарадва за нарастването и успеха на Израил.

Тогава пред него се яви още една сцена. Показано му бе как Сатана подведе евреите да отхвърлят Христос, докато твърдяха, че почитат закона на Неговия Отец.

Видя как, увлечен в подобна измама, християнският свят изповядва, че приема Христос, а същевременно отхвърля Божия закон. Чул бе гневния вик на свещениците и старейшините: "Махни Го!" "Разпни Го, разпни Го!" Сега чу назоваващите се християнски учители да викат: "Оставете закона!" Видя съботата потъпкана и на нейно място установена една фалшива институция. Мойсей отново се изпълни с почуда и ужас. Как може хора, вярващи в Христос, да отхвърлят закона, изговорен от Неговия собствен глас на святата планина? Как може хора, които се боят от Бога, да отстранят закона - основата на Неговото управление в небето и на земята? С радост Мойсей видя Божия закон все още да се почита и издига от малцина верни. Видя последната голяма битка на земните сили, насочена да унищожи пазителите на Божия закон. Видя напред във времето как Бог щеше да се вдигне да накаже земните жители за нечестието им, а боещите се от Неговото име да скрие в деня на гнева Си. Чу Божия завет на мир с пазителите на закона Му, изговорен от Неговия глас от святото Му обиталище, от който небето и земята потрепериха. Видя второто идване на Христос в слава, видя как праведните мъртви възкръсват за безсмъртен живот, а живите светии биват променени, без да видят смърт, и как всички заедно се възнасят с радостни песни към Божия град.

Още една картина се откри пред погледа му - земята, освободена от проклятието, по-красива от прекрасната обетована земя, която толкова отдавна бе разкрита пред него. В нея няма грях и смърт не може да влезе, в нея спасените ще намерят вечния си дом. С неизразима радост Мойсей наблюдаваше сцената - изпълнение на едно много по-славно избавление от това, което бе виждал някога дори и в най-бляскавите си надежди. Земните скитания бяха преминали завинаги. Божият Израил най-накрая бе влязъл в добрата земя.

Видението се скри и очите му отново се спряха на ханаанската земя, простряла се в далечината. Тогава Мойсей като уморен войник легна да почине. "И тъй, Господният слуга Мойсей умря там в моавската земя според казаното от Господа. И Господ го погреба в долината на моавската земя срещу Вет-фегор; а до днес никой не знае где е гробът му" (Второз. 34:5, 6). Ако знаеха мястото на неговата смърт, мнозина нежелаещи да се съобразяват със съветите му, докато бе жив, щяха да бъдат застрашени от извършване на идолопоклонство над мъртвото му тяло. Ето защо то бе скрито от хората. Но ангели погребаха тялото на верния Божи слуга и бдяха над самотния гроб.

"Не се издигна вече в Израиля пророк като Мойсея, когото Господ познаваше лице с лице, относно всички знамения и чудеса, които Господ го изпрати да извърши... и относно всичката мощна ръка, и относно всичкия голям ужас, който Мойсей прояви пред очите на целия Израил" (Второз. 34:10-12).

Ако животът му не бе опетнен от този единствен грях, когато пропусна да прослави Бога при даването на вода от скалата в Кадис, той щеше да влезе в обещаната земя и да бъде пренесен на небето без да види смърт. Но не остана задълго в гроба. Самият Христос, придружен от ангелите, които го бяха погребали, слезе от небето да повика спящия светия. Сатана тържествуваше за успеха си, когато накара Мойсей да съгреши против Бога и да стане подвластен на смъртта. Големият противник заяви, че Божествената присъда: "Понеже си пръст и в пръстта ще се върнеш" (Бит. 3:19) му предоставя мъртвите за притежание. Силата на гроба никога не бе съкрушавана и той твърдеше, че спящите в гробовете са негови пленници, които никога няма да бъдат избавени от тъмния му затвор.

За първи път Христос се готвеше да даде живот на един починал. Когато Князът на живота и лъчезарните същества се доближиха до гроба, Сатана се обезпокои за своето върховенство. Той се надигна със злите си ангели да попречи на влизането в територията, която твърдеше, че е негова собствена. Хвалеше се, че Божият слуга бе станал негов затворник. Заяви, че дори Мойсей не можа да опази Божия закон, че си присвои славата, дължима на Йехова - извършвайки същия грях, причинил изгонването на Сатана от небето - и чрез престъплението си бе попаднал във властта му. Върховният предател отново повтори първоначалните си обвинения срещу Божественото управление и оплакванията си от Божията несправедливост към него.

Христос не се унижи да влезе в спор със Сатана. Той можеше да го обвини за жестокото дело на неговите измами в небето, причинили падението на огромен брой небесни обитатели. Можеше да му посочи изговорената в Едем лъжа, довела Адам до съгрешаване и въвлекла в смърт човешкия род. Можеше да му напомни, че неговите действия - да изкушава народа към недоволство и бунт, бяха изтощили продължителното търпение на израилевия водач и в един необмислен миг той бе изненадан и въвлечен в грях, поради който стана подвластен на смъртта. Но Христос отнесе всичко това до Своя Отец, казвайки: "Господ да те смъмри!" (Юда 9). Спасителят не влезе в спор с противника, но тогава и на това място предприе да съкруши силата на падналия враг и даде живот на мъртвия - доказателство, че Сатана не може да противодейства на върховенството на Божия Син. Възкресението бе осигурено завинаги. Сатана бе лишен от плячката си. Праведните мъртви щяха да живеят отново.

Вследствие на греха си Мойсей бе паднал във властта на Сатана. Личните му заслуги го правеха законен пленник на смъртта; но бе възкресен за безсмъртен живот, държейки за своето право в името на Изкупителя. Мойсей излезе от гроба прославен и се възкачи със своя Избавител в Божия град.

Преди да бъдат илюстрирани с жертвата на Христос, справедливостта и любовта на Бога никога не бяха изявявани така внушително, както в отношението Му към Мойсей. Бог не позволи на Мойсей да влезе в Ханаан, защото искаше да предаде един урок, който никога не биваше да се забравя - че изисква стриктно послушание и че хората трябва да внимават да не си присвоят славата, принадлежаща на техния Създател. Той не можа да изпълни молбата на Мойсей за участие в наследството на Израил, но не забрави и не изостави слугата Си. Небесният Бог видя страданието, което издържа Мойсей; Той бе отбелязал всеки акт на вярна служба през дългите години на борба и тежки изпитания. На връх Фасга Бог го призова да влезе в едно наследство, безкрайно по-славно от земния Ханаан.

На Планината на преображението Мойсей се представи заедно с преселения жив в небето пророк Илия. Двамата бяха изпратени да занесат на Сина светлина и слава от Отца. Така молитвата на Мойсей, изговорена преди толкова много векове, най-накрая бе изпълнена. Той застана на "добрата планина", в наследството на своя народ, да свидетелства за Този, в Когото бяха съсредоточени всички обещания към Израил. Такава е разкритата на смъртните очи последна сцена от историята на човека, така високо почетен в небето.

Мойсей бе символ на Христос. Самият Той бе заявил: "Господ, твоят Бог, ще ти въздигне отсред тебе, от братята ти, пророк, както е въздигнал Мене. Него слушайте!" (Второз. 18:15). Бог сметна за необходимо да дисциплинира Мойсей в училището на изпитанието и бедността, преди да го приготви да води Израилевите множества към земния Ханаан. Божият Израил, пътуващ към небесния Ханаан, имаше Предводител, Който не се нуждаеше от човешко учение, за да се подготви за мисията Си като Божествен водач; но Той се усъвършенства чрез страдания и "в това, дето и сам Той пострада като изкушен, може на изкушаваните да помага" (Евр. 2:10, 18). Нашият Изкупител не прояви никаква човешка слабост или несъвършенство. Той умря, за да придобие за нас вход към обещаната земя.

"И Мойсей беше верен в целия Божи дом като слуга, за да засвидетелства за онова, което щеше да се говори по-после, а Христос като Син беше верен над Неговия дом. Неговият дом сме ние, ако удържим докрай дръзновението и похвалата на надеждата си" (Евр. 3:5, 6).

Глава 44

Преминаването на Йордан

Израилтяните тъгуваха дълбоко за раздялата със своя водач и посветиха тридесет дни на особени служби в негова памет. Никога преди да бъде взет от тях не осъзнаваха така ясно стойността на мъдрите му съвети, бащината му доброта и непоклатимата му вяра. С нова и дълбока благодарност си спомниха скъпите уроци, които им бе предавал, когато още бе с тях.

Мойсей бе мъртъв, но влиянието му не умря заедно с него. То трябваше да продължи да живее в сърцата на людете му. Споменът за неговия свят, несебелюбив живот щеше да се пази дълго. С тиха и убеждаваща сила щеше да влияе върху живота дори на онези, които приживе бяха пренебрегвали думите му. Както лъчите на залязващото слънце осветяват планинските върхове дълго след като слънцето потъне зад хълмовете, така делата на чистите, святите и добрите пръскат светлина дълго след като те си отидат. Делата, думите и примерът им ще живеят винаги. “Праведният е вечен паметник” (Пс. 112:6).

Макар и изпълнени със скръб поради голямата загуба, людете разбираха, че не са оставени сами. Облачният стълб продължаваше да стои над скинията през деня, а огненият стълб - през нощта - уверение, че Бог щеше пак да им бъде Водач и Помощник, ако вървят в пътя на Неговите заповеди.

Сега Исус Навиев бе признат водач на Израил. Той бе известен главно като воин и неговите дарби и добродетели бяха особено ценни в този етап от историята на народа му. Смел, решителен и упорит, прям, безкористен и неподатлив на себелюбиви интереси, загрижен за хората, поверени на неговата отговорност и преди всичко вдъхновен от жива вяра в Бога - такъв бе характерът на човека, избран от Бога да води израилевите войски при влизането им в обещаната земя. По време на скитането из пустинята той бе първи помощник на Мойсей със своята тиха, непретенциозна вярност, със своята твърдост, когато другите не устояваха, с решителността си да следва истината сред опасности. Още преди да бъде призован на поста си от Божия глас, той бе доказал, че е подходящ да наследи Мойсей.

С голямо безпокойство и недоверие в себе си се отнесе Исус към предстоящото му дело. Но Бог отстрани страховете му с уверението: “Както бях с Мойсея, така ще бъда и с тебе. Няма да отстъпя от тебе, нито ще те оставя... Ще разделиш в наследство на тия люде земята, за която съм се клел на бащите им, че ще им я дам.” “Всяко място, на което стъпи стъпалото на нозете ви, давам ви го, според както казах на Мойсея” (виж Исус Навиев 1-4 гл.). От височините на Ливан в

далечината до бреговете на голямото море и до реката Ефрат на изток - всичко трябваше да бъде тяхно.

Към това обещание се прибави заповедта: “Само бъди силен и твърде дързостен, та да постъпваш внимателно според целия закон, за който слугата Ми Мойсей ти даде заповед!” Господнето наставление бе: “Тая книга на закона да се не отдалечава от устата ти, но да размишляваш върху нея денем и нощем, за да постъпваш внимателно според всичко, каквото е написано в нея...” “Не се отклонявай... ни надясно, ни наляво..., защото тогава ще напредваш в пътя си и тогава ще имаш добър успех.”

Израилтяните още стануваха на изток от Йордан - а той бе първата пречка за завземането на Ханаан. “...стани - бе първата вест от Бога към Исус, - та мини през тоя Йордан ти и всичките тия люде в земята, която Аз давам на тях, на израилтяните.” Не бе дадено никакво указание за начина, по който ще преминат реката. Исус обаче знаеше, че каквото Бог заповяда, Той ще намери начин народът Му да го извърши и с тази вяра безстрашният водач веднага започна приготовленията си за тръгване.

Няколко мили отвъд реката, точно срещу израилевия стан, бе големият и силно укрепен град Ерихон. Той бе истински ключ за цялата страна и щеше да представлява страхотна пречка за напредването на Израил. Затова Исус изпрати двама младежи да посетят този град като разузнавачи и да докладват какво е неговото население, какви са запасите му и силата на укрепленията му. Жителите на града, изпълнени с ужас и подозрение, бяха постоянно нащрек и вестителите изпаднаха в голяма опасност, но Раав - една жена от Ерихон, ги опази с риск на живота си. Като отплата за нейната доброта те й обещаха да я защитят след превземането на града.

Разузнавачите се върнаха невредими с вестта: “Наистина Господ предаде в ръцете ни цялата земя; а при това всичките местни жители се стопиха пред нас.” В Ерихон хората говореха: “...чухме как Господ пресуши водата на Червеното море пред вас, когато излязохте из Египет, и какво направихте на двамата аморейски царе, които бяха оттатък Йордан - на Сиона и на Ога, които изтребихте. Като чухме, сърцата ни се стопиха и в никого не остана вече душа поради вас, защото Господ, вашият Бог - Той е Бог на небето горе и на земята долу.”

Сега бяха издадени заповеди за приготовления за тръгване. Народът трябваше да си набави тридневни запаси от храна, а войската да има готовност за битка. Всички сърдечно приеха плановете на своя водач и го увериха в своята вярност и подкрепа. “Всичко, що ни заповядваш, ще извършим и където и да ни

пращаш, ще идем. Както слушахме във всичко Мойсея, така ще слушаме и тебе; само Господ, твоят Бог, да е с тебе, както беше с Мойсея.”

Напускайки стана си сред акациевите горички на Ситим, множеството слезе до брега на Йордан. Всички знаеха обаче, че без Божествена помощ не можеха да се надяват да преминат реката. По това време на годината - пролетта - топенето на планинските снегове толкова повишаваше нивото на Йордан, че водата му преливаше извън бреговете и правеше невъзможно преминаването при обикновените бродове. Бог желаеше прехвърлянето на Израилевите войски да стане по чуден начин. По Божествено нареждане Исус заповяда на народа да се освети. Всички трябваше да оставят греховете си и да се отърсят от всяка външна нечистота, “защото утре - каза той - Господ ще извърши всред вас чудни дела”. “Ковчегът на завета” трябваше да показва пътя на множеството. Когато видеха свещениците да преместват знака за присъствието на Йехова от мястото му в центъра на лагера към реката, трябваше да последват заповедта: “...да се дигнете от местата си и да вървите след него!” Обстоятелствата на преминаването бяха подробно предсказани и Исус рече: “От това ще познаете, че живият Бог е всред вас и че съвсем ще изгони ханаанците... Ето, ковчегът на завета на Господа на целия свят върви пред вас в Йордан.” Придвижването напред започна в уреченото време. Ковчегът, носен на рамене от свещениците, водеше кервана. На народа бе наредено да остане по-назад, така че около ковчега имаше свободно пространство повече от половин миля. Всички наблюдаваха с дълбок интерес как свещениците напредваха надолу към брега на Йордан. Видяха ги да пристъпват уверено със святия ковчег напред към бушуващите, разярени вълни, докато нозете им нагазиха по-дълбоко във водите. Тогава вълните отгоре внезапно се изправиха, потокът долу се оттече и речното легло се оголи.

По Божествена заповед свещениците напредваха към средата на реката и застанаха там, докато цялото множество слезе и премина на отсрещния бряг. Така в умовете на целия Израил бе отпечатан фактът, че силата, която възпря водите на Йордан, бе същата, разтворила Червеното море за бащите им преди четиридесет години. Когато целият народ премина, самият ковчег бе пренесен на западния бряг. Скоро след като го установиха на безопасно място и “свещениците, които носеха ковчега на Господния завет, стояха твърди на сухо”, обуздаваните досега води освободени се втурнаха неудържимо надолу по естествения ход на реката.

Следващите поколения не трябваше да останат без свидетелство за това велико чудо. Докато свещениците, носещи ковчега, бяха още посред Йордан, дванадесет мъже, предварително избрани по един от всяко племе, взеха по камък от речното дъно, където стояха останалите свещеници, и го изнесоха на западния бряг.

Тези камъни трябваше да бъдат изправени като паметник в първия стан отвъд реката. На народа бе заповядано да повтаря на децата си и на техните деца историята на спасението, което Бог извърши за тях, както каза Исус: "...за да знаят всичките племена на света, че Господнята ръка е мощна, та да се боят винаги от Господа, вашия Бог."

Влиянието на това чудо бе от голяма важност за евреите и за техните врагове. То уверяваше Израил в продължаващото Божие присъствие и закрила - доказателство, че Той щеше да действа за него чрез Исус Навиев, както бе действал чрез Мойсей. Такова уверение бе нужно, за да укрепи сърцата на людете, когато предприемат поход към земята - удивителна задача, разколебала вярата на бащите им преди четиридесет години. Господ бе заявил на Исус преди преминаването: "Днес почвам да те възвеличавам пред целия Израил, за да познаят, че както бях с Мойсея, така ще бъда и с тебе." И обещанието бе изпълнено. "В оня ден Господ възвеличи Исуса пред очите на целия Израил; и те се боеха от него, както се боеха от Мойсея през всичките дни на живота му."

Тази проява на Божествена сила в полза на Израил имаше за цел и да засили страха на съседните народи от него и така да приготви пътя му към лесна и пълна победа. Когато вестта, че Бог възпря водите на Йордан пред израилевите чада, стигна до аморейските и ханаанските царе, сърцата им се стопиха от страх. Евреите бяха убили вече петте мадиамски царе, могъщия цар Сион, царя на аморейците и Ог, царя на Васан, и сега преминаването през придошлия, стремителен Йордан изпълни с ужас всички околни народи. За ханаанците, за целия Израил и за самия Исус Навиев това бе непогрешимо доказателство, че живият Бог, Царят на небето и земята бе сред Своя народ и че Той ще изпълни обещанието Си: "Няма да отстъпя от тебе, нито ще те оставя."

Недалеч от Йордан евреите построиха първия си стан в Ханаан. Тук Исус "обряза израилтяните", "израилтяните разположиха стан в Галгал и направиха Пасхата" (Исус Навиев 5:3, 10, 9). Отлагането на ритуала обрязване след бунта при Кадис постоянно свидетелстваше на Израил, че заветът му с Бога, чийто символ бе обрязването, бе нарушен. И прекратяването на Пасхата - паметник на тяхното освобождение от Египет, бе доказателство за Господнето неодобрение към желанието им да се върнат в страната на робството. Сега обаче годините на отхвърляне бяха свършили. Бог отново утвърди Израил за Свой народ и възстанови знака на завета. Ритуалът обрязване бе изпълнен за всички родени в пустинята. И Господ заяви на Исус: "Днес отнех от вас египетския позор" (Исус Навиев 5:9-12) и в памет на това мястото на стана им бе наречено Галгал, "търкаляне" или "снемане".

Езическите народи бяха хвърлили упрек върху Господа и Неговия народ поради неуспеха на евреите да превземат Ханаан, както очакваха да сторят скоро след като напуснат Египет. Враговете им тържествуваха поради толкова дългото им скитане в пустинята и им се подиграваха, заявявайки, че техният Бог не може да ги въведе в обещаната земя. Сега, като отвори Йордан пред Своите люде, Господ прояви по забележителен начин силата и благоволението Си. И враговете на народа не можеха повече да се отнасят към него с укор.

“...на четиринадесетия ден от месеца, привечер, на ерихонските полета” бе празнувана Пасхата. “...в същия ден ядоха безквасни хлябове от житото на земята и изпържено жито. А на сутринта, като ядоха от житото на земята, манната престана и израилтяните нямаха вече манна, но през тая година ядяха от рожбите на ханаанската земя.” Дългите години на пустинното скитане свършиха. Най-накрая нозете на Израил стъпиха в обещаната земя.

Глава 45

Падането на Ерихон

Евреите бяха навлезли в Ханаан, но не го бяха покорили и погледнато по човешки битката за завладяване на земята трябваше да бъде дълга и трудна. Страната се населяваше от могъща раса - хора, които се надигнаха, готови за съпротива срещу навлизането в територията им. Отделните племена се обединиха от страх пред общата опасност. Конете им и железните им колесници, познаването на страната и военната им подготовка им даваха голямо предимство. Нещо повече, страната бе пазена от крепости - "градове големи и укрепени до небето" (Второз. 9:1). В предстоящата битка израилтяните можеха да се надяват на успех само ако бяха уверени в някоя сила, много по-могъща от тяхната.

Една от най-непревземаемите крепости на страната - големият и богат град Ерихон - се простираше пред тях на съвсем близко разстояние от стана в Галгал. Разположен в края на плодородна равнина, изобилстваща с богати и разнообразни тропически растения, с палати и храмове, изпълнени с лукс и порок, този горд град издигаше зад масивните си крепости явно предизвикателство към израилевия Бог. Ерихон бе едно от главните средища на идолопоклонството, посветено специално на Астарта - богиня на Луната. Тук се съсредоточаваше всичко най-порочно и най-покваряващо в религията на ханаанците. Израилтяните, не забравили страхотните резултати от греха им при Вет-фегор, можеха да гледат на този езически град само с отвращение и ужас.

Исус Навиев разбираше, че превземането на Ерихон трябваше да бъде първата стъпка в завладяването на Ханаан. Но преди всичко потърси сигурност в Божественото ръководство и тя му бе дадена. Оттегляйки се извън стана, за да размишлява и да се моли на израилевия Бог да върви пред Своя народ, той видя един въоръжен войн с величествена осанка на предводител, "с измъкнат нож в ръка". На въпроса на Исус: "Наш ли си или от неприятелите ни?" той отговори: "Не, но за Военачалник на Господнето войнство сега дойдох Аз" (Исус Навиев 5:13-15, гл. 6, 7). Същата заповед, дадена на Мойсей в Хорив: "Изуй обущата си от нозете, защото мястото, на което стоиш, е свято", разкри истинския характер на тайнствения странник. Това бе Христос, Всевишният, Той стоеше пред израилевия водач. Изпълнен с благоговение, Исус Навиев падна по лице, поклони се и чу уверението: "Ето, предадох в ръката ти Ерихон, царя му и силните му и храбри мъже." И получи указание как да превземе града.

Послушен на Божествената заповед, Исус поведе израилевите войски. Не трябваше да предприема никаква атака. Необходимо бе просто да обикалят града, като носят Божия ковчег и свирят с тръби. Най-напред тръгнаха войните - избрани мъже, но не с умение и способност да превземат града, а с послушание към даденото от Бога указание. Следваха ги седем свещеници с тръби. След тях бе Божият ковчег, обкръжен с ореол от Божествена слава, носен от свещеници, чиито одежди съответстваха на святата им служба. Следваше Израилевата войска, всяко племе под своето знаме. Такава бе процесията, която обикаляше осъдения град. Не се чуваше никакъв звук, освен стъпките на голямото множество и тържественият зов на тръбите, отекващ в хълмовете и улиците на Ерихон. След като свършеше обиколката, войската се връщаше безмълвно в своите палатки и ковчегът отново заемаше мястото си в скинията.

С почуда и тревога стражите на града наблюдаваха всяко движение и докладваха на властите. Те не разбираха значението на целия този показ, но когато видяха, че голямото множество марширува около града им по веднъж всеки ден със святия ковчег и придружаващите го свещеници, тайната на гледката събуди ужас в сърцата на жреците и на народа. Те отново провериха своите силни крепости, чувствайки се уверени да се съпротивят с успех и на най-могъщата атака. На мнозина изглеждаше смешна мисълта, че може да им се случи каквото и да е от тези особени демонстрации. Други благоговееха, наблюдавайки процесията, която всеки ден се виеше около града. Те си спомниха, че Червеното море веднъж вече се бе разделило пред този народ и че току-що се бе отворила пътека, за да премине той реката Йордан. Не знаеха какви чудеса по-нататък щеше да извърши Бог за него.

В продължение на шест дни израилевото множество правеше обиколки около града. Дойде седмият ден и с първите лъчи на зората Исус поведе Господните войски. Сега указанието бе да обиколят седем пъти около Ерихон и при мощен призив на тръбите да извикат с висок глас, защото Бог им е предал града.

Голямото множество маршируваше тържествено около непревземаемите стени. Всички мълчаха. Чуваха се само отмерените стъпки на много нозе и звукът на тръбите, които нарушаваха тишината на ранното утро. Масивните стени от здрав камък изглеждаха недосегаеми от човеци. Стражите на стените наблюдаваха отгоре с нарастващ страх. След първата обиколка последва втора, после трета, четвърта, пета и шеста. Каква можеше да е целта на тези тайнствени обиколки? Какво могъщо събитие предстоеше? Нямаше да чакат дълго. След седмия кръг дългата процесия се спря за малко. Тръбите, които само за момент бяха замлъкнали, сега засвириха с такава внезапна сила, която разтресе самата земя. Стените от здрав камък с масивните си кули и бойници потрепериха и се сгромолясаха до основи, падайки с

трясък в руини на земята. Обитателите на Ерихон се вцепениха от ужас, а еврейските множества влязоха в града и го завладяха.

Израилтяните не спечелиха победата със собствената си сила. Победата принадлежеше изцяло на Господа. И подобно на първите плодове на земята градът с всичко в него трябваше да бъде предаден в жертва на Бога. Това трябваше да запомни Израил - че при завладяването на Ханаан не трябваше да се бие, а просто да бъде инструмент, изпълняващ Божията воля. Не да се стреми към богатство и себевъздигане, а да възвеличи славата на Йехова - своя Цар. Преди превземането на града бе дадена заповед: "И градът, и всичко, що е в него, ще бъдат обречени на Господа... пазете се във всеки случай от всичко обречено да не би, като го обречете, да вземете от обреченото и така да нанесете проклетия върху стана на Израиля и да го смутите."

Всички жители на града, всяко живо същество в него - "мъже и жени, млади и стари, и говеда, овци и осли" - бе предадено на нож. Само вярната Раав и домът й бяха пощадени в изпълнение на обещанието, дадено от разузнавачите. Самият град бе изгорен, палатите и храмовете му, забележителните домове с всичкия им лукс, богати тъкани и скъпи облекла бяха предадени на огъня. Това, което не можеше да бъде унищожено чрез огън - "среброто и златото и медните и железните съдове" - трябваше да бъде посветено за службата в скинията. Самото място на града бе прокълнато. Ерихонската крепост не биваше никога да се построи отново. Присъди заплашваха тия, които щяха да дръзнат да възстановят стените, разрушени от Божествена сила. Това тържествено изявление бе направено в присъствието на целия Израил: "Проклет пред Господа оня човек, който стане да съгради тоя град Ерихон; със смъртта на първородния си син ще тури основите му и със смъртта на най-младия си син ще постави портите му."

Пълното унищожение на народа на Ерихон бе само изпълнение на заповедта, дадена преди това чрез Мойсей за обитателите на Ханаан: "Да ги поразиш!" (по Второз. 7:2). "А от градовете на тия люде... да не оставиш живо нищо, което диша!" (Второз. 20:16). За много хора тези заповеди сякаш са в противоречие с Духа на любов и милост, изявен в други части на Битие, но те наистина бяха издадени поради безкрайна милост и доброта. Бог се готвеше да установи Израил в Ханаан, да направи от него народ и управление, което да изяви Неговото царство на земята. Израилтяните трябваше не само да бъдат наследници на истинската религия, но и да разнесат нейните принципи по целия свят. Ханаанците се бяха отдали на най-отвратително и покварено езичество и бе необходимо земята да се очисти от това, което със сигурност щеше да попречи за изпълнението на милостивите Божии намерения.

Жителите на Ханаан имаха достатъчно възможности за покаяние. Преди четиридесет години отварянето на Червеното море и присъдите над Египет бяха засвидетелствали върховната сила на израилевия Бог. А сега победата над царете на Мадиам, Галаад и Васан показа още веднъж, че Йехова бе над всички богове. Светостта на Неговия характер и отвращението Му от нечистотата бяха показани чрез наказанията над Израил поради участието му в отвратителните вакханалии на Ваал-фегор. Всички тези събития бяха известни на ерихонските жители и мнозина от тях споделяха убеждението на Раав, че Йехова, израилевият Бог, "е Бог на небето горе и на земята долу", макар да отказваха да Му се подчиняват. Както хората преди потопа, така и ханаанците живееха само за да богохулстват против небето и да оскверняват земята. Любовта и справедливостта изискваха бунтовниците против Бога и враговете на човека да бъдат унищожени незабавно.

Колко лесно небесните ангели съсипаха стените на Ерихон - този горд град, чиито улици преди четиридесет години изпълниха с ужас невярващите съгледвачи. Всесилният Израилев бе казал: "Ето, предадох в ръката ти Ерихон." Срещу това слово човешката сила нямаше власт.

"Чрез вяра ерихонските стени паднаха..." (Евр. 11:30). Предводителят на Господнето множество общуваше единствено с Исус Навиев. Той не се откри на цялото общество и на хората им оставаше или да повярват, или да се усъмнят в думите на Исус Навиев, да послушат даваните от него заповеди в името на Господа, или да отхвърлят авторитета му. *Те* не можеха да видят ангелското множество, което ги придружаваше под водачеството на Божия Син. Може би са разсъждавали: "Колко безсмислени са тези обиколки и колко смешно е изпълнението им всеки ден около стените на града, както и свирене с тръбите от овнешки рога! Това не може да има никакво влияние върху тези високи укрепления!" Но самият план тази церемония да продължи толкова дълго време преди окончателното сриване на стените предостави възможност на израилтяните да развият вярата си. Трябваше да им се внуши разбирането, че силата им не бе в човешка мъдрост, нито в човешка мощ, а единствено в Бога на тяхното спасение. Така те трябваше да свикнат да се уповават изцяло на своя Божествен Водач.

Бог ще извърши велики неща за ония, които Му се доверяват. Причината, поради която изповядващият се за Негов народ няма по-голяма сила, е в това, че се доверява твърде много на собствената си мъдрост, а не дава възможност на Господа да открие силата Си в негова полза. Той ще помогне на Своите вярващи чада във всяка беда, ако изцяло възложат на Него доверието си и вярно Му се подчиняват.

Скоро след падането на Ерихон Исус Навиев реши да нападне Гай - малък град сред тесninите, на няколко мили западно от Йорданската долина. Там бяха

изпратени разузнавачи, които донесоха вестта, че обитателите на града не били много и съвсем малко войска ще може да ги покори.

Голямата победа, която Бог спечели вместо тях, направи израилтяните самонадеяни. Сигурни поради това, че им бе обещана ханаанската земя, те не осъзнаха, че само Божествена помощ можеше да им даде успех. Дори Исус Навиев направи своите планове за превземане на Гай, без да потърси съвет от Бога.

Израилтяните бяха започнали да се гордеят със силата си и да презират враговете си. Очакваха лесна победа и сметнаха, че три хиляди мъже бяха достатъчни, за да превземат града. Втурнаха се в атака, без да са сигурни в Божията подкрепа. Стигнаха почти до портата на града, но само за да срещнат най-решителна съпротива. Обзети от паника поради числеността и военната подготовка на враговете си, те се разбягаха объркани надолу по стръмнината. Ханаанците ги преследваха, "прогониха ги от портата... и поразиха ги в надолнището". Макар че бяха загубили малко хора - убити бяха само тридесет и шест мъже - поражението обезсърчи цялото общество. "...сърцата на людете се стопиха и станаха като вода." Това бе първата среща с ханаанците в истинска битка и обърнати в бяг пред защитниците на този малък град, какъв щеше да бъде резултатът от по-големите битки, които им предстояха? Исус Навиев сметна този неуспех за израз на Божието неодобрение и изпълнен с тревожни предчувствия, "раздра дрехите си и падна на лицето си на земята пред Господния ковчег, гдето лежа до вечерта той и израилевите старейшини. И туриха пръст на главите си".

"Ах! Господи Йеова, защо преведе тия люде през Йордан, за да ни предадеш в ръцете на аморейците да ни погубят?... О, Господи, що да река, като Израил обърна гръб пред неприятелите си? И като чуят ханаанците и всичките други жители на земята, ще ни обиколят и ще направят да изчезне името ни от земята. И какво ще сториш за великото Си име?"

Отговорът на Йехова бе: "Стани, защо си паднал така на лицето си? Израил е съгрешил, а именно престъпили са завета Ми, за който им дадох заповед." Бе време за незабавно и решително действие, а не за отчаяние и оплакване. В стана имаше таен грях, който трябваше да се открие и отстрани, та присъствието и благословението на Господа да бъде с народа. "Аз не ще бъда вече с вас, ако не изтребите проклетия човек изсред вас."

Божията заповед бе нарушена от човек, определен да изпълнява Неговите съдби. И народът бе държан отговорен за вината на престъпника: "*Те* са взели от обреченото, още са откраднали, още са излъгали..." Исус бе посъветван как да открие и накаже престъплението. Хвърлен бе жребий за откриване на виновния. Грешникът не бе посочен направо, а съмнението остана за известно време, така че

народът да почувства своята отговорност за греховете, които съществуваха сред него и да бъде доведен до изследване на сърцето и смирение пред Бога.

Рано сутринта Исус събра народа "по племената им" и започна тържествена и внушителна церемония. Изследването вървеше стъпка по стъпка. Страховитият изпит идваше все по-близо и по-близо. Първо бе посочено племето, после домакинството, а после и човекът. Ахан - синът на Хармия от Юдовото племе, бе посочен от Божия пръст като смутител на Израиля.

За да се установи несъмнено вината, като не остави почва за обвинение в несправедливо осъждане, Исус тържествено покани Ахан да признае истината. Неправедният човек направи пълно признание за престъплението си. "Наистина аз съгреших на Господа, израилевия Бог..., когато видях между користите една хубава вавилонска дреха, двеста сикли сребро и една златна плочка, тежка петдесет сикли, пожелах ги и ги взех. И ето, те са скрити в земята всред шатъра ми..." Веднага бяха изпратени хора до шатъра, които разровиха земята на посоченото място и "откраднатото беше скрито в шатъра му, и среброто отдолу. И взеха ги отсред шатъра и донесоха ги при Исуса...; и те ги положиха пред Господа".

Присъдата бе произнесена и изпълнена незабавно. "Защо си ни смутил? - каза Исус. - Господ ще смути тебе днес." Тъй като народът бе държан отговорен за греха на Ахан и пострада от неговите последици, трябваше да участва в наказването му чрез свои представители. "...Целият Израил уби Ахана с камъни..."

Тогава върху него се изсипа голям дъжд от камъни - свидетелство за греха и за наказанието му. "Затуй онова място се нарича и до днес долина Ахор", т.е. смущение. В Книгата на летописите в спомен на тази случка е записано: "Ахан - смутителят на Израиля" (1 Лет. 2:7).

Ахан бе извършил грях, пренебрегвайки най-ясните и тържествени предупреждения и най-могъщите прояви на Божията сила. "...пазете се във всеки случай от всичко обречено, да не би, като го обречете, да вземете от обреченото..." - бе провъзгласено пред целия Израил. Тази заповед бе дадена веднага след чудното преминаване на Йордан и след потвърждаването на Божия завет с обрязването на народа след празнуването на Пасхата и появата на Ангела на завета, предводителя на Господнето множество. Тя бе последвана от сриването на Ерихон, давайки доказателство за унищожението, което със сигурност ще постигне всички престъпници на Божия закон. Фактът, че единствено Божествената сила даде победата на Израил, че людете не завладяха Ерихон със собствената си сила, даде тържествена тежест на заповедта, забраняваща да се взема от плячката. Бог срина тази крепост чрез мощта на Своето собствено Слово. Победата бе Негова и единствено на Него трябваше да бъде предаден градът и всичко в него.

Сред хилядите израилтяни имаше само един човек, който в този тържествен час на съд дръзна да престъпи Божията заповед. Алчността на Ахан бе събудена от вида на една скъпа сенаарска дреха. Дори и пред лицето на смъртта той я нарече "*хубава* вавилонска дреха". Един грях бе довел до извършване на друг и той присвои златото и среброто, посветени на Господнето съкровище - ограби Бога от първите плодове на Ханаанската земя.

Смъртният грях, довел Ахан до падение, се корени в алчността, един от най-често срещаните грехове, на който се гледа най-леко. Докато други престъпления се откриват и наказват, колко рядко нарушаването на десетата заповед среща неодобрение! Величината на този грях и неговите ужасни резултати са поуките от историята на Ахан.

Алчността е зло, което се разраства постепенно. Ахан бе развивал желанието за печалба, докато то му стана навик и го обвърза с белезници, които бе невъзможно да бъдат разкъсани. По времето, когато подхранваше този грях, той би се ужасил само при мисълта, че може да нанесе бедствие на Израил; но сетивата му бяха притъпени от греха и когато изкушението дойде, падна лесна плячка.

Не са ли подобни на този греховете, които и днес се поддържат въпреки тържествените и изрични предупреждения? На нас ни е забранено да се отдаваме на алчност, както и на Ахан бе забранено да присвои заграбеното от Ерихон. Бог е заявил, че това е идолопоклонство. Към нас е отправено предупреждението: "Не можете да слугувате на Бога и на Мамона." "Внимавайте и пазете се от всяко користолюбие!" "...всякаква нечистота или сребролюбие да не се даже споменават между вас..." (Кол. 3:5; Матей 6:24; Лука 12:15; Еф. 5:3). Ние имаме пред себе си страхотното осъждане на Ахан, на Юда, на Ананий и Сапфира. А преди всички тях имаме осъждането на Луцифер, "сина на зората", който пожела по-висок пост, загубвайки завинаги блясъка и блаженството на небето. И въпреки всички тези предупреждения алчността изобилства.

Навсякъде се виждат нейните нечисти следи. Тя създава несъгласие и разпри в семействата, възбужда завист и омраза у бедните против богатите; подбужда скъперничеството на богатите да потискат бедните. И това зло съществува не само в света, но и в църквата. Колко често се случва тук да се срещат егоизъм, алчност, измама, пренебрегване на благотворителността и кражба спрямо Бога "в десятъците и приношенията"! Сред "добри и редовни" църковни членове има, уви!, много Ахановци. Мнозина идват на църква за външен показ и сядат на Господнята трапеза, докато в притежанията си крият незаконни печалби, неща, които Бог е проклел. За една хубава вавилонска дреха много хора жертват чистотата на съвестта си и надеждата си за небето. Мнозина разменят благочестието и способностите си

за егоизъм, за торба сребърни монети. Виковете на страдащите бедни остават нечути. Светлината на евангелието се спъва от тяхното поведение, укорът на светските хора се подклажда чрез живот, който включва и лъжа наред с изповядването на християнство; но въпреки това алчният продължава да трупа богатства. “Ще краде ли човек Бога? Вие обаче Ме крадете!”, казва Господ (Малахия 3:8).

Грехът на Ахан нанесе нещастие върху целия народ. Заради греха на един човек Божието неодобрение ще почива върху църквата Му, докато престъплението не се открие и отстрани. Това, от което най-много е заплашена църквата, не е влиянието на опонентите, на невярващите и богохулниците, а на хората, изповядващи Христос, чийто живот не съответства на думите им. Има хора, които задържат благословенията на Бога към Израил и нанасят немощ на Неговия народ.

Когато църквата е в трудности, когато съществуват студенина и духовно отклонение, даващи повод на Божиите врагове да тържествуват, тогава, вместо да скръстят ръце и да оплакват нещастното си състояние, членовете нека издирят дали няма някой Ахан в стана. Със смирение и изследване на сърцето нека всеки се постарае да открие скритите грехове, които отблъскват Божието присъствие.

Ахан призна вината си, но твърде късно, за да се възползва от признанието си. Той видя как Израилевите войски се връщат от Гай разбити и обезсърчени, но не излезе напред да признае греха си. Видя Исус Навиев и старейшините на Израил да се свеждат до земята, изпълнени с неизразима мъка. Ако тогава бе признал, щеше да даде доказателство за истинско покаяние, но той замълча. Изслуша съобщението, че е извършено голямо престъпление и дори чу ясно какъв е характерът му. Но устните му останаха запечатани. Тогава дойде тържественото изследване. Как тръпнеше от ужас сърцето му, когато видя, че бе посочено неговото племе, после семейството и домакинството му! Но все още от устните му не се откъсваше никакво признание, докато Божият пръст не го посочи. Той призна истината тогава, когато грехът му не можеше повече да се укрие. Колко често се правят подобни признания! Има огромна разлика между признаването на фактите, след като те са били доказани, и признаването на греховете, известни единствено на нас и на Бога. Ахан не би си признал, ако не се надяваше, че с това би отклонил последствията от престъплението си. Но признанието му само показа справедливостта на наказанието. Нямаше истинско покаяние за греха, нямаше смирение, нито промяна на намеренията или отвращение от злото.

Така ще правят признания виновните, когато застанат пред Божия престол, след като всеки случай бъде решен за живот или за смърт. Очакващите ги последствия ще принудят всеки да признае греха си. Признанието ще се изтръгне от

душата със страшно чувство за осъждане и с изпълнено със страх очакване на Съда. Но такива признания не могат да спасят грешника.

Докато крият престъпленията си от своите ближни, мнозина като Ахан ще се чувстват сигурни и ще се самозалъгват, че Бог няма да бъде стриктен да отбележи нечестието. Но грехът им ще ги намери твърде късно в оня ден, когато вече не ще могат да се очистят нито с жертва, нито с принос. Когато се отворят небесните доклади, Съдията няма да заяви на човека с думи неговата вина, но ще хвърли към престъпника проницателен, осъждащ поглед и всяко дело, всяка постъпка от неговия живот ще се врежат ясно в паметта му. Не ще бъде нужно, както в дните на Исус Навиев, човек да бъде търсен от племето до семейството, а със собствените си устни всеки ще признае своя срам. Тогава скритите от знанието на хората грехове ще бъдат възвестени пред целия свят.

Глава 46

Благословения и проклятия

След изпълнението на присъдата над Ахан на Исус бе заповядано да поведе воините си отново да атакуват Гай. Божията сила бе с Неговия народ и той скоро завладя града.

Тогава военните действия бяха прекратени и целият Израил можа да участва в тържествена религиозна служба. Народът с нетърпение очакваше да се настани в Ханаан, тъй като нямаше домове и земи за семействата си. За да ги придобие, трябваше да изгони хананеците. Но тази важна работа трябваше да се отложи за известно време, защото друга по-висша задача изискваше на първо място вниманието му.

Преди да завладее своето наследство, народът трябваше да поднови завета си на вярност към Бога. В последните упътвания, дадени на Мойсей, два пъти бе заповядано племената да се призоват на планините Евал и Гаризин в Сихем, за да потвърдят тържествено Божия закон. Послушен на тези наставления, целият народ - не само мъжете, но и "жените, децата и чужденците, които се събираха между тях" (Исус Навиев 8:30-35), напусна стана си в Галгал и премина през територията на своите неприятели до долината Сихем, близо до центъра на страната. Макар и обкръжени от непобедени врагове, евреите бяха в безопасност под закрилата на Бога, докато Му бяха верни. Сега, както и в дните на Яков, "страх Божи беше върху градовете, които бяха наоколо им" (Бит. 35:5) и те не бяха обезпокоявани.

Посоченото за тържествената служба място бе вече осветено, тъй като бе свързано с историята на техните бащи. Тук Авраам издигна първия си олтар на Йехова в Ханаанската земя. Тук Авраам и Яков бяха разпъвали шатрите си и тук по-късно Яков купи нивата, в която по-късно племената погребаха тялото на Йосиф. Тук бе и кладенецът, който Яков изкопа и дъбът, под който зарови идолите на своето семейство.

Избраното място, едно от най-прелестните в цяла Палестина, бе достойно за величествената и внушителна сцена, която щеше да се разкрие. Красивата долина със зелените си поля, осеяни с маслинени горички, напоявана от струите потоци, бликащи от извори, и изобилстваща с диви цветя се простираше привлекателна между голите хълмове. Евал и Гаризин от двете страни на долината почти се доближаваха, като по-ниските им склонове сякаш образуваха естествен амвон, от който всяка изговорена дума отекваше ясно, а снишаващите се хълмове предоставяха място за събиране на огромно множество.

Според дадените на Мойсей указания на планината Евал бе издигнат паметник от големи камъни. Предварително покрити с мазилка, на тях бе написан законът - не само изговорените на Синай и издълбани на каменните плочи десет заповеди, а и наредбите - предадени на Мойсей и написани от него в една книга. Освен този паметник бе изграден и олтар на необработен камък, върху който бяха направени приноси на Господа. Значителен бе фактът, че олтарът бе издигнат на планината Евал - планината, на която бе изказано проклятието. Той отбелязваше, че поради престъпването на Божия закон Израил веднага би понесъл справедливия гняв на Бога, ако не бе изкуплението чрез Христос, представено с жертвения олтар.

Шест от племената - всички произлезли от Лия и Рахил - бяха застанали на планината Гаризин, докато произхождащите от наложниците заедно с Рувим и Завулон застанаха на Евал, а свещениците с ковчега се установиха в долината между тях. Тръбите възвестиха да се запази тишина и сред дълбокото мълчание в присъствието на огромното множество Исус застана до святия ковчег да прочете благословенията, които щяха да следват послушанието към Божия закон. Всички племена, намиращи се на Гаризин, отговориха с "амин". Тогава той прочете проклятията и племената от хълма Евал по подобен начин изказаха своето съгласие - хиляди и хиляди гласове като един се обединиха в тържествен отговор. След това бе прочетен Божият закон заедно с изявленията и съдбите предадени им от Мойсей.

На Синай Израил бе получил закона направо от Божията уста и Неговите святи заповеди, изписани със собствената Му ръка, все още се пазеха в ковчега. Сега законът отново бе написан на място, където всички можеха да го прочетат. Всеки един имаше привилегията сам да види условията на завета, при които людете трябваше да завземат Ханаан. Всички трябваше да засвидетелстват, че приемат тези условия, и да изразят одобрението си към благословенията и проклятията за неговото спазване или пренебрегване. Сега законът не само бе написан на паметните камъни, но и бе прочетен от самия Исус на всеослушание пред целия Израил. Бяха изминали само няколко седмици, откакто Мойсей им бе предал съдържанието на цялата книга "Второзаконие", но въпреки това Исус прочете отново закона.

Не само израилевите мъже, но и всичките жени и деца слушаха четенето, защото бе важно всички да знаят и да изпълняват дълга си. Бог бе заповядал на Израил относно Своите наредби: "Вложете, прочее, тия Мои думи в сърцето си и в душата си; вържете ги за знак на ръката си. Нека бъдат като надчелия между очите ви. Да учите на тях чадата си..., за да се умножат дните ви и дните на чадата ви на земята, за която Господ се е клел на бащите ви да им я даде, колкото време небето е над земята" (Второз. 11:18-21).

Всяка седма година целият закон трябваше да бъде прочитан пред събранието на Израил, както нареди Мойсей: “В края на всяка седма година, в годината, определена за опрощаването, в празника на шатрите [ЦП], когато целият Израил се събира да се явява пред Господа, твоя Бог, на мястото, което Той избере, да прочиташ тоя закон пред целия Израил на всеослушание. Събирай людете - мъжете, жените, децата и чужденеца, който е отвътре градовете ти, за да чуят и се научат, та да се боят от Господа, вашия Бог, и да внимават да изпълняват всичките думи на тоя закон. Да чуят и чадата им, които не знаят, та да се научат да се боят от Господа, вашия Бог, дотогава, докогато живеете в земята, към която преминавате през Йордан, за да я завладеете” (Второз. 31:10-13).

Опитвайки се да преиначи изговореното от Бога, Сатана винаги действа с цел да заслепи умовете и да помрачи разбирането на хората и така да ги въведе в грях. Затова Господ е така ясен. Изявленията Му са така изрични, изискванията му са така точни, че никой да не се заблуди. Бог постоянно се старае да привлече хората под Своята закрила, та Сатана да не упражнява върху тях жестоката си, измамна сила. Той е бил така снизходителен да говори със собствения Си глас, да пише със собствената Си ръка живите слова. Тези благословени думи, всички изпълнени с живот и със свободата на истината, са поверени на хората като съвършено упътване. Тъй като Сатана е винаги готов да отвлече ума, да отклони верността към Господните обещания и изисквания, необходима е голяма прилежност, за да се отпечатат те в ума и в сърцето.

От религиозните учители се иска да отдават по-голямо внимание на поучаването на народа чрез фактите и уроците на библейската история и чрез Божиите изисквания. Необходимо е да ги представят с прост език, приспособени за разбиране от децата. Това трябва да е част от работата на проповедници и родители - да се грижат за поучаването на младите в Писанията.

Родителите могат и трябва да заинтересуват децата си с многообразното знание, скрито в святите им страници. Но за да събудят любознателността на синовете и дъщерите си към Божието слово, редно е самите те да се интересуват от него, да познават неговите учения и както нареди Бог на Израил, да говорят за тях: “...когато седиш в къщата си, когато ходиш по пътя, когато лягаш и когато ставаш” (Второз. 11:19). Родителите, които желаят децата им да обичат и да почитат Бога, трябва да говорят за Неговата доброта, величие и сила, разкрити в Словото Му и в делата на сътворението.

Всяка глава и всеки стих на Библията е съобщение на Бога към човеците. Ние трябва да вържем нейните предписания като знаци на ръцете си и като надчелия

между очите си. Ако я изследваме и й се подчиняваме, тя ще води Божия народ, както израилтяните бяха водени с облачен стълб денем и със стълб от огън нощем.

Глава 47

Съюз с гаваонците

От Сихем израилтяните се върнаха в стана си в Галгал. Тук скоро бяха посетени от странна делегация, която пожела да сключи договор с тях. Посланиците се представиха като идващи от далечна страна и това сякаш се потвърждаваше от външния им вид. Дрехите им бяха стари и износени, сандалите - протрити, провизиите - мухлясали и меховете, служещи им като съдове за вино - изсъхнали и съдрани, сякаш износени от пътуването.

От далечната им - според техните твърдения - родина отвъд границите на Палестина съгражданите им, казаха те, чули за чудесата, които Бог извършил за Своя народ и ги изпратили да сключат договор с Израил. Евреите бяха специално предупредени да не влизат в никакъв съюз с идолопоклонниците от Ханаан и в умовете на водачите се събуди съмнение за истинността в думите на чужденците. “Да не би вие да живеете всред нас?” - казаха те. На това пратениците само отговориха: “Твои слуги сме” (виж Исус Навиев 9, 10 гл.). Но когато Исус ги попита направо: “Кои сте? И отгде идете?”, те повториха предишното си изявление и като доказателство за искреността си добавиха: “Този наш хляб беше топъл, когато си го доставихме от къщите си за храна в деня, когато излязохме, за да дойдем при вас; а ето, сега е сух и плесенясал. Тия мехове за вино бяха нови, като ги напълнихме, а ето, съдрани са. И тия наши дрехи и обущата ни овехтяха от много дългия ни път.”

Тези доводи успяха. Евреите “до Господа не се допитаха”. И Исус сключи мир и направи договор с тях, че ще “опази живота им: и началниците на обществото им се заклеха”. Така договорът бе утвърден. Три дни по-късно се разкри истината. “...чуха, че им били съседи и че живеели между тях.” Знаейки, че бе невъзможно да устоят на евреите, гаваонците бяха прибягнали до тази стратегия, за да опазят живота си.

Когато израилтяните научиха за измамата спрямо тях, възмущението им бе голямо. И то се усили, когато след тридневен път стигнаха до градовете на гаваонците близо до центъра на страната. “Цялото общество роптаеше против началниците”, но те отказаха да нарушат договора, макар и сключен чрез измама, защото се бяха “заклели в Господа”. “Израилтяните... не ги убиха.” Гаваонците се бяха заклели да отхвърлят идолопоклонството и да приемат поклонението на Йехова. Опазването на живота им не бе нарушение на Божията заповед за унищожаване на идолопоклонниците хананианци. Ето защо чрез своята клетва

евреите не сториха грях. И макар обещанието да бе придобито с измама, клетвата не трябваше да бъде пренебрегната. Задължителността на дадената дума - ако не обвързва човека да извърши зло - трябва да се пази свято. Никакви съображения за печалба, отмъщение или изгода не могат да повлияят по някакъв начин върху ненарушимостта на клетвата или обещанието. "Лъжливите устни са мерзост Господу." Който "възлезе на хълма Господен" и "застане на Неговото свято място", "ако и да се е клел за своя повреда, не се отмята" (Пр. 12:22; Пс. 24:3, 15:4).

Гаваонците бяха оставени живи, но бяха прикрепени като роби към светилището да изпълняват всичката слугинска работа. "И в същия ден Исус ги направи дървосечци и водоносци на обществото и на олтара на Господа..." Те приеха тези условия с благодарност, осъзнавайки, че бяха съгрешили, и със задоволство, че откупиха живота си на тази цена. "Сега ето, в ръцете ти сме - казаха на Исус, - каквото ти се вижда добро и право да ни сториш, стори." Векове наред техните наследници бяха свързани със службата на светилището.

Територията на гаваонците включваше четири града. Народът не се управляваше от цар, а от старейшини и съветници. Гаваон - най-важният от градовете им - "беше голям град като един от царските градове... и всичките му мъже бяха силни". Унижението, до което прибягна един такъв град, за да запази живота си, е удивително доказателство за ужаса, който израилтяните бяха вдъхнали на ханаанците.

Но гаваонците щяха да постъпят много по-добре, ако се бяха отнесли честно с Израил. Докато с подчиняването си на Йехова си осигуриха запазването на живота, измамата им донесе само позор и робство. Бог бе предвидил всички, които се отрекат от езичеството и се свържат с Израил, да споделят благословението на завета. Те бяха наречени "чужденец, [който] се засели при тебе в земята ви" и с малко изключения тази категория хора трябваше да се радва на еднаква благосклонност и привилегии с Израил. Господнето наставление бе:

"Когато някой чужденец се засели при тебе в земята ви, да му не правите зло; чужденецът, който се е заселил при вас, да ви бъде като ваш туземец и да го обичаш като себе си" (Лев. 19:33, 34). За Пасхата и жертвоприношенията бе заповядано: "Един закон да има за вас, които сте от обществото, и за чужденеца, който е пришелец между вас... Както сте вие, така ще бъде и чужденецът пред Господа" (Числа 15:15).

На това основание гаваонците можеха да бъдат приети и без измамата, която допуснаха. Не беше леко тези граждани на "царски град", на който "всичките му мъже бяха силни", да се смирят, за да станат дървосекачи и водоносци поколения наред. Те бяха облекли одеждата на бедността, за да прокарат своята измама,

положила върху тях знака на вечно робство. Във всичките им поколения тяхното положение на слуги щеше да свидетелства за Божията омраза към лъжата.

Подчинението на Гаваон пред израилтяните смая ханаанските царе. Те веднага предприеха стъпки да отмъстят на народа, сключил мир с нашествениците. Под предводителството на Адониседек - цар на Ерусалим, петима ханаански царе влязоха в съюз против Гаваон. Действията им бяха бързи. Гаваонците не бяха подготвени за отбрана и изпратиха вест до Исус Навиев в Галгал. "Да не оттеглиш ръка от слугите си. Скоро дойди при нас и избави ни, и помогни ни, защото се събраха против нас всичките аморейски царе, които живеят в хълмистите места" (Исус Навиев 10:6). Опасността заплашваше не само гаваонския народ, но и Израил. Този град бе ключ към централна и южна Палестина и трябваше да се завземе, за да се завладее страната.

Исус Навиев веднага се приготви да тръгне в помощ на Гаваон. Жителите на обсадения град се бяха уплашили, че ще отхвърли призива им поради нечестието, което бяха извършили; но тъй като се бяха покорили под властта на Израил и бяха приели поклонението към Бога, Исус Навиев се почувства задължен да ги защити. Този път не потегли без Божествен съвет и Господ го окуражи в начинанието му. "Да се не убоиш от тях - бе Божествената вест, - защото ги предадох в ръката ти и никой от тях няма да устои пред тебе!" "И тъй, Исус се качи от Галгал, той и всичките военни люде с него, и всичките силни и храбри мъже."

Войските му вървяха цяла нощ и на утринта той ги доведе пред Гаваон. Обединените царе едва бяха събрали армиите си около града, когато Исус ги нападна. Резултатът от атаката бе пълно разбиване на нападателите. Огромното множество побягна пред Исус през планината към Веторон, изкачи се нависоко и се втурна надолу по стръмното от другата й страна. Тук върху аморейците се изсипа силна градушка. "Господ хвърляше на тях големи камъни от небето... Умрелите от камъните на градушката бяха по-много от ония, които израилтяните убиха с нож."

Докато продължаваха да бягат презглава, надявайки се да намерят укритие в планинските крепости, Исус Навиев, гледащ от билото на планината надолу, разбра, че денят няма да му стигне, за да завърши делото си. Ако не бъдеха напълно разбити, враговете на израилтяните щяха да се сплотят отново и да подновят битката. "Тогава говори Исус Господу..., като рече пред очите на Израиля:

Застани, Слънце, над Гаваон
и ти, Луна, над долината Еалон

И Слънцето застана, и Луната се спря, догдето мъздовъздадоха людете на неприятелите си... Слънцето застана всред небето и не побърза да зайде почти цял ден."

Преди да падне вечерта, Божието обещание към Исус бе изпълнено. Цялото множество на неприятеля бе предадено в ръката му. Събитията от този ден трябваше да останат дълго в паметта на Израил. “Такъв ден не е имало ни по-напред, ни после, щото така да послуша Господ човешки глас; защото Господ воюваше за Израил.” “Слънцето и Луната застанаха в жилището си при виделината на Твоите летящи стрели, при сиянието на блестящото Ти копие. С негодувание си преминал земята, с гняв си вършеял народите, излязъл си за избавление на людете Си...” (Авакум 3:11-13).

Божият Дух вдъхнови молитвата на Исус Навиев, за да даде доказателство за силата на израилевия Бог. Затова молбата на великия водач не бе проява на дързост. Исус бе приел обещанието, че Бог наистина ще разбие неприятелите на Израил, но положи толкова усърдни усилия, сякаш успехът зависеше единствено от израилевите войски. Направи всичко, което можеше да стори човешката сила и тогава извика с вяра за Божествена помощ. Тайната на успеха е в обединяването на Божествената сила и човешкото усилие. Най-великите резултати получават хора, които се уповават преди всичко на Всемогъщата Ръка. Човекът, който нареди: “Застани, Слънце, над Гаваон, и ти, Луна, над долината Еалон”, е същият, който в продължение на часове лежа простян на земята в молитва в лагера на Галгал. Силните хора са хора на молитвата.

Това могъщо чудо свидетелства, че творението е под властта на Създателя. Сатана се опитва да укрие от хората Божественото действие във физическия свят - да опази от очите на човеците неуморното действие на великата Първопричина. Това чудо изобличава всеки, който издига природата над Бога на природата.

По собствената Си воля Бог свиква силите на природата, за да разбие мощта на Своите неприятели - “Огън, град, сняг и пара, бурен вятър, който изпълнява Словото Му” (Пс. 148:8). Когато езичниците аморейци предприеха съпротива срещу Неговите намерения, Бог се опълчи, хвърляйки надолу “големи камъни от небето” върху враговете на Израил. На нас е разкрита една по-велика битка, която ще се състои в последните сцени на земната история, когато “Господ отвори оръжейницата Си, та извади оръжията на гнева Си” (Еремия 50:25). “Влизал ли си в съкровищниците за снега? - пита Той. - Или виждал ли си съкровищниците за градушката, които пазя за време на скръб, за ден на бой и на война?” (Йов 38:22, 23).

Авторът на “Откровение” описва унищожението, което ще се изпълни, когато “силен глас от престола” съобщи: “Сбъдна се!”. Той казва: “И едър град, тежък около един талант, падаше от небето върху човеците” (Откр. 16:17, 21).

Глава 48

Разделянето на Ханаан

Победата при Веторон бързо бе последвана от покоряване на Южен Ханаан. “Така Исус порази цялата хълмиста южна и полянска земя... Всички тия царе и земята им Исус превзе изведнъж, защото Господ, израилевият Бог, воюваше за Израиля. Тогава Исус и целият Израил с него се завърна в стана у Галгал” (виж Исус Навиев 10:40-43, гл. 11).

Племената на Северна Палестина, ужасени от успеха, придружаващ израилевите войски, сега влязоха в съюз против тях. Начело на този съюз бе Явин - цар на Асор, територия на запад от езерото Мером. “И те, и всичките им войнства с тях... излязоха...” Тази армия бе много по-голяма от войските, с които израилтяните се бяха срещали досега в Ханаан - “люде много, по множество както е пясъкът, който е покрай морето, излязоха с твърде много коне и колесници. И като се събраха всички тия царе, дойдоха и заедно разположиха стана си близо при водата Мером, за да се бият с Израиля”. На Исус Навиев отново бе дадена окуражителна вест: “Да се не убоиш от тях, защото утре около тоя час Аз ще ги предам всички избити пред Израиля!”

Близо до езерото Мером Исус нападна стана на съюзниците и напълно разби войските им. “И Господ ги предаде в ръката на Израиля и те ги поразиха, и гониха ги..., догдето не оставиха от тях остатък.” Колесниците и конете - гордостта и хвалбата на ханаанците, не биваше да бъдат присвоени от Израил. По Божия заповед колесниците бяха изгорени, а конете - осакатени, за да бъдат негодни за използване в битка. Израилтяните не трябваше да се уповават на колесници или коне, а на “името на Господа, техния Бог”.

Един по един градовете бяха превзети, а Асор - крепостта на съюза - бе изгорен. Войната продължи няколко години, но накрая Исус стана господар на Ханаан. “И земята утихна от война.”

Но въпреки че силата на ханаанците бе разбита, те не бяха напълно завладяни. На запад филистимците още държаха една плодородна равнина покрай морския бряг, а на север от тях бе територията на сидонците, които владееха и Ливан. На юг към Египет земята бе все още заета от враговете на Израил.

Обаче Исус не трябваше да продължи войната. Великият водач имаше да върши друга работа, преди да се оттегли от ръководството на Израил. Цялата земя с двете вече завладени части и тази, която още не бе покорена, трябваше да бъде разделена между племената. Задължение на всяко племе бе напълно да завоюва

собственото си наследство. Ако народът се окажеше верен на Бога, Той щеше да изгони враговете пред него и обеща да му даде още по-големи притежания, ако бъде отдаден на завета Му.

Разпределението на земята бе поверено на Исус заедно с първосвещеника Елеазар и предводителите на племената, като местоживеенето на всяко племе бе определено с жребий. Самият Мойсей бе отбелязал границите на страната, която племената трябваше да си поделят, когато завладеят Ханаан. От всяко племе бе посочен по един княз, който да присъства на разпределението. Левиевото племе, на което бе поверена службата в светилището, не участва в този жребий, но четиридесет и осем града в различните части на страната бяха определени за негово наследство.

Преди да се пристъпи към разпределянето на земята, Халев, придружен от родоначалниците на своето племе, излезе с едно особено искане. Наред с Исус Навиев сега Халев бе най-старият мъж в Израил. Халев и Исус единствени измежду съгледвачите бяха дали добро свидетелство за обещаната земя, окуражавайки народа да тръгне и да я завладее в името на Господа. Сега Халев напомни на Исус обещанието, което тогава му бе дадено като награда за неговата вярност: “Земята, на която са стъпили нозете ти, непременно ще бъде наследство на тебе и на потомците ти завинаги, защото ти напълно последва Господа, моя Бог” (Исус Навиев 14:6-15). Затова той представи искане да му бъде даден за притежание Хеврон. Тук в продължение на много години бе домът на Авраам, Исаак и Яков и тук, в пещерата Махпела, бяха погребани те. Хеврон бе седалището на страшните енакими, чиято забележителна външност така бе изплашила съгледвачите, а чрез тях бе съкрушила и смелостта на целия Израил. Преди всичко това бе мястото, което Халев с доверие в Божията сила избра за свое наследство.

“...ето, Господ ме е опазил жив - каза той - ...тия четиридесет и пет години от времето, когато Господ говори това на Мойсея... Днес аз съм тъй силен, както в деня, когато ме прати Мойсей; както беше тогава силата ми, така е и сега силата ми да воювам и да излизам, и да влизам. Сега, прочее, дай ми тая поляна, за която Господ говори в оня ден, защото ти чу в оня ден, че имало там енакими и големи укрепени градове, та дано бъде Господ с мене, и аз ще ги изгоня, според както Господ каза.” Тази молба бе подкрепена от Юдовите големци. Самият Халев бе посочен от своето племе да участва в разделянето на земята и той реши да се обедини с тези мъже в представянето на своето искане, за да не се стори някому, че използва авторитета си за егоистично предимство.

Искането му бе изпълнено веднага. На никого не бе по-безопасно да се повери завладяването на тази огромна крепост. “Тогава Исус го благослови и даде

Хеврон за наследство на Халева, Ефониевия син..., защото той последва напълно Господа, израилевия Бог.” Сега вярата на Халев бе точно такава, каквато беше и когато със свидетелството си се противопостави на нечестивия доклад на съгледвачите. Повярвал в обещанието на Бога, че ще въведе народа Си във владение на Ханаан, той напълно бе последвал Господа. Издържал бе с народа си дългото скитане из пустинята, като бе споделял разочарованията и бремето на виновните, но не се оплака, а възхвали Божията милост, която го бе опазила в пустинята, докато братята му бяха поразени. Господ го бе пазил сред всичките трудности, опасности и язви на пустинното скитане и през годините на война след влизането в Ханаан, и сега, когато бе на възраст над осемдесетте, силата му бе ненакърнена. Той не си поиска завладяна вече земя, а място, което повече от всяко друго съгледвачите бяха сметнали за невъзможно да се завземе. С Божията помощ желаеше да изтръгне тази крепост от същите онези гиганти, чиято сила бе зашеметила вярата на Израил. Молбата на Халев бе подтикната не от желание за почест или възвеличаване. Смелият стар воин желаеше да даде на народа пример в отдаване почит на Бога и да окуражи племената да покорят напълно земята, която бащите им бяха мислили за непревземаема.

Халев получи завещанието, към което сърцето му се бе стремяло в продължение на четиридесет години и доверявайки се, че Бог ще бъде с него, “изпъди оттам трите Енакови сина” (Исус Навиев 15:14). Придобитото по този начин владение за него и неговия дом не охлади ревността му. Той не се установи да се наслаждава на наследството си, а се втурна към по-нататъшни завоевания в полза на народа и за Божия прослава.

Страхливците и бунтовниците бяха погинали в пустинята, но праведните съгледвачи ядоха от гроздето на Есхол. На всеки бе дадено според вярата му. Невярващите бяха видели изпълнението на страховете си. Независимо от Божието обещание те бяха заявили, че Ханаан не е възможно да се наследи и не го наследиха. Но доверилите се на Бога гледаха не толкова към предстоящите трудности, а към силата на всемогъщия си Помощник и влязоха в добрата земя. Чрез вяра достойните в древността “побеждаваха царства..., избягваха острото на ножа, оздравяха от болести, ставаха силни във война, обръщаха в бяг чужди войски”. “И тая победа, която е победила света, е спечелила нашата вяра” (Евр. 11:33, 34; 1 Йоаново 5:4).

Друга молба за разделяне на земята разкри дух, съвършено различен от духа на Халев. Тя бе представена от Йосифовите чада - племето на Ефрем и половината от Манасиевото племе. Имайки предвид числеността си превъзходство, тези племена поискаха двойна част от територията. Жребият им определи най-богатата земя,

включително плодородната Саронска равнина. Тъй като много от главните градове в долината бяха още владение на ханаанците, племената се отдръпнаха от тежките изпитания и опасности, свързани със завладяването на притежанието им и пожелаха допълнителна част от вече покорената територия. Ефремовото племе бе едно от най-големите в Израил, както и това, към което принадлежеше самият Исус. Членовете му естествено се смятаха хора с особено право. "Защо даде ти да се хвърли само едно жребие за нас и само един дял да наследим - казаха те, - тогаз, когато сме много люде...?" (Исус Навиев 17:14-18). Но от непобедимия водач не можеше да се спечели никакво отстъпване от стриктната справедливост.

Отговорът му бе: "Ако сте много люде, възкачете се на леса и си изсечете една част от него в земята на ферезейците и на рафаимите, тъй като хълместата част на Ефрема е тясна за вас."

Техният отговор показа истинската причина на оплакването. Липсваше им вяра и смелост да изгонят ханаанците. "Тая хълместа част не е сгодна за нас - казаха те. - При това всичките ханаанци, които живеят в долинската земя, имат железни колесници..." Израилевият Бог бе обещал Своята сила на народа Си и ако ефремците имаха смелостта и вярата на Халев, никой враг не би устоял против тях. Исус отговори твърдо на очевидното им желание да избягнат трудностите и опасностите. "Наистина вие сте много люде и имате голяма сила... ще изпъдите ханаанците при все че имат железни колесници и са силни."

Така собствените им аргументи се обърнаха против тях. Както твърдяха, те бяха голям народ и бяха напълно в състояние да се справят сами, подобно на братята си. С Божията помощ не трябваше да се боят от железните колесници.

Досега Галгал бе главно седалище на народа и на скинията. Но сега светилището трябваше да се пренесе на постоянно място, избрано за поклонение. Това бе Сило - малък град в дела на Ефрем. Разположен близо до центъра на страната, той бе леснодостъпен за всички племена. Тази част от страната бе напълно завладяна, така че поклонниците нямаше да бъдат безпокоени. "...цялото общество израилтяни се събра в Сило, гдето поставиха шатъра за срещане" (Исус Навиев 18:1-10). Племената, които още бяха на стан, когато шатърът за срещане бе преместен от Галгал, го последваха и разпънаха шатрите си близо до Сило. Те останаха тук, докато се разпръснаха - всяко в собственото си владение.

Ковчегът остана в Сило в продължение на триста години, след което поради греховете на Илиевия дом падна в ръцете на филистимците и градът бе разрушен. Ковчегът никога не се върна тук в скинията. Службата на светилището бе окончателно преместена в Ерусалимския храм и Сило потъна в забрава. Само руини отбелязват мястото, където някога е бил. Дълго време след това съдбата му се

използваше за предупреждение в Ерусалим. “Но идете сега на мястото Ми, което бе в Сило - заяви Господ на пророк Еремия, - гдето в начало настаних името Си, та вижте що му сторих поради злодеянието на людете Си, Израиля... Затова ще направя на дома, който се нарича с Моето име, на който вие се уповавате и на мястото, което дадох вам и на бащите ви, както направих на Сило” (Еремия 17:12, 14).

“А като свършиха подялбата на земята” и всички племена получиха наследство по жребий, Исус представи своето искане. На него, както на Халев, бе дадено особено обещание за наследство. Но той не помоли за по-обширна земя, а само за един град. Дадоха му града, който поиска “и той съгради града и живееше в него” (Исус Навиев 19:49, 50). Нарекоха го Тамнат-сарах, “част, която остава” - постоянно свидетелство за благородния характер и несебелюбивия дух на победителя, който предяви своето искане, след като и най-скромните от народа му бяха задоволени, вместо пръв да присвои плячката от похода.

Шест от градовете, определени за левитите - по три от всяка страна на Йордан, бяха посочени като градове за прибежище, в които убиецът можеше да избяга, за да бъде в безопасност. Посочването на тези градове бе наредено от Мойсей, “за да може да прибягва там убиецът, който убие човек по погрешка..., за да се не убие убиецът, преди да се представи на съд пред обществото” (Числа 35:11, 12). Този милостив промисъл бе необходим поради древния обичай за личното отмъщение, според който най-близкият сродник или наследник на убития трябваше да накаже убиеца. В случаи, когато вината бе ясно видима, не бе необходимо да се чака за разследване от магистратите. Отмъстителят можеше да преследва престъпника навсякъде и да го убие, където го намери. На Господа не се видя угодно да отмени този обичай в това време, но Той предвиди начин да бъдат защитени хора, предизвикали неволно нечия смърт.

Прибежищните градове трябваше да бъдат разположени на половиндневен път от всяка част на страната. Изискваше се водещите към тях пътища винаги да се държат в добро състояние, а навсякъде в тази посока да се поставят табели с думата “прибежище”, написана ясно и четливо, за да може беглецът да не губи нито минута. Всеки евреин, чужденец или временно пребиваващ можеше да се възползва от този промисъл. Но докато невинният не трябваше да се убива прибързано, виновният не биваше да избегне наказанието си. Случаят на беглеца трябваше да се разследва внимателно от съответните власти и само когато те го намереха невинен и убийството неумишлено, той попадаше под закрилата на прибежищния град. Виновният се предаваше на отмъстителя. Имащите право на защита можеха да я получат само при условие да останат в посоченото място за защита. Ако някой

излязъл извън определените граници биваше намерен от отмъстителя за кръвта, плащаше с живота си за своята небрежност към Господния промисъл. При смъртта на първосвещеника обаче всички, получили подслон в прибежищните градове, се освобождаваха да се върнат в своите владения.

Убиецът не трябваше да се осъжда по обвиненията на един свидетел, дори обстоятелствата да са очевидно против него. Господнето наставление бе: "Който убие някого, тоя убиец да се умъртви при думите на свидетели; обаче не бива само един свидетел да свидетелства против някого, за да се умъртви." Христос бе дал тези наставления за Израил на Мойсей и когато бе на земята лично с учениците Си и ги поучаваше как да се отнасят със съгрешилите, великият Учител повтори урока, че по свидетелството на един човек не бива да оправдава или осъжда. Възгледите и мненията на един човек не трябва да решават спорните въпроси. Във всички тези случаи е необходимо единството на двама или повече души, готови заедно да понесат отговорността, "от устата на двама или трима свидетели да се потвърди всяка дума" (Матей 18:16).

Ако се докажеше че някой, съден като убиец, е виновен, никакъв откуп или размяна не можеха да го спасят. "Който пролее човешка кръв, и неговата кръв от човек ще се пролее" (Бит. 9:6). "Нито да взимате някакъв откуп за живота на убиеца, който като виновен заслужава смърт; но непременно той да се умъртви - бе Божията заповед - ...земята не може да се очисти от кръвта, която се е проляла на нея, освен с кръвта на онзи, който я е пролял" (Числа 35:31, 33; Изх. 21:14). Безопасността и чистотата на народа изискваха грехът на убиеца да се наказва жестоко. Човешкият живот, който единствен Бог може да даде, трябваше да се пази свято.

Прибежищните градове, определени за древния Божи народ, бяха символ на закрилата в Христос. Същият милостив Спасител, Който посочи тези временни градове за прикритие, чрез проливането на кръвта Си осигури за престъпниците на Божия закон надежден заслон, в който те могат да се скрият в безопасност от втората смърт. Никоя сила не може да измъкне от ръцете Му човешките души, които отиват при Него за прощение. "Сега, прочее, няма никакво осъждане за тия, които са в Христа Исуса... Кой е оня, който ще ги осъжда? Христос Исус ли, Който умря, а при това и биде възкресен от мъртвите, Който е от дясната страна на Бога и Който ходатайства за нас?", така че "да имаме голямо насърчение ние, които сме прибягнали да се държим за поставената пред нас надежда" (Римл. 8:1, 34; Евр. 6:18).

Човекът, бягащ към спасителния град, не можеше да отлага. Той оставяше и семейството, и работата. Нямаше време да каже довиждане на обичаните си близки. Животът му висеше на косъм и той трябваше да пожертва всякакъв друг интерес в

името на една цел - да стигне до безопасното място. Забравяше умората, не забелязваше трудностите. Беглецът не се осмеляваше нито за миг да забави стъпките си, докато не стигне зад стените на града.

Грешникът е изложен на вечна смърт, докато не намери прибежище в Христос и както забавянето и безгрижието биха могли да ограбят на беглеца единствения му шанс за живот, така отлагането и безразличието могат да доведат до погубване на душата. Сатана - великият противник - е по стъпките на всеки престъпник на святия Божи закон и този, който не усеща опасността и не се старае сериозно да потърси подслон във Вечното Прибежище, ще падне като плячка на погубителя.

Затворникът, който в някакъв момент излезеше извън прибежищния град, биваше оставян на отмъстителя за кръвта. Така народът бе поучаван да възприеме методите, които Безкрайната Мъдрост определи за неговата безопасност. При това не е достатъчно грешникът да вярва в Христос за опрощение на греха. Той трябва чрез вяра и послушание да *пребъдва* в Него. "Защото, ако съгрешаваме самоволно, след като сме познали истината, не остава вече жертва за грехове, но едно страшно очакване на съд и едно огнено негодуване, което ще изпояде противниците" (Евр. 10:26, 27).

Две от израилевите племена - Гад и Рувим, заедно с половината от Манасиевото племе бяха получили наследството си преди преминаването на Йордан. За един пастирски народ широките хълмисти равнини и богатите гори на Галаад и Васан, предлагащи изобилна паша за стадата и добитъка му, бяха привлекателни, нещо, което не можеше да се намери в самия Ханаан. Двете и половина племена, желаещи да се установят тук, се бяха заклели да попълнят своята част от войската, като придружат братята си в Ханаан и участват в битките, докато и другите влязат в своето владение. Задължението бе изпълнено вярно. Когато десетте племена влязоха в Ханаан, четиридесет хиляди от "рувимците, гадците и половината от Манасиевото племе..., въоръжени ратници преминаха пред Господа на бой към ерихонските полета" (Исус Навиев 4:12, 13). В продължение на години те се бяха сражавали смело заедно с братята си. Сега бе дошло време да влязат в земята на своето наследство. Тъй като бяха участвали заедно с братята си в битките, споделиха с тях и плячката и се върнаха "с много богатство..., с твърде много добитък, със сребро и злато, с мед и желязо и с твърде много дрехи" (виж Исус Навиев 22 гл.), като всичко това трябваше да разделят с останалите при семействата и стадата.

Сега те трябваше да живеят далеч от светилището на Господа и Исус с тревожно сърце ги проследи как си тръгват, защото знаеше колко силни ще бъдат

изкушенията в усамотения им скитнически живот да последват обичаите на езическите племена, живеещи около тях.

Докато умовете на Исус и на другите водачи още бяха заети с тревожни предчувствия, до тях стигнаха странни вести. Край Йордан, близо до мястото на чудното преминаване на реката, двете и половина племена бяха издигнали голям олтар, подобен на олтара за всеизгаряне в Сило. Законът на Господа забраняваше под страх от смъртно наказание да се установява друго поклонение освен това в светилището. Ако целта на олтара бе да се извършва поклонение, както в светилището, той щеше да отклони народа от истинската вяра, в случай че останеше да съществува.

Представителите на народа се събраха в Сило и в разгорещеното си вълнение и недоволство предложиха да влязат веднага във война с нарушителите. Под влияние на по-предпазливите обаче решиха да изпратят първо една делегация, която да поиска от двете и половина племена обяснение за тяхното действие. За тази цел бяха избрани десет князе - по един от всяко племе. Начело застана Финеес, който се бе проявил с ревността си при случая във Фегор.

Двете племена и полуколяното бяха допуснали грешката, че предприемаха този акт, подложил ги на такива тежки подозрения, без да са дали обяснение за това. Пратениците, смятайки, че братята им бяха наистина виновни, ги срещнаха с остър укор. Обвиниха ги, че са въстанали против Господа и ги призоваха да си спомнят Божиите съдби върху Израил поради присъединяването му към Ваал-фегор. От името на целия Израил Финеес изтъкна пред гадците и рувимците, че ако не желаят да живеят в тази земя без жертвен олтар, ще бъдат добре дошли във владенията и ще ползват привилегиите на братята си от другия бряг.

В отговор обвинените обясниха, че техният олтар не е предназначен за жертви, а просто за свидетелство, че макар и разделени от реката, те са от същата вяра, както братята си в Ханаан. Убояли се бяха в бъдещите години децата им да не бъдат изключени от скинията като нямащи дял в Израил. Тогава този олтар, издигнат по подобие на Господния в Сило, щеше да бъде свидетел, че строителите му също са били поклонници на живия Бог.

Пратениците приеха това обяснение с голяма радост и веднага се върнаха с вестите до онези, които ги бяха изпратили. Всички намерения за война бяха изоставени и целият народ се зарадва и възхвали Бога.

Сега гадците и рувимците поставиха на своя олтар надпис, посочващ с какво намерение е издигнат и казаха: “Той е свидетелство помежду ни, че Йехова е Бог.” Така се постараха да предотвратят бъдещо неразбирателство и да отстранят една причина за изкушение.

Колко често възникват сериозни трудности от просто неразбиране дори сред хора, движени от най-достойни подбуди. И какви сериозни и дори фатални резултати може да последват, ако не се постъпи с такт и търпение! Десетте племена си спомниха как при случая с Ахан Бог ги бе упрекнал, че не бяха забелязали съществуващите между тях грехове. Сега решиха да действат незабавно и сериозно, но в старанието си да избягнат първата си грешка бяха отишли към другата крайност. Вместо да потърсят сериозно, за да проучат фактите по случая, те се обърнаха към братята си с неодобрение и осъждане. Ако гадците и рувимците бяха отговорили със същия дух, резултатът щеше да бъде война. Ако от една страна е важно да не се допусне леко отношение към греха, от друга страна еднакво важно е да се избегне и грубо осъждане и безпочвено подозрение.

Мнозина, особено чувствителни към всяко обвинение за поведението им, са прекалено сурови в отношенията си с хора, за които предполагат, че грешат. Никой не се е отказал от лошото си поведение след обвинение или изобличение, но по този начин мнозина са отдалечени от правия път и са закоравили сърцата си против убеждението. Кроткият, тактичен дух и търпеливото отношение могат да спасят грешащия и да покрият множество грехове.

Мъдростта, показана от рувимците и техните братя, е достойна за подражание. Докато честно се стараеха да способстват за делото на истинската религия, те бяха погрешно осъдени и сурово порицавани, но не проявиха недоволство. Изслушаха с такт и търпение обвиненията на братята си, преди да се опитат да се защитят, а след това обясниха мотивите си и доказаха своята невинност. Така трудността, която бе заплашила с такива сериозни последици, бе разрешена приятелски.

Дори несправедливо обвинени, имащите право могат да останат твърди и разсъдливи. Бог знае всички неразбирателства и недоразумения на хората и ние можем безопасно да оставим случая си в Неговите ръце. Той ще защити делото на доверяващите се Нему така сигурно, както изследва вината на Ахан. Хората, движени от Христовия Дух, ще притежават благочестието, което се отличава с дълго търпение и любезност.

Бог желае сред Неговия народ да съществуват братско единство и любов. Молитвата на Христос точно преди разпятието Му бе Неговите ученици да бъдат едно, както Той е едно с Отца Си, за да вярва светът, че Бог Го е пратил. Тази най-вълнуваща и прекрасна молитва е минала през вековете и е стигнала до наши дни, защото думите й бяха: “И не само за тях се моля, но и за ония, които биха повярвали в Мене чрез тяхното учение” (Йоан 17:20). Докато не трябва да жертваме принцип на вярата, постоянната ни цел трябва да бъде да стигнем до това състояние

на единство. То е доказателство за нашето ученичество. Исус каза: “По това ще познаят всички, че сте Мои ученици - ако имате любов помежду си.” Апостол Петър увещава църквата: “...бъдете всички едномислени, съчувствителни, братолюбиви, милостиви, смиреномъдри. Не въздавайте зло за зло или хула за хула, а напротив - благославяйте, понеже на това бяхте призовани, за да наследите благословение” (1 Петрово 3:8, 9).

Глава 49

Последните думи на Исус Навиев

Завоевателните войни свършиха. Исус се оттегли за мирна почивка в дома си в Тимнат-Серах. “След много време, когато Господ беше успокоил Израиля от всичките му околни неприятели..., Исус свика целия Израил, старейшините им, началниците им, съдиите им и надзирателите им...” (виж Исус Навиев 23, 24 гл.).

Бяха изминали няколко години, откакто народът се установи в своите притежания и вече можеше да се види жътвата от същите злини, навличали преди присъди над Израил. Когато почувства притесненията на възрастта да се прокрадват в живота му и осъзна, че неговото дело скоро ще приключи, Исус Навиев се обезпокои за бъдещето на своя народ. С грижа, по-голяма от бащинската, той се обърна към братята си, когато се събраха отново около възрастния си водач. “Вие видяхте всичко, що Господ, вашият Бог, извърши за вас на всички тия народи - каза той, - защото Господ, вашият Бог, Той е, Който е воювал за вас.” Макар че ханаанците бяха покорени, те още притежаваха значителна част от земята, обещана на Израил и Исус Навиев увеща народа си да не се отпуска и да не забравя Господнята заповед за пълно завоюване на тези идолопоклонски народи.

Общо взето народът се бавеше да изпълни задачата за изгонване на езичниците. Племената бяха разпръснати в своите владения, армията бе разпусната и начинанието да се започне нова война се смяташе за трудно и съмнително. Но Исус заяви: “Господ, вашият Бог, Той ще ги изпъди отпред вас и ще ги изгони отпред очите ви; и вие ще завладеете земята им според както Господ, вашият Бог, ви се е обещал. Бъдете, прочее, много храбри да пазите и да вършите всичко, що е написано в книгата на Мойсеевия закон, без да се отклонявате от него ни надясно, ни наляво...”

Исус призова самия народ за свидетел, че доколкото той се бе съобразил с условията, Бог бе изпълнил вярно обещанията Си към него. “И вие знаете с цялото си сърце и цялата си душа, че не пропадна ни едно от тия добри неща, които Господ, вашият Бог, говори за вас.” Той им заяви, че както Господ бе изпълнил обещанията Си, така ще изпълни и заплахите Си. “Но ще стане, че както се сбъднаха за вас всичките добри неща, които Господ, вашият Бог, говори на вас, така Господ ще докара на вас всичките зли неща, догдето ви изтреби из тая добра земя, която Господ, вашият Бог, ви е дал.”

Сатана мами мнозина с благовидната теория, според която Божията любов към Неговите деца е толкова голяма, че ще извини греха им. Той представя, че

докато е необходимо заплахите на Божието слово да служат на известна цел в моралното управление на Господа, те никога няма да се изпълнят буквално. Но във всичките Си постъпки към Своите творения Бог е поддържал принципите на правдата, като е разкривал истинския характер на греха и е показвал, че сигурният му резултат е нищета и смърт. Никога не е имало и няма да има безусловно опрощение на греха. Такова прощение би означавало пренебрегване на принципите на правдата, които са самата основа на Божието управление. Това би изпълнило с ужас непадналата в грях вселена. Бог вярно е посочил резултатите от греха и ако тези предупреждения не бяха истински, как може да сме сигурни, че обещанията Му ще се изпълнят? Така наречената благосклонност, която би поставила справедливостта настрана, не е благосклонност, а слабост.

Бог е животодател. От началото всички негови закони бяха посветени на живота. Но грехът наруши установения от Бога ред и в резултат на това последва дисхармония. Докато грехът съществува, страданието и смъртта са неизбежни. Само защото Изкупителят понесе проклятието на греха вместо нас, човек може да се надява да избегне лично за себе си страшните му резултати.

Преди смъртта си Исус свика началниците и представителите на племената и те отново се събраха в Сихем. Никое място в цялата страна не бе свързано с толкова много свети спомени. То им напомни за Божия завет с Авраам и Яков и за тържественото им благоговение при влизането в Ханаан. Тук бяха планините Евал и Геразим - мълчаливи свидетели на онова преклонение, което сега в присъствието на умиращия си водач началниците и представителите на племената се събраха да изпитат отново. Навсякъде около тях имаше доказателства за това, което Бог бе извършил за людете, как им бе дал земя, за която не се бяха трудили, и градове, които не бяха съградили, лозя и маслинени градини, които не бяха садили. Исус им напомни още веднъж историята на Израил, изброявайки чудните Божии дела, за да почувстват всички Неговата любов и милост и да Му служат “с искреност и истина”.

По нареждане на Исус ковчегът бе донесен от Сило. Случаят беше извънредно тържествен и този символ на Божието присъствие щеше да задълбочи впечатлението, което Исус желаеше да създаде у народа. След като представи Божията доброта към Израил, той призова всички в името на Йехова да изберат на кого да служат. Поклонението на идоли вече се практикуваше до известна степен тайно и Исус сега се постара да ги доведе до решението да отстранят този грях от Израил. “Но ако ви се види тежко да служите Господу, изберете днес кому искате да служите...” - каза Исус. Той се стремеше да ги убеди да служат на Бога не принудително, а доброволно. Любовта към Бога е самата основа на религията. Ако

тази служба се изпълнява просто защото се очаква награда или поради страх от наказание, тя не струва нищо. Откритото отстъпление не е така оскърбително за Бога, както лицемерието и формалното поклонение.

Възрастният водач увеща народа във всичките си постъпки да взема предвид въпроса, който му постави, и да реши дали наистина желае да живее като падналите идолопоклонски народи наоколо. Ако на людете им се струваше зло да служат на Йехова - Източника на сила, Извора на благословение, нека този ден да изберат кому да служат - "на боговете ли, на които служиха бащите ви", от които бе изведен Авраам, "или на боговете на аморейците, в чиято земя живеете". Тези последни думи бяха остро изобличение към Израил. Боговете на аморейците не можаха да защитят своите поклонници. Поради отвратителните си и скверни грехове този безбожен народ бе унищожен и добрата земя, която притежаваше, бе дадена на Божия народ. Колко глупаво би било Израил да избере божествата, поради поклонението на които аморейците бяха унищожени! "Но аз и моят дом ще служим Господу." Святата ревност, вдъхновяваща сърцето на водача, бе споделена и от народа. Исусовият призив събуди решителен отговор: "Не дай, Боже, да оставим Господа, за да служим на други богове!"

"Не ще можете да служите Господу, защото Той е Бог пресвят - каза Исус; - ...не ще да прости престъпленията и греховете ви." Преди да бъде изцяло реформиран, народът трябваше да бъде доведен до способността да почувства невъзможността си да живее в послушание към Бога със свои сили. Людете бяха нарушили закона Му, който ги осъждаше като престъпници, а законът не предоставя никакъв изход. Докато се доверяваха на собствените си сили, на собствената си праведност, бе невъзможно да получат прощение на греховете си. Не можеха да задоволят изискванията на съвършения Божи закон и напразно се кълняха да служат на Бога. Само чрез вяра в Христос можеха да получат прощение за греха и сила да се покоряват на Божия закон. Трябваше да престанат да се уповават на собствените си усилия за спасение и ако искаха да бъдат приети от Бога, да се доверят изцяло на заслугите на обещания Спасител.

Исус се опита да накара слушателите си да претеглят добре думите си и да се въздържат от клетва, която не бяха подготвени да изпълнят. С дълбока сериозност те повториха изявлението си: "Не, но Господу ще служим!". Тържествено съгласявайки се в свидетелство против себе си, че са избрали Йехова, те още веднъж повториха клетвата си за вярност: "На Господа, нашия Бог, ще служим и Неговия глас ще слушаме.

И тъй, в същия ден Исус направи завет с людете и им постави закон и постановление в Сихем." Като записа тържественото им изказване, той го сложи

заедно с книгата на закона до ковчега на завета. И издигна един стълб като паметник, казвайки: “Ето тоя камък ще ни бъде за свидетел, защото той чу всичките думи, които Господ ни говори, и той ще ви бъде за свидетел, в случай че се откажете от вашия Бог. Така Исус разпусна людете да отидат всеки в наследството си.”

Исус бе завършил делото си за Израил. Той “бе напълно последвал Господа” и е записан в Божията книга като “слуга на Йехова”. Най-благородното свидетелство за характера му като народен водач е историята на поколението, свидетел на неговите трудове. “И Израил служи на Господа през всичките дни на Исуса и през всичките дни на старейшините, които преживяха Исуса...”

Глава 50

Десятъци и приношения

В еврейското богослужение народът отделяше една десета от прихода за поддържане на публичното поклонение към Бога. Така Мойсей беше заявил на Израил: “Всеки десятък от земята, било от посевите на земята, или от плода на дърветата, е Господен, свят е Господу... И всеки десятък от черда и от стада, десятъкът от всичко... да бъде свят на Господа” (Лев. 27:30, 32).

Но системата на десятъка не произлиза от евреите. От най-ранни времена Господ изискваше десятъка като Свой и тази претенция бе признавана и почитана. Авраам плати десятъци на Мелхиседек - свещеника на всевишния Бог (Бит. 14:20). Яков, когато бе изгнаник и скитник, обеща на Господа във Ветил: “От всичко, що ми дадеш, ще дам десятък на Тебе” (Бит. 28:22). Когато израилтяните се готвеха да се установят като народ, законът за десятъците бе потвърден отново като Божествена наредба, от послушанието към която зависеше успехът им.

Системата на десятъците и приношенията бе предназначена да държи жива в умовете на хората великата истина, че Бог е източникът на всяко благословение за Своите творения и че човек Му дължи благодарност за добрите дарове на Неговото провидение.

“Той дава на всички и живот, и дишане, и всичко” (Деян. 17:25). Господ заявява: “...мои са всичките горски зверове и добитъкът, който е по хиляди хълмове” (Пс. 50:10). “Среброто е Мое и златото е Мое...” (Агей 2:8). Бог дава на хората сила да забогатяват (по Второз. 8:18). Когато човек признава, че всички неща идват от Господа, Той заявява, че част от Неговото изобилие трябва да бъде върнато пак на Него чрез дарби и приношения за поддържане на поклонението Му.

“Всеки десятък... *е* Господен.” Тук е използван същият израз, както в закона за съботата. “...седмия ден, който *е* събота на Господа, твоя Бог...” (Изх. 20:10). Бог запази за Себе Си една особена част от времето и от средствата на човека и никой не може безнаказано да присвоява което и да е от Неговите собствени неща.

Десятъкът трябваше да бъде посветен изключително за използване от левитите - племето, отделено за службата на светилището. Но това по никой начин не ограничаваше приносите за религиозни цели. Скинията, както и храмът по-късно, бе издигната изцяло с доброволни приношения; и за да бъде снабдена с необходимото, както и за други разходи, Мойсей нареди, когато народът се преброява, всеки да внася половин сикъл за “службата на скинията”. Във времето на Неемия всяка година се събираха дарения за тази цел (виж Изх. 30:12-16; 4 Царе

12:4, 5; 2 Лет.24:4-13; Неемия 10:32, 33). От време на време пред Бога бяха представяни приноси за грях и благодарствени приноси, изобилстващи на годишните празници. А най-щедри бяха грижите за бедните.

Но преди да се отделеше десятъкът, имаше едно Божие изискване. Първият пожънат плод от земята се посвещаваше на Господа. Първата вълна, която се стрижеше от овцете, първото зърно, когато се вършееше пшеницата, първото масло и първото вино се отделяха настрана за Него. Същото бе и с първородните на всички животни, а за първородния син се плащаше откупна цена. Първите плодове трябваше да се представят пред Господа в светилището и да се посветят за ползване от свещениците.

Така на народа постоянно се напомняше, че Бог бе истинският Собственик на неговите поля, стада и черди, че Той е, Който изпраща слънце и дъжд във времето на сеене и жътва, че всичко, което притежаваха, бе Негово творение, а Той ги бе направил разпоредители на богатствата Си.

Когато израилевите мъже, натоварени с първите плодове от полята, овощните градини и лозята, се събираха пред скинията, там се изказваше публична благодарност към Бога за добрината Му. Когато свещеникът приемаше дара, приносителят, говорейки като в присъствието на Йехова, казваше: “Праотец ми ...беше скитник сириец...” И описваше пребиваването в Египет и бедствията, от които Бог бе избавил Израил “със силна ръка, с издигната мишца, с голям ужас, със знамения и с чудеса”. И казваше: “И ни е въвел в това място, и ни е дал тая земя, земя, гдето текат мляко и мед. Затова ето, донесох сега първите от плодовете на земята, която си ми дал Ти, Господи” (Второз. 26:5, 8-11).

Приносите, изисквани от евреите за религиозни и благотворителни цели, възлизаха на една четвърт от прихода им. Можеше да се очаква, че такъв тежък данък върху приходите ще ги доведе до бедност, но напротив! Вярното съблюдаване на тези наредби бе едно от условията за успеха на народа. При условие на послушание Бог му даде обещанието: “И заради вас ще смъмря поглъщателя, та няма вече да повреждa рожбите на земята ви; и лозата ви на полето няма да хвърля плода си преждевременно... Всичките народи ще ви облажават, защото ще бъдете желателна земя, казва Господ на Силите” (Малахия 3:11).

В дните на пророк Агей бе дадена удивителна илюстрация за резултатите от себелюбивото задържане от Божието дело дори на доброволните приноси. След връщането си от робството във Вавилон евреите предприеха да изградят Господния храм, но срещайки решителна съпротива от страна на враговете си, спряха работата. Жестока суша обаче, докарала ги до истинска нужда, ги убеди, че е невъзможно да завършат изграждането на храма. “ Не е още времето - казваха те, - което щяло да

дойде, времето да се построи Господният дом.” Но до тях бе изпратена вест чрез Господния пророк: “Време ли е сами вие да живеете в своите с дъски обковани къщи, докато тоя дом остава пуст? Сега, прочее, така казва Господ на Силите: “Помислете за постъпките си. Посяхте много, но малко събрахте; ядете, но не се насищате; пиете, но не се напивате; обличате се, но никому не му е топло, и надничарят приема заплатата, за да я тури в скъсан мешец” (виж Агей 1 гл.). И тогава бе посочена причината: “Очаквахте за много, а ето, излезе малко; и когато го донесохте у дома си, Аз духнах на него. Защо? - казва Господ на Силите. Поради Моя дом, който остава пуст, докато вие тичате всеки в своята къща. И тъй, поради вас небето задържа росата си и земята възпира плода си; защото Аз повиках суша на земята и по горите, на житото, на виното, и на дървеното масло, на всичко, що произвежда земята, на човеците и на добитъка, и на всичките трудове на човешките ръце. “...когато някой отидеше при един куп, който е бил от двадесет мери, те излязоха само десет; когато отидеше при лина, за да източи петдесет мери, имаше само двадесет; поразих ви с изсушителен вятър, с мана и с град във всичките дела на ръцете ви” (Агей 2:16-17).

Събуден от тези предупреждения, народът се зае да изгради Божия дом. Тогава Словото на Господа дойде към израилтяните: “Но сега размислете как ще бъде от днес нататък - от двадесет и четвъртия ден на деветия месец - от деня, когато се положи основата на Господния храм... от днес ще ви благословя” (Агей 2:18, 19).

Мъдрецът казва: “Един разпръсва щедро, но пак има повече изобилие, а друг се скъпи без мяра, но пак стига до немотия” (Пр. 11:24). Същия урок предава и апостол Павел в Новия завет: “...който сее оскъдно, оскъдно ще и да пожъне, който сее щедро, щедро ще и да пожъне... А Бог е силен да преумножи на вас всякакво благо, така щото, като имате всякога и във всичко това, което е достатъчно във всяко отношение, да изобилвате във всяко добро дело” (2 Кор. 9:6, 8).

Бог възнамеряваше Неговият народ Израил да бъде носител на светлина за всички земни жители. Поддържайки публичното богослужение, израилтяните трябваше да представят свидетелство за съществуването и върховенството на живия Бог и тяхна привилегия бе да поддържат това богослужение като израз на верността и любовта си към Него. Господ е наредил разпространяването на светлина и истина по земята да зависи от усилията и приношенията на онези, които участват в небесния дар. Той можеше да направи ангелите вестители на Своята истина. Можеше да оповести волята Си със собствения Си глас, както направи със закона на Синай; но в Своята безкрайна любов и мъдрост призова човеци да станат Негови сътрудници, като изберат да вършат делото Му.

В дните на Израил десятъкът и доброволните приношения трябваше да поддържат службата в светилището. Трябва ли Божият народ да дава по-малко в наши дни? Принципът, положен от Христос, е: нашите приношения към Бога да съответстват на светлината и привилегиите, на които се радваме. “И от всеки, комуто много е дадено, много и ще се изисква” (Лука 12:48). Спасителят каза на учениците, изпращайки ги пред Себе Си: “Даром сте приели, даром давайте” (Матей 10:8). С нарастването на нашите благословения и привилегии и преди всичко, като имаме пред вид безподобната жертва на славния Божи Син, не трябва ли нашата благодарност да намери израз в по-изобилни дарове, та вестта за спасението да достигне и до други? Разрастващото се дело на евангелието изисква по-големи средства за поддържането му, отколкото в древността; и това прави закона за десятъците и приношенията още по-неотложна необходимост сега, отколкото в еврейското богослужение. Ако народът на Бога щедро поддържа делото Му с доброволните си дарове, вместо да прибягва към нехристиянски, неосветени начини за попълване на съкровищницата, Господ ще бъде почетен и още много души ще бъдат спечелени за Христос.

Планът на Мойсей за събиране на средства за изграждане на скинията имаше отличен успех. Не бе необходимо никакво увещаване. Той не прибягна до никакви изобретения, както правят толкова често някои църкви в днешни дни. Не устрои голямо празненство, не покани народа на веселие, танци и публично увеселение, нито организира лотарии или каквато и да е от този вид светска инициатива, за да събере средства за издигане на Божията скиния. Господ нареди на Мойсей да покани израилевите чада да донесат своите приношения и да приеме даровете от всеки един, дал доброволно, от сърце. А приношенията дойдоха в такова голямо изобилие, че Мойсей помоли народа да спре да дава, защото бе събрано повече, отколкото можеше да се употреби.

Бог е дал на хората да се разпореждат с благата Му. Имуществото, което е поставил в ръцете им, е средство, предназначено от Него за разпространяване на евангелието. На всички, които се покажат верни слуги, Той ще повери още по-големи фондове. Господ казва: “...които славят Мене, тях ще прославя Аз” (1 Царе 2:30). “...Бог обича онзи, който дава на драго сърце” (2 Кор. 9:7) и когато Неговият народ с благодарност Му донесе дарбите и приношенията си, “без да се скъпи”, благословенията Му ще го придружават, както Той е обещал. “Донесете всичките десятъци във влагалището, за да има храна в дома Ми, и опитайте Ме сега за това, каза Господ на Силите, дали не ще ви разкрия небесните отвори да излея благословение върху вас, тъй щото да не стига място за него” (Малахия 3:10).

Глава 51

Божията грижа за бедните

За подпомагане събиранията на народа за религиозна служба, както и за грижата към бедните, от целия приход се изискваше втори десятък. За първия десятък Господ бе заявил: “А на левийците ето, Аз давам в наследство *всичките десятъци* в Израиля...” (Числа 18:21). Но за втория Той нареди: “И десятъкът от житото си, от виното си и от маслото си и първородните от говедата си и от овците си да ядеш пред Господа, Твоя Бог, на мястото, което избере, за да настани името си там; за да се научиш да се боиш всякога от Господа, твоя Бог” (Второз. 14:23, 29, 16:11-14). Този десятък или неговата равностойност в пари се изискваше те да принасят на всеки две години на мястото, където се намираше светилището. След като представеха благодарствените си жертви на Бога и една специална част за свещеника, приносителите трябваше да използват останалото за религиозно празненство, в което трябваше да участват левити, чужденци, сираци и вдовици. Така бе промислено за благодарствените приноси и празници при годишните събирания и народът бе привличан в обществото на свещеници и левити, за да бъде поучаван и окуражаван за служба на Бога.

Всяка трета година обаче вторият десятък трябваше да се използва у дома за поддържане на левити и бедни, както каза Мойсей: “за да ядат отвътре градовете ти и се наситят” (Второз. 26:12). Този десятък трябваше да образува един фонд, който да се използва за благотворителност и гостоприемство.

За бедните бе промислено и още нещо. Когато признаят изискванията на Бога, за тях да няма друго нещо, което повече да отличава дадените от Мойсей закони, както духът на щедрост, нежност и гостоприемство, проявяван към тях. Макар че бе обещал да благослови изобилно народа Си, Бог не възнамеряваше бедността да бъде напълно непозната сред евреите. Той заяви, че бедните никога няма да престанат да съществуват на земята. Сред Неговия народ винаги ще има хора, които ще призовават съчувствието, милостта и благотворителността му. И тогава, както и сега, хората бяха подвластни на нещастия, болести и загуба на имот, но ако следваха дадените от Бога наставления, помежду им нямаше да има нито просяци, нито страдащи за храна.

Божият закон даде на бедните право на известна част от произведенията на земята. Когато биваше гладен, човек можеше да отиде в нивата, градината или лозето на ближния си и да яде от зърното или от плода до насищане на глада си. В

съответствие с това разрешение учениците на Исус откъснаха и ядоха от житото, минавайки през една нива в съботен ден.

Всички паберки от жътвата, от овощната градина и лозята принадлежаха на бедните. "Когато жънеш жетвата на нивите си - каза Мойсей, - ако забравиш някой сноп на нивата, да се не връщаш да го вземеш... Когато брулиш маслините си, да не претърсваш повторно клоните... Когато обираш лозето си, да се не връщаш да го прибираш. Останалото нека бъде за чужденеца, за сирачето и за вдовицата. Помни, че ти си бил роб в египетската земя" (Второз. 24:19-22; Лев. 19:9, 10).

Всяка седма година имаше особен промисъл за бедните. Годината, наречена съботна, започваше в края на жътвата. По време на сеитбата, която следваше събирането на реколтата, народът не трябваше да сее, да реже лозята си пролетес и да очаква жътва или гроздобер. Трябваше да яде това, което земята произведеше сама, докато е прясно, но не биваше да слага някаква част в житниците си. През тази година полето трябваше да бъде достъпно за чужденеца, сирака и вдовицата и дори за полските твари (Изх. 23:10, 11; Лев. 25:5).

Но след като земята произвежда обикновено само необходимото за задоволяване нуждите на народа, как щеше той да се поддържа през годината, когато не се събира реколта? За това Бог бе дал ясно обещание: "...ще заповядам така да се благослови за вас шестата година - каза Той, - щото ще роди плод за три години. А в осмата година ще сеете и ще ядете от старите плодове до деветата година, догдето се съберат нейните плодове, ще ядете старите запаси" (Лев. 25:21, 22).

Съблюдаването на съботната година трябваше да бъде благословение и за земята, и за хората. Оставената неорана за един сезон почва, щеше по-късно да произведе по-щедра реколта. Народът бе свободен от тежкия полски труд и докато някои дейности можеха да продължат през това време, всички се радваха на по-голяма свобода, даваща им възможност да възстановят физическите си сили, за да ги приложат през следващите години. Хората имаха повече време за размисъл и молитва, за запознаване с ученията и изискванията на Господа и за наставление на своите домочадия.

В съботната година еврейските роби трябваше да бъдат освободени и не беше редно да бъдат изпратени, без да им се дадат дялове. Господнето нареждане бе: "И когато го изпратиш свободен от при себе си, да го не изпратиш празен; непременно да му подариш изобилно от стадото си, от гумното си и от лина си; както Господ, твоят Бог, ще те е благословил, така да му дадеш!" (Второз. 15:13, 14).

Заплатата на работника трябваше да се плаща веднага. “Да не онеправдаваш някой наемник, беден и сиромах, бил той от братята ти или от чужденците, които са в земята ти... В същия ден му дай заплатата, преди да дойде слънцето, защото е сиромах и на нея се надява” (Второз. 24:14, 15).

Бяха дадени специални напътствия за отношението към избягалите роби. “Да не предадеш на господаря му слуга, който е избягал при тебе от господаря си! При тебе да живее, всред вас, на мястото, което избере отвътре някой твой град, гдето му е угодно; да не го притесняваш” (Второз. 23:15, 16).

На бедния седмата година носеше освобождаване от дълговете му. Евреите бяха увещани по всяко време да помагат на своите нуждаещи се братя, като им заемат пари без лихва. Изрично бе забранено да се взема лихва от беден човек. “Ако осиромашее брат ти и видиш, че ръката му трепери, тогава да му помогнеш като на чужденец или пришлец, за да живее при тебе. Да не му вземеш лихва или печалба, но да се боиш от своя Бог, та да живее брат ти при тебе. Парите си да не му дадеш с лихва, нито храната си да му дадеш за печалба” (Лев. 25:35-37). Принципът не можеше да бъде нарушаван, ако дългът останеше неплатен до годината на освобождението. Народът бе изрично предупреден да не отказва необходимата подкрепа на братята си: “Ако в земята ти... има у тебе сиромах от братята ти..., да не закоравяваш сърцето си, нито да затваряш ръката си от бедния си брат... Внимавай да не би да влезе подла мисъл в сърцето ти, та да си речеш: Наближава седмата година, годината на опрощаването; и да не погледнеш лошо против бедния си брат и му не дадеш, та извика към Господа против тебе, и това ти се счете за грях..., защото сиромасите никога няма да липсват от земята ти; затова ти заповядвам, като казвам непременно да отваряш ръката си към бедния си и към оскъдния си брат в земята си”, “непременно да му заемаш доволно за нуждата му от каквото има потреба” (Второз. 15:7-9, 11, 8).

Никой не биваше да се бои, че ще обеднее поради щедростта си. Послушанието към Божиите заповеди със сигурност щеше да му донесе успех. “И ще заемаш на много народи - каза Той, - но няма да вземаш на заем; и ще владееш над много народи, но те няма да владеят над тебе” (Второз. 15:6).

След “седем съботни години”, или “седем пъти по седем години”, идваше великата година на освобождението - юбилейната. “...да се затръби из цялата ви земя. И да осветите петдесетата година и да прогласите освобождение из цялата земя на всичките й жители. Това ще ви бъде юбилей, когато ще се върнете всеки на притежанието си и ще се върнете всеки при семейството си” (Лев. 25:9, 10).

На десетия ден от седмия месец, “в деня на омилостивението”, свиреше юбилейната тръба. По цялата земя, където живееха евреи, се чуваше звукът й,

призоваващ всички Яковови чада да посрещнат годината на освобождението. Във великия ден на омилостивението се правеше изкупление за всички грехове на Израил и народът посрещаше юбилея с радостно сърце.

Както в съботната година, така и в юбилейната се изискваше земята да не се сее или жъне и всичко, което тя произвеждаше, да се смята за законно притежание на бедните. Някои еврейски роби - всички неполучили свободата си в съботната година, сега се освобождаваха. Но онова, което особено отличаваше юбилейната година, бе връщането на всяка поземлена собственост на семейството - неин първоначален притежател. Според особено наставление от Бога земята бе разделена с жребий. След разделянето никой не бе свободен да търгува със своя дял. Човек не трябваше да продава земята си, освен ако бъде принуден от бедност. Тогава, ако обеднелият или някой от рода му пожелае да я откупи, купувачът не трябваше да отказва да я продаде. А неоткупената земя се връщаше на първия си притежател или наследниците му в юбилейната година.

Господ заяви на Израил: "Земята да се не продава завсегда, понеже земята е Моя; защото вие сте чужденци и пришелци при Мене" (Лев. 25:23). На народа трябваше да бъде внушен фактът, че земята, която му се позволяваше да притежава за известно време, е Божия; че Бог е законният й собственик, първоначалният й притежател и че Той имаше особена грижа за бедните и нещастните. В умовете на всички трябваше да залегне разбирането, че и бедните, както по-богатите, имат право на място в Божия свят.

Такова бе предвижданото на нашия милостив Създател, за да се намалят страданията, да се даде лъч на надежда, слънчев проблясък в живота на нещастните и бедстващите.

Господ искаше да постави пречка срещу прекалената любов към имот и власт. От продължителното натрупване на богатство в една класа, а на бедност и упадък - в друга, биха могли да произлязат големи злини. Ако не бяха някои ограничения, силата на богатството щеше да стане монопол и бедните, макар и във всяко отношение напълно достойни в Божиите очи, щяха да бъдат смятани и третирани от по-преуспяващите си братя като по-долни. Потисничеството щеше да разпали страстите на по-бедните класи. Те щяха да се изпълнят с чувство на отчаяние и недоволство, което би довело до деморализиране на обществото и би отворило врата на престъпления от всякакъв вид. Правилата, които Бог постанови, бяха предназначени да поддържат социалното равенство. Съботната година и юбилеят трябваше в голяма степен да балансират накърненото в интервала между тях социално и политическо благосъстояние на народа.

Всички тези предписания бяха предназначени да благословят и богатите, и бедните. Те трябваше да възпират алчността и склонността към себеиздигане, да възпитават благороден дух на благотворителност. А чрез подхранване на добра воля и доверие между класите, щяха да способстват за социалния ред и за стабилността на управлението. Всички ние сме вплетени в голямата мрежа на човечеството и това, което можем да направим за благословение и издигане на другите, ще се отрази като благословение и на самите нас. Законът на взаимната зависимост действа сред всички класи на обществото. Бедните не са по-зависими от богатите, отколкото богатите от бедните. Докато едната класа иска да участва в благословенията, които Бог е дал на по-богатите й ближни, другата пък се нуждае от вярната служба, от силата на ума, на костите и мускулите, които са капиталът на бедните.

На Израил бяха обещани големи благословения при условие на послушание към Божиите наредби. "...ще ви дам дъждовете на времето им - заяви Той - и земята ще даде плодовете си, и полските дървета ще дадат плода си. Вършитбата ви ще трае до гроздобер и гроздоберът ще трае до сеитба; и ще ядете хляба си до насита, и ще живеете безопасно в земята си. Ще дам мир на земята и ще си лягате и никой няма да ви плаши; и ще изтребя лошите зверове от земята и нож няма да замине през земята ви... Ще ходя между вас и ще съм вашият Бог и вие ще бъдете Мои люде... Но ако не Ме послушате и не извършите всички тия заповеди и... нарушите завета Ми..., ще сеете семето си напразно, защото неприятелите ви ще го ядат. Ще насоча лицето си против вас и ще бъдете избити пред неприятелите си; и ония, които ви мразят, ще владеят над вас и ще бягате, когато никой не ви гони" (Лев. 26:4-17).

Мнозина твърдят с голям ентусиазъм, че всички хора е редно да участват поравно във временните Божии благословения. Но това не бе намерението на Създателя. Разликата в благосъстоянието е едно от средствата, чрез които Бог предвижда да изпита и развие характера. И все пак Той възнамерява хората, които имат светски притежания, да се смятат просто за разпоредители на Неговите блага, на които е поверил средства да благославят страдащите и нуждаещите се.

Христос е казал, че между нас винаги ще има бедни и уеднаквява интереса Си с този на Своя страдащ народ. Сърцето на Изкупителя съчувства на най-бедните и най-низшите от земните Му деца. Той ни казва, че те са Негови представители на земята. Поставил ги е сред нас, за да събужда в сърцата ни любовта, която Той изпитва към страдащите и потиснатите. Показаните към тях милосърдие и благотворителност Христос приема като проявени към самия Него. Всеки акт на жестокост и пренебрежение към тях Той смята за извършен към самия Него.

Ако пазенето на дадения от Бога закон за благословението на бедните бе продължило, колко различно щеше да бъде сегашното морално, духовно и физическо състояние на света! Нямаше да се проявяват егоизъм и себеизтъкване, както е сега, а всеки щеше да бъде загрижен за щастието и благоденствието на другите и широкоразпространената нищета, която сега се вижда в много страни, нямаше да съществува.

Дадените от Бога принципи биха предотвратили ужасните злини, които през всички векове са били резултат от потисничеството на бедните от богатите и от подозрителността и омразата на бедните към богатите. Тези принципи биха могли да задържат натрупването на големи богатства и отдаването на необуздан разкош и в същото време биха попречили и на последвалото невежество и деградация на десетки хиляди хора, чийто зле платен труд е създал колосалните богатства. Те биха дали мирно разрешение на онези проблеми, които сега заплашват да изпълнят света с анархия и кръвопролитие.

Глава 52

Годишните празници

Три пъти в годината целият Израил се събираше за поклонение в светилището (Изх. 23:14-16). Известно време мястото на тези събирания бе Сило, но по-късно център на народното поклонение, където се свикваха родовете за тържествените празници, стана Ерусалим.

Народът бе обкръжен от свирепи, войнствени племена, нетърпеливи да завземат земите му. Но три пъти в годината всички пълнолетни мъже и всички люде, способни да извършат едно такова пътуване, оставяха домовете си според заповедта и се събираха на мястото за богослужение близо до центъра на страната. Какво щеше да възпре враговете им да навлязат в незащитените имоти и да ги опустошат с огън и меч? Какво възпираше онова нашествие в земята, което би предало Израил в плен на чужди врагове? Бог бе обещал да бъде защитник на Своя народ. "Ангелът на Господа се опълчва около ония, които Му се боят, и ги избавя" (Пс. 34:7). Докато израилтяните отиваха на поклонение, Божествена сила щеше да постави прегради пред техните неприятели. Божието обещание бе: "Защото ще изгоня пред тебе народи и ще разширя пределите ти; и никой не ще пожелае твоята земя, когато отиваш да се явиш пред Господа, твоя Бог, три пъти през годината" (Изх. 34:24).

Първият от тези празници - Пасхата, празникът на безквасните хлябове - бе през месец Авив, първия месец от еврейската година, съответстващ на края на март и началото на април. Зимният студ бе преминал, късният дъжд се бе излял и цялата природа се радваше на пролетна свежест и красота. Тревата по хълмове и долини бе зелена и диви цветя бяха нацъфтели из полето. Луната, почти пълна вече, правеше вечерите прелестни. Това бе сезонът, така красиво описан от святия певец:

"Защото ето, зимата се измина и дъждът престана и отиде си;
цветята се явяват по земята, времето на птичето пеене пристигна;
и гласът на гургулицата се чува в нашата земя;
по смоковницата зреят първите й смокини
и лозята цъфтят и издават благоухание."

(Песен на песните, 2:11-13).

От цялата страна групи поклонници поемаха път към Ерусалим. Овчарите оставяха стадата си и пастирите - планините. Рибарите оставяха Галилейското езеро, стопаните - полята си и учениците на пророците излизаха от свещените училища - всички се запътваха към мястото, където се откриваше Божието

присъствие. Пътуваха с почивки, защото мнозина ходеха пеша. Керваните постоянно се увеличаваха и с наближаване на святия град често ставаха безбройни.

Радостта на природата събуждаше в сърцата на Израил радост и благодарност към Дарителя на всички добрини. Пееха се величавите еврейски псалми, възхваляващи славата и могъществото на Йехова. Под звука на сигналната тръба и под звъна на кимвали хорът издигаше гласа си в благодарност, подкрепян от стотици гласове:

"Зарадвах се, когато ми рекоха:
Да отидем в дома Господен.
Ето, нозете ми стоят
отвътре портите ти, Ерусалиме.
Ерусалиме, който си съграден
като град, сглобен ведно,
гдето възлизат племената,
Господните племена,
според надеждите на Израиля,
за да славят името Господне...
Молитствайте за мира на Ерусалим:
нека благоденстват ония,
които те обичат!"

(Пс. 122:1-6)

Като виждаха наоколо си хълмовете, където езичниците обикновено палеха огньове на своите олтари, израилевите чада пееха:

"Да издигна ли очите си към хълмовете?
Откъде би дошла помощта ми? (ревизиран превод).
Помощта ми е от Господа,
Който е направил небето и земята."

(Пс. 121:1, 2)

"Ония, които се уповават на Господа,
са като хълма Сион,
който не може да се поклати,
а довека остава.
Както хълмовете окръжават Ерусалим,
така Господ окръжава людете Си
отсега и довека."

(Пс. 125:1, 2).

Изкачвайки височините, от които се откриваше гледка към святия град, те наблюдаваха с благоговение тълпите поклонници, упътили се към храма. Виждаха как димът от тамяна се издига и чуваха тръбите на левитите да възвестяват свещената служба. Тогава запяваха вдъхновено:

"Велик е Господ; и твърде достохвален
в града на нашия Бог, в Своя свят хълм.
Красив по възвишеността си,
радост на цялата земя
е хълмът Сион, гдето по северните му страни
е градът на великия Цар."

(Пс. 48:1, 2)

"Мир да бъде отвътре стените ти,
благоденствие в палатите ти!"
"Отворете ми портите на правдата;
ще вляза в тях и ще прославя Господа."

(Пс. 118:19)

"Ще изпълня обреците си Господу.
Да! Пред всичките Му люде,
в дворовете на дома Господен,
всред тебе, Ерусалиме. Алилуя."

(Пс. 116:18-19)

Всички домове в Ерусалим бяха отворени за поклонниците и за тях бяха приготвени стаи, но това бе недостатъчно за огромното множество и на всяко удобно място из града и по околните хълмове се опъваха палатки.

На четиринадесетия ден от месеца привечер се празнуваше Пасхата, чиито тържествени, внушителни церемонии напомняха за избавянето от египетското робство и сочеха напред към Жертвата, която щеше да избави людете от робството на греха. Когато Спасителят даде живота Си на Голгота, значението на Пасхата се изчерпи и в памет на същото събитие, което тя символизираше, се постанови наредбата за Господнята вечеря.

Пасхата бе следвана от седемдневен празник на безквасните хлябове. Първият и седмият ден бяха дни на свято призоваване, когато не биваше да се върши никаква слугинска работа. На втория ден от празника се представяха пред Бога първите плодове от жетвата за годината. В Палестина най-рано зреше ечемикът и зреенето му започваше в началото на празника. Свещеникът поклащаше един сноп от това зърно пред Божия олтар като знак на признание, че всичко бе на Бога. Не биваше да се жъне преди да се извърши тази церемония.

Петдесет дни след принасянето на първите плодове идваше Петдесетницата, наречена също Празник на жетвата и Празник на седмиците. Като израз на благодарност за приготвеното за храна зърно, пред Бога се принасяха два хляба, опечени с квас. Петдесетницата траеше само един ден, който се посвещаваше на религиозна служба.

В седмия месец идваше Шатроразпъването или празникът на събирането на реколтата. Този празник бе признание за Божията щедрост, проявена в изобилието на овощните плодове, на маслинените гори и на лозята. Това бе коронното празнично събиране на годината. Земята бе дала плода си. Жетвата бе прибрана в хамбарите. Плодовете, маслото и виното бяха събрани. Запазил първите плодове, сега народът идваше с благодарствените си приноси при Бога, Който така богато го бе благословил.

Този празник трябваше да бъде предимно случай на радост. Той се честваше точно след великия Ден на омилостивението, когато людете получаваха уверение, че нечестието им няма да се спомня никога повече. В мир с Бога те идваха сега пред Него, за да Му благодарят за добротата, да Го възхвалят за милостта Му. След като трудовете на жетвата бяха приключили, а тежката работа на новата година още не бе започнала, народът бе свободен от грижи и можеше да се отдаде на святите радостни изживявания на часа. Макар да бе заповядано само бащите и синовете да се явяват на празниците, доколкото бе възможно присъстваше цялото домочадие, а на народното гостоприемство се радваха слугите, левитите, чужденците и бедните.

Подобно на Пасхата и празникът на шатрите бе възпоменателен. В памет на скитническия си живот в пустинята народът сега трябваше да остави своите домове и да живее в колиби или къщи от клони, направени от зелени вейки “от хубави дървета, палмови клони, клони от широколистни дървета и речни върби” (Лев. 23:40, 42, 43).

Първият ден бе ден на свято събрание и към седемте дни на празника бе прибавен осми ден, който се съблюдаваше по същия начин.

На тези годишни събирания сърцата на млади и стари трябваше да се поощряват в Божията служба, докато родниците от различни краища на страната укрепваха връзките си с Бога и помежду си. Би било добре Божият народ в наше време да има Празник на шатрите - радостно възпоменание на Божиите благословения към него. Както израилевите чада честваха избавлението, което Бог бе извършил за бащите им и чудния начин, по който ги бе опазил през пътуването им от Египет, така трябва и ние с благодарност да си припомняме различните начини, които Той е използвал, за да ни изведе от света и от тъмнината на заблудата в скъпоценната светлина на Своята благодат и истина.

Живеещите далеч от скинията трябваше да присъстват на годишните празници, траещи общо повече от месец всяка година. Този пример на посвещение към Бога подчертава важността на религиозното поклонение и нуждата да подчиняваме себелюбивите си светски интереси на духовните и вечните неща. Ние търпим загуба, когато пренебрегваме привилегията да се събираме, да се укрепваме и окуражаваме един друг в службата на Бога. Истините на Неговото Слово губят своята свежест и важност в умовете ни. Сърцата ни престават да се осветляват и събуждат от освещаващото влияние и ние западаме духовно. В общуването си като християни губим много от липсата на взаимно съчувствие. Затварящият се в себе си не изпълнява това, което Бог е определил той да прави. Всички ние сме деца на един Баща и нашето щастие зависи от общуването ни един с друг. И Бог, и човечеството се нуждаят от нас. Подходящото култивиране на общителност в нашето естество ни води да съчувстваме на братята си и ни прави щастливи, когато се стараем да благославяме други.

Празникът на шатрите бе не само възпоменателен, но и символичен. Той посочваше не само назад към пустинното пътуване, но като празник на жетвата честваше събирането на земните плодове и сочеше напред към великия ден на окончателното събиране, когато Господарят на жетвата ще изпрати жетварите Си да съберат плевелите на купове за огъня, а пшеницата - за Неговата житница. По това време всички неправедни ще бъдат унищожени. Те ще станат “като че не са били” (Авдий 16). И всеки глас в цялата вселена ще се присъедини към радостната възхвала на Бога. Писателят на “Откровение” казва: “И всяко създание, което е на небето, на земята и под земята, и по морето, и всичко, що има в тях, чух да казват: “На Този, Който седи на престола, и на Агнето да бъде благословение и почит, слава и господство до вечни векове!” (Откр. 5:13).

Израилевият народ хвалеше Бога на празника Шатроразпъване, припомняйки си милостта Му, с която го избави от египетското робство и нежната Му грижа по време на скитническия му живот в пустинята. Людете се радваха и защото осъзнаваха прощението и приемането си от Бога чрез службата в Деня на омилостивението, която току-що бе свършила. Но когато изкупените на Господа се съберат в безопасност в небесния Ханаан, освободени завинаги от робството на проклятието, под което “цялото създание съвкупно въздиша и се мъчи досега” (Римл. 8:22), те ще се зарадват с неописуема радост и сърцата им ще се изпълнят със славословие. Тогава Христовото велико дело за изкупление на човеците ще бъде завършено и греховете им ще бъдат заличени завинаги.

“Пустото и безводното място ще се развеселят
и пустинята ще се възрадва и ще цъфне както крем.

Ще цъфти изобилно
и ще се развесели дори с радост и песни;
ще се даде на нея славата на Ливан,
превъзходството на Кармил и Сарон.
Те ще видят славата Господня,
величието на нашия Бог.
. . . . . .
Тогава очите на слепите ще се отворят
и ушите на глухите ще се отпушат.
Тогава куцият ще скача като елен
и езикът на немия ще пее,
защото в пустата земя ще избликнат води
и потоци в пустинята.
. . . . . .
Нажеженият пясък ще стане езеро
и жадната земя водни извори.
. . . . . .
И там ще има друм и път,
който ще се нарече път на светостта;
нечистият няма да мине през него,
но ще бъде само за тях;
пътниците, даже и глупавите,
няма да се заблуждават по него.

Лъв не ще има там,
нито ще се качи по него хищен звяр -
такъв не ще се намери там.
Но изкупените ще ходят по него.

Изкупените от Господа ще се върнат
и ще дойдат с възклицание в Сион.
Вечно веселие ще бъде на главата им.
Ще придобият радост и веселие,
а скръб и въздишане ще побягнат.”

(Исая 35:1, 2, 5-10)

Глава 53

Древните съдии

След установяването си в Ханаан племената не положиха усърдие да покорят земята докрай. Като се задоволиха с вече спечелената територия, ревността им скоро замря и те прекратиха завоеванията си. “А Израил, когато стана силен, наложи на хананците данък, без да ги изгони съвсем” (Съдии 1:28).

От Своя страна Господ бе изпълнил вярно дадените на Израил обещания. Исус Навиев бе съкрушил силата на хананците и бе разделил земята между племената. Оставаше Израил с доверие в обещанието за Божествена помощ само да завърши изгонването на жителите, населяващи земята. Но людете не сториха това. Влизайки в съюз с хананците, те пряко престъпиха Божията заповед и така не изпълниха условията, при които Бог бе обещал да ги въведе във владение на Ханаан.

Още с първото Божие изявление на Синай евреите бяха предупредени против идолопоклонството. Веднага след провъзгласяването на закона чрез Мойсей им бе предадена вестта за народите на Ханаан: “Да се не кланяш на техните богове, нито да им служиш, нито да вършиш според делата им, а да ги събаряш съвсем и да изпотрошиш стълповете им. Но да служиш на Господа, вашия Бог, и Той ще благославя хляба ти и водата ти; и Аз ще отмахвам всяка болест помежду ви” (Изход 23:24, 25). Бог им даде уверението, че докато са послушни, ще покорява техните неприятели. “Ще изпратя пред тебе страх от Мене и ще обезсиля всичките люде, между които отидеш, и ще направя всичките ти неприятели да обърнат гръб пред тебе. Ще изпратя и стършели пред тебе, които ще изгонят отпред тебе евейците, хананците и хетейците. Няма да ги изпъдя отпред тебе в една година, да не би да запустее земята и се размножат против тебе полските зверове. Малко по малко ще ги изпъждам отпред тебе, догде се размножиш и завладееш земята... ще предам местните жители в ръката ви и ти ще ги изпъдиш отпред себе си. Да не направиш завет с тях нито с боговете им. Да не живеят в земята ти, да не би да те накарат да съгрешиш против Мене. Защото, ако служиш на боговете им, това непременно ще ти бъде примка” (Изход 23:27-33). Тези напътствия бяха повторени най-тържествено от Мойсей преди смъртта му, а след това и от Исус Навиев.

Бог бе поставил народа Си в Ханаан като могъщо укрепление срещу вълната на морално нечестие, застрашаващо да потопи света. Ако израилтяните Му бяха верни, Бог възнамеряваше да продължат завладяването и да победят. Той щеше да предаде в ръцете им по-големи и по-могъщи народи от хананците. Обещанието бе:

“...ако пазите прилежно всички тия заповеди, които ви заповядвам..., тогава Господ ще изгони отпред вас всички тия народи и ще завладеете народи по-велики и по-силни от вас. Всяко място, гдето стъпи стъпалото на нозете ви, ще бъде ваше; от пустинята и Ливан, от реката, сиреч реката Ефрат, дори до Западното море ще бъде пределът ви. Никой не ще може да устои пред вас. Господ, вашият Бог, ще всява страх и трепет от вас по цялата земя, на която стъпвате според както ви е говорил” (Второз. 11:22-25).

Но независимо от високото си предназначение, те избраха да тръгнат по лекия път и да се отдадат на себеугаждане; оставиха неизползвани възможностите да завършат покоряването на страната. В много поколения бяха притеснявани от идолопоклонските народи, които според предсказанието на пророка им бяха “тръни в очите” и “бодли в ребрата” (Числа 33:55).

Израилтяните се “смесиха с тия народи и се научиха на техните дела” (Пс. 106:34-38, 40). Те сключиха бракове с хананианците и идолопоклонството се умножи като язва по цялата земя. “...служиха на идолите им, които станаха примка за тях. Да! Синовете си и дъщерите си принесоха в жертва на бесовете... И земята се оскверни от кръвопролития... Затова гневът на Господа пламна против людете Му. И Той се погнуси от наследството Си” (Пс. 106:34-38, 40).

Докато съществуваше поколението, получило наставленията от Исус Навиев, идолопоклонството не се разви твърде бързо. Но родителите приготвиха пътя за отстъплението на децата си. С пренебрегване на Божиите ограничения онези, които завладяха Ханаан, посяха семе на нечестие, което продължи да дава горчив плод в продължение на много поколения. Простите навици на евреите им бяха осигурили физическо здраве, но обвързването им с езичници ги доведе до отдаване на апетита и на страстите, което постепенно снижи физическите им сили и отслаби умствените и моралните им способности. С греховете си израилтяните се отделиха от Бога. Силата им бе отнета и те не можеха вече да надделяват над враговете си. Така и подчиниха същите народи, които чрез Бога можеха да им бъдат подчинени.

“И оставиха Господа Бога на бащите си, Който ги беше извел из египетската земя”, “заведе ги като стадо в пустинята”. “Защото Го разгневяваха с високите си места и с ваяните си идоли Го подбуждаха към ревност.” Затова Господ “напусна скинията в Сило, шатъра, който бе поставил между човеците и предаде на пленение силата Си, славата Си в неприятелска ръка” (Съдии 2:12; Пс. 78:52, 58, 60, 61). Но Той не остави съвсем народа Си. Винаги имаше един верен на Йехова остатък; и от време на време Господ издигаше верни и смели мъже да съборят идолопоклонството и да избавят израилтяните от враговете им. Но когато избавителят умираше, народът, забравил неговия авторитет, постепенно се

връщаше към идолите си. И така историята му на отстъпление и наказание, на признание и избавление се повтаряше отново и отново.

Царят на Месопотамия, царят на Моав, а след тях филистимците, хананците от Азор, водени от Сисара, на свой ред станаха потисници на Израил. Готониил, Самегар, Аод, Дебора и Варак бяха издигани като освободители на народа си. Но отново "израилтяните сториха зло пред очите на Господа и Господ ги предаде в ръката на Мадиама" (виж Съдии 6-8 гл.). Досега ръката на потисника не тежеше толкова върху племената, обитаващи източния бряг на Йордан, но в сегашната беда те първи пострадаха.

Амаличаните в южната част на Ханаан, както и мадиамците в източния му край и в пустините отвъд него, бяха все още непримирими врагове на Израил. Мадиамският народ бе почти унищожен от израилтяните в дните на Мойсей. Но оттогава се бе умножил твърде много и бе станал многоброен и могъщ. Жадуваше за отмъщение и сега, когато закрилящата ръка на Бога се отдръпна от Израил, дойде моментът за това. Не само племената на изток от Йордан, но и цялата страна страдаше от мадиамските опустошения. Дивите, кръвожадни обитатели на пустинята, "многобройни като скакалци" (Съдии 6:5) нахлуваха на тълпи в страната със стадата и чердите си. Като пояждаща язва се разпръсваха по земята от реката Йордан до Филистимската равнина. Идваха веднага щом узрееше жътвата и оставаха, докато съберат и последните плодове от земята. Ограбваха реколтата от нивите и малтретираха жителите, а след това се оттегляха в пустините. Така израилтяните, живеещи на открито, бяха принудени да изоставят домовете си и да се съберат в укрепените градове, за да намерят приют в крепостите или дори в пещерите и в скалистите планински теснини. Това робство продължи седем години и когато народът в бедствието си обърна внимание на Господния укор и призна греховете си, Бог отново му издигна помощник.

Гедеон бе син на Йоас от племето на Манасия, чието семейство не заемаше водещо място, но домочадието му се отличаваше със смелост и благочестие. За неговите смели синове бе казано: "всеки приличаше на царски син" (Съдии 8:18). Всички, с изключение на един, паднаха в битките против мадиамците и името им будеше страх сред нашествениците. До Гедеон дойде Божествен зов за освобождение на народа му. В този момент той бе зает с вършеене на пшеница. Малкото си скрито зърно не се осмеляваха да вършеят на обикновеното гумно. Затова Гедеон използва едно място, близо до пресата за вино, тъй като сезонът за зреене на гроздето бе още далеч и сега не се обръщаше голямо внимание на лозята. Работейки тайно и тихо, Гедеон тъжно размишляваше за състоянието на Израил и за това, как да се разкъса робският ярем на неговия народ.

Изведнъж се яви “ангел от Господа”, който се обърна към него с думите: “Господ е с тебе, мъжо силни и храбри.”

“О, господине - бе отговорът, - ако Господ е с нас, то защо ни постигна всичко това и къде са всичките Му чудеса, за които бащите ни ни разказваха, като думаха: “Не изведе ли ни Господ от Египет?” Но сега Господ ни е оставил и ни е предал в ръката на мадиамците.”

Небесният вестител отговори: “Иди с тая твоя сила и ще освободиш Израиля от ръката на мадиамците; не те ли изпратих аз?”

Гедеон пожела да получи някакъв знак, че говорещият му бе ангелът на завета, действал за Израил в миналото. Божии ангели, общували с Авраам, веднъж бяха споделили неговото гостоприемство и сега Гедеон помоли Божествения вестител да остане като негов гост. Като побърза към шатъра си, той приготви ядене от оскъдните си запаси - едно козле и безквасни хлябове, които предложи на ангела. Но ангелът му каза: “Вземи месото и пресните пити, та ги сложи на камък, а чорбата излей.” Гедеон стори това и тогава му бе даден знакът, който бе пожелал: с жезъл в ръка ангелът докосна месото и безквасните хлябове, пламък излезе от скалата и изгори жертвата. Тогава Ангелът изчезна от погледа му.

Йоас - бащата на Гедеон, участваше в престъплението на сънародниците си и бе издигнал в Офра, където живееше, голям олтар на Ваал, на когото се покланяше народът от града. Гедеон получи заповед да събори този олтар и върху скалата, на която бе изгорена жертвата, да издигне олтар на Йехова и тук да Му направи жертвоприношение. Принасянето на жертви пред Бога бе поверено на свещениците и се ограничаваше до олтара в Сило. Но Този, Който бе установил ритуалната служба и на Когото сочеха всички жертви, имаше сила да промени изискванията Си. Освобождението на Израил трябваше да се предхожда от един тържествен протест срещу поклонението на Ваал. Преди да излезе срещу враговете на народа си, Гедеон трябваше да обяви война на идолопоклонството.

Божественото нареждане бе вярно изпълнено. Гедеон знаеше, че ще срещне съпротива, ако се опита да действа открито, затова извърши делото тайно с помощта на слугите си, като работи цяла нощ. Голям бе гневът на жителите от Офра, когато дойдоха на сутринта да се поклонят на Ваал. Те биха отнели живота на Гедеон, ако не бе Йоас, който знаеше за посещението на ангела. Йоас застана в защита на сина си. “Вие ли ще защитите делото на Ваала? - запита той. - Или вие ще го спасите? Който защити неговото дело, нека бъде умъртвен, докато е още заран. Ако той е Бог, нека сам защити делото си, като са съборили жертвеника му.” Ако Ваал не можеше да защити собствения си олтар, как неговите поклонници можеха да му доверяват защитата си?

Всички намерения за насилие спрямо Гедеон бяха осуетени и когато тръбата му прозвуча за война, мъжете от Офра бяха сред първите, събрали се под неговото знаме. Бяха изпратени вестители до собственото му Манасиево племе, също и до Асир, Завулон и Нефталим и всички се отзоваха.

Гедеон не се осмели да застане начело на войската без да получи по-нататъшно доказателство, че Бог го е призовал в Своето дело и че ще бъде с него. Той се помоли: "Ако искаш да освободиш Израиля с моята ръка, според както си казал, ето, аз ще туря руно вълна на гумното. Ако падне роса само на руното, а цялата почва остане суха, тогава ще позная, че ще освободиш Израиля с моята ръка, според както си казал." На сутринта руното бе мокро, а земята бе суха. Но сега се породи съмнение, тъй като вълната естествено поема влагата от въздуха. Изпитът не можеше да бъде решаващ. Затова Гедеон се помоли знакът да се даде по обратен начин, умолявайки Господа извънредната му предпазливост да не бъде оскърбителна за Него. Молбата му получи отговор.

Така окуражен, Гедеон поведе своите войски на бой срещу нашествениците. "Всичките мадиамци и амаличани, и източните жители се събраха заедно, та преминаха и разположиха стан в долината Езраел." Цялата войска под предводителството на Гедеон наброяваше само 32 хиляди души. Но когато той гледаше огромните множества на врага, разпростерни пред него, чу Божието слово: "Людете, които са с теб, са твърде много, за да предам мадиамците в ръката им, да не би да се възгордее Израил против Мене и да каже: "Моята ръка ме избави!" Сега, прочее, иди прогласи на всеослушание пред людете тия думи: "Който се страхува и трепери, нека се върне и си отиде от Галаадската гора." Мъжете, които не желаеха да се срещнат с опасността и трудностите или чиито светски интереси щяха да отдръпнат сърцата им от Божието дело, не биха прибавили нищо към силата на Израилевата армия. Присъствието им щеше да причини само слабост.

В Израил имаше закон преди войската да излезе на бой, да се възвести следното съобщение: "Кой е построил нова къща и не я е посветил? Нека си иде и се върне у дома си да не би да умре в боя и друг да я посвети. И кой е насадил лозе и не е ял от плода му? Нека си иде и се върне у дома си да не би да умре в боя и друг да яде плода му. И кой се е сгодил с жена и не я е взел? Нека си иде и се върне у дома си да не би да умре в боя и друг да я вземе." Военачалниците трябваше да продължат да говорят на народа, казвайки: "Кой е страхлив и малодушен? Нека си иде и се върне у дома си да не би да премалнеят сърцата на брата му, както неговото сърце" (Второз. 20:5-8).

Тъй като броят на войската беше толкова малък в сравнение с врага, Гедеон се бе въздържал да направи това обичайно възвестяване. Той се удиви, когато чу, че

армията му е твърде голяма. Но Господ видя гордостта и неверието в сърцата на людете Му. Събудени от вълнуващия призив на Гедеон, те с готовност се бяха събрали, но мнозина бяха обладани от страх пред вида на мадиамските множества. И ако Израил победеше, същите тези хора щяха да си присвоят славата, вместо да припишат победата си на Бога.

Гедеон се подчини на Божието нареждане и с натежало сърце видя над 22 хиляди, или повече от две трети от цялата му войска, да се връщат към домовете си. Отново към него дойде Божието слово: "Людете пак са много. Заведи ги при водата и там ще ти ги пресея; и за когото ти кажа: "Тоя да отиде с тебе", той нека отиде с тебе; а за когото ти кажа: "Тоя да не отиде с тебе", той нека не отиде." Народът бе доведен до водата, готов веднага да атакува врага. Малцина набързо гребнаха вода в шепа и я изпиха вървейки. Но почти всички коленичиха и лениво пиха от повърхността на водата. Ония, които гребнаха вода в шепи, бяха само 300 от 10-те хиляди души. Но те бяха избрани. Всички останали получиха разрешение да се върнат по домовете си.

Често характерът бива изпитан с най-простите неща. В критични моменти не трябваше да се възложи доверие на хора, които във време на опасност възнамеряват да задоволят собствените си нужди. В Господнето дело нямаше място за безгрижни и себеугаждащи си хора. Избраните от Бога мъже бяха малко, но те нямаше да допуснат личните им нужди да ги отклонят от изпълнението на дълга. Тристата избрани мъже не само притежаваха смелост и себевладение, но бяха и хора на вярата. Те не се бяха осквернили с идолопоклонство. Бог можеше да ги насочва и чрез тях да спаси Израил. Успехът не зависи от броя на хората. Бог може да избавя с малцина, както и с мнозина. Той бива почетен не толкова от големите множества, колкото от характера на желаещите да Му служат.

Израилтяните се бяха установили на билото на хълм, откъдето се откриваше гледка към долината и към стана на многобройните нашественици. "А мадиамците и амаличаните, и всичките източни жители бяха разпростерни в долината по множество като скакалци. И камилите им по множество бяха безбройни като пясъка край морето" (Съдии 7:12). Гедеон потрепери при мисълта за утрешната битка. Но Бог му говори през нощта и му каза да слезе със слугата си Фура долу в лагера на мадиамците, където щеше да чуе нещо окуражително. Гедеон отиде и дебнещ в тъмнината и тишината, чу един войник да разказва на своя другар съня си: "Ето, видях сън и ето, пита от ечемичен хляб, като се търкаляше в мадиамския стан, дойде до шатъра и го удари, та падна; и прекатури го така, че шатърът се събори." Другият войник отговори с думи, които развълнуваха сърцето на скрития слушател: "Това не е друго освен сабята на Гедеона, Йоасовия син, израилтянина; Бог предаде в ръката

му Мадиама и цялото ни множество.” Гедеон разпозна Божия глас, който му говори чрез тези мадиамци. Върна се при малкото мъже под негово командване и каза: “Станете, защото Господ предаде в ръката ви мадиамското множество.”

По Божествено нареждане му бе внушен план за атака, който той изпълни незабавно. Тристата мъже бяха разделени на три дружини. На всеки бе дадена тръба и факла, скрита в глинен водонос. Дружините бяха разположени по такъв начин, че да нападнат мадиамския лагер от различни посоки. Посреднощ по сигнал, даден от бойния рог на Гедеон, трите дружини засвириха с тръби. Тогава, счупвайки водоносите си и откривайки горящите факли, те се втурнаха към врага с ужасния боен вик: “За Господа и за Гедеона!”

Спящата армия се събуди внезапно. От всички страни видя светлината на горящите факли. От всички посоки чу звука на тръбите и вика на обсаждащите. Вярвайки, че ги напада огромна армия, мадиамците изпаднаха в ужас. С диви, панически викове побягнаха да спасяват живота си. Объркващи собствените си другари с враговете, те се избиваха помежду си със саби. Когато се разнесе вестта, че победата е спечелена, хиляди израилеви мъже, разпуснати да се върнат по домовете си, се събраха да преследват бягащите си неприятели. Мадиамците се насочиха към Йордан с надежда да стигнат до собствената си територия отвъд реката. Гедеон изпрати вестители до Ефремовото племе да препречи пътя на бягащите към южните бродове. През това време с трите дружини, “уморени, но пак преследвайки”, Гедеон пресече потока веднага след превзелите вече оттатъшния бряг. Двамата князе Орива и Зива, предводители на цялото множество, бяха настигнати с петнадесетхилядната си армия и предадени на Гедеон. Войските им бяха разпръснати напълно, а водачите - хванати и убити.

В това значително поражение загинаха не по-малко от 120 хиляди нашественици. Силата на мадиамците бе разбита, така че никога вече не можаха да воюват против Израил. Бързо се разнесе надлъж и шир вестта, че израилевият Бог отново воюва за Своите люде. Ужасът на околните народи, научили с какви прости средства бе победена силата на един храбър и войнствен народ, не може да се опише с думи.

Водачът, избран от Бога да разбие мадиамците, не заемаше видно място в Израил. Той не бе управник, свещеник или левит. Сам се смяташе за най-малък в бащиния си дом. Но Бог видя, че бе смел и благочестив човек. Той не се облягаше на себе си, а желаеше да следва водачеството на Господа. Бог не винаги избира за Своето дело хора с големи таланти, а такива, които може най-добре да употреби. “Смирението предшества славата” (Пр. 15:33). Господ може да работи най-успешно с хора, които най-добре осъзнават собствената си недостатъчност и които ще се

уповават на Него като на свой Водач и Източник на сила. Той ще ги направи силни, като обедини слабостта им със Своята мощ и ще ги направи мъдри, като свърже незнанието им със Своята мъдрост.

Ако Божият народ е истински смирен, Господ може да направи за него много повече. Но малко са хората, на които може да се повери такава голяма отговорност за успеха, без да проявят себеупование и без да забравят зависимостта си от Бога. Ето защо, когато избира инструменти за Своето дело, Господ подминава почитаните от света като велики, талантливи и умни. Те твърде често са горди и самодоволни. Чувстват се способни да действат без съвет от Бога.

Простият акт на изсвирване с тръбите, когато армията на Исус обикаляше Ерихон, и обкръжаването на мадиамските множества от малката войска на Гедеон подействаха успешно Божията сила да съкруши мощта на Господните врагове. Най-съвършената система, създадена от хората, няма да успее без силата и мъдростта на Бога, докато най-необещаващите методи ще успеят, когато са посочени от Бога и приложени със смирение и вяра. Доверието в Бога и послушанието към Неговата воля са така нужни на християните в духовното войнстване, както на Гедеон и на Исус Навиев в битките им с ханаанците. С многобройни прояви на силата Си в полза на Израил Бог желаеше да накара хората да повярват в Него - с послушание да търсят помощта Му при всяко възникнало обстоятелство. Той толкова желае и сега да действа с усилията на народа Си и да извърши велики неща чрез слаби инструменти! Цялото небе очаква да потърсим Неговата мъдрост и сила. Бог "може да направи несравнено повече, отколкото искаме или мислим" (Еф. 3:20).

Гедеон се върна от преследването на народните неприятели, за да срещне неодобрение и обвинения сред сънародниците си. Когато в отговор на призива му израилевите мъже бяха подгонили мадиамците, Ефремовото племе бе останало назад. То бе сметнало, че начинанието е опасно и понеже Гедеон не го повика специално, използва това за извинение, та не се присъедини към братята си. Но когато вестите за израилевата победа стигнаха до ефремците, те завидяха, че не участваха. След разбягването на мадиамците Ефремовите мъже по заповед на Гедеон завзеха бродовете на Йордан и препречиха пътя на бегълците. Така избиха голям брой врагове, сред които и двамата князе Орива и Зива. По този начин ефремците имаха възможност да се включат в битката и да помогнат за пълната победа. Въпреки това, обладани от ревност, те се разсърдиха, сякаш Гедеон бе воден от лично желание и съображение. Не осъзнаха участието на Божията ръка в победата на Израил, не оцениха Божията сила и милост за спасението им. Самият този факт показа, че бяха недостойни да бъдат избрани за особени инструменти на Господа.

Връщайки се с трофеи от победата, те гневно упрекнаха Гедеон: "Какво ни стори ти, че не ни повика, когато отиде да воюваш против Мадиама?

(...) Що съм извършил аз сега в сравнение с вас? - каза Гедеон. - Ефремовият *пабирък* не е ли по-желателен от Авиезеровия *гроздобер*? Във вашите ръце *Бог* предаде мадиамските началници Орива и Зива и що съм могъл аз да извърша в сравнение с вас?"

Духът на ревност можеше лесно да се разгори в разпра, която да доведе до битка и кръвопролитие. Но скромният отговор на Гедеон смекчи гнева на ефремците и те се върнаха с мир в домовете си. Твърд и безкомпромисен, що се отнася до принципа, във война - "мъж силен и храбър", Гедеон показа и дух на любезност, какъвто рядко се среща.

Благодарен за освобождението си от мадиамците, израилевият народ предложи на Гедеон да му стане цар и тронът да бъде утвърден за неговите наследници. Това предложение беше в пряко нарушение на теократичните принципите. Бог бе Царят на израилтяните и да поставят човек на трона би означавало да отхвърлят Божествения си Владетел. Гедеон призна този факт. Отговорът му показва колко истински и благородни бяха подбудите му: "Нито аз ще владея над вас, нито синът ми ще владее над вас - заяви той; - Господ ще владее над вас."

Но Гедеон бе въвлечен в друг грях, който донесе бедствие на дома му и на целия Израил. Времето на бездействие, което следва една голяма битка, често заплашва с по-голяма опасност от времето на самата битка. На тази опасност бе изложен сега Гедеон. Облада го дух на безпокойство. До този момент бе доволен да изпълнява дадените от Бога нареждания, но сега, вместо да почака за Божествено ръководство, започна сам да планира нещата. Когато войските на Господа спечелиха една толкова забележителна победа, Сатана се постара с удвоени усилия да съкруши Божието дело. И внуши в ума на Гедеон мисли и планове, чрез които израилевият народ бе отклонен да отстъпи.

Тъй като получи заповед да принесе жертва на скалата, където му се яви ангелът, Гедеон си направи заключението, че е определен да действа като свещеник. Без да дочака Божествено одобрение, реши да намери подходящо място и да установи система на поклонение, подобна на тази в скинията. Имайки на своя страна силната привързаност на народа, той не срещна трудности в провеждането на плана си. По негова молба всички златни обеци, взети от мадиамците, му бяха дадени като негов дял от плячката. Народът събра и много други скъпи материали, както и богато украсените дрехи на мадиамските князе. От така събрания материал Гедеон направи ефод и нагръдник по подобие на носените от първосвещеника. Поведението му послужи за примка на самия него и за семейството му, както и на Израил. Незаконното поклонение подведе мнозина от народа окончателно да

оставят Господа, за да служат на идоли. След смъртта на Гедеон много хора, сред които и собственото му семейство, отстъпиха от Бога. Така същият този човек, който по-рано бе съкрушил идолопоклонството, подведе народа да се отклони от Господа.

Малцина осъзнават колко далеч достига влиянието на думите и делата им, колко често грешките на родителите довеждат децата и внуците им до най-бедствени резултати дълго след като те са легнали в гроба. Всеки влияе на другите и ще отговаря за резултата от това влияние. Думите и делата имат определена сила и след дълго време ще се покаже плода от нашия живот тук. Впечатлението, създадено от нашите думи и дела, със сигурност ще се отрази върху самите нас като благословение или проклятие. Тази мисъл разкрива огромната отговорност на живота и тя трябва да ни притегли към Бога в скромна молитва, за да ни води Той чрез мъдростта Си.

Стоящите на най-високи постове могат да отклонят мнозина. Най-мъдрият греши, най-силният може да се разколебае и да падне. Нужно е върху нашия път постоянно да се излива светлина отгоре. Единствената ни безопасност е да доверяваме пътя си изключително на Този, Който е казал: “Следвай Ме!”

След смъртта на Гедеон “израилтяните не си спомниха Господа, своя Бог, Който ги бе избавил от ръката на всичките им околни неприятели, нито показаха благост към дома на Ероваала (който е Гедеон) съответно на всичките добрини, които той бе сторил на Израиля”. Забравяйки всичко, което дължаха на Гедеон - техния съдия и избавител, израилтяните приеха незаконородения му син Авимелех за свой цар, а той, за да укрепи властта си, уби всички законни деца на Гедеон с изключение на едно. Когато хората отхвърлят страха от Господа, не след дълго отстъпват от почитта и благочестието. Благодарността за Господнята милост ще ни води да оценяваме хора, които подобно на Гедеон са били използвани като инструменти за благославяне на Божия народ. Жестокото отношение на Израил към семейството на Гедеон можеше да се очаква от един народ, който показа толкова голяма неблагодарност към Бога.

След смъртта на Авимелех управлението на боящи се от Господа съдии спомогна идолопоклонството да се прекрати за известно време; но скоро народът пак се върна към делата на околните езически народи. Боговете на Сирия и Сидон имаха много поклонници сред северните племена. Идолите на филистимците на югозапад и на моавците и амонците на изток отклониха сърцата на Израил от Бога на бащите му. Но това отклонение бързо доведе до наказание. Амонците покориха източните племена и пресичайки Йордан, завзеха териториите на Юда и Ефрем. На запад филистимците навлязоха в тяхната равнина край морето, изгаряйки и

ограбвайки надлъж и шир. Израил отново изглеждаше изоставен под властта на безмилостните си врагове.

Народът отново потърси помощ от Този, Когото бе отхвърлил и оскърбил. "Тогава израилтяните извикаха към Господа, като казаха: Съгрешихме Ти, защото оставихме нашия Бог, та служихме на ваалимите" (Съдии 10:10-16). Но скръбта им не ги бе довела до истинско покаяние. Народът тъгуваше, защото греховете му бяха донесли страдания, а не защото бе обезславил Бога с престъпването на Неговия свят закон. Истинското покаяние е нещо повече от скръб за греха. То е решително отхвърляне на злото.

Господ им отговори чрез един от пророците Си: "Не избавих ли ви от египтяните, от аморейците, от амонците и от филистимците? Също и когато сидонците, амаличаните и маонците ви притесняваха и извикахте към Мене, Аз ви избавих от ръката им. А въпреки това вие Ме оставихте, та служихте на други богове; затуй няма да ви избавям вече. Идете, викайте към боговете, които сте си избрали. Те нека ви избавят във време на утеснението ви."

Тези тържествени предупредителни думи насочват ума към една друга сцена - великия ден на последния съд, когато отхвърлилите Божията милост и презиращи Неговата благодат ще бъдат поставени лице срещу лице с Неговата справедливост. На този съд те трябва да дадат сметка кому са посветили даденитe им от Бога таланти - време, средства или интелект - с които са служили на боговете на този свят. Те са изоставили своя Приятел, Който истински ги обича, за да следват пътя на удобството и на светското удоволствие. Възнамерявали са по някое време да се върнат към Бога, но светът с неговите суети и измами е погълнал вниманието им. Празните забавления, гордостта на облеклото, задоволяването на апетита закоравяват сърцето и заглушават съвестта, така че да не чуе гласа на истината. Дългът се презира. Безкрайно скъпи неща не се оценяват, докато сърцето загуби желание да принася жертви за Този, Който е дал толкова много на човека. Но във времето на жетва всеки ще събере каквото е посял.

Господ казва: "...Аз виках, а вие отказахте да слушате, понеже простирах ръката Си, а никой не внимаваше, но отхвърлихте съвета Ми и не приехте изобличението Ми... Когато ви нападне страхът като опустошителна буря и бедствието ви се устреми като вихрушка, когато скръб и мъка ви нападнат, тогава те ще призоват, но аз няма да отговоря. Ревностно ще Ме търсят, но няма да ме намерят. Понеже намразиха знанието и не разбраха страха от Господа, не приеха съвета Ми и презряха всичкото Ми изобличение. Затова ще ядат от плодовете на своя си път и ще се наситят от своите си измислици... Но всеки, който Ме слуша, ще живее в безопасност и ще бъде спокоен, без да се бои от зло" (Пр. 1:24-31, 33).

Сега израилтяните се смириха пред Господа. “И те отмахнаха отсред себе си чуждите богове, та служиха на Господа.” И обичащото сърце на Господа се изпълни с мъка - “Неговата душа *се смили* за окаянието на Израиля”. О, колко дълготърпелива е милостта на нашия Бог! Когато народът отстрани греховете си, които го отделят от Неговото присъствие, Той чува молитвите му и веднага започва да действа за него.

Бе издигнат избавител в лицето на Ефтай - един галаадец, който воюва против амонците и успешно съкруши силата им. В продължение на 18 години вече Израил бе страдал от потисничеството на враговете си, но отново забрави урока, научен от страданието.

Когато народът се върна към злите си пътища, Господ допусна да бъде още потискан от могъщите си врагове - филистимците. В продължение на много години евреите бяха постоянно притеснявани и понякога напълно подчинявани от този жесток и войнствен народ. Бяха се смесили с тези идолопоклонници, обединявайки се с тях в удоволствието и в поклонението, докато заприличаха напълно на филистимците по дух и по интереси. Тогава тези престорени приятели на Израил ставаха най-злите му врагове и се опитваха с всички средства да постигнат унищожението му.

Подобно на Израил християните твърде често се поддават на влиянието на света и се съобразяват с неговите принципи и обичаи, за да придобият приятелството на безбожните. Но накрая ще се открие, че тези престорени приятели са най-опасните им врагове. Библията учи ясно, че не може да има хармония между Божия народ и света. “Недейте се чуди, братя, ако светът ви мрази.” Нашият Спасител каза: “Ако светът ви мрази, знайте, че Мене преди вас е намразил” (1 Йоан 3:13; Йоан 15:18). Сатана работи чрез безбожните под маската на престорено приятелство, за да подведе Божия народ към грях, да го отдели от Господа и когато защитата му се отстрани, ще поведе агентите си да се обърнат против него и ще се опита да го унищожи.

Глава 54

Самсон

Сред широкоразпространеното отстъпление верни Божии поклонници продължиха да се молят за избавлението на Израил. Макар че не получаваха видим отговор и година след година силата на поробителя продължаваше да тегне все повече върху земята им, Божието провидение бе подготвило помощ. Още в ранните години на филистимското робство се роди дете, чрез което Бог възнамеряваше да покори силата на тези могъщи врагове.

В края на хълмистата земя, на границата, откъдето се виждаше филистимската равнина, се намираше малкият град Сарая. Тук живееше семейството на Маное от Дановото племе - едно от малкото домакинства, останали верни на Йехова сред общата поквара. "Ангел Господен" се яви на бездетната жена на Маное с вест, че тя ще има син, чрез когото Бог ще започне да избавя Израил. Затова ангелът й даде наставления за нейните навици, както и за възпитанието на детето. "Затова пази се сега да не пиеш вино или спиртно питие и да не ядеш нищо нечисто" (виж Съдии 13 гл.). Същата забрана трябваше да бъде спазена още отначало и от детето с допълнението, че косата му не биваше да се реже, защото от рождението си щеше да бъде посветено на Бога като назирей.

Жената потърси съпруга си и след като описа ангела, повтори вестта му. Тогава, уплашен да не допусне някаква грешка във важното дело, което им бе поверено, съпругът се помоли: "...нека дойде пак при нас Божият човек, когото си пратил, и нека ни научи що да сторим с детето, което ще се роди."

Когато ангелът се появи отново, Маноевият тревожен въпрос бе: "...как трябва да се направлява детето и какво да прави то?" Повторено бе предишното напътствие: "Нека се пази жената от всичко, за което й говорих: да не яде от нищо, що произлиза от лозе, нито да пие вино или спиртно питие и да не яде нищо нечисто; всичко, що й заповядах, нека опази."

Бог имаше важно дело за обещаното дете на Маное и за да му се осигури необходимата подготовка, навиците на майката и на детето трябваше да се направляват внимателно. "Да не пие вино или спиртно питие - бе наставлението на ангела към жената на Маное - и да не яде нищо нечисто. Всичко, що й заповядах, нека опази." Детето ще бъде повлияно за добро или зло от навиците на майката. Самата тя трябва да се ръководи от здрави принципи и да упражнява въздържание и себеотрицание, ако иска да работи за благоденствието на детето си. Немъдри съветници ще увещават майката, че е необходимо да задоволява всяко свое желание

и всеки подтик, но такива учения са фалшиви и подвеждащи. По заповед от самия Бог майката е задължена най-тържествено да прилага себевладение.

И бащите, и майките са призвани да носят тази отговорност. И двамата родители предават своите характерни черти - умствени и физически, своите предразположения и апетити на децата си. В резултат на родителско невъздържание на децата често липсва както психическа, така и умствена, и морална сила. Употребяващите спиртни питиета и пушачите могат да предадат и предават на децата си своя ненаситен апетит, разпалена кръв и уязвими нерви. Невъздържаните често завещават несвятите си желания и дори ужасните си болести в наследство на своето потомство. И тъй като децата имат по-малко сила от възрастните да се съпротивляват на изкушението, тенденцията е всяко поколение да пада все по-ниско и по-ниско. Родителите до голяма степен са отговорни не само за насилническите страсти и извратения апетит на децата си, но и за страданията на хиляди, родени глухи, слепи, болни или недоразвити.

Въпросът пред всеки баща и майка трябва да бъде: “Какво да правим за детето, което ще ни се роди?” Мнозина недооценяват влиянията преди раждането. Но изпратеното от небето наставление към тези еврейски родители, два пъти повторено най-подробно и тържествено, показва как нашият Създател се отнася към този въпрос.

Не бе достатъчно обещаното дете да получи добро наследство от родителите си. Трябваше да последва внимателно възпитание и създаване на праведни навици. Бог нареди бъдещият съдия и освободител на Израил още от дете да бъде възпитаван в стриктно въздържание. Той трябваше да бъде назирей от рождението си, което му забраняваше до края на живота си да пие вино или спиртно питие. Уроците на въздържание, себеотрицание и себевладение трябва да се предават на децата още от бебешка възраст.

Забраната на ангела включваше “всяко нечисто нещо”. Разделянето на храните на чисти и нечисти не бе просто церемониална или случайна наредба, а бе основано върху здравни принципи. Може би чудната жизненост, с която еврейският народ се е отличавал хиляди години, се дължи в голяма степен на това разграничаване. Принципите на въздържание трябва да се спазват не само относно спиртните напитки. Употребата на стимулиращи и вредни храни често поразява здравето в същата степен и в много случаи посява семената на пиянството. Истинското въздържание ни учи да отхвърлим изцяло всичко вредно и разумно да използваме полезното за здравето. Малцина осъзнават колко общо имат техните навици за хранене със здравето, с характера им, с тяхната полезност за света и с

вечната им участ. Апетитът винаги трябва да бъде подчинен на интелектуалните и моралните сили. Тялото трябва да бъде слуга на ума, а не умът - слуга на тялото.

Даденото на Маное Божествено обещание бе изпълнено в определеното време чрез раждането на син, който бе наречен Самсон. Когато момчето порасна, стана очевидна извънредната му физическа сила. Самсон и родителите му обаче добре знаеха, че тя не бе следствие на добре развитите му мускули, а на неговото състояние като назирей, символ на което бяха нерязаните му коси. Ако Самсон бе послушал Божествените нареждания така вярно, както сториха неговите родители, съдбата му щеше да бъде по-благодатна и по-щастлива. Но общуването с идолопоклонници го поквари. Градът Сарая бе близо до границата с филистимците и той общуваше с тях на приятелски начала. Така в младостта му покълнаха склонности, влиянието на които помрачи целия негов живот. Млада жена, живееща във филистимския град Тамнат, привлече чувствата му и той реши да се ожени за нея. На богобоязливите си родители, които се постараха да го разубедят от това му намерение, той каза само: “Тя ми е угодна” (виж Съдии 14-16 гл.). Най-накрая родителите склониха и бракът бе сключен.

Точно когато навлизаше в периода на своето мъжество - времето, когато трябваше да изпълни Божествената си мисия, когато повече от всичко трябваше да бъде верен на Бога - Самсон се свърза с враговете на Израил. Той не попита Бога дали ще може по-добре да Го прослави, ако се обвърже с избраницата си и дали не се поставя в позиция, от която не би могъл да изпълни предначертанието на живота си. На всички, търсещи първо да почетат Бога, Той е обещал мъдрост. Но няма обещание за склонните към себеугаждане.

Колко много хора постъпват като Самсон! Колко често се сключват бракове между набожни и безбожни, като влечението е решило избора на съпруг или съпруга! Младите не търсят съвет от Бога, нито имат предвид Неговата слава. Християнството трябва решително да влияе върху брачната връзка, но твърде често подбудата за този съюз, не е опазване на християнските принципи. Сатана непрекъснато се старае да укрепи властта си над Божиите люде, като ги подвежда да влизат в съюз с неговите поданици, стремейки се да възбуди в сърцата им неосветени страсти. Но Господ чрез Словото Си ясно е упътил Своя народ да не се свързва с хора, които нямат в сърцата си Неговата любов. “И какво съгласие има Христос с Велиала? Или какво съучастие има вярващия с невярващия? И какво споразумение има Божият храм с идолите?” (2 Кор. 6:15, 16).

На сватбеното тържество Самсон бе въвлечен в близка връзка с хора, мразещи израилевия Бог. Самоволно влезлият в такава връзка ще почувства, че е необходимо да се съобразява в известна степен с навиците и обичаите на другарите

си. Прекараното по този начин време е загубено и дори нещо по-лошо. Подхранват се мисли и се говорят думи, които целят да съкрушат твърдината на принципа и да отслабят крепостта на душата.

Съпругата, която Самсон си взе, престъпвайки Божията заповед, постъпи предателски към него преди още да свърши сватбеното тържество. Разгневен от нейното коварство, Самсон я изостави за известно време и се върна сам у дома си в Сарая. Поуспокоил се по-късно, се върна за младоженката си, но я намери жена на друг. Отмъщението му, изразило се в опустошаване на всички ниви и лозя на филистимците, ги предизвика да я убият, макар че те я бяха подвели към измамата, с която започнаха неприятностите. Самсон вече бе показал чудната си сила, убивайки с една ръка млад лъв и поразявайки тридесет мъже от Аскалон. Сега, тласкан от гняв поради варварското убийство на съпругата му, той нападна филистимците и ги порази "с голямо клане". После, желаейки да се отдръпне в безопасност от враговете си, отиде при "скалата Итам" в Юдиното племе.

Дотам бе преследван от мощна войска и силно притеснените жители на Юда, подло се съгласиха да го предадат на враговете му. Затова при него отидоха три хиляди юдови мъже. Но въпреки че бяха такова множество, пак не се осмелиха да го доближат, докато не се увериха, че той няма да стори зло на сънародниците си. Самсон се съгласи да бъде вързан и предаден на филистимците, но първо поиска обещание от юдовите мъже, че няма да го нападнат, което би го подбудило да ги унищожи. Позволи им да го вържат с две нови въжета и заведат в лагера на враговете сред прояви на голяма радост. Но докато виковете им още отекваха по хълмовете, "Господният Дух дойде със сила на него". Той разкъса здравите нови въжета, сякаш бяха изгорени от огън. Тогава взе първото оръжие, което му попадна подръка, и въпреки че то бе само една челюст от осел, постигна с него по-голям успех, отколкото със сабя или копие. Порази филистимците, докато бягаха в ужас, и остави хиляди мъртви на полето.

Ако израилтяните бяха готови да се обединят със Самсон и да го последват подир победата, можеха още тогава да се освободят от силата на потисниците си. Но се бяха обезкуражили и бяха станали страхливци. Бяха пренебрегнали делото, което Бог им нареди да извършат - завладяването на земята - и се обединиха с обитателите й в техните покварени обичаи. Търпяха жестокостта им, докато не се насочи към самите тях, дори одобряваха нечестието им. Когато сами попадаха под силата на потисника, безропотно се поддаваха на покварата, която можеха да избягнат само ако слушаха Бога. Дори когато Господ им издигаше избавител, нерядко го изоставяха и се обединяваха с враговете си.

След победата израилтяните направиха Самсон свой съдия и той управлява Израил двадесет години. Но една грешна стъпка приготвя пътя за друга. Самсон бе престъпил Божията заповед, като си взе жена от филистимците и отново се осмели да отиде сред тях да се наслаждава на незаконна страст, а сега те вече му бяха смъртни врагове. С доверие в голямата си сила, вдъхнала такъв ужас на филистимците, той дръзко слезе в Газа, за да отиде при една блудница. Жителите на града научиха за идването му - чакаха с нетърпение да му отмъстят. Техният враг бе затворен добре в стените на най-здраво укрепения им град. Сигурни за плячката си, те само почакаха да се зазори, за да постигнат окончателната си победа. Среднощ Самсон се събуди. Обвиняващият глас на съвестта му го изпълни с угризения и той си спомни, че бе нарушил обета си на назирей. Но въпреки неговия грях Божията милост не го бе оставила. Той използва отново огромната си сила, за да се освободи. Стигна до градската порта, изтръгна я от мястото й и я занесе със стълповете и лостовете й на върха на планината по пътя за Хеврон.

Но дори и това рисковано спасение не възпря неправедното му поведение. Той не се осмели отново да отиде сред филистимците, но продължи да търси същите чувствени наслади, довели го до падение. “След това той залюби една жена в долината Сорик”, недалеч от родното му място. Името й бе Далила, Погубителката. Долината Сорик бе известна със своите лозя. Те също изкусиха неустойчивия назирей, отдавал се вече на употребата на вино, да наруши една друга връзка, свързваща го с чистотата и с Бога. Филистимците следяха зорко действията на неприятеля си и когато той се оскверни с новата си привързаност, решиха да го погубят чрез Далила.

Делегация от ръководни мъже на всяка една от филистимските провинции бе изпратена в долината Сорик. Не се осмеляваха да го хванат, докато притежаваше голямата си сила, но възнамеряваха да научат, ако е възможно, тайната й. Затова подкупиха Далила да я открие и да им я предаде.

Когато предателката досади на Самсон с въпросите си, той я излъга, че ще придобие слабостта на другите хора, ако се направят някои неща. Когато тя опитваше да ги направи, измамата му се разкриваше. Тогава го обвини в лъжа, казвайки: “Как можеш да казваш: “Обичам те”, като сърцето ти не е с мене? Ето, тия три пъти ти ме излъга и не ми яви в що се състои голямата ти сила.” Три пъти Самсон получи най-ясно доказателство, че филистимците са в заговор с неговата любовница, за да го погубят. Но когато намерението й не постигаше успех, тя представяше нещата като шега и той сляпо забравяше страха си.

Ден след ден Далила го убеждаваше, докато “душата му се притесни до смърт”. Но една подла сила го държеше до нея. Победен най-накрая, Самсон призна

тайната си: “Бръснач не е минавал през главата ми, защото аз съм назирей Богу още от утробата на майка си. Ако се обръсна, тогава силата ми ще се оттегли от мене, та ще стана безсилен и ще бъда като всеки друг човек.” Веднага бе изпратен вестител да съобщи на филистимските началници да дойдат без отлагане. Докато войнът спеше, тежките му коси бяха отрязани. Тогава, както вече три пъти досега бе правила, Далила извика: “Филистимците върху тебе, Самсоне!” Събуден внезапно, Самсон пожела да упражни здравината си, както преди, и да ги погуби, но безсилните му ръце отказаха да го слушат и той разбра, че “Господ беше се оттеглил от него”. Когато бе обръснат, Далила започна да го оскърбява и да му причинява болка, за да изпита по този начин силата му, защото филистимците не се осмеляваха да се доближат до него, докато не се убедят напълно в немощта му. Тогава го хванаха и като избодоха и двете му очи, го заведоха в Газа. Тук бе вързан с белезници в техния затвор и принуден да работи тежък труд.

Каква промяна бе това за съдията и най-силния мъж на Израил! Сега бе слаб и сляп, затворен и унижен с най-робска работа! Малко по малко бе нарушавал условието на святото си призвание. Бог го бе търпял дълго, но когато дотам се бе отдал на влиянието на греха, че предаде и тайната си, Господ се отдръпна от него. Нямаше никаква чудна сила в дългите му коси, те бяха само символ за верността му към Бога. И когато този символ бе пожертван в отдаване на страстта, благословенията, на които бе знак, бяха също изгубени.

В страдание и смирение, станал забавление за филистимците, Самсон научи за собствената си слабост повече, отколкото бе научил досега, и бедствията му го доведоха до покаяние. С растежа на косата му неговата сила постепенно се възстановяваше, но враговете му се отнасяха с него като с окован и безпомощен затворник и никак не се страхуваха.

Филистимците приписаха победата си на своите богове и тържествувайки предизвикваха израилевия Бог. Насрочен бе празник в чест на Дагон - рибата бог, “защитника на морето”. Събраха се народът и управниците от градове и села на филистимската равнина. Рояк от поклонници изпълни огромния храм и се тълпеше по галериите на горния етаж. Сцената бе изпълнена с празничност и веселие. Жертвоприношението бе изпълнено с помпозност и последвано от музика и пиршество. Тогава доведоха Самсон като коронен трофей на Дагоновата сила. Неудържими викове посрещнаха появата му. Народ и управници се подиграха на неговото бедствие и се кланяха на бога, който бе съкрушил “разорителя на земята” им. След известно време, сякаш уморен, Самсон помоли за позволение да отпочине до двата централни стълба, поддържащи покрива на храма. Тогава тихо изговори молитвата: “Господи Йехова, помогни ми, моля, и подкрепи ме, моля, само тоя път,

Боже, за да отмъстя поне еднъж на филистимците за двете си очи.” С тези думи той обгърна стълбовете с могъщите си ръце и извика: “Нека умра с филистимците!” Покривът се наведе и падна, погубвайки със сриването си цялото това огромно множество. “Така умрелите, които той уби при смъртта си, бяха повече от ония, които бе убил през живота си.”

Идолът и неговите поклонници - свещеници и селяни, войни и благородници - бяха погребани заедно в развалините на Дагоновия храм. А сред тях бе грамадното тяло на човека, когото Бог бе избрал за освободител на Своя народ. Вестите за ужасното срутване стигнаха до израилевата земя. Родините на Самсон слязоха от хълмовете си и без да им се пречи, изнесоха тялото на падналия герой. И “занесоха го, та го погребаха в гроба на баща му Маноя между Сарая и Естаол”.

Божието обещание, че чрез Самсон Той “ще почне да избавя Израиля от ръката на филистимците” бе изпълнено. Но колко мрачен и ужасен е докладът за този живот, който можеше да бъде за хвала на Бога и за слава на народа! Ако Самсон бе верен на Божественото си призвание, Господнето намерение можеше да се изпълни чрез почест и прославяне. Но той се отдаде на изкушението, показа се неверен на призванието си и мисията му бе изпълнена с поражение, робство и смърт.

Физически Самсон бе най-силният човек на земята, но по отношение на себевладението, благочестието и твърдостта той бе измежду най-слабите. Мнозина бъркат силните страсти със силния характер, но истината е, че този, който е движен от страстите си, е слаб човек. Истинското величие на човека се измерва със силата на чувствата, които той владее, а не със силата на чувствата, които него владеят.

Грижата на Божието провидение бе над Самсон, за да може той да се приготви и да изпълни делото, за което бе призван. В самото начало на живота си той бе обкръжен от благоприятни условия за развитие на физическа сила, интелектуална способност и морална чистота. Но под влиянието на безбожни приятели си позволи да се пусне от Бога, Който е единствената защита на човека, и бе пометен от вълната на злото. Доведените до тежък изпит по пътя на дълга могат да бъдат сигурни, че Бог ще ги опази. Но ако човек доброволно се поставя под властта на изкушенията, рано или късно ще падне.

Сатана прилага всичките си сили, за да отклони точно хората, които Бог възнамерява да използва като Свои инструменти за едно особено дело. Атакува слабите им места, като действа чрез недостатъците на характера им, за да спечели достъп до целия човек. И знае, че ако се подхранват тези недостатъци, ще успее. Но никой не бива да бъде победен. Човек не е оставен сам да покорява силите на злото със собствените си слаби усилия. Помощта е налице и ще бъде дадена на всеки

човек, който наистина я желае. Ангели от Бога, които се изкачват и слизат по стълбата, показана на Яков във видение, ще помогнат на всяка човешка душа, желаеща да се изкачи до най-висшите небеса.

Глава 55

Малкият Самуил

Елкана - левит от ефремовата планина - бе богат и влиятелен човек, който обичаше Бога и се боеше от Него. Жена му Ана бе изпълнена с ревностна набожност. Тя бе благородна и смирена, характерът й се отличаваше с дълбока сериозност и възвишена вяра.

Благословенията, така жадно очаквани от всеки евреин, бяха отказани на тази благочестива двойка. Домът й не бе радван от гласа на деца и желанието да увековечи името си накара съпруга, както бе накарало и мнозина други, да сключи втори брак. Но тази стъпка, подтикната от липса на вяра в Бога, не донесе щастие. Синове и дъщери се прибавяха към домочадието, но радостта и красотата на Божията свята институция бе помрачена и мирът в семейството бе разрушен. Фенина - новата жена, бе ревнива, ограничена и се държеше гордо и оскърбително. Ана си мислеше, че надеждите й са съкрушени и че животът й е едно уморително бреме. Но с кротост срещаше изпитанието, без да се оплаква.

Елкана вярно съблюдаваше Божиите наредби. Поклонението все още се извършваше в Сило, но поради нередности в службата неговото участие не се изискваше в светилището, където трябваше да служи като левит. Обаче на определените празници той отиваше със семейството си да се поклони и да принесе жертва.

Злият дух, който бе проклятие за дома му, се вмъкваше дори в свещените празници, свързани със службата на Бога. След като представеше благодарствените си приноси, цялото семейство според установения обичай участваше в тържествено и радостно пиршество. При тези случаи Елкана даваше на майката на своите деца дялове за нея и за всеки един от синовете и дъщерите. Но на Ана даваше двоен дял, изразявайки с това, че любовта му към нея бе същата, както, ако имаше син. Тогава втората жена с разпалена ревност изискваше да й се отдава привилегията на високопочетена от Бога. Тя се подиграваше на Ана, че нейното бездетство било доказателство за Божието неодобрение. Това се повтаряше година след година, докато Ана не можа да издържи повече. Неспособна да скрие мъката си, тя плачеше неспирно и се оттегляше от празника. Съпругът й напразно се опитваше да я утеши. “...защо плачеш? Защо не ядеш? И защо е нажалено сърцето ти? - питаше той. - Не съм ли ти аз по-желателен от десет сина?” (виж 1 Царе 1 гл., 2:1-11).

Ана не произнасяше никакво обвинение. Тя възложи на Бога бремето, което не можеше да сподели с никой земен приятел. Сериозно се молеше Бог да отнеме

злословието против нея и да й даде скъпоценен дар - син, когото да отхрани и подготви за Него. И направи тържествен обет, че ако молбата й бъде изпълнена, ще посвети детето си на Господа още от рождението му. Ана бе застанала близо до входа на скинията и в мъката на духа си "плачеше твърде много". Но тя говореше на Бога безмълвно, без да пророни нито дума. В онези безбожни времена такива сцени на поклонение се виждаха рядко. Непочтителни пиршества и дори пиянства не бяха рядко явление даже на религиозните празници и Илий - първосвещеникът, като съгледа Ана, предположи, че е прекалила с виното. Смятайки да отправи към нея заслужено неодобрение, той каза строго: "Докога ще си пияна? Остави се от това твое вино."

Измъчена и учудена, Ана отговори кротко: "Не, господарю мой, аз съм жена преоскърбена в духа си. Нито вино, нито спиртно питие съм пила, но излях душата си пред Господа. Не считай слугинята си за лоша жена, защото от голямото си оплакване, от скръбта си съм говорила досега."

Първосвещеникът се развълнува дълбоко, защото бе Божи човек и вместо упрек изговори благословение: "Иди с мир и израилевият Бог нека изпълни прошението, което си отправила към Него."

Молитвата на Ана бе изпълнена. Тя получи дара, за който така сериозно се бе молила. Като видя детето, нарече го Самуил - "Изискан от Бога". Скоро след като то порасна достатъчно, за да може да се отдели от нея, тя изпълни своя обет. Обичаше сина си с цялата преданост на майчиното си сърце. Ден след ден наблюдаваше как се развиваха силите му, слушаше детинското му бърборене и привързаността й към него се удвояваше. Той й бе единствен, особен дар от Небето. Но тя го бе получила като съкровище, посветено на Бога и не желаеше да задържи от Дарителя Неговото.

Отново Ана отиде със съпруга си в Сило и представи на свещеника скъпоценния си дар в името на Бога, казвайки: "За това дете се молех и Господ ми изпълни прошението, което отправих към Него. Затова и аз го дадох на Господа. През всичките дни на живота си ще бъде посветен на Господа." Илий бе дълбоко трогнат от вярата и предаността на тази израилева жена. Самият той не бе строг и взискателен баща и бе обзет от благоговение пред голямата жертва на майката, която се разделяше с единственото си дете, за да го посвети на Божията служба. Почувства се укорен за собствената си егоистична любов и смирено и почтително падна да се поклони пред Господа.

Сърцето на майката се изпълни с радост и хвала, то копнееше да излее благодарността си към Бога. Дух на вдъхновение я облада, "тогава Ана се помоли, като казваше:

Развесели се сърцето ми в Господа;

въздигна се рогът ми чрез Господа;
разшириха се устата ми срещу неприятелите ми,
защото се развеселих в спасението Ти.
Няма свят, какъвто е Господ,
защото няма друг освен Тебе,
нито канара като нашия Бог.
Не продължавайте да говорите горделиво,
да не излезе високомерие из устата ви;
защото Господ е Бог на знания
и от Него се претеглят делата
. . . . . .
Господ умъртвява и съживява,
сваля в ада и възвежда.
Господ осиромашава човека и обогатява,
смирява човека и въздига.
Въздига бедния от пръстта
и възвишава сиромаха от бунището,
за да ги направи да седнат между князете
и да наследят славен престол;
защото стълповете на земята са на Господа,
Който и постави на тях вселената.
Ще пази нозете на светиите си,
а нечестивите ще погинат в тъмнината.
Понеже със сила не ще надделее човек,
противниците на Господа ще се сломят,
ще гръмне от небето против тях;
Господ ще съди краищата на земята
и ще даде сила на царя Си,
и ще въздигне рога на помазаника Си.”

Думите на Ана бяха пророчество и за Давид, който щеше да владее като цар на Израил, и за Месия, Господния Помазаник. Споменавайки най-напред за хвалението на една груба съперница, песента сочи към унищожението на Божиите врагове и към окончателната победа на Божия изкупен народ.

След като остави детето си да се подготвя за служба в Божия дом под наставничеството на първосвещеника, Ана спокойно се върна от Сило в дома си в Рама. Още от най-ранния проблясък на съзнанието му тя бе учила Самуил на любов и почитание към Бога, учила го бе да гледа на себе си като на Божие притежание.

Чрез всеки познат предмет от неговото обкръжение се бе старала да насочва мисълта му към Създателя. Когато се раздели с детето си, не престана да полага вярно майчината си грижа. Всеки ден то бе предмет на молитвите й. Всяка година му правеше със собствените си ръце дрешка за службата му и когато отиваше с мъжа си на поклонение в Сило, я даваше на сина си, за да му напомня любовта й. Във всяка нишка от малката дрешка бе втъкала молитвите си да бъде чист, благороден и искрен. Тя не попроси за него светско величие, а сериозно се молеше детето да достигне величието, което има стойност в Небето - да почита Бога и да благославя ближните си.

Каква награда получи Ана! И какво окуражение за вярност е примерът й! На всяка майка са дадени неоценими възможности, поверени са й безкрайно скъпи интереси. На скромния кръг от задължения, които жените смятат за уморителна задача, трябва да се гледа като на велико и благородно дело. Привилегия на майката е да благославя света със своето влияние и като прави това, ще изпълва с радост и собственото си сърце. Тя може да прави сигурни пътеки, по които да вървят децата й при слънце и сянка към славните небесни висоти. Но само когато се старае чрез личния си живот да следва Христовите поучения, може да се надява, че ще оформи характера на децата си по Божествения образец. Светът изобилства с покваряващи влияния. Модата и обичаите упражняват голямата си сила върху младите. Ако майката не изпълни дълга си да поучава, направлява и ограничава децата си, те естествено ще приемат злото и ще се отклонят от доброто. Нека отива често при своя Спасител с молитвата: “Как трябва да се направлява детето и какво да прави то?” Нека пази поучението, което Бог е дал в Словото Си, и необходимата мъдрост ще й се даде.

“А детето Самуил растеше и придобиваше благоволението и на Господа, и на човеците.” Макар че детството на Самуил премина в светилището, посветено на Божието поклонение, той не бе предпазен от влияния на греховен пример. Илиевите синове не се бояха от Бога, нито почитаха баща си. Но Самуил не търсеше другарство с тях, нито следваше неправедните им пътища. Той непрекъснато се стараеше да стане такъв, какъвто Бог желаеше. Това е привилегия за всеки юноша. На Бога е угодно, когато малки деца се отдават на служба за Него.

Самуил бе поверен на Илиевата грижа и благият му характер привлече топлата привързаност на възрастния свещеник. Той бе мил, благороден, послушен и почтителен. Измъчен от безпътството на синовете си, Илий намираше покой, утеха и благословение в присъствието на детето, чийто настойник бе. Самуил бе отзивчив и обичлив и никой баща не е обичал детето си по-нежно от Илий. Тази сърдечна привързаност между възрастния управител на народа и обикновеното дете бе

забележителна. Когато несгодите на старостта започнаха да налягат Илий и безчестното поведение на синовете му го изпълваше с тревога и с угризения на съвестта, той се обръщаше за утеха към Самуил.

Не бе обичайно левитите да встъпват в специалните си служби преди 25-годишна възраст, но за Самуил се направи изключение от това правило. Всяка година му се поверяваха все по-важни длъжности и докато бе още дете, му бе облечен ленен ефод като знак за посвещението му в делото на светилището. Какъвто бе малък, когато бе доведен да служи в скинията, Самуил вече имаше отговорности, които да изпълнява в служба на Бога според способностите си. Отначало те бяха много скромни и не винаги приятни, но той ги извършваше по най-добрия начин и със сърдечно желание. Религията му участваше във всяко житейско задължение. Той се смяташе за Божи слуга, а работата си приемаше като Божие дело. Усилията му бяха приети от Бога, защото бяха подтикнати от любов към Него и от искрено желание да извършва волята Му. Така Самуил стана сътрудник на Господаря на небето и земята. А Бог го направи способен да извърши велико дело за Израил.

Ако децата биват поучавани да гледат на скромния кръг от всекидневните си задължения като на подготовка, определена за тях от Господа, като на училище, в което трябва да се научат как да отдават вярна и полезна служба, колко по-приятна и почитаема щеше да бъде работата им! Да се изпълнява всяко задължение като за Господа - това изпълва с очарование и най-скромната работа и свързва този, който я извършва на земята, със святите същества, изпълняващи Божията воля в небето.

Успехът в този живот, успехът в спечелване на бъдещия живот зависят от вярното, съзнателно изпълнение на малките неща. Съвършенството се вижда и в най-малкото, а не само в най-голямото от Божиите дела. Същата ръка, която поддържа световете в космоса, е създала с непостижимо умение и полските лилии. И както Бог е съвършен в Своята сфера, така ние трябва да бъдем съвършени в нашата. Уравновесеният, силен и красив характер се изгражда от отделни действия в изпълнение на дълга, а верността трябва да отличава нашия живот и в най-малките, както и в най-големите детайли. Благочестието в малките неща, изпълнението на малките дела на вярност и на милост ще очертаят пътеката на живота, а когато нашето дело на земята завърши, ще се открие, че всяко едно от вярно изпълнените малки задължения е повлиявало за добро - влияние, което никога не може да се изгуби.

Младите в наше време може да станат така скъпоценни в Божиите очи както Самуил. Вярно поддържайки християнското си благочестие, те могат да повлияят силно делото на реформирането. Такива мъже са нужни днес. Бог има работа за

всеки от тях. Юношите, верни на дадената им от Бога задача, могат в наши дни да постигнат за Бога и за човечеството резултати, по-големи от всякога.

Глава 56

Илий и неговите синове

Илий бе свещеник и съдия в Израил. Заемаше най-висок и отговорен пост сред Божия народ. Като избран от Бога за святата длъжност на свещеник, Илий имаше най-висок съдебен авторитет в страната, на него гледаха като на пример и той упражняваше голямо влияние върху израилевите племена. Бе определен да управлява народа, но не управляваше собственото си домочадие. Бе прекалено отстъпчив баща. Обичаше мира и спокойствието и не използва авторитета си, за да поправи злите навици и страсти на своите деца. Вместо да им се съпротиви или да ги накаже, той се подчиняваше на волята им и ги оставяше да следват собствените си пътища. Вместо да внимава за възпитанието на синовете си, като една от най-важните си отговорности, той се отнасяше към този въпрос като към несъществен. Свещеникът и съдията на Израил не бе оставен в неведение за задължението да ограничава и ръководи децата, които Бог бе поверил на грижата му. Но Илий се отдръпна от този дълг, защото трябваше да се противопоставя на волята на синовете си и щеше да е нужно да ги наказва и укорява. Без да прецени ужасните резултати, които щяха да последват от поведението му, той оставяше децата си да правят каквото си искат и пренебрегна задачата си да ги подготви за служба на Бога и за длъжностите в живота.

Бог бе казал на Авраам: “Защото съм го избрал, за да *заповяда* на чадата си и на дома си след себе си да пазят Господния път, като вършат правда и правосъдие...” (Бит. 18:19). Но Илий позволи на децата си да го командват. Бащата се подчини на децата си. Проклятието на греха бе явно изразено в покварата и злото, които отличаваха поведението на синовете му. Те не оценяваха истински Божия характер и светостта на Неговия закон. За тях работата за Бога бе обикновено нещо. От детството си бяха свикнали със светилището и с неговата служба, но вместо да станат по-почтителни, загубиха всякакво чувство за светостта и значението им. Бащата не бе изобличавал неуважението към своя авторитет, не бе възпирал непочтителността им към тържествената служба и светилището. Затова когато стигнаха до пълнолетие, сърцата им бяха изпълнени със смъртните плодове на неверието и бунта.

Въпреки че бяха напълно негодни за службата, синовете на Илий бяха поставени за свещеници в светилището, за да служат пред Бога. Господ бе дал най-точни указания за жертвоприношенията; но тези неправедни мъже внесоха своето неуважение към авторитета на Божията служба и не отдадоха внимание на закона за

приношенията, който трябваше да се съблюдава с най-голяма тържественост. Жертвите, сочещи към смъртта на Христос, бяха определени да запазят в сърцата на народа вярата в бъдещия Изкупител. Затова бе много важно Господните наставления за тях да бъдат спазвани стриктно. Примирителните приноси бяха особен израз на благодарност към Бога. При тях върху олтара се изгаряше само тлъстината, определена част се запазваше за свещениците, но по-голямата част се връщаше на приносителя, за да я яде той с приятелите си на жертвено угощение. Така всички сърца трябваше да бъдат насочени с благодарност и вяра към великата Жертва, която щеше да отнеме греха от света.

Вместо да осъзнаят тържествеността на символичната служба, синовете на Илий само смятаха, че могат да я направят средство за себеугаждане. Недоволни от частта, която им се падаше от примирителните приноси, те изискваха допълнителен дял и големият брой жертви, принесени на годишните празници, им даваше възможност да се обогатяват за сметка на народа. Те не само изискваха повече, отколкото им се полагаше, но дори отказваха да чакат тлъстината да се изгори като принос на Бога. Настояваха за такава част, каквато им бе угодна и при отказ заплашваха, че насила ще си я вземат.

Липсата на почтителност у свещениците скоро ограби светостта и тържественото значение на Божията служба и "човеците се отвращаваха от Господнята жертва" (виж 1 Царе 2:12-36). Великата символична служба, към която тя трябваше да сочи, вече не се зачиташе. "...грехът на тия младежи беше твърде голям пред Господа."

Тези неверни свещеници не само престъпваха Божия закон и обезславяха святата си служба с блудство и покварени дела, но продължаваха да оскверняват Божията скиния с присъствието си. Много от людете, изпълнени с недоволство от покварeното поведение на Офний и Финеес, престанаха да идват на определеното място за поклонение. Така службата, която Бог бе наредил, биваше презирана и пренебрегвана, защото се свързваше с греховете на неправедни човеци. А тези, чиито сърца бяха склонни към злото, се окуражаваха в греха. Безбожие, блудство и дори идолопоклонство изобилстваха в страхотни размери.

Илий съгреши много, като позволи на синовете си да изпълняват свещената служба. Извинявайки тяхното поведение под един или друг претекст, той стана съпричастен за греховете им. Но най-накрая се стигна дотам, че бащата не можеше повече да крие очите си от престъпленията на своите синове. Народът се оплака от техните насилнически действия, което натъжи и разтревожи първосвещеника. Той не се осмели повече да мълчи. Но синовете му бяха стигнали дотам да мислят само за себе си и сега нищо друго не ги интересуваше. Те видяха мъката на баща си, но

закоравелите им сърца не се трогнаха. Чуха неговите меки увещания, но те не им направиха впечатление и младежите не промениха своето зло поведение, въпреки че бяха предупредени за последствията от греха си. Ако Илий бе постъпил справедливо с порочните си синове, те трябваше да бъдат отстранени от свещеническата служба и наказани със смърт. Ужасявайки се да не им навлече общественото недоволство и осъждане, той ги поддържаше на най-святите постове. Още им позволяваше да смесват своята поквара със святата Божия служба и да нанасят върху делото на истината такава вреда, каквато годините не можеха да изтрият. Но когато съдията на Израил пренебрегна своя дълг, Бог взе нещата в Свои ръце.

"Тогава дойде един Божи човек при Илия, та му рече: "Така казва Господ: "Не съм ли се открил явно на бащиния ти дом, когато те бяха в Египет у фараоновия дом? И не съм ли избрал него измежду всичките израилеви племена за Мой свещеник, за да принася жертва на олтара Ми, да гори тамян и да носи ефод пред Мене? И не съм ли дал на бащиния ти дом всичките приноси чрез огън от израилтяните? Защо, прочее, ритате жертвата Ми и приноса Ми, който съм заповядал да принасят в жилището Ми, и почиташ синовете си повече от Мене, за да се гоите с по-доброто от всичките приноси на людете Ми Израиля?" Затова Господ, израилевият Бог, казва: "Аз наистина думах, че твоят дом и домът на баща ти щяха да ходят пред Мене довека; но сега Господ казва: "Далеч от Мене! Защото ония, които славят Мене, тях ще прославя Аз, а ония, които Ме презират, ще бъдат презрени... И Аз ще Си въздигна верен свещеник, който ще постъпва според това, което е в сърцето Ми и в душата Ми, и ще му съградя непоколебим дом; и той ще ходи пред помазаника Ми довека."

Бог обвини Илий, че зачита синовете си повече от Него. Първосвещеникът бе допуснал определената от Бога жертва за благословение на Израил да стане предмет на отвращение, вместо да накара синовете си да се засрамят заради своите безбожни и скверни постъпки. Родители, които следват склонността си на сляпа привързаност към своите деца, като ги оставят да задоволяват себелюбивите си желания, и не се грижат чрез Божия авторитет да разобличат греха и да поправят злото, изявяват, че почитат порочните си деца повече от Бога. Те са загрижени по-скоро да защитят репутацията им, отколкото да прославят Всевишния. Повече желаят да угодят на децата си, отколко да угодят на Бога и да опазят Неговата служба от всяко нечестие.

Бог държеше Илий отговорен като свещеник и съдия на Израил за моралното и религиозното състояние на Своя народ и в особен смисъл отговорен за характера на синовете му. Той трябваше първо да се опита да ограничи злото с добро, но ако

това не помогнеше, налагаше се да покори злото с най-сурови средства. Илий предизвика Божието неодобрение, като не изобличи греха и не постъпи справедливо с грешника. Вече не можеше да се разчита на него да пази чистотата на Израил. Хората с твърде малко смелост да укорят греха, които от безгрижие и липса на интерес не правят сериозно усилие да очистят семейството си или църквата на Бога, са отговорни за възможното зло - резултат от пренебрегването на техния дълг. Чрез упражняване на бащински или пастирски авторитет ние сме точно толкова отговорни за злините у другите, които бихме могли да възпрем, колкото ако тези злини бяха наши собствени.

Илий не ръководеше своето домочадие според Божиите правила за управление на семейството. Следваше собственото си съждение. Като обичлив баща погледна леко на грешките и греховете на своите синове в детството им, залъгвайки се, че след време те ще надраснат злите си склонности. Сега мнозина правят подобна грешка. Смятат, че знаят по-добър начин за възпитаване на децата си от дадения от Бога в Неговото Слово. Покровителстват порочните им склонности с извинението: “Те са твърде малки, за да бъдат наказвани. Почакайте, докато пораснат и започнат да разбират.” По този начин оставените да укрепват порочни навици стават второ естество. Децата порастват без ограничения, с черти на характера, които цял живот са проклятие за тях, а стават и пример за подражание на други.

За едно семейство няма по-голям позор от този, да позволи на юношите да следват собствените си пътища. Когато бащите и майките обръщат внимание на всяко желание на децата си и ги глезят с неща, които знаят, че не са за тяхно добро, децата често изгубват всякакво уважение към родителите си, всякакво зачитане на Божия или човешкия авторитет и биват оставени в плен на сатанинската воля. Зле направляваното семейство влияе обширно и бедствено на цялото общество. То акумулира вълна на нечестие, което покварява семейства, общества и правителства.

Поради поста на Илий влиянието му бе много по-голямо от това на обикновен човек. Семейният му живот бе известен на целия Израил. Порочните резултати от небрежието и отпуснатостта му се виждаха в хиляди домове, оформени по неговия пример. Ако децата, чиито родители твърдят, че са религиозни, се отдават на лоши навици, Божията истина се излага на похулване. Най-добрият изпит за християнството на един дом е изграденият под неговото влияние характер. Делата говорят по-добре от най-положителното изказване за набожност. Ако твърдящите, че са религиозни, глезят своите деца и задоволяват порочните им желания, вместо да правят сериозни, настойчиви и ревностни усилия да направляват добре домочадието си като свидетелство за благословенията от вярата

в Бога, те постъпват като Илий. Хвърлят упрек върху Христовото дело, съсипват и себе си, и семействата си. Но колкото и да са тежки злините от неверността на родителите при всякакви обстоятелства, десетократно по-големи са, когато съществуват в семейства на хора, определени за учители на народа. Като не ръководят собствените си домочадия, те отклоняват мнозина с лошия си пример. Вината им е толкова по-голяма от вината на другите, колкото и постът им е по-отговорен.

Дадено бе обещание домът на Аарон да върви пред Бога завинаги. Но това обещание бе валидно при условие, че потомците му се посветят на делото на светилището с цяло сърце и почитат Бога във всичките си пътища, като не служат на себе си, нито следват собствените си извратени склонности. Господ изпита Илий и синовете му и ги оцени като напълно недостойни за възвишения пост на свещеници за Неговата служба. И Бог заяви: "Далеч от Мене!" Той не можа да изпълни доброто, което възнамеряваше, защото те не извършиха своя дял.

Примерът на служителя, който е на свещена длъжност, трябва да внушава на народа почитание към Бога и страх да не Го наскърби. Когато хора, застанали на "Христова страна" (2 Кор. 5:20) да предават на народа Божията вест на милост и примирение, използват свещеното си призвание за покривало на егоистични чувства или удоволствия, те самите се превръщат в най-сполучливи агенти на Сатана. Подобно на Офний и Финеес стават причина човеците да се отвращават от Господнята жертва. За известно време може тайно да следват злите си пътища, но когато накрая истинският им характер се изяви, вярата на народа получава такъв удар, който често унищожава доверието му в религията. В ума остава недоверие към всички, проповядващи Божието слово. Гласът на истинския апостол се приема със съмнение. Постоянно възниква въпросът: "Няма ли и този човек да се окаже като онзи, когото мислехме за свят, а излезе толкова покварен?" Така Божето слово губи силата си в душите на хората.

В упрека на Илий към синовете му има думи, изпълнени с тържествена и огромна важност. Всеки, който е на свята служба, ще направи добре да ги запомни: "Ако съгреши човек на човека, ще стане моление Богу за него; но ако съгреши някой Господу, кой ще се моли за него?" Ако престъпленията им бяха сторили зло само на отделни хора, съдията можеше да направи примирение, като посочи вината и изиска обезщетение, и така оскърбителите можеше да бъдат простени. Или ако не бяха виновни в умишлен грях, можеше да се принесе жертва за тях. Но с техните грехове, втъкани в службата им като свещеници на Всевишния в принос на жертви за грехове, делото Божие беше така унизено и безчестено пред народа, че не можеше да се приеме никакво изкупление за тях. Собственият им баща, макар и да

бе първосвещеник, не дръзна да се застъпи в тяхна полза. Не можа да ги защити от гнева на Светия Бог. От всички грешници най-виновни са тези, които петнят предвидените от небето средства за изкуплението на човека, като “разпъват втори път в себе си Божия Син и Го опозоряват” (Евр. 6:6).

Глава 57

Ковчегът отнет от филистимците

Още едно предупреждение трябваше да се даде на Илиевия дом. Бог не можеше да общува с първосвещеника и със синовете му. Техните грехове като тежък облак ги отделяха от присъствието на Неговия свят Дух. Но сред нечестието детето Самуил стоеше вярно за Небето и вестта на осъждане към Илиевия дом бе възложена на него като пророк на Всемогъщия.

“А в ония дни, когато детето Самуил слугуваше Господу пред Илия, слово от Господа беше рядкост и нямаше явно видение. И в онова време, когато Илий лежеше на мястото си (а очите му бяха почнали да отслабват, та не можеше да вижда) и Божият светилник не беше още изгаснал в Господния храм, гдето беше Божият ковчег, и Самуил си беше легнал, Господ повика Самуила” (виж 1 Царе 3-7 гл.). Предполагайки, че това бе гласът на Илий, детето побърза да отиде до леглото на свещеника с думите: “Ето ме, защо ме повика?” Отговорът бе: “Не съм те повикал. Върни се, та си легни! И той отиде и си легна.” Самуил бе извикан три пъти и трите пъти отговори по един и същи начин. Тогава Илий се убеди, че тайнственото повикване бе от Божия глас. Господ бе подминал избрания Си слуга, човека с побелелите коси, за да общува с едно дете. Самият този факт бе горчиво, но заслужено изобличение към Илий и неговия дом.

Никакво чувство на завист и ревност не се събуди в сърцето на първосвещеника. Той посъветва Самуил, ако бъде повикан пак, да отговори: “Говори, Господи, защото слугата Ти слуша!” Още веднъж се чу гласът и детето отговори: “Говори, защото слугата Ти слуша!” То бе изпълнено с такова благоговение при мисълта, че великият Бог щеше да говори с него, че не можа да си спомни точните думи, които Илий му поръча да изрече.

“Тогава Господ каза на Самуила: “Ето, Аз ще извърша в Израиля едно такова дело, щото на всеки, който го чуе, ще му писнат и двете уши. В оня ден ще извърша против Илия всичко, що говорих за дома му, ще почна и ще свърша. Защото му известих, че ще съдя дома му довека поради беззаконието, което той знае; понеже синовете му навлякоха проклетия на себе си, а той не ги възпря. Затова се заклех на Илиевия дом, че беззаконието на Илиевия дом няма да се очисти довека с жертва, нито с принос.”

Преди да получи тази вест от Бога, “Самуил не познаваше още Господа и словото от Господа не беше му се откривало”, тоест не бе запознат с такова пряко изявление на Божието присъствие, каквото се даваше на пророците. Намерението

на Господа бе да се разкрие по неочакван начин, така че Илий да може да чуе за това чрез изненадата и въпроса на юношата.

Самуил бе обхванат от страх и почуда при мисълта, че му бе поверена тази ужасна вест. На сутринта отиде да върши работите си както обикновено, но тежък товар лежеше в младата му душа. Господ не нареди на момчето да открие страшното отхвърляне, затова то мълчеше, избягвайки, доколкото е възможно, присъствието на Илий. Трепереше да не би някои въпроси да го накарат да изяви Божиите съдби против човека, когото обичаше и почиташе. Илий вярваше, че вестта предсказва някакво голямо бедствие за него и за дома му. Той повика Самуил и го закле да разкаже вярно какво Бог бе обещал. Юношата послуша, а старецът се поклони в скромно смирение пред ужасната присъда. "Господ е; нека стори, каквото му е угодно."

Обаче Илий не показа плодове на истинско покаяние. Призна вината си, но продължи да повтаря своя грях. Година след година Господ отлагаше ужасните съдби. Много можеше да направи през тези години старият свещеник, за да се възстанови пропуснатото в миналото, но той не взе дейни мерки да поправи злините, осквернили светилището на Господа и довели хиляди в Израил до падение. Божието търпение стана причина Офний и Финеес да закоравят сърцата си и да станат още по-дръзки в престъплението. Илий предаде на целия народ предупредителните вести и упрека към дома си. По този начин се надяваше да противодейства в известна степен на злото влияние на миналата си небрежност. Но народът и свещениците пренебрегнаха предупрежденията. И съседните народи, знаещи за открито извършваните в Израил нечестия, станаха по-дръзки в идолопоклонството и престъпленията си. Те не чувстваха вина за греховете си, както биха почувствали, ако израилтяните бяха опазили благочестието си. Но денят на въздаянието наближаваше. Божият авторитет бе отхвърлен, Божието поклонение бе пренебрегнато и презряно и стана необходимо Господ да се намеси, за да се запази почитта към името Му.

"В това време Израил излезе на бой против филистимците и разположи стан близо при Евен Езер, а филистимците разположиха стан в Афек." Израилтяните бяха предприели този поход, без да се посъветват с Бога, без да го съгласуват с първосвещеник или пророк. "И филистимците се опълчиха против Израиля; и когато започнаха битката, Израил се пръсна пред филистимците и около четири хиляди мъже бяха убити на полесражението." Когато разбитата и обезсърчена войска се върна в стана си, "израилевите старейшини казаха: "Защо ни порази Господ днес пред филистимците?" Народът бе узрял за Божиите присъди, но не виждаше, че причина за ужасното бедствие бяха собствените му грехове. И казаха:

“Нека донесем при себе си ковчега за плочите на Господния завет от Сило, тъй щото, като дойде всред нас, да ни избави от ръката на неприятелите ни.” Господ не бе дал заповед или позволение ковчегът да отива с войската. Но израилтяните се чувстваха уверени, че ще спечелят победата и нададоха силен вик, когато синовете на Илий внесоха ковчега в лагера.

Филистимците приемаха ковчега, сякаш бе израилевият Бог. На неговата сила приписваха всички могъщи дела, които Йехова бе извършил за народа Си. Чули виковете на радост от неговото донасяне, си казаха: “Що значи това шумно и голямо възклицание в стана на евреите? И научиха се, че Господният ковчег дошъл в стана. Тогава филистимците се уплашиха, защото казваха: “Бог е дошъл в стана.” И рекоха: “Горко ни! Защото такова нещо не е ставало досега. Горко ни! Кой ще ни избави от ръката на тия мощни богове? Тия са боговете, които поразиха египтяните с всякаква язва в пустинята. Укрепете се, филистимци! Бъдете мъжествени, за да не станете слуги на евреите, както те станаха на вас! Бъдете мъжествени, та се бийте с тях!”

Филистимците предприеха силна атака, в резултат на която Израил бе поразен и настана голямо клане. Тридесет хиляди мъже паднаха убити на полето, а Божият ковчег бе взет и двамата синове на Илий, докато го защитаваха, паднаха в битката. Така на страниците на историята отново бе записано едно свидетелство за всички бъдещи векове - че нечестието на избрания Божи народ няма да остане ненаказано. Колкото е по-голямо знанието за Божията воля, толкова по-голям е грехът на пренебрегващите я.

Израил бе постигнат от най-ужасното бедствие, което можеше да му се случи. Божият ковчег бе заловен и попадна под властта на врага. Славата наистина се оттегли от Израил, когато символът на пребъдващото присъствие и сила на Йехова му бе отнет. Със святия ковчег бяха свързани най-чудни откровения на Божията истина и сила в древните дни, чудни победи бяха постигани там, където той се появеше. Засенчен от крилете на златни херувими и облят от неописуемата слава на шекината - видимия символ на всевишния Бог, той бе почивал в Светая Светих. Но в този случай ковчегът не донесе победа, не подейства за защита и из целия Израил настъпи жалеене.

Израилтяните не бяха осъзнали, че вярата им бе само формална, че бяха загубили силата й да побеждава с Бога. Законът Божи, който се съхраняваше в ковчега, бе и символ на Неговото присъствие, но те презряха заповедите и пренебрегнаха изискванията Му, като прогониха Господния Дух от своя кръг. Когато народът се подчиняваше на святите предписания, Господ го придружаваше, за да действа вместо него със Своята безкрайна сила. Но когато людете гледаха

ковчега и не го свързваха с Бога, нито с послушание към закона Му, нито почитаха Неговата открита воля, той не можеше да им послужи повече от една обикновена кутия. Така гледаха на ковчега, както идолопоклонските народи - на своите богове - сякаш той притежаваше от само себе си сила да спасява. След като престъпиха съдържащия се в него закон, самото поклонение на ковчега се изроди във формализъм, лицемерие и идолопоклонство. Грехът им ги бе отделил от Бога. Господ не можеше да им даде победа, докато не се покаят и не отхвърлят нечестието си.

Не бе достатъчно, че ковчегът и светилището се намираха всред Израил. Не бе достатъчно и това, че свещениците принасяха жертви, а народът наричаше себе си "Божии чада". Господ не обръща внимание на молитвите на хора, които поддържат нечестие в сърцата си. Писано е, че "който отклонява ухото си от слушане закона, на такъв самата му молитва е мерзост" (Пр. 28:9).

Когато войската излезе да се бие, Илий - сляп и стар - бе в Сило. С тревожни предчувствия очакваше резултата от битката, "защото сърцето му трепереше за Божия ковчег". Излизаше от скинията и оставаше край пътя ден след ден в нетърпеливо очакване на вести от бойното поле.

Най-сетне един човек от Вениамин се завтече от битката "с раздрани дрехи и с пръст на главата си". Минавайки, без да забележи стареца край пътя, той се втурна в града и повтори на разтревожените тълпи вестите за поражението и загубата.

Гласът на оплакването и писъците стигнаха до стоящия край скинията Илий. Вестителят, който бе доведен при него, му каза: "Израил побягна пред филистимците, при това стана голямо поражение между людете. Освен това и двамата ти сина Офний и Финеес умряха..." Илий можа да понесе това, колкото и да бе ужасно, защото го очакваше. Но когато вестителят добави: "и Божият ковчег е хванат", на лицето му се изрази неописуема мъка. Той не можа да понесе мисълта, че грехът му така е обезславил Бога и станал причина Господ да отдръпне присъствието Си от Израил. Силите му го напуснаха, той падна, "вратът му се строши и умря".

Съпругата на Финеес, независимо от нечестието на мъжа си, бе жена, която се боеше от Господа. Смъртта на свекъра и на мъжа й и преди всичко ужасната вест, че Божият ковчег е хванат, я съкруши до смърт. Тя почувства, че последната надежда на Израил е изгубена и нарече роденото в този нещастен час дете Ихавод - "безславен". Умирайки, прошепна думите: "Славата се изгуби от Израиля (защото Божият ковчег се хванал...)."

Но Господ не бе отхвърлил напълно народа Си, нито щеше за дълго да остави езичниците да се възгордяват. Той използва филистимците като средство да

накаже Израил, а ковчега - да накаже филистимците. В миналото Божественото присъствие бе придружавало израилтяните. То бе силата и славата на Неговия послушен народ. Това невидимо присъствие все още щеше да бъде с тях, за да носи ужас и гибел на престъпниците на Неговия свят закон. Господ често използва най-заклетите Си неприятели, за да накаже неверието на народа, който се нарича Негов. Неправедните могат да триумфират за известно време, като гледат как Израил страда от наказанието си, но ще дойде време, когато и те ще трябва да се срещнат с присъдата на святия Бог, Който мрази греха. Където се поддържа нечестие, там бързо и неизбежно ще последват Божествените присъди.

Тържествувайки, филистимците отнесоха ковчега в Азот - един от петте главни града - и го поставиха в дома на своя бог Дагон. Те си представяха, че силата, която досега бе съпровождала ковчега, ще стане тяхна и обединена със силата на Дагон, ще ги направи непобедими. Но при влизане в храма на другия ден, видяха гледка, която ги ужаси. Дагон бе паднал по лицето си на земята пред ковчега на Йехова. Свещениците със страхопочитание изправиха идола и го поставиха отново на мястото му. Но следващата сутрин го намериха странно обезобразен отново да лежи на земята пред ковчега. Горната част на този идол бе подобие на човек, а долната - на риба. Сега всяка част, която приличаше на човек, бе отсечена и само тялото на риба стоеше. Свещениците и народът изпаднаха в паника. Сметнаха това тайнствено събитие за лош знак, предчувствайки, че Богът на евреите ще ги погуби и ще унищожи идолите им. Тогава преместиха ковчега от храма си в отделна постройка.

Жителите на Азот бяха поразени от ужасна и смъртоносна болест. Спомняйки си язвите, постигнали Египет чрез израилевия Бог, народът приписа своите бедствия на присъствието на ковчега. Решено бе да го пренесат в Гет. Но язвата последва и там веднага след преместването му, затова мъжете от този град го изпратиха в Акарон. Тук народът го прие със страх, викайки: “Донесоха ковчега на израилевия Бог у нас, за да измори нас и людете ни.” Обърнаха се към идолите си за закрила, както бяха сторили жителите на Гет и Азот, но унищожителното дело продължаваше. Бедственият вик на града се издигна до небето. Като се боеше да задържа повече ковчега в човешки домове, народът го остави в открито поле. Там последва язва от мишки, които се умножиха в страната, опустошавайки произведенията й както в житниците, така и на полето. Сега пълно изтребление от болест или глад заплаши народа.

Цели седем месеца ковчегът остана във филистимската земя и през всичкото това време израилтяните не направиха усилие да си го върнат. Но филистимците вече бяха нетърпеливи да се освободят от него, както по-рано бяха нетърпеливи да

го получат. Вместо източник на сила той бе за народа голямо бреме и тежко проклятие. Но филистимците не знаеха как да постъпят, защото където и да го отнесяха, следваха Божиите съдби. Народът призова князете, свещениците и чародеите си и сериозно предяви искането: "Що да сторим с Господния ковчег? Кажете ни как да го изпратим на мястото му?" Посъветвани бяха да го върнат със скъпоценни приноси за престъпление. "Тогава - казаха свещениците - ще оздравеете и ще узнаете защо ръката Му не се е оттеглила от вас."

За да предотвратят или премахнат някоя язва, древните езичници имаха обичай да правят златно, сребърно или от друг материал подобие на това, което причиняваше унищожението им, в подобие на предмет или на част от тялото, която биваше особено засегната. Това подобие се издигаше на един стълб или се поставяше на някое видно място и се смяташе, че то осигурява успешна защита срещу злините, които изобразяваше. Подобна практика още съществува сред езическите народи. Когато някой страда от болест, отива за лечение в храма на своя идол, като донася със себе си фигура на засегнатия орган и я принася на своя бог.

Според тази традиция ширещото се суеверие на филистимските големци насочи народа да направи имитация на язвите, които го измъчваха - "пет златни хемороида и пет златни мишки според числото на филистимските началници, защото - казаха те - същата язва беше върху всички вас и върху началниците ви".

Тези мъдри мъже признаха, че ковчегът се придружава от тайнствена сила, която не можеха да схванат с мъдростта си. Но въпреки това не посъветваха народа да отстъпи от своето идолопоклонство, за да служи на Господа. Още мразеха израилевия Бог, макар че бяха принудени от постигащите ги съдби да се подчинят на Неговия авторитет. Така грешниците може да бъдат убедени от присъдите на Бога, че няма смисъл да Му се противопоставят. Те може да бъдат накарани да се подчинят на силата Му, но със сърцето си ще продължават да се бунтуват против Неговата власт. Такова подчинение не може да спаси грешника. Сърцето трябва да бъде отдадено на Бога - да бъде подчинено чрез Божествената благодат, за да бъде покаянието на човека прието.

Колко е велико дългото търпение на Бога към неправедния! Филистимците идолопоклонници и отстъпилият Израил еднакво се радваха на даровете на Неговото провидение. Десетки хиляди незабелязани милости се изсипваха върху тях, без да предизвикват благодарност у бунтовните човеци. Всяко благословение им говореше за Дарителя, но те бяха безразлични към любовта Му. Търпението на Бога към човешките чада бе много голямо, но тъй като те упорстваха в своята непокаяност, отхвърлиха от себе си Неговата закриляща ръка.

Отказваха да слушат Божия глас, изявен в Неговите творчески дела и в предупрежденията, съветите и изобличенията на Словото Му. Така Го принуждаваха да им заговори чрез наказания.

Някои филистимци се вдигнаха да се противопоставят на връщането на ковчега в собствената му земя. Такова признаване на силата на израилевия Бог щеше да бъде унизително за филистимската гордост. Но "свещениците и заклинателите" убедиха народа да не постъпва според упоритостта на фараона и на египтяните, за да не ги нападнат по-големи бедствия. Предложиха план, който хареса на всички, и го изпълниха незабавно. Ковчегът със златните приноси за престъпление бе поставен на нова кола, като по този начин се избягна всяка опасност от оскверняване: в тази кола впрегнаха две крави, на които досега не бе поставян ярем. Телетата им бяха върнати у дома, а кравите бяха оставени свободни да тръгнат в избрана от тях посока. Ако ковчегът се върнеше при израилтяните по пътя към Ветсемес, най-близкия левитски град, филистимците щяха да приемат това за доказателство, че израилевият Бог им е сторил това голямо зло; "но ако не - казаха те, - тогава ние ще знаем, че не е Неговата ръка, която ни е поразила, но това ни е постигнало случайно".

Оставени свободни, кравите обърнаха гръб на своите малки и навеждайки се, поеха направо по пътя към Ветсемес. Без да бъдат водени от човешка ръка, търпеливите животни продължиха пътя си. Божественото присъствие съпровождаше ковчега и той мина безопасно към посоченото място.

Сега бе сезонът на пшеничената жетва и ветсемеските мъже жънеха в долината. "И като подигнаха очи, видяха ковчега и като го видяха, зарадваха се. И колата влезе в нивата на Исуса Ветсемесеца, та застана там, гдето имаше голям камък; и нацепиха дървата на колата, та принесоха кравите във всеизгаряне Господу." Филистимските началници, проследили ковчега "до границата на Ветсемес", станаха свидетели на неговото посрещане се върнаха в Акарон. Язвата престана и те се убедиха, че бедствията им бяха наказание от израилевия Бог.

Ветсемеските мъже бързо разнесоха вестта, че ковчегът е вече техен и народът от околността се събра, за да приветства връщането му. Поставиха го върху един камък, който отпреди използваха за олтар и пред него принесоха още жертви на Господа. Ако поклонниците се бяха покаяли за греховете си, Божието благословение щеше да бъде с тях. Но те не се покориха с вяра на Неговия закон и докато се радваха за връщането на ковчега като предвестник на благополучие, нямаха истинско чувство за неговата святост. Вместо да му приготвят подходящо място, те допуснаха да остане на гумното. Като продължаваха да гледат святия ковчег и да разговарят за чудния начин, по който бе върнат, започнаха да обсъждат

в какво се състоеше особената му сила. Най-накрая, надвити от любопитство, повдигнаха капака и се осмелиха да го свалят.

Целият Израил бе поучаван да гледа на ковчега с благоговение и почит. Когато трябваше да се премества от едно място на друго, от левитите се изискваше много да внимават за него. Само веднъж в годината се допускаше първосвещеникът да види Божия ковчег. Дори езичниците филистимци не бяха дръзнали да свалят капака му. Невидими ангели от небето винаги го придружаваха във всичките му пътувания. Дръзката непочтителност на народа от Ветсемес бе бързо наказана. Мнозина бяха поразени с внезапна смърт.

Чрез тази присъда останалите живи бяха подтикнати да се покаят от греха си, но те само погледнаха на ковчега със суеверен страх. Нямаха търпение да се освободят от него, но не се осмелиха да го преместят, и изпратиха вест до гражданите на Кириатиарим, поканвайки ги да го вземат. С голяма радост мъжете от този град посрещнаха святия ковчег. Те знаеха, че на верните и послушните е обещана Божествена благосклонност. С тържествена радост го внесоха в града си и го поставиха в къщата на левита Авинадав. Този човек назначи сина си Елеазар да се грижи за ковчега и той остана там много години.

Призоваването на Самуил на пророческа служба бе признато от целия народ през всичките години, откакто Господ най-напред се яви на Аниния син. С вярното предаване на Божествените предупреждения към дома на Илий, колкото и мъчителен и рискован дълг да бе това, Самуил бе доказал верността си като вестител на Йехова; “и Господ бе с него и не оставяше да падне на земята ни една от неговите думи. И целият Израил, от Дан до Вирсавее, позна, че Самуил бе потвърден за Господен пророк.”

Израилтяните като народ още продължаваха да живеят в безбожие и идолопоклонство и за наказание останаха подчинени на филистимците. През това време Самуил обикаляше градовете и селата в страната, опитвайки се да обърне сърцата на народа към Бога на бащите му. И усилията му не бяха безрезултатни. След като понесе тиранията на неприятелите си в продължение на двадесет години, Израил “въздишаше за Господа”. Самуил посъветва людете: “Ако се обръщате от все сърце към Господа, махнете отсред себе си чуждите богове и астартите, та пригответе сърцата си за Господа и само Нему служете!” - тук научаваме, че Самуил в своето време поучаваше на практична набожност, на сърдечна религия, както правеше и Христос, когато бе на земята. Без Христовата благодат външните религиозни форми на древния Израил нямаха никаква стойност. Така е и със съвременния Израил.

Днес е нужно такова съживяване на истинската, сърдечна религия, каквото преживя древният Израил. Покаянието е първата стъпка, която трябва да предприемат всички желаещи да се върнат при Бога. Никой не може да свърши работата на друг човек. Ние, всеки поотделно, трябва да смирим душите си пред Бога и да отстраним идолите си. Когато направим всичко това, Господ ще ни покаже Своето спасение.

Със съдействието на началниците на племената в Масфа се събра голямо множество и се проведе тържествен пост. С дълбоко смирение народът призна греховете си и като доказателство за своята решителност да бъде послушен на чутите наставления възложи на Самуил да бъде негов съдия.

Филистимците сметнаха събирането за военен съвет и тръгнаха с голяма войска да разпръснат израилтяните, преди те да съставят плановете си. Вестите за приближаването им всяха голям ужас у Израил. Народът се помоли на Самуил: “Не преставай да викаш за нас към Господа, нашия Бог, за да ни избави от ръката на филистимците.”

Докато Самуил принасяше агне в жертва за всеизгаряне, филистимците се приближиха да се бият. Тогава Всемогъщият, Който бе слязъл на Синай сред огън, дим и гръмотевици, Който бе разделил Червеното море и бе направил път през Йордан за израилевите чада, отново прояви силата Си. Ужасна буря се вдигна върху атакуващото множество и земята се покри с мъртвите тела на могъщите войни.

Израилтяните стояха в мълчаливо благоговение, треперейки от надежда и страх. Когато видяха смъртта на своите неприятели, те разбраха, че Бог е приел покаянието им. Макар неподготвени за битка взеха оръжията на загиналите филистимци и преследваха бягащите множества до Вет-хар. Тази значителна победа спечелиха на същото поле, където преди двадесет години Израил бе поразен от филистимците, свещениците му бяха избити и Божият ковчег бе пленен. Както за цели народи, така и за всеки човек поотделно пътят на послушанието към Бога е път на безопасност и щастие, докато престъплението води само до бедствие и поражение. Сега филистимците бяха така напълно разбити, че изоставиха завзетите от Израил крепости и се въздържаха от враждебни действия в продължение на много години. Други народи последваха техния пример и израилтяните се радваха на мир до края на Самуиловото управление.

За да не се забрави никога това събитие, Самуил постави между Масфа и Сен един голям възпоменателен камък. Нарече го Евен Езер - “камък на помощ”, казвайки на народа: “Дотука ни помогна Господ.”

Глава 58

Пророческите училища

Сам Господ даде наставления за образованието на Израил. Грижата Му не се ограничаваше само до религиозните интереси на народа. Предмет на Божествения Му промисъл бе всичко, което повлияваше умственото и физическото развитие съобразно с Божествения закон.

Бог нареди на евреите да поучават децата си на Неговите изисквания и да ги запознават с всичките Му постъпки с техните бащи. Това бе една от особените длъжности на всеки родител - нещо, което не биваше да се поверява на друг. Не устните на чужд човек, а обичащите сърца на бащата и майката трябваше да дават наставления на децата си. Мислите за Бога трябваше да се свързват с всички събития от ежедневието. Могъщите Божии дела за избавянето на Неговия народ и обещанията за бъдещия Изкупител трябваше често да се разказват в домовете на Израил, а чрез използване на образи и символи поучението се отпечатваше по-трайно в паметта. В умовете на младите се внушаваха великите истини за Божието провидение и за бъдещия живот. Те бяха обучавани да виждат Бога както в природата, така и в Словото на Откровението. Небесните звезди, дърветата и цветята на полето, величествените планини, бълбукащите потоци - всичко говори за Създателя. Тържествената служба на жертвоприношението и поклонението в светилището, както и думите на пророците бяха откровение от Бога.

Така бе възпитан Мойсей в скромната колиба в Гесенската земя, Самуил - от вярната Ана, Давид - по хълмовете, обкръжаващи Витлеем, Даниил - преди пленничеството да го отдели от дома на бащите му. Такъв бе и ранният живот на Христос в Назарет. Чрез такова възпитание и детето Тимотей научи от устните на своята баба Лоида и майка Евникия истините на Святото писание (2 Тимотей 1:5, 3:15).

Създаването на пророчески училища бе промислено за по-нататъшно обучение на юношите. Ако един юноша желаеше да изследва по-дълбоко истините на Божието слово и да търси небесна мъдрост, за да стане учител в Израил, тези училища бяха отворени за него. Училищата на пророците бяха основани от Самуил, за да служат като бариера срещу широкоразпространената поквара. Те трябваше да съдействат за моралното и духовното благосъстояние на младежта и да способстват за бъдещия успех на народа, като подготвят хора за негови водачи и съветници, които да действат със страх от Бога. В изпълнение на тази задача Самуил събра набожни, умни и ученолюбиви младежи. Те бяха наречени “синовете на пророците”.

Като общуваха с Бога и изследваха Словото и делата Му, към естествените им дарби се прибавяше и мъдрост отгоре. Преподавателите им бяха хора, които не само много добре познаваха Божествената истина, но и сами се радваха на общение с Бога и бяха получили особена дарба от Неговия Дух. Поради своята ученост и праведност те имаха уважението и доверието на народа.

По времето на Самуил имаше две такива училища - едно в Рама, родния град на пророка, и друго в Кириатиарим, където бе Божият ковчег. По-късно бяха основани и други.

Учениците в тези училища се издържаха сами, като обработваха земята или упражняваха някакъв занаят. В Израил това не бе странно или унизително. Напротив, смяташе се за престъпление децата да се оставят да растат, без да се научат на някаква полезна работа. По Божия заповед всяко дете учеше занаят дори ако трябваше да бъде подготвено за свята служба. Мнозина от религиозните учители се издържаха сами с ръчна работа. И по-късно, във времето на апостолите, Павел и Акила не бяха по-малко почитани поради това, че изкарваха прехраната си от занаята си да правят шатри.

Главните предмети за изучаване в пророческите училища бяха Божият закон с дадените на Мойсей наставления, свещена история, свещена музика и поезия. Методът на обучение бе далеч по-различен от този в днешните богословски училища, от които много учащи излизат с по-малко знание за Бога и за религиозната истина, отколкото при постъпването си. В тези древни училища главен предмет на всяко изучаване бе Божията воля и длъжността на човека към Създателя. По докладите на свещената история се проследяваха стъпките на Йехова. Разглеждаха се изявените чрез символи велики истини и вярата схващаше централния предмет на цялата богослужебна система - Божият Агнец, Който трябваше да понесе греха на света.

Поддържаше се дух на преданост. Учениците бяха поучавани не само да се молят, но и как да се молят, как да се доближат до своя Създател, как да живеят с вяра в Него, как да разбират ученията на Неговия Дух и да им се подчиняват. Посветените умове изваждаха от Божията съкровищница нови и стари неща и Божият Дух се проявяваше чрез пророчество и свещено пеене.

Музика се създаваше със свята цел - да издига мислите към чистото, благородното и възвишеното и да събужда в душата преданост и благодарност към Бога. Какъв контраст между древния обичай за използване на музиката и употребата й днес! Колко много хора използват този дар за възвишаване на себе си вместо за прослава на Бога! Любовта към музиката води непредпазливите да се свържат с хора, заобичали света, в места за удоволствие, където Бог е забранил на децата Си

да отиват. По този начин, когато дадено голямо благословение се употребява неправилно, то става едно от най-успешните средства на Сатана, с които той заслепява ума за дълга, за да не съзерцава вечните неща.

Музиката е част от Божието поклонение в небесните дворове и ние трябва да се стараем с песни на възхвала да се доближаваме колкото е възможно повече до хармонията на небесните хорове. Подходящата подготовка на гласа е важен елемент от обучението и не бива да се пренебрегва. Пеенето като част от религиозната служба е толкова акт на поклонение, колкото и молитвата. Сърцето трябва да чувства духа на песента, за да й даде правилен израз.

Колко огромна е разликата между училищата на Божиите пророци и нашите съвременни образователни заведения! Толкова малко са училищата, които не се ръководят от максимите и обичаите на света! Осъдителна е липсата на подходящо въздържание и разумна дисциплина. Буди тревога съществуващото неведение за Божието слово у така наречените християни. Суеверни басни, прост сантиментализъм минават за поучение в морал и религия. Справедливостта и милостта на Бога, красотата на светостта и сигурната награда на праведните, отвратителният характер на греха и неизбежността на ужасните му резултати не се влагат в умовете на учениците. Лоши приятели поучават юношите в път на престъпление, разпуснатост и безнравственост.

Няма ли в наши дни възпитателите да вземат поука от древните училища на евреите? Този, Който сътвори човека, промисли и за неговото телесно, умствено и духовно развитие. Затова истинският успех на обучението зависи от верността, с която човеците провеждат плана на Създателя.

Истинската цел на образованието е да възстанови Божия образ в душата. В началото Бог сътвори човека по собствения Си образ. Надари го с благородни качества. Умът на човека бе добре уравновесен и всички сили на съществото му бяха в хармония. Но грехопадението и резултатите от него извратиха тези дарби. Грехът замъгли и почти заличи Божия образ в човека. За неговото възстановяване бе създаден спасителният план и на човека бе дадено пробно време. Да се върне към съвършенството, в което отначало бе създаден - това е голямата цел на живота, стояща над всяка друга. Делото на родители и учители е чрез обучение на младите да сътрудничат за постигане на Божествената цел, а правейки това, те са “съработници на Бога” (1 Кор. 3:9).

Всички различни способности на хората - на ума, на душата или на тялото - са дадени от Бога, за да ги използват и да стигнат най-високата степен на съвършенството. Но това не може да бъде егоистична и възгордяваща култура, защото естеството на Божия характер, до чието подобие трябва да стигнем, е

благотворителност и любов. Всяка способност, всяко качество, с което Създателят ни е дарил, трябва да използваме за Негова слава и за издигане на нашите ближни. С това постигаме най-чиста, най-благородна и най-щастлива опитност.

Ако на този принцип се отдаде необходимото според важността му внимание, би настъпила коренна промяна в сегашните методи на образование. Вместо да разчитат на гордостта и егоистичната амбиция с разпалване дух на съперничество, учителите би трябвало да се постараят да събуждат любов към добротата, истината и красотата, да пробуждат желание за съвършенство. Тогава ученикът би се старал да развива в себе си Божиите дарби не за да се издига над другите, а за да изпълни целта на Създателя и да израсне в Негово подобие. Умът, подтикнат от желание за себевъздигане, само прекъсва развитието и унижава. Ако вместо към обикновени земни образци би се насочил към Създателя, би могъл да Го познае и да стане като Него.

"Страх от Господа е начало на мъдростта и *познаването на Святия е разум*" (Пр. 9:10). Великата задача на живота е изграждането на характера, а знанието за Твореца е основа на всяко истинско образование. Да предаде знание, което да оформи характер в хармония с Бога - това трябва да бъде целта в работата на учителя. Божият закон е отражение на Неговия характер. Затова псалмистът казва: "...всички Твои заповеди са правда" и "чрез Твоите правила станах разумен" (Пс. 119:172, 104). Бог ни се е открил в Своето Слово и в делата на сътворението. От книгата на вдъхновението и книгата на природата ние трябва да извличаме знание за Бога.

Закономерно е умът постепенно да се приспособява към предметите, върху които свиква да размишлява. Ако бъде зает само с обикновени неща, ще стане дребнав и слаб. Ако никога не се изисква от него да се справя с различни проблеми, след време почти ще загуби силата си да се развива. Като обучаваща сила Библията няма съперник. В Божието слово умът намира предмет за най-дълбок размисъл, за най-възвишено вдъхновение. Библията е най-поучителната история, която хората притежават. Тя идва свежа от извора на вечната истина и една Божествена ръка е опазвала чистотата й през всичките векове. Тя осветява най-отдалеченото минало, където човешките изследвания напразно се стараят да проникнат. В Божието слово виждаме силата, която лежи в основата на земята и която е разпростряла небесата. Само тук можем да намерим историята на нашата раса, незасегната от човешки предразсъдък или гордост. Тук са докладвани битките, пораженията и победите на най-великите мъже, които този свят е познавал някога. Тук се разкриват великите проблеми на дълга и честта. Завесата, отделяща видимия от невидимия свят, е повдигната и ние съзерцаваме конфликта на противоположните сили - на доброто и

злото от първото навлизане на греха до окончателния триумф на праведността и истината. Всичко това е само откровение на Божия характер. В почтително разсъждение върху истините, представени в Неговото Слово, умът на ученика влиза във връзка с Безкрайния Ум. Такова изучаване не само пречиства и облагородява характера, но не може да не развие, разшири и засили умствените способности.

Библейското учение е от жизнена важност за успеха на човека във всички сфери на живота. То разкрива принципите, които са крайъгълният камък за успеха на един народ - принципи, с които е свързано благоденствието на обществото и които са защита на семейството. Без тях никой човек не може да бъде полезен, щастлив и почитан или да се надява да придобие бъдещия безсмъртен живот. Няма такова положение в човешкия живот, нито такъв стадий от него, за който библейското учение да не представлява съществена подготовка. Ако Божието слово бъде изследвано и изпълнявано, то ще даде на света по-силни хора с по-активен интелект в сравнение с хората, най-прилежно изучаващи всички предмети, предлагани от човешката философия. Ще създаде хора със силен и твърд характер, с остро проникновение и здраво съждение - хора, които ще бъдат почест за Бога и благословение за света.

Ние трябва да придобиваме знание за Създателя и с изучаване на науките. Всяка истинска наука е разчитане на Божия почерк в материалния свят. Чрез своите изследвания науката дава само нови доказателства за мъдростта и силата на Бога. Разбирани правилно, и книгата на природата, и писаното Слово ни запознават с Бога, като ни учат на мъдрите и благотворителни закони, чрез които Той работи.

Ученикът трябва да бъде подтикнат да вижда Бога във всички дела на сътворението. От учителите се иска да отразяват примера на великия Учител, Който взе илюстрации от познатите житейски случки, за да предаде по прост начин ученията Си и да ги отпечата по-дълбоко в умовете на Своите слушатели. Чуруликащите птички по високите клони, цветята в долината, величествените дървеса, плодородните поля, покълващото зърно, разораната почва, залязващото слънце, позлатяващо небето с лъчите си - всичко това служеше като средство за поучаване. Бог сля Своите видими дела на Творец с животворните Си думи, та всеки път, когато те се появят пред очите на слушателите Му, да връщат мислите им към уроците на истината, които бе свързал с тях.

Отпечатъкът на Божеството, изявен в страниците на Откровението, се вижда и във величествените планини, плодородните долини, в обширния дълбок океан. Нещата в природата говорят на човека за любовта на неговия Създател. Той ни е свързал със Себе Си с безброй знаци по небето и земята. Този свят не е само скръб и нищета. “Бог е любов” е написано на всяка разтваряща се пъпка, на

венчелистчетата на всеки цвят и на всеки стрък трева. Макар че проклятието на греха е станало причина земята да ражда тръни и бодли, върху тръните има цветя, а бодлите са покрити с рози. Всички неща в природата свидетелстват за нежната бащинска грижа на нашия Бог и за желанието Му да направи децата Си щастливи. Забраните и увещанията Му не са предназначени просто да покажат авторитета Му, но чрез всичко, що прави, Той цели благоденствието на чадата Си. Не изисква от тях да изоставят нещо, което би било за тяхно добро.

Царящото сред някои класи на обществото мнение, че религията не способства за здравето и щастието в този живот, е една от най-злонамерените заблуди. Писанието казва: "Страхът от Господа спомага към живот. Който го има, ще си ляга наситен и не ще срещне зло" (Пр. 19:23). "Желае ли човек живот, обича ли благоденствие, за да види добрини - пази езика си от зло и устните си от лъжливо говорене. Отклонявай се от злото и върши доброто, търси мира и стреми се към него" (Пс. 34:12-14). Думите на мъдростта "са живот за тия, които ги намират и здраве за цялата им снага" (Пр. 4:22).

Истинската религия довежда психиката, разума и морала на човека в хармония с Божиите закони. Тя поучава на себевладение, спокойствие, въздържание. Религията облагородява ума, очиства вкуса и освещава разсъдъка. Тя прави душата да участва в чистотата на Небето. Вярата в Божията любов и във всемогъщото провидение облекчава бремето от безпокойство и грижа. Тя изпълва сърцето с радост и доволство и в най-възвишеното, и в най-унизителното положение. Религията води направо към по-добро здраве, удължава живота и възвишава радостта ни от всички Божии благословения. Тя отваря никога непресъхващ извор на щастие за душата. Само да можеха необикналите Христос да осъзнаят, че Той им предлага нещо много по-добро от това, което търсят за себе си! Човек най-много наврежда на душата си и извършва най-голямата несправедливост към нея, като мисли и действа против Божията воля. Никоя истинска радост не може да се намери в забранена от Него пътека - Той знае кое е най-доброто и планира благото на своите творения. Пътят на престъплението води към нищета и унищожение, но колкото за мъдростта, "пътищата й са пътища приятни и всичките й пътеки - мир" (Пр. 3:17).

Физическото, както и религиозното обучение в училищата на евреите, трябва да се изследва, за да се извлече поука от него. Стойността на такава подготовка още не е оценена. Съществува тясна връзка между ума и тялото и за да се достигне висок стандарт в моралното и интелектуалното развитие, е необходимо да се зачитат законите, управляващи нашето физическо естество. За постигане на силен, добре уравновесен характер е нужно да се упражняват и развиват и умствените, и

физическите сили. Какво може да бъде по-важно за младите от това да изучават този чудесен организъм, даден ни от Бога, а също и законите, чрез които той може да се опази здрав?

И сега, както и в дните на Израил, всеки юноша трябва да бъде наставляван за длъжностите на практическия живот. Всеки трябва да получи познания за някакъв вид ръчна работа, с която при нужда да си изкарва прехраната. Владеенето на занаят е необходимо не само за защита против превратностите на живота, но и поради неговото отражение върху физическото, умственото и моралното развитие. Дори да е сигурно, че човек никога не ще има нужда да прибегне до ръчна работа за издръжката си, той пак трябва да се научи да работи. Без физическо упражнение никой не може да има добра стойка, сила и жизнерадост, а дисциплината на добре разпределената работа е не по-малко съществена за придобиване на проницателен и действен ум и благороден характер.

Всеки ученик трябва всеки ден да посвети време за активна работа. Така биха се формирали навици на трудолюбие и духът на увереност в себе си би се засилил. По този начин юношата би бил защитен от много лоши и унизителни деяния, до които така често води безделието. И всичко това се постига чрез насочване към първоначалната цел на образованието, тъй като поощрявайки трудолюбието, прилежанието и чистотата, ние идваме в хармония със Създателя.

Нека юношите бъдат научени да вникват в целта на сътворението си - да почитат Бога и да благославят ближните си. Нека виждат нежната любов на небесния Отец и високото предназначение на дисциплината в този живот - достойнството, почитта да станат Божии синове. Тогава хиляди ще се отдръпнат с отвращение и ненавист от ниските егоистични цели и лекомислени удоволствия, поглъщали ги досега. Биха се научили да мразят греха и да го избягват не просто поради надеждата за награда или поради страха от наказание, а от чувството за присъщата му низост - защото грехът би унижил подарените им от Бога сили и опетнил богоподобното им мъжество.

Бог не е поръчал на младите да бъдат по-малко амбициозни. Не трябва да се потискат чертите на характера, които носят на човека успех и уважение сред хората - неизразимото желание за по-голямо добро, непоколебимата воля, ревностните усилия, неуморната настойчивост. Би трябвало чрез Божията благодат юношите да се насочват към цели, толкова по-високи от простите, егоистични и временни интереси, колкото небето е по-високо от земята. А образованието, започнало в този живот, ще продължи в бъдещия. Ден след ден ще се откриват пред ума в нова красота чудните Божии дела - доказателства за мъдростта и силата на Създателя в сътворението и поддържането на вселената, безкрайната тайна на любовта и

мъдростта на спасителния план. “Каквото око не е видяло и ухо не е чуло, и на човешко сърце не е дохождало, всичко това е приготвил Бог за тия, които Го любят” (1 Кор. 2:9). Дори още в този живот ние можем да уловим лъчите на Неговото присъствие и да вкусим радост от близостта с Небето. Но пълнотата на тази радост и на това благословение ще бъде достигната по-късно. Само вечността може да открие славното предназначение, което е възможно да достигне човекът, възстановен по Божия образ.

Глава 59

Първият цар на Израил

Израил се управляваше от името и чрез авторитета на Бога. Делото на Мойсей, на седемдесетте старейшини, на управителите и съдиите бе просто да прилагат дадените от Бога закони. Те нямаха власт на законодатели над народа. Такова бе и продължи да бъде условието за съществуване на Израил като народ. От век на век Бог вдъхновяваше хора и ги изпращаше да поучават и упътват народа в прилагането на законите.

Господ предвиди, че Израил щеше да пожелае цар, но не се съгласи да промени принципите, върху които бе основана държавата. Царят биваше наместник на Всевишния. Бог трябваше да бъде признат като глава на народа, а законът Му - да се прилага като върховен закон на страната (виж забел. 11).

Когато първоначално се установиха в Ханаан, израилтяните признаваха принципите на теокрацията и народът процъфтяваше под управлението на Исус Навиев. Но нарастването на населението и общуването му с други народи доведоха до промяна. Народът прие много от обичаите на езическите си съседи и така пожертва до голяма степен своя особен свят характер. Постепенно загуби почитта си към Бога и престана да оценява честта да бъде Негов избран народ. Израилтяните бяха привлечени от външната помпозност и показ на езическите монарси и собствената им простота им омръзна. Между племената възникнаха ревност и омраза. Отслабваха ги вътрешни несъгласия. Постоянно изложен на нашествие от езическите си врагове, народът стигна дотам да вярва, че за да поддържа положението си сред народите, трябва да обедини племената си под едно силно централно управление. Отстъпили от послушанието към Божия закон, людете пожелаха да се освободят от управлението на Божествения си Монарх и така искането им за цар се разпространи из целия Израил.

От дните на Исус Навиев управлението никога не бе водено така мъдро и успешно, както чрез службата на Самуил. Божествено определен за тройната служба на съдия, пророк и свещеник, той работеше с неуморна и несебелюбива ревност за благоденствието на народа си, процъфтяващ под неговото ръководство. Редът бе възстановен и набожността се поощряваше, а духът на недоволство бе възпрян за известно време. Но с напредването на възрастта си пророкът бе принуден да сподели с други грижите на управлението и посочи за свои помощници синовете си. Докато Самуил продължи да изпълнява службата си в храма, младите мъже се

установиха във Вирсавее, близо до южната граница на страната, да раздават правда сред народа.

Самуил назначи на служба синовете си с пълното одобрение на народа, но те не се оказаха достойни за бащиния избор. Чрез Мойсей Господ бе дал особени наставления на народа Си: израилевите управители да постъпват справедливо, да отдават правото на вдовиците и сираците и да не приемат подкупи. Но синовете на Самуил "вземаха подкуп и извръщаха правосъдието". Не спазваха предписанията, които баща им се стараеше да им внуши. Не отразяваха неговия чист, неегоистичен живот. Отправеното към Илий предупреждение не бе повлияло ума на Самуил както трябваше. Той бе прекалено отстъпчив към синовете си и резултатът се прояви в техния характер и живот.

Нечестието на тези съдии причини голямо недоволство. То бе използвано за претекст да се ускори промяната, която отдавна бе тайно желана. "...всичките израилеви старейшини се събраха, та дойдоха при Самуила в Рама и му рекоха: "Ето, ти остаря и синовете ти не ходят в твоите пътища. Постави ни, прочее, цар, който да ни съди, както е у всичките народи" (виж 1 Царе 8-12 гл.). Случаите на злоупотреба сред народа не бяха докладвани на Самуил. Ако му бе известно непростимото поведение на синовете му, той щеше да ги отстрани незабавно. Но не това желаеха молителите. Самуил разбра, че истинските им подбуди бяха недоволството и гордостта и че искането им бе резултат от своеволно и решително намерение. Никакво оплакване не бе направено против Самуил. Всички признаха благочестието и мъдростта на неговото управление, но възрастният пророк прие претенцията им като упрек срещу него и като пряко усилие да бъде отстранен. Той обаче не разкри чувствата си, не изговори никакъв укор, а представи въпроса в молитва пред Господа и потърси съвет единствено от Него.

И Господ каза на Самуил: "Послушай гласа на людете за всичко, що ти говорят, защото не отхвърлиха тебе, но Мене отхвърлиха, за да не царувам над тях. Според всичките дела, които те са вършили от деня, когато съм ги извел от Египет дори до тоя ден, като са Ме оставяли и са служили на други богове, така правят и на тебе." Пророкът бе увещан да не се наскърбява и да не приема отношението на народа като насочено лично към него. Израилтяните проявиха неуважение не към него, а към авторитета на Бога, Който бе определил управителите на народа Си. Презиращите и отхвърлящите верния Божи слуга показват презрение не само към човека, а и към Господаря, Който го е изпратил. Божието слово, Неговите изобличения и съвети се омаловажават и Неговият авторитет се отхвърля.

Най-голямото процъфтяване на Израил бе в дните, когато той признаваше Йехова за свой Цар, когато Божиите закони и установеното от Него управление се

смятаха за по-превъзходни от тези на другите народи. За Господните заповеди Мойсей бе заявил на Израил: "...това е мъдростта ви и благоразумието ви пред очите на племената, които като чуят за всички тия повеления, ще рекат: "Ето, мъдри и разумни люде са тия на тоя велик народ" (Второз. 4:6). Но с отстъпването си от Божия закон евреите не можаха да станат такъв народ, какъвто Бог желаеше да ги направи. Тогава отдадоха на Божието управление всичките злини - резултат от собствения си грях и безразсъдност. Така напълно ги бе ослепил грехът.

Чрез пророците си Бог бе предсказал, че Израил ще бъде управляван от цар, но това не означаваше, че Той смята тази форма на управление за най-добрата или че отговаря на волята Му. Той допусна народът да следва собствения си избор, защото отказа да бъде воден от Неговия съвет. Осия заяви, че Бог им е дал цар в гнева Си (Осия 13:11). Когато хората избират да вървят по собствените си пътища, без да търсят съвет от Бога, или се противопоставят на откритата Му воля, Той често изпълнява желанията им, за да осъзнаят чрез последвалия горчив опит безразсъдството си и да се покаят за греха си. Човешката гордост и мъдрост ще се окажат опасен водач. Накрая ще се открие, че противните на Божията воля желания на сърцето са по-скоро проклятие, отколкото благословение.

Бог желаеше народът Му да признава единствено Него като свой законодател и източник на сила. Чувствайки зависимостта си от Бога, израилтяните щяха постоянно да бъдат привличани към Него. Те биха се издигнали и облагородили, както изискваше високата чест, към която бяха призвани - да бъдат Негов избран народ. Но ако на трона се поставеше човек, умовете на народа щяха да се отклонят от Бога. Израил щеше да се доверява повече на човешка сила, отколкото на Божествената, а грешките на царете му щяха да го подведат към грях и да го отделят от Бога.

Самуил бе посъветван да изпълни молбата на народа, но да го предупреди за Божието неодобрение, като оповести какъв ще бъде резултатът от поведението му. "Самуил, прочее, каза всичките Господни думи на людете, които искаха цар от него." Той вярно им изложи страданията, които щяха да ги налегнат и им показа контраста между такова състояние на гнет и сегашното им сравнително свободно и преуспяващо състояние. Царят им щеше да наподобява показността и разкоша на други монарси и за неговата издръжка върху тях и върху собствеността им щяха да бъдат наложени тежки данъци. Най-добрите им младежи щяха да бъдат призовавани за служба нему. Те щяха да карат неговите каляски, да му бъдат конници и вестоносци. Щяха да попълват редовете на армията и от тях щеше да се изисква да орат *неговите* ниви, да жънат *неговия* имот и да изработват бойни оръжия за *негова* служба. Дъщерите на Израил щяха да бъдат вземани за тъкачки и готвачки на

царското семейство. За да поддържа високото си положение, царят щеше да сложи ръка на най-добрите земи, дадени на народа от самия Йехова. Щеше да вземе най-добрите им слуги, а също и добитъка им, и да ги "употребява в своите работи". Освен всичко това царят щеше да изисква десятък от всичкия им приход, от печалбата от труда им или от продуктите на земята. "И вие ще му бъдете слуги - заключи пророкът. - В оня ден ще викате поради царя си, когото ще сте си избрали, но Господ няма да ви послуша в оня ден." Когато един монарх се възцари веднъж, колкото и тежки да им се виждаха неговите изисквания, те нямаше да могат да го свалят по собствено желание.

Но народът повтори отговора: "Не, но цар нека има над нас, за да бъдем и ние, както всичките народи. И нашият цар да ни съди и да ни предвожда, и да воюва в боевете ни."

"Както всичките народи". Израилтяните не осъзнаваха особената си привилегия и благословение да бъдат различни от другите народи. Бог ги бе отделил от всеки друг народ, за да ги направи Свое особено съкровище. Но независимо от тази висока чест, те усилено желаеха да следват примера на езичниците! И до днес съществува копнеж за съобразяване с постъпките и обичаите на света у наричащите се Божи народ. Като отстъпят от Господа, те се амбицират да спечелват придобивките и почестите на света. Християните постоянно се опитват да наподобят обичаите на хората, покланящи се на бога на този свят. Мнозина твърдят, че като обединят обичаите си със светските, биха упражнили по-силно влияние върху безбожните. Но така всички привърженици на този подход се отделят от Източника на силата си. Като приятели на света, те стават врагове на Бога. За земни почести израилтяните пожертваха неописуемо великата чест, която Бог им бе определил - да служат за хвала на призовалият ги от тъмнината в Своята чудесна светлина (1 Петрово 2:9).

С дълбока мъка Самуил слушаше думите на народа, но Господ му каза: "Послушай гласа им и постави им цар." Пророкът извърши своя дълг. Вярно представи предупреждението, но то бе отхвърлено. С натежало сърце той се оттегли от народа, за да се приготви за голямата промяна в управлението.

Изпълненият с чисто и неегоистично посвещение живот на Самуил бе постоянен упрек за служещите на себе си свещеници и старейшини и за гордото, похотливо общество на Израил. Въпреки че нямаха външен блясък и показност, делата му носеха небесен знак. Той бе почетен от Изкупителя на света, под чието ръководство управляваше еврейския народ. Но на народа бе омръзнало неговото благочестие и преданост. Людете презряха скромния му авторитет и го отхвърлиха, за да го заместят с човек, който да ги управлява като цар.

В характера на Самуил виждаме подобие на Христовия. Чистотата, отличаваща живота на нашия Спасител, предизвика гнева на Сатана. Животът Му трябваше да бъде светлина на света - той разкри скритото нечестие в сърцата на хората. Христовата святост предизвика най-ожесточени страсти в неискрените сърца на претендиращите, че са набожни. Христос не дойде с богатство, нито със земна слава, но делата, които извърши, показаха, че притежаваше по-велика сила от който и да е княз между хората. Евреите очакваха Месия да разкъса бремето на тиранина, но поддържаха греховете, навлекли им ярема на робството. Ако Христос бе покрил греховете им и възхвалил тяхното благочестие, биха го приели за свой Цар. Но те не желаеха да понесат смелите изобличения на пороците си. Презряха красотата на характера Му, в който царуваха доброжелателност, чистота и святост, в който нямаше никаква омраза, освен към греха. Така е било във всяка епоха на света. Светлината от небето осъжда всички, отказващи да вървят под нея. Когато ги изобличи примерът на хора, мразещи греха, лицемерите ще станат служители на Сатана, за да тормозят и преследват верните. “Но всички, които искат да живеят благочестиво в Христа Исуса, ще бъдат гонени” (2 Тимотей 3:12).

Макар монархическата форма на управление над Израил да бе предсказана в пророчеството, Бог Си запази правото да избере неговия цар. Евреите уважиха Божия авторитет поне в това, че оставиха избора изцяло на Йехова. Изборът падна върху Саул - син на Кис от Вениаминовото племе.

Личните качества на бъдещия монарх задоволяваха оная гордост на сърцето, подтикнала желанието за цар. “Между израилтяните нямаше човек по-красив от него” (1 Царе 9:2). Той имаше благородно и достойно поведение, бе в разцвета на живота, снажен и висок и изглеждаше роден да командва. Но с тази си външна привлекателност, Саул бе лишен от ония висши качества, съставляващи истинската мъдрост. В младостта си той не бе научен да контролира своите прибързани, необмислени страсти и никога не бе почувствал обновяващата сила на Божествената благодат.

Саул бе син на могъщ и богат началник, но в съгласие с простотата на ония времена, бе натоварен от баща си със скромните задължения на земеделец. Няколко животни на баща му се бяха изгубили из планините и Саул отиде с един слуга да ги търси. След три дни напразно търсене вече бяха недалеч от Рама - от дома на Самуил (виж забел. 12), когато слугата предложи да попитат пророка за липсващите животни. “Ето, в ръката ми се намира четвърт сребърен сикъл - каза той, - който ще дам на Божия човек, за да ни покаже пътя.” Това предложение съответстваше на обичая в тази епоха. Хората се отнасяха към човек с по-висш ранг или служба, правейки му малък подарък в израз на уважение.

Като наближиха града, срещнаха млади момичета, излезли да вадят вода, и ги попитаха за гледача. Отговориха му, че скоро ще започне религиозната служба - пророкът вече бил пристигнал и ще принесе жертва на "високото място", след което ще има жертвено угощение. Голяма промяна бе настъпила под управлението на Самуил. Когато най-напред Бог го призова, службите в светилището бяха презрени. "Човеците се отвращаваха от Господнята жертва" (1 Царе 2:17). Но сега по цялата страна се поддържаше поклонението на Бога и народът проявяваше интерес към религиозната служба. Тъй като нямаше служба в скинията, жертвите по това време се принасяха навсякъде, като за целта бяха избрани градовете на свещениците и левитите, при които народът прибягваше за наставление. Най-високите точки в тези градове бяха обикновено определяни като места за жертва и затова бяха наречени "високи места".

Пред портите на града Саул бе срещнат от самия пророк. Бог бе открил на Самуил, че по това време ще му се представи избраният цар на Израил. "И когато Самуил видя Саула, Господ му рече: "Ето човека, за когото ти говорих! Той ще началства над людете Ми."

На Сауловата молба: "Покажи ми, моля, где е къщата на гледача" Самуил отговори: "Аз съм гледачът." Уверявайки го, че загубените животни вече са намерени, той го увеща да остане, за да присъства на празника, като същевременно му намекна и за голямата чест, която го очакваше: "И към кого е всичкото желание на Израиля? Не е ли към тебе и към целия дом на баща ти?" Сърцето на слушателя радостно трепна от думите на пророка. Той можа да схване нещо от значението им, защото искането за цар поглъщаше интереса на целия народ. Но скромно подценявайки се, Саул отвърна: "Не съм ли аз вениаминец от най-малкото от израилевите племена? И не е ли семейството ми най-малко от всичките семейства на Вениаминовото племе? Защо, прочее, ми говориш по тоя начин?"

Самуил съпроводи пътника до мястото на събранието, където бяха градските големци. По наставление на пророка сред тях бе дадено почетно място на Саул и пред него бе поставен най-избраният дял от угощението. След службата Самуил заведе госта у дома си и тук в горницата, в разговор с него, му изложи великите принципи, върху които бе установено управлението на Израил. По този начин той се опита да го подготви в известна степен за високия му пост.

Когато рано на следващата сутрин Саул си тръгна, пророкът го придружи. Минаха през града и Самуил нареди на слугата да върви напред. Тогава каза на Саул да спре, за да получи изпратената му от Бога вест. "Тогава Самуил взе съда с миро, та го изля на главата му, целуна го и каза: "Не помаза ли те Господ за княз над наследството Си?" Като доказателство, че извършва това чрез Божествен авторитет,

той предсказа на Саул събитията, които щяха да му се случат по пътя към дома и го увери, че Божият Дух ще го подготви за предстоящия му пост. “Тогава ще дойде Господният Дух върху тебе, та ще пророкуваш... и ще се промениш в друг човек - каза пророкът. - А когато тия знамения дойдат на тебе, прави каквото случаят позволява, защото Бог е с тебе.”

Когато Саул тръгна по пътя си, всичко се случи така, както пророкът бе предсказал. Близо до границата на Вениамин му съобщиха, че загубените животни са намерени. В равнината Тавор срещна трима мъже, които отиваха на поклонение пред Бога във Ветил. Един от тях носеше три ярета за жертва, другият - три хляба, а третият - мех с вино за жертвеното угощение. Те поздравиха Саул по обичая и му дадоха два от трите хляба. В Гавая - неговия град - група пророци, връщащи се от “високото място”, пееха хвала на Бога под съпровод на псалтир, тъпанче, свирка и китара. Когато Саул се приближи до тях, Божият Дух го облада и той поде хвалебната им песен и пророкува с тях. Говори с такава лекота и мъдрост и се присъедини така ревностно към службата, че хората, които го познаваха, възкликнаха с удивление: “Що е станало на Кисовия син? И Саул ли е между пророците?”

Когато Саул се присъедини към поклонението на пророците, Святият Дух извърши голяма промяна в него. Светлината на Божествената чистота и святост проникна през мрака на естественото сърце. Той се видя пред Бога такъв, какъвто е, видя красотата на светостта. Сега бе призван да започне да воюва против греха и Сатана и можа да почувства, че в тази борба силата му трябваше да дойде изцяло от Бога. Спасителният план, който преди му изглеждаше неясен и несигурен, се откри пред разума му. Господ му даде смелост и мъдрост за високия пост. Разкри му се като Източник на сила и благодат и освети разбирането му за Божествените изисквания и за собствената му длъжност.

Помазването на Саул за цар стана без знанието на народа. Божият избор трябваше да се изяви публично чрез жребий. За тази цел Самуил призова народа в Масфа. Поднесена бе молитва за Божествено ръководство. След това се състоя тържествена церемония за хвърлянето на жребий. Събраното множество очакваше резултата в тишина. Последователно бяха определени племето, семейството и домочадието и тогава бе посочена избраната личност - Саул, синът на Кис. Но той не беше в събранието. Под тежестта на чувството за голямата отговорност, която щеше да падне върху него, той тайно се бе оттеглил настрана. Доведоха го при събранието и то оцени с гордост и задоволство, че той бе човек с царствено поведение и благороден вид, “по-висок от всичките люде от рамената си и нагоре”. Дори Самуил, когато го представи на събранието, възкликна: “Виждате ли онзи,

когото Господ избра, че няма подобен на него между всичките люде?" Огромното множество отговори с продължителен и силен вик на радост: "Да живее царят!"

Тогава Самуил изложи пред народа "как ще се реди царството", изтъквайки принципите, върху които трябваше да се основава монархическото управление и от които да се ръководи то. Царят не трябваше да е абсолютен монарх, а да упражнява властта си, подчинен на волята на Всевишния. Това обръщение бе записано в една книга, където бяха посочени прерогативите на царя и правата, и привилегиите на народа. Народът бе презрял предупреждението на Самуил, но въпреки това верният пророк, макар и принуден да изпълни неговите желания, още се опитваше, доколкото е възможно, да опази свободите му.

Макар че народът като цяло бе готов да признае Саул за свой цар, имаше и голяма опозиционна партия. Защото да се избере монарх от Вениамин - най-малкото от израилевите племена, като се пренебрегне и Юда, и Ефрем - най-силното и най-голямото племе - това бе обида, която те не можеха да преглътнат. Отказаха да признаят Саул и да му поднесат обичайните подаръци. Най-активните в искането за цар сега отказаха да приемат с благодарност посочения от Бога човек. Членовете на всяка фракция си имаха свой любимец, когото желаеха да видят на трона, а някои от водачите искаха тази почест за себе си. Завист и ревност пламнаха в сърцата на мнозина. Гордите и амбициозни стремежи доведоха до разочарование и недоволство.

При това състояние на нещата Саул не сметна за нужно да приеме царското достойнство. Той остави Самуил да ръководи управлението, както досега, и се върна в Гавая. Дотам го съпроводи с почести група хора, които виждаха Божествения избор в неговото посочване и бяха решили да го подкрепят. Но той не направи опит да поддържа със сила правото си на трона. У дома си, сред възвишенията на Вениамин, се зае спокойно със стопанските си дела, оставяйки изцяло на Бога утвърждаването на своя престол.

Скоро след като Саул бе посочен за цар, предвождани от своя цар Наас, амонците навлязоха в територията на племената източно от Йордан и заплашиха града Явис Галаад. Жителите на този град се опитаха да сключат мирен договор, като предложиха да им плащат данък. Жестокият амонски цар не пожела да се съгласи с тяхното предложение освен при едно условие - да избоде дясното око на всеки от тях, като по този начин ги направи вечни свидетели на своята сила.

Народът на обградения град помоли за седем дни отсрочка. Амонците се съгласиха, смятайки, че така ще придобият по-голяма почест от очакваната си победа. От Явис Галаад веднага изпратиха вестители да поискат помощ от племената на запад от Йордан. Те донесоха до Гавая вестта, която вся ужас

навсякъде. Когато вечерта се връщаше от полето с воловете си, Саул чу високия плач, изразяващ някакво голямо бедствие. Той каза: “Какво е на людете, та плачат?” Когато му разказаха срамната история, всичките му дремещи сили се надигнаха. “И взе два вола, и като ги наряза на части, прати ги по всичките предели на Израиля с вестители, за да кажат: “Който не излезе подир Саула и подир Самуила, така ще се направи на воловете му.”

Триста и тридесет хиляди души се събраха в равнината Везек под командването на Саул. Веднага изпратиха хора до обсадения град с уверението, че може да очакват помощ на другия ден, деня, в който трябваше да се предадат на амонците. С бърз нощен преход Саул пресече с армията си реката Йордан и пристигна при Явис преди “утринната стража”. Подобно на Гедеон той раздели войската си на три дружини и нападна лагера на амонците в този ранен час, когато, без да подозират опасността, бяха най-уязвими. В последвалата паника амонците се разбягаха и ги постигна голямо клане. “И оцелелите от тях се разпиляха дотолкоз, щото нито двама от тях не останаха заедно.”

Бързината и смелостта на Саул, както и сполучливото му предводителство на такава голяма армия, бяха качества, които израилевият народ желаеше да види в един монарх, за да може да съперничи на другите народи. Сега людете го поздравиха като свой цар. Те приписаха честта от победата на човешките сили, като забравиха, че без особеното Божие благословение всичките им усилия щяха да бъдат напразни. В ентусиазма си някои предложиха да предадат на смърт отказалите по-рано да признаят авторитета на Саул. Но царят се намеси: “Никой няма да бъде убит тоя ден, защото днес Господ извърши избавление в Израиля.” Тук Саул даде доказателство за настъпилата в характера му промяна. Вместо да приеме почитта върху себе си, той отдаде слава на Бога. Вместо желание за отмъщение изяви дух на съчувствие и прощение. Това е безпогрешно доказателство, че Божията благодат обитава в сърцето.

Сега Самуил предложи да се проведе народно събиране в Галгал, за да бъде царството на Саул публично признато. Това бе сторено. “...пожертваха примирителни жертви пред Господа; и Саул, и всичките израилеви мъже се развеселиха там твърде много.”

Галгал бе мястото на първия израилев стан в обещаната земя. Тук по Божествено нареждане Исус изправи стълб от дванадесет камъка за възпоменание на чудното преминаване през Йордан. Тук бе подновено обрязването. Тук пазиха първата Пасха след греха при Кадис и след пътуването из пустинята. Тук спря да пада манната. Тук Предводителят на Господните множества се разкри като военачалник на израилевите войски. От това място евреите тръгнаха на поход за

превземане на Ерихон и Гай. Тук Ахан получи наказание за греха си и тук бе сключен договорът с гаваонците - наказание за небрежността на Израил да поиска съвет от Бога. На тази равнина, свързана с толкова много вълнуващи спомени, застанаха Самуил и Саул и когато виковете, поздравяващи царя, отзвучаха, възрастният пророк изрече прощалните си думи като управител на народа.

"Ето - каза той, - послушах гласа ви за всичко, що ми казахте, и поставих цар над вас. И сега ето, царят ви предвожда, а аз съм стар и белокос... И обходата ми от младостта ми до днес е пред вас. Ето ме, свидетелствайте против мене пред Господа и пред помазаника Му - кому съм взел вола? Или кому съм взел осела? Или кого съм онеправдал? Кого съм притеснил? Или из ръката на кого съм взел подкуп, за да ослепя очите си с него, та да ви го върна?

В един глас народът отговори: "Не си ни онеправдал, нито си ни притеснил, нито си взел нещо от ръката на някого."

Самуил не се опитваше просто да оправдае собственото си поведение. Той предварително бе изявил принципите, от които трябваше да се ръководят и царят, и народът и желаеше да подкрепи думите си с тежестта на личния си пример. От детство той бе свързан с Божието дело и през целия си дълъг живот бе имал пред себе си една цел - Божията слава и най-висшето добро на Израил.

Преди да се надяват на успех, израилтяните трябваше да се покаят пред Бога. Вследствие на греха те бяха изгубили вярата си в Бога и представата си за Неговата сила и мъдрост да управлява народа - това погуби доверието им в способността Му да защитава Своето дело. Преди да могат да намерят истински мир, те трябваше да видят и да признаят точно този грях, за който бяха виновни. Бяха заявили, че целта им да пожелаят цар бе "нашият цар да ни съди и да ни предвожда, и да воюва в боевете ни". Самуил напомни историята на Израил от деня, когато Бог ги изведе от Египет. Йехова - Царят на царете - бе вървял пред тях и бе воювал в техните битки. Често греховете им ги предаваха под властта на неприятелите им, но веднага щом изоставяха злите си пътища, Божията милост им издигаше избавител. Господ изпрати Гедеон и Варак, "Ефтая и Самуила, та ви избави от ръката на неприятелите ви отвсякъде; и вие живяхте в безопасност". Но когато бяха заплашени от опасността, те бяха заявили: "Не, но цар да царува над нас, когато - според думите на пророка - Господ, вашият Бог, ви беше цар.

. . . . . .

Сега, прочее - продължи Самуил, - застанете, та вижте това велико дело, което Господ ще направи пред очите ви. Не е ли днес жетва на пшеницата? Ще призова Господа и Той ще прати гръмове и дъжд, за да познаете и видите, че злото, което направихте, като си поискахте цар, е голямо пред Господа. Тогава Самуил

призва Господа и Господ прати гръмове и дъжд през същия ден.” По време на пшеничната жетва през май или юни на изток не падаше никакъв дъжд. Небето бе безоблачно, а въздухът - ведър и мек. Затова силната буря през този сезон изпълни сърцата със страх. В смирение народът сега призна греха си - този грях, за който бе виновен. “Помоли се за слугите си на Господа, твоя Бог, за да не измрем. Защото върху всичките си грехове притурихме и това зло - да искаме за себе си цар.”

Самуил не остави народа в отчаяние, защото това щеше да попречи на всичките усилия за по-добър живот. Сатана желаеше да подведе израилтяните да смятат Бога за суров и непрощаващ, та по този начин да ги изложи на безброй изкушения. Бог е милостив и прощателен. Той винаги желае да показва благосклонност към народа Си, ако народът слуша гласа Му. “Не бойте се - бе вестта на Бога, предадена чрез Неговия слуга. - Вие наистина сторихте всичко това зло, но да се не отклоните, та да не следвате Господа, а служете Господу от все сърце. И да се не отклоните, защото тогава ще идете след суетностите, които не могат да ползват или да избавят, понеже са суетни. Защото Господ няма да остави людете Си...”

Самуил не спомена нищо за начина, по който людете бяха постъпили към него, не изказа недоволство за неблагодарността, с която те се отплатиха за целия му предан живот, а ги увери в своята неотклонна грижа за тях. “...да не даде Бог да съгреша на Господа, като престана да се моля за вас! Но ще ви уча добрия и правия път. Само бойте се от Господа и служете Му искрено от все сърце, защото помислете колко велики дела извърши Той за вас. Но ако следвате и струвате зло, тогава и вие, и царят ви ще погинете.”

Глава 60

Самонадеяността на Саул

След събранието в Галгал Саул разпусна войската, вдигнала се по негов призив да разбие амонците. Запази само 2000 души под свое командване в Масфа и други 1000 да придружават сина му Йонатан в Гавая. Това бе сериозна грешка. Войската бе изпълнена с надежда и смелост след скорошната победа и ако бе продължил да воюва срещу неприятелите на Израил, можеше да постигне значителен напредък в освобождаването на народа.

През това време войнствените им съседи, филистимците, не чакаха. След поражението си при Евен-Езер те все още продължаваха да владеят някои планински крепости в израилевата земя. Сега се установиха в самото сърце на страната. Със своите боеприпаси и снаряжение имаха голямо предимство пред Израил. През дългото си тиранично господство филистимците се бяха опитали да укрепят силата си, като забраняваха на израилтяните да упражняват занятието на ковачи, за да не си коват копия за война. След сключването на мира евреите все още прибягваха до филистимските гарнизони за железарска услуга. Завладяни от любов към удобството и от робския дух, породен от дългото потисничество, израилевите мъже до голяма степен бяха пренебрегнали снабдяването си с оръжия за война. Израилтяните можеха да си набавят използващите се тогава стрели, но между тях никой не притежаваше копие или сабя, освен Саул и синът му Йонатан (1 Царе 13:22).

През втората година от Сауловото царуване бе направен опит за покоряване на филистимците. Първото усилие направи Йонатан - синът на царя, който нападна и порази гарнизона им в Гава. Вбесени от това поражение, филистимците се приготвиха за бързо нападение срещу Израил. Сега Саул нареди из цялата земя да се прогласи с тръби война. Призова в Галгал всички воини, включително и племената отвъд Йордан. На този призив бе отговорено.

Филистимците бяха събрали в Михмас огромна войска - "тридесет хиляди колесници и шест хиляди конници и люде по множество като пясъка по морския бряг" (1 Царе 13:5). Когато тази вест стигна до Саул и до армията му в Галгал, народът се изплаши при мисълта за могъщата войска, срещу която трябваше да излезе на бой. Израилтяните не бяха подготвени да се срещнат с неприятеля и мнозина от тях бяха така ужасени, че дори се осмелиха да избягат. Някои преминаха Йордан, а други се скриха в пещери и ровове, и сред скалите, които изобилстваха в

тази област. С наближаването на битката броят на дезертиралите нарасна бързо. Воините, които не напуснаха редовете, се изпълниха с лошо предчувствие и ужас.

В началото, когато бе помазан за цар на Израил, Саул получи от Самуил изрични наставления какво поведение да следва в този момент. "...слез ти пред мене в Галгал - каза пророкът - и ето, аз ще сляза при тебе, за да принеса всеизгаряния и да пожертвам примирителни жертви; чакай седем дена, докато дойда при тебе и ти кажа що да сториш" (1 Царе 10:8).

Ден след ден Саул чакаше, но не направи решителни усилия да окуражи народа и да му вдъхне доверие в Бога. Преди посоченото от пророка време той напълно изгуби търпение и допусна изпитващите обстоятелства, които го обкръжаваха, да го обезсърчат. Вместо вярно да се постарае да подготви народа за службата, която щеше да извърши Самуил, той се отдаде на неверие и лоши предчувствия. Да се търси Бога чрез жертва, бе най-тържествено и важно дело и Бог изискваше народът Му да изследва сърцата си и да се покае за греховете си, за да приеме жертвата му и Неговите благословения да придружават усилията му да победи врага. Но Саул все повече губеше спокойствие и народът, вместо да се довери на Божията помощ, гледаше към него, когото бе избрал да го води и насочва в пътя.

Но Господ продължаваше да се грижи за людете и не ги предаде на бедствията, които щяха да ги постигнат, ако единствената им подкрепа бе крехката човешка ръка. Той ги постави натясно, за да се убедят колко е суетно да разчитат на човек и за да се обърнат към Него - единствения им Помощник. Времето за изпита на Саул бе дошло. Сега той трябваше да покаже дали ще разчита на Бога и ще очаква търпеливо Неговата заповед, разкривайки се като човек, на когото Бог можеше да се довери в моменти на изпитания в управлението над Своя народ, или ще бъде колеблив и недостоен за възложената му свята отговорност. Щеше ли царят, когото Израил избра, да се вслуша в Управителя на всички царе? Щеше ли да насочи вниманието на обезсърчените си войници към Този, у Когото е вечната сила и избавление?

С растящо нетърпение той очакваше пристигането на пророк Самуил и приписа на отсъствието му смущението, уплахата и дезертирането на своята армия. Определеното време дойде, но Божият човек не се появи веднага. Божието провидение забави слугата Си. Но неспокойният и импулсивен дух на Саул не желаеше повече да бъде ограничаван. Чувствайки, че трябва да направи нещо, за да надвие страховете на народа, той реши да събере войската на религиозна служба и с жертва да измоли Божествената помощ. Бог бе наредил само посветени за служба хора да изгарят жертви пред Него. Но Саул нареди: "Донесете тука при мене

всеизгарянето!" (виж 1 Царе 13 гл.) И както бе с броня и бойно копие, пристъпи до олтаря и принесе жертва пред Бога.

"И щом свърши принасянето на всеизгарянето, ето, Самуил дойде и Саул излезе да го посрещне и да го поздрави." Самуил веднага разбра, че Саул бе постъпил в противоречие с изричните му наставления. Господ бе говорил чрез пророка Си, че в този момент ще разкрие какво да стори Израил в тази криза. Ако Саул бе изпълнил условията, при които бе обещана Божествена помощ, Господ щеше чудно да избави Израил чрез малцината, останали верни на царя. Но Саул бе толкова доволен от себе си и от делото си, че излезе да срещне пророка със самочувствие на човек, който трябваше да бъде по-скоро похвален, а не упрекнат.

Лицето на Самуил изразяваше безпокойство и тревога. Но на въпроса му: "Що стори ти?" Саул представи извинения за дръзкото си дело. Той каза: "Понеже видях, че людете се разпръсваха от мене и че ти не дойде на определеното време, а филистимците се събираха в Михмас, затова си рекох: "Сега филистимците ще нападнат върху мене в Галгал, а пък аз не съм отправил молба към Господа; и тъй дръзнах и принесох всеизгарянето."

И Самуил каза на Саула: "Безумие си сторил ти, гдето не опази повелението, което Господ, твоят Бог, ти заповяда. Защото Господ щеше сега да утвърди царството ти над Израиля довека. Но сега царството ти няма да трае. Господ Си потърси човек според сърцето Си и него определи да бъде княз над людете Му... "Тогава Самуил стана, та отиде от Галгал в Гавая Вениаминова."

Израил или трябваше да престане да бъде Божи народ, или да се поддържа принципът, върху който бе изградена монархията и народът да бъде управляван чрез Божествена сила. Ако Израил искаше да бъде абсолютно притежание на Господа, ако човешката воля бе подчинена на Неговата воля, Той щеше да продължи да бъде управител на Израил. Докогато царят и народът продължаваха да постъпват като поданици на Бога, дотогава Той можеше да им бъде защита. Но в Израил не можеше да има успех монархия, която не поставя над всичко върховния авторитет на Бога.

Ако Саул се бе съобразил с Божиите изисквания в това време на тежка изпитня, Бог можеше да изпълни чрез него Своята воля. Неиздържаният изпит доказа, че е негоден да бъде представител на Бога пред своя народ. Той щеше да въведе Израил в заблуда. Собствената му воля, а не Божията, бе ръководещата го сила. Ако Саул бе верен, царството му щеше да се утвърди завинаги, но понеже падна, Божието намерение щеше да се изпълни чрез някой друг. Бе наложително управлението на Израил да се повери на човек, който да води народа според волята на Небето.

Ние не знаем какви велики интереси са поставени на карта, когато Бог ни изпитва. Единствената безопасност е в стриктното послушание към Божието слово. Всички обещания са дадени при условие на вяра и послушание, а несъобразяването с Неговите заповеди ни отнема богатите благословения на Писанията. Ние не трябва да следваме моментния подтик, нито да разчитаме на човешкото съждение, а да търсим откритата Божия воля и да вървим по нейната ясна заповед независимо от заобикалящите ни обстоятелства. Бог ще се погрижи за резултатите. Чрез изпълнение на Неговото Слово ние можем във време на тежък изпит да покажем пред хора и ангели, че Господ може да ни се довери в трудни моменти да изпълним волята Му, да почетем името Му и да благословим народа Му.

Саул си спечели Божието неодобрение, но въпреки това не пожела да смири сърцето си и да се покае. Той поиска да запълни липсата на истинска набожност с ревност във формите на религията. Саул не бе в неведение за разгрома на Израил, когато Офний и Финеес донесоха Божия ковчег в лагера. Но въпреки това той реши да изпрати хора да донесат свещения ковчег и да доведат придружаващия го свещеник. Надяваше се, че ако може по този начин да вдъхне доверие у народа, ще събере отново разпръснатата си армия да се сражава с филистимците. Пожела да мине без присъствието и подкрепата на Самуил и така да се освободи от неодобрителните критики и упреци на пророка.

Святият Дух бе даден на Саул, за да осветли разума и да смекчи сърцето му. Царят получи и вярно напътствие, и укор от Божия пророк. Но въпреки това колко голямо бе неговото своенравие! Историята на първия израилев цар е тъжен пример за силата на погрешните ранни навици. В младостта си Саул не обичаше Бога и не се боеше от Него и неговият буен дух, неподготвен от детството да се подчинява, бе винаги склонен да се разбунтува срещу Божествения авторитет. Който в младостта си е поддържал свято отношение към Божията воля и вярно е изпълнявал задълженията на своя пост, ще бъде подготвен за по-висша служба в по-късния си живот. Но не е възможно в продължение на години хората да извращават дадените им от Бога сили, а решат ли да се променят, да намерят тези сили свежи и свободни за напълно противоположно поведение.

Усилията на Саул да вдигне народа не престанаха. Намирайки войската си намалена на 600 души, той напусна Галгал и се оттегли в крепостта Гава, превзета по-рано от филистимците. Тази крепост бе от южната страна на дълбока и стръмна долина, няколко мили на север от Ерусалим. От северната страна на долината, в Михмас, бяха на стан филистимските войски, чиито дружини излизаха в различни посоки да опустошават страната.

Бог допусна да се стигне до криза, за да порицае извратеността на царя и да предаде на народа Си урок по смирение и вяра. Поради греха на Саул, който дръзна да принесе всеизгаряне, Господ не желаеше да му даде тази чест да победи филистимците. Йонатан - синът на царя, човек, боящ се от Бога, бе избран като инструмент за избавление на Израил. Движен от Божествен импулс, той предложи на своя оръженосец да навлязат тайно в лагера на неприятеля. "...негли Господ подейства за нас; защото нищо не пречи на Господа да спаси чрез мнозина или чрез малцина" (1 Царе 14 гл.).

Оръженосецът, също човек на вяра и молитва, го подкрепи. Двамата се измъкнаха от лагера тайно да не би някой да се противопостави на намерението им. Със сериозна молитва към Водача на бащите си те уговориха знак, според който да решат как да действат. Тогава, слизайки към стръмната теснина, разделяща двете армии, тихо се прокраднаха под сянката на скалата, почти скрити от възвишенията и хребетите на долината. Като приближиха крепостта на филистимците, те се откриха пред погледа на враговете си, които казаха подигравателно: "Ето, евреите излизат из дупките, гдето бяха се скрили" и им подвикнаха предизвикателно: "Качете се при нас и ще ви покажем нещо", което означаваше, че ще ги накажат за дързостта им. Това предизвикателство бе знакът, уговорен от Йонатан и неговия другар като доказателство, че Бог ще увенчае с успех начинанието им. Минавайки по тайна стръмна пътека, където филистимците не ги виждаха, войните се запътиха към върха на една скала, която бе почти непревземаема и не много добре пазена. Така влязоха в лагера на неприятеля и убиха без съпротива обзетите от изненада и ужас стражи.

Небесните ангели защитиха Йонатан и придружителя му, ангели се биха на тяхна страна и филистимците паднаха пред тях. Земята потрепери, сякаш приближаваше голямо множество конници и колесници. Йонатан разпозна знаците на Божествената помощ. Дори и филистимците разбраха, че Бог действаше за спасението на Израил. Голям страх изпълни множеството хора както тези на полето, така и тези в гарнизона. В смущението филистимците започнаха да се избиват помежду си, вземайки своите за неприятели.

Скоро в израилевия стан се чу звука от битката. Царските стражи докладваха, че сред филистимците настанало голямо смущение и броят им намалявал. Но не бе известно каква част от еврейската войска бе напуснала лагера. След издирване се установи, че не липсваше никой друг освен Йонатан и неговият оръженосец. Но като видя филистимците обърнати в бяг, Саул поведе войската си, за да се присъедини към нападателите. Дезертиралите евреи сега обърнаха оръжие против врага; големи множества също излязоха от скривалищата си и тъй като

филистимците бягаха объркани, армията на Саул предизвика сред тях ужасна бъркотия.

Решен да извлече възможно най-голяма полза от предимството си, царят прибързано забрани на войниците си да се хранят през целия ден, подсилвайки своята заповед с тържественото заклеване: “Проклет онзи, който вкуси храна до вечерта, докато отмъстя на неприятелите си.” Победата почти бе спечелена без знанието и участието му, но Саул се надяваше да си припише слава с окончателното унищожаване на победената армия. Заповедта му за въздържане от храна бе продиктувана от себелюбива амбиция. Тя показа, че царят бе безразличен към нуждите на народа си, щом са в противоречие с желанието му за себевъзвишаване. Потвърждаването на тази забрана с тържествена клетва показа, че Саул бе не само своеволен, но и непосветен. Самите думи на проклятието показват, че ревността на Саул бе условие за личната му изгода, а не за честта на Бога. Той заяви, че целта му бе не “Господ да си отмъсти на *Неговите* неприятели”, а *“аз* да отмъстя на *моите* неприятели”.

Забраната накара народа да престъпи Божията заповед. Тъй като цял ден бяха заети с битката, отмалели от глад, мъжете се нахвърлиха върху плячката веднага щом изминаха часовете на забраната и ядоха месо с кръвта в нарушение на закона, забраняващ да се яде кръв.

В деня на битката Йонатан не бе чул царската заповед и непреднамерено я наруши, като яде малко мед, минавайки през една гора. Вечерта Саул научи за това. Заявил бе, че нарушаването на заповедта му ще бъде наказано със смърт. И макар Йонатан да не бе виновен за умишлен грях, след като Бог по чуден начин опази живота му и действа за избавление чрез него, царят заяви, че присъдата трябва да се изпълни. Да пожали живота на сина си - това щеше да бъде признание от страна на Саул, че бе съгрешил с прибързаното заклеване. То щеше да накърни неговата гордост. “Така да направи Бог, да! И повече да притури! Непременно ще умреш, Йонатане” - бе ужасната му присъда.

Саул не можеше да твърди, че има честта на победител, но се надяваше да спечели почести за ревността си към светостта на клетвата. Дори с жертване на собствения си син желаеше да отпечата в умовете на своите поданици, че царският авторитет трябва да се тачи. Преди немного време в Галгал Саул дръзна да свещенодейства противно на Божията заповед. Изобличен от Самуил, той непреклонно се оправда. Сега, когато собствената му, макар и неразумна заповед, бе нарушена поради незнание, царят баща произнесе смъртна присъда против сина си.

Народът не допусна изпълнението на тази присъда. Дръзвайки да предизвикат царския гняв, людете заявиха: “Йонатан ли ще умре, който извърши

това велико избавление за Израиля? Да не даде Бог! Заклеваме се в живота на Господа: нито един косъм от главата му няма да падне на земята, защото той действа с Бога днес.” Гордият монарх не се осмели да се противопостави на единодушното решение и животът на Йонатан бе опазен.

Саул разбра, че синът му бе предпочетен пред него и от народа, и от Господа. Извършеното от Йонатан спасение бе суров упрек към своеволието на царя. Той предчувства, че проклетията ще се обърне против собствената му глава. Не продължи войната с филистимците, а се върна у дома си без настроение и изпълнен с недоволство.

Онзи, който с най-голяма готовност оправдава себе си в греха, често е най-суров съдия на другите. Мнозина подобно на Саул си докарват Божието неодобрение, но отхвърлят съвет и презират изобличение. Дори когато се убедят, че Господ не е с тях, отказват да видят в себе си причината за своите неприятности. Поддържат горд, високомерен дух, докато жестоко осъждат и сурово изобличават хора, по-добри от тях. Добре би било такива себевъзвеличаващи се съдии да размислят върху думите на Христос: “...с каквато съдба съдите, с такава ще ви съдят, и с каквато мярка мерите, с такава ще ви се мери” (Матей 7:2).

Често хора, опитващи се да се възвишават, биват доведени до положение, в което се разкрива истинският им характер. Така беше в случая със Саул. Собственото му поведение убеди народа, че царската чест и авторитет са му по-скъпи от справедливостта, милостта или човеколюбието. Така народът бе доведен да види грешката си, че отхвърли управлението, дадено му от Бога. Израилтяните бяха заменили благочестивия пророк, чиито молитви им бяха донасяли благословение, с един цар, който в сляпата си ревност се бе молил за проклятие над тях.

Ако израилтяните не се бяха намесили да спасят живота на Йонатан, освободителят им щеше да загине според царския декрет. С какви ли чувства на недоверие и опасения трябва да са били изпълнени при по-нататъшното водачество на Саул! Колко горчива трябва да е била мисълта, че самите те го бяха поставили на трона! Господ дълго търпи безпътството на хората и на всички дава възможност да видят греховете си и да не ги вършат. Но макар и да изглежда, че дава успех на онези, които пренебрегват волята Му и презират предупрежденията Му, когато часът дойде, Той със сигурност ще разкрие безразсъдството им.

Глава 61

Саул отхвърлен

В трудната ситуация при Галгал Саул не можа да издържи изпита на вярата и опозори службата си към Бога. Но грешките му все още не бяха непоправими и Господ искаше пак да му даде възможност да научи урока на непоколебима вяра в Неговото Слово и на послушание към заповедите Му.

Когато пророкът го изобличи в Галгал, Саул не видя големия грях в постъпката си. Той се почувства несправедливо упрекнат и се опита да оправдае своите действия, предлагайки извинения за грешката. Оттогава той нямаше много случаи за среща с пророка. Самуил обичаше Саул като свой син, докато Саул - дързък и буен по характер, почиташе високо пророка, но отхвърли изобличението му и оттогава, доколкото бе възможно, избягваше да го вижда.

Но Господ изпрати слугата Си с още една вест до Саул. Той все още можеше с послушание да докаже верността си към Бога и годността си да предвожда Израил. Самуил дойде при царя и му предаде Божието слово. За да осъзнае монархът колко е важно внимателно да спази заповедта, Самуил изрично му заяви, че говори по Божествено нареждане чрез същия авторитет, който призова Саул на трона. Пророкът каза: "Така каза Господ на Силите: "Забелязал съм онова, което стори Амалик на Израиля - как му се възпротиви на пътя, когато идеше от Египет. Иди сега, та порази Амалика, обречи на изтребление всичко, що има, и не го пожали, но избий мъж и жена, дете и бозайниче, говедо и овца, камила и осел" (виж 1 Царе 15 гл.). Амаличаните бяха първите, които воюваха с Израил в пустинята. За този грях, както и поради предизвикателството им към Бога и низкото им идолопоклонство, Господ бе произнесъл чрез Мойсей присъда над тях. По Божествено нареждане историята на жестокост спрямо Израил бе напомнена със заповедта: "...заличи спомена за Амалика изпод небето; да не забравиш!" (Второз. 25:19). Изпълнението на тази присъда се забави цели четиристотин години, но амаличаните не изоставиха греховете си. Господ знаеше, че ако му се удадеше възможност, този безбожен народ щеше да заличи от лицето на земята Божия народ и поклонението към Него. Сега бе дошло времето за изпълнение на така дълго отлаганата присъда.

Божието дълго търпение към неправедните ги одързостява в престъплението, но наказанието им ще бъде не по-малко сигурно и ужасно макар и дълго забавено. "Защото Господ ще стане както на хълма Ферасим, ще се разгневи както в долината Гаваон, за да извърши работата Си, пречудната Си работа и да изпълни делото Си,

удивителното Си дело" (Исая 28:21). Актът на наказанието е чужд на нашия милостив Бог. "Заклевам се в живота Си, казва Господ Йехова, не благоволя в смъртта на нечестивия, но да се върне нечестивият от пътя си и да живее" (Езекиил 33:11). Господ е "жалостив и милосерд, дълготърпелив, Който изобилва с милост и с вярност..., прощава беззаконие, престъпление и грях". Но "никак не обезвинява виновния" (Изх. 34:6, 7). Макар че не намира удоволствие в отмъщението, Той ще изпълни съда върху нарушителите на закона Си. Принуден е да стори това, за да предпази жителите на земята от окончателно погубване. За да спаси някои, Той трябва да отстрани закоравелите в греха. "Господ е дълготърпелив и велик в сила и никак няма да обезвини нечестивия" (Наум 1:3). С ужасни дела на правда Той ще защити авторитета на потъпкания Си закон. И самият факт на Неговото нежелание да приложи справедливостта свидетелства за неизмеримостта на греховете, които призовават Неговите съдби, и за суровостта на отплатата, очакваща престъпника.

Но макар и да наказа справедливо, Бог си спомни милостта Си. Амаличаните трябваше да бъдат унищожени, но кенейците, живеещи сред тях, бяха пощадени. Този народ, макар не напълно свободен от идолопоклонство, почиташе Бога и бе в приятелски отношения с Израил. От това племе бе братът на Сепфора, Мойсеевата жена, Овав, който бе придружил израилтяните в пътуването им през пустинята и им бе оказал ценна помощ със своето познаване на страната.

След поражението на филистимците при Михмас Саул воюва срещу Моав, Амон и Едом и срещу амаличаните и филистимците. Където и да насочеше своите войски, печелеше нови победи. Получил поръчение да тръгне срещу амаличаните, той веднага прогласи война. Към личния му авторитет се прибави и авторитетът на пророка и призовани от бойната тръба, израилтяните се събраха под неговото знаме. Този поход не трябваше да се предприема с мисъл за себепрослава. Израилтяните нито трябваше да приемат честта на победители, нито да вземат плячка от неприятелите си. Трябваше да воюват единствено заради послушанието си към Бога с цел да изпълнят Неговия съд над амаличаните. Бог възнамеряваше всички народи да видят съдбата на людете, опълчили се срещу Неговата власт, и унищожението им от евреите, които бяха презрели.

"И Саул порази амаличаните от Евила до прохода на Сур срещу Египет. И хвана жив амаличкия цар Агаг, а изтреби всичките люде с острото на ножа. Саул обаче и людете пощадиха Агага и по-добрите от овците и от говедата, и от угоените, и агнетата, и всичко, което беше добро, и не искаха да ги обрекат на изтребление. Но всичко, което беше изхабено и нямаше стойност, него изтребиха."

Победата над амаличаните бе най-блестящата, спечелена някога от Саул, и тя разпали в сърцето му гордостта - неговата голяма слабост. Божествената заповед,

предала Божиите врагове на пълно унищожение, бе изпълнена само отчасти. Обхванат от силно желание да прослави честта на победното си връщане, като доведе пленения цар, Саул дръзна да постъпи по обичая на околните народи и пощади Агаг - жестокия и войнствен цар на амаличаните. Народът си запази най-доброто от стадата, чердите и товарния добитък, оправдавайки греха си, че запазвал добитъка, за да го принесе в жертва на Господа. Обаче намерението му беше тези животни просто да заместят собствения му добитък.

Сега Саул бе подложен на последния си изпит. Дръзкото му пренебрегване на Божията воля показа неговото решение да управлява като независим монарх. То бе доказателство, че не можеше да му бъде поверена царската власт като пълномощник на Господа. Докато Саул и войската му се завръщаха към къщи радостни от победата, в дома на пророк Самуил владееше дълбока мъка. Той получи вест от Господа, осъждаща поведението на царя. “Разкаях се, гдето поставих Саула цар, понеже той се отвърна от да Ме следва и не извърши повеленията Ми.” Пророкът дълбоко скърбеше за поведението на бунтовния цар. Плака и се моли през цялата нощ да се отмени ужасната присъда.

Божието разкаяние не е като човешкото. “...Силният Израилев няма да излъже, нито да се разкае; защото Той не е човек, та да се разкайва” (1 Царе 15:11, 29). Покаянието на човека представлява промяна на мисленето, а Божието разкаяние - промяна на обстоятелствата и връзките. Човек може да промени отношението си към Бога. Той може или да се съобрази с условията, при които да има Божията благосклонност или да се постави чрез собствените си постъпки извън тези благоприятни условия. Но Господ е същият “вчера, днес и довека” (Евр. 13:8). Непослушанието на Саул промени отношението му към Бога, но условията за приемане от Бога не бяха променени - Божиите изисквания си оставаха същите, защото в Него “няма изменение или сянка от промяна” (Яков 1:17).

С тлеещо от болка сърце пророкът тръгна следващата сутрин да се срещне с провинения цар. Самуил таеше надежда, че като разсъди, Саул може да осъзнае греха си и с покаяние и смирение отново да придобие Божественото благоволение. Но когато е направена първата стъпка по пътя на престъплението, следващата става още по-лесна. Саул, покварен от непослушанието си, посрещна Самуил с лъжа на уста. Той възкликна: “Благословен да си от Господа! Изпълних Господнята заповед.”

Звуците, стигнали до ушите на пророка, опровергаваха думите на непослушния цар. На прекия въпрос: “Що значи тогава това блеене на овци в ушите ми и тоя рев на говеда, що слушам?”, Саул отговори: “От амаличаните ги докараха; защото людете пощадиха по-добрите от овците и от говедата, за да пожертват на

Господа, твоя Бог; а другите обрекохме на изтребление.” Народът бе послушал наставленията на царя си, който сега го обвини, за да защити греха на своето непослушание.

Вестта за отхвърлянето на Саул донесе неописуема скръб на Самуиловото сърце. Той трябваше да разкрие греха пред цялата израилева армия, изпълнена с гордост и радост от победата, която приписваше на смелостта и предводителството на своя цар. Саул не бе сътрудничил на Бога, за да постигне успеха на Израил при тази битка. Затова като видя доказателствата за бунта му, пророкът се изпълни с недоволство, че така високо почетеният от Бога е престъпил заповедите на Небето и е въвел Израил в грях. Царят не можа да измами Самуил с извъртането си. Със смесица от скръб и неодобрение Самуил заяви: “Почакай и ще ти известя какво ми говори Господ нощес... Когато ти беше малък пред собствените си очи, не стана ли глава на израилевите племена? Господ те помаза цар над Израиля.” Той повтори заповедта на Господа относно Амалик и попита каква е причината за непослушанието на царя.

Саул продължи да се самооправдава: “Да! Послушах Господния глас и отидох в пътя, по който Господ ме изпрати, и доведох амаличкия цар Агаг, а амаличаните обрекох на изтребление. Но людете взеха от користите овци и говеда - по-добрите от обречените неща, за да пожертват на Господа, твоя Бог, в Галгал.”

Суровите и тържествени думи на пророка пометоха купчината лъжи и произнесоха неотменимата присъда: “Всеизгаряният и жертвите угодни ли са тъй Господу, както слушането Господния глас? Ето, послушанието е по-приемливо от жертвата и покорността - от тлъстината на овни. Защото непокорността е като греха на чародейството и упорството като нечестието и идолопоклонството. Понеже ти отхвърли словото на Господа, то и Той отхвърли тебе да не си цар.”

Като чу тази страшна присъда, царят извика: “Съгреших, защото престъпих Господнето повеление и твоите думи, понеже се убоях от людете и послушах техния глас.” Ужасен от това, че пророкът го отхвърли, Саул призна вината си, която упорито отказваше да признае досега, но продължи да обвинява народа, че съгрешил поради страх от него.

Не скръб поради греха, а страх от наказанието подтикна израилевия цар да умолява Самуил: “...прости, моля, съгрешението ми и върни се с мене, за да се поклоня Господу.” Ако се бе покаял истински, Саул щеше да направи публично признание за греха си. Но преди всичко тревогата му бе свързана със стремежа да запази авторитета си и предаността на народа. Той желаеше Самуиловото присъствие, за да укрепи личното си влияние върху народа.

“Няма да се върна с тебе, защото ти отхвърли Господнето слово и Господ отхвърли тебе да не бъдеш цар над Израиля” - бе отговорът на пророка. Когато Самуил си тръгна, изпълненият със смъртен страх цар хвана полата на мантията му, но тя се скъса в ръцете му. Тогава пророкът заяви: “Господ откъсна днес израилевото царство от тебе и го даде на един твой ближен, който е по-добър от тебе.”

Саул се разтревожи повече от Самуиловото, отколкото от Божието неодобрение. Знаеше, че народът има по-голямо доверие в пророка, отколкото в него. Ако сега за цар бъдеше помазан някой друг, чувстваше, че ще бъде невъзможно да задържи авторитета си. Боеше се от незабавен бунт, ако Самуил го изоставеше напълно. Помоли пророка да го почете пред старейшините и пред народа, като публично участва заедно с него в религиозна служба. По Божествено нареждане Самуил склони да изпълни молбата на царя, за да не даде повод за вдигане на бунт, но на службата бе само безмълвен свидетел.

Сега се налагаше да се извърши суров и ужасен акт на справедливост. Самуил трябваше публично да защити Божията чест и да изобличи поведението на Саул. Той нареди да му доведат царя на амаличаните. От всички, паднали под сабята на Израил, Агаг бе най-виновен и най-безмилостен. Той мразеше Божия народ и се стараеше да го унищожи, а най-силно бе влиянието му в подкрепа на идолопоклонството. Дойде по заповедта на пророка, поласкан от разминалата му се смъртна опасност. Самуил заяви: “Както мечът ти е обезчадил жени, така и твоята майка ще се обезчади между жените. И Самуил съсече Агага пред Господа в Галгал.” После отиде у дома си в Рама, а Саул се върна в Гавая. След този случай пророкът и царят не се видяха никога вече.

Когато бе призован на трона, Саул имаше скромно мнение за способностите си и желаеше да бъде напътстван. Липсваха му знания и опит и имаше сериозни слабости в характера си. Но Господ му даде Святия Дух за водач и помощник, даде му пост, където да развие необходимите за управител на Израил качества. Ако бе останал смирен да търси постоянно ръководството на Божията мъдрост, щеше да е способен с успех и чест да изпълнява задълженията на високия си пост. Под влияние на Божествената благодат всяко добро качество щеше да укрепне, докато злите му наклонности щяха да изгубят силата си. Това дело Господ възнамерява да извърши за всички, които му се посветят. Мнозина са призовани на постове в Неговото дело, защото имат скромен и поддаващ се на поучение дух. Провидението на Бога ги поставя на места, където могат да се учат от Него. Той ще им разкрие недостатъците на собствения им характер и на всички търсещи помощта Му ще даде сила да поправят грешките си.

Саул дръзна да възвишава себе си и обезслави Бога с неверието и непослушанието си. Когато най-напред бе призован на трона, бе скромен и не се уповаваше на себе си, но успехът го направи самоуверен. Първата победа през годините на царуване разпали гордостта на сърцето му, която бе най-голямата опасност за него. Смелостта и военното му умение, показани в избавянето на Явис Галаад, събудиха ентусиазма на целия народ. Израилтяните почетоха царя си, забравяйки, че той бе само изпълнител, човек, чрез когото Бог действаше; и макар Саул най-напред да приписа славата на Бога, след това я присвои за себе си. Той пренебрегна зависимостта си от Бога и в сърцето си отстъпи от Него. Така се приготви пътят за греха му - да дръзне и да принесе жертва в Галгал. Същата сляпа самоувереност го накара да отхвърли укора на Самуил. Саул признаваше, че Самуил бе изпратен от Бога пророк, затова трябваше да приеме изобличението му, макар че не можеше сам да види грешката си. Ако желаеше да види и признае греха си, тази горчива опитност щеше да го направи по-внимателен в бъдеще.

Ако тогава Господ напълно се бе оттеглил от Саул, нямаше да му говори отново чрез пророка си, поучавайки го да извърши определено дело, за да поправи миналите си грешки. Когато човек, изповядващ, че е Божие чадо, е безгрижен в изпълнението на Господнята воля и по този начин - с липсата на почтителност и с небрежността си към Господните наредби влияе върху другите, грешките му все още могат да се обърнат в победи, ако приеме разобличението с истинска скромност на душата и се обърне към Бога със смирение и вяра. Смирението след поражение често се оказва благословение - то ни посочва нашата собствена неспособност да вършим волята на Бога без Неговата помощ.

Когато обърна гръб на изпратеното му чрез Божия Свят Дух неодобрение, Саул продължи упорито да се самооправдава и отхвърли единственото средство, чрез което Бог можеше да действа, за да го спаси от самия него. Той доброволно се отдели от Бога. Не можеше да получи Божествена помощ или ръководство, докато не се върнеше при Него, признавайки греха си.

В Галгал Саул даде вид, че е много съзнателен, когато пред израилевата армия принесе жертва на Бога. Но набожността му не бе истинска. Религиозната служба, извършена в пряко противоречие с Божията заповед, само отслаби ръцете на Саул - откъсна го от помощта, която Бог така желаеше да му даде.

В похода срещу амаличаните Саул сметна, че бе изпълнил съществото от Божията заповед, но на Господа не бе угодно частичното послушание. Бог не желаеше да се пренебрегне заповедта Му макар и с такова похвално основание. Той не е дал на човеците свободата да отстъпват от Неговите изисквания. Заявил е на Израил: “Да не правите никак... всеки, каквото му се вижда за добро... Внимавай и

слушай всички тия думи, които ти заповядвам...” (Второз. 12:8, 28). Когато решаваме да предприемем нещо, не трябва да питаме какво зло ще последва, а дали е по волята на Бога. “Има път, който се вижда прав на човека, но краят му е пътища към смърт” (Пр. 14:12).

“...послушанието е по-приемливо от жертвата...” Жертвоприношенията сами по себе си нямаха никаква стойност в Божиите очи. Те бяха предназначени да изразят покаянието за греха и вярата на приносителя в Христос, както и обещание за бъдещо послушание към Божия закон. Но без покаяние, вяра и послушно сърце жертвите нямаха стойност. Саул пряко наруши Божията заповед, като реши да принесе жертви от това, което Бог бе предал на изтребление. Той показа открито презрение към Божествения авторитет. Службата щеше да бъде оскърбление за Небето. Но въпреки че пред нас е разкрит греха на Саул и неговия резултат, колко много хора не престават да следват подобно поведение! Отказват да повярват и да се подчинят на Господните изисквания, а продължават да отдават на Господа формална религиозна служба. Божият Дух не откликва на такава служба. Колкото и ревностно хората да съблюдават религиозните си церемонии, Господ не може да ги приеме, ако упорстват умишлено да нарушават една от заповедите Му.

“Защото непокорността е като греха на чародейството и упорството като нечестието и идолопоклонството.” Бунтът води началото си от Сатана и всеки бунтовник против Бога е пряко повлиян от него. Противещите се на Божието управление са се съюзили с най-стария отстъпник. Той ще употреби силата и умението си да плени сетивата им и да заблуди разсъдъка им. Ще направи всичко да изглежда във фалшива светлина. Както първите ни родители, всички, попаднали под неговото омайващо заклинание, виждат, че от престъплението идват само най-големи благословения.

Не може да се даде по-силно доказателство за измамната сила на Сатана от факта, че мнозина така подведени от него се самозалъгват, вярвайки, че служат на Бога. Когато се разбунтуваха против авторитета на Мойсей, Корей, Датан и Авирон смятаха, че се противопоставят единствено на човека водач, на човек като тях и повярваха, че наистина извършват Божия служба. Но отхвърляйки Божия избран инструмент, те отхвърлиха Христос, оскърбиха Божия Дух. Така в Христовите дни еврейските книжници и старейшини, които изповядваха голяма ревност за Божията чест, разпънаха Неговия Син. Същият дух ще има в сърцата на всички, които сами решават да следват собствената си воля, противопоставяйки се на Божията.

Саул бе получил най-ясно доказателство, че Самуил бе вдъхновен от Бога. Неговата дързост да пренебрегне предадената му чрез пророка Божия заповед противоречи на разума и на здравия разсъдък. Фаталната му дързост трябва да се

припише на сатанинското омайване. Саул бе показал голямо старание да потисне идолопоклонството и магьосничеството. Но чрез непослушанието си към Божествената заповед бе движен от същия дух на противопоставяне срещу Бога. Той бе наистина вдъхновяван от Сатана като извършващите чародейство. Когато бе изобличен, царят прибави към бунта си упоритост. Дори откритото му присъединяване към идолопоклонниците нямаше по-силно да оскърби Божия Дух.

Опасна стъпка е да се смятат за нищожни изобличенията и предупрежденията на Божието слово или на Неговия Дух. Мнозина подобно на Саул се отдават на изкушенията, докато бъдат заслепени за истинския характер на греха. Те се самозалъгват, че имат предвид някаква добра цел и че не вършат грях, като отстъпват от Господните изисквания. Така презират Духа на благодатта, докато престанат да чуват гласа му и биват оставени на измамите, които са си избрали.

В лицето на Саул Бог бе дал на израилтяните цар по сърцето им, както каза Самуил, когато потвърди установяването на царството в Галгал: "...ето царя, *когото избрахте, когото искахте!"* (1 Царе 12:13). Саул бе личен наглед, с благородна осанка и с княжеско държание - видът му отговаряше на техните представи за царско достойнство, а смелостта и способността му на военачалник бяха качествата, които те смятаха за най-подходящи да всяват респект и почит у другите народи. Малко ги бе грижа, че царят им не притежаваше онези висши качества, които единствени биха го направили способен да управлява справедливо и безпристрастно. Не потърсиха човек с истински благороден характер, който да обича Бога и да се бои от Него. Не потърсиха съвет от Бога с какви качества трябва да се отличава техният цар, за да запази особения им, свят характер на Негов избран народ. Не потърсиха Божия път, а следваха собствените си пътища. Затова Бог им даде такъв цар, какъвто желаеха, чийто характер бе отражение на техния. Сърцата им не се подчиняваха на Бога и царят им също бе непокорен на Божията благодат. Под управлението му те щяха да придобият необходимия горчив опит, за да видят грешката си и да се върнат към единение с Бога.

Но като повери на Саул отговорността за царството, Господ не го остави сам. Той направи святия Си Дух да го обладае, за да му разкрие собствената му слабост и нужда от Божествена благодат. И ако Саул се бе уповал на Бога, Бог щеше да бъде с него. Докато волята му бе управлявана от Божията воля, докато се поддаваше на дисциплината на Неговия свят Дух, Бог можеше да увенчае усилията му с успех. Но когато Саул предпочете да действа независимо от Господа, Той не можеше повече да бъде негов водач и бе принуден да го отстрани. Тогава призва на трона "човек според сърцето Си" (1 Царе 13:14). Не човек с безгрешен характер, а човек, който, вместо на себе си, щеше да се доверява на Бога и да бъде воден от

Неговия Дух; който и да съгреши, щеше да се покори на разобличението и поправлението.

Глава 62

Помазването на Давид

Повече от хиляда години преди детето Исус да се роди в яслите и мъдреците от Изток да му се поклонят, на няколко мили южно от Ерусалим, в "града на великия Цар" Витлеем, се роди Давид - синът на Есей. Столетия преди идването на Спасителя, в зората на своето юношество, Давид пасеше стадата си по хълмовете около Витлеем. Обикновеното пастирче пееше песни, които само бе съчинило и музиката на арфата му бе приятен съпровод към мелодията на ясния му юношески глас. Господ бе избрал Давид и чрез самотния живот край неговото стадо го подготвяше за делото, което възнамеряваше да му повери в идните години.

Макар Давид да живееше уединен пастирски живот, Господ Бог говори за него на пророк Самуил: "Господ каза на Самуила: "Докога ще плачеш за Саула, тъй като Аз съм го отхвърлил да не царува над Израиля? Напълни рога си с миро, та иди; Аз те изпращам при витлеемеца Есей, защото си промислих цар измежду неговите синове... Вземи със себе си юница и речи: "Дойдох да пожертвам Господу"; и покани Есея на жертвата, тогава Аз ще ти покажа какво да правиш; и ще ми помажеш, когото ти посоча по име." И Самуил стори, каквото Господ каза, и дойде във Витлеем. А градските старейшини го посрещнаха разтреперани и рекоха: "С мир ли идеш?" И той рече: "С мир!" (виж 1 Царе 16 гл.). Старейшините приеха поканата за жертвата, а Самуил покани и Есей със синовете му. Олтарят бе издигнат и жертвата - готова. Цялото домочадие на Есей бе тук с изключение на Давид - най-малкия син, който бе оставен да пази овцете, тъй като не бе безопасно да се оставят без наблюдение.

Когато жертвоприношението свърши, преди да започне угощението, Самуил започна пророческия си преглед на Есеевите синове. Те имаха благородна външност. Елиав бе най-големият и повече от другите приличаше на Саул по ръст и красота. Приятните му черти и доброто му телосложение привлякоха вниманието на пророка. Като гледаше княжеските му обноски, Самуил си помисли: "Несъмнено пред Господа е помазаникът Му" и зачака Божествено одобрение, за да го помаже. Но Йехова не гледа външния вид. Елиав не се боеше от Господа. Ако бе призван на трона, щеше да бъде горд и тираничен управител. Господнето слово към Самуил бе: "Не гледай на лицето му, нито на високия му ръст, понеже съм го отхвърлил. Защото не е както гледа човек, понеже човек гледа на лице, а Господ гледа на сърце." Никаква външна красота не можеше да препоръча душата пред Бога. Мъдростта и съвършенството, развити в характера и поведението, изразяват

истинската красота на човека. Вътрешното достойнство и съвършенството на сърцето определят нашето приемане от Господа на Силите. Колко дълбоко трябва да осъзнаем тази истина за преценката на другите, а и на себе си! От грешката на Самуил можем да научим колко суетно е едно заключение, направено според красотата на лицето и благородството на фигурата. Можем да видим колко неспособна е човешката мъдрост да разбере тайните на сърцето и да проникне в Божиите съвети без особено просветление от Небето. Мислите и пътищата на Бога за Неговите творения са недостъпни за ограничения ни ум. Но можем да бъдем сигурни, че ако подчинят волята си на Бога, Неговите чада ще бъдат доведени да заемат най-подходящото място, за което са подготвени, и ще бъдат направени способни да изпълнят точно определеното дело, поверено в ръцете им. Така Божиите планове за благословение не ще бъдат осуетени от извратеността на човека.

Елиав и шестте братя, които присъстваха на службата, преминаха пред погледа на Самуил, но нито един от тях Господ не посочи за Свой избраник. Мъчително напрегнат, Самуил видя и последния младеж. Объркан и озадачен, пророкът попита Есей: “Присъстват ли тук всичките ти чада?” Бащата отвърна: “Остава още най-младият и ето, пасе овцете.” Самуил нареди и той да бъде доведен: “Защото няма да седнем около трапезата, догде не дойде тук.”

Самотното овчарче се изненада от неочакваната покана на вестителя, който му съобщи, че дошлият във Витлеем пророк изпратил да го повикат. Чудеше се защо пророкът и съдията на Израил бе пожелал да го види, но се подчини на призива, без да се бави: “И той беше рус, с хубави очи и красив наглед.” Когато Самуил съзря изпълнен със задоволство стройното, мъжествено, скромно овчарче, гласът на Господа проговори на пророка: “Стани, помажи го, защото той е.” Давид бе доказал, че е смел и верен в скромната си служба на овчарче и сега Бог го бе избрал за предводител на Неговия народ. “Тогава Самуил взе рога с мирото, та го помаза всред братята му; и Господният Дух дойде със сила на Давида от същия ден и после.” Пророкът изпълни възложената му задача и с успокоено сърце се върна в Рама.

Самуил не оповести дори на Есеевото семейство каква бе поръчката му и церемонията за помазването на Давид бе извършена тайно. Това бе намек към младежа за очакващата го висока чест. Във всички различни преживявания и опасности на идващите години съзнанието за случилото се щеше да го вдъхновява да бъде верен към Божието намерение, което трябваше да се изпълни чрез неговия живот.

Голямата чест, поверена на Давид, не стана повод да се главозамае. Независимо от високия пост, който трябваше да заеме, той скромно продължи занятието си, изчакващ с признателност развитието на Господните планове в угодното на Него време и по угодния Нему начин. Смирено и скромно, както преди помазването си, пастирчето се върна на хълмовете и продължи грижовно да бди над стадата си. Но с ново вдъхновение измисляше мелодиите си и свиреше на своята арфа. Пред него се простираше богат и разнообразен пейзаж, изпълнен с красота. Лози с натежали гроздове блестяха на слънцето. Горските дървета със свежата си зеленина се полюляваха от бриза. Давид видя слънцето да плува по небето като младоженец, излизащ от стаята си, и да се радва като силен мъж, тичащ в надбягване. Острите върхове на хълмовете стигаха небето. В далечината се издигаха голите скали на Моавската планина. Над всичко се простираше нежната синева на небесната арка, а отвъд бе Бог. Той не можеше да се види, но делата Му бяха изпълнени с възхвала за Него. Светилото на деня, позлатявайки гори и планини, поля и потоци, отвеждаше ума на юношата да види Отца на светлините, Автора на всеки добър и съвършен дар. Всекидневно откривайки характера и величието на своя Създател, поетичното сърце на юношата се изпълваше с преклонение и радост. Като размишляваше за Бога и за Неговите творения, способностите на Давидовия ум и на сърцето му се развиваха и укрепваха за делото на бъдещия му живот. Всеки ден той встъпваше във все по-близко общение с Бога. Умът му постоянно вникваше в нови дълбочини, нови теми вдъхновяваха песента му и събуждаха музиката на неговата арфа. Богатият му мелодичен глас изпълваше въздуха и отекваше по хълмовете, сякаш откликваше на радостните ангелски песни в небето.

Кой може да измери резултатите от тези години на тежък труд и скитане сред самотните хълмове? Общуването с природата и с Бога, грижата за стадото, опасностите и избавленията, мъките и радостите на скромния му дял трябваше не само да оформят характера на Давид и да повлияят върху бъдещия му живот, но и във всички бъдещи векове псалмите на сладкия израилев певец щяха да разпалват любов и вяра в сърцата на Божия народ, довеждайки го по-близо до винаги изпълненото с любов сърце на Този, Който дарява живот на всички Свои творения.

В красотата и силата на ранното си мъжество Давид се подготвяше да заеме висок пост наред с най-благородните на земята. Той използваше талантите си като скъпоценни дарове от Бога, за да издигне славата на Божествения Дарител. Възможността да съзерцава и разсъждава го обогати с оная мъдрост и благочестие, които го направиха възлюбен от Бога и от ангелите. Когато наблюдаваше съвършенството на своя Създател, пред душата му се разкриваха по-ясни представи за Бога. Непонятните неща му се изясняваха, трудностите се облекчаваха,

смущенията се изглаждаха и всеки нов лъч светлина извикваше нови изблици на възторг и благозвучни химни в прослава на Бога и Изкупителя. Любовта, която го движеше, скърбите, които го тревожеха, победите, които го придружаваха - всичко това бяха теми за дълбок размисъл. И неговото сърце, виждайки Божията любов във всеки промисъл за живота му, преливаше от още по-силно преклонение и благодарност. Гласът му звънеше с още по-възвишена радост и пастирчето преминаваше от знание към знание, защото Божият Дух бе в него.

Глава 63

Давид и Голиат

Когато цар Саул осъзна, че бе отхвърлен от Бога и почувства силата на упрека, който пророкът бе отправил към него, завладя го негодувание и горчиво отчаяние. Не истинско покаяние сведе гордата глава на царя. Саул нямаше ясна представа за оскърбителния характер на греха си и не се зае да реформира живота си, а непрестанно размишляваше върху отнемането на израилевия трон от него и от потомството му, което смяташе за Божия несправедливост. Умът му винаги бе зает с очакване на унищожението, което бе докарал на дома си. Мислеше, че със смелостта, показана в битките с враговете, трябва да заличи греха на непослушанието си. Не прие с кротост Божието наказание, а надигнатият му дух се разяряваше, докато стигна границата, отвъд която бе изгубването на разсъдъка. Придворните му го посъветваха да потърси услугите на умел музикант с надежда успокоителните мелодии на приятен инструмент да смирят тревожния му дух. По Божие провидение пред царя бе доведен Давид като умел изпълнител на арфа. Неговите възвишени и вдъхновени от Небето мелодии донесоха желания ефект. Мрачната меланхолия, обхванала като тъмен облак ума на Саул, бе прогонена.

Когато услугите му не бяха нужни в двореца на Саул, Давид се връщаше при стадата си сред хълмовете и продължаваше да поддържа простотата на духа и поведението си. Когато бе нужно, го викаха да служи пред царя, за да успокоява ума на разтревожения монарх, докато злият дух се оттегли от него. Но макар Саул да изразяваше задоволството си от Давид и от музиката му, младият пастир напускаше царския дом с чувство на облекчение и радост, за да отиде на полето и по хълмовете със стадото си.

Давид все повече придобиваше благоволението на Бога и на хората. Той бе напътстван в Господния път и сега посвети сърцето си още по-пълно отвсякога да върши Божията воля. Вече имаше нови теми за размисъл. Бе в двореца на царя и видя отговорностите на царството. Откри някои от изкушенията, които тревожеха душата на Саул и вникна в някои от тайните на характера и поведението на израилевия цар. Видя царската слава, затъмнена от тъмния облак на скръбта, и разбра, че семейството на Саул далеч не бе щастливо в личния си живот. Всички тези неща изпълваха с тревожни мисли сърцето на юношата, помазан за цар над Израил. Но когато биваше погълнат от дълбок размисъл и смутен от неспокойни мисли, той се обръщаше към арфата си и изтръгваше от нея акорди, издигащи ума

му към Автора на всяко добро. И мрачните облаци, които сякаш затъмняваха хоризонта на бъдещето, побягваха.

Бог предаваше на Давид уроци по доверие. Както подготви Мойсей за делото му, така сега подготвяше Есеевия син за водач на Своя избран народ. В грижата за стадата си Давид придобиваше представа за грижата, която великият Пастир имаше за овцете на Своето пасбище.

Самотните хълмове и дивите клисури, из които Давид бродеше със стадата си, бяха свърталище на грабливи зверове. Нерядко беше лъв от гъсталаците край Йордан или мечка от леговището си сред хълмовете да нападнат стадата разярени от глад. Според обичая на времето Давид бе въоръжен само с прашка и овчарска тояга, но бързо доказваше силата и смелостта си в защита на повереното му стадо. Описвайки тези случаи, той казва: "Когато дойдеше лъв или мечка, та грабнеше агне от стадото, аз го подгонвах, та го поразявах и отървавах грабнатото от устата му. И когато се дигнеше върху мене, хващах го за брадата, поразявах го и го убивах" (1 Царе 17:34,35). Тези преживявания поставяха на изпит сърцето на Давид и развиваха в него смелост, сила и вяра.

Давид се бе отличил със смелостта си още преди да го повикат в двореца на Саул. Офицерът, довел го по поръчение на царя, заяви, че той е "силен и храбър военен мъж, в слово разумен" и каза: "Господ е с него" (1 Царе 16:18).

Когато Израил обяви война на филистимците, трима от синовете на Есей се присъединиха към предвождaната от Саул войска, но Давид остана у дома си. След известно време обаче той посети стана на Саул - по поръчение на баща си трябваше да занесе вест и дар на по-големите си братя и да научи дали са живи и здрави. Но без да знае Есей, на младия пастир бе поверена една по-висша мисия. Израилевите войски бяха в опасност и Давид бе насочен от един ангел да спаси народа си.

Когато се приближи до войската, Давид чу възбудени викове, сякаш битката щеше да започне - "войската при излизането си да се опълчи извикваше гръмогласно за битката" (виж 1 Царе 17 гл.). Израил и филистимците бяха изправени лице в лице. Давид "се завтече към войската, дойде, та попита братята си за здравето им." Докато разговаряше с тях, излезе Голиат - най-силният от филистимците - и с оскърбителни думи се опълчи срещу израилтяните, като ги предизвика да излъчат от редовете си мъж, който да влезе в двубой с него. Той повтори предизвикателството си. И когато Давид видя, че целият Израил се изплаши, и научи, че филистимецът хвърлял предизвикателството си ден след ден, без да стане някой силен мъж да смълчи самохвалеца, духът му се развълнува. В него се разпали стремеж да опази честта на живия Бог и доверието на Неговия народ.

Израилевите войски бяха смутени. Смелостта им се бе изпарила. Те си казваха един на друг: “Видяхте ли тоя мъж, който възлиза? Наистина той възлезе да хвърли презрение върху Израиля.” Със срам и недоволство Давид възкликна: “...кой е тоя необрязан филистимец, та да хвърли презрение върху войските на живия Бог?”

Елиав - най-големият брат на Давид, като чу тези думи, добре разбра чувствата, които вълнуваха душата на младежа. Още като пастир Давид бе показал смелост, непоколебимост и сила, но рядко някой бе забелязвал това, а тайнственото посещение на Самуил в бащиния им дом и мълчаливото му заминаване бяха събудили в умовете на братята подозрения за истинската цел на посещението му. Ревността им се възбуди, като видяха, че Давид бе по-високо почетен от тях, затова се отнасяха към него с уважение и любов в отговор на неговото благочестие и братска обич. Гледаха на брат си като на просто овчарче и сега Елиав прие въпроса му като укор за собствената си страхливост, че не е направил опит да смълчи великана на филистимците. По-големият брат възкликна гневно: “Защо си слязъл тук? И кому си оставил онези малко овци в пустинята? Аз зная гордостта ти и лукавщината на сърцето ти - ти си слязъл да видиш битката.” Отговорът на Давид бе изпълнен с уважение, но и с решителност: “Що съм сторил сега? Няма ли причина?”

Думите на Давид бяха предадени на царя и той повика юношата при себе си. Саул слушаше с удивление думите на пастирчето, което му каза: “Да не отпада сърцето на никого поради този! Слугата ти ще иде и ще се бие с тоя филистимец.” Саул се опита да разубеди Давид от неговото намерение, но младежът не отстъпи. Отговори му с прости думи, без да се големее, споменавайки опитностите си от времето, когато пазеше стадата на баща си. И рече: “Господ, Който ме отърва от лапата на лъв и от лапата на мечка, Той ще ме отърве и от ръката на тоя филистимец. И Саул каза на Давида: “Иди и Господ да бъде с тебе!”

В продължение на четиридесет дни Израилевите множества бяха треперили пред гордото предизвикателство на великана филистимец. Със свити сърца бяха наблюдавали неговата масивна фигура, висока шест лакътя и една педя. На главата му имаше меден шлем, облечен бе с броня, тежка пет хиляди сикли и имаше медни ногавки на краката си. Бронята му бе направена от наредени една върху друга като люспите на риба медни пластинки, така плътно съединени, че нито копие, нито стрела можеше да проникне през тях. На гърба си великанът носеше малко щитче, също изработено от мед. “Дръжката на копието му беше като кросно на тъкач и острието на копието му тежеше шестотин сикли желязо; и щитоносецът му вървеше пред него.”

Сутрин и вечер Голиат се доближаваше до стана на израилтяните с предизвикателен вик: “Защо излязохте да се опълчите за бой? Не съм ли аз филистимец и вие Саулови слуги? Изберете си един мъж, па нека слезе при мене. Ако може да се бие с мене и да ме убие, тогава ние ще ви бъдем слуги, но ако му надвия аз и го убия, тогава вие ще ни бъдете слуги и ще ни се подчинявате. “Филистимецът рече още: “Аз хвърлям презрение днес върху израилевите редове. Дайте ми мъж да се бием двама.”

Макар че Саул разреши на Давид да приеме предизвикателството на Голиат, имаше малка надежда че смелото начинание на Давид ще успее. Даде заповед да облекат юношата с личната му царска броня. Сложиха на Давидовата глава тежкия меден шлем. Облякоха му бронята. Поставиха в ръката му сабята на монарха. Така подготвен, той тръгна да изпълни поръчението си, но едва можа да пристъпи. Първата мисъл в ума на нетърпеливите зрители бе, че срещайки се с врага си, Давид е решил да не рискува живота си в такава неравна битка. Но това бе далеч от мислите на смелия младеж. Той се върна при Саул и поиска позволение да свали тежкото въоръжение с думите: “Не мога да ходя с тия оръжия, защото не съм навикнал.” Свали царската броня и вместо нея взе в ръката си само своята тояга, овчарската си торбичка и една проста прашка. Избра си пет гладки камъчета от потока, сложи ги в торбичката и с прашка в ръка се приближи до филистимеца. Великанът закрачи смело напред, очаквайки да се срещне с най-могъщия израилев воин. Оръженосецът му вървеше пред него и изглеждаше, че нищо не може да го спре. Като се доближи, филистимецът видя само един юноша, по-скоро момче, защото Давид беше твърде млад. Лицето на Давид имаше руменината на здравето и хармоничното му тяло, незащитено от броня, бе изложено на нападение. Контрастът между неговия юношески вид и едрата фигура на филистимеца бе забележителен.

Голиат извика с удивление и гняв. “Куче ли съм аз, та идеш против мене с тояга?” Тогава изсипа върху Давид най-ужасните проклятия чрез всички богове, които познаваше. Извика подигравателно: “Дойди при мене и ще дам месата ти на въздушните птици и на земните зверове.”

Давид не прояви слабост пред най-силния измежду филистимците. Пристъпи напред и каза на противника си: “Ти идеш против мене с меч и копие, и сулица, а аз ида против тебе в името на Господа на Силите, Бога на израилевите войски, върху които ти хвърли презрение. Днес Господ ще те предаде в ръката ми и като те поразя, ще ти отнема главата, и днес ще предам труповете на филистимското множество на въздушните птици и на земните зверове, за да познае целият свят, че

има Бог в Израиля, и да познаят всички тук събрани, че Господ не избавя с меч и копие, защото боят е на Господа и Той ще ви предаде в нашата ръка.”

В гласа му звънеше безстрашие, а откритото му лице изразяваше победна радост. Тези думи, изказани с чистия му, мелодичен глас, звънnаха във въздуха и бяха ясно чути от хилядите строени воини. Гневът на Голиат се разпали до най-висока степен. Вбесен, той вдигна шлема над челото си и се втурна напред да отмъсти на противника си. Синът на Есей бе подготвен за среща с врага “и като стана филистимецът, та идваше и се приближаваше да посрещне Давида, Давид побърза и се завтече към редовете да посрещне филистимеца. И Давид тури ръката си в торбата си, та взе оттам камък и като го хвърли с прашката, удари филистимеца в челото му; така щото камъкът се заби в челото му; и той падна по лицето си на земята.”

Удивление обзе редиците на двете войски. Те очакваха Давид да бъде убит, но когато камъкът профуча право към целта, видяха как могъщият воин потрепери и протегна напред ръце, сякаш изведнъж поразен от внезапна слепота. Великанът се завъртя, политна и се сгромоляса на земята като отсечен дъб. Давид не се забави нито миг. Скочи върху проснатото тяло на филистимеца и с две ръце грабна тежкия меч на Голиат. Преди минута великанът се бе хвалил, че с него ще отсече главата на юношата от раменете му и ще предаде тялото му на небесните птици. Сега този меч бе вдигнат във въздуха и главата на самохвалеца се търкулна от трупа му, а израилевият лагер се изпълни с радостни викове.

Филистимците бяха поразени от ужас и последвалото объркване доведе до бързото им поражение. Победните викове на евреите отекнаха сред планинските върхове, когато се втурнаха след бягащите си неприятели и “подгониха филистимците до прохода на Гая и до портите на Акарон. И ранените филистимци паднаха из пътя за Сааpаим, до Гет и до Акарон. А израилтяните, като се върнаха от преследването на филистимците, разграбиха стана им. И Давид взе главата на филистимеца, та я занесе в Ерусалим, а оръжията му тури в шатъра си”.

Глава 64

Беглецът Давид

След убиването на Голиат Саул задържа Давид при себе си и не го пусна да се върне в бащиния си дом. И стана така, че “душата на Йонатана се свърза с душата на Давида и Йонатан го обикна както собствената си душа” (виж 1 Царе 18-22 гл.). Йонатан и Давид направиха завет да бъдат като братя и царският син “съблече мантията, която беше на него, та я даде на Давида, и дрехите си, и собствения си меч, лъка си и пояса си”. На Давид бяха поверени важни отговорности, но той запази скромността си и спечели любовта на народа, както и на царското семейство.

“И Давид излизаше навсякъде, гдето го пращаше Саул, и обхождаше се разумно. И Саул го постави над военните мъже.” Давид бе разсъдлив и верен и беше очевидно, че Божието благословение е с него. Саул понякога осъзнаваше собствената си негодност за управлението на Израил и разбираше, че царството ще бъде в по-голяма безопасност, ако се свърже с човек, напътстван от Господа. Той се надяваше връзката му с Давид да бъде и застраховка за самия него. Тъй като Давид бе угоден на Господа и закрилян от Него, присъствието му във време на война можеше да бъде защита за Саул.

Бог промисли да свърже Давид със Саул. Постът на Давид в двореца му даваше възможност да получи знание за държавните дела, приготвяше го за бъдещото му величие и щеше да допринесе за спечелване на народното доверие. Превратностите и трудностите, които го сполетяваха поради неприятелството на Саул, щяха да го накарат да чувства зависимостта си от Бога и да възложи доверието си напълно на Него. А приятелството на Йонатан към Давид също бе Божи промисъл за опазване живота на бъдещия израилев управител. Във всички тези случаи Бог действаше със своите благодатни намерения и за Давид, и за израилевия народ.

Саул обаче не остана задълго приятелски настроен към Давид. Когато двамата се връщаха от битката с филистимците, “жените излизаха от всичките израилеви градове, та пееха и играеха хоро в посрещането на царя Саула с тъпанчета, с радост и с кимвали. И жените, като играеха, пееха ответно и думаха: “Саул порази хилядите си, а Давид десетките си хиляди”. Демонът на ревността влезе в сърцето на царя. Той се разгневи, защото в песента на израилевите жени Давид бе почетен по-високо от него. Вместо да потисне тези чувства на завист, той показа слабостта на характера си и възкликна: “На Давида отдадоха десетки хиляди, а на мене дадоха хиляди; и какво му липсва още освен царството?”

Голям недостатък на Сауловия характер бе любовта към похвалите. Тази черта имаше решително влияние върху действията и мислите му. Той правеше всичко със стремеж да получи похвала и да издигне себе си. Критерият му за правда и неправда бе ниският критерий на народната похвала. Никой жив човек не е в безопасност, ако угажда на човеци, а не се опита първо да угоди на Бога. Амбицията на Саул бе да бъде пръв в очите на хората и когато тази песен на възхвала се пееше, решителното убеждение, че Давид щеше да привлече сърцата на народа и да се възцари вместо него, завладя ума му.

Саул отвори сърцето си за духа на ревността, който отрови душата му. Въпреки уроците, получени от пророк Самуил, поучаващ го, че Бог ще изпълни това, което е решил, и никой не може да Му попречи, царят показа, че не разбира истински нито плановете на Бога, нито Неговата сила. Израилевият монарх противопоставяше волята си на волята на Всемогъщия. Докато управляваше израилевото царство, Саул не се научи, че бе необходимо да владее духа си. Той допусна чувствата да управляват разсъдъка му, докато се предаде на бясната си страст. Получаваше пристъпи на ярост, когато биваше готов да отнеме живота на всеки, дръзнал да се противопостави на волята му. От тази ярост преминаваше в отчаяние и себепрезрение, когато угризения на съвестта завладяваха душата му.

Той обичаше да слуша как Давид свири на арфата си и злият дух сякаш биваше прогонван за известно време. Но един ден, когато младежът служеше пред него и извличаше приятна мелодия от струните на инструмента, под чийто акомпанимент гласът му се издигаше във възхвала на Бога, Саул изведнъж хвърли копието си към музиканта с намерение да го убие. Давид бе предпазен чрез Божията намеса и избяга незасегнат от яростта на полуделия цар.

Омразата на Саул към Давид нарастваше и царят все по-зорко търсеше случай да отнеме живота му; но нито един от замислите му срещу Божия помощник не успя. Саул се отдаде под властта на злия дух, който го облада напълно. Давид обаче се доверяваше на Този, Който е мощен в съвет и силен да избавя. “Страхът от Господа е начало на мъдростта” (Пр. 9:10). И Давидовата молитва бе насочена непрекъснато към Бога, за да може да върви пред Него по съвършен начин.

С желание да се свободи от присъствието на своя съперник царят “го отстраняваше от при себе си и постави го хилядник... А целият Израил и Юда обичаха Давида”. Народът веднага разбра, че Давид бе способен човек и управлява с мъдрост и умение поверените в ръцете му дела. Съветите на младежа бяха разумни и дискретни по характер, и показваха, че може безопасно да бъдат следвани, докато на Сауловия разсъдък понякога не можеше да се разчита и решенията му не бяха мъдри.

Макар че Саул постоянно бдеше за възможност да унищожи Давид, той се боеше от младежа, защото очевидно Господ бе с него. Давидовият изряден характер възбуди гнева на царя. Той разбра, че самият живот и присъствие на Давид представляват укор върху него, тъй като контрастът представяше собствения му характер в неблагоприятна светлина. Завистта направи Саул окаян и заплашваше скромния поданик на неговия трон. Колко неизброими беди е причинила в нашия свят тази зла черта на характера! Същата омраза, която изпълваше сърцето на Саул, бе подбудила и сърцето на Каин против брат му Авел, защото делата на Авел бяха праведни и Бог го почете, а собствените му дела бяха зли и Господ не можа да го благослови. Завистта е източник на гордост и ако се поддържа в сърцето, ще доведе до омраза и възможно отмъщение и убийство. Сатана разкри собствения си характер, като възбуди гнева на Саул против човека, който не бе му сторил нищо.

Царят продължи да дебне зорко Давид, надявайки се да намери някакъв случай на непредпазливост или прибързаност, който да му даде повод да излее гнева си върху него. Той чувстваше, че не може да се успокои, докато не вземе живота на младежа, и при това да се оправдае пред народа за злото си дело. И скрои капан за Давид. Увеща го да предприеме с още по-голяма сила война против филистимците и обеща като награда за смелостта му да го ожени за най-голямата дъщеря на царското семейство. Скромният Давидов отговор на предложението бе: “Кой съм аз и какъв е животът ми, и какво е бащиното ми семейство между Израиля, за да стана аз царски зет?” Царят показа неискреността си, като омъжи принцесата за друг.

Привързаността на Михала - най-малката дъщеря на Саул - към Давид предостави на царя още една възможност да заговорничи против своя съперник. Той предложи ръката й на младежа при условие да унищожи определен брой от народните врагове. “Саул замисляше да направи Давида да падне чрез ръцете на филистимците”, но Бог защити слугата Си. Давид се върна от битката като победител, за да стане царски зет. “А Сауловата дъщеря Михала го обичаше.” Разгневен, царят разбра, че резултатът от намеренията му е само издигане на този, когото се стараеше да отстрани. Все повече се убеждаваше, че Давид бе човекът, за когото Господ бе казал, че е по-добър от него и който щеше да царува на израилевия трон вместо него. Захвърляйки всичките си преструвки, Саул издаде заповед Йонатан и придворните служители да убият омразния му човек.

Йонатан разкри пред Давид намеренията на царя и му каза да се скрие, докато помоли баща си да пощади живота на израилевия избавител. Той представи на царя какво Давид бе сторил, за да опази честта и дори живота на народа, и каква ужасна вина щеше да падне върху убиеца на този, когото Бог използва да разпръсне

враговете. Съвестта на царя се трогна и сърцето му се смекчи. Саул се закле в живота на Господа: "Давид няма да бъде убит." Давид бе доведен при Саул и служеше в присъствието му като преди.

Отново бе обявена война между израилтяните и филистимците и Давид поведе армията срещу неприятелите. Евреите спечелиха голяма победа и народът от областта възхваляваше мъдростта и героизма му. Това събуди в Сауловото сърце старата злоба против него. Докато младежът свиреше пред царя и дворецът се изпълваше с благозвучна хармония, страстта облада Саул и той хвърли копие към Давид, смятайки да прикове музиканта към стената. Но ангел от Господа отклони смъртоносното оръжие. Давид избегна удара и побягна към дома си. Саул изпрати шпиони да го хванат и убият, щом излезе сутринта.

Михала съобщи на Давид за намерението на баща си. Увеща го да бяга, за да спаси живота си, като го накара да се спусне през прозореца. Той отиде при Самуил в Рама и пророкът прие беглеца с радост, без да се бои от царското неодобрение. В контраст с царския палат домът на Самуил бе мирен кът. Тук сред хълмовете почетеният слуга на Господа продължаваше делото си. С него бе една група гледачи, които изследваха внимателно Божията воля и изпълнени с уважение, слушаха думи на наставление от устата на Самуил. Скъпоценни уроци научи Давид от израилевия учител. Той вярваше, че Саул няма да заповяда на войските си да нахлуят в това свято място, но за помрачения ум на отчаяния цар нямаше свято място. Общуването на Давид със Самуил възбуди ревността на царя - да не би почитаният от целия Израил Божи пророк да повлияе за напредъка на Сауловия съперник. Когато научи къде бе Давид, царят изпрати служители да го доведат в Гавая, където възнамеряваше да изпълни пъкления си замисъл.

Вестителите бяха изпратени със задача да погубят Давид. Но Един по-велик от Саул прояви властта Си над тях. Те бяха посрещнати от невидими ангели, както стана с Валаам, когато тръгна да прокълне Израил. И започнаха да пророкуват неща, които щяха да се случат в бъдеще и да възхваляват славата и величието на Йехова. Така Бог надви човешкия гняв и показа силата Си да възпре злото, като обгради слугата Си със стража от ангели.

Вестта за случилото се стигна до Саул, който с нетърпение очакваше да предадат Давид в ръцете му. Но вместо да почувства Божието изобличение, той още по-вбесен изпрати други служители. Те също бяха обзети от Божия Дух и се присъединиха към първата група, като също започнаха да пророкуват. Трета група пратеници тръгнаха по волята на царя, но когато стигнаха при пророците, Божественото влияние обхвана и тях и те също започнаха да пророкуват. Тогава Саул намисли да отиде сам, защото ожесточението му вече нямаше граници. Той

реши да не чака друг случай за погубването на Давид и веднага тръгна да го залови, надявайки се да го убие със собствената си ръка, независимо от последствията.

Но ангел от Бога го срещна по пътя и го покори. Божият Дух го облада със сила и той продължи нататък, изговаряйки към Бога молитви, примесени с предсказания и свети химни. Саул пророкува за идващия Месия като Избавител на света. Когато стигна дома на пророка в Рама, свали горните си дрехи, които бяха знак за царското му достойнство, и през целия ден и цялата нощ лежа пред Самуил и пред неговите ученици, обхванат от влиянието на Божествения Дух. Народът бе привлечен да види тази странна сцена и опитността на царя се разчу надлъж и шир. Така отново преди края на царуването му в Израил се роди поговорката, че и Саул бил между пророците.

Преследвачът отново не успя да постигне кроежите си. Той увери Давид, че се примирява с него. Но Давид имаше малко доверие в покаянието на царя и използва възможността да избяга, преди да се промени настроението на царя, както преди. Сърцето му бе наранено и той копнееше да види още веднъж приятеля си Йонатан. Съзнавайки своята невинност, потърси царския син и се обърна към него с най-трогателни думи: “Що съм сторил? - попита той. - Каква е неправдата ми? И какъв е грехът ми пред баща ти, та иска живота ми?” Йонатан повярва, че баща му е променил намеренията си и повече не ще се стреми да отнеме живота на Давид. И затова му каза: “Не дай, Боже! Ти няма да умреш! Ето, баща ми не върши нищо - ни голямо, ни малко, без да ми яви. И защо би скрил баща ми това нещо от мене? Не е така.” Йонатан не можеше да повярва, че след забележителното изявление на Божията сила баща му пак ще иска да стори зло на Давид, та това щеше да бъде открит бунт против Бога. Но Давид не се чувстваше сигурен. С особена сериозност заяви на Йонатан: “Заклевам се в живота на Господа и в живота на душата ти, само една крачка има между мене и смъртта.”

При новолуние в Израил се празнуваше свят празник. Той започна в деня след разговора на Давид и Йонатан. На него се очакваше и двамата младежи да се явят на царската трапеза. Но Давид се убоя да присъства и бе нагласено да посети братята си във Витлеем. При връщането си трябваше да се скрие в полето недалеч от залата на угощението, защото царят не бе го виждал три дни и Йонатан трябваше да забележи какво впечатление ще направи на Саул отсъствието му. Ако го запиташе какво става със сина на Есей, Йонатан трябваше да каже, че е отишъл в дома си да присъства на жертвата, принасяна от бащиното му семейство. Ако без раздразнение царят просто кажеше “добре”, щеше да е безопасно Давид да се върне в двореца. Но ако се разгневеше на отсъствието му, това означаваше, че Давид трябва да бяга.

В първия ден на угощението царят не попита защо Давид отсъства, но когато мястото му остана свободно и на втория ден, той рече: “Защо Есеевият син не дойде да яде ни вчера, ни днес? И Йонатан отговори на Саула: “Давид настоятелно поиска позволение от мене да отиде във Витлеем, като каза: “Пусни ме, моля, защото семейството ни има жертва в града и брат ми ми заръча да ида. Сега, прочее, ако съм придобил твоето благоволение, позволи ми, моля, да отида и да видя братята си.” Затова не дойде на царската трапеза.” Когато Саул чу тези думи, яростта му надхвърли всякакви граници. Той заяви, че докато Давид е жив, Йонатан не ще се възцари на израилевия трон и заповяда незабавно да доведат Давид, за да го убие. Йонатан отново се застъпи за приятеля си, умолявайки: “Защо да се убие? Що е сторил?” Тази молба само направи поведението на царя още по-сатанинско и той хвърли към собствения си син предназначеното за Давид копие.

Князът се наскърби и с негодувание напусна царското присъствие, и повече не седна на трапезата. Душата му бе изпълнена с мъка, когато се отдалечи и в определеното време отиде на мястото, където Давид трябваше да разбере какви бяха намеренията на царя за него. Двамата се хвърлиха в прегръдките си и плакаха горчиво. Тъмната страст на царя хвърли сянката си върху живота на младежите и мъката им бе неописуема. При раздялата, когато и двамата тръгнаха всеки по своя път, последните думи на Йонатан към Давид бяха: “Иди с мир, както се заклехме ние двамата в Господнето име като казахме: “Господ да бъде свидетел между мене и тебе и между моето потомство и твоето потомство довека!”

Царският син се върна в Гавая, а Давид побърза да отиде в Ноб - град, който бе само на няколко мили и също принадлежеше на Вениаминовото племе. Скинията бе преместена тук от Сило и в нея служеше първосвещеникът Ахимелех. Давид не знаеше къде да намери закрила, освен при Божия служител. Свещеникът го погледна с почуда, когато дойде бързешком и явно сам, а изразът на лицето му издаваше тревога и скръб. Попита го какво го води тук. Младежът бе в постоянен страх да не бъде разкрит и в бедствието си прибягна до измама. Каза на свещеника, че е изпратен от царя с тайно поръчение, което изисква да се действа бързо. Тук Давид показа липса на вяра в Бога и в резултат грехът му по-късно стана причина за смъртта на първосвещеника. Ако бе изложил ясно фактите, Ахимелех щеше да знае как да постъпи, за да опази живота си. Бог изисква Неговият народ да се отличава с истинност дори и в най голямата опасност. Давид помоли свещеника да му даде пет хляба. Нямаше други освен осветените хлябове, които принадлежаха по право на Божия човек, но Давид успя да отстрани скрупулите му и получи хляба, за да задоволи глада си.

Сега пред него се изправи нова опасност. Доик - началникът на Сауловите пастири, който видимо изповядваше еврейската вяра, сега изпълняваше обрека си на мястото за поклонение. Виждайки го, Давид реши по-бързо да потърси безопасност другаде и да вземе оръжие, за да се отбранява, ако е необходимо. Помоли Ахимелех да му даде сабя. Ахимелех му отговори, че няма нищо друго освен меча на Голиат, пазен като реликва в светилището. Давид каза: "Няма друг като него. Дай ми го!" Смелостта му се върна и той взе меча, който вече бе използвал веднъж, за да отсече главата на най-силния филистимец.

Давид избяга при Анхус - гетския цар, защото му се струваше, че е в по-голяма безопасност сред неприятелите на народа си, отколкото във владенията на Саул. Но на Анхус докладваха, че той е човекът, убил преди години най-силния филистимец, а сега, изпаднал в голяма опасност, търси прибежище при враговете на Израил. Давид се престори на луд, измами враговете си и така успя да избяга.

Първата грешка на Давид бе, че прояви недоверие към Бога в Ноб, а втората - че измами Анхус. Давид бе показал благородни черти на характера и моралното му достойнство бе спечелило благоволението на народа. Но когато го постигна тежкото изпитание, вярата му се разклати и човешката слабост се прояви. Във всеки човек виждаше шпионин и предател. Във време на голяма опасност Давид бе гледал към Бога с неотклонна вяра и бе победил най-силния филистимец. Той вярваше в Бога. Отиде в Негово име. Но сега, когато бе гонен и преследван, бедствието и тревогата почти скриха от погледа му неговия небесен Баща.

И все пак тази опитност послужи за урок на Давид, защото го накара да осъзнае слабостта си и нуждата си от постоянно доверие в Бога. О, колко скъпоценно е нежното влияние на Божия Дух върху потиснатите и отчаяни души, което окуражава отпадналите сърца, укрепва немощния и дава смелост и помощ на Господните слуги в изпитания. О, колко добър е нашият Бог, Който се отнася с любов към грешащия и показва търпението и благостта си, когато сме в бедствие или сме обзети от голяма мъка!

Всеки неуспех на Божиите чада се дължи на липсата на вяра. Когато се нуждаем от светлина и ръководство, трябва да погледнем нагоре. Има светлина отвъд тъмнината. Давид не трябваше нито за миг да отслаби доверието си в Бога, понеже имаше причина да Му се доверява. Той бе Господният помазаник и в опасността бе закрилян от Божии ангели, въоръжен бе със смелост да извърши чудни неща и ако само бе отдалечил ума си от бедствената ситуация, в която бе поставен, за да помисли за Божията сила и величие, щеше да има мир дори сред смъртните сенки. Можеше с доверие да повтори Господнето обещание: "Защото ако

и да изчезнат планините и да се поместят хълмовете, пак Моята благост няма да се оттегли от тебе и заветът Ми на мир няма да се помести...” (Исая 54:10).

Давид потърси прибежище от преследването на Саул в планините на Юда. Скри се в пещерата Одолам, където с малко сила можеше да се устои на голяма войска. “И братята му, и целият му бащин дом, когато чуха, слязоха там при него.” Семейството на Давид не можеше да се чувства в безопасност, знаейки, че неоснователните подозрения на Саул можеха по всяко време да се насочат към него поради роднинството му с Давид. Сега братята му, както и целият Израил, бяха разбрали, че Бог бе избрал Давид за бъдещ управител на народа Си, и вярваха, че ще бъдат в по-голяма безопасност при него, макар че бе беглец в усамотена пещера, отколкото да останат изложени на безумната лудост на завистливия цар.

В пещерата Одолам семейството бе обединено от съчувствие и привързаност. Синът на Есей издигаше мелодичния си глас и под акомпанимента на своята арфа пееше: “Ето колко е добро и колко е угодно да живеят братя в единодушие!” (Пс. 133:1). Той бе вкусил горчивината на недоверието, което братята му бяха показали към него и сега заместилата го хармония зарадва сърцето на изгнаника. Тук Давид съчини 57-ия псалм.

Не след дълго към групата на Давид се присъединиха и други, които желаеха да избягат от тиранията на царя. Много от тях бяха загубили доверие в управителя на Израил, защото виждаха, че вече не бе ръководен от Господния Дух. “И всички, които бяха в утеснение, и всички длъжници, и всички огорчени” се събраха при Давид “и той им стана началник. И така с него имаше около четиристотин мъже”. Тук Давид имаше свое собствено малко царство, в което владееха ред и дисциплина. Но макар че се оттегли в планините, той далеч не се чувстваше сигурен, защото постоянно получаваше доказателства, че царят не се бе отказал от убийствения си замисъл.

Давид намери закрила за родителите си при моавския цар и избяга от скривалището си към дъбравата Арет, предупреден от един Господен пророк за опасността. Опитността, през която преминаваше Давид, не бе нито напразна, нито безплодна. Бог го учеше на дисциплина, за да го направи способен военачалник, както и праведен и милостив цар. Със своята група от бегълци той се подготви да извърши делото, за което Саул поради убийствената си страст и сляпо неблагоразумие се оказа напълно негоден. Хората не могат да отстъпят от Божия съвет и да продължават да имат спокойствието и мъдростта да действат справедливо и благоразумно. Няма по-ужасно безумие, по-голяма безпомощност и по-отчаяно дело от следване на човешката мъдрост без ръководството на Божията мъдрост.

Саул се бе приготвил да залови Давид в пещерата Одолам и когато му стана ясно, че Давид я бе напуснал, се разгневи силно. Това бе станало тайно от Саул. Той вярваше, че в лагера му има предатели, които са известили на Есеевия син за приближаването и намерението му - само така можеше да си обясни бягството на Давид.

Саул заяви на съветниците си, че се прави заговор против него и за да ги подкупи, им предложи богати награди и почетни постове само и само да му открият кой от приближените му е приятел с Давид. Едомецът Доик стана доносник. Движен от амбиция, алчност и омраза към свещеника, който го бе изобличил за греховете му, Доик донесе за посещението на Давид при Ахимелех. Представи нещата в такава светлина, че да възбуди гнева на Саул против Божия човек. Разпалени от адски огън, думите на този нечестив език събудиха най-злите страсти на Сауловото сърце. Полудял от ярост, царят заяви, че цялото семейство на свещеника трябва да бъде избито. И ужасната заповед бе изпълнена. Не само Ахимелех, но и членовете на бащиния му дом - "осемдесет и пет мъже, които носеха ленен ефод" - бяха изклани по царска заповед от убийствената ръка на Доик.

Саул "порази с острото на ножа" "и Ноб - града на свещениците"; "мъже и жени, деца и бозайничета, говеда, осли и овци". Това стори, обзет от Сатана. Когато Бог бе казал на царя, че нечестието на амаличаните се е изпълнило, и му заповяда да ги унищожи напълно, Саул се прояви като прекалено състрадателен, та не изпълни Божествената присъда и пожали предаденото на изтребление. А сега без заповед от Бога, изпаднал под влиянието на Сатана, изби Господните свещеници и жителите на Ноб. Така се извращава човешкото сърце, отказало да бъде ръководено от Бога.

Случилото се изпълни с ужас всички израилтяни. Тази жестокост бе извършена от избрания от тях цар, а той бе постъпил просто като царете на другите народи, които не се бояха от Бога. Сега народът имаше Божия ковчег, но свещениците, до които се допитваше, бяха избити с меч. Какво щеше да стане по-нататък?

Глава 65

Великодушието на Давид

След зверското избиване на Господните свещеници “един от синовете на Ахимелеха, Ахитововия син на име Авиатар, се избави, та побягна при Давида. И Авиатар извести на Давида, че Саул изби Господните свещеници. И Давид каза на Авиатара: “Оня ден, когато едомецът Доик беше там, знаех, че непременно щеше да яви работата на Саула. Аз станах причина за смъртта на всички човеци от бащиния ти дом. Остани с мене, не бой се, защото, който иска моя живот, онзи е, който иска и твоя. Но заедно с мене ти ще бъдеш в безопасност” (виж 1 Царе 22:20-23, гл. 23-27).

Все още преследван от царя, Давид не намираше място за почивка и сигурност. Смелата му група спаси града Кеила от филистимската обсада, но не бе в безопасност дори сред народа, когото избави. От Кеила отиде в пустинята Зиф.

По това време, когато в живота на Давид имаше толкова малко светли мигове, той бе зарадван от неочакваното посещение на Йонатан, който бе научил убежището му. Двамата приятели прекараха заедно скъпоценни мигове. Разказаха си един на друг различните си преживявания и Йонатан укрепи сърцето на Давид с думите: “Не бой се, защото ръката на баща ми, Саула, няма да те намери и ти ще царуваш над Израиля, а аз ще бъда втория след тебе, да! И баща ми Саул знае това.” Като разговаряха за чудните постъпки на Бога с Давид, преследваният беглец отново се окуражи. “И те двамата направиха завет пред Господа; и Давид остана вътре в дъбравата, а Йонатан отиде у дома си.”

След посещението на Йонатан Давид окуражи душата си и под звуците на арфата си, пееше песни на възхвала:

“На Господа се уповавам.
Как думате на душата ми:
“Бягай в гората ваша като птица?”
Понеже ето, нечестивите запъват лък,
приготвят стрелите си на тетивите,
за да устрелят в тъмно ония,
които са с право сърце.
Защото основанията се разориха;
а праведният що е извършил?
Господ е в святия Си храм,
Господ, Чийто престол е на небето.

Очите Му гледат, клепачите Му изпитват човешките чада.
Господ изпитва праведния;
а душата Му мрази нечестивия
и онзи, който обича насилие.”
(Пс. 11:1-5)

Зифците, в чиято дива област отиде Давид след Кеила, съобщиха на Саул в Гавая, че знаят къде се крие Давид и предложиха да покажат на царя убежището му. Но предупреден за намеренията им, Давид се премести, като потърси защита в планините между Маон и Мъртво море.

Отново съобщиха на Саул: “Ето, Давид е в пустинята Ен-гади.” И тогава Саул взе три хиляди мъже, избрани измежду целия Израил, та отиде да търси Давида и мъжете му по скалите на дивите кози.” Давид имаше само шестотин мъже в групата си, докато Саул напредваше срещу него с армия от три хиляди. В една уединена пещера Есеевият син и мъжете му чакаха да получат Божието ръководство за действие. Както бързаше по пътя си към планините, Саул се отби и влезе сам в същата пещера, където се криеха Давид и групата му. Като го видяха, мъжете на Давид подтикнаха своя водач да убие Саул. Фактът, че царят сега бе във властта им, те сметнаха за сигурно доказателство, че Бог предава техния неприятел в ръцете им и могат да го погубят. Давид бе изкушен да погледне нещата от тази страна, но гласът на съвестта му казваше: “Не докосвай помазаника Господен!”.

Давидовите момци не желаеха да оставят на свобода Саул и напомниха на предводителя си Божиите думи: “Ето, Аз ще предам неприятеля ти в ръката ти и ще му сториш, както ти се вижда за добро. Тогава Давид стана, та отряза скришно полата на Сауловата мантия.” Но съвестта му го изобличи след това, че бе отрязал от дрехата на царя.

Саул стана и излезе от пещерата да продължи преследването, когато удивен чу един глас да казва: “Господарю мой, царю!” Обърна се да види кой му говори и о! Това бе Есеевият син, човекът, когото толкова отдавна желаеше да хване и убие. Давид се поклони на царя, признавайки го за свой господар. Тогава се обърна към Саул с думите: “Защо слушаш думите на човеци, които казват: “Ето, Давид иска злото ти?” Ето, днес очите ти виждат как Господ те предаде в ръката ми тоя ден в пещерата; и едни рекоха да те убия, но аз те пожалих, защото рекох: “Не ща да дигна ръка против господаря си, защото е Господният помазаник.” Виж още, отче мой, виж и полата на мантията ти в ръката ми; и от това, че отрязах полата на мантията ти, но не те убих, познай и виж, че няма ни злоба, ни престъпление в ръката ми и че не съм съгрешил против тебе, при все че ти гониш живота ми, за да го отнемеш.”

Чул Давидовите думи, Саул се смири и не можа да не признае тяхната истинност. Дълбоко се трогна, когато осъзна как е бил изцяло във властта на човека, чийто живот преследваше. Давид стоеше пред него съвсем невинен. Със смирен дух Саул възкликна: “Това твоят глас ли е, чадо мое Давиде?” И Саул плака с висок глас.” След това заяви на Давид: “Ти си по-праведен от мене, защото ти ми въздаде добро, а аз ти въздадох зло... Понеже кой, като намери неприятеля си, би го оставил да си отиде по пътя невредим? Господ, прочее, да ти въздаде добро за това, което ти ми направи днес. И сега ето, познавам, че наистина ти ще станеш цар и че израилевото царство ще се утвърди в твоята ръка.” И Давид направи завет със Саул: когато това стане, да се отнесе благосклонно към дома му и да не заличи името му.

Като знаеше как пострада от предишното поведение на Саул, Давид не повярва на царските уверения, нито се надяваше, че състоянието му на покаяност ще трае дълго. И така, Саул се върна у дома си, а Давид остана в планинските крепости.

Враждата, която отдалите се на силата на Сатана поддържат към Божите служители, се обръща понякога в търпимост и благосклонност, но тази промяна не винаги е трайна. Убеждението, че са сгрешили, понякога дълбоко засяга умовете на злосторниците, които са се отдавали на вършене и говорене на неправдиви неща против Господните слуги. Господният Дух ги укорява и те смиряват сърцата си пред Бога и пред хората, чието влияние са се опитали да унищожат. Тогава могат да променят поведението си. Но когато отново отворят вратата за внушенията на Лукавия, старите им съмнения оживяват, предишната вражда се събужда и те пак се обръщат да захванат същото дело, за което са се покаяли и което за известно време са изоставили. Отново говорят зло, обвиняват и осъждат най-ожесточено точно тези, пред които са направили най-смирено признание. След като са постъпили по такъв начин, Сатана може да използва такива души много по-успешно отпреди, защото сега съгрешават срещу по-голяма светлина.

“В това време Самуил умря и целият Израил се събра, та го оплакаха и погребаха го в къщата му в Рама.” Смъртта на Самуил бе приета от израилевия народ като непоправима загуба. Мъката на людете бе дълбока и сърдечна. Умря един голям и добър пророк и виден съдия. Още от детството си Самуил бе ходил пред Израил в благочестието на сърцето си. Макар че Саул бе признатият цар, Самуил бе оказал много по-могъщо влияние от него, защото в живота си показа вярност, послушание и преданост. Ние четем, че той съди Израиля до края на живота си.

Сравнявайки поведението на Саул с това на Самуил, народът разбра каква грешка допусна, като пожела да има цар, за да не се различава от околните народи.

Мнозина наблюдаваха с тревога състоянието на обществото, което бързо се заквасваше с неверие и безбожие. Царският пример бе оказал широко влияние и Израил имаше защо да тъгува за смъртта на Самуил - Господния пророк.

Народът загуби основателя и ръководителя на свещените му училища. Но това не бе всичко. Той загуби човека, към когото всички бяха свикнали да се обръщат във време на големи трудности - загуби един постоянен застъпник пред Бога в полза на най-доброто си като Божи народ. Застъпничеството на Самуил създаваше чувство на сигурност, защото "голяма сила има усърдната молитва на праведния" (Яков 5:16). Сега народът разбра, че Бог го е изоставил. Царят изглеждаше почти луд. Справедливостта бе извратена и редът се превърна в бъркотия.

Бог даде почивка на стария Си служител тъкмо сега, когато народът бе раздиран от вътрешни борби и тихият съвет на боящия се от Бога Самуил изглеждаше най-нужен. С горчиви размисли израилтяните гледаха тихото му упокойно място и си спомняха колко глупаво постъпиха, като отхвърлиха неговото ръководство, когато той бе имал толкова тясна връзка с Небето, сякаш свързваше целия Израил с трона на Йехова. Самуил ги бе поучавал да обичат Бога и да Му бъдат послушни, но сега бе мъртъв и евреите се почувстваха оставени на милостта на един цар, съединил се със Сатана, който щеше да ги отдели от Бога и от Небето.

Давид не можа да присъства на погребението, но жалееше за Самуил дълбоко и сърдечно като верен син за предан баща. Той знаеше, че смъртта на Самуил прекъсваше една от връзките, ограничаващи действията на Саул, и се почувства по-несигурен отпреди, когато пророкът бе жив. Докато вниманието на Саул бе заето с оплакване на Самуиловата смърт, Давид използва случая, за да си потърси по-сигурно място, и избяга в пустинята Фаран. Тук той създаде 120-ия и 121-ия псалм. В тези пустинни места, осъзнавайки, че пророкът бе мъртъв, а царят бе негов неприятел, той пееше:

"Помощта ми е от Господа,
Който е направил небето и земята.
Той няма да остави да се поклати ногата ти.
Оня, който те пази, няма да задреме.
Ето, няма да задреме, нито ще заспи
оня, който пази Израиля.
. . . . . .
Господ ще те пази от всяко зло;
ще пази душата ти.
Господ ще пази излизането ти и влизането ти

отсега и довека.

(Пс. 121:2-8)

Докато бяха в пустинята Фаран, Давид и мъжете му защитаваха от набезите на грабители стадата и чердите на един заможен човек на име Навал, който имаше големи имоти в тази област. Навал бе потомък на Халев, но характерът му бе груб и скъпернически.

Сезонът за стрижене на овцете бе време, в което обичаят бе да се оказва гостоприемство. Давид и момците му имаха остра нужда от продукти и според обичая на онези времена Есеевият син изпрати десет младежи до Навал, като им каза да го поздравят от името на господаря си и добави: "Поздравете го от мое име, като кажете: "Здравей! Мир и на тебе, мир и на дома ти, мир и на всичко, що имаш! И сега чух, че си имал стригачи; ето, не повредихме овчарите ти, които бяха с нас, нито им се изгуби нещо през цялото време, когато бяха на Кармил*. Попитай момците си и ще ти кажат. Прочее, нека придобият моите момци твоето благоволение, защото в добър ден дойдохме. Дай, моля, на слугите си и на сина си Давида, каквото ти дава ръка."

Давид и момците му бяха като защитна стена за пастирите и стадата на Навал и сега този богат човек бе помолен да даде от своето изобилие за нуждите на хората, правили му такива скъпоценни услуги. Давид и мъжете му можеха сами да си вземат от стадата и от чердите му, но не го сториха. Те постъпиха честно. Любезността им към Навал обаче бе напразна. Отговорът, който той върна на Давид, разкриваше неговия характер: "Кой е Давид? И кой е Есеевият син? Много са станали днес слугите, които бягат всеки от господаря си. И така, да взема ли хляба си и водата си, и заклано то, което заклах за стригачите си, та да ги дам на човеци, които не знам откъде са?"

Когато младежите се върнаха с празни ръце и разказаха всичко на Давид, той се възмути. Заповяда на момците си да се приготвят за сражение, защото реши да накаже човека, който му отказа неговото право и дори добави обида към несправедливостта. Този моментен подтик бе повече в хармония с характера на Саул, отколкото с характера на Давид. Но Есеевият син още не бе научил уроците на търпение в училището на изпитанията.

След като момците на Давид си тръгнаха, един от слугите на Навал побърза да отиде при Авигея - Наваловата жена, и й разказа какво се бе случило. "Ето - каза той, - Давид прати човеци от пустинята, за да поздравят нашия господар, а той се спусна върху тях. Но тия мъже бяха много добри към нас. Ние не бяхме повредени, нито изгубихме нещо, докато дружахме с тях, когато бяхме в полето. Те бяха като стена около нас и денем, и нощем през всичкото време, докато бяхме с тях и

пасяхме овцете. Прочее, знай това и размисли какво ще направиш, защото зло е решено против господаря ни и против целия му дом."

Без да се допита до съпруга си или да му разкрие намерението си, Авигея взе необходимото количество продукти, натовари ги на осли и ги изпрати със слуги, а и самата тя тръгна да се срещне с дружината на Давид. Срещна я в един планински храсталак. "И Авигея, като видя Давида, побърза, та слезе от осела и падна пред Давида на лицето си, та се поклони до земята. И като припадна при нозете му, рече: "На мене, господарю мой, на мене нека бъде това нечестие. И нека говори, моля, слугинята ти в ушите ти; и послушай думите на слугинята си." Авигея се обърна към Давид с особено почитание, сякаш говореше с коронован монарх. Навал бе възкликнал презрително: "Кой е Давид?" Но тя го нарече "Господарю мой". С любезни думи се опита да смекчи наранените му чувства и се застъпи за своя съпруг. Без себевъзвишаване или гордост, но изпълнена с мъдрост и с любов към Бога, Авигея разкри силната си преданост към своите домашни и обясни на Давид, че грубото поведение на съпруга й по никой начин не бе насочено към него като лично оскърбление, а бе просто проява на един нещастен и егоистичен характер.

"Сега, прочее, господарю мой, в името на живия Господ и на живота на душата ти, понеже Господ те е въздържал от кръвопролитие и от самоотмъщаване с ръката ти, то вразите ти и тия, които искат зло на господаря ми, нека бъдат като Навала." Авигея не сметна за свой принос това, че убеди Давид да се откаже от прибързаното си намерение, а отдаде почит и възхвала на Бога. Тогава предложи богатите провизии като примирителни дарове за Давидовите момци и все още го умоляваше, като че ли самата тя бе възбудила възмущението на водача.

"Прости, моля, грешката на слугинята си, защото Господ непременно ще направи за господаря ми твърд дом, понеже господарят ми воюва в Господните войни. И зло не се намери в тебе никога." Със заключението си Авигея представи пътя, който Давид трябваше да следва. Той щеше да се бие в Господните битки. Не трябваше да търси отмъщение за лични щети, макар че бе преследван като предател. Тя продължи: "И при все, че се е дигнал човек да те гони и да иска живота ти, пак животът на господаря ми ще бъде вързан във връзопа на живите... И когато Господ постъпи към господаря ми според всичките благости, които е говорил за тебе и те постави управител над Израиля, тогава това не ще ти бъде причина за съжаление, нито причина да се спъва сърцето на господаря ми, гдето си пролял невинна кръв или гдето господарят ми е отмъстил сам за себе си. Но когато Господ направи добро на Господаря ми, тогава спомни слугинята си" (1 Царе 25:29-31).

Тези думи можеха да излязат само от устата на жена, която имаше мъдрост отгоре. Като аромат на цветя благочестието на Авигея се излъчваше съвсем

непристорено от израза на лицето й, от думите и постъпките й. Духът на Божия Син пребъдваше в душата й. Нейните думи, подправени с благодат и изпълнени с любезност и мир, разпръсваха небесно влияние. Давид почувства по-добър подтик и се потресе при мисълта какви можеха да бъдат последствията от прибързаното му намерение. "Блажени миротворците, защото те ще се нарекат Божии чада" (Матей 5:9). Ако в Израил имаше повече такива жени, които да смиряват разбунените чувства, те биха предотвратили прибързани действия и биха отклонили големи злини с думи на спокойна и добре насочена мъдрост!

Един посветен християнски живот винаги разпръсва светлина, утеха и мир. Той се отличава с чистота, тактичност, простота и полезност. Движен е от неегоистична любов, която освещава влиянието му. Изпълнен е с Христос и оставя следа от светлина, където и да отиде. Авигея бе мъдър изобличител и съветник. Гневът на Давид угасна под властта на нейното влияние и увещаване. Той се убеди, че не бе постъпил мъдро, изгубвайки контрол над собствения си дух.

Със смирено сърце прие изобличението и това бе в хармония с думите му: "Нека ме удари праведният, това ще ми бъде благост. И нека ме изобличава, това ще бъде миро на главата ми" (Пс. 141:5). Благодари й и я благослови, защото го бе посъветвала праведно. Мнозина смятат за похвално да проявяват търпение, когато ги изобличават, но колко малко хора приемат изобличение с благодарно сърце и благославят онези, които се опитват да ги спасят от пътя на неправедното им поведение.

Като се върна в дома си, Авигея намери Навал и гостите му отдадени на голямо пиршество, превърнало се в сцена на пиянско веселие. Чак на следващата сутрин тя разказа на съпруга си какво бе станало при срещата й с Давид. Навал бе страхливец по сърце и като осъзна колко близо до внезапна смърт го е довело безумието му, сякаш се парализира. Уплашен, че Давид ще продължи да следва намерението си за отмъщение, той бе обхванат от ужас и потъна в състояние на безпомощна безчувственост. След десет дни умря. Животът, който Бог му бе дал, бе само проклятие за света. Сред радостта и веселието Бог му бе казал като на богатия човек от притчата: "...тая нощ ще ти изискат душата" (Лука 12:20).

След това Давид се ожени за Авигея. Той вече бе съпруг на една жена, но обичаят на народите от неговото време бе извратил разсъдъка му и повлия на действията му. Следвайки обичаите на света, дори велики и добри хора са грешили. През целия си живот Давид болезнено усещаше горчивия резултат от многоженството си.

След смъртта на Самуил Давид бе оставен на мира за няколко месеца. Отново се оттегли в уединение при зифците, но тези неприятели обадиха на Саул за

скривалището на Давид, надявайки се да придобият царското благоволение. Съобщението им събуди демона на страстта, дремещ в гърдите на Саул. Той отново събра въоръжените си мъже и ги поведе да преследва Давид. Но приятелски настроени съгледвачи донесоха на Есеевия син вестта, че Саул отново е по следите му и Давид тръгна с няколко от момците си да проучи разположението на неприятеля. Бе нощ, когато, предпазливо напредвайки, те влязоха в стана и видяха пред себе си шатрите на царя и придружаващите го. Никой не пазеше, защото лагерът бе потънал в дрямка. Давид извика приятелите си да навлязат с него чак сред врага. В отговор на въпроса му: "Кой ще слезе с мене при Саула в стана?" Ависей веднага отговори: "Аз ще сляза с тебе."

Скрити в дълбоката сянка на хълмовете, Давид и придружаващите го нахлуха в лагера на неприятеля. Като се стараеха да разберат какъв е точният брой на враговете им, те дойдоха до Саул, спящ със забодено в земята копие и съд с вода до главата му. До него лежеше Авенир - главният му военачалник, а войниците наоколо също бяха потънали в дълбок сън. Ависей взе копието и каза на Давид: "Бог предаде днес врага ти в ръката ти. Сега, прочее, нека го поразя с копието до земята с един удар и няма да повторя." Той очакваше думи на разрешение, но вместо тях чу шепота: "Да го не погубиш, защото кой може да вдигне ръка против Господния помазаник и да бъде невинен?... Бъди уверен, както си в живота на Господа, че Господ ще го порази; или денят му ще дойде и ще умре, или ще влезе в сражение и ще загине. Да ми не даде Господ да вдигна ръка против Господния помазаник! Но вземи сега, моля, копието, което е при главата му, и стомната с водата, па да си отидем." И тъй, Давид взе копието и стомната с водата, които бяха при Сауловата глава, та си отидоха. Никой не видя, никой не усети и никой не се събуди, защото всичките спяха, понеже дълбок сън от Господа бе паднал на тях." Колко лесно Господ може да отслаби силните, да отнеме разума на най-мъдрите и да надвие най-бдителните!

Когато бе на безопасно разстояние от стана, Давид се наведе от върха на хълма и извика с висок глас към хората на Саул и към Авенир: "Не си ли ти доблестен мъж? И кой е подобен на тебе между Израиля? Защо, прочее, не пазиш господаря си царя? Понеже един от людете влезе да погуби господаря ти царя. Не е добро това, което стори ти. В името на живия Господ вие заслужавате смърт, понеже не опазихте господаря си, Господния помазаник. И сега вижте где е копието на царя и стомната с водата, която беше при главата му." А Саул позна Давидовия глас и рече: "Твоят глас ли е, чадо мое Давиде?" И Давид рече: "Моят глас е, господарю мой, царю." Рече още: "Защо преследва господарят ми така слугата си? Какво съм сторил? Или какво зло има в ръката ми? И сега, моля, нека чуе

господарят ми царят думите на слугата си.” Отново от устата на царя се изля признание: “Съгреших, върни се, чадо мое Давиде, защото няма вече да ти сторя зло, понеже животът ми беше днес скъпоценен пред очите ти. Ето, безумие сторих и направих голяма погрешка.” А Давид отговори с думите: “Ето царското копие. Нека дойде един от момците да го вземе.” Въпреки обещанието на Саул: “Няма вече да ти сторя зло”, Давид не се предаде в ръцете му.

Вторият случай, в който Давид се отнесе с респект към живота на господаря си, остави още по-дълбоко впечатление в ума на Саул и го накара още по-смирено да признае грешката си. Удивен и покорен от проявата на такава доброта, разделяйки се с Давид, Саул възкликна: “Да си благословен, чадо мое, Давиде! Ти непременно ще извършиш велики дела и без друго ще надделееш.” Но Есеевият син не се надяваше, че царят дълго ще задържи това си убеждение.

Давид се отчая от сдобряването със Саул. Изглеждаше, че неизбежно най-накрая ще падне в жертва на царската злоба. Отново реши да потърси убежище във филистимската земя. С шестотин души под свое ръководство той премина при гетския цар Анхус.

Без съвет от Бога Давид заключи, че Саул със сигурност ще изпълни убийственото си намерение. Макар че Саул заговорничеше и се стараеше да постигне погубването му, Господ действаше, за да даде царството на Давид. Бог провежда Своите планове, въпреки че за човешките очи те са скрити в тайна. Хората не могат да разберат начините, по които постъпва Бог, и гледайки видимите неща, тълкуват тежките си изпитания, допуснати от Бога като насочени против тях с единствената цел да причинят падението им. Така Давид гледаше външната страна на нещата, а не Божиите обещания. Той се усъмни дали изобщо някога ще дойде на трона. Дългите изпити бяха уморили неговата вяра и изтощили търпението му.

Господ не изпрати Давид да търси защита при филистимците - най-ожесточените врагове на Израил. Точно този народ щеше докрай да бъде между най-големите му врагове. И въпреки това в нуждата си Давид прибягна при тях за помощ. Изгубвайки доверие в Саул и в неговите служители, той се постави в зависимост от милостта на враговете на своя народ. Давид бе смел военачалник и воин, доказал, че е мъдър да печели победи, но с отиването си при филистимците той действаше против личните си интереси. Бог му бе посочил да забие знамето си в Юдовата земя, а липсата на вяра го накара да остави поста на своята длъжност без заповед от Господа.

Бог бе обезславен поради неверието му. Филистимците се бояха от Давид повече, отколкото от Саул и войската му, и като се отдаде под тяхна защита, Давид им разкри слабостта на собствения си народ. Така окуражи тези непримирими

врагове да потискат Израил. Давид бе помазан да защитава Божия народ и Господ не желаеше слугата му да окуражава безбожните, като разкрива слабостта на Неговия народ или като си дава вид на безразличие към благополучието му. Нещо повече, братята му останаха с впечатлението, че бе отишъл при езичниците, за да служи на техните богове. Тази постъпка даде повод за фалшиво представяне на подбудите му и мнозина се изпълниха с предразсъдък против него. Той бе подведен да направи точно това, което желаеше Сатана, защото търсейки прибежище при филистимците, причини голяма радост на Божиите врагове и на враговете на народа Му. Давид не се отказа от поклонението си пред Бога, нито прекрати предаността си към делото Му, но пожертва доверието си в Него заради личната си безопасност и така помрачи праведния и верен характер, който Бог изисква да притежават Неговите слуги.

Давид бе приет сърдечно от царя на филистимците. Топлият прием се дължеше отчасти на факта, че царят се възхищаваше от него, а отчасти - на поласканото му тщеславие, че един евреин е прибягнал под неговата закрила. Във владенията на Анхус Давид се почувства в безопасност от предателство. Доведе семейството, домочадието и притежанията си, както сториха и момците му, и по всичко личеше, че бе дошъл да се установи за постоянно в земята на филистимците. Всичко това радваше Анхус, който обеща да закриля израилевите бегълци.

По молба на Давид царят щедро му даде да притежава Сиклаг - провинциален град, отдалечен от царската столица. Давид осъзна, че ще е опасно той и момците му да бъдат под влиянието на идолопоклонници. В един определен само за тях град можеха да се покланят на Бога по-свободно, отколкото ако бяха останали в Гет, където езическите ритуали непременно биха станали източник на злини и безпокойство.

Докато живееше в този уединен град, Давид воюва против гесурийците, гезерейците и амаличаните и не оставяше жив никого, който да занесе вести в Гет. Когато се връщаше от битка, даваше на Анхус да разбере, че бе воювал против собствения си народ - против Юдовите мъже. Но с тези преструвки той стана причина да се укрепят ръцете на филистимците, защото царят каза: “Той е направил себе си съвсем омразен на людете си Израиля, затова ще ми бъде слуга завинаги.” Давид знаеше, че Божията воля бе тези езически племена да бъдат унищожени и че той бе определен да извърши тази работа. Но не вървеше по съвета на Бога, когато лъжеше.

“В тия дни филистимците събраха войските си за война, за да воюват против Израиля. И Анхус каза на Давида: “Знай положително, че ще отидеш с мене в

множеството - ти и мъжете ти.” Давид нямаше намерение да вдигне ръка против своя народ, но не знаеше как да постъпи, докато обстоятелствата не му покажат неговия дълг. Отговори уклончиво на царя и каза: “Ти наистина ще познаеш какво може слугата ти да извърши.” Анхус разбра тези думи като обещание за подкрепа в предстоящата война и се закле да даде на Давид големи почести и висок пост във филистимския дворец.

Но макар че вярата на Давид в Божиите обещания се бе разклатила в известна степен, той помнеше, че Самуил го бе помазал за израилев цар. Спомни си победите над неприятелите, които Бог му бе дал в миналото. Спомни си и голямата Божия милост, която го опази от ръката на Саул, и реши да не предава святото доверие. Макар че израилевият цар го търсеше, за да го погуби, Давид реши да не присъединява армията си към враговете на своя народ.

Глава 66

Смъртта на Саул

Отново бе обявена война между Израил и филистимците. “Филистимците се събраха и дойдоха, та разположиха стана си в Сунам”, в северния край на равнината Езраел, докато Саул и войските му лагеруваха на няколко мили от подножието на планината Гелвуе. На тази планина Гедеон с триста мъже бе обърнал в бяг мадиамските множества. Но духът, вдъхновявал избавителя на Израил, бе съвършено различен от този, който подбуждаше сега сърцето на царя. Гедеон тръгна с вяра в могъществото на Якововия Бог, а Саул се чувстваше сам и беззащитен, защото Бог го бе изоставил. Като гледаше към филистимското множество, “уплаши се и сърцето му се разтрепери твърде много” (виж 1 Царе 28, 31 гл.).

Саул разбра, че Давид с войската си беше при филистимците и очакваше Есеевия син да използва тази възможност, за да отмъсти за нанесените злини. Царят бе силно разтревожен. Безумната му подозрителност го бе подтиквала да убие избраника Господен и да въвлече народа в толкова голяма опасност. Зает с преследването на Давид, той пренебрегна отбраната на царството си. Филистимците проникнаха в самото сърце на страната, възползвали се от липсата на добра защита. Така Сатана, като подтикваше Саул да използва всичките си сили за преследване на Давид с цел да го убие, със същия злосторен дух вдъхнови филистимците да използват тази възможност да погубят Саул и да покорят Божия народ. Колко често старият неприятел използва същата тактика! Той действа в някое непосветено сърце да разпали завист и конфликти в църквата, а после се възползва от разделеното състояние на Божия народ и подтиква своите ангели към погубването му.

На сутринта Саул трябваше да се опълчи в битка срещу филистимците. Надвисналата обреченост хвърляше мрак около него. Той копнееше за помощ и ръководство. Но напразно потърси съвет от Бога. “Господ не му отговори нито чрез сънища, нито чрез Урима, нито чрез пророци.” Господ никога не връща човешката душа, която идва при Него искрено и смирено. Защо Той върна Саул без да му отговори? Чрез собственото си поведение царят бе пропилял благословението на всички начини за допитване до Бога. Отхвърли съвета на пророк Самуил, заточи Давид - избраника Божи, изкла Господните свещеници. Можеше ли да очаква Бог да му отговори, когато бе прекъснал определените от Небето проводници за общуване с Него? Той бе отблъснал Духа на благодатта и можеше ли Господ да му отговори чрез сънища или откровения? Саул не се обърна към Бога със смирение и

покаяние. Той не потърси прощение на греха и примирение с Бога, а спасение от враговете си. Собствената му упоритост и бунт го откъснаха от Бога. Не може да се върне по друг начин, освен по пътя на покаянието и смирението. Но в мъката и отчаянието си гордият монарх реши да потърси помощ от друг източник.

Тогава Саул каза на слугите си: "Потърсете ми някоя запитвачка на зли духове, за да ида при нея и да направя допитване чрез нея." Саул напълно познаваше характера на викането на зли духове. Това деяние бе изрично забранено от Господа и смъртна присъда грозеше всеки, практикуващ несвятото изкуство. Когато Самуил бе жив, Саул бе заповядал всички магьосници и заклинатели на зли духове да бъдат предадени на смърт. Но в голямото си отчаяние Саул прибягна до тази прорицателка, която сам бе осъдил като омразна.

Казаха на царя, че жена, която вика зли духове, живее скришно в Ендор. Тя бе влязла в завет със Сатана, бе се отдала на неговата власт, за да изпълнява намеренията му. В замяна князът на злото извърши за нея чудеса и й разкри тайни неща.

Саул се преоблече и тръгна през нощта само с двама слуги да търси убежището на заклинателката. О, жалка гледка! Израилевият цар - доброволен пленник на Сатана! Има ли по-тъмна пътека за човешките нозе от пътеката, избрана от упорстващия в собствените си пътища човек, противопоставящ се на святото влияние на Божия Дух! Има ли за него по-ужасно робство от това да бъде във властта на най-злия тиранин - себе си? Доверието в Бога и послушанието към Неговата воля бяха единствените условия, при които Саул можеше да бъде израилев цар. Ако се бе съобразявал с тези условия по време на царуването си, царството му щеше да е в безопасност; Бог щеше да му бъде водач, Всемогъщият щеше да му бъде щит. Бог дълго търпя Саул. Въпреки че бунтът и упоритостта му почти бяха смълчали Божествения глас в неговата душа, възможността за покаяние все още съществуваше. Но когато, изпаднал в опасност, отблъсна Бога, за да получи светлина от една пълномощница на Сатана, царят отхвърли и последната връзка със своя Създател и се постави напълно във властта на тази демонска сила, упражнявала влиянието си върху него в продължение на години и довела го до границата на унищожението.

Под прикритието на нощта Саул и спътниците му тръгнаха през полето и благополучно преминаха през лагера на филистимците, пресякоха планинското възвишение в посока към уединения дом на заклинателката от Ендор. Запитвачката на бесове се бе скрила тук, за да продължи тайно безбожните си заклинания. Макар и преоблечен, за да не бъде разпознат, Саул с високия си ръст и с царското си държание нямаше вид на обикновен войник. Жената подозря, че посетителят й бе

Саул и богатите му дарове затвърдиха съмненията й. На молбата: “Почародействай ми, моля, чрез запитване зли духове и възведи ми, когото ти кажа”, жената отговори: “Ето, ти знаеш що направи Саул, как изтреби от земята запитвачите на зли духове и врачовете; тогава защо впримчваш живота ми, та да ме умъртвят?” Тогава “Саул й се закле в Господ, казвайки: “Заклевам се в живота на Господа: няма да ти се случи никакво зло за това.” Тогава тя рече: “Кого да ти възведа?”, а той отговори: “Самуил ми възведи.”

След като направи заклинанията си, жената рече: “Един старец възлиза и е обвит с мантия. И Саул позна, че това беше Самуил, и наведе се с лицето си до земята, та се поклони.”

Това не бе святият Божи пророк, не той дойде след повикването на заклинателката. Самуил не присъстваше в това свърталище на зли духове. Свръхестественото му появяване бе произведено единствено чрез силата на Сатана, който можеше да приеме вида на Самуил така лесно, както се представи и за светъл ангел, за да изкуси Христос в пустинята.

След заклинанието първите думи на жената бяха насочени към царя: “Защо ме измами, ти си Саул?” Така първото дело на злия дух, приел образа на пророка, бе да общува тайно с тази безбожна жена, за да я предупреди за измамата спрямо нея. Вестта на представящия се за пророк към Саул бе: “Защо ме обезпокои, като ме направи да възляза?” И Саул отговори: “Намирам се в голямо утеснение, защото филистимците воюват против мене, а Бог се е отдалечил от мене и не ми отговаря вече нито чрез пророци, нито чрез сънища, затова повиках тебе да ми явиш що да правя.”

Когато Самуил бе жив, Саул бе презрял съвета му и бе отхвърлил изобличенията му. Но сега в часа на бедствието и нещастието си той разбра, че ръководството на пророка бе единствената му надежда, и за да общува с небесния пратеник, напразно прибягна до вестителката на ада! Саул се бе поставил изцяло във властта на Сатана и сега този, чиято единствена наслада е да причинява бедствия и унищожение, направи всичко по силите си, за да предизвика унищожението на нещастния цар. В отговор на изпълненото с мъка умоляване до Саул дойде ужасната вест, изговорена уж от устата на Самуил: “А защо се допитваш до мене, като Господ се е отдалечил от тебе и ти е станал неприятел? Ето, Господ си извърши, според както бе говорил чрез мене; защото Господ откъсна царството от твоята ръка и го даде на ближния ти Давида. Понеже ти не се покори на гласа на Господа, като не извърши върху Амалика според големия Му гняв, затова Господ ти направи това нещо днес. При това Господ ще предаде Израиля с тебе в ръката на

филистимците; и утре ти и синовете ти ще бъдете при мене; и Господ ще предаде множеството на израилтяните в ръката на филистимците.”

При цялото си бунтовно поведение Саул бе ласкан и мамен от Сатана. Работата на изкусителя е да представи греха за нищожен, да направи пътя на престъплението лесен и примамлив и да ослепи ума за предупрежденията и заплахите на Господа. Чрез омайващата си сила той подвеждаше Саул да се самооправдава и да се съпротивява на Самуиловите изобличения и предупреждения. А сега в голямото му бедствие се обърна към него, за да му представи колко грамаден е неговият грях и колко безнадеждно е да получи прощение, за да го хвърли в отчаяние. Никое средство не би унищожило неговата смелост и не би объркало разсъдъка му по-сполучливо от това - да бъде тласнат към отчаяние и самоубийство.

Саул бе отпаднал от умора и пост, ужасен и изпълнен с угризения на съвестта. Когато страхотното предсказание стигна до ушите му, тялото му се свлече като дъб при буря и се простря на земята.

Заклинателката изтръпна в тревога. Царят на Израил лежеше пред нея като мъртъв. Ако умреше в колибата й, какви щяха да бъдат последствията за нея? Тя настоятелно го помоли да стане и да похапне, увещавайки го, че след като бе изложила живота си на опасност, за да изпълни желанието му, той трябваше да изпълни молбата й и да се подкрепи. Слугите му се присъединиха към нейните умолявания. Саул склони най-после и жената сложи пред него угоено теле и безквасен хляб, приготвени набързо. Каква гледка! В дивото убежище на заклинателката, където само преди малко бяха отекнали думите на обреченост, в присъствието на сатанински пратеник помазаният от Бога израилев цар седна да яде, приготвяйки се за деня на смъртната битка.

Преди разсъмване той се върна с придружителите си в израилевия стан, за да се приготви за сражението. Допитването до този дух на тъмнината разстрои Саул. Потиснат от ужаса на отчаянието, той не можа да вдъхне смелост на армията си. Отделен от Източника на силата, не можа да насочи умовете на израилтяните да погледнат към Бога, техния Помощник. Така злото предсказание работеше за изпълнението си.

Из равнината Сунам и по хълмовете на планината Гелвуе израилевите войски и филистимските множества се вкопчиха в смъртна битка. Макар че ужасната сцена от пещерата в Ендор бе изцедила и последната надежда от сърцето му, Саул се биеше с отчаяна смелост за трона и царството си. Но напразно! “Израилевите мъже побягнаха от филистимците и паднаха убити в хълма Гелвуе.” Тримата смели царски синове загинаха на негова страна. Стрелците заобиколиха Саул. Той видя

войниците си да падат край него и синовете си, князете - пронизани от сабя. Самият той бе ранен и не можеше да се бие, нито да побегне. Оттеглянето бе невъзможно и решен да не падне жив в ръцете на филистимците, Саул помоли оръженосеца си: "Изтегли меча си, та ме прободи с него." Когато човекът отказа да вдигне ръка срещу Господния помазаник, Саул сам сложи край на живота си, падайки върху своя меч.

Така загина първият израилев цар - с вината за самоубийство на душата си. Животът му бе едно падение. Той бе затъвал все по-дълбоко в безчестие и отчаяние, защото противопостави собствената си извратена воля на Божията.

Вестите за поражението се разнесоха надлъж и шир и всяваха ужас в целия Израил. Народът побягна от градовете и филистимците необезпокоявани ги разграбиха. Независимото от Бога царуване на Саул бе довело народа почти до унищожение.

В деня след сражението, когато претърсваха бойното поле, за да ограбят убитите, филистимците откриха телата на Саул и на тримата му синове. За да завършат триумфа си, отсякоха главата на Саул, снеха опръсканите му с кръв оръжия и ги занесоха във филистимската земя като победен трофей, "за да разнесат известие в капищата на идолите си и между людете". Най-накрая оръжието му бе поставено в "капището на Астарта", а главата му - в храма на Дагон. Така славата от победата бе приписана на силата на тези фалшиви богове, а името на Йехова бе обезславено.

Мъртвите тела на Саул и синовете му бяха завлечени във Ветсан - град недалеч от Гелвуе, близо до реката Йордан. Тук бяха овесени с вериги и предадени в плячка на птиците. Но смелите мъже от Явис Галаад, спомняйки си за спасението на своя град от Саул във времето на неговите по-ранни и по-щастливи години, сега изразиха благодарността си, като рискуваха да снемат телата на царя и князете и да ги погребат с почит. През нощта те преминаха Йордан и "снеха тялото на Саула и телата на синовете му от стената на Ветсан и като дойдоха в Явис, там ги изгориха. И взеха костите им, та ги закопаха под дървото в Явис и постиха седем дена". Така благородното дело, сторено преди четиридесет години, осигури на Саул и на синовете му в този тъмен час на поражение и безчестие погребение от благородни и милостиви ръце.

* Не планината Кармил, а местност в Юдовата област, близо до планинския град Маон.

Глава 67

Древно и съвременно магьосничество

Библейският доклад за посещението на Саул при жената в Ендор е бил източник на обърквање за много изследователи на Библията. Някои заемат становището, че Самуил действително е присъствал на разговора със Саул, но самата Библия представя достатъчно основания за противоположно заключение. Ако Самуил е бил в небето, както някои твърдят, той трябва да е бил повикан оттам или чрез Божията сила, или чрез силата на Сатана. Никой не може да повярва нито за миг, че Сатана има силата да повика святия Божи пророк от небето, за да уважи заклинанията на една отстъпила жена. Не можем да заключим също, че Бог е повикал Самуил в пещерата на заклинателката, защото Господ вече бе отказал да общува със Саул чрез сънища, чрез Урим или чрез пророци (1 Царе 28:6). Това бяха посочените от самия Бог средства за общуване с Него и Той не ги подмина, за да предаде сега вест чрез агент на Сатана.

Самата вест достатъчно доказва произхода си. Нейната цел не бе да поведе Саул към покаяние, а да го тласне към смърт - това не бе работа на Бога, а на Сатана. Нещо повече - постъпката на Саул да прибегне до заклинателка Писанията цитират като причина, поради която той е бил отхвърлен от Бога и изоставен на гибел: "Така умря Саул за престъплението, което извърши против Господа, против Господното слово, което не опази, а още понеже бе се съвещал със запитвачка на зли духове, *за да се допита до тях*; а до Господа не се допита, затова Той го умъртви и обърна царството към Давида, Есеевия син" (1 Лет. 10:13, 14). Тук е посочено ясно, че Саул запита злия дух, а не Господа. Той не разговаря със Самуил - Божия пророк, а чрез заклинателката влезе във връзка със Сатана. Сатана не можа да представи истинския Самуил, а подправен образ, който послужи на измамната му цел.

Почти всички форми на древното заклинателство и магия са основани на вяра в общуването с мъртвите. Практикуващите изкуството да извикват духовете на мъртви твърдяха, че общуват действително с духове на мъртви, за да получат чрез тях знание за бъдещите събития. Този обичай за допитване до мъртвите се споменава в пророчеството на Исая: "И когато ви рекат: "Допитвайте се до запитвачите на зли духове и до врачовете, които шепнат и мърморят", отговорете: "Не трябва ли един народ да се допита до своя Бог? Ще прибегне ли *при мъртвите заради живите?"* (Исая 8:19).

Точно тази вяра в общуването с мъртвите постави крайъгълния камък на езическото идолопоклонство. Езичниците вярваха, че техните богове са починали хора, превърнати в обожествени духове. Така религията на езичеството представляваше поклонение на мъртвите. Това е очевидно от Писанията. В доклада за греха на Израил при Вет-фегор е казано: "А докато Израил оставаше в Ситим, людете почнаха да блудстват с моавките, защото те канеха людете на жертвите на боговете си, и людете ядяха и се кланяха на боговете им. Израил се привърза за Ваал-фегора" (Числа 25:1-3). Псалмистът ни разкрива на какви богове са били принасяни тези жертви. Говорейки за същото отстъпление на израилтяните, той казва: "Тоже те се прилепиха към Ваал-фегора и *ядоха жертви, принесени на мъртви богове*" (Пс. 106:28), т.е. жертви, които са били принасяни на мъртвите.

Почти във всяка езическа система значително място заемаше обожествяването на мъртвите, както и предполагаемото общуване с тях. Вярваше се, че боговете съобщават волята си на човеците и им дават съвет, когато бъдат запитани. Такива бяха прочутите гръцки и римски оракули.

Вярата в общуването с мъртвите се поддържа и днес дори в така наречените християнски страни. Под името спиритизъм е широко разпространена практиката на общуване със същества, твърдящи, че са духове на починалите. Тази практика е пригодена да спечели чувствата на хора, положили своите обичани мъртви в гроба. Понякога им се явяват духовни същества с образа на техните починали приятели, разказват случаи, свързани с техния живот, и извършват дела, които мъртвите са вършили, докато са били живи. По този начин подвеждат хората да вярват, че мъртвите им приятели са ангели, които ги закрилят и общуват с тях. Съществата, които се представят за духове на починалите, стават предмет на особено идолопоклонство и за мнозина тяхната дума има по-голяма тежест дори от Божието слово.

Много хора обаче смятат спиритизма за проста измама. Проявите, с които той подкрепя претенцията си за свръхестественост, приписват на хитър трик на медиума. Но докато е истина, че резултатите от измамата често биват представяни за истински, има и забележителни доказателства за участие на свръхестествена сила. И мнозина, отхвърлящи спиритизма, смятайки го за резултат от човешко умение или изкуство, ще бъдат подведени да признаят неговите твърдения, когато се срещнат лице в лице с проявите, които не могат да си обяснят на тази основа.

Съвременният спиритизъм, формите на древното магьосничество и поклонението на идолите - всички те, имащи свой жизнено важен принцип общуването с мъртвите, са основани върху оная първа лъжа, с която Сатана измами Ева в Едем: "Никак няма да умрете; но знае Бог, че в деня, когато ядете от него...,

ще бъдете като Бога...” (Бит. 3:4, 5). Основани на същата заблуда и продължавайки я, те също произхождат от бащата на лъжата.

На евреите бе изрично забранено да се занимават по какъвто и да е начин с така нареченото “общуване с мъртвите”. Бог решително затвори тази врата, казвайки: “Мъртвите не знаят нищо..., нито ще имат вече някога дял в нещо, що става под слънцето” (Екл. 9:5, 6). “Излиза ли духът му, той се връща в земята си. В тоя същий ден загиват намеренията му” (Пс. 146:4). Господ заяви на Израил: “И човек, който се отнесе към запитвачите на зли духове и към врачове, за да блудства след тях, против оня човек Аз ще насоча лицето Си и ще го изтребя изсред людете му” (Лев. 20:6).

“Злите духове” не бяха духовете на мъртвите, а зли ангели, пратеници на Сатана. Древното идолопоклонство, както разбрахме, включваше и поклонение пред мъртвите, и общуване уж с тях, наречено в Библията “поклонение на демони”. Апостол Павел, предупреждаваше братята си да не участват по никакъв начин в идолопоклонството на своите езически съседи: “...онова, което жертват езичниците, жертват го на бесовете, а не на Бога. Но аз не желая вие да имате общение с бесовете” (1 Кор. 10:20). Говорейки за Израил, псалмистът казва: “...синовете си и дъщерите си принесоха в жертва на бесовете и проляха невинна кръв - кръвта на синовете си и на дъщерите си”, а в следващия стих обяснява, че са ги пожертвали “на ханаанските идоли” (Пс. 106:37, 38). Така нареченото “поклонение на мъртвите” всъщност бе поклонение на демони.

Съвременният спиритизъм почива върху същата основа - той само съживява в нова форма магьосничеството и поклонението на демони, което Бог осъди и забрани в древността. В Писанието е предсказано, че “в послешните времена някои ще отстъпят от вярата и ще слушат измамителни духове и бесовски учения” (1 Тимотей 4:1). Във Второто си писмо до солунците Павел посочва особеното действие на Сатана чрез спиритизма като събитие, което ще се изпълни непосредствено преди второто идване на Христос. Говорейки за тази имитация на второто идване на Христос, той заявява, че то ще стане по “действието на Сатана, съпроводено от всякаква сила, знамения, лъжливи чудеса” (2 Сол. 2:9). А Петър, описвайки опасностите, на които ще бъде изложена църквата в последните дни, казва, че както някога фалшиви пророци въведоха в грях Израил, така ще има фалшиви учители, “които ще въведат тайно гибелни ереси, като се отричат даже от Господаря, Който ги е купил... И мнозина ще последват техните похотливи дела...” (2 Петрово 2:1, 2). Тук апостолът е посочил една от отличителните черти на учителите спиритисти. Те отказват да признаят Христос като Божи Син. За такива учители възлюбеният Йоан заявява: “Кой е лъжец освен оня, който отрича, че Исус

е Христос? Той е антихрист, който се отрича от Отца и от Сина. Никой, който се отрича от Сина, няма нито Отца" (1 Йоаново 2:22, 23). Отричайки Христос, спиритизмът отрича и Отца, и Сина, а Библията нарича това проява на антихриста.

С предсказанието за обреченността на Саул, дадено чрез жената от Ендор, Сатана планираше да постави примка за израилтяните. Надяваше се да им вдъхне доверие към заклинателката и да ги подведе да се допитват до нея. Така щяха да изоставят Бога като свой Съветник и да се поставят под властта на Сатана. Обаянието, с което спиритизмът привлича множествата, е силата му уж да отдръпне завесата, скриваща бъдещето, и да покаже на хората онова, което Бог е скрил. Бог в Словото Си ни е открил великите бъдещи събития - всичко, което е съществено за нас, и ни е дал непогрешим водач, който да ни води през всички опасности. Но целта на Сатана е да унищожи доверието на хората в Бога, да ги направи недоволни от положението им в живота и да ги подведе да търсят знание за неща, които Бог мъдро е скрил от тях, като презрат откритата в святото Му Слово воля.

Мнозина се безпокоят, че не знаят окончателния изход на нещата. Не могат да понесат неизвестността и в нетърпението си отказват да чакат, за да видят Божието спасение. Зли предчувствия поглъщат вниманието им. Те дават воля на бунтовните си чувства и тичат насам-натам, изпълнени с мъка, търсейки да разберат онова, което Бог не е открил. Ако се бяха доверили на Бога и ако бдяха с молитва, биха намерили Божествена утеха. Духът им щеше да бъде успокоен от общението с Бога. Уморените и обременените биха намерили почивка за душите си само ако отидат при Исус. Но мнозина пренебрегват средствата, които Бог е определил за утехата им, и прибягват до други източници, надявайки се да научат какво е задържал Бог. Така допускат грешката на Саул и само придобиват познание за злото.

Такова поведение не е угодно на Бога и Той е изразил това най-категорично. Нетърпеливото бързане да се проникне зад завесата на бъдещето разкрива липса на вяра в Бога и оставя човешката душа отворена за внушенията на големия измамник. Сатана подвежда хората да прибягват до запитвачи на зли духове и като им разкрива тайни неща от миналото, им вдъхва доверие в силата си да предсказва бъдещето. С придобиван в продължение на дълги векове опит той може да проследи от причина до резултат и често предсказва до известна степен точно някои от бъдещите събития в живота на човека. Така може да измами бедните, заблудени души, да ги въведе под властта си и да ги направи пленници на волята си.

Бог ни е дал предупреждение чрез пророка Си: "И когато ви рекат: "Допитвайте се до запитвачите на зли духове и до врачовете, които шепнат и мърморят", отговорете: "Не трябва ли един народ да се допитва до своя Бог? Ще

прибегне ли при мъртвите заради живите? Нека прибягнат при закона и при свидетелството! Ако не говорят според това слово, наистина няма зазоряване за тях" (Исая 8:19, 20).

Онези, които имат един свят Бог, безкраен по мъдрост и сила, ще отидат ли при магьосници, чието знание произхожда от общуване с неприятеля на нашия Господ? Самият Бог е светлина за народа Си. Той му казва с вяра да насочи погледа си към славите, които са открити за човешкото око. Слънцето на правдата изпраща ярките си лъчи в сърцата на Своя народ. Той има светлина от небесния трон и не желае от източника на светлината да се обърне към пратениците на Сатана.

Макар да бе изобличение за греха и пророчество за въздаяние, демонската вест към Саул не бе предназначена да го поправи, а да го тласне към отчаяние и гибел. При това обаче тя служи за целта на изкусителя по най-добрия начин - да омае човеците с измама за унищожение. Ученията за демонските духове в древните времена подхранваха най-долна неморалност. Божествените предписания, осъждащи греха и подкрепящи правдата, биваха изоставяни. На истината се гледаше с леко око и нечистотата не само се допускаше, но и се поощряваше. Спиритизмът заявява, че няма смърт, нито грях, нито съд, нито въздаяние, че "човеците са непаднали полубогове", че желанието е най-висшият закон, а човекът е отговорен единствено пред себе си. Бариерите, които Бог е издигнал за опазване на истината, чистотата и почитанието, биват съборени и по този начин мнозина се окуражават в греха. Такова учение не подсказва ли, че произходът му е подобен на този на демонското поклонение?

Чрез мерзостите на ханаанците Господ показа на Израил до какви резултати води общуването със зли духове. Тези народи бяха без собствено убеждение идолопоклонници, блудници и убийци, отвратителни чрез всяка порочна мисъл и възмутителен обичай. Хората не познават собствените си сърца, защото "сърцето е измамливо повече от всичко и е страшно болно" (Еремия 17:9). Но Бог разбира склонностите на неправедното човешко естество. И тогава, както и сега, Сатана бдеше да създаде благоприятни условия, за вдигане на бунт, така че Израилевият народ да стане отвратителен на Бога, както бяха станали ханаанците. Врагът на човешките души е винаги нащрек да отваря път за неудържимия поток на злото, защото желае погубването и осъждането ни от Бога.

Сатана бе решен да задържи в ръцете си ханаанската земя и когато тя стана място за живеене на израилевите чада и Божият закон стана закон на страната, той възненавидя Израил с жестока и злостна омраза и създаде заговор за унищожението му. Чрез действието на зли духове избраният народ възприе чужди богове и поради престъплението си накрая бе разпръснат от обещаната земя. Сатана се опитва да

повтори тази история и в наши дни. Бог извежда народа Си от мерзостите на света, за да пази закона Му и поради това гневът на "клеветника на нашите братя" не знае граници. "...дяволът слезе у вас много разярен, понеже знае, че му остава малко време" (Откр. 12:10, 12). Прототипът на обещаната земя е точно пред нас и Сатана е решил да унищожи Божия народ и да Му отнеме наследството. Обещанието "Бдете и молете се, за да не паднете в изкушение" (Марко 14:38) никога не е било по-нужно от сега.

Господнето слово към древния Израил се отнася и за народа Му в нашата епоха. "Да се не отнесете към запитвачите на зли духове, нито към врачовете; не ги издиряйте, та да се оскверните чрез тях", "защото всеки, който прави тия дела, е омразен на Господа" (Лев. 19:31; Второз. 18:12).

Глава 68

Давид в Сиклаг

Давид и мъжете му не взеха участие в битката между Саул и филистимците, макар че отидоха с филистимците до бойното поле. Когато двете войски се приготвиха да започнат битката, Есеевият син се намери в извънредно объркана ситуация. Очакваха да се бие на страната на филистимците. Ако изоставеше определения за него пост в битката, и се отдръпнеше от бойното поле, щеше да бъде заклеймен не само като страхливец, но и като неблагодарник и предател към Анхуз, който го бе защитил и му имаше доверие. Такава постъпка щеше да хвърли срам върху името му и да го изложи на гнева на неприятели, по-страшни от Саул. Но Давид нито за миг не помисли да се бие срещу Израил. Ако стореше това, щеше да стане предател на своята страна - враг на Бога и на Неговия народ. Такова действие завинаги щеше да отреже пътя му към трона на Израил и ако Саул бъдеше убит в сражението, за смъртта му щяха да обвинят него.

Давид бе принуден да почувства, че е загубил пътя си. Много по-добре беше да се приюти в могъщата Божия крепост на планините, отколкото сред заклетите врагове на Йехова и на народа Му. Но в голямата Си милост Господ не наказа слугата Си за тази грешка, нито го изостави сам в бедствието и объркаността му. Защото, макар Давид да пусна ръката на Божествената Сила, да се поклати и отклони от пътищата на стриктното благочестие, сърцето му все още възнамеряваше да бъде искрено към Бога. Докато Сатана и множествата му бяха заети да помагат на Божиите противници - израилевите врагове, в съставяне на планове против един цар, оставил Бога, Господните ангели действаха за избавянето на Давид от опасността, в която попадна. Небесни вестители подбудиха филистимските князе да протестират срещу участието на Давид и войската му наред с тяхната армия в приближаващата битка.

“Що търсят тука тия евреи?” - извикаха филистимските големци, упражнявайки натиск върху Анхус. А той, нежелаейки да се раздели с толкова важен съюзник, отговори: “Това не е ли Давид - слугата на израилевия цар Саула, който е бил с мене през тия дни или години? И аз не съм намерил в него никаква грешка, откакто е преминал откъм мене до днес.”

Но князете гневно настояваха на искането си: “Изпрати този човек и нека се върне на мястото, което си му определил, и да не слиза с нас в битката, да не би в боя да ни стане противник. Защото как би се примирил този с господаря си, ако не с

главите на тия мъже? Той не е ли Давид, за когото пееха ответно в хороигранията, като казваха:

“Саул порази хилядите си,
а Давид - десетките си хиляди?”

Убийството на известния им юнак и тогавашната победа на Израил още бяха живи в паметта на филистимските големци. Те не повярваха, че Давид ще се бие против собствения си народ и ако той в огъня на битката се насочеше срещу тях, можеше да докара на филистимците много по-голяма загуба, отколкото би докарала цялата Саулова войска.

Така Анхус бе принуден да отстъпи. Повика Давид и му каза: “В името на живия Господ ти си бил честен и излизането ти и влизането ти с мене във войската е угодно пред очите ми, защото не съм намерил зло в тебе от деня, когато си дошъл при мене до днес. Обаче началниците не са добре разположени към тебе. Сега, прочее, върни се, та си иди с мир, да не би да причиниш незадоволство у филистимските началници.”

Боейки се да не издаде истинските си чувства, Давид отвърна: “Но що съм сторил? И що си намерил ти в слугата си, откак съм пред тебе до днес, та да не мога да ида да воювам против неприятелите на господаря си царя?”

Отговорът на Анхус може би е внесъл в сърцето на Давид вълнение от срам и угризения на съвестта при мисълта колко недостойни за един слуга на Йехова измами се унижи да допусне. “Зная, че си угоден пред очите ми като Божи ангел - каза царят. - Все пак обаче филистимските военачалници рекоха: “Да не отива той с нас в битката.” Сега, прочее, стани утре рано със слугите на господаря си, които дойдоха с тебе; и като станете утре рано, щом се развидели, идете си.” Така се разби клопката, в която бе въвлечен Давид, и той бе освободен.

След тридневно пътуване Давид и четата му от шестотин мъже се приближиха до Сиклаг - филистимския си дом. Но очите им съзряха сцена на опустошение. Амаличаните, възползвали се от отсъствието на Давид и войската му, си бяха отмъстили за набезите му в тяхна територия. Бяха изненадали оставения без охрана град и го бяха разграбили и изгорили, след което бяха избягали, отвеждайки всичките жени и деца в плен и отнасяйки много плячка.

Смаяни и онемели от ужас, Давид и момците му за момент погледнаха безмълвно почернелите и тлеещи развалини. И обхванати от чувство на безнадеждност, закоравелите войни “плакаха с висок глас, докато не им остана вече сила да плачат”.

Тук Давид отново бе наказан за липсата на вяра, която го бе накарала да се установи сред филистимците. Той има възможност да види каква несигурност може

да има сред враговете на Бога и на Неговия народ. Давидовите последователи обвиниха него за нещастието си. Той бе предизвикал отмъщението на амаличаните с нападението си срещу тях, но прекалено доверчив в безопасността сред неприятелите си, бе оставил града неохраняван. Полудели от мъка и гняв, войниците му сега бяха готови на всякакви отчаяни действия и заплашваха дори да убият водача си с камъни.

Давид изглеждаше изоставен от всяка човешка подкрепа. Всичко, което му бе скъпо на земята, му бе отнето. Саул го бе изгонил от собствената му родина, филистимците го бяха отблъснали от лагера, амаличаните бяха оплячкосали града му, жените и децата бяха отвлечени в плен, най-близките му приятели се съюзиха против него и дори го заплашваха със смърт. В този час на най-голяма беда Давид не остави ума си да се занимава с мъчителните обстоятелства, а потърси сериозно помощ от Бога. Той "се укрепи в Господа, своя Бог". Спомни си своя изпълнен със събития минал живот. Беше ли го изоставил някога Господ? Душата му се освежи, като си спомни многобройните доказателства за Божията благосклонност. Със своето недоволство и нетърпение последователите на Давид направиха злощастието си двойно по-мъчително, но Божият човек, който имаше дори по-голяма причина от тях да скърби, се държа твърдо. "Когато съм в страх, на Тебе ще се уповавам" (Пс. 56:3) - говореше сърцето му. Макар че самият той не можеше да прозре някакъв начин за изход от бедата, Бог можеше и желаеше да го поучи какво да стори.

Изпрати да повикат свещеника Авиатар, сина на Ахимелех. "Да преследвам ли тоя полк? Ще ги стигна ли?" Отговорът бе: "Преследвай, защото без друго ще ги стигнеш и непременно ще отървеш всичко!" (1 Царе 30:8).

При тези думи брожението, предизвикано от мъката и възбудата, престана. Давид и войниците му веднага се впуснаха в преследване на бягащите си врагове. Преходът им бе така бърз, че като стигнаха потока Восор, който се влива в Средиземно море близо до Газа, двеста души от четата бяха принудени да останат назад от изтощение. Но Давид с останалите четиристотин побърза смело нататък.

Напредвайки, настигнаха един роб египтянин, явно грохнал до смърт от глад и умора. Но като го подкрепиха с храна и вода, той се посъживи и от него научиха, че бил оставен да умре от жестокия си господар - амаличанин, числящ се към армията на нашествениците. Той разказа за внезапното нападение и оплячкосване, а след като получи обещание, че няма да бъде убит или предаден на господаря му, се съгласи да заведе четата на Давид до стана на неприятелите.

Когато съзряха стана, пред очите им се откри сцена на пиршество. Победилото множество празнуваше. "...те бяха разпръснати по цялата местност, та

ядяха, пиеха и се веселяха поради всичките големи користи, които бяха взели от филистимската земя и от Юдовата земя". Давид даде заповед за незабавна атака и преследвачите се втурнаха неудържимо към плячката си. Амаличаните бяха изненадани и смутени. Битката продължи през цялата нощ и през следващия ден, докато бе избито почти цялото им множество. Само една група от четиристотин мъже, възседнали на камили, успя да избяга. Господнето слово се изпълни. "Така Давид отърва всичко, що бяха взели амаличаните, също и двете си жени отърва Давид. Не им се изгуби нищо, ни малко, ни голямо, ни синове, ни дъщери, ни корист, ни какво да било нещо, което бяха заграбили от тях; Давид върна всичко."

Когато бе правил набези в територията на амаличаните, Давид бе покосявал със сабята си всички попадали в ръцете му жители. И ако не бе въздържащата ръка на Бога, амаличаните щяха да си отмъстят и да погубят народа на Сиклаг. Бяха решили да пощадят пленниците. Желаеха да направят още по-голяма честта от победата си, като отведат в дома си голям брой от тях, а по-късно ги продадат като роби. Така, без да съзнават, изпълниха Божието намерение, опазвайки пленниците невредими, за да бъдат върнати на съпрузите и бащите им.

Всички земни сили са под контрола на Всемогъщия. И на властния управител, и на жестокия потисник Той казва: "Дотук ще дохождаш, но не по-нататък..." (Йов 38:11). Божията сила действа непрекъснато, за да противостои срещу служителите на злото. Бог винаги работи между хората не за унищожението им, но за поправлението и опазването им.

С голяма радост победителите се запътиха обратно към дома. Стигайки до останалите назад свои другари, по-самолюбивите и по-буйните от четиристотинте започнаха да настояват, че те не били участвали в битката и не трябвало да вземат от плячката, че било достатъчно да получат само жените и децата си. Но Давид не се съгласи с това. "Не бива да постъпите така, братя мои, с ония неща, които ни даде Господ, Който ни опази и предаде в ръката ни полка, що бе дошъл против нас... - каза той. - Но какъвто е делът на участващия в боя, такъв ще бъде делът и на седещия при вещите. Поравно ще се делят користите помежду им." Въпросът бе решен така и по-късно в Израил стана правило всички, свързани с военния поход, да споделят користите наравно с участвалите в самата битка.

Освен че си върнаха всичката плячка, взета от Сиклаг, Давид и четата му плениха много стада и добитък на амаличаните. Те бяха наречени "Давидови користи" и връщайки се в Сиклаг, Давид изпрати от тях подаръци на старейшините от своето Юдово племе. Разпределяйки по този начин плячката, Давид си спомни за всички, които се бяха отнесли приятелски към него и към последователите му в планинските земи, когато бе принуден да бяга за живота си от място на място. Така

преследваният беглец се отплати щедро за любезността и съчувствието им, толкова скъпоценни за него.

Вече бе трети ден, откакто Давид и войните му се бяха върнали в Сиклаг. Като работеха, за да възстановят разрушените си домове, те очакваха с нетърпеливи сърца вести от битката между Израил и филистимците, за която знаеха. Внезапно в града влезе вестител "с раздрани дрехи и пръст на главата си" (виж 2 Царе 1:2-16). Той бе заведен веднага при Давид, пред когото се поклони с почитание, изразявайки признание към него като към могъщ княз, чиято благосклонност желаеше да придобие. Давид нетърпеливо го попита как е минала битката. Беглецът разказа за поражението и смъртта на Саул и за смъртта на Йонатан. Но отиде и по-нататък от простото изреждане на фактите. Явно предполагайки, че Давид таи в сърцето си вражда против непримиримия си преследвач, странникът се надяваше да придобие почит за самия себе си като убиец на царя. Със самохвален тон продължи да разказва как по време на битката намерил израилевия цар ранен и притиснат от враговете му и по собствената му молба той го убил. Короната от главата на Саул и златните гривни от ръката му беглецът носеше на Давид. Очакваше голяма награда за постъпката си, надявайки се, че тези вести ще бъдат посрещнати с радост.

Но "Давид хвана дрехите си, та ги раздра. Така направиха и всичките мъже, които бяха с него. И жалиха, и плакаха, и постиха до вечерта за Саула и за сина му Йонатана, и за Господните люде, и за Израилевия дом, загдето бяха паднали от меч". След като мина първият удар от ужасните вести, мислите на Давид се върнаха към чужденеца вестител и към престъплението, за което според собствените му думи той бе виновен. Военачалникът попита младежа: "Отгде си ти?" А той отговори: "Аз съм син на един чужденец амаличанин." И рече му Давид: "Ти как се не убоя да дигнеш ръка да убиеш Господния помазаник?" Саул бе попадал в ръцете му два пъти, но когато го увещаваха да го убие, Давид бе отказвал да вдигне ръка срещу човека, посветен по Божия заповед да управлява Израил. А амаличанинът не се боеше да се хвали, че бе убил израилевия цар. Сам обвини себе си в достойно за смърт престъпление и наказанието го настигна веднага. Давид каза: "Кръвта ти да бъде на главата ти; защото устата ти свидетелства против тебе, като рече: "Аз убих Господния помазаник."

Скръбта на Давид за смъртта на Саул бе искрена и дълбока, разкриваща великодушието на един благороден характер. Той не се зарадва за падането на неприятеля си. Премахната бе пречката, преграждала достъпа му до трона на Израил, но това не го радваше. Смъртта заличи спомена му за недоверието и жестокостта на Саул и сега той не се досещаше за нищо от тази история освен за

благородното и царственото. Името на Саул бе свързано с това на Йонатан, чието приятелство бе толкова искрено и несебелюбиво.

Песента, с която Давид даде израз на сърдечните си чувства, стана любима на неговия народ и на Божия народ през всички следващи векове:

"Славата ти, о, Израилю,
е застреляна на опасните места на полето ти.
Как паднаха силните.
Не възвестявайте това в Гет,
не го прогласявайте по улиците на Аскалон,
за да не се зарадват филистимските дъщери,
за да не се развеселят дъщерите на необрязаните.
Хълми Гелвуиски, да няма роса, нито дъжд на вас,
нито ниви, доставяйки първи плодове за жертви;
защото там бе захвърлен щитът на силните,
щитът на Саула, като да не е бил той помазан с миро.
От кръвта на убитите, от лоя на силните
лъкът Йонатанов не се връщаше назад
и мечът Саулов не се връщаше празен.
Саул и Йонатан бяха любезни и рачителни в живота си
и в смъртта си не се разделиха;
по-леки бяха от орлите,
по-силни от лъвовете.
Израилеви дъщери, плачете за Саула,
който ви обличаше в червено с украшения,
който туряше златни украшения по дрехите ви.
Как паднаха силните всред боя!
Йонатан, поразен на опасните места на полето ти.
Преоскърбен съм за тебе, Йонатане, брате мой!
Рачителен ми беше ти;
твоята любов към мене беше чудесна,
превъзхождаше любовта на жените.
Как паднаха силните
и погинаха бойните оръжия!
(2 Царе 1:19-27).

Глава 69

Давид призован на трона

Смъртта на Саул отстрани опасностите, направили Давид изгнаник. Сега пътят му бе отворен да се върне в родината си. Когато жалейните дни за Саул и за Йонатан свършиха, “Давид се допита до Господа, като каза: “Да възляза ли в някой от Юдовите градове?” И Господ му каза: “Възлез.” Пак рече Давид: “Где да възляза?” А той му каза: “В Хеврон” (виж 2 Царе 2-4 гл., 5:1-5).

Хеврон бе на 20 мили северно от Вирсавее и почти по средата между Вирсавее и бъдещото място на Ерусалим. Първоначално той бе наречен Кириат Арва - “градът на Арва”, бащата на Анак. По-късно бе наречен Мамре и тук, в “пещерата Махпелах”, погребваха патриарсите. Хеврон бе собственост на Халев и сега бе главен град на Юда. Той се намираше в долина, обкръжена от плодородна хълмиста местност. Около него бяха разположени най-красивите лозя на Палестина, както и многобройни насаждения от маслини и други овощни дървета.

Давид и последователите му веднага се приготвиха да се подчинят на полученото от Бога наставление. Шестстотинте въоръжени мъже с жените и децата си, със стадата и чердите си скоро потеглиха към Хеврон. Юдовите мъже очакваха да посрещнат Давид като бъдещ цар на Израил. Когато керванът влезе в града, веднага направиха приготовления за коронацията му “и помазаха там Давида за цар над Юдовия дом”. Но не бе направен опит чрез сила да се наложи властта му над другите племена.

Едно от първите действия на току-що коронясания цар бе да изрази благородното си отношение към смъртта на Саул и Йонатан. Научавайки за смелите дела на явис-галаадските мъже, рискували да пренесат телата на падналите водачи и да ги погребат достойно, Давид проводи пратеници до Явис с вестта: “Благословени да сте от Господа, загдето показахте тая благост към господаря си, към Саула, и го погребахте. Сега Господ нека покаже и към вас милост и вярност. Така и аз ще ви въздам за тая добрина...” И той съобщи за възкачването си на Юдовия трон, като покани да се присъединят към него и всички, проявили такова искрено съчувствие.

Филистимците не се противопоставиха на действията на Юда за възцаряването на Давид. Те бяха негови приятели по времето, когато бе беглец, за да дразнят и отслабят Сауловото царство, и сега се надяваха, че поради миналата си благосклонност към Давид разпростирането на неговата власт ще бъде в края на краищата в тяхна полза. Но царуването на Давид нямаше да бъде леко. С коронованието му започна мрачният доклад на заговори и бунт. Давид не седна на

трона като предател. Бог го бе избрал за израилев цар и нямаше причина за недоверие или опозиция срещу него. Но тъкмо Юдовите мъже бяха признали авторитета му, когато в Израил чрез влиянието на Авенир бе провъзгласен за цар Исвостей - синът на Саул, и поставен на съпернически трон.

Исвостей бе немощен и невеж представител на Сауловото семейство, докато Давид бе предварително подготвен да носи отговорностите на царството. Авенир - главният инициатор за издигане на Исвостей на трона - по-рано бе главен военачалник на Сауловата армия и най-достойният мъж в Израил. Той знаеше, че Давид бе определен от Господа за израилевия трон, но след като толкова дълго го бе гонил и преследвал, не желаеше Есеевият син да възглави царството, управлявано от Саул.

Обстоятелствата, в които бе поставен Авенир, разкриха истинския му характер и показаха неговата амбициозност и безпринципност. Той бе тясно свързан със Саул и повлиян от духа на царя да презира човека, когото Бог бе избрал да царува над Израил. Омразата му бе засилена от острия упрек на Давид към него, когато бе заспал в лагера и Давид бе взел стомната с вода и копието на Саул. Авенир си спомни как Давид бе извикал пред царя и пред израилевия народ: “Не си ли ти доблестен мъж? И кой е подобен на тебе между Израиля? Защо, прочее, не пазиш господаря си царя?... Не е добро това, което стори ти; в името на живия Господ вие заслужавате смърт, понеже не опазихте господаря си Господния помазаник” (1 Царе 26:15-16). Това изобличение бе отекнало мъчително в сърцето му и той реши да постигне отмъстителното си намерение като създаде разцепление в Израил, чрез което да бъде издигнат самият той. Използва представител на предишния цар, за да постигне собствените си егоистични амбиции и планове. Знаеше, че народът обичаше Йонатан. Споменът за него бе още жив и войската още не бе забравила първите успешни походи на Саул. С решителност, достойна за една по-добра кауза, този бунтовен водач се зае да проведе кроежите си.

Маханаим, град на отсрещната страна на Йордан, бе избран за царска резиденция, тъй като предлагаше най-голяма сигурност срещу нашествие както от страна на Давид, така и от страна на филистимците. Тук стана коронацията на Исвостей. Царуването му първо приеха племената на изток от Йордан и накрая то се разпростря над целия Израил с изключение на Юда. В продължение на две години Сауловият син се радваше на почестите си в своята уединена столица. Но Авенир, възнамерявайки да разшири властта си над целия Израил, се приготви за нападателна война и “войната между Сауловия дом и Давидовия дом трая дълго време; и Давид непрестанно се засилваше, а Сауловият дом непрестанно отслабваше”.

Най-накрая предателство съкруши трона, издигнат от омраза и амбиция. Авенир се разяри срещу слабия и некомпетентен Исвостей и дезертира при Давид с предложение да доведе при него всички израилеви племена. Царят прие предложенията му и го облече с почест, за да изпълни намерението си. Но добрият прием на този смел и прославен воин възбуди ревността на Йоав - военачалника на Давидовата армия. Между Авенир и Йоав съществуваше кръвна вражда, след като Авенир бе заклал Азаил - брата на Йоав, по време на войната между Израил и Юда. Сега Йоав съзря възможност да отмъсти за смъртта на своя брат и да се отърве от перспективния си съперник. Подло използва случая, та издебна и уби Авенир.

Чувайки за това предателско нападение, Давид възкликна: “Невинен съм аз и царството ми пред Господа довека за кръвта на Авенира, Нировия син. Нека остане тя на Йоавовата глава и на целия му бащин дом.” Имайки предвид неутвърденото още състояние на царството, както и властта, и поста на убийците - защото Ависей, Йоавовият брат, се бе обединил с него - Давид не можеше да накаже престъплението със справедлива отплата, но публично изяви отвращението си от кръвопролитието. Погребението на Авенир бе придружено с народни почести. Войската начело с Йоав трябваше да участва в службите на оплакването облечена с разкъсани дрехи и покрита с вретища. Царят показа своята скръб, като пости в деня на погребението. Той вървеше след носилото като главен оплаквач и пред гроба произнесе една елегия, която бе остро изобличение към убийците. “И царят плака над Авенира, и каза:

“Трябваше ли Авенир да умре,
както умира безумен?
Ръцете ти не бяха вързани,
нито нозете ти турнати в окови.
Както пада човек пред тези,
които вършат неправда,
така падна ти.”

Великодушното отдаване на почит към човека, който бе негов голям неприятел, спечели доверието на Давид и възхищението на целия Израил. “И всичките люде се научиха за това и им стана угодно, както беше угодно на всичките люде и все, що правеше царят. Защото в оня ден всичките люде и целият Израил познаха, че не беше от царя да бъде убит Авенир, Нировият син.” В кръга на най-близките си доверени съветници и придворни царят говори за престъплението и призна собствената си неспособност да накаже убийците, както желаеше, и ги остави на Божията справедливост: “Не знаете ли, че велик военачалник падна днес в Израил? Днес аз съм слаб, ако и да съм помазан за цар, а тия мъже, Саруините

синове, са много жестоки за мене. Господ да въздаде на злодееца според злодеянието му.”

Авенир бе искрен в предложенията си и в представянето си пред Давид, но мотивите му бяха подли и егоистични. Той упорито се бе противопоставял на определения от Бога цар, очаквайки да придобие почести за себе си. Гневът, наранената гордост и бушуващите чувства го бяха накарали да изостави делото, на което толкова дълго бе служил. Като дезертира при Давид, се надяваше да получи най-висок почетен пост. Ако бе успял в намерението си, неговите таланти и амбиция, голямото му влияние и липса на набожност щяха да поставят в опасност и трона на Давид, и мира, и благополучието на народа.

“А когато чу Исвостей, Сауловият син, че Авенир умрял в Хеврон, ръцете му отслабнаха и всичките израилтяни се смутиха.” Очевидно царството не можеше да се крепи още дълго. Скоро друга предателска постъпка щеше окончателно да довърши безславния цар. Исвостей бе подло убит от двама свои пълководци, които отрязаха главата му и побързаха да я занесат на Юдовия цар, надявайки се да се облагодетелстват от неговата благосклонност.

Те се явиха пред Давид с кървавото свидетелство за престъплението си, казвайки: “Ето главата на Исвостея - син на врага ти Саула, който търсеше живота ти; днес Господ въздаде на Саула и на потомците му за господаря ни царя.” Но Давид, чийто трон сам Бог бе установил и когото Бог бе избавил от враговете му, не пожела да утвърди властта си с предателство. Той разказа на тези убийци съдбата, постигнала убиеца, похвалил се, че е погубил Саул: “...а колко повече - добави той, - когато нечестиви мъже са убили праведен човек в собствената му къща, на леглото му, не ще ли изискам сега кръвта му от ръката ви и ви изтребя от земята!” Тогава Давид заповяда на момците си и те ги убиха... А главата на Исвостея взеха, та я заровиха в Авенировия гроб в Хеврон.”

След смъртта на Исвостей водещите мъже в Израил пожелаха Давид да стане цар на всичките племена. “Тогава всичките израилеви племена дойдоха при Давида в Хеврон и говориха, казвайки: “Ето, твоя кост и твоя плът сме ние.” Заявиха: “...ти беше, който извеждаше и въвеждаше Израиля; и на тебе рече Господ: “Ти ще пасеш людете Ми, Израиля, и ще бъдеш вожд над Израиля.” И така всичките израилеви старейшини дойдоха при царя в Хеврон и цар Давид направи завет с тях пред Господа в Хеврон.” Така Божието провидение откри пътя за възкачването му на трона. Той нямаше амбиция за лично облагодетелстване, защото не се стремеше към почестите, които му бяха дадени.

Повече от осем хиляди потомци на Аарон и левити очакваха Давид. Промяната на народните чувства бе забележителна и решителна. Революцията бе

тиха и достойна, съответстваща на великото дело, което се извършваше. Почти половин милион бивши поданици на Саул се събраха в Хеврон и околностите му. Самите хълмове и долини се оживиха от множеството народ. Часът на коронацията бе определен. Човекът, изгонен от Сауловия дворец, който бе бягал по планини, хълмове и земни пещери, за да опази живота си, щеше да получи най-високата чест, която може да бъде поверена на човек от човеци. Свещеници и старейшини, облечени в одеждите, отбелязващи святата им служба, служители и войници с блестящи копия и шлемове и чужденци от далечни места застанаха, за да видят коронованието на избрания цар. Давид бе облечен в царската одежда. Първосвещеникът помаза челото му със свещеното масло, тъй като извършеното от Самуил помазване бе само пророчество за това, което се изпълни сега при заемането на царския трон. Времето бе дошло и Давид бе посветен с тържествен ритуал в службата си като Божи пълномощник. Скиптърът бе сложен в ръцете му, заветът на неговото праведно управление бе написан и народът се закле във вярност. На главата му бе поставена корона и церемонията свърши. Израил имаше Божествено определен цар. Този, който бе чакал търпеливо Господа, видя изпълнението на Неговото обещание. “Така Давид преуспяваше и ставаше по-велик; и Господ Бог на Силите беше с него” (2 Царе 5:10).

Глава 70

Царуването на Давид

Веднага щом се възцари на израилевия трон, Давид започна да търси по-подходящо място за столица на царството си. Разположението на бъдещата столица бе избрано на 20 мили от Хеврон. Преди Исус да поведе израилевите армии през Йордан, то се наричаше Салим. Близо до това място Авраам бе доказал верността си към Бога. Осемстотин години преди коронясването на Давид тук бе домът на Мелхиседек - свещеникът на Всевишния. Бе централно и издигнато място в страната, защитено от заобикалящите го хълмове. Намираше се на границата между Вениамин и Юда, близо до Ефрем, а и другите племена имаха лесен достъп до него.

За да заемат това място, евреите трябваше да прогонят останалите ханаанци, укрепили се в планините Сион и Мория. Крепостта им бе наречена Евус и жителите й бяха известни като евусейци. В продължение на векове Евус бе смятана за непристъпна, но бе обсадена и превзета от евреите под командването на Йоав, който като награда за смелостта си бе направен главен военачалник на израилевите войски. Сега Евус стана национална столица и езическото й име бе променено на Ерусалим.

Хирам - царят на богатия град Тир на брега на Средиземно море, сега потърси съюз с израилевия цар и помогна на Давид в изграждането на един дворец в Ерусалим. От Тир бяха проводени пратеници, придружени от архитекти и работници, и от дълги кервани, натоварени с кедрово дърво и друг скъпоценен материал.

Увеличаването на силата на Израил, обединен от Давид, превземането на крепостта Евус и съюзът с тирския цар Хирам възбудиха враждебността на филистимците и те отново нахлуха в страната с могъща войска, настанявайки се в долината Рафаим, недалеч от Ерусалим. Давид и войните му се оттеглиха в крепостта Сион, за да изчакат Божественото наставление. “Тогава Давид се допита до Господа, казвайки: “Да възляза ли против филистимците? Ще ги предадеш ли в ръката ми?” И Господ каза на Давида: “Възлез, защото непременно ще предам филистимците в ръката ти” (2 Царе 5:17-25).

Давид настъпи веднага срещу неприятеля, разби го и го унищожи, като отне на филистимците боговете, които те бяха взели със себе си, за да осигурят победата им. Разгневени от унизителното си поражение, филистимците събраха още по-голяма войска и се върнаха да се бият отново. И отново “дойдоха, та се

разпростряха по долината Рафаим". Давид пак потърси Господа и великият Аз Съм пое ръководството на израилевите войски.

Бог поучи Давид: "Не възлизай; обиколи изотзаде им, та ги нападни срещу черниците. И когато чуеш шум като от маршируване по върховете на черниците, тогава да се подвижиш, защото тогава Господ ще излезе пред тебе да порази филистимското множество." Ако Давид бе избрал свой собствен път, както направи Саул, нямаше да постигне успех. Но той постъпи така, както Бог му заповяда и "поразяваха филистимското множество от Гаваон дори до Гезер. И Давидовото име се прочу по всичките земи; и Господ нанесе страх от него върху всичките народи" (1 Лет. 14:16, 17).

Сега, когато се утвърди на трона си и се освободи от нападенията на външни врагове, Давид предприе изпълнението на една желана цел - да донесе Божия ковчег в Ерусалим. В продължение на много години ковчегът стоя в Кириатиарим, намиращ се на девет мили от столицата, но на главния град на народа повече подхождаше честта да бъде удостоен със знака на Божественото присъствие.

Давид събра тридесет хиляди от големците на Израил, защото намисли да създаде случай на голяма народна радост и внушително тържество. Людете откликнаха сърдечно на призива. Първосвещеникът и братята му, облечени в свещени одежди, князете и водачите на племената се събраха в Кириатиарим. Давид сияеше от свята преданост. Ковчегът бе изнесен от дома на Авинадав и поставен на нова кола, теглена от волове, придружена от двама Авинадавови синове.

Израилтяните го следваха с хвалебствени викове и радостни песни на многобройните гласове в съпровод на музикални инструменти. "А Давид и целият израилев дом свиреха пред Господа с всякакви видове инструменти..., с арфи, с псалтири, с тъпанчета, с цитри и с кимвали" (виж 2 Царе 6 гл.). Много време бе минало, откакто Израил за последен път бе виждал такава победна сцена. С тържествена радост голямата процесия се извиваше през хълмове и долини към святия град.

Но "когато стигнаха до Нахоновото гумно, Оза простря ръката си към Божия ковчег, та го хвана; защото воловете го раздрусаха. И Господният гняв пламна против Оза, и Бог го порази там за грешката му. И той умря там при Божия ковчег". Внезапен ужас обхвана радостното множество. Давид изумен и много разтревожен се питаше в сърцето си каква бе Божията справедливост. Опитал се бе да почете ковчега като символ на Божественото присъствие. Защо тогава бе изпратена тази ужасна присъда, която превърна времето на радост в случай за мъка и жалеене? Чувствайки, че не бе безопасно да има ковчега близо до себе си, Давид реши да го

остави там, където бе. Намериха наблизо място за него в къщата на гетеца Овид-едом.

Смъртта на Оза бе Божествен съд заради нарушаването на една изрична заповед. Чрез Мойсей Господ бе дал особени наставления за пренасянето на ковчега. Никой освен свещениците - потомци на Аарон, не трябваше да го докосва, нито пък да поглежда в него, когато не бе покрит. Божественото наставление бе: "...да пристъпват каатците, за да ги носят, но да се не докосват до святите неща, за да не умрат" (Числа 4:15). Свещениците трябваше да покрият ковчега и тогава каатците да го вдигнат с върлините, проврени през пръстени във всеки от краищата на ковчега, които никога не биваше да се изваждат. На гирсонците и мерариевците, чиято задача бе да носят завесите, дъските и стълбовете на скинията, Мойсей даде каруци и волове за пренасяне на поверените им вещи. "А на каатците не даде; защото тяхната работа в светилището беше *да носят на рамена*" (Числа 7:9). Така при пренасянето на ковчега от Кириатиарим бе проявено пряко и неизвинимо пренебрежение към Господните нареждания.

Давид и народът му се събраха да извършат едно свято дело и го извършваха с радостно сърце и с желание. Но Господ не можа да приеме службата им, защото тя не бе изпълнена според Неговите наставления. Филистимците, нямащи познание за Божия закон, бяха сложили ковчега в каруца, когато го върнаха на Израил, и Господ прие усилията им. Но израилтяните имаха в ръцете си ясни изявления за Божията воля в тия неща и пренебрегването им обезславяше Бога. Върху Оза падаше голямата вина за дързостта му. Престъпването на Божия закон бе снижило чувството му за светостта на закона. С неизповядани грехове той бе дръзнал да докосне символа на Божието присъствие, престъпвайки Божествената забрана. Бог не може да приеме частично послушание, нито пренебрежително отношение към заповедите Си. Чрез наказването на Оза Той възнамеряваше да научи целия Израил колко е важно да отдава стриктно послушание на Неговите изисквания. Така смъртта на един човек доведе народа до покаяние и предотврати нуждата от присъда върху хиляди.

Чувствайки сърцето си не напълно право пред Бога след погубването на Оза, Давид се уплаши от ковчега, да не би някой грях да донесе присъда и върху него. Но Овид-едом, макар че се зарадва с боязън, прие сърдечно свещения символ като обещание за Божията благосклонност към послушните. Сега вниманието на целия Израил бе насочено към гетеца и неговото домочадие. Всички бдяха да видят дали щеше да им донесе благословение. "И Господ благослови Овид-едома и целия му дом."

Божественото изобличение оказа своето въздействие върху Давид. Накара го да осъзнае, както никога досега, светостта на Божия закон и нуждата от стриктно послушание. Благословението, показано към дома на Овид-едом, отново му вдъхна надежда, че ковчегът можеше да донесе благословение и на него, и на народа му.

В края на трите месеца той реши да направи нов опит за преместване на ковчега и сега старателно изучи всяка подробност от Господните наставления. Отново големците и огромно множество народ се събраха около дома на гетеца. С благоговейна грижа ковчегът бе положен върху раменете на посочените от Бога мъже, множеството се нареди след него и голямата процесия тръгна отново с трепетни сърца. На шест крачки тръбата изсвирваше за спиране. По нареждане на Давид се принасяха в жертва "говеда и угоени телци". Сега радост зае мястото на треперенето и ужаса. Свалил царските си одежди, Давид бе облякъл бял ленен ефод, какъвто носеха свещениците. С този акт той не искаше да покаже, че дръзва да си присвои свещенически функции, защото ефод понякога носеха не само свещеници. Но в тази свята служба той участваше пред Бога наравно със своите поданици. В този ден предметът на почит трябваше да бъде Йехова. Единствен Той трябваше да бъде почитан.

Дългата процесия тръгна отново и музиката на арфи и псалтири, тръби и кимвали, смесена с мелодията на много гласове, се възнесе към небето. "И Давид играеше пред Господа", танцувайки с радост в такта на песента.

Танцът на Давид, изпълнен с благоговейна радост пред Бога, е бил сочен от любителите на удоволствия за оправдание на съвременните танци. Но такъв аргумент няма основание. В наши дни танците се свързват със суетно поведение и среднощни пиршества. Здравето и моралът се жертват в името на удоволствията. Бог не е предмет на мисълта и на почитта на редовните посетители в балните зали; молитвата или хвалебната песен биха се почувствали чужди на такива събирания. Тази преценка трябва да бъде решителна. Християните не трябва да търсят забавления, чиято тенденция е отслабване на любовта към святите неща и снижаване на радостта ни от Божията служба. Музиката и танците за радостна възхвала на Бога при пренасянето на ковчега в ни най-малка степен нямат прилика с разгула на съвременните танци. Първите целяха да възпоменат Бога и да възхвалят святото Му име. Вторите са средство на Сатана, с което той кара хората да забравят Бога и да показват непочтителност.

Триумфалното шествие след свещения символ на невидимия Цар наближи столицата. Тогава се издигна песен, подканваща стражите на стените да отворят портите на святия град.

"Издигнете, порти, главите си

и бъдете издигнати вие, вечни врати,
и ще влезе Царят на славата.”

Група певци и свирачи откликна:

“Кой е тоя Цар на славата?”

От друга група дойде отговор:

“Господ, могъщият и силният,
Господ, силният на бой.”

Тогава стотици гласове се издигнаха в триумфален хор:

“Издигнете, порти, главите си
и бъдете издигнати вие, вечни врати,
и ще влезе Царят на славата.”

Отново се чу изпълненият с радост въпрос: “Кой е Царят на славата?” И гласът на голямото множество “като звук от много води” отговори с радостен екстаз:

“Господ на силите,
Той е Царят на славата” (Пс. 24:7-10).

Тогава портите се отвориха широко и шествието влезе. С благоговейна почит ковчегът бе поставен в скинията, приготвена да го приеме. Пред святата скиния бяха издигнати жертвени олтари. Димът на примирителните приношения и на всеизгарянията заедно с облаци тамян, придружен с хвалебствените възклицания на Израил, се издигна към небето. Службата свърши и самият цар произнесе благословение на народа. След това с царска щедрост принесе дарби от храни и вино за подкрепление на народа.

В тази служба бяха представени всички племена, за да отпразнуват това най-свято събитие, отбелязало царуването на Давид. Духът на Божественото вдъхновение почиваше върху царя и когато последните лъчи на залязващото слънце окъпаха скинията със свято сияние, сърцето му се издигна в благодарност към Бога за това, че благословеният символ на Неговото присъствие сега бе толкова близо до израилевия трон.

Така унесен, Давид се върна в двореца си, “за да благослови дома си”. Но тук една жена бе наблюдавала радостната сцена със съвсем различен дух от духа, изпълващ сърцето на Давид. “А като влизаше Господният ковчег в Давидовия град, Михала - Сауловата дъщеря, погледна от прозореца и като видя, че цар Давид скачаше и играеше пред Господа, презря го в сърцето си. “Изпълнена с горчиви чувства, тя не можа да дочака връщането на Давид в двореца, а излезе да го посрещне, и в отговор на любезния му поздрав изсипа дъжд от отровни думи. Остра и режеща бе иронията на нейната реч:

“Колко славен беше днес израилевият цар, който се съблече днес пред очите на слугините на служителите си, както се съблича безсрамно един никакъв човек!”

Давид почувства, че Михала бе презряла и сметнала за позорна Божията служба и отговори твърдо: “Пред Господа, Който предпочете мене пред баща ти и пред целия негов дом, за да ме постави вожд над Господните люде, над Израиля, да! Пред Господа играх. И ще се унижа още повече, и ще се смиря пред собствените си очи, а от слугините, за които ти говори, от тях ще бъда почитан.” Към изобличението от Давид се прибави и изобличението от Господа: поради своята гордост и арогантност Михала “остана бездетна до деня на смъртта си”.

Тържествата, съпътстващи пренасянето на ковчега, направиха трайно впечатление на израилевия народ. Те събудиха по-дълбок интерес към службата на светилището и разпалиха наново предаността му към Йехова. Давид се стараеше с всякакви средства по силите му да задълбочи тази привързаност. Службата с песен стана редовна част от религиозното поклонение и Давид композира псалми, които да се пеят не само от свещениците в службата на светилището, но и от народа в пътуването му към националния олтар на годишните празници. Така упражненото влияние достигна далеч и резултатът бе освобождаване на народа от идолопоклонство. Много от околните народи бяха повлияни от успеха на Израил и погледнаха благосклонно към израилевия Бог, направил такива велики неща за народа Си.

Изградената от Мойсей скиния още бе в Гавая с всичко, принадлежащо към службата на светилището, освен ковчега. Давидовото намерение бе да направи Ерусалим религиозен център на народа. Той издигна дворец за себе си, но чувстваше, че не бе подходящо Божият ковчег да остане в шатър. Реши да изгради за него храм с такова величие, което да изразява благодарността на Израил за оказаната му почит - да живее в присъствието на своя Цар Йехова. Сподели намерението си с пророк Натан и получи окуражителния отговор: “...стори всичко, което е в сърцето ти, защото Господ е с тебе” (виж 2 Царе 7 гл.).

Но същата нощ слово от Господа дойде до пророк Натан с вест за царя. Давид трябваше да бъде лишен от привилегията да изгради дом за Бога, но му бе дадено уверение за Божествената благосклонност към него, към потомството му и към израилевото царство: “Аз те взех от кошарата, отподир стадото, за да бъдеш вожд на людете Ми, на Израиля; и съм бил с тебе навсякъде, гдето си ходил, и изтребих всичките ти неприятели пред тебе, и направих името ти велико, както името на великите, които са на земята. И ще определя място за людете Си, Израиля, и ще ги насадя, та ще обитават на свое собствено място и няма да се преместват

вече; и тези, които вършат нечестие, няма вече да ги притесняват, както по-напред..."

Когато пожела да изгради дом за Бога, на Давид бе дадено обещанието: "Господ ти явява, че Господ ще ти съгради дом... ще въздигна потомеца ти подир тебе... Той ще построи дом за името Ми и Аз ще утвърдя престола на царството му довека."

Причината, поради която Давид не трябваше да изгради храма, бе ясно изявена: "Много кръв си пролял и големи войни си водил. Ти няма да построиш дом за името Ми... Ето, ще ти се роди син, който ще бъде спокоен човек, защото ще го успокоя от всички неприятели около него... Соломон [Мирен] ще му бъде името и в неговите дни ще дам мир и тишина на Израиля; той ще построи дом за името Ми" (1 Лет. 22:8-10).

Макар че лелеяното му сърдечно намерение бе отхвърлено, Давид прие вестта с благодарност. "Кой съм аз, Господи Йехова - възкликна той - и какъв е моят дом, та си ме довел до това положение? Но даже и това бе малко пред очите Ти, Господи Йехова, а Ти си говорил още за едно дълго бъдеще за дома на слугата Си..." И тогава поднови завета си с Бога.

Давид знаеше, че делото, що бе намислил в сърцето си, щеше да издигне името му и да донесе слава на управлението му. Изявено по този начин благодарно покорство рядко се вижда дори сред християни. Колко често хора, преминали силата на мъжеството, се надяват да извършат някое велико дело, с което са свързали сърцата си, но не са в състояние да го сторят! Божието провидение може да им говори, както пророкът говори на Давид, че толкова желаната от тях работа не им е поверена, а задачата им е да приготвят пътя друг да я извърши. Но вместо да се подчинят с благодарност на Божественото нареждане, мнозина падат, чувствайки се пренебрегнати и отхвърлени и като не могат да осъществят това, което желаят, не правят нищо. Мнозина се стремят с отчаяна енергия към отговорности, които нямат сили да носят и напразно се стараят да извършат нещо, без да са достатъчно способни за него, докато онова, което могат да изпълнят, остава пренебрегнато. И поради тази липса на тяхното сътрудничество великото дело се спъва и разстройва.

В завета си с Йонатан Давид обеща, че когато намери почивка от неприятелите си, ще покаже милост към Сауловия дом. В успеха си царят си спомни за този завет и попита: "Остава ли още някой от Сауловия дом, комуто да покажа благост заради Йонатана?" (виж 2 Царе 9 гл.). Казано му бе за един син на Йонатан - Мемфивостей, сакат от детство. По време на Сауловото поражение от филистимците при Езреел дойката на това дете, опитвайки се да избяга заедно с

него, го изпуснала да падне и така то останало сакато за цял живот. Сега Давид повика младежа в двореца и го прие с голяма любезност. Личните притежания на Саул му бяха предадени, за да издържа семейството си. Самият той бе поканен да бъде постоянен гост на царя и всеки ден да седи на царската трапеза. Повлиян от Давидовите врагове, Мемфивостей подхранваше силен предразсъдък против царя като узурпатор, но щедрият и благороден прием и постоянната доброта на Давид спечелиха сърцето му. Младият човек силно се привърза към него и разбра, както баща си, Йонатан, че интересът му беше свързан с интереса на царя, когото Бог бе избрал.

След възцаряването на Давид на израилевия трон народът се радва на дълъг мирен период. Съседните народи, виждайки силата и единството на царството, бързо сметнаха за разумно да се въздържат от открита враждебност, а Давид, зает с организирането и изграждането на царството, се въздържа от нападателна война. Най-накрая обаче той започна война срещу старите врагове на Израил - филистимците и моавците, и успя да победи и двата народа, като ги принуди да плащат данъци.

Тогава срещу царството на Давид се образува голяма коалиция от околните народи. Срещу тях Давид бе водил най-големите битки, бе спечелил най-решителните победи през царуването си и срещу тях силата му се бе проявила най-могъщо. Този враждебен съюз, произлязъл всъщност от завист към нарастващата сила на Давид, бе напълно непредизвикан от него.

Ето обстоятелствата, довели до възникването му: в Ерусалим пристигнаха вести за смъртта на Наас - царят на амонците - един монарх, показал милост към бягащия от гнева на Саул Давид. Сега, с желание да изрази благодарност за оказаната по време на бедата услуга, Давид проводи пратеници да изкажат съчувствие към Анун - син и наследник на амонския цар. “Ще покажа благост към Ануна, Наасовия син, както баща му показа благост към мене” (виж 2 Царе 10 гл.).

Но любезната постъпка бе изтълкувана превратно. Амонците мразеха истинския Бог и бяха заклети врагове на Израил. Външната любезност на Наас към Давид бе подтиквана изцяло от враждебност към Саул като цар на Израиля. Съчувствието на Давид бе изтълкувано неправилно от съветниците на Анун. Те казаха: “Мислиш ли, че от почит към баща ти Давид ти е изпратил утешители? Не е ли пратил Давид слугите си при тебе, за да разузнаят града и да го огледат, та да го съсипе?” Преди половин столетие Наас, подтикнат от своите съветници, постави жестоко условие пред жителите на Явис Галаад. Обсадени от амонците, те го помолиха да сключи мирен договор с тях, а Наас поиска привилегията да избоде десните им очи. Амонците още живо си спомняха как израилевият цар провали

жестокия им замисъл и спаси народа, когото желаеха да унижат. Все още хранеха същата омраза към Израил. Те не можаха да вникнат в щедрия дух на Давидовата постъпка. Когато завладее умовете на хората, Сатана ще възбуди завист и подозрение, които ще изкривят и най-добрите намерения. Анун послуша съветниците си, сметна за шпиони Давидовите пратеници и ги направи за присмех, като се поруга с тях.

Бе допуснато амонците да изпълнят без ограничение злото намерение на сърцето си, за да може пред Давид да се разкрие истинският им характер. Не беше Божията воля Израил да влезе в съюз с този езически народ.

В древните времена, както и днес, службата на посланиците се смяташе за свещена. Чрез универсален закон тя осигуряваше защита спрямо лично насилие или обида. Ако бъдеше допуснато някакво неуважение към посланика - представител на някой върховен владетел - се изискваше дължимото възмездие. Амонците знаеха, че обидата щеше със сигурност да доведе Израил до отмъщение, и се подготвиха за война. "А като видяха амонците, че бяха станали омразни на Давида, Анун и амонците пратиха хиляда таланта сребро, за да си наемат колесници и конници от Месопотамия, от Сириямаах и от Сова. И наеха си тридесет и две хиляди колесници... И амонците, като се събраха от градовете си, дойдоха да воюват" (1 Лет. 19:6, 7).

Това наистина беше забележителен съюз. Жителите на областта между река Ефрат и Средиземно море се обединиха с амонците. От север и от изток Ханаан бе обкръжен от въоръжени врагове, събрани, за да смажат израилевото царство.

Евреите не чакаха нахлуване в територията си. Под командването на Йоав войските им пресякоха Йордан и се насочиха към столицата на амонците. Когато поведе армиите си към бойното поле, еврейският предводител се опита да ги вдъхнови за битката с думите: "Дерзай и нека бъдем мъжествени за людете си и за градовете на нашия Бог; а Господ нека извърши каквото Му се вижда угодно." Обединените войски на съюзниците бяха разбити в първата битка. Но въпреки това не искаха да се откажат от съперничеството си и следващата година пак подготвиха война. Сирийският цар събра войските си и заплаши Израил с огромна армия. Като осъзнаваше колко важен бе резултатът от този поход, Давид сам излезе на бойното поле и с Божието благословение нанесе на съюзниците толкова ужасно поражение, че сирийците от Ливан до Ефрат не само се отказаха от войната, но и започнаха да плащат данък на Израил. Давид започна усилени военни действия срещу амонците, докато крепостта им падна и цялата област бе подчинена под израилска власт.

Чрез Божието провидение опасностите, които заплашваха народа с пълно унищожение, се оказаха средства за издигането му до безпримерно величие. Спомняйки си това забележително избавление, Давид пееше:

"Жив е Господ и благословена да бъде Канарата ми,
и да се възвиси Бог на избавлението ми.
Бог, Който мъздовъздава за мене
и покорява под мене племена,
Който Ме избави от неприятелите ми.
Да! Ти ме възвишаваш над въставащите против мене,
избавяш ме от насилника.
Затова ще те хваля, Господи, между народите
и на името Ти ще пея!"
(Пс. 18:46-50).

А с песните на Давид мислите на народа се насочваха към Йехова, Който бе неговата сила и негов Избавител:

"Никой цар не се избавя чрез многочислена войска.
Силен мъж не се отървава чрез голямо юначество.
Безполезен е конят за избавление
и чрез голямата си сила не може да избави никого."

"Ти си цар мой, Боже,
заповядай да стават победи за Якова.
Чрез тебе ще повалим неприятелите си;
чрез Твоето име ще стъпчем ония,
които се надигат против нас.
Защото няма да се уповавам на лъка си,
нито ще ме избави мечът ми.
Защото Ти си ни избавил от противниците ни
и посрамил си ония, които ни мразят."

"Едни споменават колесници, а други коне;
но ние ще споменем името на Господа, нашия Бог."
(Пс. 33:16, 17, 44:4-7, 20:7)

Сега израилевото царство се разшири. И се изпълни обещанието, дадено на Авраам и по-късно повторено на Мойсей: "На твоето потомство давам тая земя от египетската река до голямата река, реката Ефрат" (Бит. 15:18). Израил бе станал могъщ народ, уважаван от съседните народи и вдъхващ страх у тях. В самото му

царство властта на Давид бе станала много силна. Той имаше привързаността и верността на народа си, каквито малцина владетели са имали в която и да е епоха. Бе почел Бога, а Бог сега насочи почитта Си към него.

Но в триумфа се появи една опасност. Във времето на най-големия си външен успех Давид бе силно заплашен и претърпя най-унизителното си поражение.

Глава 71

Грехът и покаянието на Давид

Библията отделя малко място за възхвала на човеци. Малко говори за добродетелите дори на най-добрите от тях, живели някога. Това мълчание не е случайно. То има за цел да ни научи нещо. Всички добри качества, които хората притежават, са дар от Бога. Добрите им дела са извършени от Божията благодат чрез Христос. Тъй като дължат всичко на Бога, славата на онова, което представляват и което правят, се полага единствено на Него. Те са само инструменти в ръцете Му. И още нещо - както ни учат всички уроци на библейската история - опасно е да се възхваляват и въздигат човеци, защото ако някой бъде повлиян да пренебрегне цялостната си зависимост от Бога и се довери на собствената си сила, падението му е сигурно. Човекът се сражава с врагове, които са по-силни от него. "Защото нашата борба не е срещу кръв и плът, но срещу началствата, срещу властите, срещу духовните сили на нечестието в небесните места" (Еф. 6:12). Невъзможно е да водим борбата със собствени сили. Това, което отклонява ума от Бога, което води към себеиздигане или към себеупование, със сигурност подготвя пътя към нашето поражение. Библията се стреми да вдъхне недоверие в човешката сила и да подкрепи доверието в Божествената сила.

Духът на самодоволство и себевеличаене подготви пътя за падението на Давид. Ласкателството, подлата съблазън на властта и разкоша оказаха влиянието си върху него. Общуването с околните народи също подейства за зло. Обичаят на повечето източни владетели бе да толерират престъпленията на царя. За разлика от извършеното от поданиците, монархът не бе длъжен да упражнява същото себевладение, както поданикът. Всичко това притъпи Давидовото чувство за изключителната порочност на греха. И вместо смирено да уповава в силата на Йехова, той започна да се доверява на собствената си мъдрост и мощ. Веднага щом Сатана успее да отдели душата от Бога, единственият източник на сила, той ще се старае да възбуди несвятите желания на плътското човешко естество. Действието на врага не е светкавично. Не започва внезапно и изненадващо. То представлява тайно превземане на крепостите на принципа. Започва с очевидно малки неща - пренебрегване на верността към Бога и липса на пълно упование в Него, предразположение към светски обичаи и постъпки.

Преди да завърши войната с амонците, Давид остави ръководството на войската в ръцете на Йоав и се върна в Ерусалим. Сирийците вече бяха подчинени от Израил и пълният разгром на амонците изглеждаше сигурен. Давид бе обграден

от плодовете на победата и от почестите на мъдрото си и способно управление. Сега, докато бездействаше и не пребъдваше в молитва, изкусителят издебна възможност да завладее ума му. Фактът, че Бог бе довел Давид в близка връзка със Себе Си и бе показал толкова голямо благоволение към него, трябваше да бъде за Давид най-силен подтик да опази характера си неосквернен. Но когато в бездействие и увереност в собствената си безопасност се пусна от Бога, той се предаде на Сатана и опетни с вина душата си. Определеният от небето водач на народа, избран от Бога да изпълнява закона Му, сам потъпка неговите предписания. Този, който трябваше да всява ужас у злосторниците, укрепи ръцете им чрез собствената си постъпка.

Сред опасностите на досегашния си живот Давид можеше чрез съзнателно благочестие да повери случая си на Бога. Ръката на Господа го бе водила безопасно през безброй уловки, поставени за нозете му. Но сега, виновен и непокаян, той не потърси помощ и ръководство от Небето, а се опита сам да се измъкне от опасностите, в които го въвлече грехът. Витсавее, чиято фатална красота послужи за примамка на царя, бе жена на хетееца Урия - един от най-смелите и най-верни офицери на Давид. Никой не можеше да предскаже какъв щеше да бъде резултатът, ако престъплението се разчуе. Божият закон осъждаше прелюбодееца на смърт, а войникът с гордия дух, срещу когото бе извършено такова срамно престъпление, можеше да си отмъсти, като отнеме живота на царя или подбуди народа към бунт.

Всяко усилие на Давид да скрие вината си остана безрезултатно. Той сам се предаде във властта на Сатана. Опасността го обкръжаваше. Безчестие, по-горчиво от смъртта, бе пред него. Изглежда имаше само един изход и в отчаянието си прибърза, като добави към прелюбодейството си и убийство. Този, който бе подтикнал Саул към гибел, се опитваше да доведе до падение и Давид. Макар и различни, изкушенията на двамата си приличаха по това, че водеха към престъпване на Божия закон. Давид разсъждаваше, че ако Урия бъде убит в битка от ръката на враговете, вината за смъртта му не можеше да бъде хвърлена върху него - така Витсавее щеше да бъде свободна да му стане жена. По този начин щяха да се избягнат подозренията и да се запази царската му чест.

Урия бе накаран да носи собствената си смъртна присъда. Чрез неговата ръка бе изпратено писмо до Йоав с царската заповед: “Поставете Урия там, гдето сражението е най-люто; сетне се оттеглете от него, за да бъде ударен и да умре” (виж 2 Царе 11, 12 гл.). Йоав, опетнен вече с вината за едно безнравствено убийство, не се поколеба да изпълни указанията на царя и Урия падна от сабята на амонците.

Делата на малцина монарси можеха да се сравнят с доклада за управлението на Давид до този момент. За него е написано, че “съдеше всичките си люде и им раздаваше правда” (2 Царе 8:15). Добродетелността му бе спечелила доверието и предаността на народа. Обаче когато отстъпи от Бога и се предаде на лукавия, той стана за известно време служител на Сатана. Но все още заемаше поста и имаше авторитета, който Бог му бе дал. И затова изиска послушание, поставящо в опасност живота на този, който трябваше да изпълнява заповедите му. И Йоав, чиято вярност бе насочена първо към царя, а после към Бога, престъпи Божия закон, защото царят му заповяда това.

Властта на Давид бе дадена от Бога, но само за да я упражнява в хармония с Божествения закон. Когато наредеше нещо противно на Божия закон, изпълнението му представляваше грях. “...колкото власти има, те са отредени от Бога” (Римл. 13:1). Но ние не трябва да им се подчиняваме, ако са в противоречие с Божия закон. Апостол Павел, пишейки до коринтяните, изтъква принципа, от който трябва да се ръководим. Той казва: “Бивайте подражатели на мене, както съм и аз на Христа.”

До Давид бе изпратен доклад за изпълнението на заповедта, но така внимателно нагласен, че да не изложи нито Йоав, нито царя. Йоав “заповяда на вестителя, казвайки: “Когато разкажеш на царя всичко, що се е случило във войната, ако пламне гневът на царя... Тогава ти кажи: “Умря и слугата ти, хетеецът Урия.” И така, вестителят замина и като дойде, извести на Давида всичко, за което Йоав го беше изпратил”.

Отговорът на царя бе: “Да те не смущава това нещо, защото мечът пояжда някога едного и някога другиго. Засили още повече нападението си против града и съсипи го.”

Витсавее спази обичайните дни на жалеене за съпруга си и когато те свършиха, “Давид прати, та я взе у дома си и тя му стана жена”. Този, чиято чувствителна съвест и високо чувство за чест не му позволиха дори когато бе в опасност за живота си, да вдигне ръка срещу Господния помазаник, падна толкова ниско, че ощети и уби един от най-верните и най-смелите си войни, а и се надяваше да се наслаждава необезпокояван на наградата за греха си. Уви! Как бе потъмняло чистото злато! Как се бе променило най-чистото злато!

Още от началото Сатана представяше на човеците каква печалба ще извоюват с престъплението си. Така подмами ангели, така изкуси Адам и Ева да съгрешат, така все още води множества далеч от послушанието към Бога. Той представя пътя на престъплението желан; “но краят му е пътища към смърт” (Пр. 14:12). Щастливи са хората, които, дръзнали да тръгнат по този път, научават колко

горчиви са плодовете на греха и се отказват от тях навреме. Бог в милостта Си не остави Давид да бъде омаян до пълна гибел от измамната печалба на греха.

Нужно беше Бог да се намеси и заради Израил. С течение на времето грехът на Давид спрямо Витсавее се разчу и се възбуди подозрение, че той бе планирал смъртта на Урия. Господ бе обезславен. Той бе показал благосклонност към Давид и го бе издигнал, а грехът на царя представи фалшиво Божия характер и хвърли упрек върху Божието име. Той доведе до снижаване на набожността в Израил, до притъпяване на отвращението към греха в умовете на мнозина, а онези, които не обичаха Бога и не се бояха от Него, бяха окуражени да грешат.

На пророк Натан бе наредено да занесе на Давид изобличителна вест. Това бе вест, ужасна със своята суровост. На малко владетели можеше да се предаде такова разобличение, освен с цената на сигурна смърт за посредника. Натан предаде Божествената присъда непоклатимо, но с такава родена от небето мъдрост, че да спечели сърцето на царя, да събуди съвестта му и да изтръгне от устните му смъртна присъда за самия него. Обръщайки се към Давид като към Божествено избран страж на правата на народа му, пророкът повтори историята на безчестие и потисничество, изискваща отплата.

“В един град имаше двама човека - каза той, - единият богат, а другият сиромах. Богатият имаше овце и говеда твърде много, а сиромахът нямаше друго освен едно малко женско агне, което бе купил и което хранеше; и то бе пораснало заедно с него и чадата му. От залъка му ядеше, от чашата му пиеше и на пазухата му лежеше; и то му беше като дъщеря. И един пътник дойде у богатия; и нему се посвидя да вземе от своите овци и от своите говеда да сготви за пътника, който бе дошъл у него, но взе агнето на сиромаха, та го сготви за човека, който бе дошъл у него.”

Царят се разгневи и възкликна: “В името на живия Господ човекът, който е сторил това, заслужава смърт; и ще плати за агнето четверократно, понеже е сторил това дело и понеже не се е смилил” (2 Царе 12:5, 6).

Натан спря погледа си върху царя. Тогава, издигайки дясната си ръка към небето, тържествено заяви: “Ти си тоя човек”... “Защо презря ти словото на Господа, та стори зло пред очите Му?” Виновните може да се опитват, както направи Давид, да крият престъпленията си от хората. Може да се опитат да погребат злото дело завинаги от човешкия поглед или от човешкото знание, но “всичко е голо и разкрито пред очите на Този, на Когото има да отговаряме” (Евр. 4:13). “...няма нищо покрито, което не ще се открие, и тайно, което не ще се узнае” (Матей 10:26).

Натан заяви: “Така казва Господ, израилевият Бог: “Аз те помазах за цар над Израиля и те избавих от Сауловата ръка... Защо презря ти Словото на Господа, та стори зло пред очите Му? Ти порази с меч хетееца Урия и си взе за жена неговата жена, а него ти уби с меча на амонците. Сега, прочее, няма никога да се оттегли меч от дома ти... Ето, отсред твоя дом ще подигна против тебе злини и ще взема жените ти пред очите ти, та ще ги дам на ближния ти... Защото ти си извършил това тайно, но Аз ще извърша туй нещо пред целия Израил и пред слънцето.”

Изобличението на пророка докосна сърцето на Давид. Съвестта му се събуди. Той осъзна огромната величина на вината си. Душата му се преклони в покаяние пред Бога. С трепереща устни каза: “Съгреших Господу.” Цялото зло, сторено на други, представлява съгрешаване пред Бога. Давид бе извършил тежък грях към Урия и Витсавее и остро почувства това. Но грехът му против Бога бе безкрайно голям.

Макар че не можеше да се намери в Израил човек, който да изпълни смъртната присъда над Божия помазаник, Давид потрепери да не би както бе виновен и неопростен, да бъде поразен от бързата Божия съдба. Но му бе изпратена вест чрез пророка: “И Господ отстрани греха ти; няма да умреш.” Но справедливостта трябваше да бъде опазена. Смъртната присъда бе пренесена от Давид към детето на греха му. Така на царя бе дадена възможност да се покае, докато за него страданието и смъртта на детето, като част от собственото му наказание, бяха много по-горчиви, отколкото можеше да бъде собствената му смърт. Пророкът каза: “Но понеже чрез това дело ти си дал голяма причина на Господните врагове да хулят, затова детето, което ти се е родило, непременно ще умре.”

Когато детето му се разболя, Давид пости и се смири дълбоко, молейки се за живота му. Свали царските си одежди и короната и нощ след нощ лежа на пода, изпълнен със съкрушителна мъка, застъпвайки се за невинното същество, страдащо поради греха му. “И старейшините на дома му станаха и дойдоха при него, за да го дигнат от земята, но той отказа...” Когато биваха произнасяни съдби върху личности или градове, често смирението и покаянието отклоняваха опасността и винаги Милостивият, бърз да прощава, изпращаше вестители на мир. Окуражен от тази мисъл, Давид продължи упорито да представя своята молба, докато детето бе живо. Когато научи, че е умряло, той веднага се подчини на Божията заповед. То бе първата жертва на отмъщението, за което сам бе заявил, че е справедливо, но, доверявайки се на Божията милост, Давид не остана безутешен.

Мнозина, четейки историята на Давидовото падение, са се питали: “Защо този доклад бе направен обществено достояние? Защо Бог намери за нужно да

отвори пред света тази тъмна страница от живота на човека, така високо почетен от Небето?" В изобличението си към Давид пророкът бе заявил за греха му: "...чрез това дело ти си дал голяма причина на Господните врагове да хулят..." През следващите поколения невярващите сочеха характера на Давид, опозорен с това тъмно петно, и възкликваха победно и с подигравка: "Това е човекът по сърцето на Бога!" Така бе нанесен укор върху религията. Бог и Неговото Слово бяха похулени, много човешки души се закоравиха в неверието си, а други се одързостиха да съгрешават под одеждата на благочестие и набожност.

Но историята на Давид не подкрепя греха. Когато ходеше по съвета на Бога, той бе наречен "човек по сърцето на Бога". Когато съгреши, престана да бъде искрен към Господа, докато чрез покаяние не се върна при Него. Словото Божие ясно заявява: "Делото, което Давид бе сторил, беше зло пред Господа" (2 Царе 11:27). А Господ каза на Давид чрез пророка: "Защо презря ти Словото на Господа, та стори зло пред очите Му?... Сега, прочее, няма никога да се оттегли меч от дома ти, понеже ти Ме презря." Макар че се покая за греха си и бе опростен и приет от Господа, Давид пожъна пагубната жетва от семето, което сам пося. Съдбите върху него и върху дома му свидетелстват за отвращението на Бога от греха.

Досега Божието провидение бе пазило Давид от заговорите на неприятелите му и се бе намесвало пряко, за да задържа Саул. Но Давидовото престъпление промени връзката му с Бога. Господ не можеше по никакъв начин да одобри нечестието. Той не можеше да упражни силата си, за да защити Давид от резултатите на греха му, както го закриляше от враждата на Саул.

В самия Давид настъпи голяма промяна. Духът му се съкруши, защото той осъзна греха си и далеч стигащите му резултати. Почувства се унижен в очите на подчинените си. Влиянието му отслабна. Досега отдаваха успеха му на неговото съзнателно послушание към Господните заповеди. Но сега поданиците му, знаейки за неговия грях, щяха да бъдат повлияни да грешат още по-свободно. Авторитетът в собствения му дом, неговото изискване към синовете му за уважение и послушание бе отслабено. Чувството за вина го караше да мълчи, когато трябваше да осъди греха. То правеше ръката му немощна да раздава справедливост в неговия собствен дом. Лошият пример повлия на синовете му и Бог не се намеси да предотврати резултата. Той щеше да допусне нещата да поемат естествения си път. И така Давид бе наказан сурово.

В продължение на цяла година след падението си Давид живя в явна безопасност. Нямаше никакви видими доказателства за Божието неодобрение. Но Божествената присъда тегнеше над него. Бързо и сигурно приближаваше денят на съд и разплата, който никакво покаяние не можеше да отклони, мъка и срам щяха

да помрачат целия му земен живот. Онези, които, посочвайки примера на Давид, се опитват да омаловажат вината за греха си, трябва да научат от библейския доклад, че пътят на престъплението е тежък. Макар че като Давид те биха се върнали от лошите си пътища, резултатът от греха дори в този живот ще бъде горчив и мъчен за понасяне.

Бог възнамеряваше историята на Давидовото падение да послужи като предупреждение, че дори онези, към които Той е показал най-голяма благосклонност, не трябва да се чувстват в безопасност и да пренебрегват бдението и молитвата. И така тя послужи на хората, стараещи се със смирение да научат урока, който Бог възнамеряваше да им предаде. От поколение на поколение хиляди са били водени така да осъзнаят колко застрашени са от силата на изкусителя. Падението на Давид - човек така зачетен от Господа - събуждаше в тях недоверие към себе си. Те чувстваха, че само Бог може да ги опази чрез Своята сила чрез вяра. Знаейки, че в Него бе тяхната сила и безопасност, те се страхуваха да предприемат първата стъпка на сатанинска почва.

Още преди да беше произнесена Божествената присъда срещу Давид, той започна да жъне плодовете на престъплението си. Съвестта му нямаше покой. Мъката, която изпитваше, е изразена в 32-ия псалм:

“Блажен оня, чието престъпление е простено,
чийто грях е покрит.
Блажен оня човек, комуто Господ не вменява беззаконие,
и в чийто дух няма измама.
Когато мълчах, овехтяха костите ми
от охкането ми всеки ден.
Понеже денем и нощем ръката Ти тежеше върху мене,
влагата ми се обърна на лятна суша.”

(Пс. 32:1-4)

А петдесет и първият псалм е израз на Давидовото покаяние, когато узна изобличителната вест от Бога:

“Смили се за мене, Боже, според милосърдието Си;
според множеството на благите Си милости
изличи беззаконията ми.
Измий ме съвършено от беззаконието ми
и очисти ме от греха ми.
Защото престъплението си аз признавам
и грехът ми е винаги пред мене. (...)
Поръси ме с исоп и ще бъда чист,

измий ме и ще стана по-бял от сняг.
Дай ми да чуя радост и веселие,
за да се зарадват костите, които си строшил.
Отвърни лицето Си от греховете ми.
И всичките ми беззакония изличи.
Сърце чисто сътвори в мене, Боже,
и дух постоянен обновявай вътре в мене,
да не ме отхвърлиш от присъствието Си,
нито да отнемеш от мене святия Си Дух.
Повърни ми радостта на спасението Си
и освобождаващият Дух нека ме подкрепи.
Тогава ще науча престъпниците на Твоите пътища
и грешници ще се обърнат към Тебе.
Избави ме от виновността за кръвта, Боже,
Боже на спасението ми;
и езикът ми ще пее високо за Твоята правда."

(Пс. 51:1-14)

Това е една свята песен, която трябваше да се пее на публичните събрания на Неговия народ в присъствието на свещеници и съдии, князе и воини - тя щеше да запази за бъдещите поколения съзнанието за неговото падение. В нея царят на Израил разкри греха си, покаянието си и надеждата си за опрощение чрез Божията милост. Вместо да се опита да скрие вината си, той желаеше другите да се поучат от тъжната история на падението му.

Давидовото покаяние бе искрено и дълбоко. То не бе усилие да се смекчи престъплението. Никакво желание да избегне заплашващата го съдба не вдъхновяваше молитвата. Но той видя колко огромно бе престъплението против Бога, разбра, че бе опетнил душата си. Отврати се от греха си. Молеше се не само за прощение, а за чистота на сърцето. Давид не се отказа отчаяно от борбата. В Божието обещание към каещите се грешници той видя доказателство за своето прощение и приемане.

"Защото не щеш да Ти принеса жертва;
всеизгаряния не Ти са угодни.
Жертви на Бога са дух съкрушен,
сърце съкрушено и разкаяно, Боже,
Ти няма да презреш."

(Пс. 51:16, 17)

Макар че Давид бе паднал, Бог го вдигна. Сега той бе в по-пълна хармония с Бога и повече съчувстваше на ближните си, отколкото преди. В радостта от прощението си той пя:

"Признах греха си пред Тебе
и беззаконието си не скрих.
Рекох: "Ще изповядам Господу престъпленията си";
и Ти прости вината на греха ми.
За това нещо нека Ти се моли всеки благочестив,
на време, когато може да се намери то;
наистина, когато големите води преливат,
те няма да стигнат до него.
Ти си прибежище мое;
Ти ще ме пазиш от скръб.
С песни на избавление ще ме окръжаваш."

(Пс. 32:5-7)

Мнозина са недоволствали за това, което наричат Божия несправедливост, изразена в помилването на Давид, чиято вина беше толкова голяма, след като Бог бе отхвърлил Саул за по-малко очебийни според тях грехове. Но Давид се смири и призна греха си, докато Саул презря изобличението и ожесточи сърцето си в непокаяност.

Тази страница от историята на Давид е пълна с поучение за каещия се грешник. Тя ни е дадена като една от най-силните илюстрации за битките и изкушенията на човека, за истинското признаване на греха пред Бога и за вярата в нашия Господ Исус Христос. През всички векове тя е била източник на окуражение за падалите в грях души, които са се борили под бремето на вината си. Хиляди Божии деца, предадени в греха, на ръба на отчаянието са си спомняли как искрената изповед на Давид бе приета от Бога, независимо че той пострада от престъплението си. Те се окуражаваха да се покаят и се опитваха отново да тръгнат по пътя на Божиите заповеди.

Който смири душата си при Божието изобличение с признание и покаяние, както стори Давид, може да бъде сигурен, че има надежда за него. Който с вяра приеме Божиите обещания, ще намери прощение. Господ никога не ще отхвърли истински покаялата се душа. Той е дал това обещание: "...нека се хване за силата Ми, за да се примири с Мене! Да! Нека се примири с Мене!" (Исая 27:5). "Нека остави нечестивият пътя си и неправедният помислите си. Нека се обърне към Господа и Той ще се смили за него, и към нашия Бог, защото Той ще прощава *щедро*" (Исая 55:7).

Глава 72

Бунтът на Авесалом

“Ще плати... четверократно” бе присъдата, с която Давид неволно осъди себе си, слушайки притчата на пророк Натан. И трябваше да понесе собствената си присъда. Четирима от синовете му щяха да паднат и загубата на всеки от тях щеше да бъде последица от греха на бащата.

Срамното престъпление на Амнон - първородния, Давид остави ненаказано и неизобличено. Законът предписваше смърт за прелюбодееца, а противоестественото престъпление на Амнон удвояваше вината му. Но Давид, осъждащ сам себе си за своя грях, не можа да отдаде дължимата справедливост на нарушителя. В продължение на цели две години Авесалом, най-близък защитник на сестра си, спрямо която бе постъпено така скверно, криеше намерението си за отмъщение, но само за да избухне то накрая с още по-голяма сила. При един празник на царските синове той даде заповед да убият пияния кръвосмесител Амнон.

Двойно наказание сполетя Давид. До него стигна ужасната вест: “Авесалом избил всичките царски синове и не останал ни един от тях. Тогава царят стана, раздра дрехите си и легна на земята; и всичките му слуги, които предстояваха, раздраха дрехите си” (виж 2 Царе 13-19 гл.). Царските синове, връщайки се разтревожени в Ерусалим, откриха на баща си истината - само Амнон бил убит и “плакаха с висок глас; също и царят, и всичките плакаха твърде много”. Но Авесалом избяга при Талмай царя на Гесур, баща на майка му.

Както и други синове на Давид, Амнон бе оставен да угажда на себелюбието си. Той се бе старал да задоволи всеки помисъл на сърцето си независимо от Божиите изисквания. Въпреки големия му грях Бог дълго го търпя. В продължение на две години той имаше възможност да се покае, но продължи да греши и с тежестта на вината си бе убит, за да чака в смъртта си ужасния трибунал на Съда.

Давид бе пренебрегнал дълга си да накаже престъплението на Амнон и поради неверността на царя баща и непокаяността на сина Господ допусна събитията да поемат естествения си ход и не спря Авесалом. Когато родители или ръководители пренебрегват задължението си да накажат нечестието, това ще направи самият Бог. Неговата въздържаща сила спрямо служителите на злото ще бъде в определена степен отстранена, така че течението на събитията ще доведе до наказване на греха с грях.

Порочните резултати от несправедливото благоразположение на Давид към Амнон не спряха дотук - оттук започна отчуждаването на Авесалом от баща му.

След като избяга в Гесур, Давид му забрани да се върне, чувствайки, че престъплението на сина му изискваше някакво наказание. А това доведе до увеличаване вместо до намаляване на неминуемите злини, в които бе замесен царят. Авесалом - енергичен, амбициозен и безпринципен, отстранен от участие в делата на царството чрез изгнание, скоро замисли опасен план.

В края на двете години Йоав реши да сдобри бащата и сина. За тази цел той потърси помощта на една жена от Текое, известна с мъдростта си. Поучена от Йоав, тя се представи пред Давид за вдовица, чиито двама сина били единствената й утеха и подкрепа. При скарване единият от тях убил другия и сега всички роднини на семейството искали живият да бъде предаден на отмъстителя за кръвта. "Така - каза майката - ще угасят въглена, който ми е останал, и не ще оставят на мъжа ми ни име, ни остатък по лицето на света." Царят бе трогнат от нейния зов и увери жената в царската закрила над сина й.

След като още веднъж изтръгна от него обещание, че младежът ще бъде в безопасност, тя помоли царя за търпение, заявявайки, че той е говорил като виновен, защото не разрешава на заточеника си да се върне у дома. "Защото - каза тя - е неизбежно ние да умрем и сме като вода разляна по земята, която не се събира пак, па и Бог не отнема живот, но *изнамерва средства, щото заточеният да не остане отдалечен от Него."* Тази нежна и трогателна картина на Божията любов към грешника, нарисувана от Йоав - грубия войн - е удивително доказателство, че израилтяните са познавали великите истини на изкуплението. Царят, чувствайки собствената си нужда от Божията милост, не можа да устои на призива. Даде на Йоав заповедта: "Иди, прочее, доведи младежа Авесалом."

На Авесалом бе позволено да се върне в Ерусалим, но не биваше да се появява в двореца, нито да се среща с баща си. Давид започна да вижда порочните резултати от разглезването на децата си и макар че нежно обичаше своя красив и надарен син, почувства, че е нужно като урок и за Авесалом, и за народа да покаже отвращението си от едно такова престъпление. Авесалом живя две години в своя дом, но не бе допускан в двореца. Сестра му живееше при него и присъствието й му напомняше за непоправимото зло, което бе понесла. Народът смяташе княза по-скоро за герой, отколкото за престъпник. И притежавайки това предимство, той се зае да спечели неговото доверие. Външността му предизвикваше възхищението на всички, които го гледаха. "А в целия Израил нямаше човек толкова много хвален за красотата си, колкото Авесалома; от петата на ногата му дори до върха на главата му нямаше в него недостатък." Не беше мъдро от страна на царя да остави човек с характера на Авесалом - амбициозен, импулсивен и страстен - да се отдава на недоволство в продължение на две години. А Давидовата постъпка - разрешението

синът да се върне в Ерусалим, без да има достъп до присъствието на баща си, осигури на Авесалом съчувствието на народа.

Имайки постоянно в ума си спомена за собственото си престъпване на Божия закон, Давид изглеждаше морално парализиран. Той стана слаб и нерешителен, докато преди съгрешаването си бе силен и решителен. Влиянието му върху народа отслабна. Всичко това благоприятстваше замислите на неговия син, извършил такова противоестествено деяние.

Чрез влиянието на Йоав Авесалом бе допуснат отново близо до баща си; но макар външно примирен, той продължи амбициозния си замисъл. Сега си присвои почти царско положение - притежаваше колесници и коне и 50 души, които трябваше да тичат пред него. И докато царят все повече бе склонен да се отдава на желанието си за почивка и усамотение, Авесалом подло ласкаеше народа, печелейки неговото благоразположение.

Давидовото безразличие и нерешителност се отразиха и върху поданиците му. Небрежност и бездействие характеризираха съдебната администрация. Авесалом изкусно използваше всеки случай на недоволство, за да спечели предимство за себе си. Ден след ден този човек с благородна външност можеше да се види при градската порта, където тълпа от молители очакваше да представи своите жалби за разглеждане. Авесалом се смесваше с тях и като изслушваше оплакванията им, изразяваше съчувствие към техните страдания и съжаление за бездействието на управлението. След това князът обикновено отговаряше: “Виж, твоята работа е добра и права, но от страна на царя няма кой да те слуша”, и добавяше: “Да бях само поставен съдия на тая страна, за да идва при мене всеки, който има спор или дело, та да го оправдавам! И когато някой се приближаваше да му се поклони, той простираше ръка, та го хващаше и го целуваше.”

Подстрекавано от умелите внушения на княза, недоволството от управлението бързо се разпространи. Всички устни възхваляваха Авесалом. Смятаха го за царски наследник. Народът се гордееше с него като с човек, достоен за високия пост; разпали се и желание той да заеме трона. “И по тоя начин Авесалом подмамваше сърцата на израилевите мъже.” Но царят, заслепен от любов към сина си, не подозираше нищо. Той смяташе, че княжеското положение, което Авесалом си присвои, имаше за цел да донесе почит на неговия двор като израз на радост от сдобряването.

Умовете на народа бяха подготвени за това, което щеше да последва, и Авесалом тайно изпрати копиеносци до племената, за да организира бунт. И тогава използва покривалото на религиозна преданост, за да укрие предателския си замисъл. Трябваше да изпълни в Хеврон един обет, даден преди да отиде в

изгнание. Авесалом каза на царя: “Да отида, моля, в Хеврон, за да изпълня обрека, който направих Господу. Защото слугата ти направи обрек, когато живееше в Гесур у Сирия, и казвах: “Ако наистина ме върне Господ в Ерусалим, тогава ще послужа Господу.” Обичащият баща, утешен от доказателството за набожността на сина си, го пусна с благословия. Сега заговорът бе напълно назрял. Коронната проява на Авесаломовото лицемерие целеше не само да заслепи царя, но и да си осигури доверието на народа, за да го подведе към бунт против избрания от Бога цар.

Авесалом се запъти към Хеврон и с него отидоха “двеста мъже поканени, които отидоха простодушно, без да знаят нищо”. Тези мъже тръгнаха с Авесалом, като ни най-малко не мислеха, че любовта им към сина ги водеше към бунт против бащата. Пристигайки в Хеврон, Авесалом веднага повика Ахитофел - един от главните съветници на Давид, човек много известен с разумността си, чието мнение се смяташе за сигурно и мъдро като на оракул. Ахитофел се присъедини към заговорниците и подкрепата му направи успехът на Авесаломовото дело да изглежда сигурен, привличайки под знамето му много влиятелни мъже от всички части на страната. Когато сигналът за бунта бе даден, шпионите на княза съобщиха по цялата страна, че Авесалом е цар и мнозина от народа се събраха около него.

През това време на царя в Ерусалим бе донесена тревожна вест. Давид изведнъж се събуди, за да види как избухва бунт съвсем близо до самия трон. Собственият му син - синът, когото бе обичал и на когото се бе доверявал, бе скроил заговор, за да придобие короната и без съмнение да отнеме живота му. В голямата опасност Давид се стресна от депресията, в която толкова дълго се намираше и с духа на ранните си години се приготви да посрещне ужасното събитие. Авесалом свика войските си в Хеврон, само на 20 мили от Ерусалим. Бунтовниците скоро щяха да бъдат при вратите на града.

От двореца си Давид погледна своя престолен град - “красив по възвишеността си, радост на цялата земя..., градът на великия цар” (Пс. 48:2). Той потръпна при мисълта да го изложи на кръвопролитие и опустошение. Трябваше ли да призове на помощ още верните на трона поданици и да застане, за да задържи столицата си? Трябваше ли да допусне Ерусалим да се потопи в кръв? Царят взе решението си. Ужасите на войната не трябваше да се изсипят върху избрания град. Щеше да напусне Ерусалим и тогава да изпита верността на народа си, давайки му възможност да се вдигне в негова подкрепа. В тази голяма криза дългът му към Бога и към народа бе да задържи авторитета, с който небето го бе облякло. Изхода от конфликта той щеше да повери на Бога.

Със смирение и мъка Давид излезе извън портата на Ерусалим, изгонен чрез въстанието на своя обичан син от трона, от двореца, от Божия ковчег. Народът го

следваше в дълга процесия, подобна на погребение. Давидовите телохранители - херетците, фелетците и шестотин гетци под командването на Итай, придружаваха царя. Но той с присъщото си несебелюбие не се съгласи тези чужденци, потърсили неговата закрила, да бъдат въвлечени в бедствието му. Царят изрази удивлението си, че бяха готови да направят тази жертва за него. Тогава каза на гетеца Итай: "Защо идеш и ти с нас? Върни се и остани с царя, защото си чужденец и преселен от мястото си. Ти вчера дойде; и днес да те направя ли да се скиташ с нас? Ето, аз ще ида, където мога; ти се върни, заведи още и братята си; милост и вярност да бъдат с тебе!"

Итай отговори: "Заклевам се в живота на Господа и в живота на господаря ми царя, където и да бъде господарят ми, царят - било за смърт, било за живот, непременно там ще бъде и слугата ти." Тези хора се бяха обърнали от езичеството към поклонение на Йехова и сега благородно доказаха верността си към своя Бог и царя. Давид с благодарно сърце прие предаността им към своята видимо губеща кауза и всички минаха потока Кедрон на път към пустинята.

Процесията спря отново. Приближаваше се една група, облечена в свети одежди. "А ето, дойде и Садок и с него всичките левити, които носеха ковчега за плочите на Божия завет." Последователите на Давид приеха това като добър знак. Присъствието на този свят символ бе за тях обещание за избавление и за окончателна победа. Той щеше да вдъхновява народа да се сплоти смело около царя си. Отсъствието му от Ерусалим щеше да вдъхва ужас на Авесаломовите поддръжници.

Като видя ковчега, в миг радост и надежда развълнуваха сърцето на Давид. Но скоро му дойдоха други мисли. Като избран управител на Божието наследство той имаше тържествена отговорност. Не личните интереси, а Божията слава и доброто на Неговия народ трябваше да бъдат от най-голямо значение в ума на израилевия цар. Бог, Който живееше между херувимите, бе казал за Ерусалим: "Това... Ми е покой" (Пс. 132:14) и без Божествен авторитет нито свещеник, нито цар имаха правото да пренесат оттам символа на Неговото присъствие. Давид бе разбрал, че сърцето и животът му трябваше да бъдат в хармония с Божествените предписания, иначе ковчегът щеше да послужи за нанасяне на бедствие, а не за успех. Големият му грях бе винаги пред очите му. Той разпозна в заговора справедливата Божия съдба. Сабята, която нямаше да се отмахне от дома му, бе изтеглена. Той не знаеше какъв щеше да бъде резултатът от конфликта. Не беше негова работа да пренесе от столицата на народа святите заповеди, които въплътяваха волята на неговия Божествен Владетел, конституция на царството и основа на неговото благоденствие.

Давид заповяда на Садок: “Върни Божия ковчег в града; ако придобия благоволението на Господа, Той ще ме възвърне, за да видя Него и обиталището Му, но ако рече така: “Нямам благоволение в тебе”, ето ме, нека ми стори каквото Му се вижда за добро.”

И добави: “Ти, гледаче - човек избран от Бога да наставлява народа, върни се в града с мир; и с вас нека се върнат и двамата ви сина: твоят син Ахимаас и Авиатаровият син Йонатан. Вижте, аз ще се бавя при бродовете в пустинята, докато дойде дума от вас да ми извести какво да направя” (2 Царе 15:27, 28). В града свещениците можеха да му послужат добре, като научават за движенията и намеренията на бунтовниците и ги съобщават тайно на царя чрез синовете си Ахимаас и Йонатан.

Когато свещениците се връщаха към Ерусалим, дълбока сянка падна върху вярващото множество. Царят им - беглец, самите те - отхвърлени, изоставени дори от Божия ковчег. Бъдещето им бе изпълнено с ужас и тъмни предчувствия. “А Давид се възкачваше по нагорнището на Маслинения хълм и плачеше, като се изкачваше с покрита глава и вървейки бос; и всичките люде, що бяха с него, покриваха всеки главата си и плачеха, като се изкачваха. И известиха на Давида, казвайки: “Ахитофел е между заговорниците с Авесалома.” Давид отново бе принуден да признае, че постигналите го бедствия са резултат от собствения му грях. Отстъпничеството на Ахитофел - най-способния и най-хитрия от политическите водачи, бе подтикнато от отмъстителност поради безчестието, постигнало семейството му в лицето на неговата внучка Витсавее.

“И рече Давид: “Господи, моля Ти се, осуети съвета на Ахитофела!” Приближавайки върха на планината, царят се поклони с молитва, като положи върху Бога тежестта на душата си, смирено просейки Божествена милост. На молитвата му бе отговорено сякаш веднага. Архиецът Хусай - един мъдър и способен сановник, оказал се верен приятел на Давид, сега идваше при него с разкъсана дреха и с пръст върху главата си, за да свърже своята съдба с детронирания цар беглец. Чрез Божествено просветление Давид разбра, че се нуждаеше точно от този верен и искрен човек, който да служи на царските интереси чрез съветите си в столицата. По молба на Давид той се върна в Ерусалим да предложи услугите си на Авесалом и да осуети лукавия съвет на Ахитофел.

С този лъч светлина в тъмнината царят и последователите му продължиха пътя си, слизайки към Йордан по източния склон на Маслинения хълм през скалиста и пустинна местност, през диви сипеи, по каменливи и тесни пътеки. “А когато цар Давид стигна у Ваурим, ето, излезе оттам човек от семейството на Сауловия дом на име Семей - Гираев син; и като излезе, вървеше и кълнеше. И

хвърляше камъни върху Давида и върху всичките слуги на цар Давида; а всичките люде и всичките силни мъже бяха отдясно му и отляво му. И Семей, като кълнеше, говореше така: “Излез, излез, мъжо кръвниче и мъжо злосторниче! Господ докара върху тебе всичката кръв на дома на Саула, вместо когото ти се възцари, и Господ предаде царството в ръката на сина ти Авесалома; и ето те в нещастието ти, защото си кръвник.”

По времето на успеха на Давид Семей не се прояви като неверен поданик нито с думи, нито с дело. Но в бедствието на царя този вениаминец разкри истинския си характер. Той бе почитал Давид, докато бе на трона, но го прокле, когато бе в унижение. Подъл и егоистичен, той смяташе, че и другите имат същия характер като неговия и вдъхновен от Сатана, избълва омразата си против този, когото Бог бе наказал. Духът, който кара човека да се радва, когато някой е в беда, да го ругае и да го притеснява, е сатанински.

Обвинението на Семей против Давид бе съвършено лъжливо - подла и злонамерена клевета. Давид не бе виновен за нечестие, извършено спрямо Саул или дома му. Когато Саул бе изцяло в ръцете му и Давид можеше да го убие, той само отряза от полата на дрехата му и сам се укори, че бе проявил дори това неуважение към Господния помазаник.

Даже когато сам бе гонен като звяр, даде удивително доказателство за разбирането си, че човешкият живот е свещен. Един ден, докато се криеше в пещерата Одолам, мислите му се насочиха към безметежната свобода на момчешкия живот и възкликна: “Кой би ми дал да пия вода от витлеемския кладенец, който е при портата?” (2 Царе 23:13-17). Витлеем по това време бе в ръцете на филистимците, но трима силни Давидови момци преминаха през стражата и донесоха на господаря си вода от Витлеем. Давид не можа да я изпие. “Далеч да бъде от мене, Господи - извика той, - да сторя аз това! Да пия ли кръвта на мъжете, които ходиха с опасност за живота си?” И той, изпълнен с почтителност, изля водата в принос на Бога. Давид бе воин. Повечето време от живота си прекара сред сцени на жестокост. Но в сравнение с него малко наистина хора, преминали през такова изпитание, са били така слабо повлияни от жестокост и покваряващо влияние.

Племенникът на Давид Ависей - един от най-смелите му военачалници, не можа да изслуша търпеливо обидните думи на Семей. Той каза: “Защо да кълне това мъртво куче господаря ми, царя? Позволи ми, моля, да мина насреща и да му отсека главата.” Но царят не му позволи. “Ето - каза той, - син ми, който е излязъл из чреслата ми, търси живота ми, а колко повече сега тоя вениаминец! Остави го, нека кълне, защото Господ му е заповядал. Може би Господ ще погледне

онеправданието ми и Господ ще ми въздаде добро вместо неговото проклинане днес.”

Давидовата съвест му говореше с горчиви думи смиряващи истини. Докато верните поданици се чудеха на неочакваното нещастие, причината му не бе тайна за царя. Той често бе предчувствал, че ще дойде такъв час. Чудеше се, че Бог толкова дълго търпя греховете му и отлага заслуженото му наказание. А сега в прибързаното си и изпълнено с мъка бягство, бос, облечен с вретище вместо с царските си одежди, придружен от своите последователи, чиито оплаквания отекваха по околните хълмове, той помисли за обичаната си столица - мястото на греха му. Като си спомни добротата и дълготърпението на Бога, той въпреки всичко не остана без надежда. Чувстваше, че Господ ще се отнесе милостиво към него.

Мнозина, които вършат лоши неща, извиняват собствения си грях, посочвайки падението на Давид. Но колко малко са хората, показали покаянието и смирението на Давид! Колко малко от тях биха понесли изобличение и наказание с неговото търпение и твърдост! Давид бе признал греха си и в продължение на години се опитваше да изпълни своя дълг като верен Божи слуга. Работеше за издигането на царството си. Под негово управление то бе стигнало до незапомнени дотогава сила и благоденствие. Събрал бе големи количества материал за изграждане на Божия дом и сега трябваше ли цялото дело на живота му да бъде пометено? Трябваше ли резултатът от тези години, изпълнени с посветен труд, делото на таланта, предаността и държавничеството му да преминат в ръцете на неговия безразсъден син предател, който не почиташе Бога, нито се стремеше към благоденствието на Израил? Колко естествено щеше да бъде в голямото си бедствие Давид да недоволства против Господа!

Но той видя причината за своето нещастие в собствения си грях. Думите на пророк Михей подсказват какъв дух вдъхновяваше сърцето на Давид: “Ако седна в тъмнина, Господ ще ми бъде светлина. Ще нося гнева на Господа, защото Му съгреших, догдето отсъди делото ми и извърши съдба за мене...” (Михей 7:8, 9). И Господ не изостави Давид. Тази страница от живота му, когато, понасяйки най-жестоко отношение и обида, той се показа смирен, несебелюбив, великодушен и покорен, е една от най-благородните в цялата му опитност. Никога израилевият водач не е бил по-истински велик пред погледа на небето, както в този час на най-дълбокото си, погледнато отвън, унижение.

Ако Бог бе позволил на Давид да остане на трона си в мир и благоденствие, неизобличен за греха и престъпвайки Божествените заповеди, скептиците и невярващите щяха да имат извинението да хвърлят укор върху библейската религия, като цитират историята на Давид. Но с опитността, през която накара Давид да

премине, Той показва, че не може да толерира или да оневинява греха. А историята на Давид ни прави способни да разберем също и целите, които Бог има предвид в отношението си към греха. Тя ни дава възможност да проследим действието на Неговите милостиви и благодатни намерения дори през мрачните съдби. Той наказа Давид, но не го унищожи. Пещта очиства, а не пояжда. Господ казва: "Ако престъпят повеленията Ми и не опазят заповедите Ми, тогава ще накажа с тояга престъпленията им и с бич беззаконията им; но милостта Си не ще оттегля от него, нито ще изневеря на верността Си" (Пс. 89:31-33).

Скоро след като Давид напусна Ерусалим, Авесалом и войската му навлязоха и без битка завладяха израилевите крепости. Хусай бе сред първите, които поздравиха новокоронясания цар, а князът бе изненадан и благодарен за присъединяването към него на стария приятел и съветник на баща му. Авесалом се надяваше на успех. Дотук плановете му бяха успели и нетърпелив да укрепи трона си и да си осигури доверието на народа, той посрещна Хусай с "добре дошъл" в двореца си.

Сега Авесалом бе обкръжен от голяма войска, но съставена от хора, неподготвени за война. Те не бяха участвали досега в битки. Ахитофел добре знаеше, че положението на Давид съвсем не бе безнадеждно. Голяма част от народа му бе още вярна, а той бе обкръжен от опитни войни, верни на своя цар и войската му бе предвождана от способни и опитни военачалници. Ахитофел знаеше, че ще настъпи реакция след първото разгаряне на ентусиазъм в полза на новия цар. Ако бунтът не успееше, Авесалом можеше да се сдобри с баща си, а тогава Ахитофел като негов главен съветник щеше да бъде държан отговорен за бунта и върху му щеше да падне най-тежкото наказание. За да попречи на Авесалом да предприеме тези стъпки, Ахитофел го посъветва да извърши деяние, което пред очите на целия народ щеше да бъде знак, че помирението е невъзможно. С адско умение този хитър и безпринципен държавник увеща Авесалом да прибави към бунта си престъплението кръвосмешение. Пред лицето на целия Израил той трябваше да вземе наложниците на баща си според обичая на ориенталските народи, като по този начин заяви, че се възкачва на бащиния си трон. И Авесалом изпълни това му внушение. Така се сбъдна Божието слово, изречено към Давид от пророка: "Ето, отсред твоя дом ще подигна против тебе злини и ще взема жените ти пред очите ти, та ще ги дам на ближния ти... Защото ти си извършил това тайно, но Аз ще извърша туй нещо пред целия Израил и пред слънцето" (2 Царе 12:11, 12). Не че Бог подбуди тези дела на нечестие, но поради греха на Давид Той не упражни силата Си да ги предотврати.

Ахитофел бе на голяма почит в царството, но му липсваше просветлението, което идва от Бога. “Страх от Господа е начало на мъдростта” (Пр. 9:10), а нея Ахитофел нямаше, иначе не би очаквал основаното на престъпно кръвосмешение предателско дело да успее. Хора с покварени сърца замислят нечестие, сякаш не съществува Върховното Провидение, което съкрушава намеренията им. Но “Тоя, Който седи на небесата, ще се смее. Господ ще им се поругае” (Пс. 2:4). Господ заявява: “Не приеха съвета Ми и презряха всичкото Ми изобличение, затова ще ядат от плодовете на своя си път и ще се наситят от своите си измислици. Защото глупавите ще бъдат умъртвени от своето си отстъпване и безумните ще бъдат погубени от своето си безгрижие” (Пр. 1:30-32).

След като бе успял да осигури собствената си безопасност при заговора, Ахитофел увеща Авесалом, че е нужно да се вземат незабавни мерки против Давид. “Да избера сега дванадесет хиляди мъже и да стана да преследвам Давида още тая нощ. Ще налетя върху него, като е уморен и ръцете му отслабнали, и ще го уплаша; и всичките люде, що са с него, ще побягнат и ще поразя само царя. Така ще възвърна всичките люде към тебе.” Този план бе одобрен от царските съветници. Според него Давид със сигурност щеше да бъде убит, ако не го спасеше пряката Господня намеса. Но мъдрост, по-висока от тази на прославения Ахитофел, управляваше събитията. “...Господ беше рекъл да осуети добрия Ахитофелов съвет, за да нанесе Господ зло на Авесалома.”

Хусай не бе поканен на съвета и не пожела да се натрапи сам, за да не го заподозрят в шпионаж. Но след като събраните се разпръснаха, Авесалом, който високо ценеше мнението на бащиния си съветник, му изложи плана на Ахитофел. Хусай разбра, че ако предложеният план се изпълни, Давид щеше да бъде погубен. И каза: “Не е добър съветът, който Ахитофел даде тоя път.” Хусай рече още: “Ти знаеш баща си и неговите мъже, че са силни мъже и че са преогорчени в душа както мечка, лишена от малките си в полето. И баща ти като военен мъж няма да пренощува с людете; ето, сега е скрит в някой трап или в някое друго място...” Той изтъкна, че ако войските на Авесалом преследват Давид, няма да заловят царя и ще получат обратен резултат, като се обезсърчат и нанесат голяма вреда на Авесаломовото дело. “Защото - каза той - целият Израил знаеше, че баща ти е юнак и че ония, които са с него, са храбри мъже.” И той предложи план, привлекателен за човек, суетен и себелюбив по природа, който обича да показва силата си: “Аз съветвам, по-добре да се събере при тебе целият Израил от Дан до Вирсавее по множество, както пясъка край морето, и ти лично да идеш в боя. Така ще налетим върху него в някое място, където се намери, и ще го нападнем, както пада росата на земята, тъй щото от него и от всичките човеци, които са с него, няма да оставим ни

един. Или, ако прибегне в някой град, тогава целият Израил ще донесе до оня град въжета, та ще го завлечем до потока, тъй щото да не остане там ни едно камъче.

Тогава Авесалом и всичките израилеви мъже казаха: "Съветът на архиеца Хусай е по-добър от съвета на Ахитофела." Но имаше един, който не бе измамен - един, който ясно предвиждаше резултата от тази фатална грешка на Авесалом. Ахитофел знаеше, че делото на бунтовниците бе загубено и разбра, че каквато и да бъдеше съдбата на княза, нямаше надежда за съветника, който го бе подтикнал към най-големите престъпления. Ахитофел бе окуражил Авесалом в бунта. Той го бе посъветвал да извърши най-отвратителното нечестие, да хвърли срам върху баща си. Посъветвал го бе да убие Давид и бе планирал как да стане това. Той бе отхвърлил и последната възможност за сдобряване с царя. И сега Авесалом предпочете да послуша друг вместо него. Изпълнен със завист, гняв и отчаяние, Ахитофел "отиде у дома си в своя град и като нареди домашните си работи, обеси се". Такъв бе резултатът от мъдростта на човека, който при всичката си богата надареност не направи Бога свой съветник. Сатана заслепява човеците с ласкателни обещания, но накрая всяка душа ще открие, че "заплатата на греха е смърт" (Римл. 6:23).

Като не бе сигурен, че съветът му ще бъде последван от капризния цар, без да губи време, Хусай предупреди Давид да бяга веднага отвъд Йордан. На свещениците, които трябваше да предадат това предупреждение чрез своите синове, Хусай изпрати вестта: "Така и така съветва Ахитофел Авесалома и израилевите старейшини; а така и така съветвах аз. Сега, прочее... Не оставай тая нощ при бродовете в пустинята, но непременно да преминеш Йордан, за да не погинат царят и всичките люде, които са с него."

Младежите бяха заподозрени и преследвани, но успяха да изпълнят опасната си мисия. Давид, изтощен от тежкото изпитание и мъката след този пръв ден от бягството си, получи вестта, че трябва да пресече Йордан още тази нощ, защото синът му го търси да го убие.

В тази ужасна опасност какви ли са били чувствата на бащата и царя, спрямо когото бе извършена такава жестокост? Един "военен мъж", войн, цар, чиято дума бе закон; предаден от собствения си син, когото бе обичал и глезил и на когото неразумно се бе доверявал; оклеветен и изоставен от поданиците си, които бяха привързани към него с най-силните връзки на почит и преданост - с какви думи Давид можеше да излее чувствата на душата си? В часа на най-мрачното изпитание сърцето му се обърна към Бога и той пееше:

"Господи, колко се умножиха противниците ми!

Мнозина въстават против мене.

Мнозина думат за моята душа:
“Няма за него помощ в Бога.”
Но Ти, Господи, си щит около мене,
слава моя и Тоя, Който възвишава главата ми.
С глас извиках към Господа
и Той ме послуша от святия Си хълм.
И аз легнах и спах; станах,
защото Господ ме поддържа.
Няма да се убоя от десетки хиляди от людете,
които навред са се поставили против мене.
. . . . . .
От Господа е спасението.
Върху Твоите люде нека бъде благословението Ти.” (Пс. 3:1-8)

Давид и неговата група - войни и държавници, стари и млади, жени и малки деца - в мрака на нощта прекосиха дълбоката и бърза река. “До зори не остана ни един, който не беше преминал Йордан.”

Давид и войската му се оттеглиха в Маханаим - по-рано царска столица на Исвостей, силно укрепен град, обкръжен от планинска местност, благоприятна за отбрана в случай на война. Областта бе добре снабдена и хората бяха настроени положително към делото на Давид. Тук към него се присъединиха много съмишленици, а богати племеначалници донесоха щедри дарове от провизии и други необходими неща.

Съветът на Хусай постигна целта си - Давид спечели време за бягството си. Но прибързаният и буен княз не можеше да бъде задържан дълго и скоро се втурна да преследва баща си. “Авесалом премина Йордан - той и всичките израилеви мъже с него.” Авесалом назначи Амаса - сина на Давидовата сестра Авигея, за военачалник на армията си. Войската му бе многобройна, но недисциплинирана и зле подготвена за схватка с опитните войни на баща му.

Давид раздели войската си на три отряда под ръководството на Йоав, Ависей и хетееца Итай. Офицерите и съветниците му се възпротивиха на намерението му сам да води армията си в боя, а народът единодушно протестира. “Да не излезеш - казаха те, - защото, ако ние се обърнем на бяг, няма да ги е грижа за нас. Ако щат умря и половината от нас, пак няма да ги е грижа за нас, а ти си като десет хиляди от нас, затова сега е по-добре ти да си готов да ни помагаш от града.” И царят им каза: “Каквото ви се вижда добро, ще сторя” (2 Царе 18:3, 4).

От стените на града се виждаха много добре дългите колони на бунтовническата армия. Узурпаторът бе придружен от голямо множество, в

сравнение с което Давидовата войска изглеждаше шепа бойци. Но когато царят погледна към войските на противника, помисли не за короната, нито за царството, а за единствения си син, чийто живот зависеше от изхода на битката. Сърцето на бащата бе изпълнено с любов и милост към сина бунтовник. Когато войската мина през портите на града, Давид окуражи верните си войни, казвайки им, че ако се доверят на израилевия Бог, Той ще им даде победата. Но дори тук не можа да потисне любовта си към Авесалом. Когато Йоав - предводителят на първия отряд, мина пред царя, победителят в стотици битки сведе гордата си глава, за да чуе последната вест на монарха, изречена с треперещ глас: "Пощадете ми младежа Авесалома!" Ависей и Итай получиха същата поръка: "Пощадете ми младежа Авесалома!" Но умоляването на царя сякаш говореше, че Авесалом му беше по-скъп от царството, по-скъп дори от верните на трона му поданици и само засили недоволството на войниците срещу извършилия противоестествен грях син.

Място на битката бе една гора край Йордан, в която многобройността на Авесаломовата армия бе само неблагоприятно обстоятелство. Сред гъсталаците и тресавищата на гората тези недисциплинирани войски се оплетоха и станаха неуправляеми. И "израилевите люде бидоха разбити от Давидовите слуги и в оня ден там стана голямо клане на двадесет хиляди души". Авесалом побягна, разбирайки, че денят бе загубен. Внезапно главата му се захвана между клоните на голямо разклонено дърво и мъската му мина под него. Той остана увиснал безпомощно - плячка на неприятелите си. В това състояние го намери един войник, който, боейки се да не си навлече неодобрението на царя, пожали Авесалом, но докладва на Йоав какво бе видял. Йоав не бе възпиран от никакви скрупули. По-рано той бе приятел на Авесалом, на два пъти го бе сдобрявал с Давид и доверието му бе потъпкано без срам. Но ако не бе предимството, спечелено от Авесалом чрез намесата на Йоав, този бунт с всичките му ужаси никога не би възникнал. Сега Йоав имаше възможност да погуби с един удар подстрекателя на всичкото това зло. "И като взе в ръката си три стрели, прониза с тях сърцето на Авесалома... И взеха Авесалома, та го хвърлиха в един голям ров вътре в леса и натрупаха на него много голям куп камъни."

Така погина вдъхновителят на бунта в Израил. Ахитофел умря от собствената си ръка. Царственият Авесалом, чиято славна красота бе гордостта на Израил, бе покосен в разцвета на младостта си и мъртвото му тяло, уви, бе хвърлено в ров и покрито с купчина камъни в знак на вечно презрение. Приживе Авесалом си бе издигнал скъп паметник в царската долина, но единственият паметник, който отбеляза гроба му, бе тази купчина камъни в дивия лес.

След като водачът на бунта бе убит, Йоав призова войската си със звука на тръбата да престане да преследва бягащото множество и изпрати вестители да предадат новината на царя.

Наблюдателят на градската стена, следящ събитията на бойното поле, съгледа един човек, който тичаше сам. Скоро се появи още един. Когато първият се приближи, стражата каза на царя, чакащ край портата: "Струва ми се, че тичането на първия прилича на тичането на Ахимаас - Садоковия син. И рече царят: "Добър човек е той и иде с добри известия." И Ахимаас извика, та рече на царя: "Радвай се!" И поклони се на царя с лице до земята и рече: "Благословен да бъде Господ, твоят Бог, Който предаде човеците, които подигнаха ръка против господаря ми царя!" На нетърпеливия въпрос на царя: "Здрав ли е младежът Авесалом?" Ахимаас отговори уклончиво.

Дойде вторият вестител и извика: "Известия, господарю мой царю! Защото днес Господ въздаде за тебе на всички, които се подигнаха против тебе." Отново устните на бащата зададоха нетърпеливия въпрос: "Здрав ли е младежът Авесалом?" Като не можа да скрие тежката вест, пратеникът отвърна: "Неприятелите на господаря ми царя и всички, които се подигат против тебе за зло, дано станат като оня младеж!" Това бе достатъчно. Давид не попита повече. Сведе глава и "възкачи се в стаята над портата, та плака; и като отиваше, говореше така: "Сине мой, Авесаломе, сине мой, сине мой, Авесаломе! Да бях умрял аз вместо тебе, Авесаломе, сине мой, сине мой!"

Връщайки се от бойното поле, победната армия се приближи до града с триумфални викове, събуждайки ехото на хълмовете. Но като влезе през градската порта, виковете замряха, знамената в ръцете на войните се сведоха и бойците преминаха с наведен поглед, приличайки повече на армия, понесла поражение, отколкото победа. Защото царят не очакваше войните си, за да ги посрещне, а от стаята над портата се чуваше риданието му: "Сине мой, Авесаломе, сине мой, сине мой, Авесаломе! Да бях умрял аз вместо тебе, Авесаломе, сине мой, сине мой!

. . . .

И в оня ден победата се обърна в печал между целия народ; защото в оня ден людете чуха да казват: "Царят бил печален за сина си." И през оня ден людете влизаха в града скришно, както посрамени люде, които се спотайват, когато бягат изсред сражението."

Йоав се изпълни с негодувание. Бог им бе дал причина за победа и радост. Най-големият бунтовник, който някога бе виждан в Израил, бе смазан и въпреки това тази голяма победа бе превърната в жалеене за оня, чието престъпление коства кръвта на хиляди смели мъже. Грубият, безцеремонен военачалник се втурна в

присъствието на царя и дръзко каза: “Ти посрами лицата на всичките си слуги, които опазиха днес живота ти и живота на синовете ти и на дъщерите ти... Понеже обичаш ония, които те мразят, а мразиш ония, които те обичат; защото ти показа днес, че за тебе не са нищо военачалници и слуги; защото днес познах, че ако бе останал Авесалом жив, а ние всички бяхме измрели днес, тогава щеше да ти е угодно. Сега, прочее, стани, излез, та говори насърчително на слугите си; защото се заклевам в Господа, че ако не излезеш, няма да остане с тебе тая нощ ни един човек. А това ще бъде по-лошо за тебе от всички злини, които са те сполетели от младостта ти досега.”

Колкото и рязък и дори жесток да бе укорът към сърцесъкрушения цар, Давид не се възмути от него. Виждайки, че военачалникът му бе прав, той излезе на портата и с думи на кураж и похвала поздрави смелите си войни, които минаваха пред него.

Глава 73

Последните години на Давид

Разгромът на Авесалом не донесе веднага мир на царството. Толкова голяма част от народа се бе присъединила към бунта, че Давид не искаше да се върне в столицата и да заеме отново властта си, без да бъде поканен от племената. В объркването, последвало поражението на Авесалом, не бе подбудено бързо и решително действие за възвръщане на царя и когато най-накрая Юда предприе

действия да възстанови Давид на трона, ревността на другите племена се възбуди и последва контрареволюция. Тя обаче бе потушена бързо и мирът се върна в Израил.

Историята на Давид ни дава едно от най-силните свидетелства за опасностите от властта и богатствата, както и от светската чест, които заплашват душата, неща, най-много желани от хората. Малцина са минали през опитност, която е могла да ги приготви да издържат такъв изпит. Момчешкият живот на Давид като овчарче с уроците на смирение, на търпелив труд и нежна грижа за стадата, близостта с природата сред самотните хълмове развиваха таланта му на музикант и поет и насочваха мислите му към Създателя. Продължителната дисциплина на пустинния живот - призоваването да упражнява смелост, сила, търпение и вяра в Бога, бе определена от Господа да го подготви за израилевия трон. Давид се бе радвал на миналите опитности с любовта на Бога и бе богато надарен с Неговия Дух; в историята със Саул, той бе видял крайната безполезност на упованието само на човешка мъдрост. Но въпреки това светският успех и слава така отслабиха Давидовия характер, че той неведнъж бе победен от изкусителя.

Общуването с езическите народи водеше до желание да се следват техните обичаи и разпалваше стремеж към светско величие. Израил трябваше да бъде зачитан като народ на Йехова, но когато гордостта и себеупованието му се надигнаха, израилтяните престанаха да бъдат доволни от това предимство. Бързо се погрижиха за положението си сред другите народи. Този дух не можеше да не призове изкушението. Имайки предвид разширяване на своите победи сред чуждите народи, Давид реши да увеличи армията си, като изиска военна служба от всички, стигнали определена възраст. За тази цел бе необходимо да се направи преброяване на населението, действие, подтикнато от гордостта и амбицията на царя. Преброяването щеше да покаже контраста между слабостта на царството, когато Давид се възкачи на трона и силата и успеха му при неговото управление. То щеше да поощри още повече прекалено голямото себеупование на царя и народа. Писанието казва: “Сатана се подигна против Израиля и подбуди Давида да преброи Израил” (виж 1 Лет. 21 гл.). Успехът на Израил под управлението на Давид се дължеше на Божието благословение, а не на царските способности и на силната му войска. Но увеличаването на военните ресурси на царството щеше да създаде впечатление у околните народи, че Израил се уповава на войските си, а не на силата на Йехова.

Макар да се гордееше с националното си величие, израилевият народ не одобри Давидовия план за толкова голямо увеличение на армията. Предложеното записване предизвика голямо недоволство; затова се смяташе да се използват военни служители вместо свещениците или управителите, които по-рано бяха

извършвали преброяването. Целта на начинанието бе в пряко противоречие с принципите на теокрацията. Дори Йоав се възмути, колкото и безскрупулен да се бе показвал до този момент. "Господ дано притури на людете Си стократно повече, отколкото са! Но, господарю мой, царю, те всички не са ли слуги на господаря ми? Защо господарят ми желае това? Защо да стане причина на война у Израиля? Обаче царската дума надделя над Йоава. И тъй, Йоав тръгна и като обходи целия Израил, върна се в Ерусалим." Преброяването не бе свършило, когато Давид бе осъден за греха си. Изпълнен със самообвинение, той рече: "Съгреших тежко, като извърших това нещо; но сега, моля Ти се, отмахни беззаконието на слугата Си, защото направих голяма глупост." На следващата сутрин на Давид донесоха вест от пророк Гад: "Така казва Господ: "Избери си или тригодишен глад, или три месеца да гинеш пред неприятелите си, като те стига ножът на неприятелите ти, или три дни да поразява Господният меч, сиреч, мор по земята, като погубва ангелът Господен по всичките израилеви предели." Сега, прочее - каза пророкът, - виж какъв отговор да възвърна на Оногова, Който ме е пратил."

Царският отговор бе: "Намирам се много натясно; обаче да падна от ръката на Господа, защото Неговите милости са твърде много; но в ръката на човека да не изпадна" (2 Царе 24:14).

Земята бе поразена с мор, който унищожи седемдесет хиляди души от Израил. Бедствието още не бе стигнало до столицата, когато "Давид, като подигна очи, и видя, че ангелът Господен стоеше между земята и небето с гол меч в ръката си, прострян над Ерусалим. Тогава Давид и старейшините, облечени във вретища, паднаха на лицата си." Царят се застъпи пред Бога в полза на Израил: "Не аз ли заповядах да преброят людете? Наистина аз съм, който съгреших и извърших голямо зло; но тия овце що са сторили? Над мене, моля Ти се, Господи Боже, нека бъде ръката Ти, и над моя бащин дом, а не над Твоите люде, за да ги погуби."

Преброяването бе предизвикало недоволство сред народа, но самите люде поддържаха същите грехове, които подтикнаха постъпката на Давид. Както чрез Авесаломовия грях Господ наказа Давид, така чрез Давидовия грях наказа израилевите грехове.

Погубващият ангел се спря извън Ерусалим. Той застана на планината Мория, "на гумното на евусеца Орна". Насочен от пророка, Давид отиде в планината и там изгради олтар на Господа "и принесе всеизгаряния и примирителни приноси, и призова Господа; и Той му отговори от небето с огън, паднал върху олтара за всеизгарянето". "И Господ прие молбата за земята, та язвата престана между Израиля" (1 Лет. 21:26; 2 Царе 24:25).

Мястото, където бе издигнат олтарът, трябваше завинаги да се смята за свято. Орна го предложи на царя като дар. Но царят не склони да приеме. “Не, но непременно ще го купя от тебе за определена цена - каза той, - защото не ща да принеса на Господа, моя Бог, всеизгаряния, за които не съм похарчил.” И така Давид даде на Орна за земята шестстотин сикли злато по теглилка. Мястото, напомнящо за изградения от Авраам олтар, където той трябваше да принесе в жертва сина си, сега бе осветено от това велико избавление. По-късно то бе избрано за издигане на храма от Соломон.

Още една сянка трябваше да помрачи последните години на Давид. Той бе достигнал седемдесетгодишна възраст. Трудностите и опасностите на ранните му скитания, многобройните му войни, грижите и изкушенията на по-късните му години бяха изцедили извора на неговия живот. Макар че умът му запази яснотата и силата си, старческа слабост и желание за уединение му пречеха да вниква бързо в това, което ставаше в царството, и в самата сянка на трона отново се вдигна бунт. Отново се прояви плодът на Давидовото родителско глезене. Сега трона пожела синът му Адония, “много хубав наглед” в лице и в обноски, но безпринципен и безразсъден. В юношеството си той се бе подчинявал на малко ограничения, защото “баща му никога не беше му досаждал с думите: “Ти защо правиш това?” (виж 3 Царе 1 гл.). Сега синът застана против авторитета на Бога, Който бе определил Соломон за трона. С природните си дарби и религиозния си характер Соломон бе по-добре подготвен от по-стария си брат да стане управител на Израил. Но въпреки че Божият избор бе ясно определен, Адония успя да намери сподвижници. Йоав, макар и виновен за много престъпления, досега бе останал верен на трона. Но се присъедини към заговора срещу Соломон, както и свещеникът Авиатар.

Бунтът назря. Заговорниците се събраха на голямо празненство извън града, за да провъзгласят Адония за цар, когато плановете им бяха осуетени от незабавните действия на няколко верни хора начело със свещеника Садок, пророк Натан и Витсавее - майката на Соломон. Те докладваха на царя за празненството, като му напомниха Божественото наставление Соломон да наследи трона. Давид незабавно абдикира в полза на Соломон, който веднага бе помазан и провъзгласен за цар. Заговорът бе потушен. Главните му подстрекатели си навлякоха смъртно наказание. Животът на Авиатар бе пощаден от уважение към святата му служба и поради бившата му вярност към Давид. Но бе развенчан от службата на първосвещеник, която премина към Садок и неговото потомство. Йоав и Адония бяха пощадени за известно време, но след смъртта на Давид понесоха наказанието за престъплението си. С изпълнението на присъдата върху Давидовия син завърши

четирикратното наказание, свидетелстващо за Божието отвращение към греха на бащата.

От самото начало на царуването му един от най-лелеяните планове на Давид бе да издигне храм на Господа. Макар че не му бе позволено да изпълни намерението си, той прояви немалко усърдие и настойчивост за това. Набави изобилно най-скъп материал - злато, сребро, ониксови и различни скъпоценни камъни, мрамор и най-скъпо дърво. Сега тези съкровища трябваше да бъдат поверени в други ръце, защото те трябваше да изградят дом за ковчега - символ на Божието присъствие.

Виждайки, че краят му наближава, царят събра израилевите князе и представители на всички части на царството си, за да им предаде тази поверителна поръчка. Той желаеше да им възложи предсмъртното си завещание и да осигури участието и подкрепата им в голямото дело, което трябваше да се извърши. Поради физическата му слабост не се очакваше той да участва лично в начинанието, но Божието вдъхновение го облада и не с негови ревност и сила можа за последен път да се обърне към людете си. Разкри им желанието си да изгради храма и Господнята заповед това дело да се повери на сина му Соломон. Божественото уверение бе: “Син ти, Соломон, той ще построи дома Ми и дворовете Ми; защото него избрах да бъде Мой син и Аз ще бъда негов Отец. И ако постоянства да изпълнява заповедите Ми и съдбите Ми, както прави днес, Аз ще утвърдя царството му довека. Сега, прочее, пред целия Израил - Господнето общество, и при слушането на нашия Бог, заръчвам ви: пазете и изпитвайте всички заповеди на Господа, вашия Бог, за да продължавате да владеете тая добра земя и да я оставите след себе си за наследство на потомците си завинаги!” (виж 1 Лет. 28, 29 гл.).

Давид бе научил от личен опит колко труден е пътят на човека, отстъпил от Бога. Той бе почувствал осъждането на нарушения закон и бе пожънал плодовете на престъплението си. С цялата си душа бе загрижен, умолявайки израилевите водачи да бъдат верни на Бога и Соломон да се подчинява на Божия закон, като избягва греховете, отслабили бащиния му авторитет, вгорчили живота му и обезславили Бога. Давид знаеше, че забележителните хора са особен прицел на сатанинските измами и за да устои Соломон на изкушенията, които със сигурност щяха да го нападнат на високия му пост, бе нужно смирение на сърцето, постоянно доверие в Бога и непрекъсната бдителност. Обръщайки се към сина си - вече признат като негов наследник на трона, Давид каза: “И ти, сине мой Соломоне, познавай Бога на баща си и служи Му с цяло сърце и с драговолна душа, защото Господ изпитва всичките сърца и знае всичките помисли на ума. Ако Го търсиш, Той ще бъде

намерен от тебе; но ако Го оставиш, ще те отхвърли завинаги. Внимавай сега, защото Господ избра тебе да построиш дом за светилище; бъди твърд и действай."

Давид даде на Соломон подробни указания за изграждане на храма, на всичките му отделения и за всичките принадлежности за службата в него така, както му бяха открити чрез Божествено вдъхновение. Соломон бе още млад и неподготвен за тежките отговорности по изграждането на храма и управлението на народа. Давид каза на сина си: "Бъди твърд и насърчен и действай; не бой се, нито се страхувай, защото Господ Бог, моят Бог, е с тебе; няма да те остави, нито да те напусне..."

Давид отново увеща събранието: "Син ми, Соломон, когото сам Бог избра, е още млад и нежен, а работата е голяма. Защото тоя палат не е за човека, но за Господа Бога." Той каза: "Аз, прочее, приготвих с всичката си сила за дома на моя Бог..." и продължи да изброява материалите, които бе събрал. Нещо повече, той рече: "При това, понеже утвърдих сърцето си към дома на моя Бог, давам за дома на моя Бог освен всичко, що съм приготвил за святия дом, частното си съкровище от злато и сребро, а именно три хиляди таланта злато от офирското злато и седем хиляди таланта пречистено сребро, с което да облекат стените на обиталищата... Кой, прочее - попита той събраното множество, донесло доброволните си дарове, - ще направи днес доброволен принос Господу?"*

Събранието откликна с готовност. "Първенците на бащините домове, първенците на израилевите племена, на хилядниците, стотниците и надзирателите на царските работи пожертваха усърдно; и дадоха за работата на Божия дом пет хиляди таланта и десет хиляди драхми злато, десет хиляди таланта сребро, осемнадесет хиляди таланта мед и сто хиляди таланта желязо. И у които се намериха скъпоценни камъни, и тях дадоха за съкровищницата на Господния дом... Тогава людете се зарадваха, защото жертваха усърдно, понеже с цяло сърце принасяха доброволно Господу; също и цар Давид се зарадва твърде много."

Затова Давид благослови Господа пред цялото събрание и каза: "Благословен си, Господи, от века и довека - Бог на нашия баща Израил. Твое, Господи, е величието и силата, и великолепието, и сиянието, и славата; защото всичко е Твое, що е на небето и на земята; Твое е царството, Господи, и Ти си нависоко, като глава над всичко. Богатствата и славата са от Тебе и Ти владееш над всичко; в Твоята ръка е могъществото и силата, и в Твоята ръка е да възвеличаваш и да укрепяваш всички. Сега, прочее, Боже наш, ние Ти благодарим и хвалим Твоето славно име. Но кой съм аз и кои са людете ми, та да можем да принесем доброволно принос като тоя? Защото всичко е от Тебе и от Твоето даваме на Тебе. Защото сме чужденци пред Тебе и пришелци, както всичките ни бащи. Дните ни на земята са

като сянка и трайност няма. Господи Боже наш, целият тоя куп материал, който сме приготвили, за да Ти построим дом за Твоето свято име, иде от Твоята ръка и всичко е Твое. И зная, Боже мой, че Ти изпитваш сърцето и че благоволението Ти е в правдата.

С правотата на сърцето си аз принесох доброволно всичко това и сега с радост видях, че и Твоите люде, които присъстват тук, принасят на Тебе доброволно. Господи, Боже на бащите ни Авраама, Исаака и Израиля, опази това завинаги в сърдечните размишления на людете Си и оправи сърцето им към Себе Си; и дай на сина ми Соломона съвършено сърце, за да пази заповедите Ти, изявленията Ти и повеленията Ти и да върши всичко това, и да построи палата, за който направих приготовление." Тогава Давид каза на цялото събрание: "Благословете сега Господа, вашия Бог." И тъй, цялото събрание благослови Господа, Бога на бащите си, и като се наведоха, поклониха се Господу и на царя."

С голямо желание царят бе събрал много материал за изграждане и разкрасяване на храма. Той бе съставил славни химни, които щяха да отекват в дворовете му в следващите години. Сега сърцето му се зарадва в Господа, тъй като началниците на бащините домове и князете в Израил така благородно откликнаха на призива му и донесоха дарби за предстоящото важно дело. И като отдадоха приноса си, бяха склонни да пожертват още. С радост представиха приносите си, давайки от своето притежание за съкровищницата. Почувствал дълбоко собственото си недостойнство да бъде човекът, който да събере материала за Божия дом, Давид бе зарадван от верността, изразена в готовността на благородните в неговото царство да откликнат и с доброволни сърца да посветят съкровищата си на Йехова, отдавайки себе си в служба Нему. Но единствено Бог подбуди това предразположение у народа Си. Той, а не човек трябваше да бъде прославен. Той бе дал на народа богатствата на земята и Неговият Дух подейства, за да пожелаят израилтяните да отдадат скъпоценностите си за храма. Всичко бе на Господа. Ако любовта Му не бе подтикнала сърцата на народа, усилията на царя щяха да бъдат напразни и храмът никога нямаше да бъде издигнат.

Всичко, което човек получава от Божието изобилие, все още принадлежи на Бога. Ценните и красиви неща на земята, които Бог е дал, са поставени в ръцете на хора, за да бъде изпитана дълбочината на любовта им към Него и благодарността им за Неговите добрини. Било съкровища, богатство или знание - всичко трябва да бъде положено като доброволен принос в нозете на Исус, като дарителят каже, както изрече Давид: "Всичко е от Тебе и от Твоето даваме на Тебе."

Когато Давид почувства, че смъртта му наближава, сърцето му все още бе изпълнено с грижа за Соломон и за Израилевото царство, чийто успех трябваше

така пълно да зависи от верността към техния Цар “и... заръча на сина си Соломона, казвайки: “Аз отивам в пътя на целия свят; ти, прочее, се крепи и бъди мъжествен. Пази заръчванията на Господа, твоя Бог, ходи в пътищата Му и пази повеленията Му, заповедите Му, съдбите Му, заявленията Му..., за да успяваш във всичко, каквото правиш и накъдето и да се обръщаш; за да утвърди Господ думата, с която е говорил за мене, като е казал: “Ако внимават чадата ти в пътя си да ходят пред Мене в истина, от цялото си сърце и от цялата си душа, няма да липсва от тебе мъж върху израилевия престол” (3 Царе 2:1-4).

“Последните думи” на Давид са записани като песен - една песен на доверие, на възвишен принцип и непомръкваща вяра:

“Давид, Есеевият син, рече;
мъжът, който бе издигнат нависоко,
помазаникът на Бога Яковов
и сладкият израилев псалмопевец, рече:
“Духът на Господа говори чрез мене
и словото Му дойде на езика ми.
Бог израилев рече,
Скалата израилева ми говори:
“Оня, който владее над човеци,
нека бъде праведен,
нека бъде един, който владее със страх от Бога;
и ще бъде като утринната виделина,
когато изгрява слънцето в безоблачна зора
като зеле, що никне из земята
от сиянието, което блясва след дъжд.”
Ако домът ми и да не е такъв пред Бога,
пак Той е направил с мене завет вечен,
нареден във всичко и твърд;
който е всичкото ми спасение
и всичкото ми желание.”

(2 Царе 23:1-5)

Голямо бе Давидовото падение, но дълбоко бе покаянието му, гореща бе неговата любов и силна вярата му. Много му бе простено и затова той възлюби силно (Лука 7:48).

Давидовите псалми преминават през цялата гама от духовни преживявания - от дълбочините на съзнанието за греха и себеосъждането до най-възвишената вяра и близост с Бога. Историята на живота му говори, че грехът може да донесе само срам

и гибел, а Божията любов и милост могат да стигнат до най-големите дълбочини, че вярата ще издигне каещата се душа да участва в осиновението на Божиите чада. От всички уверения, които съдържа Господнето слово, това е едно от най-силните свидетелства за верността, справедливостта и заветната милост на Бога.

Човекът "бяга като сянка и не се държи", а "Словото на нашия Бог ще остане довека". "Но милостта на Господа е от века и довека върху ония, които Му се боят и правдата Му върху внуците на ония, които пазят завета Му и помнят заповедите Му, за да ги изпълняват" (Йов 14:2; Исая 40:8; Пс. 103:17, 18).

"...всичко, що прави Бог, ще бъде вечно" (Екл. 3:14).

Славни са обещанията, дадени на Давид и на неговия дом, обещания, които сочат напред към вечните векове и намират съвършеното си изпълнение в Христос. Господ заяви:

"Заклел съм се на слугата си Давида.
. . . . . .
Ръката Ми ще го поддържа
и мишцата Ми ще го укрепява.
. . . . . .
А верността Ми и милостта
Ми ще бъдат с него;
И с Моето име ще се издигне рогът му.
Тоже ще туря ръката му над морето
И десницата му над реките.
Той ще извика към Мене: "Отец ми си,
Бог мой и спасителната ми канара."
При това Аз ще го поставя
в положение на първороден,
по-горе от земните царе.
Вечно ще пазя милостта Си за него.
И заветът Ми ще бъде верен
спрямо него."

(Пс. 89:3-28)

"Също и потомството му ще направя
да продължава довека
и престолът му като дните на
небето."

(Пс. 89:29)

“Той ще съди справедливо угнетените между людете,
ще избави чадата на немотните
и ще смаже насилника.
Ще Ти се боят, догде трае слънцето
и догде съществува луната из родове в родове.
. . . . . .
В неговите дни ще цъфти праведният
и мир ще изобилва, докато трае луната.
Той ще владее от море до море
и от Ефрат до краищата на земята.
. . . . . .
Името му ще пребъдва довека;
името му ще се продължава, докато трае слънцето;
и ще се благославят в него човеците;
всичките народи ще го облажават.”

(Пс. 72:4-8, 17)

“Защото ни се роди Дете, Син ни се даде; и управлението ще бъде на рамото Му; и името Му ще бъде: Чудесен, Съветник, Бог могъщ, Отец на вечността, Княз на мира.” “Той ще бъде велик и ще се нарече Син на Всевишния; и Господ Бог ще му даде престола на баща му Давида. Ще царува над Якововия дом довека; и царството му не ще има край.” (Исая 9:6; Лука 1:32, 33).

Забележки

1. Макар че го изисква не само справедливостта на Бога, но и Неговата вярност към благодатното Му обещание, голямата милост на Йехова се изразява с думи като тези: “Разкая се Господ, че бе направил човека на земята”, буквално “огорчи се в сърцето Си”. Единият от изразите, разбира се, обяснява другия. Когато четем, че Бог се е разкаял, това е само нашият човешки начин на изразяване, защото, както казва Калвин, “Нищо не става случайно или без да е било предвидено”. Това говори за “скръбта на Божествената любов за човешките грехове”, според думите на Калвин, че “когато ужасните грехове на човеците оскърбяват Бога, това сякаш наранява сърцето Му с извънредно голяма скръб” - д-р Едерсхайм.

2. Адам живя до 242-ата година на Матусал. Матусал живя, докато Сим - синът на Ной, достигна 98-годишна възраст. Сим трябва да е живял 150 години след раждането на Авраам и 50 години след раждането на Исаак. Авраам е бил жив, когато Яков и Исав станали на 20 години, а Исак - когато те станали на 120 години. Така ние виждаме колко пряко знанието за всичко, което Бог е предал на Адам, е можело да се споделя с неговите потомци; Адам го е предал на Матусал, Матусал - на Сим, Сим - на Авраам и Исаак, а тези патриарси - на Яков, бащата на израилевите племена.

3. Това чудо имаше значение, което Мойсей разпозна безпогрешно. Змията бе представяна като митично влечуго, поразяващо с дъха и погледа си, или като Урея, Кобра... На короната на всеки фараон тя бе символ на царственост и Божествена сила. Тази змия бе отровна, както личи и от побягването на Мойсей, и от повечето пасажи, в които се среща същата дума “нахаш”, произлизаща от “съскане”. Тя никога не напада, без преди това да надуе шията си и тогава съска; но на паметниците винаги е представена със силно издута шия. Превръщането на жезъла не бе просто чудо, а знамение, което бе едновременно и обещание за победата над царя и над египетските богове, и представяне на тази победа - “Спийкърс коментари”.

4. В заповедта за освобождаването на Израил Господ каза на фараона: “Израил Ми е син, първородният Ми... Пусни сина Ми да Ми послужи” (Изх. 4:22, 23). Псалмистът ни казва защо Бог избави Израил от Египет: “Така изведе людете Си с веселие, избраните Си - с пеене. Даде им земите на народите; и те усвоиха плода, за който племената бяха се трудили, за да пазят Неговите повеления и да изпълняват законите Му” (Пс. 105:43-45). Оттук научаваме, че евреите не са можели да служат на Бога в Египет.

Във Второз. 5:14, 15 намираме особено подчертана тази част от четвъртата заповед, която изисква слугата и слугинята да почиват, и на израилтяните се казва да помнят, че са били роби в египетската земя. Господ казва: “...а седмият ден е събота на Господа, твоя Бог; в него да не вършиш никаква работа ни ти, ни синът ти, ни дъщеря ти, ни слугата ти, ни слугинята ти, ни волът ти, ни оселът ти, нито някой твой добитък, ни чужденецът, който е отвътре портите ти, за да си почива слугата ти и слугинята ти, както и ти. И помни, че ти беше роб в египетската земя и че Господ, твоят Бог, те изведе оттам със силна ръка и издигната мишца; затова Господ, твоят Бог, ти заповяда да пазиш съботния ден.” В Изх. 5:5 научаваме, че Мойсей и Аарон са станали причина израилтяните “да оставят определените си работи” (“да си починат от определените си работи” - б.пр.).

От тези факти можем да заключим, че съботата е била едно от нещата, които те не са можели да спазват, служейки на Господа в Египет и когато дойдоха с Божията вест (Изх. 4:29-31), Мойсей и Аарон се опитаха да извършат реформа, която само увеличи потисничеството. Това, че израилтяните бяха освободени, за да могат да съблюдават заповедите на Господа, включително и четвъртата, поставя върху тях допълнително задължение да пазят стриктно съботата наред с всичките заповеди. Така във Второз. 24:17, 18 освобождението им от Египет е цитирано като факт, който ги е поставил под особеното задължение да показват милост към вдовици и сираци: “Да не изкривяваш съдбата на чужденеца, нито на сирачето, и да не вземаш дрехата на вдовицата в залог; но да помниш, че ти си бил роб в Египет и че Господ, твоят Бог, те е избавил оттам, затова Аз ти заповядвам да вършиш това нещо.”

5. Ясно е, че язвите са били предназначени да унищожат доверието на египтяните в силата и защитата на техните богове, както се вижда от следните извадки от "Философия на спасителния план": "Първото чудо, показващо автентичността на Мойсеевата мисия, унищожи змиите, които бяха предмет на поклонение у египтяните; с това то доказа, че техните богове нито можеха да помогнат на народа, нито да спасят себе си."

"Второто чудо бе насочено срещу реката Нил - друг обект, на който отдаваха религиозно почитание. Смятаха тази река за свещена, както индусите смятаха Ганг; и дори рибата във водите й също бе предмет на поклонение. Пиеха водата, покланяйки се с радост, и предполагаха, че във водите има божествена сила, която лекува болести на тялото. Водата на този любим предмет на поклонение бе превърната в кръв и нейните обожествявани риби станаха мърша."

"Третото чудо имаше за цел да постигне същия резултат - да унищожи вярата в реката като предмет на поклонение. Водите на Нил трябваше да произведат множества жаби, които нахлуха по цялата земя и измъчваха народа. Така чрез силата на истинския Бог техният идол бе осквернен и превърнат в източник за оскверняване за своите поклонници."

"Чрез четвъртото чудо от серията постоянно увеличаващи се по сила и жестокост язви въшки нападнаха човеци и животни по цялата земя. "Затова нека да се помни - казва Клайг, - че никой не можеше да пристъпи до египетските олтари, ако има на себе си такава нечистота като тези насекоми, и свещениците, за да се опазят от най-малкия риск да се омърсят, носеха само ленено облекло и бръснеха главите и телата си всеки ден*. Само така може да се оцени жестокостта на това чудо - като присъда над египетското идолопоклонство. Докато то траеше, не можеше да се извърши никакъв акт на поклонение. Язвата бе така безжалостна, че самите жреци възкликнаха: "Това е Божи пръст!"

"Петото чудо бе предназначено да унищожи доверието на народа във Веелзевул - "Рибата бог", почитан като защитник от роящите

ненаситни насекоми, които обсаждаха земята главно по времето на кучешките дни. Както се вярваше, насекомите се отстраняваха само по волята на този идол. Чудото, извършено сега от Мойсей, показа неспособността на Веелзевул да стори това и накара народа да потърси от другаде спасение от страхотното, измъчващо го нашествие."

"Шестото чудо, което унищожи добитъка, но не и този на израилтяните, имаше за цел да унищожи изцяло системата за обожествяване на животни. Тази система, така унизителна и животинска, бе извратила много умове в Египет. Имаше свещени волове, овни, юници, кози и много други, като всички бяха унищожени чрез действието на израилевия Бог. Така с един акт на сила Йехова показа превъзходството Си и унищожи самото съществуване на египетските идоли животни."

"За особеното предназначение на седмата язва (седмото чудо), казва цитираният по-горе автор, читателят ще получи по-добра представа, като си спомни, че в Египет имаше няколко олтара, върху които се принасяха човешки жертви за омилостивяване на Тифон - "Злото начало". Тези жертви биваха изгаряни живи и пепелта им събираха специално натоварени свещеници, и я разпръсваха във въздуха. Вярваше се, че по този начин ще се предотврати злото, идващо от всяко място, където е разпръсната частица от тази пепел. По нареждане на Йехова Мойсей взе шепа от пепелта на пещта (която вероятно египтяните по това време често са използвали, за да отблъскват поразяващите ги язви), хвърли я във въздуха, както те бяха свикнали да го правят, и вместо да се предотврати злото, народът на страната бе нападнат от възпаление с гнойни циреи. Нито царят, нито свещениците, нито народът успяха да избегнат това. Така кървавите ритуали на Тифон станаха проклятие за идолопоклонниците и се потвърди върховенството на Йехова, като бе подчертано избавлението на израилтяните."

"Деветото чудо бе насочено срещу поклонението на Серапис, за когото се смяташе, че предпазва страната от скакалци. Когато тези унищожителни насекоми идваха на облаци върху страната и като

проклятие затъмняваха небето, те изяждаха плодовете на полето и зеленината на горите. По заповед на Мойсей тези ужасни насекоми дойдоха и бяха премахнати само след изказана от него молитва. Така бе изявена неспособността на Серапис и идолопоклонниците му бяха научени, че е суета да се доверяват на каквато и да е закрила, освен на Йехова - Бога на Израиля."

"Осмото и десетото чудо бяха насочени против поклонението на Изида и Озирис, които заедно с реката Нил заемаха първо място** в дългия списък на боговете, на които египтяните се покланяха. Тези идоли първоначално представяха Слънцето и Луната. Вярваше се, че владеят светлината и природните елементи и поклонението на тях под някаква форма властваше у всички древни народи. Чудесата, насочени срещу поклонението на Изида и Озирис, трябва да са впечатлили силно умовете и на израилтяните, и на египтяните. В една страна, където рядко вали дъжд, където атмосферата е винаги спокойна и светлината на небесните тела - непомрачена, какъв ужас представляваше описаната в еврейската история природна стихия по време на дългия период - три дни и три нощи, когато падна гъст мрак като смъртно покривало върху цялата земя! Господ на Силите призова природата, за да провъзгласи, че Той е истински Бог. Богът на Израил потвърди Своето върховенство и приложи силата Си да премахне идолите и идолопоклонството и да освободи Авраамовите потомци от земята на робството им."

"По такъв начин, чрез чудесата Си, Всемогъщият разкри Себе Си като истински Бог. Според могъществото на силата Си използва такива средства, които бяха вярно насочени да унищожат различните форми на идолопоклонство, съществуващи в Египет. Единадесетото и последно чудо бе присъда, която трябваше да покаже на всички умове, че Йехова е Бог, Който извършва съдба над земята."

6. В Бит. 15:13 четем, че Господ каза на Авраам: "Знай, че твоето потомство ще бъде чуждо в чужда земя и ще им бъдат роби; и те ще ги угнетяват четиристотин години." Изх. 12:40 казва: "А времето, което израилтяните прекараха като пришълци в Египет, беше четиристотин и тридесет години." Но Павел в Гал. 3:15-17 казва, че от

сключването на завета с Авраам до даването на закона при Синай бяха изминали четиристотин и тридесет години.

От тези писания следователно не трябва да разбираме, че израилтяните са били в Египет в продължение на четиристотин години. Действителното време, прекарано в Египет, може да е било само около двеста и петдесет години. Библията казва, че "пришелстването на израилевите чада" бе четиристотин и тридесет години. Авраам, Исаак и Яков - предтечите на израилтяните, бяха пришълци в Ханаан. Периодът от четиристотин и тридесет години започва от обещанието, дадено на Авраам, когато той получи заповед да излезе от Ур Халдейски. Четиристотинте години от Бит. 15:13 започват от по-късен период. И забележете, че периодът от четиристотин години не е само времето на пришелстването, но и на *угнетяването*. Това в съгласие с Писанията трябва да бъде смятано тридесет години по-късно, около времето, когато Исмаил, "роденият по плът гонеше родения по дух" [Исаак] (Гал. 4:29).

7. Златното теле бе изображение на свещения бик Апис, на което египтяните се покланяха и с което израилтяните непременно се бяха запознали по време на дългото си пребиваване в Египет. За този бог Апис, за това, което той символизираше, имаме следното изявление:

"Апис, бикът, на когото се покланяха древните египтяни, който бе смятан за символ на Озирис, бога на Нил, съпруг на Изида и великото божество на Египет" (Енциклопедия на Чеймбърс).

Енциклопедия Британика в статията "Апис" говори следното за гръцките писатели и за йероглифните надписи: "Според този възглед Апис бил въплъщение на Озирис, изобразен като бик."

Тъй като Апис бил смятан за видимо въплъщение на Озирис, ние трябва да научим какво е представлявал Озирис, за да разберем поклонението на телето, извършвано от израилтяните. Отново цитираме Енциклопедия Британика:

"Всички тайни на египтяните и цялата им вяра в бъдещото състояние ги привързва към поклонението [на Озирис]. Озирис е идентифициран със Слънцето... Поклонението на Слънцето е примитивна форма на египетска религия, може би и на по-стара от египетската."

“На Озирис се отдаваше служба чрез музика и приношения за мъртвите и всички надписи по гробници, освен тези от по-късния период, сочат направо към него.” “Бикът Апис, който в Египет носи името Нил, Хапи, бе предмет на поклонение в Мемфис... Смяташе се, че Апис е жив символ на Озирис и по този начин той бе свързан със Слънцето и с Нил.”

От тези извадки е ясно, че поклонението, което израилтяните отдадоха на златното теле, бе наистина египетска форма на поклонение на Слънцето - тази форма на идолопоклонство, която винаги е била на първо място като антипод на истинското поклонение на Бога. Наистина е многозначително това, че по времето, когато Бог по особен начин се изяви на израилтяните и ги запозна със Своята събота, те трябваше да преживеят падението да се поклонят на Слънцето, чийто главен празник - първият ден на седмицата, винаги бе съперничил по превъзходство над деня, специално определен за поклонение на истинския Бог.

Обожествявайки златното теле, израилтяните твърдяха, че се покланят на Бога. Така Аарон, когато освети поклонението на идола, провъзгласи: “Утре ще бъде празник Господу.” Те твърдяха, че се покланят на Бога, както египтяните се покланяха на Озирис под подобието на образа. Но Бог не можеше да приеме службата. Макар че бе извършена в Негово име, божеството Слънце, а не Йехова, бе истинският обект на поклонението им.

Поклонението на Апис бе придружено с най-голяма разпуснатост. И докладът на Писанието казва, че поклонението на телето у израилтяните било придружено с цялата безнравственост, обичайна за езическото поклонение. Ние четем: “И на следния ден, като станаха рано, пожертваха всеизгаряне и принесоха примирителни приноси: после людете седнаха да ядат и да пият, и станаха да играят” (Изх. 32:6). Еврейската дума, преведена с глагола “играя”, означава “игра с подскачания, пеене и танцуване”. Този танц, особено сред египтяните, бе чувствен и неблагоприличен. Думата, преведена като “развратиха” в следващия стих, където е казано: “защото се развратиха Твоите люде, които си извел из египетската земя”, е същата, използвана и в Бит. 6:11, 12, където четем, че земята била “развратена”: “И земята се

развърти пред Бога.” Това обяснява ужасния гняв на Господа и причината, поради която Той пожела да погуби народа веднага.

8. Десетте заповеди бяха “заветът”, за който говори Господ, когато предложи на Израил да сключи завет с Него, казвайки: “...ако наистина ще слушате гласа Ми и ще пазите завета Ми...” (Изх. 19:5). Десетте заповеди бяха израз на Божия завет, преди той да бъде сключен с Израил. Те не бяха нещо, с което израилтяните трябваше да се съгласят, а нещо, което Бог им бе заповядал да извършват. Така десетте заповеди - Божият закон, станаха основа на завета, сключен между Него и Израил. Десетте заповеди с всичките си подробности са “всички тия условия”, за които бе сключен заветът (виж Изх. 24:8).

9. Когато се принасяше жертва за грях, било за свещеник или за цялото събрание, кръвта се внасяше в Светая, поръсваше се пред завесата и върху роговете на златния олтар. Тлъстината биваше изгаряна на олтаря за всеизгаряне в двора, но тялото на жертвата биваше изгаряно извън лагера (виж Лев. 4:1-21).

Когато обаче жертвата бе за управител или за някой от народа, кръвта не се внасяше в Светая, а месото трябваше да бъде ядено от свещеника, както Господ нареди на Мойсей: “Свещеникът, който го принася за грях, да го яде; на свято място да се яде, в двора на шатъра за срещане” (Лев. 6:26; виж Лев. 4:22-35).

10. Това, че нашият Господ Исус Христос извика Мойсей на планината и разговаря с него, е очевидно от следните съображения:

Христос е Този, чрез Когото Бог във всички времена се е откривал на човека. “Но за нас има само един Бог, Отец, от Когото е всичко и ние за Него, и един Господ, Исус Христос, чрез Когото е всичко и ние чрез Него” (1 Кор. 8:6). “Това е оня [Мойсей], който е бил в църквата в пустинята заедно с Ангела, Който му говореше на Синайската планина, както и с бащите ни, който и прие животворни думи да ги предаде на нас” (Деян. 7:38). Този Ангел бе Ангелът на Божието присъствие (Исая 63:9), Ангелът, в Когото бе името на великия

Господ (Изх. 23:20-23). Този израз не може да се отнася за никой друг освен за Божия Син.
И отново: Христос е наречен Словото Божие - Йоан 1:1-3. Наречен е така, защото Бог във всичките епохи даваше откровенията Си на човека чрез Христос. Неговият Дух вдъхновяваше пророците - 1 Петрово 1:10, 11. Той им се разкри като Ангела на Господа, Предводителя на Господнето множество, Архангел Михаил.

11. Повдиган е бил, а и сега много се обсъжда въпросът, ако теократичната форма на управление е била добра във времето на Израил, защо да не е добра и за нашето време. Отговорът е лесен:
Теокрацията е управление, чиято власт произтича пряко от Бога. Управлението на Израил е било истинска теокрация. Това е било наистина Божие управление. В горящия храст Бог поръча на Мойсей да изведе Неговия народ от Египет. Чрез знамения и многобройни могъщи чудеса Бог избави Израил от Египет и застана начело в пътя му през пустинята, а накрая го заведе в обещаната земя. Там Той го управлява чрез съдии "до пророк Самуил", на когото Бог говореше още в детството му и чрез когото изявяваше волята Си. В дните на Самуил народът поиска да има цар. Бог допусна това и избра Саул, когото Самуил помаза за цар над Израил. Саул не изпълни Божията воля и отхвърли Господнето слово. Затова Господ го отстрани от царуването и изпрати Самуил да помаже Давид за цар над Израил; а Давидовия трон Бог установи завинаги. Когато Соломон наследи царството от баща си Давид, докладът казва: "Тогава Соломон седна на Господния престол като цар вместо баща си Давида..." (1 Лет. 29:23). Тронът на Давид бе трон на Господа, а Соломон седна на Господния трон като цар над земното Божие царство. Наследяването на трона по линията на Давид стигна до Седекия, който се подчини на вавилонския цар и влезе в тържествен завет с Бога да бъде негов верен съюзник. Но Седекия наруши завета си и тогава Господ му каза:

"А ти... скверни княже израилев, чийто ден е настъпил, когато беззаконието е стигнало до края си, така казва Господ Йехова: "Снеми митрата и свали короната; тя няма вече да бъде такава, възвиси смирения, а смири възвисения. Аз ще я катурна, катурна, катурна, та и това няма да трае, докле дойде оня, комуто принадлежи; и нему ще я

дам.” (Езекиил 21:25-27, виж 17:1-21)
Тогава царството бе васално на Вавилон. Когато Вавилон падна и се издигна Мидо-Персия, то бе съборено за първи път. Когато падна Мидо-Персия и се издигна Гърция, бе съборено за втори път. Когато Гръцката империя даде път на Римската, то бе съборено за трети път. И тогава Словото казва: “...та и това няма да трае, докле дойде оня, комуто принадлежи; и нему ще я дам.” Кой е този, който има правото? - “... ще [Го] наречеш Исус. Той ще бъде велик и ще се нарече Син на Всевишния; и Господ Бог ще Му даде престола на баща Му Давида. Ще царува над Якововия дом довека; и царството Му не ще има край” (Лука 1:31-33). И докато Той бе тук като “оня пророк”, “човек на скърби и навикнал на печал”, в нощта, когато бе предаден, сам заяви: “Моето царство не е от този свят.” Така тронът на Господа бе преместен от този свят и не ще “пребъде повече, докато не дойде Оня, Който има правото”. Тогава то ще бъде дадено на Него. А онова време е краят на този свят и началото на “царството, което ще дойде”.

Спасителят каза на дванадесетте апостоли: “Затова, както Моят Отец завещава царство на Мене, а Аз завещавам на вас да ядете и да пиете на трапезата Ми в Моето царство; и ще седнете на престола да съдите дванадесетте израилеви племена” (Лука 22:29-30). От доклада на Матей за Христовото обещание към дванадесетте научаваме кога то ще се сбъдне: “...във време на обновлението на всичко, когато Човешкият Син ще седне на славния Си престол, вие, които Ме последвахте, тоже ще седнете на дванадесет престола да съдите дванадесетте израилеви племена” (Матей 19:28). В притчата за талантите Христос представи Себе Си чрез образа на благородника, който “отиде в далечна страна да получи за себе си царска власт и да се върне” (Лука 19:12). А Той сам е казал кога ще седне на трона на славата: “А когато дойде Човешкият Син в славата Си и всичките святи ангели с Него, тогава ще седне на славния Си престол. И ще се съберат пред Него всичките народи” (Матей 25:31, 32).

Към това време гледа писателят на “Откровение”, когато казва: “Световното царство стана царство на нашия Господ и на Неговия Христос и Той ще царува до вечни векове” - Откр. 11:15. Контекстът ясно показва кога ще стане това: “Народите се разгневиха; но дойде

Твоят гняв и времето да се съдят мъртвите и да дадеш наградата на слугите Си пророците и на светиите, и на ония, които се боят от Твоето име, малки и големи, и да погубиш губителите на земята" - Откр. 11:18. Във времето на последния Съд ще бъде дадена награда на праведните и наказание на нечестивите, тогава Христовото царство ще се установи. Когато бъдат унищожени всички, които се противопоставят на величеството на Христос, царството на този свят ще стане царство на нашия Господ и на Неговия Христос. Тогава Христос ще царува като "Цар на царете, Господ на господарите" (Откр. 19:16). "А царството и владичеството, и величието на царствата, които са под цялото небе, ще се дадат на людете, които са светии на Всевишния" и "светиите на Всевишния ще приемат царството и ще владеят царството довека и до вечни векове" (Даниил 7:27, 18).

Царството на Христос не може да се установи, преди да дойде това време. Неговото царство не е от този свят. Последователите му трябва да смятат себе си като "чужденци и пришълци на земята". Павел казва: "...нашето гражданство е на небесата, отгдето и очакваме Спасител - Господа Исуса Христа" (Евр. 11:13; Фил. 3:20).

Откакто израилевото царство премина, Бог никога не е упълномощавал с авторитета Си нито човек, нито група хора, които да налагат изпълняването на Неговите закони. "На Мене принадлежи отмъщението, Аз ще сторя въздаяние, казва Господ" (Римл. 12:19). Гражданските управления трябва да се занимават с отношенията на човека към човека, но не и със задълженията, които произтичат от връзката на човека с Бога.

Освен израилевото царство, на земята не е съществувало никое друго управление, в което Бог да ръководи държавните дела чрез вдъхновени от Него мъже. Когато са се старали да образуват управление като това на Израил, хората непременно са се заемали сами да тълкуват и да налагат изпълнението на Божия закон. Присвоявали са си правото на контрол над съвестта и така са отнемали прерогативите на Бога.

В Стария завет, макар греховете против Бога да получаваха временни

наказания, те се изпълняваха не само с одобрението на Бога, но и под прекия Му контрол и по Неговата заповед. Чародейците трябваше да бъдат предавани на смърт, идолопоклонниците - да бъдат убивани, а богохулството и светотатството бяха наказвани със смърт и биваха изтребвани цели езически народи. Но налагането на тези наказания бе ръководено от Този, Който чете човешките сърца, знае мярката на тяхната вина и се отнася към Своите творения с мъдрост и милост. Когато хора с човешки слабости и страсти се заемат да налагат тези наказания, безспорно се отваря врата за неограничена несправедливост и жестокост. Ще бъдат извършвани най-нечовешки престъпления и всичко това - в святото име на Христос.

От израилевите закони, които наказваха престъпленията против Бога, са били извличани аргументи, за да се докаже, че подобни грехове трябва да се наказват и в наше време. Всички преследвачи са ги използвали, за да оправдаят делата си. Принципът, че Бог е предал на човешки авторитет правото да контролира съвестта, е в самата основа на религиозната тирания и преследване. Но всички, твърдящи това, не взимат предвид факта, че живеем в друг завет, при условия напълно различни от ония, в които живееше Израил; че израилевото царство бе символ на Христовото царство, което не ще бъде основано преди второто Му идване, и задълженията, произтичащи от връзката между човека и Бога, не трябва да бъдат регулирани или налагани от човешки авторитет.

12. Относно идентифицирането на Самуиловата Рама с Вениаминовата Рама д-р Едерсхайм казва: “Тези две места изглеждат установени: Сауловата резиденция е в Гавая, а той за първи път се срещна със Самуил в Рама. Но ако е така, изглежда невъзможно, имайки предвид 1 Царе 10:2, да се идентифицира Рама на Самуил с Вениаминовата Рама, или да се гледа на нея като на съвременния Неви Самуел, който е на 4 мили северозападно от Ерусалим.”

* Англ. прев. на Библията гласи: *“Кой тогава желае да посвети своята служба на Господа този ден?”*

* Всеки трети ден - според Херодот.

** Срещу поклонението на Нил бяха насочени две чудеса и същите две - срещу Изида и Озирис, защото се смятаха за върховни богове. Мнозина поставяха на първо място Нил, като казваха, че той имал сила да напоява Египет независимо от действието на природата.

А началниците принесоха ониксовите камъни и камъните за влагане на ефода и на нагръдника, и ароматите и маслото за осветление, и мирото за помазване, и за благоухания тамян."

Докато изграждането на светилището напредваше, народът - млади и стари, мъже, жени и деца - продължи да принася дарбите си, докато ония, които бяха натоварени с делото, не намериха, че вече бе достатъчно и дори повече, отколкото можеше да се употреби. И Мойсей накара да провъзгласят из стана: "Никой мъж или жена да не работи вече за принос за светилището. И тъй, людете се въздържаха, та не принасяха вече" (Изх.36:6). Недоволството на израилтяните и изливането на Божиите съдби поради греховете им са записани като предупреждение за следващите поколения. А тяхната преданост, ревност и щедрост са пример, достоен за подражание. Всички, които обичат поклонението на Бога и оценяват благословенията на святото Му присъствие, ще покажат същия дух на жертвоготовност в приготвяне на храм, където Той може да се срещне с тях. Те ще желаят да принесат на Бога в дар най-доброто, което притежават. Един дом, изграден за Бога, не бива да се оставя да потъне в дългове, защото чрез това ще бъде безчестен и трябва доброволно да се даде необходимото за завършване на делото, за да може работниците да кажат, както строителите на скинията: "Не принасяйте повече".

Светилището бе изградено по такъв начин, че да може да се разглобява и да се пренася от израилтяните при техните пътувания. Затова бе малко, не повече от 55 стъпки дълго, а 18 - широко и високо. Въпреки това то бе забележително изделие. Дървото, употребено за изграждането му, бе акация, която най-малко се поддава на гниене от растящите на Синай дървета. Стените се състояха от изправени дъски, поставени в сребърни поставки, държани здраво от стълбове и свързващи колони, а всичко бе като злато, което правеше цялото светилище да изглежда златно. Покривът се образуваше от четири комплекта завеси, като най-вътрешните бяха от "препреден висон и от синя, морава и червена материя; на тях изкусно изработени херувими" (Изх.26:1); другите три съответно бяха от козина, червено боядисани овнешки кожи и язовски кожи, така подредени, че да осигуряват пълно покритие.

Сградата бе разделена на две отделения от богата и красива завеса, поставена на обковани със злато стълбове и подобна завеса имаше на входа на първото отделение. Тези завеси, както и вътрешното покритие, което образуваше тавана, бяха с най-красиви цветове - синьо, пурпурно, алено, красиво подредени, като в тях имаше втъкани златни и сребърни нишки, изобразяващи херувими, символизиращи

ангелското множество, което бе свързано с небесното светилище и които са служебни духове.

Свещената шатра се разполагаше на открито място, наречено двор, което бе обкръжено от завеси или платна от препреден висон, закрепени на медни стълбове. Входът към този двор бе от изток. Той се затваряше от завеса, изработена от ценен материал и с красиво ....., макар че не бе така пищна и превъзходна, както завесите на светилището. Завесите на двора бяха наполовина по-ниски от стените на светилището. В двора и близо до входа имаше меден олтар за всеизгаряне. Върху него биваха изгаряни всички жертви, чрез роговете биваха ..... Между олтаря и входа на светилището имаше умивалник, който също бе меден, направен от огледалата, доброволно принесени от израилевите жени. На умивалника свещениците трябваше да измиват ръцете и нозете си, когато влизаха в светите отделения или пристъпваха при олтаря, за да принесат всеизгаряне на Господа.

В първото отделение - Светая - бе масата за принос на хлябове, светилникът и кадилният олтар. Масата на хлябове стоеше на северната страна. Тя бе обкръжена от орнаменти и покрита с чисто злато. На нея свещениците трябваше да поставят всяка събота 12 хляба, като ги нареждат на две купчини и ги попръскват с благоухание. Хлябовете, които се снемаха, се считаха за святи и трябваше да се ядат само от свещениците. От южната страна бе светилникът със седем разклонения и седем лампи. Неговите разклонения бяха орнаментирани с пищно изработени цветове, подобни на лилии, а целият бе изработен от едно парче злато. Скинията нямаше прозорци и лампите никога не се гасяха, за да издават светлината си денем и нощем. Точно пред завесата, разделяща Светая от Светая Светих и от непосредственото Божие присъствие, имаше златен кадилен олтар. Върху него свещеникът трябваше да изгаря тамян всяка сутрин и всяка вечер, а роговете му бяха попръсквани с кръвта на жертвите за грях. Те се попръскваха с кръв във великия ден на омилостивението. Огънят на олтаря бе запален от самия Бог и се пазеше като свещен. Денем и нощем свещен тамян разнасяше аромата си из отделенията на светилището и извън тях около скинията.

Отвъд вътрешната завеса бе Светая Светих, която бе център на символичната служба на изкуплението и застъпничеството и която представляваше свързващо звено между небето и земята. В това отделение бе ковчегът - един сандък от акациево дърво, покрит отвътре и отвън със злато, който горен капак бе украсен отстрани със злато. Той бе хранилище на каменните плочи, върху които Бог сам бе написал десетте заповеди. Затова бе наречен “ковчегът на Божието свидетелство” или “ковчегът на завета”, тъй като десетте заповеди бяха основата на завета, сключен между Бога и Израил.

Капакът на свещения ковчег се наричаше омилостивилище. Той бе изработен от цял къс злато и над него се издигаха златни херувими - един от едната и един от другата страна. По едно крило на всеки от ангелите бе простряно нагоре, докато другото бе сгънато пред тялото в знак на почитание и смирение. Позата на херувимите с обърнати един към друг лица, гледащи почтително надолу към ковчега, представяше почитанието, с което небесните множества гледаха на Божия закон и тяхната заинтересованост в плана на изкуплението.

Над омилостивилището бе шекината - изявлението на Божественото присъствие и измежду херувимите Бог изявяваше волята Си. Понякога на първосвещеника бяха съобщавани божествени послания от глас, който идваше от облака. Понякога светлина падаше върху десния ангел, за да означи одобрение или приемане или сянка от облак покриваше левия ангел, разкривайки неодобрение или отхвърляне.

Божият закон, съхранен в ковчега, бе великото правило за правда и съд. Законът обявяваше съд за престъпника, но над закона бе омилостивилището, върху което се разкриваше Божието присъствие и от което чрез заслугата на изкуплението се даваше прощение на каещия се грешник. Така в делото на Христос за изкуплението, символизирано чрез службата в светилището "милост и верност се срещнаха, правда и мир се целунаха" (Пс.85:10).

Никой език не може да опише славата на светилището, видяно отвътре - покритите със злато стени отразяваха светлината на златния светилник, блестящите нюанси на богато орнаментираните завеси с лъчистите ангели по тях, масата и кадилния олтар, изковани от най-чисто злато. Отвъд втората завеса бе свещеният ковчег с неговите мистични херувими и над него святата шекина - видимото проявление на присъствието на Йехова. Всичко това бе само бледо отражение на славния Божи храм в небето, великия център на делото за изкуплението на човека.

Около половин година трая изграждането на скинията. Когато бе завършена, Мойсей прегледа цялата работа на строителите, сравни я с образеца, който му бе показан на планината и с наставленията, които бе получил от Бога. "Според както заповяда Господ; така бяха я извършили. И Мойсей ги благослови" (Изх.39:43). С най-голям интерес израилевите множества се събраха, за да видят святата сграда. Докато съзерцаваха изгледа й с почтително задоволство, облачният стълб слезе над светилището и го обви. "И Господната слава пълнеше скинията" (Изх.40:34). Това бе проява на божественото величие и за известно време дори Мойсей не можа да влезе вътре. Дълбоко развълнуван, народът наблюдаваше знака, изразяващ, че делото на ръцете му бе прието. Нямаше шумен показ на радост. Тържествено благоговение почиваше върху всички. Но радостта на сърцата им извика радостни

сълзи и присъстващите тихо шепнеха искрени думи на благодарност към Бога, че бе проявил снизходителност да обитава с тях.

По божествено нареждане Левиевото племе бе отделено, за службата в светилището. В най-ранните времена всеки мъж бе свещеник на собственото си домочадие. В дните на Авраам свещеничеството се смяташе за рождено право на най-големия син. Сега вместо първородните на целия Израил Господ прие Левиевото племе, което да извършва работата в светилището. С тази особена почит Той прояви одобрението си към верността му както в придържането към Неговата служба, така и в изпълнението на съдбите Му, когато Израил отстъпи и се поклони на златното теле. Свещеничеството обаче бе определено само за семейството на Аарон. Единствено Аарон и синовете му бяха допуснати да служат пред Господа. На останалите от племето бе поверена грижата за скинията и нейното обзавеждане и те трябваше да помагат на свещениците в тяхната служба, но не биваше да принасят жертви, да изгарят тамян или да гледат светите вещи, когато те бяха покрити.

Според службата си свещениците носеха определено особено облекло. “И да направиш свети одежди за брата си Аарона, за слава и великолепие” (Изх.28:2) - такова бе божественото нареждане, дадено на Мойсей. Дрехата на обикновения свещеник бе от лен, изтъкана като едно цяло. Тя стигаше почти до петите и се придържаше в талията от бял ленен пояс, избродиран със синьо, пурпурно и червено. Ленен тюрбан или митра завършваше костюма му. При горящия храст Мойсей получи заповед да събуе обувките си, защото земята, където стоеше, бе свята. Така и свещениците не биваше да влизат в светилището с обувки на краката си. Частички прах, полепнали по тях, можеха да оскверният святото място. Те трябваше да оставят обувките си в двора, преди да влязат в светилището, и да измият ръцете и нозете си, преди да служат в скинията или на олтаря за всеизгаряне. Така постоянно бе предаван урокът, че всяко осквернение трябваше да бъде отстранено от онези, които се приближаваха в Божието присъствие.

Одеждите на първосвещеника бяха от с къпи материали и с красива изработка, съответстващи на възвишения му пост. В допълнение към ленената дреха на обикновения свещеник той носеше син хитон, също изтъкан като едно цяло. Полите му бяха украсени със златни звънчета и нарове от синьо, пурпурно и алено. Освен това той носеше и ефод - една по-къса дреха, изработена от злато, от синя, пурпурна и бяла прежда. Той бе препасан с пояс в същите цветове с великолепна изработка. Ефодът бе без ръкави и върху неговите избродирани със злато презрамки бяха прикрепени два ониксови камъка, на които бяха написани имената на дванадесетте израилеви племена.

Върху ефода бе нагръдникът - най-святата от свещеническите одежди. Той бе от същия материал, както ефода. Формата му бе квадратна и бе прикрепван към раменете със син ширит през златни колелца. Той бе украсен с различни скъпоценни камъни - същите, които образуват дванадесетте основи на Божия град. Това бяха дванадесет скъпоценни камъка, поставени в златни гнезда, подредени в редици по четири и както тези на презрамките, на тях бяха изгравирани имената на племената. Господното наставление бе: "Аарон, когато влиза в святото място, ще носи винаги имената на синовете на Израиля върху съдебния нагръдник на сърцето си за спомен пред Господа" (Изх.28:29). Така и Христос - великият Първосвещеник, застъпвайки се с кръвта Си пред Отца в полза на грешника, носи в сърцето Си името на всеки каещ се, на всяка каеща се, вярваща душа. Псалмистът казва: "Аз съм сиромах и немощен, но Господ се грижи за мене" (Пс.40:17).

От дясната и от лявата страна на нагръдника имаше два големи особено скъпоценни камъка. Те бяха известни под името Урим и Тумим. Чрез тях Бог изявяваше волята Си пред първосвещеника. Когато бяха поставени въпроси за разрешение пред Господа, едно светлинно излъчваше обкръжаваше скъпоценните камъни отдясно като знак за божествено съгласие и одобрение, а облак засенчваше камъка, който бе отляво като доказателство за отхвърляне или неодобрение.

Митрата на първосвещеника се състоеше от бял ленен тюрбан, към който със син ширит бе прикрепена златна плочка с надпис "Свят Господу". Всичко, свързано с облеклото и поведението на свещениците, трябваше да бъде такова, че да впечатлява онези, които гледат с чувството за Божията святост, светостта на поклонението Му и чистотата, изисквана от онези, които идват в Неговото присъствие.